የፌደራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት ውሳኔዎች

ማውጫ/ ከቅጽ1-18/

የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፖብሊክ

ጠቅላይ ፍርድ ቤት

የጥናትና ህግ ድጋፍ ዳይሬክቶሬት

ህዳር 19/2009 ዓ.ም

አዲስ አበባ

የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት መልእክት

የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ስር ሰበር ችሎት አስገዳጅ የህግ ትርጉም የሰጠባቸውን ፍርዶች በቅፅ መልክ በማሳተም ለፍትህ አካላት፤ መንግስታዊና መንግስታዊ ላልሆኑ ተቋማትና ለተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎች ተደራሽ እንዲሆን እየሰራ ይገኛል፡፡

እነዚህን ከቅጽ 1-18 ታትመው የተሰራጩትን በተቋሙ ድህረ ገጽ በመጫን ይበልጥ የዳኝነት አገልግሎቱ ተገማች እንዲሆን ለማስቻልና ከዚህ ቀደም አስገዳጅ የህግ ትርጉም፣ የተሰጠባቸውን ጉዳዮች በቀላሉ ለማግኘት እንዲረዳ በጉዳዩ አይነትና በንዑስ ክፍሎች በመከፋፈል በማውጫ መልክ ተዘጋጅቶ እንዲሰራጭ ታምኖበታል፡፡

ስለሆነም በዚህ ስራ ተካፋይ ለሆኑት ባለሙያዎች ምስጋናችንን እያቀረብን በቀጣይ የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አስገዳጅ የህግ ትርጉም ከሚሰጥባቸው ጉዳዮች በቅጽ መልክ የሚታተሙ ፍርዶችን በዚሁ መሰረት እንደሚያዘጋጅ እየገለጽን በተዘጋጀው ማውጫ ላይ የምትሰጡን አስተያየት ካለ የተቋሙን ድህረገጽ www.fsc.gov.et መጠቀም የምትችሉ መሆኑን መግለጽ እንወዳለን፡፡

ክቡር አቶ ዳኜ መላኩ

የፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ፕሬዚዳንት

ማውጫ **ገጽ**

1. **የስራ ክርክርን ጉዳዮችን በተመለከተ ………………………………….. 1**

1.1 የስራ ውል እና የስራ ግንኙነት …………………………………………. 1

1.2 የስራ ውል ስለመቋረጥ……………………………………………. 15

1.3 የስራ ውል ሲቋረጥ የሚከፈል ከደመወዝ ጋር የተያያዙ ክፍያዎች ……..34

1.4 የስራ ሰዓት እና የእረፍት ጊዜ የስራ ፈቃድ አሰጣጥ………………….. 47

1.5 የሙያ ደህንነትና በስራ ላይ ስለሚደርሱ ጉዳቶች ካሣ አከፍፈል 49

1.6 ሕብረት ስምምነት …………………... .56

1.7 የስራ ክርክር ችሎት እና የአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ወሳኝ ቦርድ የስልጣን .61

1.8 ከስራ ውል የሚነሱ ጥያቄዎች የይርጋ ዘመን ………………….........63

1.9 ስለ ፕሮቪደንት ፈንድ እና የጡረታ መብት ያለው ሰራተኛ የስራ ስንብት አከፍፈል...67

1.10 አሰሪና ሰራተኛ ልዩ ልዩ ……………………………………………..70

2. **የንግድ ህግ ……………………………………………………..........82**

2.1 ጠቅላላ ንግድ ህግ……………………………………………… .82

3. **የመድን እና የባንክ ሕጎች ………………………………………………….97**

3.1 የመድን ሕጎች ……………………………………………………….97

3.2 የባንክ ሕጎች …………………………………………………………..107

4. **የፍ/ሥ/ሥ/ሕጎች ………………………………………………........113**

4.1 የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ………………………………………….113

4.2 በክርክሮች ጣልቃ ገብ የመሆን መብት ……………………………….127

4.3 የተከራካሪ ወገኖች በተለያዩ የክስ ሂደቶች አለመቅረብ እና ውጤቱ …….134

4.4 መጥሪያ አደራረስ ሥነ -ሥርዓት እና ውጤቱ ……………………....137

4.5 ተከራካሪ ወገኖች በሌሉበት የተሰጡ ውሣኔዎችን ስለማስነሣት …………140
4.6 ጠቅላላ የፍታብሔር ስነ ስርዓት ሕጎች ……………………………………144
4.7 የውልሕጎች …………………………………………………………………182
4.8 ጠቅላላ የውል ሕግ እና ድንጋጌ………………………………………………182
4.9 የሽያጭ ውል ……………………………………………………………………199
4.10 የኪራይ ውል ………………………………………………………………209
4.11 የውክልና ውል ……………………………………………………………215
4.12 የብድር ውል ………………………………………………………………217
4.13 የይርጋ ……………………………………………………………………221
4.14 የስጦታ ውል ………………………………………………………………226
4.15 የመያዣ ውል ………………………………………………………………228
4.16 ውል ልዩ ልዩ ………………………………………………………………234
4.17 **የቤተሰብ ሕግ ……………………………………………………………252**
4.18 ሕጋዊ የጋብቻ አፈፃፀም ማስረጃዎቹ እንዲሁም ሳይፈጽሙ እንደ ባልና ሚስት ስለመኖሩ………………………………………………………………252
4.19 የፍቺ እና የፍቺ ውጤቶች ……………………………………………257
4.19.1 የባል እና የሚስት የጋራ ንብረት በተመለከተ …………………260
4.19.2 የባል እና የሚስት የጋራ እዳን በተመለከተ ……………………272
4.20 ለአካለ መጠን ያልደረሱ ልጆችአስተዳደር ጉብኝት እና ቀለብ አሰፋፈር…274
4.21 ተወላጅነት የልጅነት ክርክር በተመለከተ ……………………………277
4.22 ጉዲፈቻ ……………………………………………………………………282
4.23 የስም ለውጥ…………………………………………………………………282
5. **የፍርድ አፈፃፀም ሕግ በተመለከተ ………………………………………283**

6. ከውል ውጪ የሚደረግ ግንኙነቶች ሕግ ………………………………… 304

6.1 በጥፋት ላይ የተመሠረተ ኃላፊነት……………………………… ..304

6.2 ከጥፋት ውጪ ኃላፊነት ……………………………………… 308

6.3 የጉዳት ካሣ ………………………………………………… 311

6.4 ከውል ውጪ ልዩ ልዩ …………………………………………...321

7. **የወንጀል ሕግ በተመለከተ ……………………………………...….326**

7.1ጠቅላላ የወንጀል ሕግ ………………………………………….326

7.2ልዩ የወንጀል ህግን በተመለተ………………………………...343

7.3 የጉምሩክ አዋጅን በተመለከተ …………………………………..345

7.4 የወ/መ/ሥ/ሥ/ህግ ……………………………………………..……..367

7.4.1 የቅጣት አወሳሰን…………………………………………….375

7.5 የዋስትና …………………………………………………………….385

7.6ወንጀል ልዩ ልዩ …………………………………………….……388

8. **የዳኝነት ስልጣን በተመለከተ** ……………………………………… 406

9. **የንብረት ሕግ በተመለከተ** ……………………………………………**437**

9.1 የረጅም ጊዜ በመንግስት የስተዳደር ስር የቆዩ ቤቶችን በተመለከተ ……..437

9.2 የማይንሣቀስ ንብረት ባለቤት እና አጠቃቀም ………………………….. 440

9.3የባለይዞታነት መብት የሁከት ይወገድልኝ ክርክ………………………… .458

9.4ንብረት ልዩ ልዩ ……………………………………..……………… 465

10.**ልዩ ልዩ ጉዳዮችን በተመለከተ ……………………………………… 474**

11.**የውርስ ኑዛዜ እና የውርስ ሀበት ማጣራትን በተመለከተ ………………… 504**

12.አእምሮአዊ ንብረትን በተመለከተ…………………………………..……….525

13.እርቅ ግልግልን በተመለከተ ……………………………………...…….. 528

14. አስተዳደር ሕግን በተመለከተ ………………………………………………….531

15. **ይርጋ በተመለከተ ……………………………………………………………….533**

የሰበር ችሎት

የህግ ትርጉም የሰጠባቸው ውሣኔዎች ዝርዝር ማውጫ ሰንጠረዥ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.የሥራ ክርክር ጉዳዮችን በተመለከተ							
1.1 የሥራ ውል እና የሥራ ውል ግንኙነት							
1.	ህዳር15/1998	11924	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና ወ/ት ትዕግሥት ወርቁ	3	31	ለተወሰነ ጊዜ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ የስራ ውል ስለማድረግ	የአዋጅ ቁ.42/85 አንቀፅ 9,10 እና 24
2.	ጥር 3/1999	20885	የኢት/ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና አቶ ገቢሳ የማነ	4	2	ለተወሰነና ላልተወሰነ ጊዜ ስለሚደረግ የስራ ውል	የአዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 9,10

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
3.	ህዳር 3/2000	18832	የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ከበደ ቱሉ (ስድስት ሰዎች)	6	289	ለተወሰነ ጊዜ የተቀጠረ ሠራተኛ የተወሰነው ጊዜ ከማብቃቱ በፊት የስራ ውሉ ያለ በቂ ምክንያት ከተቋረጠ ሠራተኛው የውሉ ጊዜ ወይም ስራው እንኪያልቅ ቢቆይ ያገኘው የነበረውን ደሞዝ የሚያህል ደሞዝ የሚከፈለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 43(4)(ለ)
4.	መጋቢት 25/ 2000	25765	ኃይሆሚካኤሌ ይህዴጎ እና ግርማ አየለ	6	317	ለተወሰነ ጊዜ የሚደረጉ የስራ ውሎች	አዋጅ ቁ.377 /96 4/1/ እና 10/1/
5.	ግንቦት 7/2000	29866	ቻይና ዋንቦ ኢንጅነሪንግ ኮርፖሬሽን እና ወርቅነህ ምህረቴ	6	336	የውክልና ስልጣን ማስረጃ በወካይና በተወካይ መካከል የቅጥር ውል ስለመኖሩ የሚያስረዳ ስላለመሆኑ	
6.	ግንቦት 28/2000	33314	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ አለማየሁ ወልዴ (አስር ሰዎች)	6	355	በአዋጅ ቁጥር 97/90 መሠረት ሥራውን በማከናወን ላይ የነበረን ፋብሪካ የተረከበ ባንክ ከሠራተኞች መብቶች ጋር በተያያዘ ለሚነሱ ጥያቄዎች ምላሽ እንዲሰጥ ሊገደድ የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 16 አዋጅ ቁ. 97/90
7.	ህዳር 16/2001	03171	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ሃይል ኮርፓሬሽን እና ወ/ት ትርሲት ደገፋ	8	132	በአሰሪና በሠራተኛ መካከል የሥራ ውል ግንኙነት አለ ለማለት የሚቻልበት አግባብ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
8.	ታህሳስ 30/2001	36894	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ሙላት ታረቀኝ	8	146	የሥራ መሪ በሆነ የሥራ መደብ ላይ በጊዜያዊነት መስራት ግለሰቡን የሥራ መሪ ከመሆን የሚያስቀረው ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 3/2/ /ሐ/
9.	ታህሳስ 21/2001	40305	የኢትዮጵያ ፐልፕና ወረቀት አ.ማ እና እነ አቶ ታመነ ጫላ	8	163	አንድ የሥራ ዘርፍ የአሠሪው ቋሚ ሥራ ቢሆንም በዚሁ ዘርፍ ሠራተኞችን ለተወሰነ ጊዜ የሥራ ውል ቀጥሮ ሊያሰራ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 10(1)(ሐ)
10.	መጋቢት 24/2001	40938	ሙገር ሲሚንቶ ኢንተርኘራይዝ እና አቶ ኃይሉ መንግስቱ	8	186	አሠሪ የአንድን ሠራተኛ ደሞዝ እና ሌሎች ጥቅማጥቅም ሣይነካ በተመሳሳይ የሥራ መደብ ላይ አዛውሮ ሊያሠራ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 13(2) እና (7)
11.	ግንቦት 26/2001	41786	የኢትዮጵያ አየር መንገድ እና እነ አቶ አሰፋ አቤቦ (ሦስት ሰዎች)	8	204	ቀድሞ ይሰራበት የነበረን የሥራ መደብ በመሰረዙ ምክንያት ሠራተኞችን በማሰናበት ፋንታ በክፍያ አነስተኛ ወደሆነ ሌላ የሥራ መደብ እንዲሰሩ ያደረገ አሠሪ ለሠራተኞቹ በቀድሞው ደመወዝ መሠረት እንዲከፍል የሚገደድበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	
12.	ሐምሌ 22/2001	44033	መንበረ ፓትሪያሪክ ጠቅላይ ጽ/ቤት	8	226	አሠሪ የሆነ ወገን የሥራ ቅልጥፍናን፣ ውጤታማነትን፣ የኢንዱስትሪ ሰላምን	አዋጅ ቁ. 377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ይበልጣል አጥናፉ			ወይም ሌሎች ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት አንድን ሠራተኛ የተቀጠረበትን ደመወዝና ሌሎች ጥቅማጥቅሞች በጠበቀ ሁኔታ አዛውሮ ለማሰራት የሚችል ስለመ ሆኑ	አንቀጽ 2 (1), 4
13.	ሐምሌ 21/2001	42901	የትምህርት መሣሪያዎች ማምረቻ እና ማከፋፈያ ድርጅት እና ወ/ሮ ንግስት ለጥይበሉ	8	235	የሥራ መሪ ከሠራተኛ ሊለይ የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 3, አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀጽ 2
14.	ግንቦት 24/1998	18419	ሐመረወርቅ ቅ/ማሪያም ቤ/ክርስቲያን ሰበካ ጉባኤ ጽ/ቤት እና እነ ዲያቆን ምህረት ብርሃን(ስድስት ሰዎች)	8	239	በሃይማኖት ተቋም ውስጥ መንፈሳዊ(ሃይማኖታዊ) አገልግሎት የሚሰጥ ሰራተኛ ከተቋሙ ጋር ያለው የስራ ግንኙነት በአሰሪና ሰራተኛ አዋጁ የሚሸፈን ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96
15.	ህዳር 4/2001	37778	አዲስ መለዋወጫ ዕቃዎች አስመጪ አከፋፋይ አ.ማ እና አቶ ካሣሁን ከበደ	8	129	በአሰሪ በተደረገ የሥራ ዝውውር ቅሬታ አድሮብኛል በሚል ምክንያት ከሥራ መቅረት የህግ ድጋፍ የሌለው ስለመሆኑ	
16.	ህዳር 22/2002	42923	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን	9	204	አሰሪ የእድገት አሰጣጥ ሥርዓት መዘርጋት	አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኮርፖሬሽን እና ወ/ሮ ነጃት አባስ			እና መለኪያ መስፈርቶችን አዘጋጅቶ በሠራተኞቹ መካከል በክፍያ ረገድ ልዩነት ማድረግ ስለመቻሉ	ቁ.377/96 አንቀፅ 14(1)(ረ) የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት 42(1)(መ)
17.	ታህሳስ 20/2002	47806	የሆህተሰማይ ቅድስት ማሪያም ቤተክርስቲያን ሰበካ ጉባኤ ጽ/ቤት እና ዲያቆን አያሌው አዲሱ	9	215	በክርስትና ሃይማኖት ተቋም ውስጥ በዲያቆንነት ሥራ ከማገልገል ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ የሥራ ክርክር ጉዳዮች በአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ አዋጅ መሠረት ሊስተናገዱ የማይችሉ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96
18.	ታህሳስ 15/2002	47469	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ስዩም ገብረፃዲቅ(ሃያ ሁለት ሰዎች)	9	217	በጡረታ የተገለሉና ለተወሰነ ጊዜ የተቀጠሩ ሠራተኞች ቋሚ ሠራተኞች የሚያገኟቸውን ልዩ ልዩ ጥቅማጥቅሞችን የማግኘት መብት የሌላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 10
19.	የካቲት 25/2002	48648	የፃልቂ የትምህርትና የተቀናጀ የልማት ማህበር እና እነ አቶ ታጠቅ ደጀኔ (ሁለት ሰዎች)	9	234	በአሰሪና ሰራተኛ በኩል በአጠቃላይ ለፕሮጀክት ሥራ በሚል የተደረገ የሥራ ውል በአሰሪና ሰራተኛ ሕጉ አንቀጽ 10(1)(ሀ) መሰረት የተደረገ እንደሆነ ተደርጐ የሚወሰድ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 10(1)(ሀ)
20.	መጋቢት 6/2002	50009	የአዲስ አበባ ሂልተን ሆቴል እና	9	244	በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ ውስጥ "እንደ ጥፋቱ ክብደት በሥራው ላይ የማታለል ወይም	አዋጅ ቁ. 377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ዮናስ ጥላሁን			የማጭበርበር ተግባር መፈፀም" በሚል የቀረበው አባባል (አነጋገር) ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	አንቀፅ 27(1)(ሐ)
21.	ግንቦት 13/2002	50182	የአዲስ አበባ ቄራዎች ድርጅት እና አቶ አበበ ተፈራ ይልማ	9	265	በድርጅት ውስጥ የተከሰተ ተጨባጭ ችግርን ለመቅረፍና የድርጅቱን ትርፋማነት ለማስቀጠል በሚል በተመሳሳይ ሙያና ደረጃ ላይ ካሉ ሠራተኞች መካከል ተለይቼ ወደ ሌላ የሥራ መደብ ስለተዛወርኩኝ እንድመለስ ይወሰንልኝ በማለት የሚቀርብ አቤቱታ የክስ ምክንያት የሌለው ስለመሆኑ	
22.	ግንቦት 13/2002	44218	የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ሃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ታጁ አባጋሮ (ሃያ አንድ ሰዎች)	9	267	የሥራ ውል የተደረገው ለተወሰነ ጊዜ ወይም ሥራ ነው በሚል ክርክር በቀረበ ጊዜ ይህንኑ የማስረዳት ሸክም የሚኖር ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 9
23.	ግንቦት 19/2002	43160	እነ እንደገና ተሾመ (ሁለት ሰዎች) እና ኒው ጀኔሬሽን ዩኒቨርስቲ ኮሌጅ ነቀምቴ ቅርንጫፍ	9	270	አንድ የሥራ ውል ለተወሰነ ጊዜ ወይም ለተወሰነ ሥራ የተደረገ ነው ሊባል የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 9,10
24.	ሰኔ 17/2003	64758	እነ ተመስገን ገ/እየሱስ እና	11	190	• አንድ ሠራተኛ ቦነስ ወይም ድጐማ ሊያገኝ የሚችለው ከአሰሪው ጋር በሚደረግ	አዋጅ ቁ. 377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ			/በሚኖር/ ስምምነት እንጂ በህጉ አሠሪ ለሠራተኛው በቦነስ ድጉማ እንዲከፍል በአስገዳጅነት የተመለከተ ነገር የሌለ ስለመሆኑ • የቦነስና ድጉማ አሰጣጥና አፈፃፀምን በተመለከተ በህብረት ስምምነት የተመለከተ ደንብና መመሪያ ተግባራዊ ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ	አንቀጽ 4, 12, 13, 53
25.	ሀምሌ 13/2003	66242	ወ/ሮ ሙሉ ደምሴ እና ሸራተን አዲስ	11	193	• አንድ ሠራተኛ አሰሪው በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ መሰረት ሊከፍለው የሚገባውና ያልከፈለው ክፍያ መኖሩን /እንዳለ/ በተረዳ ጊዜ አሰሪውን የመጠየቅ መብት ያለው ስለመሆኑ • የአሰሪና ሠራተኛ ግንኙነት በቀጠለበት ሁኔታ ሠራተኛው በአንድ ወቅት ሊከፈለኝ /ሊጠበቅልኝ/ ይገባል በማለት ያቀረበው የመብት ወይም የክፍያ ጥያቄ በፍርድ ቤት ውድቅ መደረጉ በሌላ ጊዜ መብቱን ከመጠየቅ የሚያግደው ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 12 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5, 216
26.	የካቲት 21/2003	60685	አቶ በዛብህ እሸቴ እና	11	173	ከሥራ ክርክር ጋር በተገናኘ አሰሪና ሠራተኛው ያደረጉት የሥራ ቅጥር ውልን	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሳሊኒ ኮንስትራክሽን			አስመልክቶ ክርክር ቢነሳ ጉዳዩን የሚገዛው ከኢትዮጵያ ሌላ /ውጭ/ የሆነ አገር ህግ መሆኑንና የሥራ ቦታውም ቢሆን ከኢትዮጵያ ውጪ እንዲሆን የተስማሙ እንደሆነ ጉዳዩ በአጠቃላይ የአለም አቀፍ የግለሰብ ህግ (private international law) ጥያቄን የሚያስነሳ በመሆኑ ጉዳዩን ለማየት ስልጣን ያለው ፍ/ቤት የትኛው ነው?፣ በየትኛው አገር ህግ መሰረት?፣ የመሳሰሉትን ጥያቄዎች ለመመለስ ስልጣን ያለው የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ስለመሆኑ	11/2/
27.	ግንቦት 16/2003	59579	ወ/ሮ አሞኘሽ ገብሬ እና የአቃቂ መለዋወጫ ዕቃዎች የእጅ መሣሪያዎች አ/ማ	11	197	በአዋጅ ቁ. 147/91 መሠረት በተቋቋመ ማህበር ውስጥ ላሉ ሰራተኞች አዋጅ ቁ. 377/96 ተፈፃሚ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96
28.	ግንቦት 15/2003	65427	ሜታ አቦ ቢራ አ.ማ እና ወ/መድህን ቢረዳ	11	200	የጡረታ መብት ያለው የመንግስት ልማት ድርጅት ሠራተኛ ሊያገኝ ስለሚገባው ካሣ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 9/1/
29.	ታህሳስ 26/2003	62370	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ እዮብ መለሰ /አራት	11	203	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ ሠራተኞች እየሠሩ የሚገኙትን ሥራ በተመለከተ የሥራ ውል አላደሱም ወይም ለማደስ ፈቃደኛ አይደሉም በሚል ለማሰናበት	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች/			የሚያስችል የህግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	
30.	ግንቦት 4/2003	59666	የኦሮሚያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ አቡ ጉበና	11	210	• የሠራተኛ ደመወዝ ሊቀነስ የሚችለው በህግ፣ በህብረት ስምምነት፣ ወይም በሥራ ደንብ በተወሰነው መሰረት ወይም በፍ/ቤት ትዕዛዝ ብቻ ስለመሆኑ • አሰሪ የሠራተኛን ደመወዝ በራሱ ውሣኔ ሊቀንስ፣ ሊይዝ ወይም የዕዳ ማቻቻያ ሊያደርግ የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 59/1
31.	ግንቦት 1/2003	64821	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃየል ኮርፖሬሽን እና አያሌው ሕብስት	11	215	• የደረጃ እድገት በድርጅት ውስጥ በሥራ ላይ ባለ የእድገት አሰጣጥ ስርዓት እና ደንብ መሰረት የሚካሄድ ስለመሆኑ • የደመወዝ ጭማሪ ሊገኝ የሚችለው በእድገት ወይም አሰሪው የደመወዝ ጭማሪ ማድረግ የሚችልበት አግባብ ኖሮት ሲጨመር ስለመሆኑ በመሠረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ (BPR) መሠረት የተደረገ የሥራ ምደባ የደመወዝ ጭማሪ የማያስገኝ ስለመሆኑ	
32.	መስከረም 27/2003	53527	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት እና	11	217	ከአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ጋር በተያያዘ በፍ/ቤት የተሰጠ ፍርድ እንዲፈፀም የሚቀርብ አቤቱታ ፍርድ ከተሰጠበት ቀን	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ በዳሶ መልካቶ			አንስቶ በአንድ አመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	
33.	ሰኔ 15/2003	57337	አድቬንቲስት የልማት ተራድኦ ድርጅት እና አቶ ገበየሁ ወ/ሚካኤል	11	231	ለተወሰነ ጊዜና ሥራ የተቀጠረ ሠራተኛ ጊዜው ደርሶ መሰናበቱ ምንም እንኳን ሌሎች ሠራተኞች በእሱ ምትክ የተቀጠሩ ቢሆንም ህገ ወጥ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	
34.	ታህሳስ 5/2005	78536	በደሌ ቢራ አክሲዮን ማህበር እና አቶ አልማው ቤዛ	14	2	በአሰሪ ከተደረገ የሥራ ቦታ ዝውውር ጋር በተያያዘ ሠራተኛው ወደነበረበት ሥራ ቦታና መደብ እንዲመለስ በፍ/ቤት ሲወሰን አሰሪው ሠራተኛው የሥራ ዝውውሩ ከመከናወኑ በፊት ይሰራበት ወደነበረበት ቦታና የሥራ መደብ በትክክል መመለስ ያለበት ስለመሆኑ፣	
35.	ጥቅምት 8/2005	77134	ወሰኔ የህክምና አገልግሎት ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እና ዶ/ር ክብረወሰን አለማየሁ	14	5	ሠራተኛ ተቀጥሮ የሚሰራበትን አሰሪ ተቋም መልካም ስምና ዝና እንዲሁም ጥቅምና ህልውና አደጋ ላይ በሚጥሉ ተግባራት የሚፈጽመው ጥፋት መጠንና ደረጃ እና የሚወሰድበትን እርምጃ ለመወሰን ሠራተኛው ከሚሰራው የሥራ አይነትና ባህሪ እንዲሁም ከአሰሪና ሠራተኛ ህጉ መንፈስና ዓላማ አንፃር መታየት ያለበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 27(1)(ሸ)(ረ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
36.	ጥር 29/2005	81405	አቶ አህመድ ሲራጅ እና የአወሊያ ዋና ማስተባበሪያ ጽ/ቤት	14	20	የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ለመስጠት ፈቃድ ያለው የህግ ባለሙያ በሙያው አገልግሎት ለመስጠት ከ3ኛ ወገን ጋር በሚያደርገው ውል የሚፈጠረው ግንኙነት በእውቀት ሥራ ውል ላይ የተመሠረተ እንጂ ሠራተኛውን እንደ የስራ መሪ ወይም ተቀጣሪ የማያስቆጥረው ስለመሆኑ፡ በአዋጅ ቁ.377/96 የማይገዛ ስለመሆኑ፣	በአዋጅ ቁ.377/96
37.	ጥቅምት 20/2005	80350	ሸራተን አዲስ እና እነ አቶ ገናናው ከበደ (ሃምሳ አንድ ሰዎች)	14	29	• ከሥራ ቅጥር ግንኙነት ጋር በተገናኘ አንድ ሥራ "ቀጣይነት ያለው" ነው ለማለት ስለሚቻልበት አግባብ፣ አንድ ሥራ በባህሪው "ቀጣይነት ያለው" ነው ለማለት ስራው ረዘም ላለ ጊዜ መስራቱን ብቻ ሣይሆን የሥራው ባህሪ ከአሠሪው ድርጅት (ተቋም) አይነተኛ ሥራ ጋር የሚሄድና በመደበኛነት የሚከናወን መሆኑን ጭምር ማረጋገጥ የሚያስፈልግ ስለመሆኑ፣	
38.	ህዳር 4/2005	79853	የአዲስ አበባ ከተማ መንገዶች ባለሥልጣን እና እነ አቶ ጌታቸው ደበበ	14	38	አንድ ሠራተኛ በባህሪው ቀጣይነት ባለው ሥራ ላይ መቀጠሩ መረጋገጡ ብቻ ሠራተኛው ላልተወሰነ ጊዜ እንደተቀጠረ የሚያስቆጥረው ስላለመሆኑ፡	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 24(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
39.	ታህሳስ 30/2005	83068	ዲ.ኤች.ገዳ ብርድልብስ ፋብሪካ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ወ/ሪት ቅድስት ጌታቸው	14	46	የሥራ ውል ወይም በሌላ ሠነድ ሠራተኛው ስምምነቱን ባልሰጠበት ሁኔታ አሰሪ የሆነው አካል እህት ድርጅት ወደ ሆነ ተቋም (ድርጅት) ሰራተኛውን አዛውሮ ለማሰራት አሠሪ መብት የሌለው ስለመሆኑ፣	
40.	ሀምሌ 18/2005	81814	እነ ወ/ት ፌቨን የሺጌታ (12 ሰዎች) እና የኢትዮጵያ አየር መንገድ	15	26	የስራ ውል የሚመሠረተው ማንኛወም ሰው ደመወዝ እየተከፈለው በአሰሪው መሪነት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ለተወሰነ ወይም ላልተወሠነ ጊዜ ወይም የተወሰነ ሥራ ለአሰሪው ለመስራት የተስማማ እንደሆነ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 2(3),4
41.	ግንቦት 21/2005	87338	ዮቴክ ኮንስትራክሽን ኃ.የተ.የግል ማህበር እና እነ አቶ ገብሬ በላይነህ (አምስት ሰዎች)	15	33	አንድ ሠራተኛ የቅጥሩ ውል አይነት ቋሚም ይሁን ግዜያዊ ለሠራተኛ በህጉ በተፈቀዱ ጥቅሞች የመጠቀምና ህጉ የሰጣቸውን ከለላዎች የማግኘት መብት ያለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 162 የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 42(2)
42.	ጥር 27/2006	90570	አቶ ፍፁም አስታጥቄ ወኪል እና የተቀናጀ የቤተሰብ አገልግሎት ድርጅት	16	73	አንድ ሠራተኛ በስራ ውሉ እና በስራ ደንቡ መሠረት በአሰሪ የተሰጠውን ትዕዛዝ የመፈፀም ግዴታን አለመወጣቱ ስለሚያስከትለው ውጤት	በአሠሪና ሠራተኛ አዋጅ አንቀጽ 13(2)፣13(7)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
43.	ጥር 16/2006	92423	የሺሐረግ ታደሰ እና የአምቦ ማዕድን ውሃ አ/ማ	16	106	-በአሰሪና ሰራተኛ መካከል በሚደረግ የውል ግንኙነት ተዋዋይ ወገኖች የገቡትን ግዴታ በቅንነት ይፈፅማሉ ተብሎ የሚገመት ስለመሆኑ፣ - በአሰሪውና ሰራተኛው መካከል በሚደረግ የሥልጠናና የት/ት ውል መሰረት አሰሪው የሚጠበቅበትን ድጋፍ ለሰራተኛው የማድረግ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍትሐ ብሔር ሕግ ቁጥር 1732፣አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 84፣ አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 83 ንዑስ አንቀፅ 3
44.	የካቲት 13/2006	93813	ዛምራ ኮንስትራክሽን ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እና ሙሉጌታ አምባዬ ጠበቃ አደም ታደለ	16	118	በአሰሪና ሰራተኛ መካከል በሚደረግ የስራ ግንኙነት የተነሳ ለተወሰነ ጊዜ ለፕሮጀክት ስራ መደብ የተቀጠረ ሠራተኛ ከአንድ የፕሮጀክት ወደ ሌላ የፕሮጀክት ስራ አዘዋውሮ ማሰራት በአሰሪውና ሰራተኛው መካከል ላልተወሰነ ጊዜ የስራ ግንኙነት ተፈጥሯል ለማለት የማያስችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ. 377/96 አንቀፅ 30፣ አንቀፅ 10
45.	ታህሳስ 21/2007	101396	አዲስ አጠቃላይ ሆስፒታል እና ዶ/ር ምስራቅ ጥላሁን	17	55	አንድ ባለሙያ በአሠሪው ቁጥጥር ሳይሆን በራሱ የሙያ ኃላፊነት የሙያ አገልግሎት ለመስጠት ከአንድ አሠሪ ጋር ውል	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 3

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሲኖረው ጉዳዩ የሚገዛው በአሠሪና ሠራተኛ ህግ ስላለመሆኑ፣ -ከአንድ ባለሙያ ጋር የሙያ ግልጋሎት ውል ያለው አሠሪ ውሉን በማናቸውም ጊዜ ማፍረስ ሥለመቻሉ፣	ንዑስ አንቀስ /1//2/ የፍህ/ቁ. 2140፣2646፣ /1/፣ 2638/1/
የስራ መሪን በተመለከተ							
46.	መጋቢት 2005	84661	አቶ ዳዊት ሸዋቀና እና ስኳር ኮርፖሬሽን	15	13	የሥራ መሪ የሆነ ሠራተኛ ያለ አግባብ ከሥራ መሰናበቱ ተረጋግጦ ሲወሰንና የአሰሪው የመተዳደሪያ ደንብ የሚፈቅድለት ከሆነ በአዋጅ ቁ. 377/96 መሠረት ኪሣራ ታስቦ ሊከፈለው የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.2574(2) አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 43(4)(ሀ)
47.	ጥር 2/2003	92466	ሳይግን ቴክስታይል ቢዩልዲንግ ኮንስትራክሽን ትሬድ ኢንዳሪኢንክ ኢትዮያ ብራንች እና አቶ ተስፋዬ ጥላሁን	15	44	አንድን ሠራተኛ የሥራ መሪ ነው ለማለት የሚቻለው በህግ ወይም እንደ ድርጅቱ የሥራ ፀባይ በአሰሪው በተሰጠ የውክልና ስልጣን መሠረት የሥራ አመራር ፖሊሲዎችን የማውጣትና የማስፈፀም እንዲሁም በተጨማሪነት ወይም ይህንን ሣይጨምር ሠራተኛን የመቅጠር፣ የማዛወር፣ የማገድ፣ የመመደብ ወይም ሌሎች የሥነ-ሥርዓት እርምጃ የመውሰድ ተግባሮችን የሚያከናውን እንደሆነ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 3(2)(ሐ) አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀጽ 2(1)(ሐ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
48.	የካቲት 14/2006	94931	ወ/ሮ ጥሩቀርቅ መንግስቴ እና የተገጣጣሚ ህንፃ አካላት ማምረቻ ድርጅት	16	150	የሥራ መሪ መብቱን ለማስከበር የሚችልበት የይርጋ ጊዜ አቆጣጠር፣	የፍ/ብ/ሕ/ቁ 1846
1.2 የስራ ውል ስለ መቋረጥ							
49.	ጥቅምት 17/1998	17189	የሸቀጦች ጅምላ ንግድና አስመጭ ድርጅት እና አቶ ንጉሴ ዘለቀ	2	92	በአሰሪ "ገንዘብ" ላይ ሰራተኛው ያደረሰው ጉዳት በአሰሪው "ንብረት" የደረሰ ጉዳት ስለመሆኑ እና ሰራተኛ የስራ ውሉ ተቋርጦ ስራ ላልሰራበት ጊዜ ደመወዝ የሚያገኝበት የህግ ምክንያት ስላለመኖሩ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 27(1) (በ),53 (1),54
50.	መጋቢት 18/1999	21961	አቶ ግርማ ነጋሽ እና ቢግ ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግል ማህበር	4	12	የስራ ውልን ስለማቋረጥ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(1) ሐ
51.	መጋቢት 26/1999	24153	አቶ መንግስቱ አባተ እና የባህር ትራንዚት ድርጅት	4	17	የሰበር ችሎት መሠረታዊ የህግ ክርክር የሌለባቸውን ጉዳዮች የማያስተናግድ ስለመሆኑ	
52.	ሚያዚያ 16/1999	25526	መምህር ጥላሁን አስፋው እና አዲስ ኮሌጅ	4	21	ሰራተኛው በየአመቱ ውሉ እየታደሰ ሲሰራ መቆየቱና የሰራተኛው የቅጥር ውል በጊዜ የተገደበ መሆኑ ብቻ ለተወሰነ ጊዜ ተቀጣሪ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 9,10

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያደርገው ስላለመሆኑ	
53.	ግንቦት 5/2000	34585	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪ ኃይል ኮርፖሬሽን እና ደረጀ ወልደ ኪዳን	6	364	ያለማስጠንቀቂያ ከስራ የሚያሰናብቱ ምክንያቶች	አዋጅ 377/96 አንቀፅ 29
54.	ግንቦት 19/2000	35440	የዋልያ አገር አቋራጭ አውቶቡስ ድርጅት እና ብርሃኑ አለሜ	6	367	ከሠራተኞች ማህበር ወይም ተወካይ ጋር በመመካከር በአሰሪ የሚደረግ የሠራተኞች ቅነሳ የህግ አግባብ ያለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 28(1)
55.	ጥር 27/2000	29415	ዋተር አክሽን እና ይልማ አሰፋ	6	370	አዲስ ወደ ተዛወሩበት ቦታ በመሄድ ስራ አለመጀመር እና ለአምስት ተከታታይ የስራ ቀናት በስራ ገበታ ላይ አለመገኘት በአሰሪው አነሳሽነት የስራ ውልን ለማቋረጥ በቂና ህጋዊ ምክንያት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(2)(ለ)
56.	ህዳር 25/2001	35484	የኢትዮጵያ አየር መንገድ እና አቶ ደረጀ ማሞ	8	110	የአሰሪ ንብረት የሆነን ገንዘብ ማጉደል ያለማስጠንቀቂያ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27/1/ተ/
57.	ሀምሌ 10/1999	22275	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ኃይሌ ገ/ሥላሴ	6	305	• አሰሪ የሥራ ውሉ ዘመን ከማለቁ በፊትም ቢሆን በቂና ህጋዊ ምክንያት ካለው የሠራተኛን የሥራ ውል ሊያቋርጥ ስለመቻሉ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 35

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• በበቂ ምክንያት የተደረገ የሥራ ውል ማቋረጥ ማስጠንቀቂያ አልተሰጠም በሚል ህገ-ወጥ ስንብት ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ • በአንድ ድርጅት ውስጥ ያለን የስራ መደብ በሌላ ሦስተኛ ወገን እንዲከናወን አስተላልፎ መስጠት (out sourcing) የሥር ውል ለማቋረጥ ሕጋዊ ምክንያት ስለመሆኑ	
58.	ሚያዚያ 9/1999	30956	የወረዳ 5 አጠቃላይ ነጋዴዎች ማህበር እና አቶ በድሉ ጫላ	6	344	ዳኝነት ባልተጠየቀበት ጉዳይ ላይ ውሣኔ መስጠት አግባብ ስላለመሆኑ	
59.	ሚያዚያ 30/2000	31402	የኢትዮጵያ አገር አቋራጭ ከፍተኛ አውቶብስ የግል ባለንብረቶች ማህበር እና አቶ አያሌው ይርጉ	6	348	በጡረታ የተገለለን ወይም የጡረታ ዕድሜው ያለፈን ሠራተኛ ወደ ሥራ መልስ ተብሎ አሰሪ የሚገደድበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 24(3) አዋጅ ቁ. 345/95 አንቀፅ 12(1)(ሐ)
60.	ሚያዚያ 14/2000	29419	ሬቫ ኢንጂነሪንግ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና እነ እንዳለ ታደሰ /10 ሰዎች/	6	381	ለተወሰነ ጊዜ እና ላልተወሰነ ጊዜ የተቀጠሩ ሰራተኞች መሰረት ስከሚደረጉ ሕጋዊ የስራ ውል መቋረጦች	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 24(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
61.	ጥቅምት 25/2001	36692	አንበሳ የከተማ አውቶቡስ አገልግሎት ድርጅት እና ተስፋዬ መኰንን	8	104	በአሰሪና ሠራተኛ አዋጅ ቁ.377/96 ባልተሸፈነ ጉዳይ ላይ በአሠሪና በሠራተኛ መካከል የተደረገ የህብረት ስምምነት መፈፀም ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96
62.	ጥቅምት 11/2001	35621	ሰንሻይን ኮንስትራክሽን እና እነ አቶ ፍቃዱ ገቢሣ (ሁለት ሰዎች)	8	102	ለፕሮጀክት ሥራ የተቀጠሩ ሠራተኞች የተቀጠሩበት የፕሮጀክት ሥራ ሲጠናቀቅ የሥራ ውላቸው የሚቋረጥ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 10/1//ሠ//ሀ/
63.	ሕዳር 4/2001	37256	አዲስ አበባ የምግብ አዳራሽ አስተዳደር እና ወ/ሮ የውብዳር ጥላሁን	8	119	በወንጀል ጉዳይ ተከሶ ነፃ መውጣት በራሱ አንድን ሠራተኛ ወደ ቀድሞ ሥራ ለመመለስ መብት የሚሰጥ ስላለመሆኑ	
64.	ህዳር 2/2001	37575	ቃሊቲ ባሌስትራ ማምረቻ እና ብርሃኑ ልደት ወልዴ	8	127	የሥራ ውል በስምምነት ተቋረጠ ለማለት የሚቻለው ስምምነቱ በፅሁፍ የተደረገ እንደሆነ ስለመሆኑ	
65.	ታህሳስ 2/2001	34669	አድማስ ኮሌጅ እና ሠለሞን ሙሉአለም	8	138	• አንድ ሠራተኛ በአሰሪው ንብረት ላይ ጉዳት አድርሷል በሚል ያለማስጠንቀቂያ ሊሰናበት የሚችልበት አግባብ • በአሰሪና ሰራተኛ ሕጉ ውስጥ "የአሰሪ ንብረት" በሚል የተገለፀው ሐረግ ሊተረጉም የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27/1//ሸ/
66.	ታህሳስ 23/2001	39118	ደሣለኝና ቤተሰቡ ኃላ/የተ/የግል ማህበር	8	141	የተረከበው የአሠሪ ንብረት የጠፋበት ሰራተኛ ንብረቱን ለግል ጥቅሙ ወይም	አዋጅ ቁ. 377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ በፈቃዱ በላይ			ለሌላ ሶስተኛ ወገን ጥቅም ያዋለው ያለመሆኑን ካላስረዳ በቀር የንብረቱ መጥፋት ሠራተኛውን ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ ለማሰናበት የሚያስችል በቂ ምክንያት ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	አንቀጽ 27(1)(መ)(ቀ) 14(2)(ለ)(2)
67.	ታህሳስ 14/2001	36591	ማታዶር አዲስ ጎማ አ.ማ እና ደረጀ ኡመታ	8	144	በህብረት ስምምነት ወይም በሌላ አካኂን የተወሰነ የሥራ ውል የሚቋረጥበት ምክንያት ካለ በአሰሪና ሠራተኛ አዋጅ ያልተመለከተ ቢሆንም ተፈፃሚ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1)
68.	ታህሳስ 16/2001	37454	ሰላም የቴክኒክና የሙያ ማሰልጠኛ ማዕከል እና ከበደ ሰይፉ	8	151	የጥበቃ ሥራን የሚሠራ ሠራተኛን በተመለከተ የሥራ ውሉ ያለአግባብ ተቋርጧል በሚል ሲወሰን በአሠሪውና ሠራተኛው መካከል ሊኖር የሚገባው ከፍተኛ መተማመን የሚሻክር በመሆኑ ሰራተኛው ወደ ሥራ እንዲመለስ የሚሰጥ ውሳኔ ተገቢ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43
69.	ጥር 26/2001	40804	ዳንዲቦሩ ዩኒቨርስቲ ኮሌጅ እና እነ ተክሉ ኡርጌ ኢደኤ (ሁለት ሰዎች)	8	165	አንድ ሠራተኛ ይሰራው የነበረ የሥራ መደብ መሰረዝ ወይም አለመኖር ለሥራ ውሉ መቋረጥ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 28(1)(መ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
70.	የካቲት 17/2001	38811	ርሆቦት ሆሊ ሴቪየር ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ አማረ አድማሱ	8	173	በድርጅት ውስጥ በተደረገ የመዋቅር ማሻሻያ የሥራ መደብ የተሰረዘ እንደሆነ የሥራ መደብ የተሰረዘበትን ሠራተኛ በማስጠንቀቂያ ለማሰናበት የሚቻልበት አግባብ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 28(1)(መ)
71.	የካቲት 17/2001	38435	ኤስ.ኦ.ኤስ የህፃናት መንደር እና እነ አቶ ከበደ ኩምሣ (ስድስት ሰዎች)	8	175	በአንድ ድርጅት ውስጥ ያለ የሥራ መደብ በሌላ 3ኛ ወገን እንዲከናወን አስተላልፎ መስጠት (out sourcing) የስራ ውል ለማቋረጥ ህጋዊ ምክንያት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 28
72.	የካቲት 17/2001	38023	የመንግስት ቤቶች ኤጅንሲ እና ብርሃኑ ደስዬ	8	178	ላልተወሰነ ጊዜ የተደረገ የሥራ ውል የሚቋረጠው ማስጠንቀቂያ በመሰጠት ስለመሆኑ	
73.	የካቲት 26/2001	41115	ሜድሮክ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግል/ማህበር እና አቶ ሞገስ ሽፈራው	8	183	የአንድ ሠራተኛን ድርጊት ከባድ ቸልተኝነት ነው ለማለት የሥራውን ባህሪ ከግምት ውስጥ ማስገባት የሚያስፈልግ ስለመሆኑ	
74.	መጋቢት 8/2001	42292	የኢትዮጵያ መብራት ኃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ ከበደ አቡነቴ	8	188	አንድ ሠራተኛ የአሠሪው ንብረት የሆነን ገንዘብ ማጉደሉ የተረጋገጠ እንደሆነ አሠሪው ሠራተኛውን በፍ/ብሔር ክሶ ገንዘቡን የማስመለሱ ጉዳይ እንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ ውሉን ያለማስጠንቀቂያ ሊያቋርጥ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 27(1)(መ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
75.	መጋቢት 8/2001	41623	አበባ ትራንስፖርት ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ሣሙኤል ኪዳኔ	8	191	በአሠሪው ወደሌላ ቦታ ተዛውሮ እንዲሠራ የተደረገ ሠራተኛ ዝውውሩን በወቅቱ ሣይቃወም የተዛወረበት የሥራ ገበታ ላይ ለ5 ተከታታይ ቀናት የቀረ እንደሆነ የሥራ ውሉን ለማቋረጥ የሚያበቃ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 27 (1)(ለ)
76.	ግንቦት 12/2001	41411	ሙሉሙል ዳቦ መጋገሪያ ድርጅት እና አቶ በለጠ ተገኝ	8	193	• ከ30 ቀናት በላይ ሠራተኛን ከሥራ የማገድ ተግባር ሠራተኛን እንደማሰናበት የማይቆጠር ስለመሆኑ • አሠሪው ከ30 ቀናት በላይ ሠራተኛው ለታገደበት ጊዜ ደሞዝ እንዲከፍል የሚደረግበት አግባብ • ከሥራ ያለአግባብ ታገድኩኝ በሚል የቀረበን ክስ በማስተናገድ ላይ ያለ ፍ/ቤት በክርክሩ ሂደት ሠራተኛው ከሥራ የተሰናበተ መሆኑን ካወቀ የተያዘው ጭብጥ እንዲሻሻል እና ጭብጡ እንዲስተካከል በማድረግ ጉዳዩን ማየት ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(4)
77.	ግንቦት 12/2001	42752	እነ ወ/ት ማሜ አሠፋ (ሰላሳ ስድስት ሰዎች) እና ብሔራዊ አስጎብኚ የጉዞ	8	199	• የድርጅት ምርታማነትን ለማሳደግ፣ የአሰራር ዘዴዎችን ለመለወጥ ወይም በአዲስ ቴክኖሎጂ ለመጠቀም የሠራተኛ ቅነሣ የሚደረግበት አግባብ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 28(2)(ሐ),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወኪል(NTO)			• ቅነሣ የሚደረግበትና ተፈፃሚ ሊሆን የሚችልበት አግባብ	29(3)
78.	ግንቦት 4/2001	39543	የፍልውሃ አገልግሎት ድርጅት እና አቶ በረከት ተ/ማርያም	8	209	በተጭበረበረ ማስረጃ ሥራ የተቀጠረ ሠራተኛ በሥራ ላይ እያለ የማጭበርበር ድርጊቱ የታወቀ/የተደረሰበት/ ከሆነ ማጭበርበሩ የተከሰተው ሥራውን በማከናወን ላይ እንዳለ ተቆጥሮ ሊያስናብተው የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 27(1)(ሐ)
79.	ግንቦት 26/2001	39042	ዮቴክ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ጀማል መሐመድ	8	211	ለፕሮጀክት ሥራ የተቀጠሩ ሠራተኞች ቅነሣ በሚካሄድበት ወቅት አሰሪው በአዋጅ ቁ.377/96 ላይ የተመለከተውን የሠራተኞች ቅነሣ ሥነ-ሥርዓት መከተል የማይጠበቅበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 30(1)
80.	ግንቦት 27/2001	38189	ሮፖክ ኢንተርናሽናል ኃላ/የተ/የግል ማህበር እና ይደርሳል አእምሮ	8	213	የሥራ መደብ ዝውውርን በመቃወም ቅሬታን በማሰማት ላይ መሆን በስራ ቦታ ላይ ላለመገኘት እንደ በቂ ህጋዊ ምክንያት የሚወሰድ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1)(ለ)
81.	ሰኔ 17/2001	37982	የትምህርት መሣሪያዎች ማምረቻ እና ማከፋፈያ ድርጅት እና አቶ	8	216	አሠሪ የሥራ መሪ የሆነን ሠራተኛውን ያሰናበተው ያለበቂ ምክንያት ቢሆንም እንኳን ተገቢ የሆነ ካሣ ለመክፈል	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ታደሰ ዘነበ			ከሚገደድ በስተቀር ሠራተኛውን ወደ ሥራ እንዲመልስ ሊገደድ የማይችል ስለመሆኑ	
82.	ሰኔ 9/2001	41720	የእንጨት መሠንጠቂያና መገጣጠሚያ ድርጅት እና ረዲ እንዳለ	8	219	ለሥራ ማስኬጃነት የተቀበሉትን የአሰሪ ገንዘብ አጉድሎ መገኘት ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1)(መ)
83.	ሐምሌ 21/2001	43610	ናይኮ ኃላ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ሰለሞን ተሰማ	8	224	በቃል ከሥራ ተሰናበትኩ በሚል ክስ የሚያቀርብ ሠራተኛ አሰሪው ከሥራ ያሰናበተው ስለመሆኑ የማስረዳት ሸክም ያለበት ስለመሆኑ	
84.	ሐምሌ 16/2001	42075	አፍሪካዊት የህንፃ ስራ ተቋራጭ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና እነ አቶ እንድሪስ ዓሊ	8	231	የኮንስትራክሽን ሥራ የሚሰራ ድርጅት የሥራው መጠን በቀነሰ ጊዜ ሠራተኞችን ለማሰናበት የማስጠንቀቂያና ሌሎች የቅነሳ ሥነ-ሥርዓቶችን ሳይከተል ቅነሳ ለማካሄድ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 30
85.	ጥቅምት 3/2002	41385	ጊጋ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግል ማህበር እና እነ ተረፈ ዘርጋው (ስድስት ሰዎች)	9	196	የግንባታ ዕቃዎች እጥረት አጋጥሟል በሚል የሚደረግ የሥራ ስንብት ህገ-ወጥ ነው ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 26,28,30

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
86.	ጥቅምት 10/2002	42818	አቢሲኒያ ባንክ አ.ማ እና ወ/ሮ ሙለታ ገዳ	9	198	በትርፍ ሰዓት በሌላ መሥሪያ ቤት ሰርተሃል በሚል ሠራተኛን ያለማስጠንቀቂያ ለማሰናበት የሚያስችል የህግ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ 377/96 አንቀፅ 27
87.	ህዳር 8/2002	41767	የአዲስ አበባ ውሃና ፍሳሽ ባለስልጣን እና አቶ አድማስ ደምሳቸው	9	202	አሰሪ በግልፅ ባልፈቀደበት ሁኔታ በሁለት ቦታ በተመሳሳይ ጊዜ መስራት ሠራተኛውን የማታለል ተግባር እንደፈፀመ የሚያስቆጥረው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 27(1)(ሐ)
88.	ጥር 5/2002	49057	አስመላሽ እና ልጆቹ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ዮሐንስ እሺበል	9	223	በአሰሪና ሠራተኛ አዋጅ መሠረት የሥራ ግንኙነት በአንቀፅ 30 መሠረት ሲቋረጥ አሰሪ ማስጠንቀቂያ የመስጠት ግዴታ የሌለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 30, 28(2)
89.	የካቲት 12/2002	49958	ግዩን ትራቭልና ቱርስ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ዳንኤል አስፋው	9	229	የጠብ አጫሪነት ኃይለ ቃልና ዛቻ አዘል ንግግር በሥራ ቦታ ላይ ማድረግ ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ የሚያሰናብት ጥፋት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(1)(ረ)
90.	መጋቢት 30/2002	49750	በቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 02/01 የመዝናኛ ክበብ እና	9	240	• የአሰሪና ሰራተኛ ሕጉ አሰሪና ሰራተኛ ስምምነት ሊያደርጉባቸው የሚችሉበት ጉዳዮች ጋር በተያያዘ ጥፋትንና ጥቅምን	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ማስረሻ ሁሴን			በተመለከተ የተለያየ አቋም የያዘ ስለመሆኑ • አሰሪና ሠራተኛ በህብረት ስምምነታቸው ውስጥ ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ ሊያሰናብት የሚችል ጥፋት በሚል የተስማሙበት ድንጋጌ ተፈፃሚ ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑ	134(2), 27(1)(ሸ)
91.	መጋቢት 30/2002	49797	አልህበሽ ሹገር ሚልስ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ተገኔ ገ/ሃዋሪያት	9	242	አሠሪ የሠራተኛውን የሥራ ውል ያቋረጠበትን ምክንያት በፅሁፍ አለመግለፁ ብቻ ስንብቱ ህገ- ወጥ ነው ለማለት የሚያስችል ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(2)
92.	መጋቢት 20/2002	50009	የአዲስ አበባ ሂልተን ሆቴል እና አቶ ዮናስ ጥላሁን	9	244	በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ ውስጥ "እንደ ጥፋቱ ክብደት በሥራው ላይ የማታለል ወይም የማጭበርበር ተግባር መፈፀም" በሚል የቀረበው አባባል (አነጋገር) ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(1)(ሐ)
93.	መጋቢት 20/2002	50205	የኢትዮጵያና ጅቡቲ ምድር ባቡር ድርጅት እና አቶ ምናለ በሪሁን	9	246	አሠሪና ሠራተኛ የሥራ ውል መቋረጥ ጋር በተያያዘ በሥራ ውሉ ላይ የሚያመለክቱት ሁኔታ የአሰሪና ሠራተኛ ህጉን እስካልተፃረረ ድረስ ተግባራዊ ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ	
94.	ሐምሌ 8/2002	45170	የቅድስት ማሪያም አፀደ	9	287	በክረምት ወቅት የማስተማር ሥራ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ህፃናት የመጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት እና መ/ት ሲሳይ ሙሉጌታ			እንዲሠራ የሚያዝ ግልፅ ደንብ ወይም መመሪያ የሌለ እንደሆነ ወይም አስተማሪው በክረምት ወራት ለማስተማር የገባው የውል ግዴታ (ስምምነት) በሌለ ጊዜ በክረምት ወቅት ሥራን ለመስራት ፈቃደኛ አልሆነም በሚል ከሥራ ሊሰናበት የማይችል ስለመሆኑ	377/96 አንቀፅ 13(1)
95.	ህዳር 14/2003	57541	የቻይና መንገድና ድልድይ ሥራ ድርጅት እና ግርማ ቡሽራ	11	168	ከስራ ተሰናበትኩ በማለት አቤቱታ የሚያቀርብ ሠራተኛ በእርግጥም ስለመሰናበቱ አግባብነት ያላቸውን ማስረጃዎች በማቅረብ የማስረዳት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	
96.	ግንቦት 30 2003	64988	ዳሽን ባንክ አ/ማ እና አቶ ሃይሉ ሽመልስ	11	223	ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ያለውና በባለሃብትነት ሊያዝ የሚችልን የአሰሪ የሆነ ነገር ላይ ሠራተኛው ሆን ብሎም ሆነ በቸልተኝነት በማናቸውም ሁኔታ ጉዳት ያደረሰ መሆኑ በተረጋገጠ ጊዜ የሥራ ውሉን ለማቋረጥ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27/1/ሽ/
97.	ሰኔ 3/2003	66306	አምሳሉ ወረዳ ኮንስትራክሽን አ/ማ	11	237	የግንባታ ሥራ ተቋራጭ ድርጅት ከ3ኛ ወገን ጋር ባደረገው የግንባታ ሥራ ውል	አዋጅ ቁ. 377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አቶ መሐመድ ሰይድ /ስድስት ሰዎች/			መነሻነት የቀጠረውን ሰራተኛ የግንባታ ሥራው ውል በመቋረጡ ምክንያት ማሰናበቱ ህገ ወጥ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ	አንቀጽ 24/4/, 4/1/, 10, 9
98.	ጥቅምት 8/2004	67533	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒሽን ኮርፖሬሽን እና እነ በረከት በለጠ (ሁለት ሰዎች)	13	44	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ የሠራተኛን ለተወሰነ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ የቅጥር ሁኔታ ለመወሰን የተቋሙን ድርጅታዊ አቋም ብቻ መሰረት በማድረግ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 9,10
99.	የካቲት 27/2004	73881	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን ደቡብ ሪጅን እና አቶ ተፈራ ሹና	13	67	ከስራ ክርክር ጋር በተገናኘ በዲሲፕሊን ተከስሶ በዲሲፕሊን ኮሚቴ ሠራተኛው በፈፀመው የማታለል ድርጊት ጥፋተኛ የተባለ መሆኑን መነሻ በማድረግ የተሰናበተ ሰራተኛ የዲስፕሊን ኮሚቴው አባላት በሥራ ክርክር ሰሚው አካል ፊት ቀርበው የምስክርነት ቃላቸውን ስላልሰጡ ስንብቱ ህገ ወጥ ነው በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 27(1)(ሐ) እና (መ)
100.	ሐምሌ 17/2004	74230	አቶ አስቻለው ጌታሁን (አስር ሰዎች) እና	13	90	አሰሪ ሲሰራው የነበረው ሥራ በመቀነሱ ወይም በመቀዝቀዙ ምክንያት ካሉት ሠራተኞች መካከል ከአሥር ፐርሰንት	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አልፋ ዩኒቨርስቲ ኮሌጅ			በታች የሆኑትን የሥራ ውል ሚቋረጡ የግድ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሥራ ውላቸው የሚቋረጥና ሥራ የሚቀጥሉትን ሠራተኞች ለመለየት ሊከተለው ስለሚገባ አካሄድ	28(8), 29(3)
101.	ሐምሌ 27/2004	77113	ኦኪኮ ቦዲዋይዝ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ገረመው አበበ	13	97	አሰሪ ደንብን ባልጠበቀ መንገድ ሠራተኛው ወደ ሌላ ቦታ ተዛውሮ እንዲሰራ ተመድቦ ፈቃደኛ አልሆነም በሚል ሠራተኛውን ማሰናበቱ ተገቢ ስላለመሆኑ	
102.	ሐምሌ 20/2004	79096	ሪመምበር ዘፑረሰት ኮሚዩኒቲ እና ዘውድነሽ ማሞ	13	100	በሥራ ላይ ንብረትንም ሆነ ህይወትን ለአደጋ የሚያጋልጥ ድርጊት መፈፀም ህገ ወጥ በመሆኑ ያለማስጠንቀቂያ ሊያሰናብት የሚችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 27(1)(ቀ) 14(2)(ሀ)
103.	ጥር 2/2005	82336	የአብጃታ ሶዳ አሽ አክሲዮን ማህበር እና ማርታ አበበ	14		አንድ ሠራተኛ መብቱን ለማስከበር በአሰሪው ላይ በፍ/ቤት ክስ መመስረቱ ብቻ ከአሠሪው ጋር ለወደፊት የሻከረ ግንኙነት ይፈጥራል የማያስብልና የስራ ውሉ እንዳይቀጥል ለማድረግ የሚያስችል ምክንያት ስላለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43(3)
104.	መጋቢት 13/2005	86284	ሆራይዞን አዲስ ጎማ (አ.ማ)	15	30	በአሠሪው ንብረት ላይ ጉዳት በማድረሱ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ መኮንን ዓለሙ			ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ የተሰናበተ ሠራተኛ ጉዳቱን ያደረስኩት በሥራ መደራረብ እና ከልምድ ማነስ ነው የሚል ምክንያት አቅርቦ የተከራከረ መሆኑ ስንብቱን ህገ ወጥ ነው ለማለት የሚያበቃ (የሚያስችል) ስላለመሆኑ፣	377/96 አንቀጽ 27(1)(ሸ), 13(3)
105.	መስከረም 23/2006	87285	ወ/ሮ የውብዳር ንጋቱ እና ገነት ሆቴል	15	37	አንድ ሠራተኛ ከሥራ መቅረቱ በህመም ምክንያት መሆኑ እንደበቂ ምክንያት ሊወሰድ የሚችለው በህጉ አግባብ፣ በህመሙ ምክንያት ስለመቅረቱ ለአሰሪው ያሳወቀና ፈቃድ ያገኘ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 85(4)
106.	ጥቅምት 18/2006	90389	የኢትዮጵያ ኤርፖርት ድርጅት እና አቶ በሪሁን በላይ	15	41	የሥራ ኃላፊነቱን ባለመወጣት ተገቢነት የሌላቸው ሰዎችን ወደ አሰሪው ድርጅት ውስጥ ዘልቀው እንዲገቡ በማድረግ ጥፋት የፈፀመ የጥበቃ ሰራተኛ ወደ ድርጅቱ በገቡት ሰዎች ምክንያት የተፈጠረ የፀጥታና የደህንነት ችግር አልተከሰተም በሚል ምክንያት ብቻ አሰሪው በሰራተኛው ላይ የፈፀመውን የስራ ውል ማቋረጥ ተግባር ህገ ወጥ ነው ሊያስብል የሚችል ስላለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1)(ሸ), 17(1)(ሸ)(ቀ), 14(2)(ሀ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
107.	ሐምሌ 14/2006	98052	በርሄ ሐጎስ ጠቅላላ ስራ ተቋራጭ እና አቶ ገመቹ አዱኛ	16	85	በአሰሪና ሰራተኛ መካከል በሚደርግ የቅጥር ውሉ ላይ በግልፅ የሙከራ ጊዜ እንዲኖር ካልተስማሙ በስተቀር አሰሪው የሙከራ ጊዜ ነው ብሎ በሚያስበው ጊዜ ውስጥ የሰራተኛውን የስራ ውል ያለማስጠንቀቂያ ሊያቋርጥ የማይችል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ 377/1996 አንቀፅ 11(3)
108.	የካቲት 24/2006	93511	አቶ ደረሰ ወርቂ እና በርሔ ሐጎስ ጠቅላላ ስራ ተቋራጭ	16	110	አንድ የስራ ውል በሰራተኛው አነሳሽነት እንደነገሩ አግባብ በማስጠንቀቂያ ወይም ያለማስጠንቀቂያ ሊቋረጥ የሚችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 31 እና 32
109.	መጋቢት 8/2006	95522	የኢትዮጲያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን መሃል ሜዳ ደንበኞች አገልግሎት ፅ/ቤት እና አቶ ሙሉጌታ ወ/ጊዮርጊስ	16	130	አንድ ሰራተኛ በስራ ላይ እያለ የማጭበርበር ድርጊት በመፈፀሙ ምክንያት ያገኘው ጥቅም ባይኖርም፣ ወይም በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ባያደርስም ወንጀልነቱ እንደተጠበቀ ሆኖ የስራ ውሉን ያለማስጠንቀቂያ ለማቋረጥ በቂ ስለመሆኑ፣	የአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 27(1(ሐ))
110.	የካቲት 16/2007	103209	አትላስ 1ኛ እና 2ኛ ደረጃ ት/ቤትእና ወ/ሪት መስታወት ስመኝ	17	62	አንድ ተማሪ በአካሉ ላይ ጉዳት እንዳይደርስበት የመጠበቅ ህገመንግስታዊ መብት በያለው ስለመሆኑ፡- አንድ አስተማሪ የሚያስተምራቸውን	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት በአንቀፅ 16 የፍ/ሕ/ቁ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተማሪዎች በአግባቡ የመቆጣጠርና የመከታተል ህጋዊ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑና የኸንን ግዴታውን ተላልፎ ተማሪን ቢደበድብ ያለማስጠንቀቂያ የስራ ውሉን ሊያቋርጥ የሚችል በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	2124 እና 2125 አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 27(1)(ቀ) ፣አንቀፅ 14(2)(ሀ)
111.	ጥቅምት 24/2007	101890	የኢትዮጵያ አየር መነግድ እና ወ/ት ፍፁም ሀይሉ	17	69	አንድ አሠሪ ለሙከራ የቀጠረውን ሠራተኛ በቀጠረው በ46ኛው ቀን ለስራው ብቁ አይደለም ብሎ የስንብት ደብዳቤ ቢጽፍለት ድርጊቱ ህገ ወጥ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 11(2)፣(3)
112.	ታህሳስ 10/2007	102512	እነ ብርሀኑ ቢኒ (ሠለሳ አራት ሰዎች) እና የአርባ ምንጭ ጨርቃጨርቅ ፋብሪካ	17	76	የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት የሠራተኛ ጉዳይ ወሣኝ ቦርድ የወሰነውን ጉዳይ በይግባኝ ሲያይ የህግ ስህተት መኖሩን እና አለመኖሩን ከማረጋገጥ ባለፈ የፍሬ ጉዳይን እና የማስረጃ ምዘና በተመለከተ የማየት እና የማረም ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ፣ አንድ አሠሪ የሠራተኛ ቅነሳ በሚል ምክንያት ሠራተኞችን ከሥራ ሲያሰናብት በአዋጁ የሠራተኛን ቅነሳ በተመለከተ	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 28(2)(ሐ) ፣29፣140

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የተቀመጡትን ድንጋጌዎች መሠረት ማድረግ ያለበት ስለመሆኑ፣	
113.	መጋቢት 29/2007	104294	ሀግቤስ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ በላይ ገ/ማሪያም	17	85	አንድ ሠራተኛ የስራ ግዴታውን በአግባቡ ባለመወጣት በአሰሪው ኢኮኖሚያዊ ጥቅም ላይ ጉዳት ያደረሰ ከሆነ የስራ ውሉን ያለማስጠንቀቂያ ለማቋረጥ በቂ ምክንያት ሥለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 (1)(ሸ)፣ 12(2)(7)
114.	መጋቢት 3 ቀን 2007ዓ.ም	104862	አቶ መልካሙ አረጋ እና ተስፋዮ ለገሰ ጠቅላላ ስራ ተቋረጭ	18	2	አንድ ሰራተኛ በመደዳው ለአምስት የስራ ቀናት ካለበቂ ምክንያት ከስራ መቅረቱ የተረጋገጠ እስከሆነ ድረስ አሰሪው በዚሁ ምክንያት ሰራተኛውን ካለማስጠንቀቂያ ከስራ ያሰናበተው ስለመሆኑ በደብዳቤ ሳይገልፅ መቅረቱ የሥራ ውሉ በሕግ አግባብ አልተቋረጠም ወደሚል መደምደሚያ የሚያደርስ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 27(1)(ለ)
115.	መጋቢት 14/ 2007	105921	ፒተርድስ ፕሮዳክተስ ማኑፋክቸሪንግ (አ.ማ) እና እነ ይፍቱ ስራ ነጋሽ (ሁለት ሰዎች)	18	6	አንድ አሠሪ ሠራተኛው ህጋዊ የመብት ጥያቄ በማቅረቡ ምክንያት የስራ ውሉን ማቋረጥ ህገወጥ ተግባር ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 26(2)(ሐ)
116.	መጋቢት 30/2007	104465	ወ/ሪት ሸዊት ሀይሉ እና	18	16	የአንድ ድርጅት ሠራተኛ ለአሰሪው የስራ መልቀቂያ አስገብቶ የስራ መልቀቂያው	አዋጁ ቁ.377/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			መከላከያ ኮንስትራክሽን ኢንተርፕራይዝ			በአሰሪው ምክንያት በወቅቱ ሣይሠጠው ቆይቶ ሰራተኛው የስራ ግዴታውን እየተወጣና የስራ ግንኙነታቸው በተግባር ቀጥሎ ባለበት ሁኔታ ከረጅም ጊዜ በኋላ አሰሪው ሰራተኛው ቀደም ብሎ ያስገባውን የስራ መልቀቂያ መሰረት በማድረግ የስራ ውሉን ቢያቋርጥ የስራ ውሉ የተቋረጠው በህገወጥ መንገድ ነው ሊባል የሚችል ስለመሆኑ፣	አንቀፅ 4/1/፣23፣26፣30፣31፣33፣39፣40/2/፣43/4/ሀ/፣35/1/ለ/፣38
117.	ሚያዚያ 10/2007	108789	ሴንቸሪ ጀኔራል ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ገስጥ ንጉሴ	18	20	አንድ ሠራተኛ በአሰሪው የሚሰጠውን ትእዛዝ የመፈጸም ግዴታ ያለበት ስለመሆኑና ሳይፈጽም ቢቀር ካለማስጠንቀቂያ ከሥራ የሚያሰናብት በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	አዋጅ 377/1996 አንቀፅ13/1/2/ እና /7/ እና 27/1/ ሸ/
118.	ግንቦት 28/2007	111839	ፒ ኤስ አይ ኢትዮጵያ እና አቶ እሸቱ ካሣ	18	41	አንድ በሹፌርነት የተቀጠረ ሠራተኛ አሰሪው ጋር በተያያዘ ሁኔታ ጥንቃቄ ማድረግ ከሚገባው ነገር አንዱ መኪናውን የሚያሽከረክርበት አግባብ ከአካባቢው አየር ሁኔታና ከመልከዓ ምድሩ ጋር ባገናዘበ መልኩ መሆን ያለበት ስለመሆኑና ይህንን ሳያደርግ ቀርቶ አደጋና ጉዳት ቢደርስ ከባድ ቸልተኝነት እንዳደረሰ ተቆጥሮ የስራ ውሉ	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 13/3/፣27/1/ሸ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለማስጠንቀቂያ ሊቋረጥ የሚችል ስለመሆኑ፣	
119.	ግንቦት28/2007	110615	ኃብተሚካኤል ኃ/የተ/የግል/ማሕበር እና አቶ ታመነ ታደሰ	18	45	የቅርብ አለቃውን ሰብአዊ ክብርና ሞራል የሚነካ የስድብና ማዋረድ የፈጸመ እና በስራ ቦታ የጠብ አጫሪነትን የፈጠረ ሰራተኛ የሥራ ውሉ ያለማስጠንቀቂያ ሊቋረጥ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ 377/96 አንቀፅ 32/1/ሀ አዋጅ 377/96 አንቀፅ 13/2/ እና 27
120.	ሀምሌ 30 ቀን 2007	108933	ሠላም ቦሌ ሸማቾች ኃ/የተ/የህብረት ስራ ማህበር እና አቶ እሸቱ አደፍርስ	18	56	አንድ ሰራተኛ በስራ መዘርዝሩ በግልጽ የተሰጠውን /የተቀመጠለትን/ ግዴታዎቹን አለመወጣቱ የስራ ውሉን ያለማስጠንቀቂያ ሊያቋርጥ የሚችል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 13(2) እና (7)

1.3 የስራ ውል ሲቋረጥ የሚከፈል ደመወዝ እና ከደመወዝ ጋር የተያያዙ ክፍያዎች

121.	ጥቅምት 25/1998	18307	ንብ ትራንስፖርት አ.ማ. እና አቶ ተገኑ መሸሻ	2	141	በድርጅት ውስጥ የስራ መሪ የሆነ ሰራተኛ ከአሰሪው ጋር ያለው የስራ ክርክር የሚገዛው በፍትሐብሔር ህጉ የስራ አገልግሎት መስጠትን ስለሚመለከቱ ውሎች ክፍል በተመለከቱት ድንጋጌዎች ስለመሆኑ እና የስራ ውሉ ተቋርጦ የስራ መሪው ስራ ላልሰራበት ጊዜ ደመወዝ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2534, 2540 ,2541(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያገኝበት የህግ ምክንያት ስላለመኖሩ	
122.	ታህሳስ 10/1998	15815	አርሲ እርሻ ልማት ድርጅት እና አቶ ሰለሞን አበበ	3	1	የስራ ውሉ በህግ ወጥ መንገድ የተቋረጠ የስራ መሪ ስለሚያገኘው መፍትሔ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2570, 2573, 2574,2571
123.	ሕዳር 20/1998	18581	በአዲስ አበባ እስላማዊ ድርጅት የአወሊያ ጤና ጥበቃ እና ሲ/ረ ቀቡላ ከድር	3	55	በህገ ወጥ መንገድ የስራ ውሉ የተቋረጠ ሰራተኛ ወደ ስራ እንዲመለስ ስለሚወሰንበት የህግ አግባብ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 23(1),43(3), 40(1) እና (2),44
124.	መጋት 25/1998	82091	ኒው ጄኔሬሽን ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ እና አቶ ለገሠ ደሣለኝ	5	110	አሠሪ ሠራተኛውን እንደ ሠራተኛ በመቀበል የሚሰራውን ሥራ ባልሰጠበት ሁኔታ ሠራተኛውን ከሥራ ገበታው ቀርቷል በሚል ያለ ማስጠንቀቂያ ለማሰናበት የማይችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1) ለ
125.	መጋቢት 11/1999	21730	ወ/ሮ ፍሬህይወት እርቂ እና የኢት/ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን	4	06	ወደ ሥራ እንዲመለስ የተወሰነለት ሰራተኛ የሚከፈለው ውዝፍ ደሞዝ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 43(5)
126.	መጋት 29/1999	20457	የኢት/ንግድ ባንክ እና ወ/ሮ አለሚቱ ሞገስ	4	15	የስራ ውል በተቋረጠ ጊዜ ስራ ላልተሰራበት ውዝፍ ደሞዝ የሚከፈል ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 43,53(1), 54
127.	ታህሳስ 8/2000	20416	አቶ ቢንያም ገረመው	6	293	ፍርድ ከመሰጠቱ በፊት በማናቸውም ጊዜ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የቻይና መንገድና ድልድል ስራ ድርጅት			ፍርድ ቤት ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው የክሱ መሻሻል ወይም የክርክሩ መለወጥ ነገሩን ይበልጥ የሚያብራራ ወይም ትክክለኛ ፍትህ ለመስጠት የሚረዳ ከሆነ ክሱ እንዲሻሻልና ክርክሩ እንዲለወጥ ሊፈቀድ ስለመቻሉ	ህ/ቁ. 91
128.	ጥቅምት 5/2000	27704	ድራጋዶስ ጄናፒ የመንገድ ስራ ድርጅት እና አብዲ ሁሴን	6	323	የሥራ ውሉ በህገ-ወጥ መንገድ ተቋርጧል በሚል ወደሥራ እንዲመለስ የተወሰነለት ሠራተኛ ካልሆነ በስተቀር ውዝፍ ደመወዝ የማይከፈል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 43(5)
129.	ጥቅምት 12/2000	29692	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ አለማየሁ ከበደ	6	327	አሠሪ ቋሚ ስራ ሆኖ እየተቋረጠ አልፎ አልፎ የሚሰራ ስራ እንዳለቀ የሠራተኛን ውል ለማቋረጥ የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
130.	ጥቅምት 19/2000	21329	የኢትዮጵያ ቴሌኮሚኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ በቀለ ኩምሳ	6	299	የሥራ መሪ የሆነ ሰው የሥራ ውሉ ተቋርጧል በሚል ሣይሰራ ለቆየበት ጊዜ ውዝፍ ደመወዝ ሊከፈለው የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	ትርጉም
131.	ሕዳር 10/1999	25317	ጥቁር አባይ ትራንስፖርት እና ደሳለኝ አብርሃ	6	310	በህገ ወጥ መንገድ የሥራ ውሉ የተቋረጠበት ሠራተኛ በሞተ ጊዜ ለጥገኞቹ ክፍያ የሚፈፀምበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/ 96 አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							39(2),110(2) , 40
132.	ጥቅምት 2/2000	25511	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና አቶ አብራራው ከፍያለው	6	313	በህጋዊ መንገድ የሥራ ውሉ የተቋረጠበት ሠራተኛ የሥራ ስንብት ክፍያ የማግኘት መብት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 39
133.	ሚያዚያ 2/2000	29740	አቶ ስሜነህ ተክሉ እና የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ	6	331	ፍርድ ቤቶች በቀረበ ክስ ላይ የዕዳ ማቻቻል ጥያቄ በተነሣ ጊዜ ማስረጃዎችን በመመርመር ተገቢውን ውሣኔ መስጠት ያለባቸው ስለመሆኑ	ትርጉም
134.	ሐምሌ 19/1999	29949	የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ሃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ ዋሲሁን አዳነ	6	340	ፍርድ ባልተሰጠበት ጉዳይ ላይ የሚሰጥ የአፈፃፀም ትዕዛዝ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	ትርጉም
135.	ታህሳስ 30/1999	36591	ማታዶር አደስ ጎማ አክሲዮን ማህበር እና እነ አቶ ኤልያስ በቀለ (አስራ አራት ሰዎች)	8	144	ለተወሰነ ጊዜ በተደረገ የሥራ ውል ግንኙነት ለሠራተኛው የሚከፈል የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያ ተዋዋይ ወገኖች በስምምነታቸው ባስቀመጡት መልክ የሚፈፀም ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 35/2/
136.	ታህሳስ 23/2001	38255	አበባ ትራንስፖርት ኃ/የተ/የግል ማህበር እና	8	144	ወደ ሥራ እንዲመለስ የተፈረደለት ሠራተኛ ለመመለስ ፈቃደኛ ሳይሆን ቀርቶ የሥራ ክርክሮችን የሚወስነው አካል	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43/3

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አለምሰገድ ኃይሉ			ሠራተኛው አግባብነት ያላቸውን ክፍያዎች ተከፍሎት ከሥራ እንዲሰናበት ሊወሰን የሚችለው በመጀመሪያው ፍርድ መሠረት ያልተፈፀመ እንደሆነ ስለመሆኑ	
137.	ታህሳስ 30/2001	37201	ማታዶር አደስ ጎማ አክሲዮን ማህበር እና እነ አቶ ኤልያስ በቀለ (አስራ አራት ሰዎች)	8	148	ለተወሰነ ጊዜ በተደረገ የሥራ ውል ግንኙነት ለሠራተኛው የሚከፈል የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያ ተዋዋይ ወገኖች በስምምነታቸው ባስቀመጡት መልክ የሚፈፀም ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 35/2/
138.	ታህሳስ 2/2001	34476	ኩመላ በጅሣ እና ብሔራዊ አስጐብኚና ጉዞ ወኪል	8	160	የስራ ውል የተቋረጠው ከህግ ውጪ ነው ተብሎ በተወሰነ ጊዜ የስራ ውሉ የተቋረጠበት ወገን/ሠራተኛ/ ሊወሰኑለት የሚገቡ ክፍያዎች	ትርጉም
139.	ግንቦት 25/2001	39464	ሐረር ቢራ አክሲዮን ማህበር እና አቶ አብዱልቃድር አብዱረዛቅ	8	193	በሠራተኛ እጅ የሚገኙ የአሠሪ ንብረቶች መመለስ ወይም አለመመለስ ጉዳይ ሠራተኛው የሥራ ውሉ በተቋረጠ ጊዜ የሚያነሣችውን ልዩ ልዩ ክፍያዎችን ለማስተናገድ ግምት ውስጥ መግባት ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 36, 38
140.	ሰኔ 18/2001	39861	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን	8	221	የሥራ ውል የተቋረጠው በህጉ አግባብ ነው	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኮርፖሬሽን እና አቶ ሣምሶን በለጥካቸው			ተብሎ የተወሰነ እንደሆነ የሥራ ስንብትና የካሣ ክፍያ የማይከፈል ስለመሆኑ	
141.	ጥቅምት 5/2002	42361	ወ/ት ትዕግስት ንጉሴ እና ኤስ.ኦ.ኤስ ኢንፋንት ኢትዮጵያ	9	487	የአሰሪና ሠራተኛ አዋጅን መሠረት አድርጐ ከሚቀርብ ክርክር ጋር በተገናኝ በግልፅ ዳኝነት ተጠይቆበት ውሣኔ ሣይሰጥ ከተጠየቁት ዳኝነት መካከል ወደ ሥራ የመመለስ ጉዳይ ላይ ብቻ ውሣኔ ከተሠጠና ሠራተኛው ወደ ሥራ መመለስ ሳይፈልግ ቢቀር ቀድሞ ዳኝነት በጠየቀባቸው ነገር ግን ውሣኔ ባላረፈባቸው ነጥቦች ላይ ዳኝነት ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 43(3)
142.	ሕዳር 1/2002	44410	ወ/ሮ ላይላ ረዲ እና ድሬ ኢንዱስትሪዎች ኃ/የተ/የግል ማህበር	9	195	ሥራውን በገዛ ፈቃዱ የሚለቅ ሰራተኛ የስንብት ክፍያ ለማግኘት የሚችለው ቢያንስ የ5 ዓመት አገልግሎት ያለው እንደሆነ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀጽ 2(ሸ)
143.	የካቲት 25/2002	42985	ውድ መጣስ ኑሮ አስመጪና ላኪ ድርጅት እና እነ አቶ ሁነኛው ሰጠ (አስራ አንድ ሰዎች)	9	215	• በመዘጋቱ የሥራ ውል ሲቋረጥ ሠራተኞች የስንብት ክፍያ ሊከፈላቸው የሚገባ ስለመሆኑ ድርጅት ለዘለቄታው እንዲቆም የሚያደርግ ሁኔታ ሲከሰት ማስጠንቀቂያ ለሠራተኞች	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መሰጠት ያለበት ስለመሆኑ	
144.	የካቲት 25/2002	47825	የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ (አ.ማ) እናእነ አቶ ዘርዓየሁ ሰሜ (ሁለት ሰዎች)	9	226	ሠራተኞችን ለማበረታታት በሚል የሚደረግ የደመወዝ (ጥቅማጥቅም) ጭማሪን መሠረት በማድረግ ጭማሪውን የሚፈቅደው መመሪያ ከመውጣቱ በፊት የሥራ ውሉ የተቋረጠ ሠራተኛ የሚጠይቀው መብት የሌለ ስለመሆኑ	ትርጉም
145.	ሚያዚያ 21/2002	40031	የጎሽና እርግብ መለስተኛና አነስተኛ የሕዝብ ማመላለሽ ባለንብረቶች ማህበር እና አቶ ተሰማ ኃይሉ	9	242	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ ከሠራተኛው ጋር ያለው ግንኙነት ሠራተኛው ወደ ሥራ ቢመለስ ችግር ውስጥ እንደሚወድቅ በአሠሪው ስለተገለፀ ብቻ ሠራተኛው ካሣ ተከፍሎት እንዲሰናበት በሚል የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43/3/
146.	ግንቦት 19/2002	44405	ፊንፊኔ የቤትና የቢሮ ዕቃዎች ፋብሪካ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ደጃ ደምሴ ጎበና	9	248	ሠራተኛ የተረከባቸውን ንብረቶች አላስረከበም ወይም አጉድሏል በሚል የሥራ ውሉ በተቋረጠ ጊዜ የሚጠይቃቸውን ተገቢ ክፍያዎች ሊጠይቅ አይችልም በሚል በአሠሪው የሚቀርብ ክርክር ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 36,37,38

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
147.	ግንቦት 17/2002	53064	አቶ ደሬሳ ኮቱ እና የአምቦ ገበሬዎች የህብረት ሥራ ዩኒየን	9	250	ወደ ሥራ እንዲመለስ ፍርድ የተሰጠ እንደሆነና በአሰሪው ችግርም ሆነ በሠራተኛው ፍላጎት በፍርዱ መሠረት ወደ ሥራ ለመመለስ ሠራተኛው ያልፈለገ ከሆነ ሠራተኛው የአሰሪና ሠራተኛ አዋጅ በምትክነት በሰጠው መብት መሠረት በመመለሱ ፈንታ ካሣ እንዲከፈለው አፈፃፀሙን ለያዘው ችሎት ጥያቄውን ባቀረበ ጊዜ ሊስተናገድ የሚገባው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 43(3)
148.	ሰኔ 30/2002	55189	አዲስ አበባ ሂልተን ሆቴል እና አቶ ዘላለም መንግስቱ	9	266	• በአሰሪ የተፈፀመው የሥራ ስንብት ህገ- ወጥ ቢሆንም ከሥራ ግንኙነቱ ፀባይ የተነሣ ከፍተኛ ችግር የሚፈጠር በሆነ ጊዜ ሠራተኛውን ወደ ሥራ ከመመለስ ይልቅ ካሣ ተከፍሎት እንዲሰናበት ማድረግ ተገቢ ስለመሆኑ የአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ አንቀፅ 43(3) በአንድ በኩል የሠራተኛን የሥራ ዋስትና በሌላ በኩል ደግሞ የኢንዱስትሪን ሰላም በማመዛዘን ትርጉም ሊሰጠው የሚገባ ስለመሆኑ	አዋጅ 377//96 አንቀፅ 43(3)
149.	ግንቦት 15/2003	59320	ጊዮን ሆቴሎች ድርጅት	11	177	አንድ ሰራተኛ በአሰሪው ታግዶ /የሥራ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ስለሺ አምዴ			ውሉ ተቋርጦ/ በነበረበትና ባልሰራበት ዓመት አሰሪው ለሌሎች ሠራተኞች የከፈለውን የቦነስ ክፍያ ለመክፈል የማይገደድ ስለመሆኑ	377/96 አንቀጽ 43, 45/5/, 53
150.	ግንቦት 17/2003	64079	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ ጌትነት መኮንን	11	244	አሰሪ ሠራተኛው ጥፋት እንደፈፀመ አውቆ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የማሰናበት እርምጃ አለመውሰዱ ስንብቱን ህገ ወጥ የሚያደርገው ቢሆንም ሠራተኛውን ወደ ሥራው እንዲመልስ ላይገደድ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43/3/
151.	ታህሳስ 2/2004	69125	ወ/ሪት ሠላም ተስፋዬ እና አልካን ሃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	13	53	በህግ ስልጣን በተሰጠው የመንግስት አካል በግልጽ በተላለፈ መመሪያ መሰረት የሠራተኛን የሥራ ውል ያቋረጠ አሠሪ የሥንብትና የማስጠንቀቂያ ክፍያ እንዲከፍል የሚገደድበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 28, 12(1)(ሀ)
152.	ጥር 4/2004	67382	እነ አበባ ትራንስፖርት ኃ/የተ/የግል ማህበር (ሁለት ሰዎች) እና	13	58	• ከአሰሪና ሰራተኛ ግንኙነት ጋር በተያያዘ ሰራተኛው ከሥራ ሲሰናበት ከአሰሪው የተረከበውን ንብረት አላስረከበም በሚል ሰራተኛው ሊከፈለው ከሚገባው	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 36-38, 59(1),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ አርጋው አበበ			ክፍያ ቀንሶ ለማስቀረት የሚቻለው በሰራተኛው በኩል ዕዳ ስለመኖሩ መተማመን ላይ ሲደረስ ስለመሆኑ • ሰራተኛው ከተረከበው ንብረት አለመመለስ ጋር በተገናኘ ዕዳ ስለመኖሩ በግራ ቀኙ መካከል ክርክር (አለመግባባት) ያለ እንደሆነ አሰሪው ጉዳዩን በፍ/ቤት አቅርቦ መብቱን ማስከበር ያለበት ስለመሆኑ	53(2)(1)
153.	ጥር 14/2005	83012	ዝዋይ ሮዝ ድርጅት እና ወ/ሮ ፋንቱ ያሲን	14	14	የሥራ ክርክር ችሎት አንድን ሠራተኛ ያለአግባብ የተሰናበተ ነው በሚል ውሣኔ ከተሰጠበት ቀን ወደኋላ ቀደም ብሎ ካለ ጊዜ ጀምሮ አሰሪው ወደ ሥራ እንዲመልስ በሚል ውሣኔ የሰጠ እንደሆነ ሠራተኛው ከተጠቀሰው ጊዜ ጀምሮ ውዝፍ ደመወዝ ለማግኘት መብት የሚኖረው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/ 1996 አንቀፅ 38
154.	ሐምሌ 14/2005	98724	ሙኒሽ ካፌ ድርጅት(ሙኒሽ ጀርመን ቤከር እና ካፌ) እና አቶ ዳዊት ፀጋው	16	94	ከስራ ውል መቋረጥ ጋር ተያይዞ በአሰሪው ቁጥጥር ውጪ በሆነ ምክንያት ካልሆነ በቀር በሰባት የስራ ቀናት ውስጥ አሰሪው ለሰራተኛው መክፈል የሚገባውን ሒሳብ ካልከፈለ ክፍያ ለዘገየበት ጊዜ ለሰራተኛው	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እስከ ሶስት ወር የሚደርስ ደሞዙን ያህል አሰሪው እንዲከፍለው ሰራተኛው ጉዳዩን ለማየት ስልጣን ላለው ፍ/ቤት በመጠየቅ ሊያስወስን የሚችል ስለመሆኑ-	
155.	ግንቦት 6/2006	95392	የእንግሊዝ ሕፃናት አድን ድርጅት እና አቶ ሽመልስ አለሞ	16	103	የሥራ ውሉ ሊጠናቀቅ የአንድ ወር ጊዜ ብቻ የቀረው በሆነ ጊዜ አሰሪው የስራ ውሉ ከሚጠናቀቅበት የጊዜ ገደብ ከ1ወር በፊት የሥራ ውሉን ያቋረጠ እንደሆነ ሊከፍል የሚገባው የ1 ወር ደመወዝ ብቻ እንጂ የማስጠንቀቂያ ክፍያ እንዲከፍል የሚገደድበት ህጋዊ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ፤	አዋጅ ቁጥር377/96 አንቀፅ 43(4)(ሀ)፣36
156.	የካቲት 11/2006	93828	የኢትዮጵያ አየር መንገድ እና ካፒቴን እንድሪያስ ጀምሬ	16	122	አንድ ሰራተኛ ሲከፈለው የነበረው የደሞዝ መጠን ከፍተኛ መሆን የሥራ ስንብት ክፍያን ከመጠየቅ የሚያግደው ስላለመሆኑ፣	አዋጅ 377/1996 አንቀጽ 39 እና አዋጅ ቁጥር494/1998 አንቀጽ 2(2)(ሸ)
157.	የካቲት 17/2007	101913	አቶ መላኩ ሙሉጌታ	17	59	ከአሠሪና ሰራተኛ ክርክር ጋር በተነሳ	አዋጅ ቁጥር

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ አበበ አቡራ			ማንኛውም የሠራተኛ ክፍያ ጥያቄ ከማናቸውም የክፍያ ወይም የዕዳ ጥያቄ ቅድሚያ የሚኖረው ለሠራተኛ እንጂ ለስራ መሪዎች ስላለመሆኑ፣	377/96 አንቀፅ 2(2)(ሐ)(3)፣167
158.	ሚያዚያ 13/2007	105620	እነ አቶ ሀብቴ ብርሃኔ (ስድስት ሰዎች) እና አቶ ሙሉነህ ቡና ላኪ ትራንስፖርትና ትሪንቢት አገልግሎት	17	88	ከስራ በቅነሳ ምክንያት ለሚሰናበት ሰራተኛ የስራ ስንብት ክፍያ የሚከፈል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 39(1)(ሐ)፣40(1)(3)፣28(2)(ሀ)(3)
159.	መጋቢት 18/2007	101736	ግዮን ኢንዱስትሪያል ኮሜርሻል ኃ/የተ/የግል/ማህበር እና አቶ አዲስ ዓለም	17	97	አንድ ሠራተኛ በህግ የተቀመጠው የጡረታ መዉጫ ዕድሜው ደርሶ በስራው ገበታ ላይ ቢቆይና በኂላ የስራ ውሉ ቢቋረጥ በአሰሪው ላይ የተለየ ግዴታ የሚጥል ስላለመሆኑና የማስጠንቀቂያ ጊዜ አልሰጠህም ተብሎ የማስጠንቀቂያ ጊዜ ክፍያ ክፈል ተብሎ ሊገደድ የማይችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 24(3) አዋጅ ቁጥር 715/2003 አንቀፅ 17(1)
160.	ሚያዚያ 30 ቀን 2007	102994	ዳሽን ባንክ እና	18	10	የአንድ ድርጅት ሠራተኛ በሠራው ጥፋት ያለማስጠንቀቂያ የስራ ውሉ ቢቋረጥም	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ተፈሪ አሳልፈው /ሦስት ሰዎች/			ያልወሰደው የዓመት እረፍት ካለ ወደ ገንዘብ ተቀይሮ ሊከፈል የሚገባው ስለመሆኑና የፕሮቪደንት ፈንድም በከፈለው ልክ የማግኘት መብት ያለው ስለመሆኑ፣	
161.	ግንቦት 14 ቀን 2007 ዓ.ም	106610	አቶ ካብራክ ተኮላ እና የኢትዮጵያ የባህር ትራንስፖርት ሎጂስቲክስ	18	31	አንድ አሰሪ ሰራተኛው ያቀረበውን የስራ መልቀቂያ ጥያቄ ተቀብሎ ሰራተኛውን ካሰናበተ በኋላ የተለያዩ የክፍያ ጥያቄዎች በሰራተኛው ሲቀርብለት ወደኋላ ተመልሶ የስራ ውል ማቋረጫ ምክንያት አግኝቻለሁ በማለት ሌላ ደብዳቤ በመጻፍ ለሰራተኛው የሚገባውን ክፍያ አልፈፅምም ማለት አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 27/1/ለ/፣25
162.	ሠኔ 9/ 2007	104351	ወ/ት ክምክም እማኛው እና የደቡብ አቸፈር ወረዳ ሲቪልሰርቪስ ጽ/ቤት	18	64	አንድ የመንግስት ሠራተኛ በአሠሪው የመንግስት መ/ቤት ጥፋት በሆነ ምክንያት የስራ ውሉ ተቋርጦ ቆይቶ በኋላ በፍርድ ሠራተኛው ወደ ስራው ሲመለስ ውሉ ተቋርጦ በቆየበት ጊዜ ያለው ደሞዝ ጭምር ሊከፈለው የሚገባ ስለመሆኑ፣ የተሻሻለው የአ/ብ/ክ/መ/የመግስት	ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 171/2002 አንቀጽ 81/2/፣87/1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.4 የስራ ሰዓት፣የዕረፍት ጊዜ እና ፈቃድ አሰጣጥ							
163.	ጥቅምት 30/1998	14057	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና አቶ ጌታሁን ኃይሉ	3	41	አንድ ሰራተኛ የስራ ውሉ ሲቋረጥ ያልተጠቀመበት የአመት እረፍት ቀናት በገንዘብ ተቀይሮ ስለሚከፈልበት የህግ አግባብ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 79(2)እና (5), 77(5),77(3)
164.	መጋት 18/1999	21119	ቃሊቲ ምግባ አክሲዮን ማህበር እና ማስተዋል ጫኔ	4	8	የህመም ፈቃድ ጊዜ አቆጣጠር	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ (2)
165.	ሕዳር 3/2000	27959	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት እና አቶ አሊ መሐመድ	6	325	• አንድ ሠራተኛ የሥራ ውሉ ተቋርጦ ለነበረበት ጊዜ የዓመት ዕረፍት ሊያገኝ የማይችል ስለመሆኑ • የዓመት ፈቃድ ከሁለት ዓመታት በላይ ሊተላለፍ የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 79(5)
166.	ሕዳር 2/2000	37815	አለማየሁ ጠቅላላ ሥራ ተቋራጭ እና አቶ አብዮት በፈቃዱ	8	112	አሰሪ ሠራተኛውን በሣምንት ዕረፍቱ ሥራ እንዲሰራ ለማድረግ የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
167.	ሕዳር 2/2000	36377	የኢትዮጵያና የጅቡቲ ምድር	8	114	በአሰሪና ሰራተኛ ሕጉ ውስጥ “የሥራ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ባቡር ድርጅት እና ተሾመ ኩማ			ቀናት" የሚለው ሃረግ ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	377/96 አንቀጽ 27(3)
168.	ጥቅምት 4/2001	36518	ሜታ አቦ ቢራ አ.ማ እና እነ ሳሙኤል ተፈራ (አራት ሰዎች)	8	108	አንድ ድርጅት እንደስራው ፀባይ በህግ ከተደነገገው ማፅቀፍ ሳይወጣ/ሳይጥስ/ የሥራ ሰዓቱን ማሻሻል ስለመቻሉ	አዋጅ 377/96 አንቀፅ 61/1/
169.	ሐምሌ 16/2002	52459	እነ ወ/ሮ ሙሉ ታደሰ እና አለሙ መራ ኮንስትራክሽን ጠቅላላ ብረታ ብረት ሥራ ድርጅት	9	272	በማናቸውም ምክንያት የሥራ ውል ሲቋረጥ ሠራተኛው ያልወሰደው የዓመት እረፍት ፈቃድ በገንዘብ ተለውጦ ሊከፈል የሚገባ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 77(5) ,24(2)
170.	ሐምሌ 17/2002	99026	አቶ አብርሃም ታደለ እና ጥቁር አባይ ትራንስፖርት ኃላ/የግል/ማህበር	16	100	አንድ ሰራተኛ በስራ ላይ እያለ በሚደርስበት የጤንነት ችግር ምክንያት አሰሪው የአንድ ወር የህመም ፍቃድ ሰጥቶት ነገር ግን በተሠጠው ጊዜ ውስጥ ከህመሙ ማገገም ካልቻለ ተጨማሪ የህመም ፍቃድ ከግማሽ ደመወዙ ጋር እንዲያገኝ ሊደረግ የሚችል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 85(1)፣86(2)
171.	መስከረም 26/2007	101040	አቶ አየለ መንግሥቱ እና የኢትዮጲያ እህል ንግድ ድርጅት	17	66	የአመት ዕረፍት ክፍያ አስፈላጊው የገቢ ግብር ተቀንሶ ለሰራተኛው ሊከፈለው የሚገባ ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 27(ሐ)፣36፣37

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.5 የሙያ ደህንት እና በስራ ላይ ስለሚደርሱ ጉዳቶችና የጉዳት ካሳ አከፋፈል							
172.	ጥር 28/2001	36194	ዶ/ር ማንደፍሮ እሸቴ እና ፍሬድሪክ ኤቨርት ሲቲፍቱንግ	8	167	አንድ ሠራተኛ ወደ ሥራ ሲሄድና ከሥራ ወጥቶ ወደቤቱ ሲመለስ አሰሪው በመደበው የመጓጓዣ አገልግሎት ሲጠቀም አደጋ የደረሰበት መሆኑ ከተረጋገጠ ሦስተኛ ወገኖች ለአደጋው ያደረጉት አስተዋፅኦ መኖር አሰሪው የጉዳት ካሣ ላለመክፈል እንደመከላከያ ሊሆነው ስላለመቻሉ እና የጉዳት ካሣው በጉዳት የተነሣ ህይወቱን ላጣው ሠራተኛ ጥገኞች የሚከፈልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 95/2/, 96/1/, 98/2/, 97/1/, 107/1//ሐ/, 110/ 112
173.	የካቲት 26/2001	40921	አቢሲንያ ባንክ (አ.ማ) እና አብዱ አህመድ (ሁለት መቶ ስልሣ ስድስት ሰዎች)	8	173	በአሰሪያቸው ላይ ክስ አቅርበው ያስፈረዱ ሠራተኞች የአሰሪውን ንብረት በዋስትና ከያዙ ባለገንዘቦች ይልቅ የቅድሚያ ክፍያ መብት ያላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 167 አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ 3 የፍ/ብ/ህ/ቁ. አንቀጽ 2857(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አዋጅ ቁ. 186/94 አንቀጽ 80 የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ህገ-መንግስት አንቀፅ 13(2)
174.	ግንቦት 12/2001	43370	የግብርና ምርት ማሣደጊያዎች አቅራቢ ድርጅት እና አቶ ጌታቸው ገድሌ	8	196	• አንድ ሠራተኛ በሥራ ላይ እያለ ቋሚ የአካል ጉዳት የደረሰበት እንደሆነ ከጉዳቱ በኂላ የቀድሞ ስራውን መስራት መቀጠሉ ብቻ አሰሪውን የጉዳት ካሣ ከመክፈል ነፃ የማያወጣው ስለመሆኑ • በሥራ ላይ ከሚደርስ ጉዳት ጋር በተገናኘ በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ውስጥ የተመለከተውና "የመስራት ችሎታ" የሚለው ሃረግ ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ እና የጉዳት ካሣ መጠንና ሊወሰን የሚችልበት የህግ አግባብ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 109, (1) እና (3) , 107, 99(1), 102(3) አዋጅ ቁ.345/95 አንቀጽ 33
175.	ግንቦት 27/2001	39650	የየረር በር ምስራቅ ፀሐይ ቅዱስ ዑራኤል ቤ/ክ እና እነ ቄስ ሰፊነው ደሣለኝ	8	207	በጥበቃ ሥራ የተቀጠረ ሠራተኛ እንዲጠብቅ የተሰጠው የአሰሪ ንብረት የጠፋ እንደሆነ ሰራተኛው ለንብረቱ መጥፋት አስተዋጽኦ ያለማድረጉን ማረጋገጥ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ካልተቻለ በስተቀር በሃላፊነት ሊያስጠይቀው የሚችል ስለመሆኑ	
176.	ታህሳስ 6/2000	47807	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ ወ/ሮ ፀሐይነሽ ፈንታው (ሁለት ሰዎች)	9	198	በአሠሪና ሠራተኛ ሕጉ "በሥራ ላይ የሚደርስ ጉዳት" ወይም "በስራ ምክንያት የሚመጣ በሽታ" በሚል የተቀመጠው ሐረግ ሊተረጉም የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 95/2/,97,96
177.	የካቲት 10/2002	40529	የህፃን ዮናታን ነጋ ተሻገር ጠ/ጥ.ጋቡ ጌጤ እና አቶ ለገሠ አበራ	9	219	በሞት ምክንያት የሥራ ውል ሲቋረጥ ለሠራተኛው ጥገኞች ስለሚከፈል ካሣ፣ ካሣው የሚከፈልበትና የሚሰላበት ሁኔታ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 110
178.	ሚያዚያ 12/2002	48476	የመንግስት ኮሙኒኬሽን ጉዳዮች ጽ/ቤት እና አቶ ደረጀ መኮንን	9	236	የሥራ ውል በተቋረጠ ጊዜ አሰሪው ከሠራተኛው በህግ አግባብ የሚፈልገው/ የሚጠይቀው ዕዳ ያለ እንደሆነ ለሠራተኛው የሥራ ልምድ ምስክር ወረቀት ከመስጠት ባሻገር የሥራ መልቀቂያ (ክሊራንስ) ለመስጠት የማይገደድ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 515/99 አንቀፅ 78 (1),87
179.	ሚያዚያ 27/2002	49273	አቶ ደረጀ ውለታው እና ዋሊያ ሌዘርና ሌዘር ኘሮዳክትስ ኃ/የተ/የግል ማህበር	9	238	ሠራተኛ በሥራ ላይ እያለ የሚደርስበትን ጉዳት ዘላቂ ሙሉ የአካል ጉዳት ወይም ዘላቂ ከፊል የአካል ጉዳት በማለት ለመለየት የሚቻልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 101 (2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
180.	መጋቢት 6/2003	60464	የኦሮሚያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ ግርማ ወዩሳ	11	183	በሥራ ላይ ከሚደርስ ጉዳት ጋር በተያያዘ የጉዳቱን አይነትና መጠን መለየት የሚቻልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 109/3/ /ሀ/ለ/ 101/2/ 100 96/1/ 99/1/
181.	ሕዳር 27/2003	48945	አቶ አየለ አበበ እና የፊንፊኔ የደን ድርጅት	11	158	አንድ ሰራተኛ ለሥራ ከሚጠቀምበት መሳሪያ ብልሽት መከሰት ጋር በተገናኘ በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችለው አሰሪው ግዴታና ኃላፊነቱን በአግባቡ የተወጣ እንደሆነ ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 12/1//ሀ/
182.	ሕዳር 28/2003	57068	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ ወ/ሮ ሰናይት መጫ /ሦስት ሰዎች/	11	166	በስራ ላይ ከሚደርስ ጉዳት ጋር በተያያዘ የአሰሪው ኃላፊነት በጥፋት ላይ ያልተመሰረተ (strict liability) ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 96, 97
183.	መጋቢት 18/1999	18495	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና ወ/ሮ አሚናት ገበየሁ	11	243	ከሥራ ጋር ባልተገናኘ /ተፈጥሮአዊ/ ሞት ምክንያት የሥራ ውል ሲቋረጥ የሥራ ስንብት ክፍያ የማይከፈል ስለመሆኑ	ትርጉም
184.	ሕዳር 06/2004	61549	የኦሮሚያ መንገዶች ባለሥልጣን እና	13	48	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ ለሠራተኛ የሚከፈል የሥራ ስንብትና ካሣ ክፍያ ላይ የገቢ ግብር ሊቀነስ የሚገባ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.286/94 አንቀፅ 13,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ ብርቂሣ አብራሂም				10(2), 2(10) ደንብ ቁ.78/94
185.	የካቲት 26/2004	67201	አቶ ምትኩ ኃይሉ እና አቶ መስፍን ጥላሁን	13	64	• ሠራተኛ በሥራ ቦታና በሥራ ወቅት ሆን ብሎ በራሱ ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት አሰሪው ኃላፊነት የማይኖርበት ስለመሆኑ •የአደጋ መከላከያ ደንቦችን በመጣስ ወይም አካሉን ወይም አእምሮውን በሚገባ ለመቆጣጠር በማይችልበት ሁኔታ በአደንዛዥ ዕፅ አስክሮ በሥራ ላይ በመገኘቱ በሠራተኛ ላይ የደረሰ ጉዳት ሆን ተብሎ እንዳደረሰ የሚቆጠርና አሠሪው ጉዳቱን ለመካስ የማይገደድ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 96(ሀ)(ለ), 96(1)
186.	ሐምሌ 3/2004	72645	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ አቶ ክፍለዩሐንስ ተሰማ (ሁለት ሰዎች)	13	82	በሥራ ላይ በደረሰ ጉዳት በሞት ምክንያት የሥራ ውል ሲቋረጥ የሠራተኛው የጉዳት ካሣ በመድን ፖሊሲ ተሸፍኖ ሲገኝ የካሣ ክፊያውን ሊጠይቁ ስለሚችሉ ወገኖች፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 110(1)(2),134(2),128,129,133 የፍ/ብ/ህ/ቁ.842, 1732,1735,1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							736, 1734
187.	ጥር 17/2004	68138	ወ/ሮ ጥሩሰው ጥላሁን (ሶስት ሰዎች) እና ሲቪል ወርክስ አማካሪ መሃንዲሶች ኃ/የተ/የግል ማህበር	13	103	በሥራ ላይ ከሚደረስ አደጋ ጋር በተያያዘ አደጋው የደረሰው ከሥራ ሰዓትና ከሥራ ቦታ ውጪ ከሥራው ጋር ግንኙነት በሌለው አጋጣሚ እና ከአሰሪው ትዕዛዝ ሳይኖር እንደሆነ አሰሪው ለደረሰው ጉዳት ኃላፊነት የማይኖርበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 95, 96, 97
188.	ጥር 15/2004	61717	ወ/ሮ አበበች አዱኛ በራሳቸውና በህጻን ረቂቅ ተክሉ ስም እና በስራና ከተማ ልማት ሚኒስቴር የተንዳሆ ቤቶች ልማት ፕሮጀክት ጽ/ቤት	13	111	በፌዴራል መንግስት ሠራተኞች ህግ መሠረት አንድን ጉዳት በሥራ ላይ የደረሰ ጉዳት ነው ለማለት የሚቻልበት አግባብ (ሁኔታ) እና በጉዳቱ ሞት በተከሰተ ጊዜ የጉዳት ካሣ ለሚች ቤተሰብ የሚሰጥበት አግባብ፣	አዋጅ ቁ. 515/99 አንቀጽ 47(2)(ሐ) አዋጅ ቁ. 262/94 አንቀጽ 46(2)(5)(ለ)
189.	ሐምሌ 29/2006	97512	አቶ ምህረት አለነ ገረመው እና የኢትዩጵያ ቱሪስት ንግድ ስራ ድርጅት	16	80	የመድን ዋስትና የገባ የመንግስት የልማት ድርጅት በአንድ ሰራተኛው ላይ ለደረሰ የአካል ጉዳት ተጠያቂ የማይሆነው የተገባው የመድህን ሽፋን በአዋጁ የተጠበቀውን መጠን የሚሸፈን ከሆነ ብቻ	በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 109(1)፣ አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣ በአዋጁ ስሌት ለአነሰ መጠን ያህል የመድህን ሽፋን አሰሪው ተጠያቂ ስለመሆኑ፣	109(3) ,134(1)
190.	መጋቢት 18/2007	105555	እነ መፍትሄ ሙሜ(ሶስት ሰዎች) እና አቶ ዑስማን አሊ	17	91	አንድን ሰው ሰራተኛ ነው ለማለት በቅጥር ላይ የተመሰረተ የሥራ ግንኙነት መኖርና ሰራተኛው አገልግሎት የመስጠት ግዴታ ያለበት መሆኑና ሰራተኛው ሊሰጥ የሚገባውን አገልግሎት መቼ ሊያከናውን እንደሚገባ፣እንዴት ማከናወን እንደሚኖርበት አሰሪው የመቆጣጠር ስልጣን ያለው ስለመሆኑ መረጋገጥ ያለባቸው ስለመሆኑ፣ አንድን አደጋ በስራ ላይ የደረሰ ነው ለማለት ሰራተኛው ስራውን በማከናወን ላይ እያለ ወይም ከስራው ጋር ግንኙነት ባለው ሁኔታ ከራሱ ውጪ በሆነ ምክንያት ወይም በአካሉ በማንኛውም ክፍል ተፈጥሯዊ እንቅስቃሴ ላይ በድንገት የደረሰበት ጉዳት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀፅ 2.4፣58.96፣97፣107፣110

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.6 የህብረት ስምምነት							
191.	ሐምሌ 12/1999	26077	አቶ አይናለም ባይሌ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	6	320	በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ ከተደነገገው ይልቅ በአሰሪና ሠራተኛው መካከል የሚደረገው የህብረት ስምምነት ለሠራተኛው የተሻለ መብትና ጥቅም የሚያስገኝ በሆነ ጊዜ የህብረት ስምምነቱ ተፈፃሚ የሚሆን ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 134(2)
192.	ጥቅምት 11/2001	37027	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና ወ/ት አሰለፈች ደስታ	6	106	ሠራተኞች ለሚፈፅሙት ጥፋት በህብረት ስምምነት የተለያዩ የቅጣት ደረጃዎች የተቀመጡ በሆነ ጊዜ አሰሪው በሠራተኛው የተፈፀመውን ጥፋት ክብደት በመመዘን ይመጥናል የሚለውን ቅጣት መወሰን የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
193.	ጥቅምት /25/2001	36692	አንበሳ የከተማ አውቶቡስ አገልግሎት ድርጅት እና ተስፋዬ መኰንን	8	104	በአሰሪና ሠራተኛ አዋጅ ቁ.377/96 ባልተሸፈነ ጉዳይ ላይ በአሠሪና በሠራተኛ መካከል የተደረገ የህብረት ስምምነት መፈፀም ያለበት ስለመሆኑ	ትርጉም
194.	ግንቦት 6/2005	80343	ዋሊያ የቆዳ ማለስለሻ ፋብሪካ	15	2	• አንድ ሠራተኛ በሥራ ላይ እያለ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ደረጀ ውለታው			የደረሰበትን የአካል ጉዳት በተመለከተ የጉዳት ካሣ ክፍያ እንዲከፈለው ለመጠየቅ የሚችለው በአማራጭ አንድም በአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጁ መሠረት አሰሪውን ያለጥፋት በሥራ ክርክር ችሎት ከሶ በመጠየቅ ወይም የአሰሪውን ጥፋት መነሻ በማድረግ የጉዳት ካሣ ክፍያ ከውል ውጪ ኃላፊነትን የተመለከቱ ድንጋጌዎችን መሠረት በማድረግ በፍ/ሔር ችሎት በአሠሪው ላይ ክስ ለማቅረብ የሚችል ስለመሆኑ፣ • በሥራ ላይ ጉዳት የደረሰበት ሠራተኛ የጉዳት ካሣን ለመጠየቅ በህጉ የተመለከቱትን መብቶች በአግባቡና በትክክል ተገንዝቦ እንደ ጉዳቱ ሁኔታ፣ አይነትና አግባብነት በተሻለ ሁኔታ የሚጠቅመውን የመብት አድማስ አውቆ በመለየት ተገቢው መብቱ ከመነጨበት የህግ አግባብ አንፃር ክሱን ሊያቀርብ የሚገባ ስለመሆኑ፣ • የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.5 ድንጋጌ ይዘት አድማሱ በግልጽ በተወሰኑ ጭብጦች ላይ ብቻ ሣይሆን በተከራካሪ ወገኖች ቢነሱ	377/96 አንቀጽ 96(1)¸97 109¸ 138(1) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 80(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ኖሮ ሊወሰኑ ይችሉ የነበሩ ጭብጦችን ጭምር የሚያካትት ስለመሆኑ፣ •	
195.	መጋቢት 30/2002	47535	የሸቀጦች ጅምላ ንግድና አስመጪ ድርጅት እና አቶ እንማው ላቀው	9	228	አንድ ሠራተኛ በሥራ ላይ ከሚፈፅመው ጥፋት ጋር በተያያዘ ከሥራ ታግዶ ሊቆይ ስለሚችልበት ሁኔታ በህብረት ስምምነት ሊወሰን የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96
196.	መጋቢት 27/2003	54451	የፊንጫ ስኳር ፋብሪካ እና የፊንጫ ስኳር ፋብሪካ መ/ሰ/ማህበር	11	154	• የህብረት ስምምነት ከተፈረመበት ዕለት አንስቶ የሚፀና ስለመሆኑ • የህብረት ስምምነት በሚመለከተው አካል ፊት ቀርቦ እንዲመዘገብ የሚደረገው ድርድር ተደርጉበት ከተፈረመበት በኂላ ስለመሆኑ • በተደራዳሪ ወገኖች በተሟላና በአግባቡ ያልተፈረመ የህብረት ስምምነት በፍርድ ሃይል እንዲመዘገብ የሚደረግበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 124-135
197.	ሕዳር 13/2003	53985	ዳሸን ባንክ አ.ማ እና አቶ ዘነበ ድንቁሳ	11	161	የህብረት ስምምነት የሌለው አሰሪ ሰራተኛው የዲሲፕሊን ጉድለት ፈጽሟል የሚልበትን ጉዳይ ለማጣራትና ለመመርመር ሰራተኛውን ከአንድ ወር	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27/4/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ላልበለጠ ጊዜ ለማገድ ስለመቻሉ	
198.	ሕዳር 3/2003	54326	አንበሳ ጫማ አ.ማ እና ወ/ሮ እትሁን አያሌው	11	164	በህብረት ስምምነት ላይ ከተመለከቱ ሁኔታዎች ውጪ ሰራተኛን ያለአግባብ አዛውሮ የማሰራት ተግባር ህጋዊ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	ትርጉም
199.	ሰኔ 16/2003	64734	ካንትሪ ክለብ ዴበሎበር የረር ቪው የመኖሪያ ቤቶች ግንባታ ፕሮጀክት እና እነ አቶ በቀለ ለማ /ሦስት ሰዎች/	11	235	በአሰሪና ሰራተኛ ስምምነት የሚዘጋጅ የህብረት ስምምነት ውስጥ የተካተቱ ሠራተኛን ያለማስጠንቀቂያ ከሥራ ለማሰናበት የሚያስችሉ ምክንያቶች ጥፋትን መሰረት ማድረግ ያለባቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27/1//ተ/
200.	ጥር 29/2006	92410	ቻይና ሀይ ዌይ ግሩፕ ሊሚትድ እና አቶ ውብሸት እንግዳው	16	76	በአሰሪና ሰራተኛ መካከል የሚፈጠር የስራ ግንኙነትን መነሻ በማድረግ ሰራተኛው በሕግ የተሰጠውን መብቱን ለመተው የሚያደርገው ስምምነት የህግ ውጤት የማይኖረው ስለመሆኑ፡-	ትርጉም
201.	መጋቢት 29/2007	106286	ቦሮ ትራቪል የግንባታ ሥራዎች የተ.የግ.ማህበር እና አቶ ኤፍሬም ሽብሩ	17	358	በአንድ መተዳደሪያ ደንብ በማህበር አባላትና በድርጅቱ መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች በመጀመሪያ በዕርቅ መፈታት አለባቸው የሚል ድንጋጌ ሲኖር ይኸው ሥርዓት ሳይፈፀም ወደ ፍርድ ቤት ክስ ማቅረብ	የፍ/ሕ/ቁ. 1731(1)፣1732፣1736፣1738

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ ተዋዋይ ወገኖች በመካከላቸው የሚነሳ አለመግባባትን በተመለከተ ጉዳያቸው ፍርድ ቤት ከመቅረቡ በፊት በሽምግልና እንዲታይ ሊስማሙ ሥለመቻላቸው፣	
202.	ግንቦት 14 ቀን 2007 ዓ.ም	107002	ሲስተር ትዕግስት ፈቃድ እና የኤድስ መከላከያ ማህበራዊ አገልግሎት ድርጅት	18	35	በአንድ አሰሪ ድርጅት መተዳደሪያ ደንብና መመሪያ መሠረት በአንድ የሥራ መደብ ላይ የውጪ ሰው የሚቀጠረው መጀመሪያ ለቦታው የሚመጥን የውስጥ ሠራተኛ ካለ ለውስጥ ሠራተኛው እድል ከሰጠ ለኋላ ከሆነ አሠሪው ድርጅት ይኸን ደንብና መመሪያ ተላልፎ የውስጥ ዕድገት ማስታወቂያ ሣያወጣና ለሠራተኞች ዕድል ሳይሰጥ የውጪ ቅጥር ቢፈጸም ድርጊቱ ህገወጥ ተግባር ስለመሆኑና ቅጥሩ ሊሠረዝ የሚገባው ስለመሆኑ፣	ትርጉም
203.	ሚያዚያ 26 ቀን 2007 ዓ.ም	105997	ወ/ሪት ሉሊት አያሌው እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት	18	50	አንድ ሠራተኛ መብትና ጥቅሙን ሳይነካ ከአንድ የሥራ ቦታ ወደ ሌላ የሥራ ቦታ ወይም የስራ መደብ በማዛወር ማሠራት የአሰሪው አስተዳደራዊ ሥልጣን ነው ሲባል ዝውውሩ ያለህጋዊ ምክንያትና በህብረት	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስምምነቱ ከሡፈረው አሰራር ውጪ ይከናወናል ተብሎ ሊተረጎም የማይገባው ስለመሆኑ፣	
1.7 የስራ ክርክር ችሎት እና የአሰሪነ እና ሰራተኛ ጉዳይ ወሳኝ ቦርድ የስልጣን ገደብ							
204.	ሐምሌ 29/1997	18180	የኬ.ኬ ብርድልብስ ፋብሪካ መሰረታዊ ሰራተኞች ማህበር እና የኬ.ኬ ጨርቃ ጨርቅ ኢንዱስትሪ	1	01	የአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ ወሳኝ ቦርድ የዳኝነት ስልጣን፣የሰራተኛ ቅነሳ ጉዳይን በሚመለከት ስለሚነሳ ክርክር	አዋጅቁ.42/85 አንቀፅ 138(1),147
205.	ጥቅምት 1/1998	14414	የጊምቢ ከተማ አስተዳደር ጽህፈት ቤት እና ወ/ሮ መረርቱ ፈቃዱ	2	10	በሕዝብ አስተዳደር አካል ውስጥ የሚሰራ ሰራተኛ ከመ/ቤቱ ጋር ባለው ስራ ክርክር	የአዋጅ ቁ. 42/85 ተፈፃሚ ስለመሆኑ አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀጽ 2(1),3(2)(ሠ)
206.	ጥቅምት 1/1998	15410	አቶ ተሾመ ጅፋር እና የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን	2	27	አጠቃላይ የአሰሪን የደመወዝ ጭማሪ አወሳሰን ስርዓትን ሳይሆን የግል ጥቅምን መሰረት አድርጐ የሚቀርብን የደመወዝ ጭማሪ ክስ የማየት ስልጣን የስራ ክርክር ችሎት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 147

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
207.	መጋቢት 27/1999	16653	ግዮን ሆቴሎች ድርጅት እና ወ/ሮ ስለእናት ወርቅነህ	4	19	የአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ ወሳኝ ቦርድ ስልጣን	ትርጉም
208.	ጥር 27/2000	33513	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና ዘውዴ ተናኘ	6	361	በአንድ የስራ መደብ ላይ በቋሚነት የደረጃ እድገት ይሰጠኝ በማለት የሚቀርብ ክስን ለማየት የክልል ፍርድ ቤት የዳኝነት ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 138
209.	ግንቦት 19/2002	50923	ፋውንዴሽን አፍሪካ እና አቶ አለሙ ታደሰ	9	260	• ከአሰሪና ሠራተኛ ግንኙነት ጋር በተገናኘ ሁለቱ ወገኖች አዋጅ ቁ. 377/96 "ን" ወደ ጐን በማድረግ በሌላ አገር ህግ ለመዳኘት ስምምነት ያደረጉ በመሆኑ ብቻ ጉዳዩ የግለሰብ አለም አቀፍ ህግ ጥያቄን ያስነሳል በሚል በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሊስተናገድ የማይገባ ስለመሆኑ • አዋጅ ቁ. 377/96 የውጭ አገር ድርጅት ሆኖ በኢትዮጵያ ተመዝግቦ በሚሰራ የበጐ አድራጐት ድርጅት ላይ ተፈፃሚነት ያለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 3/3/ /ለ/
210.	ጥር 28/2005	78865	የኢትዮጵያ የእህል ንግድ ድርጅት እና እነ አቶ ገ/ስላሴ ኃ/ማርያም (ስምንት ሰዎች)	14		ቀደም ሲል ስናገኘው የነበረው የደመወዝ መጠን የተቀነሠ ስለሆነ እንዲስተካከልልን በማለት በሠራተኞች የሚቀርብ ክስ የወል የሥራ ክርክር ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.8 ከስራ ውል የሚመነጩ ጥያቄዎች የይርጋ ጊዜ							
211.		17483	የኦሮሚያ ገጠር መንገዶች ባለሥልጣን እና ወ/ሮ ሮማን ደምሴ	3	06	የስራ ውል በህገ ወጥ መንገድ ተቋርጧል በሚል የሚቀርብ ክስ መቅረብ ስላለበት የጊዜ ገደብ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 162(1)
212.	ታህሳስ 20/1998	16648	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ አንለይ ያየህ (ሃያ ሰባት ሰዎች)	3	10	ስለ ስራ ክርክር የይርጋ ጊዜ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 162,163,164 , 165,166, አዋጅ ቁ. 377/96
213.	ሕዳር 16/2001	37573	የውሃ ሥራዎች ኮንስትራክሽን ድርጅት እና አቶ መሐመድ አደን	8	122	ከሥራ ጋር በተገናኘ በሚፈፀም ድርጊት መነሻነት በሠራተኛው ላይ በፖሊስ የሚደረግ ምርመራ የይርጋ ጊዜን የማያቋርጥ ስለመሆኑ	ትርጉም
214.	ታህሳስ 20/2002	47784	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አለምፀሐይ አያና	9	208	በሥራ ክርክር ጉዳይ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1853 ላይ የተመለከተው ድንጋጌ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 164(3) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1853,1852

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
215.	ሚያዚያ 6/2002	45746	ጉደር አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግል/ማህበር እና አቶ በለጠ ጫላ	9	246	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ አሰሪ ሠራተኛው የፈፀመውን ድርጊት መሠረት አድርጐ ለማሰናበት የሚችለው የሥራ ውሉን ለማቋረጥ ምክንያት የሆነው ነገር መከሰቱን ካወቀበት ጊዜ ጀምሮ በሚቆጠሩ ሰላሳ ቀናት ውስጥ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(3)
216.	ሰኔ 7/2002	51912	የኢትዮጵያ ኤርፖርቶች ድርጅት እና ወ/ሮ ሶፋኒት አጥናፉ	9	263	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ የሚነሣው የይርጋ የጊዜ ገደብ የሚሰላው የሥራ ቀናትን ብቻ በማስላት ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 163(2)
217.	ሰኔ 18/2002	53358	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት እና አቶ ጥላሁን ኩማ	9	268	በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ ‹‹… ውሉ የሚቋረጥበት ምክንያት መከሰቱን ካወቀበት…›› በሚል የተመለከተው ሃረግ ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(3)
218.	ሰኔ 27/2003	63635	አቶ ጉልላት ወልዴ እና የሽቀጦች ጅምላ	11	188	ከአሰሪና ሠራተኛ ክርክር ጋር በተያያዘ አሰሪው ሠራተኛው የሚጠይቀውን የገንዘብ ክፍያ በማመን የፃፈው ደብዳቤ ሠራተኛው መብቱን ለማስከበር በሚያቀረበው የክፍያ ጥያቄ ላይ የሚቆጠረውን ይርጋ የሚያቋርጥ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 164/3/ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1852/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
219.	መጋቢት 23/2003	61843	ሰይፉ ናስር እና የአ.አ ከተማ አስተዳደር ፍትህና ህግ ጉዳዮች	11	228	• የመንግስት ሰራተኞች አዋጅን መሰረት በማድረግ የሚነሳ ክርክር የሚስተናገድበት ህግና የይግባኝ ማቅረቢያ ጊዜ • ይግባኝ ለማቅረብ ጊዜ ያለፈበትን አቤቱታ ተቀብሎ ለማስተናገድ የሚቻልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 515/99 አንቀጽ 76/2/ አዋጅ ቁ. 6/2000 አንቀጽ
220.	የካቲት 12/2005	79476	ኢትዩ ቴሌኮም እና እነ አቶ ዘሪሁን ታዬ (ዘጠና ስድስት ሰዎች)	15	18	ከሥራ ጋር በተገናኘ እንዲከፈል በሚል የሚቀርቡ የደመወዝ፣ የትርፍ ሰዓት እና ሌሎች ክፍያዎች ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ጊዜ ገደብ መቆጠር የሚጀምረው ሠራተኛው ክፍያዎቹን መጠየቅ ይችላል (ይገባዋል) ከሚባልበት ግዜ ጀምሮ እንጂ የሠራተኛው የሥራ ውል ከተቋረጠበት ግዜ ጀምሮ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 162(1-4)
221.	ሐምሌ 29/2006	96458	ኢትዮጵያ የርቀት ትምህርት ኮሌጅ እና ዶ/ር ደሣለኝ ተመስገን	16	91	የሥራ ውል በመቋረጡ ምክንያት በሰራተኛውም ሆነ በአሰሪው የሚቀርብ ማንኛውም የክፍያ ጥያቄ ሥራ ውሉ በተቋረጠ በ6 ወር ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ፣ የጳጉሜ ቀናት በይርጋ ቀናት የማይካተቱ ስመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 162(4)፣የፍ/ሕ/ቁ. 1860(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
222.	ጥር 26/2006	92302	አቶ ርዕሶም እምባፍራሽ እና ኢትዮ ቴሌኮም	16	97	በአሰሪና ሰራተኛ መካከል ያለ የሥራ ግንኙነት በተቋረጠ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ የክፍያ ጥያቄ ያለበት አካል መብቱን ካልጠየቀ በይርጋ የሚታገድ መሆኑን፣ በተጨማሪነት ስድስት ወር ከሞላው(ካለፈው) በኃላ የሁለቱ የስራ ግንኙነት ቢቀጥል እንኳን አስቀድሞ የታገደውን የስንብት ክፍያ ጥያቄን ከአዋጁ ድንጋጌ ይዘት አኳያ የይርጋ ጊዜን ሊያቋርጥ የሚችል ስላለመሆኑ፣	አዋጅ 377 አንቀፅ 162(3)፣162(4)
223.	መስከረም 29/2007	101020	አቶ ዳዊት ገ/ማርያም እና አቶ ሣህለማርያም ደግፌ	17	52	በሠራተኛው የሚጠየቅ የውዝፍ ደመወዝ ክፍያ ጥያቄ በአሠሪው የይርጋ መቃወሚያ ካልቀረበበት በስተቀር ተከፋይ ስለመሆኑ	ትርጉም
224.	ሐምሌ 21 ቀን 2007 ዓ.ም	108785	ዩሴፍ ተክሌ ህንፃ ሥራ ተቋራጭ እና ወ/ሮ ወርቅነሽ ጌታቸው በራሳቸው እና ሞግዚት በሆኑላቸው /እነ ሕፃን ረዲኤት/	18	54	ሰራተኛው በስራ ላይ በደረሰበት የሞት አደጋ ምክንያት የሰራተኛው ባለቤትና ሌሎች ጥገኞች የሚያቀርቡት የካሣ ክፍያ ጥያቄ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 162 ንዑስ አንቀፅ 1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1.9 ስለ ፕሮቪደንት ፈንድ እና የጡረታ መብት ያለው ሰራተኛ የስራ ስንብት አከፋፈል							
225.	ታህሳስ 17/1998	16378	የ10 አለቃ ጌታቸው ባዩ እና የቤ/ጉ/ክ/መ ማህበራዊ ዋስትና ባለስልጣን	3	101	የመንግስት ሰራተኛ ጡረታ ከወጣ በኋላ ሌላ የመንግስት መስሪያ ቤት ተቀጥሮ መስራቱ ስለሚኖረው ውጤት	አዋጅ ቁጥር 46/53, አዋጅ ቁ. 209/55 አንቀፅ 30(2)
226.	ግንቦት 14/2000	32545	አቶ ግርማ ሽፈራው እና የክርስቲያን በጐ አድራጐት ልማት ድርጅት	6	101	የፕሮቪደንት ፈንድ ባለመብት የሆነ ሰው በአስር አመት ውስጥ መብቱን ካልጠየቀ መብቱ በይርጋ ቀሪ የሚሆን ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 162 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677(1),1845
227.	ጥቅምት 13/2001	35197	አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ.ማ እና ኤፍሬም ንዋየማሪያም	8	99	የኘሮቪደንት ፈንድ ተጠቃሚ የሆነ ሠራተኛ የሥራ ስንብት ክፍያ የማግኘት መብት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀፅ 2/ሰ/
228.	ህዳር 2/2001	37048	የሚድሮክ ኮንስትራክሽን ኢትዮጵያ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ሣህሉ ምትኩ	8	116	የኘሮቪደንት ፈንድ ወይም/ እና የጡረታ አበል ተጠቃሚ የሆነ ሠራተኛ የሥራ ስንብት ክፍያ ለማግኘት መብት የሌለው ስለመሆኑ	
229.	ታህሳስ 9/2001	37551	አቶ ድካምየለህ ጥበቡ እና አርሾ የህክምና ላብራቶሪ	8	157	የሥራ ውሉን በፍቃዱ የቋረጠ ሠራተኛ የህብረት ስምምነት የሚፈቅድለት ከሆነ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃ/የተ/የግል/ማህበር			ኘሮቪደንት ፈንድና የሥራ ስንብት የማግኘት መብት የሚኖረው ስለመሆኑ	
230.	ሐምሌ 21/2001	42906	የኢትዮ-ጃፓን ጨርቃ ጨርቅ አ.ማ እና እነ ትዕግስት ማሞ (ሰማንያ አንድ ሰዎች)	8	228	በህግ ወይም በሕብረት ሥምምነት የተመለከተው የጡረታ እድሜ ሣይደርስ በመንግሥት መመሪያ በጡረታ እንዲገለሉ የተደረጉ ሠራተኞችን በተመለከተ አሰሪ ልዩ ልዩ ክፍያዎች ለመክፈል የማይገደድ ስለመሆኑ	
231.	ሐምሌ 21/2001	39808	ናዝሬት ሣሙና ፋብሪካ እና ዘውዱ ኃ/ማርያም	8	233	የሥራ ውል እንደተቋረጠ የጡረታ አበል ለማግኘት መብት ያለው ሠራተኛ የሥራ ስንብት የማይከፈለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 39 አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀጽ 2(2)(ሰ)
232.	የካቲት 11/2002	46276	ተንዳሆ ስኳር ፋብሪካ ፕሮጀክት እና እነ ኃይሌ ይማም (ሁለት ሰዎች)	9	213	የጡረታ መብት ያለው እና መደበኛ የጡረታ ዕድሜው ደርሶ የተሰናበት ሰራተኛ የስንብት ክፍያ ለማግኘት መብት የሌለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 494/98 አንቀጽ 2/2(ሰ) እና (ሸ)
233.	መጋቢት 28/2004	50590	ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ወ/ሮ በርገኔ ኢንኮ	13	61	የጡረታ አበል ተጠቃሚ የሆነ የመንግስት ሠራተኛ በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰና ጥፋተኛ ተብሎ በጽኑ እስራት ቅጣት በተቀጣ ጊዜ	አዋጅ ቁ. 95/1967 አንቀጽ 34

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የጡረታ መብቱ የሚቋረጥ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 345/1995 አንቀጽ 52(2) እና (3) አዋጅ ቁጥር 209/1955
234.	ሕዳር 21/2005	72341	የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና አቶ ታዬ አበራ	14	9	• የጡረታ አበል ተጠቃሚ የሆነ ሰው በሌላ የመንግስት ሥራ ተቀጥሮ ያለአግባብ የወሰደው የጡረታ አበል እንዲመለስ በሚል የሚቀርብ ጥያቄ በአሥር አመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑና የይርጋ ጊዜውም ግለሰቡ በሌላ የመንግስት ሥራ ከተቀጠረበት ጊዜ ጀምሮ የሚቆጠር ስለመሆኑ፣ • አንድ የመንግስት ሠራተኛ ጡረታ ከወጣ በኂላ መልሶ ደመወዝ በሚያስገኝ የመንግስት ስራ ከተቀጠረ የቅጥሩ ሁኔታ በቋሚነትም ይሁን በጊዜያዊነት እንዲሁም ደመወዙ ከጡረታ አበሉ ያነሰ ሆነም አልሆነ ከደመወዙና ከጡረታ አበሉ አንዱን መምረጥ ያለበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.345/95 አንቀጽ 46(1) (2) አዋጅ ቁ.209/55 አንቀጽ 30(2) የፍ/ብ/ህ/ቁ.1677(1)
235.	ሕዳር 19/2005	80079	የመቶ አለቃ ጥላሁን ታችበሌ	14	35	የጡረታ መውጫ እድሜ ወሰንን	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ግሎባል ሆቴል ኃ/የተ/የግል ማህበር			በተመለከተ አሰሪው ከሠራተኛ ማህበር ጋር የሚያደርገው ስምምነት ተፈፃሚ ሊሆን የሚገባው በተመሣሣይ ጉዳይ ለሠራተኛ በህግ ከተደነገገው ይልቅ የህብረት ስምምነቱ የተሻለ (የበለጠ) ጥቅም የሚያስገኝ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	377/96 አንቀጽ 134(2),24(3) አዋጅ ቁ. 715/2003 አንቀጽ 17(1)
236.	ሚያዚያ 6/2006	95451	አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አክሲዮን ማህበር እና አቶ መርዓዊ መስፍን	16	126	አንድ ሰራተኛ የሥራ ውሉ በሚቋረጥበት ጊዜ በስሙ የሚቀመጠው የፕሮቪደንት ፈንድ ለእዳ ማስቻያ ሊሆን የሚችለው ሰራተኛው ዕዳ እንዳለበት ያመነ እንደመሆኑ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 59(1)

1.10 አሰሪና ሰራተኛ ልዩ ልዩ

237.	ጥቅምት 11/2001	37027	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና ወ/ት አሰለፈች ደስታ	8	106	ሠራተኞች ለሚፈፅሙት ጥፋት በህብረት ስምምነት የተለያዩ የቅጣት ደረጃዎች የተቀመጡ በሆነ ጊዜ አሰሪው በሠራተኛው የተፈፀመውን ጥፋት ክብደት በመመዘን ይመጥናል የሚለውን ቅጣት መወሰን የሚችል ስለመሆኑ	
238.	ሚያዚያ 4/2002	50148	እነ አቶ ወርቁ ደረጀ (ሁለት ሰዎች) እና	9	240	• አንድ ሰው በአፈፃፀም ሊገደድ የሚችለው በህግ አግባብ የተፈረደ ፍርድ ሲኖር ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ አባርኪሮ ሁመድ			• በግልፅ ፍርድ ያላረፈበት ጉዳይ ጋር በተያያዘ ሊፈፀም የሚችል ፍርድ የሌለ ስለመሆኑ	
239.	ግንቦት 26/2001	41786	የኢትዮጵያ አየር መንገድ እና እነ አቶ አሰፋ አቤቦ (ሦስት ሰዎች)	8	206	ቀድሞ ይሰራበት የነበረን የሥራ መደብ በመሰረዙ ምክንያት ሠራተኞችን በማሰናበት ፋንታ በክፍያ አነስተኛ ወደሆነ ሌላ የሥራ መደብ እንዲሰሩ ያደረገ አሠሪ ለሠራተኞቹ በቀድሞው ደመወዝ መሠረት እንዲከፍል የሚገደድበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	
240.	ሐምሌ 29/2001	39471	ኤርሚያስ ሙሉጌታ እና በከልቻ ትራንስፓርት አ/ማ	8	237	በአሰሪና ሠራተኛ መካከል በሚካሄድ የሥራ ክርክር የሚያዘው ጭብጥ አሰሪው ገንዘብ ይከፈለኝ በሚል በሠራተኛው ላይ ክስ ባቀረበ ጊዜ ከሚያዘው ጭብጥ ጋር አንድ አይነት ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ	
241.	ጥር 27/2000	32822	ጂ.ሰቨን የንግድና ኢንዱስትሪ የመኸር ቃጫ ውጤቶች ፋብሪካ እና መኮንን አበራ	6	374	ያለ በቂ ምክንያት ከስራ መቅረት አሠሪ የስራ ውልን ለማቋረጥ የሚያስችለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(1)(ለ)
242.	ሚያዚያ 30/2000	32229	መሪጌታ ልሣነወርቅ በዛብህ እና ጠቅላይ ቤ/ክህነት ጽ/ቤት	6	377	የዳኝነት ስልጣን ሳይኖር የተሰጠ ውሣኔ መሻር ሳያስፈልገው ጉዳዩ ስልጣን ወዳለው አካል ቀርቦ መታየት የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 5

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
243.	ሐምሌ 22/2001	44033	መንበረ ፓትሪያሪክ ጠቅላይ ጽ/ቤት እና አቶ ይበልጣል አጥናፉ	8	226	አሠሪ የሆነ ወገን የሥራ ቅልጥፍናን፣ ውጤታማነትን፣ የኢንዱስትሪ ሰላምን ወይም ሌሎች ሁኔታዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት አንድን ሠራተኛ የተቀጠረበትን ደመወዝና ሌሎች ጥቅማጥቅሞች በጠበቀ ሁኔታ አዛውሮ ለማሰራት የሚችል ስለመ ሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 2 (1), 4
244.	ታህሳስ 23/2001	38255	አበባ ትራንስፖርት ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አለምሰገድ ኃይሉ	8	154	ወደ ሥራ እንዲመለስ የተፈረደለት ሠራተኛ ለመመለስ ፈቃደኛ ሳይሆን ቀርቶ የሥራ ክርክሮችን የሚወስነው አካል ሠራተኛው አግባብነት ያላቸውን ክፍያዎች ተከፍሎት ከሥራ እንዲሰናበት ሊወስን የሚችለው በመጀመሪያው ፍርድ መሠረት ያልተፈፀመ እንደሆነ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 43/3/
245.	ሕዳ 2/2001	36210	አቃቂ መለዋወጫ ዕቃዎችና መሣሪያዎች አ.ማ እና አቶ ኃይለ ሳልቫቶር	8	136	አዲስ መዋቅርን ተግባራዊ ያደረገ ተቋም/ድርጅት/ ሠራተኞቹን "ራሱ ባወጣው መስፈርት" መሰረት ሊመድብ ስለመቻሉ	ትርጉም
246.	ታህሳስ 30/20001	36849	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ሙላት ታረቀኝ	8	146	የሥራ መሪ በሆነ የሥራ መደብ ላይ በጊዜያዊነት መስራት ግለሰቡን የሥራ መሪ ከመሆን የሚያስቀረው ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 3/2/ /ሐ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
247.	ታህሳስ 25/2003	46075	አቶ ንጉስ ሃዱሽ እና የመቀሌ ዩኒቨርስቲ ተማሪዎች ዲን	11	207	በአዋጅ በተቋቋመ የት/ት ተቋም ውስጥ በሚገኝና በራሱ ገቢና በጀት የሚተዳደርና ሠራተኞችን ቀጥሮ በሚሠራ ክበብ ውስጥ የሚሠሩ ሠራተኞች ጋር በተያያዘ የሚነሱ ክርክሮች በአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ አዋጅ ሊስተናገድ የሚገባ ስለመሆኑ እና ተቋሙን ለማቋቋም የወጣው አዋጅ ተፈፃሚ ይሆናል ለማለት የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አዋጅ ቁ. 515/96 አዋጅ ቁ. ደንብ ቁጥር 61/96
248.	የካቲት 10/2003	61872	የኢትዮጵያ ፒልፕና ወረቀት አ/ማ እና አብዱልቃድር አደም	11	222	የመከላከያ ሰራዊት አባል ያልሆነ የመንግስት ሰራተኛ በፍቃዱ ሥራ በለቀቀ ጊዜ የስንብት ክፍያ ሊያገኝ የሚችልበት አግባብ	የመንግስት ሰራተኞች ጡረታ አዋጅ ቁ. 345/95
249.	የካቲት 22/2003	55731	የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ሰራተኛ ማህበር እና የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ማህበራዊ ጉዳይ ሚንስቴር	11	207	• በአዋጅ ቁ. 377/96 መሰረት የሠራተኛ ማህበር ለማቋቋም የሚቻልበት አግባብ • የሰራተኛ ማህበር ለማቋቋም መብት የተሰጣቸው በአዋጅ ቁ. 377/96 የሚተዳደሩ ሰራተኞች ብቻ ስለመሆናቸው	አዋጅ/ቁ.377/96 አንቀጽ 114,115,118 ,2/4/, 113 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 42/1/ /ሀ/, 31
250.	የካቲት 09/2003	59906	የኢትዮጵያ ምርጥ ዘር ድርጅት እና	11	241	የወንጀል ድርጊት ፈጽሟል በሚል በመጠርጠሩ የተነሳ ከሥራ ታግዶ የነበረና በኋላም የተሰናበት ሠራተኛ በወንጀል	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃይለማርያም ሻረው			ተከስሶ ጥፋተኛ መሆኑ ተረጋግጦ የተሰጠ የፍ/ቤት ውሣኔ ያልቀረበ በመሆኑ ብቻ ስንብቱ ህገ ወጥ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑና ጉዳዩን በማስተናገድ ላይ የሚገኝ ፍ/ቤት የሠራተኛውን ስንብት አግባብነት ለመወሰን ማናቸውንም ማስረጃ አስቀርቦ በመመልከት ለጉዳዩ እልባት መስጠት ያለበት ስለመሆኑ	
251.	ሰኔ 30/1998	20869	አቶ አዲሱ አቦሴ እና የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን	11	246	• የቦነስ ክፍያ ለሠራተኛ የሚከፈለው በሥራ ላይ ያለ ሰራተኛ ወደፊት በርትቶ እንዲሰራ ለማበረታታት ብቻ ሳይሆን በሥራ ላይ በነበረበት ወቅት የሰራው ሥራ ለአሰሪው ትርፋማ ውጤት በማስገኘቱ የትርፉ ተጠቃሚ እንዲሆን ለማስቻል ጭምር ስለመሆኑ • የቦነስ ክፍያ ተጠቃሚ ለመሆን ሠራተኛው ድርጅቱ /ተቋሙ/ ትርፋማ ውጤት ባስገኘበት ዓመት በሥራ ላይ የነበረና አስተዋጽኦ ያደረገ መሆን ያለበት ስለመሆኑ	
252.	መጋቢት 10/2004	67996	ሳሳካዋ ግሎባል 2000 ፕሮጀክት እና	13	79	ለትርፍ ያልተቋቋሙ ድርጅቶች (መያዶች) በስራቸው የሚቀጥሯቸውን ሠራተኞች በተመለከተ አግባብነት ባላቸው የኢትዮጵያ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 3(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶሽዋድንበር ደቻሳ			ሕጎች የሚዳኙ መሆኑን በመግለጽ ከኢትዮጵያ መንግስት ጋር በመግባቢያ ሰነድ ስምምነት ያደረጉ እንደሆነ በድርጅቶቹ እና በሰራተኞቻቸው መካከል የሚነሱ አለመግባባቶች በስምምነቱ መሠረት እልባት ሊያገኝ የሚገባ ስለመሆኑ፣	
253.	ሰኔ 19/2004	72645	የኢትዩጵያ መድን ድርጅት እና እነ አቶ ክፍለዩሐንስ ተሰማ (ሁለት ሰዎች)	13	82	በሥራ ላይ በደረሰ ጉዳት በሞት ምክንያት የሥራ ውል ሲቋረጥ የሠራተኛው የጉዳት ካሣ በመድን ፖሊሲ ተሸፍኖ ሲገኝ የካሣ ክፊያውን ሊጠይቁ ስለሚችሉ ወገኖች፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 110(1)(2),134(2),128,129,133 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 842, 1732, 1735, 1736, 1734
254.	ሐምሌ 3/2004	79105	ወርልድ ቪዥን ኢትዮጵያ እና አቶ መዘምር መክብብ	13	94	• የአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ህግ ውስጥ "እንደ ጥፋቱ ክብደት በሥራ ቦታው አምቧጓሮ ወይም ጠብ አጫሪነት ተጠያቂ መሆን..." በሚል የተመለከተው ሀረግ ሊተረጐምና ተግባራዊ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 27(1)(ረ),97,4

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• "የሥራ ቦታ" የሚለው ሀረግ አሰሪው (ተቋሙ) ለሥራና ለመኖሪያ በሚል ለሰራተኞች የሚሰጠውን ቦታ እንዲሁም ተፈፀመ የተባለውን የአምባጓሮ ድርጊት ከሥራ ሰዓት ውጪ መሆኑንም ጭምር የሚያካትት ስለመሆኑ፣	
255.	ሰኔ 21/2004	74636	ኢትዮ ቴሌኮም እና ትዕግስት ሙሉዓለም (15 ሰዎች)	13	116	የሠራተኞች ስንብት ተከትሎ አሰሪ የሆነ አካል የከራካሪ የሆኑ ክፍያዎችን በተመለከተ ሊያዘገይ እንደሚችልና ክፍያ በማዘግየት በሚል ሊቀጣ የሚችለው ከቁጥጥር ውጪ በሆነ ምክንያት ሳይኖር ወይም የሚያከራክር ክፍያ ሳይኖር ያለአግባብ ያዘገየ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 37, 38, 36
256.	ጥቅምት 20/2004	69471	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን ደቡብ ሪጅን እና አቶ ጥበቡ ተሰማ	13	46	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሣኔ አስቀድሞ በሥራ ላይ የነበረን የድርጅት መዋቅርን መሰረት በፈ ማድረግ ሆኖ ጉዳዩ ለአፈፃፀም በቀረበ ጊዜ የድርጅቱ መዋቅር የተለወጠ መሆኑ ከተረጋገጠ ፍርዱ ሊፈፀም የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.392(1),(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
257.	ሕዳር 4/2004	69179	የኢትዮጵያ ጨረር መከላከይ ባለስልጣን እና ታሪኩ ጫኔ	16	50	አንድ የመንግስት ሠራተኛ ከአሰሪው ፈርሞ የተረከበውን ንብረት በጠፋ ጊዜ ተጠያቂ የሚሆነው ንብረቱ በእጁ እያለ እንዳይጠፋ ተገቢውን ጥንቃቄ ያላደረገ ወይም በንብረቱ መጥፋት የሠራተኛው ቸልተኝነት መኖሩ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 515/99 አንቀጽ 65
258.	የካቲት 11/2006	92152	ግርማ ደሳለኝ እና ወጣቶች ገነት የመጀመሪያ ደረጃ ት/ቤት	16	88	የአዋጅ ቁጥር 377/96 የተፈፃሚነት ወሰን በአሠሪና ሠራተኛ መካከል በሚቋቋም በቅጥር ላይ የተመሰረተ የሥራ ግንኙነት ላይ ተፈጻሚነት የሚኖረው ቢሆንም፤ በአዋጁ በግልጽ በተደነገጉ ሌላ ሕግ በሚገዛቸው ግንኙነቶች ላይ ተፈጻሚነት የማይኖረው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 3
259.	ጥ 12/2006	93532	አቶ በኃይሉ ደቦጭ አንበሴ እና ኢትዮጵያ ገብራት ትራንስፖርት ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	16	114	በፍትሐ ብሔር ክርክር አንድ ግዴታ እንዲፈጸምለት የሚጠይቅ ሰው የግዴታውን መኖር ማስረዳት እንደሚጠበቅበት እና በአንፃሩም ግዴታ ፍርስ ነው ወይም ተለውጧል የሚለው ወገንም ይህንኑ የማስረዳት ግዴታ ስለመሆኑ፣	በአዋጅ ቁጥር 377/1996 በአንቀጽ 54(1)፣54(2) በፍ/ሕ/ቁ. 2001(1) እና(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሠራተኛው በራሱ ጉድለት ባልሆነ ምክንያት ላልሰራው ስራ ደሞዝ ስለሚጠይቅበት አግባብ፣	
260.	ሚያዚያ 21/2006	94102	ኢትዮቴሌኮም ደቡብ ምዕራብ እና ጋምቤላ ሪጅን እና ወ/ሮ ሳባ መንገሻ	16	133	በአሰሪና ሰራተኛ መካከል በተነሳ ክርክር በመጀመሪያ ደረጃ የቀረበው ለክልል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ከሆነ ጉዳዩ በተነሳበት ክልል የሰበር ችሎት የተደራጀ እስከሆነ ድረስ በክልሉ ሰበር ሰሚ ችሎት ሳይታይ እና ውሳኔው የመጨረሻ መሆኑ ሳይረጋገጥ በቀጥታ ለፌዴራል ጠ/ፍርድ ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ቀርቦ ሊስተናገድ የሚችልበት ህጋዊ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ፣	በአዋጅ ቁጥር 25/1988 አንቀጽ 5(6)፣ በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 138(1)፣
261.	መጋቢት 22/2006	94839	መተሃራ ስኳር ፋብሪካ እና ጥበቡ እሸቱ (139 ሰዎች)	16	136	-በሥራ ተከራካሪ ወገኖች ማንነት የፍርድ ቤቶችን ሥልጣን (የክልል ወይም የፌዴራል) ብሎ ለመወሰን እንደወሳኝ መለኪያ ሊወስድ የሚገባ ስላለመሆኑ፣	ኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግሥቱ አንቀጽ 50፣ 51 እና 80 ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 14እና15፣አዋ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ጅ ቁ.25/88 አንቀጽ 5
262.	መጋቢት 23/2006	94889	ወ/ሮ አልማዝ ባዛ እና የደቡብ መንገዶች ባለስልጣን	16	144	በአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ በሠራተኛ ዕድገት ዝውውርና ሥልጠና በሚመለከት አሠሪው የሚወስዳቸው እርምጃዎች በፍርድ ሊታዩና ሊያልቁ የሚችሉ ጉዳዮች እንደሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገመንግስት አንቀፅ 37፣ በአዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 138፣142 ንዑስ አንቀጽ 1/ሰ/ እና ከአንቀጽ 147 ንዑስ አንቀጽ 1/ሀ/
263.	ሰኔ 19/2006	98099	እነ ወ/ሮ ደንቄ ከዳ (ሀያ ሰዎች) እና የኢትዮጵያ ፐልፐ እና ወረቀት አክስዮን ማህበር	16	153	የጡረታ እድሜያችን ሳይደርስ በጡረታ እንድንወጣ ተደርጐ የስራ ውላችን ከህግ ወጪ ተቋርጧል በማለት የሚቀርብ ክስን መደበኛ ፍ/ቤት ስንብቱ በህግ አግባብ የተደረገ መሆን አለመሆኑን የማጣራትና የመመርመር ስልጣን ያለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 23-27(1)(ተ) እና 30፣40 አዋጅ/ቁጥር 714/2003

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አንቀጽ 19(7
264.	መስከረም 29/2007	95638	ኢስት ሲሜንት አክሲዩን ማህበር እና አቶ ዘላለም ታደሰ	17	44	በስራ ክርክር የተከራካሪ ወገኖች ማንነት የፍርድ ቤቶችን ስልጣን (የክልል ወይም የፌዴራል)ብሎ ለመወሰን እንደወሳኝ መለኪያ ሊወሰድ የማይገባ ስለመሆኑ፤ • የአሰሪው እርምጃ ህገ ወጥነት የተረጋገጠ እንደሆነ የክፍያ መጠኑ ሊሰላ የሚገባው አዋጁ ባስቀመጠው ስሌትና በማስረጃ በተረጋገጠ የደመወዝ መጠን መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀፅ 35(1(ለ))፣ 39(1(ለ))፣ 40(1)(2)፣ 43(4(ሀ) ፣68፣ 71
265.	መስከረም 27/2007	101795	የኢትዮጵያ ምርጥ ዘር ድርጅት እና አቶ አድማሱ አበበ	17	72	"ስለሠራተኛ ዕድገት አሰጣጥ ስርዓት" በሚል በአዋጁ የተገለፀው ሀረግ ሊተረጎም የሚገባው ከአንድ የሠራተኛ የስራ መደብ ወደ ሌላ የሠራተኛ የስራ መደብ የሚፈፀም የዕድገት አሰጣጥ ስርአት በሚል መልኩ ስለመሆኑ፣	በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 142(1)(ሠ)
266.	ሕዳር 24/2007	101579	እነ አቶ ገ/መድህን አስፋው እና ትንሳኤ ጉባኤ ማተሚያ ቤት	17	76	የአንድ ድርጅት የበላይ ኃላፊ ለሠራተኞች ለጡረተኞች የክፍያ ጭማሪን በተመለከተ በስሩ ለሚገኙ እንደ የገቢያቸው መጠን እያስወሠኑና እያስፀደቁ የጭማሪ ክፍያ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዲያደረጉ ያስተላለፈው ውሣኔ በሙሉ በስር በሚገኙት ድርጅቶች ላይ ተፈፃሚ ሊሆን የሚገባው ሥለመሆኑ፣	
267.	ሚያዚያ 28/2007	105834	የኢትዮጵያ አካል ጉዳተኞች ብሔራዊ ማህበራት ኮንፌደሬሽን እና ወ/ሮ እመቤት ኤርሚያስ	18	24	በየመስሪያ ቤቱ የሚቋቋሙ የዲሲፕሊን ኮሚቴዎች በህግ አግባብ የሚቋቋሙና የሰራተኛው ጥቅም ያለአግባብ እንዳይጎዳ ተገቢው መጣራት ተደርጎ እርምጃ እንዲወሰድ እገዛ የሚያደርጉ ናቸው ተብሎ የሚታመን ስለሆነ የዲሲፕሊን ኮሚቴ ውሳኔ ዋጋ ሊያጣ የሚገባው ተገቢው ማስረጃ ቀርቦ ህጋዊ ያለመሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 1/ሸ/ እና አንቀፅ 12/2/(7)
268.	ሐምሌ 29/2007	109055	አቶ ጌትነት ከበደ እና ሃያት ሜድካል ከሌጅ	18	60	አንድ ሰራተኛ ለአሠሪው በሥራ ክርክር ምክንያት ያወጣውን ወጭና ኪሳራ የመክፈል ግዴታ የሚጣልበት በክርክሩ ተረች በመሆኑ ምክንያት ብቻ ሳይሆን ሠራተኛው በአሠሪው ላይ ያቀረበው ክስ ሀሰተኛና በተጭበረበረ ማስረጃ ላይ የተመሰረተ ሆኖ ሲገኝ ብቻ ስለመሆኑ	የፍትሐ ብሔር ሥነ ስርዓት ህግ ቁጥር 463 ፣465 (1) አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀጽ 161

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
2. የንግድ ህግ							
2.1 ጠቅላላ የንግድ ህግ ላይ የተሰጡ የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ችሎት ውሳኔዎች							
269.	የካቲት 25/2002	46358	ወ/ሮ ብርሃን ፀጋዬ እና እነ አቶ ሚካኤል ፋስሐ (ሁለት ሰዎች)	10	376	የእሽሙር የሽርክና ማህበር ተመስርቷል ለማለት የሚቻልበት አግባብ በግለሰቦች መካከል በውል የሚፈጠር የሽርክና ማህበር የንግድ ሕግ በሚያዘው መሰረት አይነቱ ተለይቶ ተመዝግቦ የማይገኝ በሆነ ጊዜ እንደ የእሽሙር የሽርክና ማህበር ተደርጐ ሊወሰድ የሚችል ስለመሆኑ	የንግድ ሕግ ቁጥር 211,212,219
270.	የካቲት 11/2002	39608	ወ/ሮ አስቴር አርአያ እና እነ ወ/ሮ አምሳለ በላይ (ሁለት ሰዎች)	10	378	ኃላፊነቱ የተወሰነ የንግድ ማህበር ሥራ አስኪያጅ የሆኑ ሰዎች ማህበሩን ሲያስተዳድሩ በሰሩት ያልተገባ ስራ ምክንያት በኃላፊነት ሊጠየቁ የሚችሉበት አግባብ	የንግድ ሕግ ቁጥር 580
271.	ጥቅምት 20/2001	33954	ወ/ሮ መሠረት ኃይሉ እና አቶ ዘውዱ ቢረዳ	9	141	የንግድ ድርጅት በህግ አግባብ ለባለመብቶች ሊከፋፈል የሚችልበት ሁኔታ	የንግድ ህግ ቁጥር 127
272.	ሕዳር 2/2001	33470	ወ/ሮ እጅጋየሁ ታደሰ እና መገርሳ ጉደታ	9	144	የእሽሙር ማህበር መፍረስ በንብረት ክፍፍል ረገድ የሚያስከትለው ውጤት	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
273.	ሕዳር 2/2001	34945	ወ/ሮ መስታወት በላቸው እና አቶ ለገሠ ሣህሉ	9	146	የጋራ ሀብት የሆነ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እንደሌላ ማናቸውም ንብረት ባለበት ሁኔታ በዓይነት ሊከፋፈል ወይም ደግሞ በሃራጅ ሊሸጥ የማይችል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 542
274.	ጥር 5/2001	31264	ወ/ሮ እመቤት መኰንን እና ወረዳ 20 ቀበሌ 29 አስ/ጽ/ቤት	9	148	የንግድ መደብርን የተከራየ ወገን ይህንኑ የንግድ መደብር ለሌላ ሶስተኛ ወገን ያለአከራዩ ፈቃድ ማከራየት ስለመቻሉ	የንግድ ህግ ቁጥር 145
275.	ግንቦት 8/2001	43315	ብራንድ ኒው የቴክኒክና ሙያ ማሠልጠኛ ማዕከል እና አቶ መስፍን ታደሰ	9	154	ቼክን አስመልክቶ ክስ በቀረበ ጊዜ የተከሰሰው ወገን የቀረበበትን ክስ ለመከላከል እንዲፈቀድለት የሚያቀርበው ምክንያት ፈቃድ ሊያሰጥ የሚችል መሆን ያለመሆኑን አግባብነት ካላቸው ህጋጋት አኳያ መታየት ያለበት ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 717 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 284, 285
276.	ሕዳር 12/2002	25306	አቶ ተስፋዬ ገለቴ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	5	284	ገንዘብን በአደራ ለማድረስ የተቀበለ ባንክ አደራ አስቀማጩ ይሰጥልኝ ሳለው ሰው እስካልሰጠ ድረስ በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	
277.	ሐምሌ 12/1999	19258	አቶ ተክሌ ዋቅጅራ እና አቶ ሾንጣ ጉቡ	7	308	የተወሰነ ኃላፊነት ያለው የግል ማህበር መዋጮ መክፈል ያለበት ማህበሩ ሲቋቋም እንጂ ተቋቁሞ ሥራው ከተጀS ረ በኋላ ስላለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
278.	ሐምሌ 10/1999	23389	የአማኑኤል ፀጋ የንግድ ሱቆች አ/ማኅበር እና እነ ባህሩ አብርሃም (ሁለት ሰዎች)	5	281	የአክሲዮን ማህበር አባላት መብታቸውን የሚነካ ድርጊት በማህበሩ አስተዳዳሪዎች በተከናወነ ጊዜ በቀጥታ አስተዳዳሪዎቹን ሊከሱ ስለመቻላቸው	የንግድ ህ/ቁ. 364,365,367
279.	ግንቦት 7/2000	28923	የባህርዳር ጨርቃ ጨርቅ አክሲዮን ማህበር እና .እነ የባህር ዳር ልዩ	7	318	የመንግስት ልማት ድርጅት ወደ አክሲዮን ማህበራት ሲቀየር በፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ ያልታወቀና ውሣኔ ያልተሰጠበት እንኳን ቢሆን የልማት ድርጅቱ ዕዳ ወደ አክሲዮን ማህበር የማይተላለፍ ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ. 208/92 አንቀፅ 5(1), 6(1)ሐ
280.	ሰኔ 3/2000	27869	ፍቅርና ሠላም ኃ/የተ/የግ/ማ እና እነ ወ/ሮ መሠረት ኃይሉ (ሁለት ሰዎች)	5	220	• የማይንቀሳቀስ ንብረት ለንግድ ማህበር በመዋጮ መልክ የተሰጠ ሆኖ ሲገኝ የንብረቱ ስም በኩባንያው ተመዝግቦ ያለመገኘቱ በ3ኛ ወገኖች ላይ መቃወሚያ ለመሆን የማይችል ቢሆንም ንብረቱ በአይነት መዋጮ መሰጠቱን የሚያስቀረው ስላለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁጥር 517(ሠ),(ረ) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2878 የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 68(1), 69(2)
281.	መጋቢት 6/2002	51295	አቶ ዮሐንስ ጡእማይ እና ወ/ሮ ምህረት ገብሩ	10	72	በባልና ሚስት የጋራ ንብረት ላይ የተደረገ የሽያጭ ውል በሕጉ በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ አለመፍረሱ ስለሚያስከትለው ውጤት	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
282.	የካቲት 4/2000	24435	ሀጂ መሃመድ አደም እና አቶ ፍፁም ግርማ	12	521	ከቼክ ጋር በተያያዘ "የግል ግንኙነት" በሚል የተቀመጠው ሀረግ ሊተረጐ የሚችልበት አግባብ በቼክ የሚገደዱ ሰዎች ላይ አውጭው ክስ ለማቅረብ የሚችለው ቼኩ ከተፃፈበት ቀን አንስቶ እስከ አንድ ዓመት ባለው ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ በቼክ በተከሰሰና ሰነዱን ይዞ በመጣው ሰው መካከል ያለን "የግል ግንኙነት" በመቃወሚያነት ለማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ ቼክ የሚሰጥበት ምክንያት በሰጪውና በተቀባዩ የሚወሰን እንጂ በህጉ የተዘረዘረ ባለመሆኑ ቼኩን የፃፈው ሰው ቼኩን የሰጠሁት ለዋስትናነት ነው በሚል ቼኩን ይዞ በመጣው ሰው ላይ "የግል ግንኙነትን" መሠረት በማድረግ የሚያቀርበው መቃወሚያ ቼክ በዋስትና ሊሰጥ የማይችል ነው በሚል ውድቅ ሊደረግበት የማይገባ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 717/1/-/3/, 855, 881/1/, /ሀ/, 854, 640,868,752 ,850,827 -840
283.	ጥር 28/2001	34586	አቶ አያሌው ድልነሳው እና	9	151	በፍታብሔር ሕግ ቁጥር 1161 ላይ ግዙፍነት ያለው ተንቀሳቃሽ ነገር ጋር	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1161

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ወ/ሮ ብርቅነሽ ሽዋረግ (አራት ሰዎች)			በተያያዘ በቅን ልቦና ዋጋ ሰጥቶ ስለመዋዋል የተመለከተው ድንጋጌ የንግድ መደብርን በተመለከተ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	የንግድ ሕግ ቁ. 124
284.	ሕዳር 12/2000	27161	አቶ ኤልያስ ከፈለ እና እነ አቶ ከድር አህመድ (አራት ሰዎች)	5	288	የክሱ መሠረት የሆነው ጉዳይ መቅረቱን በክሱ ሂደት በማንኛውም ደረጃ የተረዳ ፍ/ቤት ክሱን መሰረዝ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 280
285.	ጥቅምት 5/2003	40173	አምባሰል የንግድ ስራዎች ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ አብዱልቃድር ጁሃር	12	491	በቼክ ላይ የተፃፈለትን ገንዘብ በህጉ በተቀመጠው ጊዜ ክፍያ ያልጠየቀበት ሰው ወይም በይዞታው እያለ የታገደበት እንደሆነ ይህንኑ ቼክ እንደ ተራ ሰነድ በማስረጃነት በማቅረብ ያላግባብ የመበልፀግ ክስ ሊመሰርት የሚችል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 799
286.	ጥቅምት 4/2003	48242	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ ቦጋለ መስቀሌ /ሁለት ሰዎች/	12	496	የሐዋላ ወረቀት በይርጋ ስለሚታገድበት አግባብ	የንግድ ህግ ቁ. 817/1/ /2/, 825
287.	ጥቅምት 7/2003	52269	እነ አቶ ከድር ሀድ ሁሴን /ሁለት ሰዎች/ እና አቶ ጁሀር አልይ	12	499	የአክስዮን ማህበር መሥራቾችና የአክሲዮን ድርሻ መብት ጋር በተያያዘ በሚቀርብ አቤቱታ ላይ የንግድ ህግ ቁ. 416/2/ ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 416/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
288.	ሕዳር 28/2003	55077	ወ/ሮ ጥሩወርቅ ዘገኑ እና አቶ ግደይ አብርሃ	12	501	ቼክ ጋር በተያያዘ የሚቀርብ የፍትሐብሔር ክስ ለቼኩ መፃፍ /መውጣት/ ምክንያት ከሆነው ውል ጋር ተገናዝቦ ሊታይ የሚገባ ስለመሆኑ ውልን መሠረት በማድረግ የተፃፈ ቼክ ሌላው ወገን የውል ግዴታውን በአግባቡ አልተወጣም በሚል ምክንያት ብቻ ቼኩን የፃፈው ወገን በቼኩ ከመጠየቅ ነፃ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	የንግድ ሕግ ቁጥር 717
289.	ታህሳስ 12/2003	52667	ኒያላ ኢንሹራንስ አክስዮን ማህበር እና የኢትዮጵያ ንግድ መርከብ	12	503	በባህር ላይ በሚደረግ የዕቃ ማጓጓዝ ለደረሰ ጉዳት የሚከፈል የጉዳት ካሣ አወሳሰን	የባህር ህግ ቁ. 198/1/ /3/
290.	መጋቢት 19/2003	57288	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ አሸብር ታደሰ /አምስት ሠዎች/	12	506	የአክስዮን ማህበር አባል በመሆን የሚገኝ መብትና ጥቅም ለሌላ ሰው ሊተላለፍ የሚችልበት አግባብ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ባለአክሲዮን የሆነ ሰው ላለበት የግል ዕዳ አክሲዮኖቹ /በወቅቱ የገበያ ዋጋ/ ተሸጠው እንዲከፈል ለማድረግ የሚቻል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 522-524
291.	ሰኔ 14/2003	56480	የኢትዮጵያ ንግድ መርከብ	12	512	በባህር ላይ በሚደረግ የዕቃ ማጓጓዝ	የባህር ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት			ለሚደርስ ጉዳት የአንጓዡ የኃላፊነት አድማስ	ቁ. 196, 138, 205, 197, 180/3/
292.	ሰኔ 30/2003	57932	ተክሉ ካሣ ገብረየስ እና ማርኮ ባርዚ	12	516	የአክስዮን ማህበር ወይም የኩባንያ ሥራ አስኪያጅ የሆነ ሰው ድርጅቱ የሚያዝበት ገንዘብ እንደሌለው እያወቀ በድርጅቱ ስም በሚያወጣው/ በሚሰጠው/ ቼክ በኃላፊነት ሊያስጠይቀው የሚችል ስለመሆኑ የኩባንያ ሥራ አስኪያጅ በንግድ ህጉ የተመለከቱትን ድንጋጌዎች ወይም የኩባንያውን መተዳደሪያ ደንብ በመጣስ መስራቱ የተረጋገጠ እንደሆነ ከድርጅቱ ጋር በአንድነት ወይም እንደነገሩ ሁኔታ በተናጠል ሊጠየቅ ስለመቻሉ	የንግድ ህግ ቁ. 530
293.	ሐምሌ 15/2003	58931	የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር እና ታይገር ሎጆስቲክ እና የንብረት ጥበቃ ኃ/የተ/የግል ማህበር	12	518	የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር የንግድ ሥራ ፈቃድ ለመስጠት የቀረበው የንግድ ስም ቀደም ሲል ከተመዘገቡ የንግድ ስሞች ጋር አንድ አይነት ወይም ተመሳሳይና አሳሳች አለመሆኑን እንዲሁም ለመልካም ጠባይ ወይም ሥነ ምግባር ተቃራኒ አለመሆኑን ማረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 67/89 አንቀጽ 16/2/ 14 20 አዋጅ ቁ. 376/96 የንግድ ህግ ቁ. 137,138
294.	የካቲት 4/2000	24435	ሀጂ መሃመድ አደም	12	521	ከቼክ ጋር በተያያዘ "የግል ግንኙነት"	የንግድ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ፍፁም ግርማ			በሚል የተቀመጠው ሀረግ ሊተረጐ የሚችልበት አግባብ በቼክ የሚገደዱ ሰዎች ላይ አውጭው ክስ ለማቅረብ የሚችለው ቼኩ ከተፃፈበት ቀን አንስቶ እስከ አንድ ዓመት ባለው ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ በቼክ በተከሰሰና ሰነዱን ይዞ በመጣው ሰው መካከል ያለን "የግል ግንኙነት" በመቃወሚያነት ለማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ ቼክ የሚሰጥበት ምክንያት በሰጪውና በተቀባዩ የሚወሰን እንጂ በህጉ የተዘረዘረ ባለመሆኑ ቼኩን የፃፈው ሰው ቼኩን የሰጠሁት ለዋስትናነት ነው በሚል ቼኩን ይዞ በመጣው ሰው ላይ "የግል ግንኙነትን" መሠረት በማድረግ የሚያቀርበው መቃወሚያ ቼክ በዋስትና ሊሰጥ የማይችል ነው በሚል ውድቅ ሊደረግበት የማይገባ ስለመሆኑ	ቁ. 717/1/-/3/, 855, 881/1/, /ሀ/, 854, 640,868,752,850,827 -840
295.	ግንቦት 2/2003	50537	ሲ/ር መአዛ ዮሴፍ እና ዶ/ር ዮሴፍ ደነቀው	12	529	ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር አባል የሆነ ሰው ከአባልነቱ ለመውጣት የሚችልበት ብሎም ማህበሩ ሊመሰረትና	የንግድ ህግ ቁጥር 510/2/ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊፈርስ የሚችልበት አግባብ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 244/2/ /ሪ/ ተከራካሪ ወገኖች አለመግባባታቸውን በሽምግልና ስምምነት ከመፋታት ጋር ተፈፃሚ የሚደረግበት አግባብ	ህ/ቁ. 244/2/ /ሪ/
296.	መጋቢት 22/2003	49295	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ የቻይና ዋንቦ ኢንጂነሪ/ሁለት ሰዎች/ንግ ኮርፖሬሽን	12	535	በንግድ ህጉ ቁጥር 683 "ወኪሎች" በሚል የተመለከተው የእቃ አስተላላፊነት ሥራን ለጥቅም የሚሰሩ ወገኖችን የማያካትት ስለመሆኑ መድን ሰጪው ክስ ሊያቀርብባቸው የማይችላቸው ወገኖች ከመድን ገቢው ጋር የጠበቀ ግንኙነት ያላቸውና ለራሳቸው ጥቅም ሳይሆን ለመድን ገቢው ጥቅም የሚሰሩ ወገኖችን ስለመሆኑ	የንግድ ሕግ ቁ. 683/3/
297.	ጥቅምት 13/2004	54117	ግሎባል ኢንሹራንስ ኩባንያ አ.ማ እና የኢትዮጵያ ንግድ መርከብ አ.ማ	13	367	• በባህር ላይ እቃ አመላላሽ በእቃዎች ላይ ለደረሰ ጉዳት በኃላፊነት ሊጠየቅ ስለሚችልበት አግባብ፣ • በባህር ላይ እቃን ለማመላለስ የውል ግዴታ የገባ ወገን ከእቃዎቹ መጐዳት ጋር በተያያዘ ስላለበት የኃላፊነት አድማስና ከኃላፊነት ነፃ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	የባህር ህግ ቁ.196,138,205,197,180(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
298.	ጥቅምት 24/2004	60387	ጎልደን ሮዝ አግሮ ፋርምስ ኃ/የተ/የግ ማህበር እና አቶ ሐሊፎም ተስፋ ማሪያም	13	371	እቃን ከማጓጓዝ ጋር በተገናኘ ከእቃው አደገኛ (ጉዳት አድራሽ) ባህሪ የተነሣ ዕቃውን በሚያጓጉዘው ተሸከርካሪ ላይ ለደረሰ ጉዳት የእቃው ባለቤት (ባለንብረት) የዕቃውን በአግባቡና በጥንቃቄ አለመታሸግ (አለመያዝ) ጋር በተገናኘ በኃላፊነት ሊጠየቅ ስለመቻሉ	የንግድ ህግ ቁ.578(2)
299.	ሕዳር 8/2004	69603	አቶ ሀብተወልድ ዘርጋው የጄትሮ የስራ አመራር የማማከር አገልግሎት ድርጅት እና እነ አቶ ሳሙኤል አሰፋ የጄትሮ ሊደርሺፕ ኤንድ ማኔጅመንት(ሁለት ሰዎች)	13	374	ከንግድ ስም አሰጣጥ ጋር በተያያዘ የንግድ ሚኒስቴር በሚሰጠው ውሣኔ ቅሬታ ያለው ወገን አቤቱታ በይግባኝ ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ.686/2002 አንቀፅ 6, 7, 30, 2(9), 16, 61
300.	የካቲት 26/2004	63454	ዳት ኢንተርናሽናል ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግ/ማ/ባለቤት ዶ/ር ጤና አብተው እና እነ የኢትዮጵያ አእምሮአዊ ንብረት ፅ/ቤት (ሁለት ሰዎች)	13	378	ከንግድ ስም ወይም ምልክት ምዝገባ ጉዳይ ጋር በተገናኘ በሚመለከተው ተቋም በተሠጠ ውሳኔ ቅሬታ ያለው ወገን ያለው መብት በይግባኝ ሥርዓት የማሳረም ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 501/98/ አንቀጽ 6,17,36,49
301.	ሰኔ 4/2004	71134	አቶ ያሬድ ሲሳይ እና አልግሪን አግሮ ኢንዱስትሪ	13	399	• አንድ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እንዲፈርስ ለመጠየቅ በቂና ህጋዊ መስፈርቶች መሟላታቸው መረጋገጥ	የንግድ ህግ ቁጥር 217, 218, 511,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃ/የተ/የግል ማህበር			ያለበት ስለመሆኑ፣ • የማህበር ሥራው በአግባቡ አልተመራም ከሚል ጥያቄ ጋር በተያያዘ አግባብነት ያለው አካል የማህበሩን መተዳደሪያ ደንብ ወይም ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ህጐች መሠረት በማድረግ እንዲስተካከል ለመጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ፣	543
302.	ታህሳስ 30/2004	63200	እነ ጣና ኢንጂነሪንግ ኃላ/የተ/የግል ማህበር(አራት ሰዎች) እና ሚስተር አልቶዲ ዴልጋውዲዮ	13	417	የአክሲዮን ማህበር ሥራ አስኪያጅ ያለአግባብ ከስልጣኔ (ከስራ አስኪያጅነቴ) ተሽሬያለሁ በሚል በሚያቀርበው አቤቱታ መነሻነት ፍ/ቤት ግለሰቡን ወደ ስራ አስኪያጅነቱ እንዲመለስ ሊወሰን የሚችል ስለመሆኑ፣	የንግድ ህግ ቁ. 525-537
303.	ሕዳር 18/2005	76394	አቶ ወርቁ ወ/ፃዲቅ እና እነ የአቶ ተስፋዬ ወ/ሥላሴ ወራሾች (ሰባት ሰዎች)	14	160	የእሽሙር ማህበር ህጋዊ ሰውነት የሌለው እንዲሁም በጽሁፍ መረጋገጥና ሌሎች የንግድ ማህበሮችን በተመለከተ የተደነገጉት የማስታወቅና የማስመዝገብ ሥርዓቶች የማይፈፀምበት ነው በሚል ምክንያት ብቻ የእሽሙር ማህበርን አስመልክቶ ማህበሩ እንዲፈረስ በሚልና ሌሎች ተያያዥ ጉዳዬችን አስመልክቶ የሚቀርቡ	የንግድ ህግ ቁ. 212(1),272

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አቤቱታዎችን ውድቅ በማድረግ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • የእሽሙር ማህበር የንግድ ሥራ እንቅስቃሴ የሚያደርገው በሽሪኮቹ ስም ስለመሆኑና ሽሪኮቹም እንደተራ ተዋዋይ ወገኖች የሚታዩ ስለመሆናቸው	
304.	ጥር 15/2005	80599	ጀሽዋ ኢነድ ካሌቤ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ወ/ሮ እንቁጣጣሽ አሰፋ	14	164	• አንድ የንግድ ማህበር (ድርጅት) የሚጨበጥና የማይጨበጥ እንዲሁም የሚንቀሣቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት መብቶች ምን ምን እንደሆኑ በማህበሩ የመመስረቻ ጽሁፍና መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ስለመሆኑ • አንድ የንግድ ማህበር (ድርጅት) ሥራውን የሚያከናውንበት የንግድ ቦታ ኪራይ መብት የማህበሩ ህልውና ጋር የሚያያዝ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ የንግድ ድርጅቱ የፈረሰ ቢሆንም የንግድ ሥራውን ሲያከናውንበት የነበረውን ቦታ በሌላ ጉዳይ በፍርድ እንዲለቅ በተወሰነ ጊዜ የማህበሩ ሒሳብ ተጣርቶ አለመጠናቀቅ ቦታውን ላለማስለቀቅ ምክንያት ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ፣	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
305.	ሚያዚያ 21/2005	82503	እነ ወ/ሪት ቤዛ ዱጉማ (ሁለት ሰዎች) እና ዘሚሊ ቀለም ፋብሪካ ኃ/የተ/የግል ማህበር	15	247	የንግድ ማህበር ሒሣብ ከተጣራና ትርፍና ኪሣራው ተለይቶ ከቀረበ በኂላ የማህበር አባል (ባለአክሲዮን) የሆነ ሰው ከትርፍ ሊደርሰው የሚገባውን የድርሻ ክፍያ በመለየት ክፍያ እንዲፈፀምልኝ በማለት የሚያቀርበው ጥያቄ ህጋዊ ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ፣	የንግድ ህግ ቁጥር 211, 517, 518, 532(1)
306.	የካቲት 11/2005	79561	አቶ ፀጋዬ አማን ለጃ እና በየካ ክፍለ ከተማ የወረዳ 08 አስተዳደር ጽ/ቤት	15	243	• የንግድ መደብር ኪራይ ከንግድ ቤት ኪራይ የተለየ ስለመሆኑ፣ • የንግድ መደብር የተከራየ ሰው ያለአከራዩ እውቅና እና ፈቃድ መደብሩን ለ3ኛ ወገን በኪራይ አሳልፎ ለመስጠት ስለመቻሉ፣	የንግድ ህግ ቁ. 127 (ሐ),145(ለ),
307.	መስከረም 21/2006	85009	ሃጅ ፈዬ ገመቹ ሄዳኦ እና እነ አቶ ዓለሙ በቀለ (አስራ አምስት ሰዎች)	15	253	• የህብረት ሥራ ማህበራት ንብረት እንደ የአባለቱ የጋራ ሀብት (ንብረት) ተቆጥሮ ንብረቱን ለመሸጥ የሁሉም አባላት ስምምነት ያስፈልጋል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • የህብረት ሥራ ማህበራት አሰራር ጋር በተያያዘ ውሣኔ ለማሳለፍ የሚችለው የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 147/91 አንቀጽ 21, 18, 32, 19 ደንብ ቁጥር 106/96 አንቀጽ 20(2) 123

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
308.	የካቲት 12/2006	91745	አቶ ዳዊት አበበ እና 1.አንድነት ቁጥር 4 የጋራ መኖሪያ ቤት ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር 2. አቶ ካሚል ጀማል	16	43	በህብረት ሥራ ማህበራትና በአባሎቻቸው ወይም በቀድሞ አባላቸው ወይም በህብረት ስራ ማህበር አባላት ወይም የቀድሞ አባላትና በማህበሩ አመራር መካከል የሚነሳ ክርክር በመጀመሪያ ደረጃ የሽምግልና ጉባኤው ውሳኔ ሳይሰጥበት ፍርድ ቤቶች ተቀብለው ዳኝነት ለማየትና ለመወሰን የማይችሉ ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37፣ አንቀጽ 79(1) እና አዋጅ ቁጥር 147/91 አንቀጽ 49
309.	ሕዳር 11/2007	94278	አቶ ሐሠን መሀመድ እና ማጅ አግሮ ፎረስትሪ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	17	322	ክሱ የቀረበው በአንድ ተለይቶ በታወቀ ጊዜ ወይም ቀን የተፈጠረ ክስተትን መሠረት በማድረግ ሳይሆን በተለያየ ጊዜ ተከስተዋል የተባሉ የተለያዩ ችግሮችን መሠረት አድርጐ ሲሆን የማህበር ይፍረስልኝ ጥያቄ ወይም ክስ በይርጋ ይታገዳል የሚባልበት ምክንያት ሥላለመኖሩ፣	የን/ሕ/ቁ 218(1)፣541(1) የፍ/ሕ/ቁ 1835፣1845
310.	ሐምሌ 1 ቀን 2007 ዓ.ም	94481	ወ/ሪት ፀሐይነሽ በቀለ እና ወ/ሪትንግስት ተክላይ	18	360	የሽርክና ማህበር በህግ አግባብ ተቋቁሞ እየሠራነው ለማለት በጽሁፍ ውል መደረጉ እንደተጠበቀ ሆኖ በተግባራዊ እንቅስቃሴ ተዋዋይ ወገኖች በጋራና በተናጥል በመተባበር በመስራት ከጥቅሙም ይሁን ከእዳው በጋራ ሲጋሩ እንደነበር መረጋገጥ	የንግድ ህግ ቁጥር 211፣229፣269/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለበት ሥለመሆኑ፣ አንድ የሽርክና ማህበር በህጉ አግባብ ተቋቁመ ለማለት የሚቻለው ተዋዋይ ወገኖች ተነጻጻሪ ሣይሆን ተደጋጋፊ የሆነ ግብ ይዘው መዋጮ በማውጣት አብረው በመስራትና በመተባበር ትርፍና ኪሣራም በህጉ አግባብ እየተጋሩ ኢኮኖሚያዊ ተግባር ማከናወናቸው ሲረጋገጥ ብቻ ስለመሆኑ፣	
311.	ሐምሌ 01 ቀን 2007ዓ.ም	96990	አቶ አያሌው ወልዴ ዮሃንስ እና አቶ ጀማል ሰማን ኑር	18	365	የሽርክና ውል ስምምነት አለ ለማለት መሟላት ሥለሚገባቸው መስፈርቶች	የንግድ ህግ 5፣10(1)፣210(1)፣211፣215 እና 229(2)
312.	ሐምሌ 3 ቀን 2007 ዓ.ም	100621	አቶ ልዑልሰገድ ሞጆ እና እነ አንድነት ቅቤና ቅመማ ቅመም ነጋዴዎች	18	369	በሞተ ሰው ሥም የተመዘገበን የአክስዮን ድርሻ ላይ ሚቹ እንደተገኘ ተቆጥሮ የሚተላለፍ ውሳኔ አግባብነት የሌለው ሥለመሆኑ እና ተፈፃሚነት ያለው በንግድ ህጉ የተቀመጠው የሦስት ወር ጊዜ ሳይሆን በፍ/ሕ/ቁ 1845 የተመለከተው የአስር ዓመት ይርጋ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ.416 የፍ/ሕ/ቁ.1845
313.	ሐምሌ 03 ቀን2007	103717	የወንጂ ስኳር ፋብሪካ	18	379	የህብረት ሥራ ማህበራት በመሰረታዊነት	የኅብረት

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
	ዓ.ም		ሰራተኞች ሸማቾች ህብረት ስራ ኃ.የተ.የግል ማህበር እና የአዳማ ወረዳ ንግድና ገበያ ልማት ጽ/ቤት			ለትርፍ ተብሎ የሚቋቋሙ ሳይሆን የአባላቱን ፍላጐት በአነስተኛ ወጪ ለሚሟላት የሚቋቋሙ በመሆኑ ለትርፍ ስራ የሚሰሩ የንግድ ስራዎች የሚያስፈልጋቸውን የንግድ ፋቃድ እንዲያወጡ የሚገደድበት አግባብ የሌለ ሥለመሆኑ	ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 147/1991 ማሻሻያው አዋጅ ቁ. 402/96 አንቀጽ 6
3. የመድን እና የባንክ ህጎችን በተመለከተ							
3.1 የመድን ህጎችን በተመለከተ							
314.	ሰኔ 30/2001	42139	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ብያን ኡመር	9	124	ዕቃዎችን ለሚያጓጉዝ የጭነት መኪና የተገባ የመድን ዋስትና ጋር በተያያዘ በመኪናው ላይ ተሣፍሮ ሲሄድ ለነበረና አደጋ ለደረሰበት ሰው መድን ሰጪው የጉዳት ካሣ የመክፈል ኃላፊነት የሌለበት ስለመሆኑ	
315.	ሰኔ 30/2001	42309	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት	9	126	ኢንሹራንስ ሰጪ በውሉ መሠረት ከፈፀመ በኋላ በተሸሸገ ወይም በሀሰት ቃል የቀረበ ጉዳይ አጋጥሟል በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ የተሸሸገውን ወይም በሐሰት	የንግድ ህግ 674(1),(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የቀረበውን ቃል ካወቀበት ቀን ጀምሮ ባለው ሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ካላቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	
316.	ጥቅምት 17/2002	38572	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	10	329	በብድር ለተሰጠ ገንዘብ በመያዣነት የተያዘ ንብረት መድን የተገባለት ሆኖ አደጋ የደረሰበት እንደሆነ አበዳሪው ንብረቱን በመያዣ የያዘበት ብድር ዋጋ ዋስትና ከተገባለት የገንዘብ መጠን ያነሰ እንኳን ቢሆን መድን ሰጪው እንዲከፍለው ሊጠይቅ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2858
317.	የካቲት 24/2002	46778	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ	10	336	የኢንሹራንስ ውልን መሠረት በማድረግ የሚቀርብ ክስ በሁለት ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 674(1),754(1)
318.	ሚያዚያ 6/2002	46808	አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ አ.ማ እና ወ/ሮ ጫልቱ ሚደግሳ	10	339	የመድን ሰጭ ኃላፊነት በመድን ውሉ ላይ ከተመለከተው የገንዘብ መጠን ሊበልጥ የማይችል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 665(2)
319.	ግንቦት 12/2002	48698	አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና አቶ ሣሙኤል አለሙ	10	341	ለአንድ ንብረት መድን የገባ ሰው በንብረቱ ላይ የደረሰው ጉዳት ሙሉ ውድመት ሊባል የሚችል ቢሆንም ካሣ ሊከፈለው የሚችለው ጉዳት በደረሰ ጊዜ ዕቃው ከሚያወጣው ዋጋ ሳይበልጥ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 678

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
320.	ሰኔ 18/2002	39902	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ወ/ሮ ብሬ ሞሲሳ	10	344	መድን ሰጪ የሆነ ወገን በመድን ገቢው እግር በመተካት ባለዕዳ የሆነ ወገን ላይ ጥያቄ ባነሣ ጊዜ ባለዕዳው ከመድን ገቢው ጋር የሚፈጠር አለመግባባትን ከፍርድ ቤት ውጪ በሽምግልና ለመጨረስ የተስማማን በመሆኑ መድን ሰጪው በፍርድ ቤት ክስ መስርቶ ሊጠይቅ አይችልም በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ የህግ መሠረት የሌለው ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 683(1)
321.	ሐምሌ28/2002	52910	አቶ አንዳርጌ ታደሰ እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት	10	347	አስቀድሞ የተደረገ ነገር ግን ባለመታደሱ ምክንያት የተቋረጠ (ያበቃ)ን የመድን ውል መሠረት በማድረግ ሊጠየቅ የሚችል የጉዳት ካሣ ስላለመኖሩ	የንግድ ህግ ቁ. 666(2) እና (3)
322.	ታህሳስ 8/2002	44164	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ሐሰን ኢብራሂም	10	332	ባንክ በመያዣ መልክ የያዘውን የተበዳሪ ንብረት በአዋጅ ቁ. 97/90 መሠረት በመሸጥ ላይ እያለ በሌላ በኩል ደግሞ በተበዳሪው ላይ በፍ/ቤት ክስ መስርቶ ዕዳው እንዲከፈለው ለመጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	
323.	ግንቦት 12/2000	31185	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	6	261	ይርጋ በተቋረጠ ጊዜ ቀድሞ የነበረው የይርጋ ጊዜ እንደ አዲስ መቆጠር የሚጀምር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1852(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
324.	ሚያዚያ 9/2000	24703	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/መ/ት/ቢሮ	7	225	በህግ ተቀባይነት ያለው የኢንሹራንስ ውል የሚቋቋምበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1725, 1727 የንግድ ህግ ቁጥር 651, 654, 657
325.	ሕዳር 12/2000	24704	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/መ/ት/ቢሮ	7	229	የኢንሹራንስ አፃፃፍ ፎርም በፍ/ብ/ህ/ቁ 1725 እና 1727 መሰረት ሳይሆን በን/ህ/ቁ 657 መሰረት የሚገዛ ስለመሆኑ	የን/ህ/ ቁጥር 657 በፍ/ብ/ህ/ቁ 1725እና 1727
326.	ሐምሌ 12/2000	28254	የኢት/መ/ድ እና መኮንን መስፍን	7	234	መድህን ሰጭ በውሉ መሰረት ያልፈፀመ ከሆነ በመድን ገቢው ላይ ለሚደርስ ጥቅም /ገቢ/ መቋረጥ ተጠያቂ የሚሆን ስለመሆኑ	
327.	ሐምሌ 1/2000	31334	የኢት/መ/ድ እና ወ/ሮ ለተብርሀን በየነ	7	239	መድን ሰጪውን የመደረግ መብት የሚከለክለው መድን የተገባለት ንብረት ላይ የደረሰ ጉዳትን በተመለከተ እንጂ መድን የተገባለት ንብረት በ3ኛ ወገን ንብረት ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት ስላለመሆኑ	የን/ህ ቁጥር 683/3
328.	ታህሳስ 27/2003	50199	ግሎባል ኢንሹራንስ ኩባንያ እና አቶ አያሌው ወርቁ	12	423	በንግድ ህጉ የመድን ሰጪን ግዴታና ኃላፊነት በተመለከተ የቀረቡ ድንጋጌዎች መድን ሰጪው ከመድን ገቢዉ ጋር አንዳንድ ኃላፊነቶችን ለማስቀረት በሚል	የንግድ ህግ ቁጥር 664/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ከተስማሙባቸው ድንጋጌዎች ጋር ተገናዝበው ሥራ ላይ መዋል ያለባቸው ስለመሆኑ	
329.	መስከረም 25/2003	47076	አፍሪካ ኢንሹራንስ /አ.ማ/ እና ወ/ሮ ጣይቱ አመዴ	12	430	መድን ገቢ የሆነ ወገን ጉዳት የደረሰበትን መድን የተገባለት ንብረቱ ምክንያታዊ በሆነ ጊዜ ውስጥ ሊጠገንለት /ሊካስ/ ያልቻለ መሆኑን በተረዳ ወቅት በዚህ ምክንያት ሊከሰት የሚችለውን የጉዳት ኪሣራ ለመቀነስ አስፈላጊ የሆኑ ተግባራትን የመፈፀም ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1802
330.	የካቲት 27/2004	40186	አፍሪካኢንሹራንስ (አ.ማ) እና ዳሽንባንክ (አ.ማ)	13	402	• ስለ የገንዘብ ዋስትና የግዴታ ሰነድ (Financial Guarangee Bond) እና የኢንሹራንስ ኩባንያዎች በማናቸውም ስያሜ የገንዘብ ዋስትና የግዴታ ሰነድ የማውጣት ተግባር እንዳይፈጽሙ የተከለከሉ ስለመሆኑ • የአክሲዮን ማህበራት ፕሬዚዳንት ወይም ዋና ሥራ አስኪያጅ ስላለው ስልጣን እና በህግ አግባብ ስልጣኑ ተገድቧል ለማለት ስለሚቻልበት ሁኔታ • የገንዘብ ዋስትና የግዴታ ሰነድ እንደ	የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ፡ ቁ. 24/2004 አንቀጽ 3,1(3) ቁ. 23/2004 አንቀጽ 1(1) አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የኢንሹራንስ ፖሊሲ የማይቆጠር ስለመሆኑና በፍ/ብሔር ህጉ ስለ ዋስትና ግዴታ በተመለከቱት ድንጋጌዎች የሚገዛ ስለመሆኑ፣	86/86 አንቀጽ 2(4) ,6,4 32-34 አዋጅ ቁ. 87/89 አንቀጽ 2(18) አዋጅ ቁ. 110/90 አንቀጽ 2(2) የፍ/ብ/ህ/ቁ.17 25(ሀ),1727, 1922(2),(3) አዋጅ ቁ. 648/2001 አንቀጽ 2(20) የንግድ ህግ ቁ.36(1)(2), 121(ሰ), 348(3), 313(1)-(7), 313(10-12), 34(1),1 09(ረ),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							323(2-3), 35(1), 26, 120
331.	የካቲት 27/2004	47004	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ባሌ ገጠር ልማት ድርጅት	13	392	• ስለ የመልካም ሥራ አፈፃፀም ዋስትና (Performance Guarantee Bond) • የመልካም ሥራ አፈፃፀም ዋስትና ውል በባህሪው ከመድን ውል የሚለይና በፍትሐብሔር ሕግ ድንጋጌዎች የሚገዛ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1921, 1719, 1720, 1727, 1719(2), 1920, 1845, 1924(1), 1922(3), 1926 የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ ቁ23/2002 አንቀጽ 1(1), የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ 24/2002 አንቀጽ 1(3) የንግድ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ቁ. 654(1), 657(1), 712 አዋጅ ቁ. 57/1989 አዋጅ ቁ 648/2001 አንቀጽ 2/20 አንቀጸ 2(18) አዋጅ ቁ. 110/90 አንቀጽ 2(2)
332.	የካቲት 27/2004	36935	አፍሪካ ኢንሹራንስ (አ.ማ) እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	13	383	• ለገንዘብ እዳ የሚሰጥ ዋስትና አንድ የመድን ተቋም ከሚሰጣቸው አገልግሎቶች መካከል አንዱ ስለመሆኑ፣ • በመድን ሰጪ ድርጅቶች ተዘጋጅቶ የሚሰጥ የገንዘብ የዋስትና የግዴታ ሰነድ (Financial Guarantee Bond) ስለሚኖረው ውጤት • የገንዘብ የዋስትና የግዴታ ሰነድ ሊያሟላቸው የሚገቡ ፎርማሊቲዎች እና አቤቱታ ከማቅረብ ጋር በተያያዘ ተፈፃሚነት ስለሚኖረው የይርጋ ደንብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1845, 1922(2)(3), 1725(ሀ), 1727, 1926, 1929, 1930, 1931 የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ ቁጥር

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አዋጅ ቁ.86/86 አንቀፅ 2	23/2002 አንቀፅ 1(1), 2(1) መመሪያ ቁጥር 24/2004 አንቀፅ 1(3), 2(1), 3 የንግድ ህግ ቁ.36(1)(2), 121(ሰ) አዋጅ ቁ.110/90 አንቀፅ 2(2) አዋጅ ቁ.57/89 አንቀፅ 2(18)
333.	ሚያዚያ 10/2004	69966	አቶ በላቸው እሸቱ እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት	13	472	• የደረሰን ጉዳት ከመካስ ጋር በተገናኘ በንግድ ህጉ እውቅና ስለተሰጣቸው የመድን ሽፋን (የኢንሹራንስ ውል) አይነቶችና ባህሪያት • ለንብረት የሚሰጥ የኢንሹራንስ ሽፋን አደጋው በደረሰበት ጊዜ ንብረቱ የነበረውን	የንግድ ህግ ቁ. 654(2)(3),657, 674, 675, 688, 665, 678,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ዋጋ ለመካስ የሚያስችል መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	681, 680
334.	ሕዳር 7/2005	76977	ኒያላ ኢንሹራንስ (አ.ማ) እና እነ አዋሽ ኢንሹራንስ (አ.ማ) (ሁለት ሰዎች)	14	279	መድን ሰጪ የሆነ አካል በመድን ውሉ ለተመለከተው አደጋ ብቻ ለመድን ገቢው የመድን ሽፋን ለመስጠት የሚገደድ ስለመሆኑ፣	የንግድ ህግ ቁ. 663(1),665(1)
335.	መጋቢት 9/2005	78180	አንበሳ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና ወ/ሮ አስቴር ንጉሴ	15	460	የመድን ዋስትና ሽፋን ውል ተደርጓል እንዲሁም ውሉ ተሻሽሏል ለማለት ስለሚቻልበት አግባብ፣	የንግድ ህግ፡ 657
336.	ታህሳስ 4/2006	90793	ግሎባል ኢንሹራንስ እና እነ አቶ ፍጹም ላቀው (ሁለት ሰዎች)	15	466	አንድ ውል በቂ የሆነ እርግጠኛነት ያለውና ህጋዊ የሆነ ጉዳይ ለማከናወን ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ፣ የመድን ዋስትና ሽፋን የተገባለት ተሽከርካሪ የትራንስፖርት አገልግሎት የሚሰጥ ሆኖ ከትራንስፖርት ጋር በተገናኘ በወጡ ህጐች ከተፈቀደው የመጫን አቅም በላይ ሰዎችን አሳፍሮ ሲጓዝ አደጋ የደረሰበት እንደሆነ መድን ሰጪው የዋስትናውን ሽፋን ገንዘብ ለመድን ገቢው የመክፈል ኃላፊነት የማይኖርበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1678(ለ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
3.2 የባንክ ህጎችን በተመለከተ							
337.	ሕዳር 20/2002	29181	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ልየው ቸኮል (ሁለት ሰዎች)	10	135	• የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026 (1) ለባንኮችና ለደንበኞቻቸው መብት ልዩ ጥበቃ የሚያደርገው የፍ/ብ/ሀ/ቁ. 2473(2) ድንጋጌን ዋጋ በሚያሳጣ መንገድ ተፈፃሚ ሊሆን የማይገባ ስለመሆኑ • የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026(1) በባንኮችና በሌሎች አበዳሪ ተቋማት እና ደንበኞቻቸው መካከል ያለውን ግንኙነት በተመለከተ ተፈፃሚነት የሌለው የህግ ድንጋጌ ስለመሆኑ ባንኮች ለደንበኞቻቸው ያበደሩትን የብድር ወለድ ያልተከፈለ መሆኑን በሰው ምስክር፣ የሰነድና ሌላ ማስረጃ በማቅረብ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024(1) ስር የተደነገገውን የህሊና ግምት ለማስተባበል የሚችሉ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026 (1) በፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024(1)
338.	የካቲት 25/2002	45559	የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ (አ.ማ) እና እነ የአቶ ኃይሉ ፈይሳ ወራሾች (ሁለት ሰዎች)	10	160	ፍ/ቤት ተከራካሪ ወገኖች ወለድን አስመልክቶ በውላቸው ካመለከቱት ሃሳብ ውጪ የራሱን ስሌት መሠረት በማድረግ ውሣኔ መስጠት ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ/. 1731,2478

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
339.	ታህሳስ 8/2002	44164	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ሐሰን ኢብራሂም	10	332	ባንክ በመያዣ መልክ የያዘውን የተበዳሪ ንብረት በአዋጅ ቁ. 97/90 መሠረት በመሸጥ ላይ እያለ በሌላ በኩል ደግሞ በተበዳሪው ላይ በፍ/ቤት ክስ መስርቶ ዕዳው እንዲከፈለው ለመጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	
340.	ታህሳስ 8/2002	36013	ወ/ሮ ዘምዘም ኑሩ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	9	46	በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የመያዣ መብት ያለው ባንክ በንብረቱ ላይ ሊኖረው የሚችለው የመብት አድማስ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 3059/1/, 3088/1/, 3110/ሐ/
341.	ሰኔ 23/2001	38289	ወ/ሮ ነጂሃ ድዋሌ ዋይስ እና አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ/ማ	9	129	አደራ ተቀባይ የሆነ ወገን በአደራ የተቀበለውን ዕቃ መመለስ ያለበት ለአደራ ሰጪው ወይም ይቀበልልኝ ብሎ ላመለከተው ሰው ስለመሆኑ	
342.	ታህሳስ 2/2001	37298	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ወ/ሮ አለምነሽ ዋቅጂራ	9	39	የጋራ ሀብት የሆነ ንብረት በመያዣ የተያዘ በመሆኑ የቅድሚያ መብት ያለ ቢሆንም የጋራ ባለሀብት የሆነ ወገን ንብረቱ በግልፅ ጨረታ ቀርቦ የሚያወጣውን ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ግማሽ በመክፈል ማስቀረት የሚችል ስለመሆኑ	
343.	መጋት 16/2001	16218	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና እነ ወ/ሮ አስካለ ሁንዴ(ሁለት	7	31	ባንኮች ከሚሰጡት ብድር እና የመያዣ ውል ጋር በተያያዘ የሚነሱ ክርክሮች አዋጅ ቁ. 97/90"ን" ዓላማ እንዲሁም አዋጁን	አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ 3 እና 4,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች)			ለማስፈፀም በባንኮች የሚወጡትን የፎርክሎዥር መመሪያዎችና አግባብነት ያላቸውን ህጋጋት ግምት ውስጥ በማስገባት እልባት ማግኘት ያለባቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 216/92
344.	ጥቅምት 26/2000	25863	የኢት/ልማት ባንክ እና የኢት/ንግድ ባንክ (ሁለት ሰዎች)	7	38	ለባንክ በመያዣነት በተሰጠ የማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የሚኖር የቀዳሚነት መብት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3088, 3052, 3081,3059
345.	ጥቅምት 15/2000	29269	የኢት/ንግድ ባንክ እና እነ አቶ ዋለልኝ አያሌው(ሁለት ሰዎች)	7	42	• በፍርድ የተቋቋመ መያዣ ላይ ፍርዱ እንዲሰጥ ያደረገው ባለገንዘብ መያዣ በሆነው ንብረት ላይ የቀዳሚነት መብት ያለው ስለመሆኑ እና • የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 403 ተፈፃሚነት የአንድ ፍርድ ባለዕዳ ንብረት በእርሱ ላይ የቀረቡትን ገንዘብ ጠያቂዎች ፍላጐት የሚያሟላ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ክፍፍሉ ጋር በተገናኘ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3041, 3044, 3059/1/, የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 403,154
346.	ጥቅምት 19/2000	29375	የኢት/ንግድ ባንክ እና ተስፋዬ ገ/ጊዮርጊስ	7	48	የማይንቀሳቀስ ንብረት በመያዣነት ከተሰጠ በኋላ በማይንቀሳቀሰው ንብረት ላይ የሚደረግ ማናቸውም የማሻሻል ሥራ የመያዣ ውሉ አካል ተደርጐ የሚወሰድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3066 አዋጅ ቁ. 97/90

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
347.	ሐምሌ 13/2003	65632	ህብረት ባንክ አ.ማ እና አቶ አሊ አብዱ	12	427	• ባንኮች ላበደሩት ገንዘብ በመያዣነት የያዙትን የማይንቀሳቀስ ንብረት በዕዳ መክፈያነት በሐራጅ ለመሸጥ የተሰጣቸውን ስልጣን በተግባር ሲያውሉ ህግን በመተላለፍ በባለዕዳው ላይ ለሚደርሰው ጉዳት ተጠያቂነት ያለባቸው ስለመሆኑ • በመያዣነት የተያዘውን ንብረት በሐራጅ ለመሸጠም የፍርድ ቤት ውሣኔ ወይም ፈቃድ የማያስፈልጋቸው ስለመሆኑ • አበዳሪ የሆነ ባንክ በአዋጅ ቁ. 97/90 የተሰጠውን ስልጣን /መብት/ ትቷል (waive) ሊባል ስለሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 394-449 አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ 3, 6
348.	ሐምሌ 29/2003	56010	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ ቃድሮ ኑሬ	12	435	ግዴታውን ለመፈፀም ያልቻለን ተበዳሪ ንብረት አበዳሪ ባንክ በአዋጅ ቁ. 97/90 በንብረቱ ግምት ከተረከበ በኋላ ቀሪውን ዕዳ በተመለከተ የሚያቀርበው ጥያቄ በይርጋ ይታገዳል ለማለት የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1846
349.	ታህሳስ 5/2004	68708	እነ የአቶ ናስር አባጃቢር አባጅፋር ሚስትና ወራሾች(ሶስት ሰዎች) እና	13	464	በፎርክሎዠር ህግ መሰረት የሚከናወን ሐራጅ በፍ/ቤት የሚሰረዝበት አግባብ ስላለመኖሩና ሐራጁ በህግ አግባብ ያለመከናወኑ በባንኩ ላይ የጉዳት ካሣ	አዋጅ ቁ.97/90 አንቀፅ 7, አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ			ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ	ቁ.216/92 የፍ/ብ/ሥ/ሣ/ ህ/ቁ 447(1), 423(2) የፍ/ብ/ህ/ቁ 2143(1), 2027, 2028, 2035
350.	የካቲት 27/2004	70824	ወጋገን ባንክ አ.ማ እና እነ አቶ ብሩክ ጫካ (ሠባት ሠዎች)	13	467	ባንክ ለሰጠው ብድር በመያዣነት የያዘውን ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ ንብረቶች አሻሻጥ ቅደም ተከተል ጋር በተገናኘ አቤቱታ ሊቀርብበትና ፍ/ቤቶችም ውሣኔ ሊሰጡበት የሚያስችል የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ97/90 አንቀፅ 7, 6 አዋጅ ቁ.216/92
351.	ሚያዚያ 25/2004	74898	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ ፍቃዱ ተስፋዬ (ሶስት ሰዎች)	13	475	• የፍርድ አፈፃፀም ጥያቄ በህጉ በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ቀርቦ የባለዕዳው ንብረት እዳውን ለመሸፈን ባለመቻሉ በከፊል ተፈጽሞ ከቆየ በኂላ የፍርድ ባለመብት የባለዕዳውን ንብረት አፈላልጐ በማግኘት አፈፃፀሙን ለመቀጠል ሲፈልግ ይርጋ ሊቆጠር ስለሚችልበት አግባብ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 384, 329(2) አዋጅ ቁ. 97/90

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አበዳሪ የሆነ ባንክ ከዕዳው አከፋፈል ጋር በተያያዘ በባለዕዳው ላይ የአፈፃፀም ክስ መስርቶ እንደ ፍርዱ ለመፈፀም የማይችል መሆኑ የተረጋገጠ ከሆነ በሌላ ጊዜ በባለዕዳው ንብረት ላይ በፍርድ ባለመብቱ የሚቀርበው የአፈፃፀም አቤቱታ • ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ጊዜ መቆጠር ስለሚጀምርበት ጊዜ፣	
352.	ግንቦት 19/2005	83489	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት	15	258	አበዳሪ የሆነ ባንክ ለተበዳሪው ላበደረው ገንዘብ በመያዣነት ለያዘው ንብረት የመድን ሽፋን የገባለት እና የአርቦን ክፍያን ለመክፈል የተስማማ እንደሆነ ለመድን አስገቢው ተቋም የአረቦን ክፍያውን ለመክፈል የሚገደድ ስለመሆኑ፣	የንግድ ህግ ቁጥር 657, 675
353.	ሰኔ 6/2006	90434	ሉሣናአንጂነሪግኮንስትራክሽንኃ.የተ.የግልማህበር እና ማክሮጠቅላላስራተቋራጭኃ.የተ.የግልማህበር	16	67	ለቼኩ መሰጠት መሰረት የሆነውን ውል እና ለጉዳዩ አወሳሰን ተገቢነት ያለውን ህግ ሳይመለከቱና በተገቢው የክርክር አመራር ስርዓት ፍሬ ነገሩን ሳያጣሩ የሚሰጥ ዳኝነት ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
4. የፍታሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህግን በተመለከተ							
4.1 የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ							
354.	ጥቅምት 26/2000	19142	አቶ መላኩ ማሞ እና እነ ወ/ሮ ፈለቀች ማሞ (ሦስት ሰዎች)	6	11	የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ጋር በተያያዘ በሚሰጥ ብይን ላይ ፍ/ቤቱ በሥረ- ነገር ረገድ የመጨረሻ ውሣኔ ሣይሰጥ የይግባኝ አቤቱታ ለማቅረብ የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 320 (3)
355.	ሕምሌ 25/1997	17361	ወ/ሮጋዲሴኢርጌ እና ወ/ሮወርቅአንጥፉብቀለ	1	12	በስነ ስርዓትህጉ የጊዜ ገደብን በሚመለከት የተቀመጡ ድንጋጌዎችን ፍ/ቤት በራሱ አነሳሽነት ተፈፃሚ ስለማድረጉ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.49, የፍ/ብ/ህ/ቁ.18 56
356.	ሕዳር 5/2000	20262	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ አሰፋ ባላንጎ (2 ሰዎች)	6	14	የክልል ፍርድ ቤቶች የሰጡትን ውሳኔ የማስፈፀም ስልጣን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህግ አንቀፅ 374/2/
357.	ሰኔ 26/1999	20465	አዋሽ ኢንተርናሽናል ኩባንያ እና ፀሐይ ዮሐንስ የህፃን ተመስገን ቱጂ ሞግዚትና	6	18	በአዋጅ ቁጥር 322/95 መሠረት የቤንሻንጉልን ጨምሮ የአምስት ክልሎች ጠቅላይ ፍርድ ቤቶች የክልል ከፍተኛ ፍ/ቤቶች ባላቸው የውክልና ስልጣን	አዋጅ ቁ. 322/95, የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አሳዳሪ			ያዩዋቸውን የፌዴራል ጉዳዬች በይግባኝ ተቀብለው የማየት ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ	አንቀፅ 80(2)
358.	ጥቅምት 14/2000	22556	ታደሰ አብዛ እና እነ የአቶ ጉሳዬ ሩገቶ ወራሾች(ሁለት ሰዎች)	6	26	በክርክር አመራር ሂደት የተከራካሪ ወገኖች የመሰማት መብት ተግባራዊ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ	
359.	ግንቦት 26/1999	23363	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ አቶ ፈርሀን አህመድ (ሦስት ሰዎች)	6	33	የመድን ሰጪ አካል ኃላፊነት በመድን ሽፋን ፖሊሲው ላይ ከተጠቀሰው የገንዘብ መጠን በላይ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 665(2)
360.	ሐምሌ 12/1999	23769	ኢንጅነር ጋሪፉፋ እና የኢትዮጵያ ጂኦሎጂ ጥናት ኢንስቲትዮት	6	53	ከአገልግሎት ብዛት ከጥቅም ውጭ የሚሆኑና ሊያስረክቧቸው የማይችሉ ዕቃዎች ላይ የዋጋ ግምታቸውን መጠየቅ የክሱ ምክንያት ቀሪ በሆነ ነገር ላይ ክስ እንደመመስረት የሚቆጠር ስለመሆኑ	
361.	ሚያዚያ 30/2000	24627	ዶ/ር ቤተልሄም ታደሰ እና የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ	6	60	ከቤት ባለቤትነት ክርክር ጋር በተያያዘ ለክርክር ምክንያት የሆነው ቤት በመመሪያ፣ በቀላጤ ወይም በቃል ትዕዛዝ ከግለሰቦች የተወሰደና በመንግስት ቁጥጥር ሥር ያለ መሆኑ ካልተገለፀ በስተቀር	አዋጅ ቁ.110/ 87 አንቀፅ 3(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጉዳዩን ለማስተናገድ ፍ/ቤቶች ስልጣን የሚኖራቸው ስለመሆኑ	
362.	ሕዳር 3/2000	28522	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ የሞያሌ ከተማ አስተዳደር ጽ/ቤት (አራት ሰዎች)	6	87	ውሣኔ የተሰጠበትና አዲስ ክስ የቀረበበት ክርክር የሥረ ነገር እና የተያዘው ጭብጥ የተለያየ ከሆነ በጉዳዩ ላይ የመጨረሻ ውሣኔ የተሰጠበት ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5
363.	ግንቦት 14/2000	29738	የአፓርታማ 79/6 የመኖሪያ ቤት ኀብረት ሥራ ማኀበር የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባለት እና ወ/ት ዘርአዳም አሰጋኸኝ	6	94	የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚችሎት የፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በይግባኝ አይቶ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠባቸውን ጉዳዮች ለማየት የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 10/1
364.	ጥቅምት 14/2000	29761	እነ አቶ ዳባ ደበሌ (አምስት ሰዎች) እና እነ የአቶ ደበበ ተፈራ ወራሾች (ሁለት ሰዎች)	6	98	ያላግባብ በመንግስት የተወረሰ ንብረትን ለማስመለስ ሲባል የሚቀርበው የፍትሐብሔር ክርክር በአዲስ አበባ ከተማ ፍርድ ቤቶች የዳኝነት ሥልጣን ስር የማይወድቅ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.361/95 አንቀፅ 41(ሀ)
365.	ጥር 29/2000	29780	እነ ወ/ሮ ሙሉነሽ አለሙ እና ወ/ሮ ከተማሽ ቸርነት	6	103	አስቀድሞ ውሣኔ ከተሰጠበት ጉዳይ ጋር በተያያዘ ሌላ የክርክር ጭብጥ ማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5
366.	ሕዳር 10/2000	30631	ወ/ሮ ዘቢዳ ሙሣ እና እነ	6	107	በህገ ወጥ መንገድ ተወስዷል /ከአዋጅ	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ አሻ የሱፍ (ሁለት ሰዎች)			ውጭ ተወርሷል/ የተባለ ቤትን ባለቤትነት በማጣራት ውሣኔ የመስጠት ሥልጣን የኢትዮጵያ ፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ ስለመሆኑ	110/87
367.	መጋቢት 18/2000	30704	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ የአቶ በቀለ ወ/ማሪያም ወራሾች (ሦስት ሰዎች)	6	110	• አዋጅ ቁጥር 47/67"ን" መሠረት አድርጎ የምርጫ ቤቱ ተወስዷል /ተወርሷል/ በሚል የሚቀርቡ አቤቱታዎች ለኢትዮጵያ ፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ ቀርበው መወሰን ያለባቸው ስለመሆኑ • በመንግስታዊና በህዝባዊ ተቋማት ቁጥጥር ስር ያሉ ቤቶች ይመለሱልኝ እንዲሁም ውዝፍ ኪራይ ይከፈለኝ በሚል የሚቀርቡ አቤቱታዎች ላይ ውሣኔ መስጠት የኢትዮጵያ ፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ እንጂ የፍ/ቤት ስልጣን ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 110/87, አዋጅ ቁ. 47/67
368.	ሚያዚያ 2/2000	31490	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና ሴርኮ እስራኤላዊያን	6	114	ተከሳሽ የሆነ ወገን ካቀረባቸው የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያዎች መካከል ፍ/ቤቱ አንዱን ብቻ መሠረት በማድረግና ሌሎቹ ላይ ብይን ሣይሰጥ ክሱን ውድቅ ያደረገው እንደሆነ ብይን ባልተሰጠባቸው መቃወሚያዎች ላይ ይግባኝ ማቅረብ የማይጠበቅበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 244,341

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
369.	መጋቢት 7/2000	31547	አቶ ኪዳኔ ገ/ጊዮርጊስ እና ወ/ሮ አብርሃ ተስፋሁን	6	118	ተከራካሪ ወገኖች በግልጽ ባላመለከቱት ነገር ላይ ተመስርቶ ውሣኔ መስጠት ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.182
370.	መጋቢት 9/2000	32147	አቶ መሐመድ አብዱ እና አቶ አብዱራሂም አብዲ	6	126	የክስ ምክንያት የሌለው አቤቱታ ተቀባይነት የማይኖረው በመሆኑ ተከሳሽ የሆነውን ወገን መጥራት ሳያስፈልግ መዝገቡ ሊዘጋ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 231(1) (ሀ)
371.	ግንቦት 19/2000	32376	አቃቂ ቃሊቲ ክ/ከ/ቀ/10/11 አ/ጽ/ቤት እና እነ ወ/ሮ ብዙወርቅ ሸዋንግዛው	6	129	የአዲስ አበባ ከተማ ነክ ፍርድ ቤቶች የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በባለቤትነት የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ላይ የባለቤትነት /የባለቤትነትን መፋለም/ ክርክር በተነሣ ጊዜ ጉዳዩን የማየት የስረ ነገር ስልጣን የማይኖራቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀፅ 41(ረ)
372.	ጥቅምት 20/2001	33945	አቶ ሳልህ ሁሴን እና ደግፌ ደርቤ	8	2	ዳኝነት ባልተጠየቀበት ጉዳይ የሚሰጥ ፍርድ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 182(2
373.	ጥቅምት 27/2001	35946	እነ አቶ ማማሽ ወ/ስላሴ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ሰብለ ወንድይራድ (ሁለት ሰዎች)	8	7	በክርክር ሂደት ተቃዋሚ ወገን መጠራት ያለበት ምስክር ከመሰማቱ በፊት ስለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
374.	ታህሳስ 9/2001	37762	ገወኔ ኢንተርኘራይዝ ኃ/ተ/የግ/ማህበር እና አቶ የሱፍ ይማም	8	26	በሥር ፍ/ቤት ዳኝነት ያልተጠየቀበት ጉዳይ በይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ታይቶ ሊወሰን የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348(1), 182(2)
375.	የካቲት 5/2001	38419	የአዲስ ከተማ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 19/20 አስ/ጽ/ቤት እና አቶ ያሲን ጀማል	8	43	ዳኝነት የሚጠየቅበት መብትና ጥቅም በግልጽ ተለይቶ ያልተመለከተበት አቤቱታ የክስ ምክንያት እንደሌለው የሚቆጠር በመሆኑ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 33, 231
376.	መጋቢት 3/2001	36780	ወ/ሮ አወጣሽ አብርሃ እና አቶ ገ/ኪዳን እንግዳ	8	51	አንድ ጉዳይ ከዚህ ቀደም በፍርድ ያለቀ ነው ለማለት የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.5
377.	ሚያዚያ 9/2001	40024	ሸራተን አዲስ እና እነ አቶ እያሱ መገርሣ	8	67	በአንድ ዘንግ የሚመደቡ ተከራካሪዎች እና አንድ ጭብጥ ላይ የሚቀርቡ ክርክሮች ተጣምረው እንዲታዩ ያለማድረግ መሠረታዊ የሥነ-ሥርዓት ግድፈት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 11(5)
378.	ሰኔ 23/2001	39014	አለሙ መግራ እና እምነቴ እንዳሻው ህንፃ ተቋራጭ	8	84	አንድን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ በማንሣት ስልጣን የለኝም ያለ ፍ/ቤት ጉዳዩ በበላይ ፍ/ቤት ታይቶ በፍሬ ጉዳዩ ላይ እንዲያከራክር ጉዳዩ የተመለሰለት እንደሆነ ሌላ ተጨማሪ የመጀመሪያ ደረጃ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መቃወሚያን መሠረት በማድረግ ጉዳዩን ለማየት አልችልም ማለት የማይገባው ስለመሆኑ	
379.	መጋት 7/2001	44545	ክፍሉ መሓሪ እና በላይ ከመላ	9	326	ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት የሥር ፍ/ቤትን ውሣኔ በመሻር በዋናው ጉዳይ ላይ የራሱን ውሣኔ ካሣለፈና የበላይ የሆነ ፍ/ቤት ደግሞ የይግባኝ ውሳኔውን ባለመቀበል የሥር ፍ/ቤትን ውሣኔ በደፈናው በማፅናት የሚሰጠው ውሣኔ የተከራካሪ ወገን የይግባኝ መብት የሚያጣብብና የሥነ-ሥርዓት ህግ ደንብን የሚጥስ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 341,342,343
380.	ሰኔ 17/2002	45247	አቶ ደጀኔ በላቸው እና አቶ ነስሩ አወል	9	358	ፍ/ቤቶች የቀረበላቸው አቤቱታ የክስ ምክንያት አለው ወይም የለውም ብሎ ለመወሰን በክስ ላይ የተገለፀው ነገር ቢረጋገጥ ከሳሽ የሆነው ወገን የጠየቀውን ዳኝነት ለማግኘት ህግ ይፈቅድለታል ወይስ አይፈቅድለትም የሚለውን ጥያቄ መመርመር ያለባቸው ስለመሆኑ	
381.	ሰኔ 29/2002	52525	ወ/ሮ የትምወርቅ ሰብስቤ እና አቶ ሽዋረጋ ደመቀ	9	368	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 5(1) መሠረት በድጋሚ ክስ ማቅረብ የማይቻለው በቀደመው ክርክር የተያዘው ጭብጥና የፍሬ ነገር ክርክር	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 59(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተመሳሳይ መሆኑና የተከራካሪ ወገኖች አንድነት በመኖሩ ብቻ ሣይሆን በፍሬ ጉዳዩ ላይ የመጨረሻ ፍርድ የተሰጠ መሆኑ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	
382.	ሐምሌ 30/2002	36730	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ አማረ ገላው	9	372	ስልጣን ለሌለው የዳኝነት አካል ክስ ማቅረብና ክርክር ማካሔድ የይርጋ ጊዜን የሚያቋርጥ ስለመሆኑ (ከዚህ ቀደም የሰበር ችሎት በተቃራኒው የሰጠው የህግ ትርጉም የተለወጠ ስለመሆኑ፡፡)	አዋጅቁ.377/96አንቀፅ 138, 147, 164(1) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.9,23,(1)(ለ),231,(1)(ለ),278(3) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1851 (ለ),1852(1)
383.	የካቲት 21/2003	55973	ወ/ሮ አፀደ ኤዶ እና አቶ ትኩ ዋቅሹም	12	339	በመጀመሪያ በቀረበ የክስ መከላከያ መልስ ያልተካተተን የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ መልስ እንዲሻሻል በሚል ፍ/ቤት በሰጠው ትዕዛዝ መነሻነት ተካትቶ ሲቀርብ ተቀባይነት ሊያገኝ የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 91, 244 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1856

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
384.	ሕዳር 6/2004	31264	ወ/ሮ እመቤት መኰንን እና ወረዳ 20 ቀ. 29 አ/ጽ/ቤት ተቃዋሚ አቶ አይናዲስ ገዳሙ	13	5	• የበታች ፍርድ ቤቶች ውሣኔ በሰበር ችሎት የተሻረ ሲሆን በውሣኔው መብቱ የተነካ ወገን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 358 መሰረት ለሰበር ችሎት መቃወሚያ ማቅረብ የማይችል ስለመሆኑ፣ • መብታቸው የተነካ ወገኖች ሊስተናገዱ ስለሚችሉበት አግባብ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80(3)(ሀ) አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 10
385.	የካቲት 21/2003	55973	ወ/ሮ አፀዮ ኤድ እና አቶ ትኩ ዋቅሹም	12	339	በመጀመሪያ በቀረበ የክስ መከሊከያ መሌስ ያሌተካተተን የመጀመሪያ ዯረጃ መቃወሚያ መሌስ እንዱሻሻሌ በሚሌ ፌ/ቤት በሰጠው ትዕዛዝ መነሻነት ተካትቶ ሲቀርብ ተቀባይነት ሉያገኝ የሚችሌበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፌ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 91, 244 የፌ/ብ/ህ/ቁ. 1856
386.	ግንቦት 29/2003	61846	ወ/ሮ ፋጡማ ጀማል እና ወሮ ፋጡማ አስማን	12	352	ክርክሩ በሌለበት እንዲቀጥል የተደረገበት ተከሳሽ በተከታዩ ቀነ ቀጠሮ ቀርቦ በቂ ሆኖ በሚገመት እክል ምክንያት በመጀመሪያው ቀነ ቀጠሮ ያለመቅረቡን ካስረዳ መከላከያውን አቅርቦ የመከራከር መብት የሚኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 72, 78/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
387.	መጋቢት 19/2003	59294	አቶ በቀለ ጃፋር እና እነ ወ/ሮ ሙሉነሽ ማሞ	12	413	ተከራካሪ ወገኖች የሚያቀርቡት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያዎች ላይ ብይን ሳይሰጥ በማለፍ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 244/2/ ሠ, 234
388.	ጥር 29/2005	80723	አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ/ማህበር እና እነ ዋቅቶሉ አብደሳ (ሁለት ሰዎች)	14	145	• አንድ መዝገብ ላይ የተከሰሱ ሰዎች የኃላፊነት ምንጩ ከተለያየ የህግ ማዕቀፍ (ክፍል) በሆነ ጊዜ አንደኛው ወገን የተነሣው የይርጋ ክርክር በሌላኛው ወገን እንደተነሣ የማይቆጠር ስለመሆኑ፣ በአንድ ክስ (መዝገብ) ተጣምረው በአንድነት እና በነጠላ ኃላፊነት አለባችሁ ተብለው ከተከሰሱ ወገኖች መካከል አንደኛው ወገን የሚያነሣው የይርጋ መቃወሚያ ያለቅድመ ሁኔታ በሌላኛው ተጣምሮ የተከሰሰው ወገን ላይ ተፈፃሚነት አለው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • በፍ/ብሔር ጉዳይ የአንድነትና የነጣላ ኃላፊነት ከተለያዩ የህግ ክፍሎች እና ከተለያዩ ምክንያቶች ሊመነጭ የሚችል ስለመሆኑ፣ •	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1852 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.244(3),36
389.	ሰኔ 3/2005	83007	እነ ወ/ሮ አልማዝ ገመቹ	15	105	• ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጥያቄ ጋር	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሁለት ሰዎች) እና አቶ ፋዩ ገመቹ			በተገናኘ መብቱን ለማስፈፀም ጠይቆ በአፈፃፀም በይርጋ የታገደ ስለመሆኑ ውሣኔ ተሰጥቶ እያለ ባለመብት ነኝ የሚለው ወገን የሚያነሣው የመብት ጥያቄና ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • በአንድ ፍርድ ቤት የተሰጠ ውሣኔ በህግ አግባብ እስካልተሻረ ድረስ የውሣኔው አስገዳጅነትና ተፈፃሚነት በባለጉዳዮች ላይ ብቻ የተወሰነ ሣይሆን በማናቸውም አስፈፃሚ አካላትና በማናቸውም ፍርድ ቤት ላይ ስለመሆኑ፣	ህ/ቁ. 5(1) የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ህገ መንግስት አንቀጽ 79(2)
390.	ሰኔ 5/2003	81275	ወ/ሮ ዘምዘም ወንድሙ እና አቶ አብዲሰቡር አብዱሰመድ	15	98	አንድን ጉዳይ በተመለከተ ተከራካሪ ወገኖች በየበኩላቸው በተለያዩ ፍ/ቤቶች (ችሎቶች) አንድ አይነት ወይም ተመሳሳይ የሆኑ ክሶች ባቀረቡ ግዜ (የክርክሮቹ ደረጃ ምንም ይሁን ምን) ክሶቹ ተጣምረው ታይተው ሊወሠኑ የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 8(1),11,244, 245
391.	ሰኔ 3/2005	83007	እነ ወ/ሮ አልማዝ ገመቹ እና አቶ ፋዩ ገመቹ	15	105	ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጥያቄ ጋር በተገናኘ መብቱን ለማስፈፀም ጠይቆ በአፈፃፀም በይርጋ የታገደ ስለመሆኑ ውሣኔ ተሰጥቶ እያለ ባለመብት ነኝ የሚለው ወገን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5(1) የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. ህገ መንግስት

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያነሣው የመብት ጥያቄና ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ በአንድ ፍርድ ቤት የተሰጠ ውሣኔ በህግ አግባብ እስካልተሻረ ድረስ የውሣኔው አስገዳጅነትና ተፈፃሚነት በባለጉዳዮች ላይ ብቻ የተወሰነ ሣይሆን በማናቸውም አስፈፃሚ አካላትና በማናቸውም ፍርድ ቤት ላይ ስለመሆኑ፣	አንቀጽ 79(2)
392.	መጋቢት 25/2005	86551	ወ/ሮ ብዙነሽ ወ/ሚካኤል እና እነ አቶ ሽመልስ ቦጋለ	15	120	አንድን ጉዳይ በመጀመሪያ ደረጃ ስልጣኑ የሚመለከት ፍ/ቤት በህጉ አግባብ ክስ ተሻሽሎ ከፍ ያለ ዳኝነት ባልተጠየቀበት ሁኔታ በግምት ላይ ተቃውሞ ቀርቦ ግምቱ እንዲጣራ ሲደረግ የንብረቱ ግምት ከፍ ማለቱ በመረጋገጡ ብቻ ቀድሞ ከተጠየቀው ዳኝነት በላይ ዳኝነት የሚሰጥበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 182(1) ,92, 225, 226, 250,136
393.	ሚያዚያ 24/2005	84446	ጠበቃ አንበርብር ዓባይነህ እና ፍትህ ሚኒስቴር	15	161	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 5 ተፈፃሚነት በተከራካሪ ወገኖች መካከል በዋናው ጉዳይ ላይ ከላይ ወደ ታች በተዋቀሩት ፍ/ቤቶች ከተደረገ ክርክርና ከተሰጠ ውሣኔ ጋር በተገናኘ እንጂ በአፈፃፀም ከተሰጠ ትእዛዝ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5, 32

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						(ውሣኔ) ጋር በተያያዘ ተፈፃሚ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	
394.	የካቲት 11/2005	79871	እነ ወ/ሮ የውብዳር ባንቱ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ሎሚ ተሊላ (አምስት ሰዎች)	15	124	ወራሽነትን በማረጋገጥ በተሰጠ የወራሽነት ማስረጃ ላይ መብቴን ወይም ጥቅሜን ይነካል በሚል በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 መሠረት የሚቀርብ የመቃወሚያ አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ሥለመሆኑ እና ተረጋግጦ የተሰጠውን ማስረጃ በሌላ ክርክር መቃወም የሚችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358
395.	ጥቅምት 20/2006	86133	እነ አቶ ፍቅሩ ከበደ (አስራ አንድ ሰዎች) እና ወ/ሮ አስቴር አርአያ (ሁለት ሰዎች)	15	187	• በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 418 መሠረት የሚቀርብ አቤቱታ መደበኛውን የሙግት ሥነ-ሥርዓት ተከትሎ መከናወን ያለበት ስለመሆኑ፣ • በፍርድ አፈፃፀም ደረጃ ንብረት እንዳይያዝ ወይም እንዳይከበር በሚል የመቃወሚያ አቤቱታ በቀረበ ግዜ ጉዳዩን የያዘው የአፈፃፀም ችሎት በንብረቱ ላይ ተቀዳሚ መብት አለኝ በሚል የቀረበውን የመቃወም አቤቱታ በመደበኛው የሙግት ሥነ-ሥርዓት ሂደት ክርክሩን በማስተናገድ ንብረቱ እንዲያዝ ወይም እንዲከበር	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418, 419, 421

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያደርግ ህጋዊና በቂ ምክንያት መኖር ያለመኖሩን በማስረጃ በማጣራት ለጉዳዩ እልባት መስጠት ያለበት ስለመሆኑ፣	
396.	ሐምሌ 28/2006	86398	ወ/ሮ አሰለፈች ይመር እና እነ ወ/ሮ አስመረት ተወልደ(ሶስት ሰዎች)	16	30	የመቃወም አቤቱታ የሚመራው በመደበኛው የክርክር አመራር ሰርዓት ስለመሆኑ፡- - የመቃወም አቤቱታን የሚሰማው ፍ/ቤት ስላለው ስልጣን፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 222፣223፣234፣358፣359፣360(1) እና(2)
397.	መጋቢት 15 ቀን 2007ዓ.ም	105869	አቶ ደብሬ ቡልቲ እና ዳንሹቱ ዋጋሪ	18	70	አንድን ክርክር በመጀመሪያ ደረጃ የሚመለከት ፍርድ ቤት በቀረበለት የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ላይ አግባብነት ያላቸው ምስክሮች ሳይሰሙ ወይም አግባብነት ያላቸው ሰነዶች ሳይቀርቡ በመቃወሚያው ላይ ውሳኔ መስጠት የማይቻል በሚሆን ጊዜ ፍ/ቤቱ እነዚህ ማስረጃዎች እንዲቀርቡለት ትእዛዝ መስጠት የሚችል ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 244(1) እና 245(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
4.2 በክርክር ጣልቃ ገብ የመሆን መብት							
398.	ጥቅምት 21/2000	23628	ሶሎ ሲርካርና ኤ.ኤስ እና እነ.ጌትያን ኃ/የተ/የግል ኩባንያ (ሁለት ሰዎች)	6	37	በውጭ ሀገር ተመዝግቦ የህግ ሰውነት ያገኘ ኩባንያ በኢትዮጵያ የንግድ ምልክት ምዝገባ ጥያቄ አቅርቦ በሂደት ላይ ያለ መሆኑ በውጭ አገር ያገኘውን የህግ ሰውነት ቀሪ የሚያደርገው ስላለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 100
399.	ሐምሌ 3/1999	23692	አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና እነ አሊ መሐመድ	6	40	• የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 43 ሊተረጐም የሚችልበት አግባብና አፈፃፀሙ • በሦስተኛ ወገን ተከሳሽነት በክርክር ውስጥ እንዲገባ የተደረገ ወገን ከተከሳሽ ጋር ከመሟገት በቀር ተከሳሹን ተክቶ ከሣሽን መከራከር አይችልም ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 40 (2), 43 የንግድ ህግ ቁ. 687
400.	ታህሳስ 7/2001	37742	ወ/ሮ አልማዝ ጉንፌ ኦሪቲ እና ወ/ሮ ፀሐይ ሊበን	8	32	• ክርክር ከሚካሄድበት ጉዳይ ጋር በተያያዘ መብትና ጥቅም እንዳለ የተረጋገጠ እንደሆነ በክርክር ጣልቃ ለመግባት በቂ ምክንያት ስለመሆኑ በውርስ አጣሪ ሪፖርት ላይ ጥያቄ (ተቃውሞ) አለማቅረብ ሚስት/ባል የሆነን ወገን የጋራ ነው በሚለው ንብረት ላይ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 41

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጣልቃ ገብቶ ለመከራከር የሚያግድ ስላለመሆኑ	
401.	የካቲት 26/2001	39540	ናስ ፉድስ የድ/ዳ/ጨ/ጨ/ፋብሪካ ተከራይ እና እነ ስንዱ ደጀኔ (ዘጠና ሦስት ሰዎች)	8	48	በፍ/ቤት በመካሄድ ላይ ባለ ክርክር የግድ ተካፋይ መሆን የሚገባቸው ወገኖች በሚሰጠው ውሣኔ ጥቅማቸው /መብታቸው/ ሊነካ የሚችል የሆነ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.40
402.	ሐምሌ 8/2001	41544	ሰላም የህዝብ ማመላለሻ (አ.ማ) እና ኒያላ ኢንሹራንስ አ.ማ	8	96	ሦስተኛ ወገኖች በፍ/ቤት በመካሄድ ላይ ባለ ክርክር እንዲገቡ የሚያስፈልግበት ሁኔታ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 43
403.	ጥቅምት 10/2002	43424	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና እነ አቶ መስፍን /ስምንት ሰዎች/	9	277	በክርክር የግድ ተካፋይ ሊሆኑ የሚገባቸው ወገኖች እና የፍ/ቤት ሚና	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 39,(1),40(2)
404.	ታህሳስ 15/2002	40229	ወ/ሮ ኸይሮ መሐመድ እና እነ ወ/ሮ መዲና በያን (ሁለት ሰዎች)	9	284	ጣልቃ በመግባት በክርክር ተሳታፊ ለመሆን ጠይቆ የተፈቀደለትና የጣልቃ ገብነት አቤቱታውን ለተከራካሪ ወገኖች ማድረስ ሲገባው ይህን ባለመፈፀሙ መብቱ ከተሰረዘበት በኂላ ፍ/ቤቱ በሰጠው ውሣኔ ላይ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 መሠረት የሚቀርብ አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 41,358

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
405.	መጋቢት 21/2002	39799	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ወ/ሮ ገነት ስዩም	9	317	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 43 ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 43
406.	ጥቅምት 18/2003	53844	የወ/ሮ ቅጅነሽ አነስታል ወራሾች /ሦስት ሰዎች/ እና የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር ስራና ከተማ ልማት ቢሮ	12	297	በፍ/ቤቶች ጣልቃ ገብቶ እንዲከራከር ትዕዛዝ የተሰጠው ተከራካሪ ወገን ጥሪ ተልኮለት ቀርቦ መልሱን አልሰጠም በሚል ምክንያት ከክርክሩ ውጪ እንዲሆን የሚሰጥ ትዕዛዝ በክርክሩ ውስጥ ያሉ ሌሎች ወገኖችን መብት የሚያጣብብና የሥነ-ሥርዓት ህግን የሚጥስ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70, 41/3/, 199
407.	የካቲት 22/2003	53421	ወ/ሮ ወርቅነሽ ዋሴ እና አቶ ባንተይርጋ ወርቁ	12	355	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 418 አቤቱታ እንዲያቀርብ ተፈቅዶለት ክርክር ተካሂዶ ውሣኔ የተሰጠበት ወገን በድጋሚ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 447 "ን" መሰረት በማድረግ የሚያቀርበው አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418, 447, 354
408.	የካቲት 21/2003	56795	አቶ ሙባረክ ከድር እና እነ ሚስተር ኑዋምባ ሲርር /አምስት ሰዎች/	12	340	• ሌሎች ሰዎች ተከራካሪ በሆኑበት ጉዳይ ንብረትን አስመልክቶ በፍርድ ቤቱ የተሰጠ የማገጃ ትዕዛዝ ይነሳልኝ በሚል አቤቱታ አቅርቦ ውድቅ የተደረገበት ሰው በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 መሰረት ፍርድ ከተሰጠ በኋላ የሚያቀርበው አቤቱታ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358, 153/3/, 418-421

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ • አንድ ክርክር መጀመሩን ያወቀ ወገን የክርክሩን ውጤት ጠብቆ መብቱን የሚነካበት ሆኖ ባገኘው ጊዜ ከውሣኔው በኂላ የሚያቀርበው አቤቱታ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 መሰረት ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
409.	ግንቦት 4/1998	14981	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ወ/ሮ ሀዋ መሐመድ	12	391	የባለሙያ ማስረጃ ፍፁም ስላለመሆኑና ከሌሎች ማስረጃዎች ጋር ተገናዝቦ ብቃቱና ተአማኒነቱ ሊመዘን የሚገባ ስለመሆኑ	
410.	ጥቅምት 16/2003	50835	እነ አቶ ምናሴ ኢትሶ /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ፋንታዬ ተረፈ	12	300	በፍርድ ለሌላ ሰው የተላለፈ ንብረት የእኔ ነው በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358, 418, 421, 455
411.	ሐምሌ 17/2004	77322	የደብረ ዘይት መዊዕ ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያ እና እነ እሌኒ ዓለማየሁ (ሁለት ሰዎች)	13	34	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 41 የተመለከተው የጣልቃ ገብነት ሥርዓት አፈፃፀም	ትርጉም
412.	ጥር 14/2005	79465	ናይል ኢንሹራንስ ኩባንያ አ/ማ እና እነ አቶ አገኘው ገረመው	14	136	• በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.43 መሠረት ወደ ክርክር እንዲገባ የተደረገ 3ኛ ወገን በክርክሩ ሂደት ሊያነሣ ስለሚችለው የክርክር አይነትና አድማስ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 43(1),76 የፍ/ብ/ህ/ቁ.18

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሁለት ሰዎች)			• 3ኛው ወገን ሊያነሣ የሚችላቸው የክርክር ፊርጆች በአንድ በኩል ከተከሣሽ ጋር ሆኖ ድርሻ ክፍያ ወይም ስለተከሣሽ ሆኖ የካሣ ክፍያ የመክፈል ግዴታ ያለበት መሆኑን ተቀብሎ በተከሣሽ እግር ተተክቶ ተከሣሽ ለከሣሽ ኃላፊነት የማይኖርበት መሆኑን፣ ኃላፊነት አለበት የሚባል ቢሆን እንኳን ሊከፈል የሚገባው የካሣ ክፍያ መጠን ላይ ከከሣሽ ጋር ንጽጽር በማድረግ መሟገት ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ ድርሻ ወይም ካሣ ለመክፈል ለተከሣሽ ከህግ ወይም ከውል የመነጨ ግዴታ የለብኝም በማለት መከራከር ስለመሆናቸው፡፡ • 3ኛ ወገን ጣልቃ ገብ በክርክር ሂደቱ መሟገት የሚችለው ከተከሣሽ ጋር ብቻ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 43 አስፈላጊነት ተከታታይ ክስ ሳይኖር ተያያዥነት ያላቸው ጉዳዮች በአንድነት እንዲታዩ በማድረግ የኃላፊነት መጠኑን እንዲሁም ከፋዩን ወገን በመለየት የመጨረሻ እልባት ለመስጠት ስለመሆኑ፣ • በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 43 መሠረት	96,1897,1908,1909 የንግድ ህግ ቁ.687,688,683

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጣልቃ የሚገባ ወገን ከመነሻውም ከተከሳሹ ጋር የህግ ወይም የውል ግንኙነት የለኝም በማለት ክርክር ያቀረበ እንደሆነ በመካሄድ ላይ ባለው ክርክር ተሣታፊ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ የማይኖር ስለመሆኑና ይህን መሰል ክርክር ራሱን በቻለ ሌላ መዝገብ ታይቶ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ፣	
413.	ግንቦት 18/2006	95934	አቶ አስፋው ንዳ እና 1.ወ/ሮ እየሩሳሌም አየነው 2. አቶ መከተ ሲሳይ	16	59	በክርክር ወቅት ጣልቃ ልግባ የሚለው ወገን በተከራካሪ ወገኖች መካከል ባለው ጉዳይ የሚሰጠው ውሳኔ የክርክሩ ተካፋይ ባይሆን በምን አግባብና መልኩ መብቱንና ጥቅሙን የሚጎዳ መሆኑንና አዲስ ክስ በማቅረብ ለማስቀረት የማይቻል መሆኑን የማስረዳት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 41(2)
414.	መስከረም 29/2007	90713	ወ/ሮ አሚና ሰይድ እና እነ ወ/ሮ ወለላ ንጋቱ - /ሁለት ሰዎች/	17	2	ቤትና ይዞታን በሚመለከት በሚደረግ ክርክር አንድ ጣልቃ ገብ አመልካች ክርክር በሚደረግበት ቤትና ይዞታ ላይ ጣልቃ ገብቶ ለመከራከር መብት አለኝ በማለት መብቱን የሚያሳዩ ሰነዶችን አቅርቦ እያለ የባለይዞታነት ወይም የባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተር አላቀረብክም ተብሎ	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 41

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ከወዲሁ ጣልቃ ገብተህ ልትከራከር አትችልም ተብሎ አቤቱታውን ውድቅ ማድረግ አግባብነት የሌለው ሥለመሆኑ	
415.	መጋቢት 30/2007	97332	አቶ ከይምር በላይ እና እነ አንዱአለም አሻግሬ	17	34	የፍርድ ባለዕዳ ንብረት የሆነ ለፍርድ ማስፈፀሚያ ተብሎ በጨረታ ከተሸጠ በኂላ በሃራጅ ላይ ጉድለት አለ፣የጨረታ ሽያጩ ይሰረዝ የሚል አቤቱታ በሚቀርብበት ጊዜ ሽያጩ ሊሰረዝ ይገባዋል? ወይስ አይገባውም? በሚለው ላይ መከራከር ያለባቸው የፍርድ ባለዕዳና ባለገንዘብ ብቻ ሳይሆኑ ንብረቱን በሃራጅ አሸንፎ የገዛው 3ኛ ወገንም ጭምር ስለመሆኑ፡	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 32፣39፣40፣ 79 እና 370(3)
416.	ሚያዚያ 16 ቀን 2007 ዓ.ም	96943	እነ አቶ ተስፋዬ ወርቁ /ሁለት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ የምስራች ገ/መስቀል /አራት ሰዎች/	18	78	አንድ ተከራካሪ ወገን ሌላ ተከራካሪ ግለሰብ ወደ ክርክር እንዲገባ በህጉ አግባብ መጠየቁ ተገቢ ቢሆንም ጉዳዩ መታየት ያለበት ከግለሰቡ መብት አንፃር ብቻ ሳይሆን ከፍትሐ ብሔር ሥነ- ሥርዓት ህጉ ዓላማና ግብ አንፃር ጭምር ስለመሆኑ፣	
417.	ሐምሌ 28 ቀን 2007ዓ/ም	105626	አቶ ለገሰ ደበባ ተተኪ ሚስት ወ/ሮ ክቡ ዳሜ እና ኢትዮጵያ ሜዲዩስ ኃለ/የተ/የግ/ማህበር	18	108	የፍትሐ ብሔር ክርክር በሂደት ላይ እያለ ከሰሽ ወይም ተከሳሽ በሞት ሲለይ የክርክሩ አካሄድ በምን አኳኃን መመራት እንዳለበት ልንከተለው ስለሚገቡ ሁኔታዎች	የፍ/ብ/ስ/ስ/ሕ/ቁ. 48፣49 እና 50

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
4.3 የተከራካሪ ወገኖች በተለያዩ የክስ ሂደት ደረጃዎች አለመቅረብ እና ውጤቱ							
418.	ሐምሌ 29/1997	14184	አቶውርጌሳታደሰ እና እነ አቶ መለሰተካ (ዘጠኝሰዎች)	1	47	ጉዳዩመልስለመቀበልበተቀጠረቀንየከሳሽአለ መቅረብስለሚኖረውውጤት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 73
419.	ሐምሌ 29/1997	15835	ሼል ኢትዮጵያ አ/ማ እና ወ/ሮ አስቴር ብርሃነ ስላሴ	1	60	ጉዳዩ መልስ ለመቀበል በተቀጠረ ቀን የተከሳሽ አለመቅረብ ስለሚኖረው ውጤት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70, 233
420.	ጥቅምት 17/1998	16301	ተገኝ እንግዳ እና አስናቀች ኬዳኔ	3	90	መጥሪያ አደራረስን አስመልክቶ የሚቀርብ ጥያቄ ስለሚስተናገድበት መንገድ	የወንጀለኛ መቅጫ ህግ ቁ. 99, የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 103,105
421.	የካቲት 11/2000	24111	የቂርቆስ ክ/ከተማ የመሬት አስተዳደር ባለስልጣን እና ወ/ሮ የዕለተወርቅ ገ/አብ	6	56	የተከሳሽን መልስ ለመቀበል ቀጠሮ በተያዘበት ዕለት ተከሳሽ ሳይቀርብ የቀረ እንደሆነ ተከሳሹ ሊያጣ የሚችለው መልሱን በፁሁፍ የማቅረብ መብቱን ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70(ሀ), 195
422.	ጥቅምት 21/2000	24775	ማታዶር አዲስ ጉማ	6	64	ተከሳሽ መልስ እንዲያቀርብ በታዘዘበት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ቢ.ተው ረታ			ዕለት ባለመቅረቡ ብቻ ጉዳዩ በሌለበት እንዲታይ በሚል የሚሰጥ ትዕዛዝ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	ህ/ቁ. 241(1), 233
423.	ግንቦት 04/2001	38181	የኢትዮጵያ መንግዶች ባለስልጣን እና እነ ወ/ሮ ትዕግስት	8	73	ክስ በሚሰማበት የቀጠሮ ዕለት የይግባኝ ባይ አለመቅረብ ጋር በተያያዘ መዝገብ ሊዘጋ የሚችለው መልስ ሰጪው ይግባኙን ሙሉ በሙሉ ክዶ የተከራከረ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ	
424.	ሕዳር 30/2002	43410	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ሰላም የቴክኒክና የሙያ ማሰልጠኛ ማዕከል	9	280	የቃል ክርክር እንዲሰማ በተቀጠረበት ዕለት ግራ ቀኝ የሆኑ ወገኖች ያልቀረቡ እንደሆነ መዝገቡ መዘጋት ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 69(2)
425.	ጥቅምት 18/2003	53844	የወ/ሮ ቅጅነሽ አነስታል ወራሾች /ሦስት ሰዎች/ እና የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር ስራና ከተማ ልማት ቢሮ	12	297	በፍ/ቤቶች ጣልቃ ገብቶ እንዲከራከር ትዕዛዝ የተሰጠው ተከራካሪ ወገን ጥሪ ተልኮለት ቀርቦ መልሱን አልሰጠም በሚል ምክንያት ከክርክሩ ውጪ እንዲሆን የሚሰጥ ትዕዛዝ በክርክሩ ውስጥ ያሉ ሌሎች ወገኖችን መብት የሚያጣብብና የሥነ-ሥርዓት ህግን የሚጥስ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70, 41/3/, 199
426.	ታህሳስ 25/2003	55078	ማበርፋይድ ኃ/የተ/የግ/ማህበር	12	350	ክስ ለመስማት ቀጠሮ ከተሰጠ በኋላ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አሸናፊ አለሙ /ዘጠኝ ሰዎች/			ያልቀረቡ ከሳሾችን ከክርክሩ ውጪ እንዲሆኑ በማለት ትዕዛዝ የሰጠ ፍ/ቤት /ችሎት/ በራሱ ተነሳሽነት አስቀድሞ የሰጠውን ትዕዛዝ በማንሳት ከክሱ ውጪ የሆኑትን ከሳሾች የክሱ አካል በማድረግ የሚሰጠው ውሣኔ ከሥነ ሥርዓት ህግ ውጪ ስለመሆኑ	ህ/ቁ. 73, 74, 78
427.	ግንቦት 29/2003	61846	ወ/ሮ ፋጡማ ጀማል እና ወሮ ፋጡማ አስማን	12	355	ክርክሩ በሌለበት እንዲቀጥል የተደረገበት ተከሳሽ በተከታዩ ቀነ ቀጠሮ ቀርቦ በቂ ሆኖ በሚገመት እክል ምክንያት በመጀመሪያው ቀነ ቀጠሮ ያለመቅረቡን ካስረዳ መከላከያውን አቅርቦ የመከራከር መብት የሚኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 72, 78/1/
428.	ሐምሌ 11/2003	62173	ወ/ሪት ቤተልሄም ታደሰ እና እነ ወ/ሮ ሄና ታደሰ /ሦስት ሰዎች/	12	371	በአንድ በመካሄድ ላይ ባለ የፍርድ ቤት ክርክር ተሳታፊ ለመሆን ጥያቄ አቅርቦ በብይን ውድቅ የተደረገበት እና በሌላ መዝገብ ክስ መስርቶ መብቱን እንዲያስከብር በሚል ትዕዛዝ የተሰጠበት ወገን በዚህ ትዕዛዝ መሰረት አዲስ መዝገብ በማስከፈት ወይም በሌላ መዝገብ በመግባት የክርክር ተሳታፊ ከመሆን የሚያግደው	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ነገር የሌለ ስለመሆኑ ወይም ጉዳዩ አስቀድሞ በፍርድ ያለቀ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	
429.	ሐምሌ 14/2006	95934	አቶ አስፋው ንዳ እና 1.ወ/ሮ እየሩሳሌም አየነው 2. አቶ መከተ ሲሳይ	16	15	በክርክር ወቅት ጣልቃ ልግባ የሚለው ወገን በተከራካሪ ወገኖች መካከል ባለው ጉዳይ የሚሰጠው ውሳኔ የክርክሩ ተካፋይ ባይሆን በምን አግባብና መልኩ መብቱንና ጥቅሙን የሚጎዳ መሆኑንና አዲስ ክስ በማቅረብ ለማስቀረት የማይቻል መሆኑን የማስረዳት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 41(2)
4.4 መጥሪያ አደራረስ ሥነ-ሥርዓት እና ውጤቱ							
430.	ጥቅምት 25/2001	36479	ጉደር አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና አቶ ኃይሉ ወልዱ	8	9	መጥሪያ ለምስክር እንዲደርስ በሚል ፍ/ቤቶች ሊልኩ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 103
431.	መጋቢት 29/2002	50022	5 ብራዘርስ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ዓብደላ ኢብሮ ዩሴፍ	9	327	ክስ የቀረበለት ፍ/ቤት ወደ ጉዳዩ ሥረ-ነገር ገብቶ ተከሳሽ የሆነን ወገን በሌለበት ባለዕዳ የሚያደርግ ውሣኔ ከመስጠቱ በፊት ተከሳሹ በአግባቡ ስለመጠራቱ ማረጋገጥ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 97, 95(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለበት ስለመሆኑ	
432.	ሐምሌ 12/2002	50376	ወ/ሮ ኤልሳቤጥ ገሰሰ እና በአራዳ ክ/ከተማ ቀበሌ 07/08 አስተዳደር ጽ/ቤት	9	361	• በፍ/ብሔር ጉዳይ ተከሣሽ ለሆነ ወገን ከፍ/ቤት የሚላከውን መጥሪያ ለተከሳሹ ሊደርስ የሚችልበትን የተሻለ አማራጭ መንገድ በመለየት ሊላክ የሚገባ ስለመሆኑ • የመኖሪያ አድራሻው በግልፅ ለሚታወቅ ተከሳሽ ፍ/ቤቱ የሚልከውን መጥሪያ በፍ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ብቻ እንዲለጠፍ በማድረግ ተከሳሹ አልቀረበም በሚል በሌለበት ጉዳዩ እዲታይ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ • መጥሪያ በአግባቡ እንዲደርሰው ያልተደረገ ተከሳሽ በሌለበት ታይቶ የተሰጠበት ውሣኔ እንዲነሣለት የሚያቀርበው አቤቱታ ተገቢነት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 105(1), 78,
433.	ሕዳር 3/2003	53113	እነ ወ/ሮ አበበች በጅጋ /ሁለት ሰዎች/ እና ዶ/ር ተስፋዬ አካሉ	12	311	• መጥሪያ በጋዜጣ ጥሪ ሊደረግ የሚገባው ሌሎች አግባብነት ያላቸው የመጥሪያ አላላክ መንገዶች ቅደም ተከተላቸውን በጠበቀ መልኩ ከተከናወኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 94-110, 7870/ሀ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በኂላ ስለመሆኑ • መጥሪያ በአግባቡ ደርሷል ለማለት የሚላክለት ሰው ስም በተሟላ ሁኔታ ተገልጾ መላክ ያለበት ስለመሆኑ • መጥሪያ በህጉ አግባብ እንዲደርሰው ሳይደረግ በሌለበት ጉዳዩ እንዲታይ ትዕዛዝ የተሰጠበት ወገን ትዕዛዙ እንዲነሳለት የሚያቀርበው አቤቱታ ተገቢነት ያለው ስለመሆኑ	
434.	ሁኔ 29 ቀን 2007 ዓ.ም	100673	አቶ አዳነ መንገሻ እና የጋሪ ማዘጋጃ ቤት	18	88	ለአንድ የመንግስት ተቋም የተላከ መጥሪያ መጥሪያው በአግባቡ ለሚመለከታቸው የሥራ ኃላፊዎች ካልደረሰ በስተቀር መጥሪያው ለተቋሙ መዝገብ ቤት ገቢ በመሆኑ ብቻ መጥሪያው እንደደረሠ ተቆጥሮ ክርክሩ ተቋሙ በሌለበት ሊታይ የማይገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ሥ/ህ/ቁ 70/ሀ/፣78/2/፣96፣102

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
4.5 ተከራካሪ ወገኖች በሌሉበት የተሰጡ ውሳኔዎችን ስለማስነሳት							
435.	ግንቦት 14/2002	25026	ወ/ሮ ሁዳ መሐመድ እና ሃጂ አህመድ አህመዲን	6	66	ተከሳሽ በራሱ ቸልተኝነት በታችኛው ፍርድ ቤት መከራከሪያ ሊያደርጋቸው የሚገቡ ነጥቦችን በስር ፍርድ ቤት ባላነሳበት ሁኔታ ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በራሱ አነሳሽነት አንስቶ ውሣኔ መስጠት የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 328(2) እና 182(2)
436.	ግንቦት 14/2002	35403	አቶ አብዱልነጠፍ ሙሔ እና እነ ትዕግስት በርሃ (ሁለት ሰዎች)	6	160	• ተከሳሽ ቀርቦ ያልተከራከረው በበቂ ምክንያት ማለትም መጥሪያ ሳይደርሰው መሆኑ ከተረጋገጠ የተወሰነውን ውሣኔ በማንሳት ግራ ቀኙን ማከራከር የሚገባ ስለመሆኑ • ፍ/ቤት ተከራካሪ የሆነን ወገን መከላከያ ክርክር ሳይሰማ በማለፍ ውሣኔ ለመስጠት የሚችለው ተከራካሪው በችሎት ሳይቀርብ የቀረው በቂ ባልሆነ ምክንያት መሆኑን በቀረቡለት ማስረጃዎች ማረጋገጥ ሲችል ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.78
437.	ጥቅምት 25/2001	36412	ተስፋሁን ዋኘው	8	12	በሌለበት ጉዳዩ እንዲታይ የተወሰነበት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና በጃክ አግሮ ኮሜርሻል ኢንተርኘራይዝ			ተከራካሪ ፍ/ቤት ህጉን አስመልክቶ በሰጠው ውሳኔ ላይ ይግባኝ ለማለት የሚችል ስለመሆኑ	ህ/ቁ. 78
438.	ታህሳስ 8/2002	43731	ሲ.ጂ.ሲ.ኦቨርሲስ ኮንስትራክሽን ኢትዮጵያ ሊሚትድ እና ሰለሞን እንዳለ	9	286	በሌለበት ጉዳዩ እንዲታይ ትዕዛዝ የተሰጠበት ተከራካሪ ወገን ፍ/ቤቱ ለጉዳዩ የመጨረሻ ውሣኔ ከመስጠቱ በፊት አቤቱታው ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70(ሀ), 78,69,72
439.	ሐምሌ 12/2002	50376	ወ/ሮ ኤልሳቤጥ ገሰሰ እና በአራዳ ክ/ከተማ ቀበሌ 07/08 አስተዳደር ጽ/ቤት	9	361	• በፍ/ብሔር ጉዳይ ተከሣሽ ለሆነ ወገን ከፍ/ቤት የሚላከውን መጥሪያ ለተከሳሹ ሊደርስ የሚችልበትን የተሻለ አማራጭ መንገድ በመለየት ሊላክ የሚገባ ስለመሆኑ • የመኖሪያ አድራሻው በግልፅ ለሚታወቅ ተከሳሽ ፍ/ቤቱ የሚልከውን መጥሪያ በፍ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ብቻ እንዲለጠፍ በማድረግ ተከሳሹ አልቀረበም በሚል በሌለበት ጉዳዩ እዲታይ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ • መጥሪያ በአግባቡ እንዲደርሰው ያልተደረገ ተከሳሽ በሌለበት ታይቶ የተሰጠበት ውሣኔ እንዲነሣለት የሚያቀርበው አቤቱታ ተገቢነት ያለው	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 105(1), 78,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
440.	ሕዳር 8/2003	42714	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የፍትህና ህግ ጉዳዮች ቢሮ እና እነ የሸቀጣ ሸቀጦች ጅምላ ንግድና አስመጪ ድርጅት /ሦስት ሰዎች/	9	318	አስቀድሞ የተሰጠን ውሣኔ ለማስነሳት መቃወሚያ ማቅረብ የሚችል ወገን በክርክሩ መግባት የሚገባው ሆኖ ነገር ግን ተካፋይ ያልነበረ እንደሆነ ባልተካፈለበት ክርክር የተሰጠውን ፍርድ መቃወም የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358, 41
441.	ሕዳር 14/2003	53607	የምጥን መንደር መኖሪያ ቤቶች የህብረት ስራ ማህበር እና እነ ወ/ሮ ባየች አይገምት /ሦስት ሰዎች/	12	315	በዋናው ክርክር ላይ በተሰጠ ፍርድ መብቱ የተነካበት ሰው በፍርድ አፈፃፀም ወቅት መብቱ ከተነካበት ሰው በተለየ ሥነ ሥርዓት ተቃውሞ ማቅረብ የሚገባው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358, 418, 419
442.	ታህሳስ 27/2003	52193	የኮንስትራክሽን እና ቢዝነስ ባንክ አ.ማ እና እነ ወ/ሮ መድሀኒት ሃይሉ /ሁለት ሰዎች/	12	352	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 377 ተፈፃሚ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	ትርጉም
443.	መጋቢት 23/2003	55842	የኦሮሚያ ከተሞች ፕላን ኢንስቲትዮት	12	358	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 እና 418 መሰረት በተሰጠ ፍርድ ላይ ተቃውሞ የሚቀርብበት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አቶ ካሣ ጭርሳ /አራት ሰዎች/			ሥርዓት	359, 418, 222, 223, 137/3/
444.	ጥር 27/2005	82427	ዩኒስ ቡራሌ ሲጋል የራይስ ጫት ላኪዎች ማህበር እና አቶ አብዲ አልሚ መሐመድ	14	155	• አንድ ተከሳሽ በሌለበት ጉዳዩ እንዲታይ ብይን መስጠቱ ፍርዱ ለከሣሽ በሚጠቅም መልኩ (መንገድ) የመወሰኑን ሁኔታ በአስገዳጅነት የሚያስከትል ነው ለማለት የማይችል ስለመሆኑ፣ • የማህበር ሊቀመንበርን ከስልጣን ለማንሳት ስለሚቻልበት አግባብ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 70(ሀ)
445.	ጥ 14/2006	90452	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ገ/ሥላሴ በርሄ	15	209	በሌለበት የተሰጠ ውሣኔ እንዲነሣ በቀረበ አቤቱታ መነሻነት ፍ/ቤቱ አስቀድሞ የሰጠውን ውሣኔ ያነሳውና አቤቱታ አቅራቢው ክርክሩን እንዲያቀርብ በድጋሚ እድል ከተሰሠጠው በኋላ የጽሁፍ ክርክሩን ያላቀረበና ክሱ በሚሰማበት ቀጠሮ ያልቀረበ እንደሆነ ክርክሩን እንደገና ለመስማት በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት የከሣሽ ክስና ማስረጃ እንደገና ተመርምሮ ተገቢው ውሣኔ ከሚሰጥበት በቀር እንዲነሣ ትእዛዝ የተሰጠበት የቀድሞው ውሣኔ በቀጥታ ተመልሶ እንደገና እንዲፀና ሊደረግ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 78(2), 70(ሀ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፡	
446.	ሰኔ 29 ቀን 2007ዓ.ም	101478	የረር ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ተስፋዬ ባልቻ	18	92	በሌለሁበት የተሰጠ ውሳኔ /ትእዛዝ/ ይነሳልኝ በማለት የቀረበ አቤቱታው ውሳኔው/ትእዛዙ ከተሰጠ በ30 ቀን ውስጥ በቃለ መሀላ ለሬጅስትራር የቀረበ ሆኖ እያለ አቤቱታው ለችሎት የቀረበው ከ30 ቀን በኂላ መሆኑ በህግ የተቀመጠው የጊዜ ገደብ /ይርጋ/ አላሟላም ሊያስብል የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 78/1/
4.6 ጠቅላላ የፍታብሔር ሥነሥርዓት ህጎች							
447.	ሐምሌ 28/1997	17352	ዋዜማ የልብስና ሽራ ምርቶች ኃ/የተ/ የግ/ ማህበር እና የነገውሰውትምህርትቤት	1	17	ተገቢው ዳኝነት ክፍያ ሳይፈፀም በፍ/ቤት በቀጠለ ክርክር ስለሚፈፀም ስርዓት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.215,320 (2),207,211(2)
448.	ጥቅምት 9/1998	13223	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ አስፋው አበበ	2	1	ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት በተከራካሪ ወገኖች ባይቀርብለትም ተገቢ በሆነ ጊዜ ማንኛውም ዓይነት ሰነድ ወይም ምስክር ወይም ሌላ አይነት ማስረጃ በተጨማሪ እንዲቀርብለት መስጠት ስላለበት ትዕዛዝ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 182(2) 342, 345(1)(ለ)
449.	መጋቢት 18/1999	15557	ወ/ሮ አልማዝ ዓለማየሁ እና	4	150	በአፈፃፀም ጉዳይ በስህተት በፍ/ባለመብት	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ብርሀኑ ተሊላ			እጅ ስለገባ የከተማ መሬት ይዞታ	
450.	መጋቢት 20/1999	22260	የጎንደር ከተማ አገልግሎት ጽ/ቤት እና እነ ወ/ሮ ገደሪፍ ውብነህ (ሦስት ሰዎች)	4	56	የወጪና ኪሣራ አወሳሰን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 463
451.	መጋት 20/1999	17984	የጌዲዮን ዞን ፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት እና ወ/ሮ አስናቀች ታደሰ	4	60	ጉድለት ያለበት ሀራጅ ቀሪ ሲደረግ ሻጭና ገዢን ወደነበሩበት ለመመለስ ስላለመቻል	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1817(1) እና (2)
452.	መጋቢት 20/1999	19205	አቶ ሽኩር ሲራጅ እና አቶ ሙላት ካሣ	4	63	አንድ ፍርድ ተፈፀመ ሊባል የሚገባው ለፍርድ ቤቱ ገቢ የተደረገ ገንዘብ ለፍርድ ባለመብቱ ሲደርሰው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 395
453.	ግንቦት 26/2000	08751	ወ/ሮ አበበች በጅጋ እና እነ ዶ/ር ተስፋዬ አካሉ (ሁለት ሰዎች)	6	2	• ፍርድ ከተሰጠ በኂላ አዲስ ማስረጃ ተገኝቷል በሚል የተሰጠው ፍርድ በድጋሚ ሊታይ የሚችልበት አግባብ • ውሣኔ ያልተሰጠበት ጉዳይ በድጋሚ ዳኝነት እንዲታይ አቤቱታ ሊቀርብበት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 6
454.	ሐምሌ 30/1999	21270	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና	6	22	አንድ ንብረት በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ከመታገዱ በፊት በባንክ በመያዣነት የተያዘ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 158,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ ወይንሸት አበራ			እንደሆነ ባንኩ በህግ ተሰጠው መብት መገልገል ይችል ዘንድ ፍ/ቤት የሰጠውን የእግድ ትዕዛዝ ማስነሳት የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 97/90
455.	ሐምሌ 26/1999	22603	የድሬዳዋ ጊዜ/አስ/ቀበሌ 20 ጽ/ቤት እና ወ/ሮ ሽሪፍ አሊ	6	29	ተከራካሪ ወገኖች ያቀረቧቸው ማስረጃዎች ልዩነት ያላቸው በመሆናቸው ጥርጣሬን የፈጠሩ እንደሆነ ፍ/ቤት ተጨማሪ ማስረጃ እንዲቀርብ በማድረግ ጥርጣሬ ያለበትን ጉዳይ አጥርቶ መወሰን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 255,257
456.	ሐምሌ 26/1999	23744	አቶ በቀለ በድዬ እና እነ ወጋገን ባንክ አዋሳ ቅርንጫፍ (ሦስት ሰዎች)	6	49	ዳኝነት ሣይከፈል በነፃ ክስ እንዳቀርብ ይፈቀድልኝ በሚል አቤቱታ አቅርቦ ጥያቄው በፍ/ቤት ትዕዛዝ /ውሣኔ/ ውድቅ የተደረገበት ተከራካሪ ይግባኝ የማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 320(1), (3)
457.	ሕዳር 3/2000	26670	አዲስ አለም ሲሳይ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	6	76	ባለገንዘብ በፍርድ አፈፃፀም ከፍርድ ባለዕዳው የተረከበው ንብረት ከዕዳው በላይ ከሆነ ልዩነቱን ሊከፍል የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 428(2)
458.	ጥቅምት 28/2000	27739	አቶ ድንቁ ገላው እና ወ/ሮ ዋለ እሸቴ	6	81	ከመሬት ሽያጭ ውል ጋር በተያያዘ የሚቀርብ አቤቱታ የክስ ምክንያት የሌለውና በፍ/ቤት ሊስተናገድ የማይችል	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 231(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
459.	ግንቦት 14/2000	31833	ሀጅ አብዱልቃድር አህመድ እና እነ ወ/ሮ ደስታ ገ/ዮሐንስ (ሁለት ሰዎች)	6	122	በቤት ላይ የተደረገ እድሳትና ለውጥ ምን ያህል የመጠንና የአይነት ለውጥ እንዳመጣ ክርክር በተነሣ ጊዜ ልዩ አዋቂ መድቦ በማስጠናት መወሰን የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 136
460.	የካቲት 20/2000	32606	የኢ/ልማት ባንክ እና አቶ ደጀኔ አበበ /5 ሰዎች/	6	139	በጊዜያዊነት የተሰጠ የእግድ ትዕዛዝ እንዲነሣ ጥያቄ ቀርቦ ውድቅ ከተደረገ በኂላም ቢሆን በድጋሚ በተመሳሳይ ሁኔታ የተሰጠው የእግድ ትዕዛዝ እንዲነሣ ጥያቄ ሊቀርብ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 158
461.	ሚያዚያ 16/2000	33824	የአ/ስ/ክ/ከ አስተዳደር የመሰረተ ልማትና የቤቶች ፅ/ቤት እና 1ኛ የቀኝ አዝማች መኮንን ነጋሽ ወራሾች 2ኛ ወ/ሮ ገነት አበራ	6	144	ፍርድ ቤቶች የመቃወም አቤቱታዎችን የሚያስተናግዱበት የህግ አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 360/2
462.	ጥቅምት 11/2001	36848	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና መኰንን ግርማይ (ሦስት ሰዎች)	8	05	ማንኛውም ክርክር ሊወሰን የሚገባው በቀረበው ማስረጃ እና በህጉ መሰረት ብቻ ስለመሆኑ	
463.	ጥቅምት 8/2001	36380	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	8	16	የቃል ክርክር ለመስማት እና የጽሁፍ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ታረቀኝ ገ/ፃዲቅ			መልስ ለመቀበል በሚል ፍ/ቤቶች በአንድ ቀጠሮ ሁለት ተግባራትን ለማከናወን የሚሰጡት ትዕዛዝ ከሥነ-ሥርዓት ውጪ ስለመሆኑ	
464.	ጥቅምት 6/2001	37725	እነ በቀለ ድሪብሣ (ሁለት ሰዎች) እና የምክር በሪሁን	8	18	የበላይ ፍ/ቤቶች ውሣኔን ወደጉን በመተው በሥር ፍ/ቤቶች የሚሰጥ ትዕዛዝ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	
465.	ጥቅምት25/2001	37105	ሚድሮክ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግ/ ማህበር እና ሰለሞን አበበ ኮከብ	8	21	በግልፅ የቀረበን ክርክር በተቆጠረ ማስረጃ ወይም አግባብነት ባለው መንገድ እንዲጣራ/እንዲነጥር/ ሣይደረግ የሚሰጥ ውሣኔ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
466.	ሕዳር 8/2001	37678	ድራጋዶስ ጄ ኤንድ ፒ.ጆይንት ቬንቸር እና ሳባ ኮንስትራክሽን	8	23	ተከራካሪ ወገኖች የይግባኝ መብታቸውን አስቀርተዋል /ትተዋል/ ለማለት የሚቻለው የነገሩን አካባቢያዊ ሁኔታ ሙሉ በሙሉ በተረዱበት ደረጃ እርስ በርሳቸው ስምምነት ባደረጉ ጊዜ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 350(1) እና (2)
467.	ታህሳስ 14/2001	38601	የኢትዮጵያ እህል ንግድ ድርጅት እና ወ/ሮ ከድጃ ሳቢር	8	29	ከሥራ ውል ጋር በተያያዘ የሚጠየቁ ክፍያዎች ሳይነጣጠሉ በአንድ ላይ መቅረብ ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 216(4), 5
468.	ታህሳስ 2/2001	37502	የአዲስ ከተማ አስተዳደር ፍትህና ህግ ጉዳዩች ቢሮ እና	8	33	በአንድ መንግስታዊ መዋቅር ሥር የሚገኙ ሁለት ራሳቸውን የቻሉና የህግ ሰውነት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 358

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ወ/ሮ የኃላሽት ገመዳ ቤኛ (ሁለት ሰዎች)			ያላቸው ተቋሞች የመንግሥትን ጥቅም የሚያስጠብቁ አካላት በመሆናቸው ብቻ እንደ አንድ መቆጠር የሌለባቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁጥር 1/1995,18/1 997,2/1995, 4/2000
469.	ጥር 14/2001	29861	ወ/ሮ ህጽአት ፍስሐጽዬን እና እነ ወ/ሮ አልማዝ ተረፈ (ሁለት ሰዎች)	8	36	ፍ/ቤቶች ለክርክር ፍትሐዊነት ተገቢ ነው ብለው ሲያምኑ ማናቸውንም አይነት ማስረጃ አስቀርበው መመርመር ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 145,345,327 /3/
470.	የካቲት 3/2001	39543	የፍልውሃ አገልግሎት ድርጅት እና አቶ በረከት ተ/ማርያም	8	45	በተጭበረበረ ማስረጃ ሥራ የተቀጠረ ሠራተኛ በሥራ ላይ እያለ የማጭበርበር ድርጊቱ የታወቀ/የተደረሰበት/ ከሆነ ማጭበርበሩ የተከሰተው ሥራውን በማከናወን ላይ እንዳለ ተቆጥሮ ሊያስናብተው የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 27(1) (ሐ)
471.	መጋቢት 24/2001	39144	አቶ ልዑልሰገድ ቦኔ እና ኢትዮ ሌዘር ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግል ማህበር	8	62	በተከራካሪ ወገኖች የተጠየቀን ዳኝነት አስመልክቶ ግልጽ ፍርድ አለመስጠት ስህተት ስለመሆኑ	
472.	ሚያዚያ 6/2001	38597	እነ ጋሻው መንግስቴ ካሣ (ሁለት ሰዎች) እና ናይል ትራንስፖርት	8	65	የቀረበበትን ክስ ያመነ ተከሣሽ ባመነው መሠረት ውሣኔ ለመስጠት የሚከለክል በቂ የህግ ምክንያት እስከሌለ ድረስ ውሳኔ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃ/የተ/የግል ማህበር			መስጠት የሚገባ ስለመሆኑ	
473.	ሚያዚያ 20/2001	34504	አቶ አበባው የሺድንበር እና አቶ ካሣ በቀለ	8	71	የሥር ፍ/ቤቶች የፈፀሙትን ሥህተት ለማረም በሚል በሥር ፍ/ቤት ተከራካሪ ከነበሩ ወገኖች መካከል አንዱ ወገን ያቀረበውን አቤቱታ መነሻ በማድረግ ሌላኛው ወገን ሳይጠራና ሳያከራክር ውሣኔ መስጠት ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 348(1)
474.	ሚያዚያ 20/2001	37761	ገብረመስቀል ንጉሴ እና አዲስ ልብስ ስፌት አ.ማ	8	73	በሥር ፍ/ቤት ያልተነሣን ክርክር መሠረት በማድረግ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት የሚሰጠው ውሣኔ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 329(1), 182(2)
475.	ግንቦት 25/2001	42706	ሳየን ሴኩሪቲ ኩባንያ እና አቶ ጥላሁን ገ/እግዚአብሔር	8	75	ፍ/ቤት ተከራካሪ ወገን ያቀረበው የሰነድ ማስረጃ የሚጠቅም ያልሆነ እንደሆነና የሰው ምስክር በተጨማሪነት የቆጠረ እንደሆነ ፍትሐዊ የሆነ ውሣኔን ለመስጠት የምስክሮችን ቃል መስማት ያለበት ስለመሆኑ	
476.	ሰኔ 4/2001	37741	አቶ መኮንን ዘውዴ እና እነ አቶ ተሾመ ሽፈራው (ሦስት ሰዎች)	8	77	በአንድ ፍ/ቤት የተሰጠን ፍርድ በይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት መለወጥ ወይም መሻሻል ተከትሎ ማናቸውም ተከራካሪ ወገኖች ፍርዱ ከመሰጠቱ በፊት ወደነበሩበት እንዲመለሱ የሚሰጥ ትዕዛዝ ያለውን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 349(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ነባራዊ ሁኔታ በማገናዘብ እንጂ የግድ የሚሰጥ ስላለመሆኑ	
477.	ሰኔ 11/2001	38452	የአ.አ ከተማ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ አለም ገብሩ	8	79	ተከራካሪ ወገኖች ባያነሱትም ፍ/ቤቶች የቀረበላቸውን ጉዳይ ለማስተናገድ ስልጣን ያላቸው ወይም የሌላቸው መሆኑን በመመርመር ተገቢውን ውሣኔ መስጠት ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 9(2)
478.	ሰኔ 30/2001	38145	ወ/ሮ አያልነሽ ዘገየ እና አቶ ተስፋዬ ደምሴ	8	83	የይግባኝ ማመልከቻ ማቅረቢያ ጊዜው ያለፈበት ተከራካሪ ወገን የሚያቀርበው የማስፈቀጃ ማመልከቻ በበቂ ምክንያት የተደገፈ መሆን/አለመሆኑን ፍ/ቤቶች በጥሞና መመርመር ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 326(1)
479.	ሰኔ 25/2001	38844	የአዲስ አበባ መንገዶች ባለሥልጣን እና ጋድ ቢዝነስ ኃ/የተ/የግ/ማህ	8	85	ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤቶች የሥር ፍ/ቤት የሰጠውን ውሣኔ በአግባቡ ሳይመረምሩ እና ለውሣኔያቸው በቂ ምክንያት ሣይሰጡ መሻር የማይችሉ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 182(1)
480.	ሐምሌ 23/2001	36979	ቤዛ አማካሪ መሀንዲሶች ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና	8	91	ተከራካሪ ወገኖች በፍ/ቤት ትዕዛዝ እንዲቀርብላቸው የሚጠይቁት ማስረጃ የተያዘውን ጉዳይ ፍትሐዊ በሆነ መንገድ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሚስተር ሽሬሃሪ ብራማቫሪ ጉፓል			ዕልባት ለመስጠት የሚያስችል እስከ ሆነ ድረስ ጥያቄውን ፍ/ቤቶች ሊቀበሉት የሚገባ ስለመሆኑ	
481.	ታህሳስ 6/2002	47551	ንግድ ማተሚያ ድርጅት እና አቶ ካሱ ሙላት	9	282	አንድን ፍሬ ነገር ለማስረዳት ተለይቶ የተመለከተ ማስረጃ እንዲቀርብ ህጉ ካላስገደደ በቀር ይህንን ፍሬ ነገር በማንኛውም የማስረጃ ዓይነት ማስረዳት የሚቻል ስለመሆኑ	
482.	ትር 25/2002	39581	አቶ ውብሸት ካሣዬ እና የኢትዮጵያ ማዕድን ሃብት ኮርፖሬሽን	9	288	• በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 280 መሠረት መዝገብ ሊዘጋ የሚችልበት አግባብ • ተከራካሪ ወገኖች በአቤቱታቸው ዳኝነት የሚጠይቁበትን ፍሬ ነገር በአግባቡ ከገለፁ ትክክለኛውን የህግ ድንጋጌ አለመጥቀሳቸው መብታቸውን የሚያስቀር ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 280,69(2), 70(መ), 71(2)
483.	ጥር 26/2002	45984	ኘሮፌሰር ረዳ ተ/ኃይማኖት እና አቶ ልመንህ ተፈራ	9	290	ተከራካሪ ወገኖች በአቤቱታቸው ላይ የጠቀሷቸውን የሰው ማስረጃዎች ሊለውጡ (ሊቀይሩ) የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 223/2/,234
484.	የካቲት 26/2002	47252	ወ/ሮ ፐሽፓላት ጆሴፍ እና አቶ ሠይፈ ጎሣዬ	9	292	የክርክር ጭብጥ የሚመሰረተው ከሳሽ የሚያቀርበውን ክስና ማስረጃ በተከሳሽ የቀረበውን የመከላከያ መልስና ማስረጃ እንዲሁም ፍ/ቤቱ የቃል ምርመራ ሲያደርግ የሚያገኘውን ፍሬ ጉዳይ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 241,248

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መሠረት በማድረግ ስለመሆኑ	
485.	ጥር 5/2002	43821	ወ/ሮ ትርሃስ ፍስሀዬ እና ወ/ሮ ዘነበች በሪሁን	9	295	ዳኝነት እንደገና እንዲታይ (Review of judgement) በሚል የሚቀርብ አቤቱታ አስቀድሞ በተሰጠ ውሣኔ ላይ ይግባኝ የተባለበት ነው በሚል ምክንያት ብቻ ውድቅ ሊደረግ የማይገባ ስለመሆኑ (ከዚህ ቀደም በሰበር ችሎት የተሰጠው የሕግ ትርጉም የተለወጠ ስለመሆኑ)	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 6(1)(ሀ),(ለ)
486.	ጥር 12/2002	42871	የቀድሞ ወረዳ 07 ቀበሌ 32 አስተዳደር ጽ/ቤት እና ወ/ሮ ጆሮ ዋቅጅራ	9	301	ዳኝነት በድጋሚ እንዲታይ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ላይ በተሰጠ ትእዛዝ/ብይን ላይ የይግባኝ አቤቱታ ለማቅረብ የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 6(3)(4)
487.	የካቲት 25/2002	37214	አቶ ተስፋዬ አለሙ እና እነ ሐጂ ይማም ሙዘይን(ሦስት ሰዎች)	9	304	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 421 መሠረት ክስ ለመመስረት የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418,421
488.	ካቲት 22/2002	44634	አቶ ታዬ ሆሳዕና እና ወ/ሮ መሠረት ወልደየስ	9	306	በፍ/ብሔር ክርክር አንድ መብት ወይም ግዴታ አለ ብሎ የሚከራከር ወገን መብቱ ወይም ግዴታው ስለመኖሩ የማስረዳት ሸክም ያለበት ስለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
489.	የካቲት 8/2002	45371	የገነተ-ጽጌ ቅ/ጊዮርጊስ ማህበር በኩር ሰንበቴ እና እነ አቶ ማሞ ተሠማ (ሦስት ሰዎች)	9	308	ፍ/ቤቶች ለቀረበላቸው ክስ ምክንያት የሆነው ነገር መቋረጡን ወይም ጨርሶ መቅረቱን በክሱ ሂደት በማንኛውም ደረጃ በቂ በሆነ ማስረጃ በተገነዘቡ ጊዜ ክሱን ሊዘጉት የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 280
490.	መጋቢት 7/2002	36776	መብራቱ፣ተ/ማሪያም፣ገ/ማሪያም የሽርክና ማህበር እና አቶ መብራቱ ዓንዳይ	9	310	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 216 መሠረት በድጋሚ ክስ እንዳይቀርብ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 216(3)
491.	መጋቢት 8/2002	44883	አቶ ፈንታ ምህረቱ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	9	314	የማይንቀሳቀስ ንብረትን ለሰጠው ብድር በመያዣነት የያዘ ባለገንዘብ ባንክ መብቱ በይርጋ እስካልታገደ ድረስ የያዘውን ንብረት በጨረታ ለመሸጥ የሚገደድበት ተለይቶ በህግ የተቀመጠ የጊዜ ገደብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 97/90 አዋጅቁ.216/92 አንቀፅ 2 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሀ/ቁ. 394 - 449
492.	መጋቢት 20/2002	43845	የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና ጌታይዳ ኃ/የተ/የግል ማህበር	9	318	• በተከራካሪ ወገኖች የሚቆጠሩ ማስረጃዎች ሳይሰሙ የሚቀሩት ለተያዘው ጉዳይ አግባብነት የሌላቸው መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ስለመሆኑ ፍ/ቤቶች ተከራካሪ ወገኖች የቆጠሩትን ማስረጃ ሳይሰሙ ወደ ጐን በመተው አቤቱታቸውን በበቂ ማስረጃ አላስረዱም በሚል የሚደርሱበት መደምደሚያ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	
493.	መጋቢት 22/2002	44931	ወ/ሮ ሰዓዳ ኢድሪስ እና አቶ ረሺድ ቡባ	9	323	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 208 መሠረት በሥር ፍ/ቤት የተደረገ እርማትን መነሻ በማድረግ የይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት አስቀድሞ የሰጠውን ውሣኔ ለመለወጥ የሚያስችለው የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 208,209,320 ,(1) ,348(1)
494.	መጋቢት 6/2002	48237	ወ/ሮ ሰኢዳ ሁሴን ይመር ተጠሪ፡የለም	9	325	የፍ/ቤትን ክብርንና የዳኝነት ሥርዓቱን መልካም አመራር ለማስጠበቅ ሲባል የማንኛውም ችሎት ሰብሳቢ ዳኛ በችሎት ውስጥ በሚገኝ ማንኛውም ሰው ላይ ቅጣት ሊወሰን የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 480
495.	መጋቢት 23/2002	45038	እነ ወ/ሮ አለሚቱ ጓዱ (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሮ አስረስ አህመድ	9	329	የንብረት ክፍፍል እንዲደረግ በፍርድ ቤት ውሳኔ ከተሰጠ በኂላ በውሳኔው ወቅት ንብረቱን በእጁ አድርጐ የሚገኘው ወገን የንብረቱን ስመ ሐብት ወደ ሌላ ሦስተኛ ወገን አዛውሮ ሲገኝ ፍርድ ቤቶች ሊከተሉት ስለሚገባው አካሔድ	
496.	ሚያዚያ 19/2002	43005	እነ አቶ አውግቸው እርገጤ (ሦስት ሰዎች) ተጠሪ፡የለም	9	331	• ሐሰተኛ ቃል ተሰጥቷል በሚል ፍ/ቤት በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 481 መሠረት የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሣኔ ሊሰጥ የሚችልበት አግባብ • በአንድ የወንጀል ድርጊት ነፃ የተባለ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 481 የወንጀል ህግ ቁ. 452(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሰው እንደገና ሌላ ተጨማሪ ማስረጃ እንዲቀርብ ተደርጐ የሚቀጣበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	
497.	ሚያዚያ 5/2002	45839	ወ/ሮ ይርጋለም ከበደ እና እነ ወ/ሮ ፅጌ ሚካኤል (አምስት ሰዎች)	9	333	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 6 መሠረት ውሣኔ ወይም ትዕዛዝ ለሰጠ ፍ/ቤት አቤቱታ ሊቀርብ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 6
498.	ሚያዚያ 5/2002	39853	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ የአፋር ነፃ አውጪ ግንባር (ሁለት ሰዎች)	9	335	በፍ/ብሔር ሥነ-ሥርዓት ህግ መሠረት ተጨማሪ ማስረጃ ሊቀርብ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 256, 345, 327
499.	ግንቦት 2/2002	41526	ትራንስ አፍሪካ ትራንስፖርት አ.ማ እና ሙሉ ኤሌክትሮኒክስ ኢንጅነሪንግ ኃ/የተ/የግል ማህበር	9	338	አቤቱታ የቀረበበት ጉዳይ ከማስረጃ ምዘና ጋር የተያያዘና የፍሬ ነገር ክርክር ላይ ያተኮረ እንደሆነ በሰበር ችሎት ሊስተናገድ የማይችል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀፅ 80 (3), አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀፅ 10
500.	ሰኔ 16/2002	52752	እነ ከድር ሐጂ ሁሴን (ሁለት ሰዎች) እና እነ አቶ አሚን ዑስማን (ሁለት ሰዎች)	9	340	ተከራካሪ ወገኖች ጉዳያቸውን በእርቅ ለመጨረስ የተሰማሙና ይሄንኑም ስምምነት ለፍ/ቤት በማቅረብ ያስፀደቁ በሆነ ጊዜ ስምምነቱ እንደ ፍርድ ቤት ውሣኔ ተቆጥሮ መፈፀም ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 277

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
501.	ሰኔ 30/2002	49857	ወ/ሮ ፈትለወርቅ መንገሻ ፋንታ እና ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ኪዳን	9	346	ሁለት ሰዎች ተጣምረው በተከሰሱ ጊዜ አንደኛው ወገን ጉዳዩ በሌለበት ከታየ በኂላ ወደ ክርክሩ እንዲገባ የተፈቀደለት እንደሆነ ሌላኛው ተከሳሽ አስቀድሞ ያነሳቸውን መቃወሚያዎች በድጋሚ ልታነሣና ልትከራከር አትችልም ሊባል የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5
502.	ሰኔ 14/2002	48632	አቶ ሙልሳ በየቻ እና አቶ ደበሌ በየቻ	9	363	በግልፅ ያልተካደ ፍሬ ነገር እንደታመነ ይቆጠራል የሚለው የሥነ- ሥርዓት ህግ ድንጋጌ ተፈፃሚ የሚሆነው ተከሳሽ ቀርቦ ክርክሩን ባሰማ ጊዜ ስለመሆኑና ድንጋጌው የካሣ ጥያቄ ጋር በተያያዘ ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 235(2),83
503.	ሰኔ 22/2000	49660	እነ መንበረ መንግስት ቅዱስ ገብርኤል ገዳም ት/ቤት (ሁለት ሰዎች) እና መምህር ሲሳይ ደጀኔ	9	365	ክስ የቀረበበት ወገን ክሱን ለማስተባበል የሚቆጥራቸው ማስረጃዎችን ተቀብሎ አለመስማት የመከላከል ህጋዊ መብትን የሚያጣብብ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ5 223, 234, 137, 249, 256
504.	ሐምሌ 19/2002	43331	አቶ ገመቹ ቡቻላ እና አቶ በቀለ ኩማ (ቡቻላ)	9	354	የሥር ፍ/ቤት በመቃወሚያ ላይ የሰጠውን ውሣኔ የሚለውጥ ውሣኔ በይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት የተሰጠ እንደሆነ በግራ ቀኝ ወገኖችን በኩል የሚቀርቡ የፍሬ ነገር ክርክሮችንና ማስረጃ በአግባቡ ለመስማት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 341(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ብሎም የተከራካሪዎችን ይግባኝ መብት ላለማጣበብ ሲባል ጉዳዩ ወደ ሥር ፍ/ቤት መመለስ ያለበት ስለመሆኑ	
505.	መጋቢት 6/2002	43992	እነ አቶ ይልማ አንበሴ (አራት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ እመቤት መንገሻ (አምስት ሰዎች)	10	168	ከሳሽ የሆነ ወገን ክስ ለማቅረብ ምክንያት የሆኑትን ሁሉ በአንድ ላይና በአንድ ጊዜ አጠቃሎ ለመክሰስ የሚችል (የሚገባው) የነበረ ቢሆንም ሊጠይቅ ይገባው ከነበረው ቀንሶ ያቀረበው በፍ/ቤት ፈቃድ የሆነ እንደሆነ የቀረው መብት ላይ በድጋሚ ክስ ለመመስረት የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 216(4)
506.	ሕዳር 2/2003	48608	ወጋገን ባንክ አ.ማ እና አቶ ሃብቶም ረዘነ	12	306	ተከራካሪ ወገኖች የሚሟገቱበት ጉዳይ የልዩ አዋቂ ምስክርነትና ማብራሪያ የሚያስፈልገው ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ፍርድ ቤቶች ይህ እንዲፈፀም ማድረግ ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 136/1/
507.	ታህሳስ 28/2003	46281	ወ/ሮ አበባዬ አቢ ደራወርቅ እና ይገረም ፈዬ	12	320	ከሳሽ የሆነ ወገን ያቀረበው ክስ ውድቅ በተደረገበት ሁኔታ ተከሳሽ የዳኝነት ክፍያውን ለከሳሽ እንዲከፍል የሚደረግበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 215, 462
508.	ታህሳስ 12/2003	47960	አቶ ታከለ ባልቻ እና ወ/ሮ አዜብ ፀጋዬ	12	322	• ልዩ ዕውቀትና ክህሎትን መሰረት በማድረግ አንድ ጉዳይ ተመርምሮ የተሰጠ የሙያ አስተያየት ሊስተባበል የሚችለው	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 136/1/ የንግድ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በጉዳዩ ላይ የተሻለ የሙያ እውቀትና ክህሎት ባለው ባለሙያ ጉዳዩን መርምሮ በሚሰጠው አስተያየት ስለመሆኑ • አንድን ሰው ለማጓጓዝ ውል የተዋዋለ ሰው በጉዞ ወቅት በተጓዡ ላይ ለደረሰ ጉዳት ሊከፍል የሚገባው የካሣ መጠን ከብር 40,000 መብለጥ የሌለበት ስለመሆኑ • የጉዳት ካሣ መጠኑ ከብር 40,000 ሊበልጥ የሚችለው በንግድ ህግ ቁ. 599 የተመለከተው መስፈርት መሟላቱ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	ቁ. 597/1/
509.	ጥር 27/2003	58540	ኪድስ ሊንክ ኢንተርናሽናል እና ሲስተር ገነት ወንድሙ	12	326	• የበላይ ፍርድ ቤት የስር ፍ/ቤትን ውሣኔ ሊሽር የሚችለው ህጋዊና በቂ ምክንያት ሲኖረው ብቻ ስለመሆኑ • በሥር ፍርድ ቤት የተረጋገጡትን ፍሬ ነገሮች የበላይ ፍርድ ቤት ውድቅ ለማድረግ የሚችለው የማይቀበልበትን ምክንያት በውሣኔው ላይ በግልጽ በማስፈር እንጂ በደፈናው "በተገቢው አልተረጋገጡም" የሚል ምክንያት በመስጠት ብቻ ስላለመሆኑና በዚህ መልክ የሥር ፍ/ቤት ውሣኔን በመሻር የሚሰጥ ፍርድ አግባብነት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ቁ. 341 እና ተከታዮቹ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሌለው ስለመሆኑ	
510.	ጥር 23/2003	57378	ወ/ሮ አስቴር አርአያ እና ወ/ሮ አምሳለ ፀሐይ	12	329	ሁለት ተከራካሪ ወገኖች አንደኛው በሌላኛው ላይ የፍርድ ባለመብት ሆነው የአፈፃፀም አቤቱታው በተለያዩ ፍርድ ቤቶች በቀረበ ጊዜ በፍርድ የበሰለው ገንዘብ በመቻቻል እንዲፈፀም በሚል በአንድ ፍርድ ቤት ተጠቃሎ እንዲታይ ለማድረግ የሚሰጥ ትዕዛዝ አግባብነት ያለውና ህጋዊ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 397
511.	ሐምሌ 2/2003	59953	ወ/ሮ አለምነሽ አበበ እና አቶ ተስፋዬ ገሰሰ	12	365	ከኢትዮጵያ ውጪ በሚገኝ ፍርድ ቤት የተሰጠ ፍርድ በኢትዮጵያ ፍርድ ቤቶች እውቅና ሊሰጠው ወይም ተቀባይነት ሊኖረው የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5, 456-461
512.	ሐምሌ 15/2003	57360	አፍሪካ ኢንሹራንስ አ.ማ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	12	369	• በህግ የተቀመጠው የይግባኝ ማቅረቢያ ጊዜ ካለፈ በኋላ የይግባኝ አቤቱታ ለማቅረብ እንዲፈቀድ የሚቀርብ አቤቱታ ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ • ይግባኙ በጊዜው ሊቀርብ ያልቻለው የባለጉዳዩ ጠበቃ፣ነገረፈጅ ወይም ወኪል የሆነው ሰው ባለመቅረቡ ወይም ከነዚህ ሰዎች ጋር በተያያዘ በተከሰተ ጉድለት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 326/2/ /1/ 323/2/ 325

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መሆኑ ከታወቀ የማስፈቀጃ አቤቱታው በበቂ ምክንያት የተደረገ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	
513.	ሐምሌ 15/2003	63699	አፔኖ ኢንጂነሪንግ ኮንስትራክሽን ድርጅት እና አቶ ጥሩነህ ይመር	12	375	ግልጽነት የጐደለው ክስ /አቤቱታ/ በቀረበ ጊዜ ክሱ በተከራካሪዎች አነሳሽነት ወይም ፍ/ቤቱ በራሱ ክሱ እንዲሻሻል ሳይደረግ በደፈናው የቀረበን የይገባኛል ጥያቄ ላይ የሚሰጥ ፍርድ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 91/1/
514.	ሐምሌ 14/2003	61227	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና እነ አቶ ኃይሉ አምቦ /ሁለት ሰዎች/	12	377	ፍ/ቤቶች በባንክ ለተሰጠ ብድር መያዣነት የተሰጠ ንብረትን በአዋጅ ቁ. 97/90 ባንኩ ሲረከበው በብድሩ ገንዘብ እና በንብረቱ ወቅታዊ የዋጋ ግምት መካከል ያለውን ልዩነት ማስላት አስፈላጊ መሆኑን ባመኑ ጊዜ ይህንን ለማድረግ ልዩ የሂሳብ አዋቂ (expert witness) በመመደብ ለጉዳዩ እልባት ሊሰጡ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 136/1//2/
515.	ሐምሌ 11/2003	61637	ዶ/ር አልሑሴን በድልገዋድ እና እነ ወ/ሮ ገነት ሐድጉ /ሁለት ሰዎች/	12	380	• በፍርድ ቤት የእግድ ትዕዛዝ የተሰጠበትን የማይንቀሳቀስ ንብረት በተመለከተ የእግዱ ትዕዛዝ ተጥሶ ውል ለማዋዋል ስልጣን በተሰጠው አካል ፊት በተደረገ የሽያጭ ውል ለሦስተኛ ወገን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 156 አዋጅ ቁ. 334/95 አንቀጽ 15/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በተላለፈ ጊዜ ሊኖር ስለሚችል ውጤት • እግዱ ተጥሶ በተከናወነው ተግባር መብቱ የተጐዳበት ሰው የእግዱን ትዕዛዝ በጣሰው ወይም እንዲጣስ ምክንያት በሆነው አካል ላይ ተገቢውን አቤቱታ በማቅረብ መብቱን ለማስከበር የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1204, 1206, 1184, 1185, 1195
516.	ግንቦት 19/2003	54632	ወ/ሮ ራውዳ ሙሜ እና አምባሳደር አብደላ አብድራህማን	12	385	በውጭ አገር የተሰጠ ፍርድ በኢትዮጵያ ፍርድ ቤት እውቅና ካልተሰጠው በስተቀር በተመሳሳይ ጉዳይ ላይ የቀረበ አቤቱታ አስቀድሞ በፍርድ ያለቀ ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ	ትርጉም
517.	ሕዳር 13/2002	43453	አንበሳ የከተማ አውቶብስ አገልግሎት ድርጅት እና እነ ወ/ሮ ዘነበወርቅ ከበደ /ሁለት ሰዎች/	12	388	የኤክስፐርት ማስረጃ ሙሉ እምነት ሊጣለበት የሚችል ማስረጃ ስላለመሆኑ	ትርጉም
518.	ጥቅምት 18/2003	52942	አቶ ገብሩ ኮሬ እና አቶ አመዲዮ ፌዴሬቼ	12	303	• የግልግል ዳኝነት ጉባኤ እንደ ፍ/ቤት የዳኝነት አካሄድ ሁልጊዜ ጥብቅ የሆነ የሙግት ሥርዓትን ተከትሎ ጉዳዩን ማየት የሌለበት ስለመሆኑ • የግልግል ጉባኤ ጉዳዩን ለማየት ሊከፈል የሚገባውን የገንዘብ መጠን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 318/5/, 317/1/ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3345

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በተመለከተ ተገቢ ነው ብሎ ያመነበትን ያህል ሊወስን ስለመቻሉ	
519.	የካቲት 24/2003	51223	ዳሽን ባንክ አ.ማ እና ወ/ሮ ሀመልማል መኮንን	12		በባንክ በኩል ከተላከ ገንዘብ ጋር በተገናኘ በአግባቡ ለተላከለት ሰው አልደረሰውም በሚል የሚቀርብ አቤቱታ በላኪው ወይም በተላከለት ሰው ስም ክስ ቀርቦ ከተወሰነ በኂላ በሌላኛው /በላኪው/በተላከለት/ሰው/ ስም የሚቀርብ አቤቱታ በፍ/ብ/ሥ/ሥህ/ቁ. 5 የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5
520.	ታህሳስ 13/2003	52546	እነ አቶ በቀሆ አማረ /ሁሆት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ብዙነሽ ግርማ	12	347	ፌርዴ ቤቶች ከውሣኔ ሉዮርሱ የሚገባው የተከራካሪ ወገኖችን የመሰማት፣ የመከሊከሌ ብልም በእኩሌነት መርህ የመዲኘት መብት በጠበቀ መሌኩ ስለመሆኑ	ትርጉም
521.	ጥር 9/2003	44238	አቶ ማሞ ደምሴ /ሦስት ሰዎች/ እና እነ አቶ አያሌው ገ/እግዚአብሄር /ሦስት ሰዎች/	12	393	በህግ /ፍርድ/ ኃይል የተወሰደ ንብረት ሊመለስ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 349/1/
522.	ጥር 26/2003	56130	ሊሲ ታነሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና እነ መአዛ አስፋው /ሦስት ሰዎች/	12	397	ከሀራጅ ሽያጭ ጋር በተያያዘ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 447 እና 453 ትርጉምና ሊፈፀሙ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 447, 453

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
523.	ታህሳስ 15/2003	44522	ጭላሎ ስራ ተቋራጭ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አፍሪካ ኢንጂነርስ ኮንስትራክሽን	12	404	የልዩ አዋቂ ምስክሮች በፍ/ቤት የሚሾሙበት፣ የሙያ ግዴታቸውን የሚያከናውኑበት እና ፍ/ቤቶችም የሚቀርበውን ሙያዊ ምስክርነት ሊቀበሉ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 136
524.	መጋቢት 5/2003	59085	ወ/ሮ ብርሃኔ አዱላ እና ግርማ አብዲሳ	12	410	በፍ/ቤት በተሰጠ ፍርድ ላይ የይግባኝ አቤቱታ ለማቅረብ የተቀመጠው የሥነ ሥርዓት ድንጋጌ ተግባራዊ ሊሆን የሚችልበትና የቀን አቆጣጠር ስሌት ተፈፃሚ የሚደረግበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 323/2/
525.	ሚያዚያ 3/2003	62330	አቶ አዱኛ አጃው እና ቀስቅስ አየነው	12	416	አስቀድሞ በፍርድ ያለቀ ጉዳይ ጋር በተያያዘ "ቀጥተኛ የፍሬ ነገር ጭብጥ" በሚል የተቀመጠው ሃረግ ትርጉም	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5, 244/2/
526.	ጥቅምት 22/2004	61480	አቶ ገ/እግዚአብሔር ከበደ እና ወ/ት ሠላማዊት ወ/ገብርኤል	13	2	በሥር ፍ/ቤት ቀርቦ የተሰጠ ውሣኔ ለይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ቀርቦ በተወሰነ መልኩ ተሻሽሎ መወሰኑ በጉዳዩ ቅር የተሰኘ ወገን ውሣኔውን አስመልክቶ ለሰበር ችሎት የሚያቀርበው አቤቱታ የመጨረሻ ፍርድ ያልተሰጠበት ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የትግራይ ብ/ክ/መ/ አዋጅ ቁ.93/97 አንቀፅ 30(2)(ሀ), አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ቁ.49/94 አንቀፅ 16(ለ) እና 17
527.	ጥር 3/2004	62452	እነ የሚች ወንድሙ ደምሴ ሚስትና ወራሾች (ሶስት ሰዎች) እና አቶ በርሄ ንስራን	13	7	በተከሳሽ ወይም ከሳሽ ሞት ምክንያት በፍ/ቤት በመካሄድ ላይ የነበረ ክርክር በተቋረጠ ጊዜ ክርክሩ በወራሾች አማካኝነት ሊቀጥል የሚችልበት ሁኔታና በህጉ የተቀመጠው የጊዜ ገደብ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችልበት አግባብ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.49(1), 55(2)
528.	ግንቦት 9/2004	71316	የኢት/ያ ንግዴ ባንክ እና ሆገሠ ጌታሁን	13	13	በንብረት ሊይ በፌ/ቤት የተሰጠን የእግዴ ትዕዛዝ በፌ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 158 መሠረት መሌሶ ሇማንሳት ስሇሚቻሌበት አግባብ፣	የፌ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 158
529.	ሰኔ 8/2004	67127	አቶ አበራ ሁንዴ እና ፍንፍኔ የደን ደርጅት	13	16	• በአንድ ጉዳይ በከሳሽነትና በተከሳሽነት በተሰየሙ ወገኖች መካከል በተካሄደ ክርክር የተሰጠ ፍርድ ጋር በተያያዘ መብት ወይም ጥቅም አለኝ የሚል ወገን ወይም እርሱ ባልተካፈለበት ሁኔታ በመካሄድ ላይ ባለ ክርክር መብቱ/ጥቅሙ የሚጐዳበት ሰው በክርክሩ በመግባት መብቱን በህግ አግባብ ሊያስከብር ስለሚችልበት ሁኔታ፣ • ከላይ በተመለከተውና ባልተካፈልኩበት ክርክር የተሰጠ ፍርድ ሥርዓትን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህቁ. 41, 358, 212

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ባለመከተል የተሰጠ ነው በሚል ምክንያት ብቻ ፍርዱ ዋጋ እንዲያጣ ወይም አንዴ የተሰጠ ፍርድን ወደ ጐን በመተው በሌላ ጊዜ በሚሰጥ አዲስ ፍርድ እንዲቀየር ለማድረግ የሚያስችል የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	
530.	ሰኔ 18/2004	72189	አቶ ካሳዬ ያደቴ እና ሲኞር ፍራንችስኮ ቬንሲያ	13	20	በበላይ ፍ/ቤት ትዕዛዝ አንድን በነጥብ ወደ ሥር ፍ/ቤት የተመለሰ ጉዳይ አይቶ እልባት እንዲሰጥበት የተላለፈለት ፍ/ቤት የተመለሰውን ጉዳይ የበላይ ፍ/ቤት የሰጠውን ፍርድ መሠረት በማድረግ በአግባቡ ውሣኔ ለመስጠት ተገቢውን ጥረት ማድረግ ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍብ/ሥምሥ /ህ/ቁ. 343(1)
531.	ሐምሌ 3/2004	74785	አፍሪካ ኢንሹራንስ ኩባንያ አ/ማ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	13	27	ግዜው ያለፈበት የይግባኝ አቤቱታን ማስፈቀጃ በመቀበል ፍርድ ከተሰጠ በኂላ በበላይ ፍ/ቤት በተካሄደ ክርክር የማስፈቀጃ አቤቱታው ተቀባይነት ማግኘቱ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ ወሣኔ የተሰጠ እንደሆነ የስር ፍ/ቤት በዋናው ጉዳይ ላይ የሚሰጠው ፍርድ ተፈፃሚነት የማይኖረው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 325,326,349
532.	ሐምሌ 3/2004	76786	አቶ አልዩ ተክሉ እና	13	31	• የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህግ በግልጽ ያልሸፈናቸውና ለፍ/ቤት የቀረቡ ጉዳዮችን	የፍብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 232(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ መስፍን ስለሺ			አካሄድ (አሰራር) በተመለከተ ህጉ ከመውጣቱ በፊት ተጽፈው በሥራ ላይ የነበሩ አግባብነት ያላቸው ህጐች እንደ አግባብነቱ ሥራ ላይ ሊውሉ የሚችሉ ስለመሆኑ፣ • ክስ አቅርቦ ለከሳሽ የሚላከውን መጥሪያ ከፍ/ቤት ወጪ አድርጐ ነገር ግን ለተከሣሽ መጥሪያውን ከማድረሱ በፊት ክሱ እንዲቋርጥ ያደረገ ከሣሽ ለዳኝነቱ የከፈለው ገንዘብ በሙሉ እንዲመለስለት የሚያቀርበው ጥያቄ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • በፍ/ቤት ክስ የመሰረተ (ያቀረበ) ወገን የክስ መሰማቱ ሂደት ከመጀመሩ በፊት ክሱን በማንሣት መዝገቡ እንዲዘጋ ያደረገ ከሆነ ለዳኝነት ከከፈለው ገንዘብ ለፍ/ቤቱ በኪሣራ ስም የሚቀነሰው ተቀንሶ ቀሪው ገንዘብ ሊመለስለት የሚገባ ስለመሆኑ	(ለ) ,245(4),3,278(1) የህግ ክፍል ማስታወቂያ 177/74 አንቀጽ 11
533.	ጥቅምት 21/4	58119	ወ/ሮ ፋጡማ ጀማል እና አቶ ዓሊ በከር	13	37	በተከራካሪዎች ፈቃድ ላይ በተመሰረተ ሁኔታ በህግ ስልጣን ባላቸው የሸሪዓ ፍ/ቤቶች ክርክር ተካሂዶ በፍርድ ያለቀን ጉዳይ በተመለከተ እንደ አዲስ በመደበኛ	አዋጅ ቁ.188/92 አንቀፅ 4(2), 5(4)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ፍ/ቤት ክስ ሊቀርብ የማይችል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 78(5), 34(5)
534.	ሚያዚያ 9/2004	73696	ወ/ሪት ሃና አበባው እና አቶ አብዱ ይመር	13	39	በህጉ አግባብ ሊሟላ የሚገባው የዳኞች ቁጥር ባልተሟላበት ሁኔታ የሚሰጥ ትዕዛዝ ወይም ውሣኔ እንደተሰጠ የማይቆጠርና ህጋዊ ውጤት ሊኖረው የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 73,337
535.	ሰኔ 2/2005	81275	ወ/ሮ ዘምዘም ወንድሙ እና አቶ አብዲሰቡር አብዱሰመድ	15	98	አንድን ጉዳይ በተመለከተ ተከራካሪ ወገኖች በየበኩላቸው በተለያዩ ፍ/ቤቶች (ችሎቶች) አንድ አይነት ወይም ተመሳሳይ የሆኑ ክሶች ባቀረቡ ግዜ (የክርክሮቹ ደረጃ ምንም ይሁን ምን) ክሶቹ ተጣምረው ታይተው ሊወሠኑ የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 8(1),11,244, 245
536.	የካቲት 29/2005	83915	አቶ ዩሐንስ በቀለ እና የቦንጋ ከተማ ማዘጋጃ ቤት	15	133	የክስ አቀራረብ ሥርዓቱን አሟልቶ ያልቀረበ ክስን ፍ/ቤቶች ሌላኛውን ወገን ሳይጠሩ ለመዝጋት ስለመቻላቸው፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ቁ. 33, 80, 222, 225, 226 እና 231
537.	የካትት 25/2005	42501	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና የአስር አለቃ ደምሴ ዳምጤ	15	136	የማይንቀሳቀስ ንብረት የመፋለም ክስ ጋር በተያያዘ ክርክር ቀርቦ ፍርድ ከተሰጠ በኂላ በክርክሩ ተሣታፊ የነበረ ወገን ንብረቱን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195,1196 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወራሾች (ሶስት ሰዎች)			አስመልክቶ ተሰጥቶ የነበረው የባለቤትነት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት መክኗል በሚል የሚያቀርበው አዲስ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑና በፍርዱ መሠረት የተጀመረው አፈፃፀም ሂደትን ለማስቆም የማይቻል ስለመሆኑ፣	ህ/ቁ. 6,358,378 የኢፌዴሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 78(1), 79(1)(4) , 37
538.	ግንቦት 23/2005	86454	ወ/ት ፍሬወይኒ አለም (ሶስት ሰዎች) እና አቶ አለም መሐሪ	15	169	በአንድ የቀረበ ክስ በተከሣሽነት የተሰየመ ወገን በከሳሽ ከቀረበበት ክስ ጋር በተገናኘ ክስ በቀረበበት ንብረት (ጉዳይ) ጋር በተያያዘ የሚያቀርበው የዳኝነት ጥያቄ በህጉ አግባብ የተከሣሽ ከሣሽነት ክሱን ተገቢውን ዳኝነት በመክፈል ያቀረበ ካልሆነ በስተቀር ዳኝነት ሊሰጥ የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 234(1)(ረ)(ሠ), 215(2), 235(2)
539.	ሰኔ 18/2005	86510	ሙሉ ኤሌክሮኒክስ ኢንጂነሪንግ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ጥቁር አንበሳ ስፔሻላይዝድ ሆስፒታል /አ.አ/	15	173	• ከሣሽ የሆነ ወገን የሚያቀርበውን የዳኝነት ጥያቄ አይነትና መጠኑን በክሱ ማመልከቻ በግልጽ በማስፈር ማቅረብ ያለበት ስለመሆኑ፣ • ተከራካሪ የሆኑ ወገኖች በህግ የተፈቀደን መፍትሔ ለማግኘት በግልጽ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 222, 234, 235, 236, 83, 224, 182, 241, 246-

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ዳኝነት መጠየቅ የሚገባቸው ስለመሆኑ፣ • የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 241 ድንጋጌ መሠረታዊ ዓላማ ተከራካሪ ወገኖች በጽሁፍ ያቀረቡት ክርክር ለማብራራት እና በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 246-248 መሠረት ጭብጥ ለመመስረት እንዲያግዝ እንጂ በጽሁፍ ማመልከቻ ላይ ያልሰፈረን የዳኝነት ጥያቄ ተከራካሪዎች እንዲጠይቁ የሚያስችል ስላለመሆኑ፣	248, 251, 255
540.	የካቲት 26/2005	82234	አቶ አየለ መኮንን እና እነ ወ/ሮ ጦቢያው ወንድም ገዛው (ስድስት ሰዎች)	15	224	የማይንቀሣቀስ ንብረት (ቤት) ሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ሻጭ በውሉ መሠረት የቤቱን ስሙ-ንብረት የሚመለከተው አካል ወደ ገዢው ለማዞር እንዲችል በሚመለከተው ክፍል ቀርቦ ተገቢውን እንዲፈፀም በማለት ገዥ የሚያቀርበው ክስ የክስ ምክንያት የለውም ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 231(1)(ሀ), 33(2-3), 222, 224
541.	መስከረም 21/2006	87190	ቄስ ዳንኤል አርኬ እና የኮልፌ ወንጌላዊት ቤተክርስቲያን መካነ ኢየሱስ	15	178	በፍ/ብሔር ሥነ ሥርዓት ህግ የተመለከተው 60 ቀን የይግባኝ ማቅረቢያ ግዜ ታሳቢ የሚያደርገው እና ተፈፃሚ የሚሆነው ተከራካሪ ወገኖች ባሉበት ውሣኔ መሰጠቱን ወይም ለውሣኔ የሚያበቃ ክርክር የተደረገ መሆኑን ተረድተው	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቀርበው ለመከታተልና የዳኝነቱን ውጤት ለመስማትና ለማወቅ ያልፈለጉትን ወይም ደግሞ የተከራካሪዎችን የመደመጥ መብት ማክበር ይቻል ዘንድ በህጉ በተዘረጋው ሥርዓት መሠረት በአግባቡ ጥሪ ተደርጐላቸው በጥሪው መሠረት ክርክራቸውን በአግባቡ ለመምራት ባልቻሉ ወገኖች ላይ ስለመሆኑ፣	
542.	መስከረም 24/2005	89893	ኮንቴክ ቢዝነስ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ወልዱ ህሉፍ	15	227	አንድ ፍርድ ቤት ክርክርን በሚሰማበት ወቅት የሚሰጠው ጊዜያዊ አገልግሎት ያለው ትዕዛዝ (Interlocutory order) ላይ በመነጠል ክርክር የሚካሄድበት ዋናው ጉዳይ ላይ ውሣኔ ከመስጠቱ በፊት ይግባኝ ሊቀርብበት የሚችለው የተሰጠው ትእዛዝ በባህሪው የሰውን መታሰር ወይም የንብረት ማስተላለፍን ወይም ስም ማዞርን ጉዳይ በተመለከተ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 320(3)(4)
543.	ጥቅምት 19/2006	92454	አቶ ፍጽም ብርሃን ገ/ክርስቶስ እና ተጠሪ፡ የለም	15	203	በችሎት በመገኘት ስልክን ማስጮህ ብሎም ፍርድ በሚነበብበት ጊዜ በችሎት ዳኛው ሥነ-ሥርዓት እንዲይዝ ሲነገረው ችሎቱ በሥነ-ሥርዓት ያናግረኝ በማለት ያልተገባ ባህሪ ማሣየት በችሎት መድፈር ወንጀል	የወንጀል ህግ ቁጥር 449(1)(ሀ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊያስቀጣ የሚችል ተግባር ስለመሆኑ፣ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 481	
544.	ታህሳስ 16/2006	91103	ዩቴክ ኮንስትራክሽን ኃ.የተ.የግ ማህበር እና እነ የአቶ ፉአድ መሃመድ እናት ወራሽ ወ/ሮ ማሪያም አብዱላሂ (ሁለት)	15	206	• ከወጪና ኪሣራ አወሣሠን ጋር በተገናኝ ከቅን ልቦና ውጪ ለክርክር የተዳረገ ወገን የክርክሩ ረቺ መሆኑ እስከታወቀ ድረስ ቅን ልቦና ከሌላው ወገን በክርክሩ ምክንያት ያወጣውን ወጪ እንዲተካለት በሚል ውሣኔ ሊሰጥ የሚገባ ስለመሆኑ፣ • የወጪና ኪሣራ ጥያቄን አስመልክቶ ፍ/ቤቶች በመጠኑ ላይ ለመወሰን በህግ ስልጣን የተሰጣቸው ስለመሆኑና ረቺ የሆነ ወገን ሁል ግዜ ወጪና ኪሣራ እንዲተካለት ሊወሰን ይገባል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 462-464
545.	የካቲት 11/2006	93137	ወ/ሮ ብጥር ታገለ እና ወ/ሮ አገር ተሰማ	15	231	• የዳግም ዳኝነት (Review of Judgement) ዓይነተኛ ዓላማ ተገቢ ሁኔታዎችና ፍሬ ነገሮች ተሟልተው መገኘታቸው ሲረጋገጥ በሀሰተኛ ማስረጃ፣ በመደለያና በመሰል ወንጀል ጠቀስ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 6(1)(ሀ)(ለ) አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ድርጊቶች ምክንያት የተዛነፈን ፍትህ ወደ ነበረበት መመለስ ስለመሆኑ፣ • የዳግም ዳኝነት ጥያቄ (አቤቱታ) ፍሬ ነገርን የማጣራትና ማስረጃን የመመዘን ተግባራት የሚከናወንበት በመሆኑ ጥያቄው ለሰበር ችሎት በቀረበ ጊዜ ችሎት አቤቱታውን ፍሬ ነገር የማጣራትና ማስረጃ የመመዘን ስልጣን ላላቸው የስር ፍ/ቤቶች ሊመራውና ሊያስተላልፈው በሚገባ ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80(3)(ሀ)
546.	መጋቢት 10/2005	83771	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ ወ/ሮ ዘነበች አለማየሁ (ሁለት ሰዎች)	15	235	በተከራካሪ ወገኖች ክርክር በሚካሄድበት ወቅት በፍ/ቤት ትእዛዝ በተከራካሪ ወገን ስም በባንክ የሚገኝ ገንዘብ ታግዶ እንዲቆይ ተደርጐ ትእዛዙ ፀንቶ በነበረበት ግዜ በገንዘቡ ላይ ወለድ ሊታሰብ ይገባል ወይስ አይገባም በሚል ክርክር የተነሣ እንደሆነ ከጉዳዩ ልዩ ባህሪ ጋር በተገናኘ ፍ/ቤቶች የልዩ አዋቂ ምስክርነትና የባለሙያ ማብራሪያን አስቀርበው በማጣራት ሊወሰኑ የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ. 136
547.	መጋቢት 22/2006	92043	ቱሌን ዩኒቨርሲቲ አሲስታንስ ፕሮግራም ኢትዮጵያ	16	2	አንድ ክስ እንደቀረበ የሚቆጠረው ክስ የቀረበበት ጽሁፍ በፍ/ቤት በቀረበ ጊዜ	በፍ/ብ/ስ/ስ/ሕ/ቁ. 213(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ዶ/ር ዮዲት አብርሃም			በመሆኑ፡- የመስቀለኛ ይግባኝ ክርክር ስለሚመራበት የህግ አግባብ፣ በተከራካሪ ወገኖች መካከል የሚቀርብን መስቀለኛ ይግባኝን በተመለከተ በህግ በግልፅ የተቀመጠ ድንጋጌ ባለመኖሩ ምክንያት በመደበኛነት የተቀመጡት የስነ ስርዓት ድንጋጌዎች ተፈፃሚ መሆን ያለባቸው ስለመሆኑ፣መልስ ሠጪው ወገን የሚያቀርበው ይግባኝ ማመልከቻ ግልባጭ ለይግባኝ እንዲደርስ ሊደረግ የሚቻለው ይግባኙ ያልተሰረዘ ከሆነ ብቻ ስለመሆኑ፣	፣337 ፣338 ፣ 340(2)
548.	ሰኔ 3/2006	91493	አቶ አየለ ሚናሞ እና አቶ አሰፋ ባዩ	16	6	አንድን ሰው በመወከል በፍርድ ቤት ቀርቦ ለመሟገት በህጉ የተቀመጠውን የዝምድና ደረጃ ወይም በህጉ የተቀመጡትን መስፈርቶች የሚያሟላ የውክልና ስልጣን የሚያስፈልግ ስለመሆኑ	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ/ 58(ሀ)፣63
549.	ሚያዚያ 9/2006	94293	ሸዋ ንግድና ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና	16	10	በአንድ ክርክር ችሎት በመታየት ላይ ያለን ጉዳይ በሌላ ችሎት ተያያዥነት ባለው ጉዳይ ውሳኔ ተሠጥቶ ከሆነ ጉዳዩ የቀረበለት ፍርድ ቤት የተላለፈውን ውሳኔ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.247 እና 248

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ አሸብር አበበ			በአግባቡ በማጤን በጭብጥነት ሊይዘው ስለሚችልበት አግባብ	
550.	መጋቢት 8/2006	95026	አቶ ዮናስ በቀለ እና አቶ ብርሃኑ ኩምሳ	16	14	ከጭብጥ አያያዝ ጋር በተገናኘ በአንድ ወገን ተቆጥሮ የቀረበን ማስረጃ ለጉዳዩ አግባብነት የለውም በሚል ወይም ህጋዊ ተቀባይነት ባለው ሌላ ምክንያት መሰማት አይገባውም የሚል ግልፅ ትእዛዝ ሳይሰጥበት የክርክሩ ጭብጥ በአንደኛው ወገን ማስረጃ ላይ ብቻ ተመስርቶ ውሳኔ እንዲያገኝ መደረጉ ተገቢ የክርክር አመራር ስርዓት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ/ 255፣257፣258፣259
551.	ግንቦት 7/2006	95620	ወ/ሮ ኢትዮጵያ ንጉሴ እና አዲስ ጡብ ማምረቻ ድርጅት	16	20	ተሻሽሎ በቀረበው ክስ ላይ ግራ ቀኙ መልስ እንዲሰጡበት ሳይደረግ እና የመከላከያ መልሳቸውን ሳያቀርቡ ተሻሽሎ የቀረበውን ክስ መሰረት አድርጎ ፍርድ መስጠት ተገቢ ስላለመሆኑ፣)	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ/ 234(1)(ሠ)(መ)፣91(1
552.	ሚያዚያ 6/2006	95649	ወ/ሮ ኢትዮጵያ ንጉሴ እና አዲስ ጡብ ማምረቻ ድርጅት	16	25	በተከራካሪ ወገኖች በአንድ የመጨረሻ ውሳኔ ላይ የእርማት አቤቱታ ሊቀርብ የሚችለው ውሳኔ ያረፈበት ነጥብ ላይ ብቻ ስለመሆኑ፣	ፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 208

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
553.	የካቲት 24/2006	91329	ወ/ሮ አስመረት ኃ/ሚካኤል እና እነ አቶ ተስፋዬ ጥላሁን(ሦስት ሰዎች)	16	39	አንድ ክስ ሲቀርብ በክስ ማመልከቻው ላይ መገለፅ ከሚገባቸው ነገሮች መካከል አንዱ የክሱ ምክንያት እና ለክሱ ምክንያት የሆኑት ነገሮችና እነዚሁ የተፈጠሩበት ጊዜና ስፍራ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ80(2)፣213(1)፣216(1)፣222(1)(ረ)
554.	ግንቦት 8/2006	93171	ወ/ሮ ሴቴ ከበደ እና እነ ወ/ሮ አስናቁ ፋንታዬ (ሦስት ሰዎች)	16	50	በውሳኔ በተቋጨ የክስ መዝገብ ላይ የክስ ይዛወርልኝ አቤቱታ ለማቅረብ የማይቻል ስለመሆኑ	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 31
555.	ሚያዚያ 7/2006	94302	ብርሃኑ አማረ ጠቅላላ ሕንፃ ስራ ተቋራጭ እና ፋርማ ብርብር ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	16	53	-በፍርድ ቤት በሚደረግ ክርክር ስለዋናዎቹ ባለጉዳዮች በመሆን ሌሎች ሰዎች በተሟጋችነት ሊቀርቡ ስለሚችሉበት ስርዓት፣ በህጉ የተቀመጠውን መስፈርት አሟልቶ አለመገኘት የሚያስከትለው ህጋዊ ውጤት	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 57፣ 58(1)፣ 60፣61፣62፣ 63 እና 197(1)
556.	ሚያዚያ 24/2006	92903	ወ/ሮ ስላስ ረዳ እና 1. ወ/ሮ ለተሚካኤል ገ/ሐዋሪያት የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	16	66	ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት በሚሰጠው የፍርድ ውሳኔ የመጀመሪያውን ደረጃ ፍርድ ቤት ፍርድን ካሻሻለው ወይም የለወጠው እንደሆነ በትችቱ ላይ ለይግባኝ ባዩ የሚገባውን ዳኝነት ዘርዝሮ መግለፅ ያለበት ስለመሆኑ	ፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 182(1)፣348(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
557.	ሐምሌ 17/2006	93987	እነ አቶ ዳንኤል ወንዳፈራ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ አስናቀች ቦጋለ (አራት ሰዎች)	16	194	በፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 358 መመዘኛ የሚያሟላ አቤቱታ አቅራቢ (ፍርድ ተቃዋሚ) የሚቃወመው ፍርድ በይግባኝ ያልተሻረ (ዋጋ ያለው) እና ያልተፈፀመ መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	በፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ ቁ 358
558.	መጋቢት 24/2005	77983	እነ አቶ እንድሪስ አደም (አምስት ሰዎች) እና ወ/ሮ አስናቀች ጥላሁን	15	181	• በፍ/ብሔር ክርክር ማስረጃ የሚሰማውና ፍሬ ነገሩ እንዲነጠር የሚደረገውም በማስረጃ የሚነጥረው ፍሬ ነገር ለዳኝነት አሰጣጡ እጅጉን አስፈላጊና የግድ ሆኖ ሲገኝ ስለመሆኑ፣ • ማስረጃ እንዲሠማ የሚፈልግ ወገን ማስረጃው የሚሰማበትን ነጥብ ለይቶ የማስረጃውን አይነትና የሚገኝበትን ቦታ ሁሉ በመጥቀስና በእጁ ላይ ያለውንም አያይዞ ማቅረብ ያለበት ስለመሆኑ፣	ፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ /ቁ.223¸234¸ 137(3)¸145¸ 256,136-138,246,248
559.	ጥቅምት 25/2007	93239	አቶ አበበ ክብረት ሚስትና ወራሾች እና ወ/ሮ ብርሀኑ መኮንን (አስር ሰዎች)	17	5	ተከራካሪ ወገኖች ለፍ/ቤት የሒሳብ አጣሪ ይሾምልን የሚል አቤቱታ ሲያቀርቡ በሒሳብ አጣሪዎች ሪፖርት አለመስማማት ቢኖር እንኳ ጉዳዩ የንግድ ህጉንና የፍታብሔር ሥነ ስርዓቱን መሠረት በማድረግ ውሣኔ በዛው በኩል እንደሚሠጥ በግልጽ ከተስማሙ ይህ ግልጽ ስምምነት	የፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ ቁ. 277(1)(2) ፣የፍታብሔር ህግ ቁጥር 3312

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ባለበት ሁኔታ የሒሳብ አጣሪዎች የስራ ክንውን ግድፈት አለበት በማለት ጉዳዩን ወደ ፍርድ ቤት የሚያቀርቡበት ህጋዊ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ፣	
560.	ጥር 19/2007	100631	ሮፓክ ነዋሪዎች ማህበር እና ሮፓክ ኢ/ኃ/የ/የግ/ማህበር	17	7	በህግና በሚመለከተው መንግስት አካል እውቅና የተቋቋሙ ማህበራት የተቋቋሙበትን አላማ ለማሳካት፣የአባላታቸውን መብትና ጥቅም ለማስከበር ፍ/ቤት፣ለግልግል ተቋም ወይም ለሌሎች የዳኝነት ሥልጣን ለተሰጣቸው አካላት የዳኝነት ጥያቄ የማቅረብ መብት ያላቸው ስለመሆኑ፣	ፍትሐ ብሔር ህግ ቁጥር 454(1) የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ. 35 አዋጅ ቁጥር 62/2001 አንቀፅ 55፣110
561.	መስከረም 1/2007	94511	እነ ወ/ሮ ብዙ ሰንበታ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ታደሰ ሰንበታ	17	13	በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 74(2) መሰረት ፍ/ቤቱ የተዘጋን የይግባኝ አቤቱታን እንደገና ስለሚያይበት አግባብ፣	በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ 74(2)
562.	መጋቢት 16/2007	94713	እነ ህፃን ሰኢድ ዘውዱ(ሦስት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ጥሩ ሰው ሞሳ (9 ሰዎች)	17	16	የተከሳሽ ከሳሽነት ክስ የፍ/ብሔር ሥነ-ስርዓት ህጉ በሚያዘው መሰረት ሥርዓቱን ጠብቆ ያልቀረበ ከሆነ ዳኝነት ሊሰጥበት የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ. ቁ 234(1)፣(2)
563.	መጋቢት 16/2007	97217	አቶ ባካፋ አንለይ	17	21	አንድ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት (ሰበር ሰሚ	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ቴዎድሮስ አንለይ			ችሎት)የሥር ፍ/ቤት ጉዳዮን አግባብነት ባላቸው ማስረጃዎች ሁሉ አጣርቶ እንዲወስን ብሎ አንድን ጉዳይ ሲመልስ ስለማስረጃ አቀራረብ በህጉ የተመለከቱትን ድንጋጌዎችን ሁሉ ባላገናዘበ መልኩ ማስረጃ ይቅረብ ማለት ስላለመሆኑ፡- ለአንድ ጉዳይ አግባብነት ያላቸው ማስረጃዎች መቅረብ ያለባቸው ለህጉ የተዘረጋውን ሥርዓት ጠብቀው ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑና ተገቢውን የማስረጃ አቀራረብ ሥርዓት ሳይጠብቅ የሚቀርብ ማስረጃ ግን ዋጋ ሊሰጠው የማይገባና ውድቅ ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ፣	ቁ 137(3) እና 256
564.	ሕዳር 8/2007	97094	ወ/ሮ አስቴር አምባው እና እነ አቶ አበባው ክፍሌ/ሁለት ሰዎች/	17	28	በተያዘ ወይም በተከበረ ንብረት ላይ መብት አለን ብለው ተቃውሞ የሚያቀርቡ ሠዎች በንብረቱ ላይ ያላቸውን የቀዳሚነት መብት ወይም ባለይዞታነት ለማረጋገጥ በጽሁፍ ማስረጃ ብቻ ሳይወሠኑ ሌላ ማስረጃም ሊያቀርቡ የሚችሉ ስለመሆኑ፣	የፍ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 418/3/ እና የፍህ/ቁ 1193/1//2/
565.	ጥቅምት 28/2007	95587	ወ/ሮ ሀዋ በከር እና እነ አቶ ቶፊቅ መሐመድ (ሁለት ሰዎች)	17	31	በሞተ ሰው ስም ቀደም ብሎ የተሰጠን ውክልና በመያዝ የሚቀርብ ክስ ፣የሚደረግ ክርክር እና የሚሰጥ ውሣኔ እንዳልቀረበ እና ውሣኔም እንዳልተሰጠ የሚቆጠር	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2232(1) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 57

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣	
566.	መጋቢት 4/2007	101632	አቢሲኒያ ባንክ እና ወ/ሮ ዘይቱ ከማል	17	38	ሌሎች ሰዎች በሚከራከሩበት መዝገብ ለክርክሩ መነሻ ከሆነው ንብረት ውስጥ በአንደኛ ወገን ጠያቂነት የታገደን ንብረት ሌላ ሶስተኛ ወገን ለሌላ እዳ አፈፃፀም ንብረቱን ሥለምፈልገው በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 158 መሰረት የተሰጠው የዕግድ ትዕዛዝ ይነሳልኝ ብሎ አቤቱታ አቅርቦ ዕግዱ ሊነሳ አይገባም ተብሎበሚሰጠው ብይን ላይ ይግባኝ በሚጠየቅበት ወቅት ከስረ ነገር ውሳኔ በፊት ይግባኝ የሚባልበት አይደለም ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ፡-	በፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ158 እና የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ. 320(3)
567.	መጋቢት 17/2007	103781	ወ/ሮ አስካለ አሸኔ እና አቶ ታምራት ተስፋዬ	17	41	በፍርድ የተከለለከለ ሰው የፍቺ ጥያቄ ስለሚያቀርብበት አግባብ	
568.	ግንቦት 21 ቀን 2007 ዓ.ም	99642	ቴራ ኮንስትራክሽን እና አቶ ሚካኤል ነገሠ	18	75	ለክርክሩ መነሻ የሆኑ እና በተከሳሽ እጅ የሚገኙ ንብረቶች እንዳይሸጡ፣ እንዳይለወጡና በማንኛውም መንገድ ለ3ኛ ወገን እንዳይተላለፍ በታገዱበት ሁኔታና ተከሳሽ በንብረቶች ላይ ጉዳት እንደሚያደርስ ባልተረጋገጠበት ሁኔታ ተከሳሽን ተጨማሪ ዋስ አቅርብ ማለት አግባብነት የሌለውና የስነ ስርዓት ህጉን	የፍ/ሥ/ሥ/ህ/ ቁ 151

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ዓላማ ያላገናዘበ ስለመሆኑ፣	
569.	መጋቢት 30 ቀን 2007 ዓ.ም	101345	አቶ ፀጋዬ ብርሃኑ እና ወ/ሮ መሠረት ተገኝ	18	83	በመርህ ደረጃ በህግ አግባብ የተቋቋመ ፍ/ቤት የሠጠው ውሳኔ በህግ አግባብ በተቋቋመ የበላይ ፍ/ቤት በህጉ በተዘረጋው ስርዓት እስካልተለወጠ ድረስ የማይፈጸምበት ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ፣	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 378፣372፣392
570.	ሐምሌ 28 ቀን 2007 ዓ.ም	98593	አቶ ክንፈ ወልደሰንበት እና እነ አቶ ስለሺ በቀለ (ሰበት ሰዎች)	18	96	በወጪና ኪሳራ ጉዳይ በተሰጠ ውሳኔ ላይ በይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ቁ. 466
571.	ቀን 29/11/2007 ዓ.ም	111599	እነ አቶ መላኩ ካሳዬ እና ወ/ሮ ሱሲ አሲ	18	100	በካሳ ጉዳይ ካሳ የጠየቀው ወገን ገንዘቡን በማስረጃ ባላረጋገጠበት ሁኔታ ሌላኛው ተከሳሽ ወገን ዝም በማለቱ ብቻ እንዳመነ ተቆጥሮ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢ ያለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 83
572.	ሐምሌ 14 ቀን 2007 ዓ.ም.	102543	ልደታ ክፍለ ከተማ ወረዳ 4 አስተዳደር ፅ/ቤት እና ወ/ሮ አሰለፈች ወልዴ	18	104	የአንድ ክስ ዝርዝር ይዘቱ ሳይታይ እርስቱ ብቻ ታይቶ የፍርድ ቤት የሥረ ነገር ዳኝነት የሚወሰንበት የሕግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ ስልጣን ሳይኖር የተሰጠ ውሳኔ ስርዓቱን ጠብቆ አቤቱታ እስከቀረበበት ድረስ ሊፀና የማይገባው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 9 እና 231(ለ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
5. የውል ህግ							
5.1 ጠቅላላ የውል ህግ ድንጋጌዎችን በተመለከተ							
573.	ሐምሌ 19/1997	17068	የኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት እና ሚ/ር ቢሮ ኒአቲክፖ	1	55	በህግ ግምት የሚሸፈንን የፍሬነገር ክርክር በሚመለከት ተከራካሪ ወገኖች ባያነሱትም ፍ/ቤቱ የህግ ግምቱን ተፈፃሚ ስለማድረጉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1856,2024 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 89
574.	ሐምሌ 29/1997	17191	ወ/ሮ አስቴር አርአያ እና አቶ ግርማ ወይጆ	1	77	በአንዳንድ ውሎች የተመለከተን የአገልግሎት ክፍያ መጠን ለመቀነስ ፍ/ቤት ስላለው ስልጣን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1711, 1731, 1676(2), 2635, 2640, 2646
575.	ጥቅምት 16/1998	16896	ዘምዘም ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እና የኢሊባቦር ዞን ትምህርት መምሪያ	2	75	የተዋዋዮች በውሉ አለመግባባት ሲፈጠርና ጉዳዩን በገላጋይ ዳኞች እንዲታይ ሲስማሙ ፍ/ቤት ይህንን ስምምነት ማስፈፀም ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1711,1731(1)
576.	ሚያዚያ 18/1999	18768	ወ/ሮ አከሚቱ ግዛቸው እና ወ/ር ዝናሽ ሀይሌ	4	37	የውል አብዛኛው ግዴታ በተፈፀመ ጊዜ የተወሰነ ቀሪ ገንዘብ አለመከፈሉ ውሉን	1771/1/፣ 1785/2/ እና

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ለማፍረስ የሚያበቃ መሰረታዊ የሆነ ግዴታ መጣስ የሚያስኝ ስላለመሆኑ	1789
577.	ሕዳር 5/2000	26399	አቶ ኃ/ማርያም ባዩ እና እነ አቶ ሣሙኤል ጉሣዬ (አምስት ሰዎች)	5	26	የውክልና ስልጣኑ ቀሪ ከተደረገበት እንደራሴ ጋር በቅን ልቦና ውል ፈፅመው በተገኙ ጊዜ ውሉ እንዲፈርስ ላይወሰን የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1808, 1816, 2191(2), 2193
578.	ጥቅምት 14/1998	17077	ዝቋላ ስቲል ሮሊንግ ሚል እና አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ	1	107	የዕዳ መክፈያ ጊዜ ካለፈ በኂላ ባለገንዘቡ ለባለዕዳው የሚያደረገው የዕዳ ክፍያ ጊዜ ማራዘም ዋሱን ከዋስትናው ነፃ የሚያደርገው ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1928(1)እና(2)
579.	ጥቅምት 29/1998	15551	ዮናይትድ ቴክኒካል ኢኩፐመንት ኩባንያ እና የኢትዮጵያ መተርና መሐንደስነት ኩባንያ	1	111	ውል እንዲፈርስ ከተወሰነ በኂላ ተዋዋዮች ወደነበሩብት እንዲመለሱ የሚወሰነው በውሉ መሰረት የተሰራውን ስራ ለማፍረስ የማይቻል ወይም አስቸጋሪ ካልሆነ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1716(1), 1815,1816 እና 1817
580.	መጋቢት 13/1999	15662	የኢት/ልማት ባንክ እና ሐዲ አብዲራህማን ቴሊሳ	4	25	ውለታዎች ግልጽ በሆኑ ጊዜ ዳኞች ግልጽ ከሆነው በመራቅ የተዋዋዮች ፈቃድ ምን እንደነበር ለመተርጉም ስላለመቻላቸው	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2298,1733

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
581.	ሐምሌ 3/1999	21355	አንበሳ የከተማ አውቶብስ አገልግሎት ድርጅት እና አንበሳ ኢንሹራንስ ኩባንያ	5	35	የመልካም ሥራ አፈፃፀም ዋስትና የሰጠ ወገን ከዋናው ውል አለመፅናት ጋር በተያያዘ የዋስትና ውሉ እንዲፈርስ ሊጠይቅ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1923(2)
582.	ጥቅምት 5/2000	25115	አቶ ማሞ ጉበና እና አቶ ወርቅነህ ተክለማርያም	5	39	ተራ ዋስ የሆነ ሰው ከባለዕዳው ጋር ተጣምሮ ክስ በቀረበበት ጊዜ ከገባው የዋስትና ግዴታ ሙሉ በሙሉ ከኃላፊነት ነፃ ሊደረግ የሚችለው ዋናው ባለዕዳ ግዴታውን ለባለገንዘቡ ከመወጣቱ ጋር በተያያዘ ስለመሆኑ	ትርጉም
583.	ሕዳር 11/2000	24574	የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተ/ቤ/መ/ፖ/ጠ/ጽ/ቤት እና አቶ ይትባረክ ሣህሉ	5	79	በግልፅ ዳኝነት ተጠይቆበት ውሣኔ ሳይሰጥበት የታለፈ ጉዳይ እንደተነፈገ ይቆጠራል የሚለው የሥነ- ሥርዓት ህግ ድንጋጌ ሊተረጉም የሚችልበት አግባብ	ትርጉም
584.	መጋቢት 25/2000	25434	የአዲስ አበባ ውሀና ፍሳሽ ባለስልጣን እና ፋሬተርስ ኢንተርናሽናል ኃ/የተ/የግል ማህበር	5	83	በውል ውስጥ አጠራጣሪና ግልፅነት የጐደላቸው ጉዳዩች በፍ/ብ/ህ/ቁ.1738 መሠረት እልባት ሊሰጣቸው የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1738
585.	ጥቅምት 19/2000	26565	ግሎባል ኢንሹራንስ /አ.ማ/ እና ንብ ትራንስፖርት /አ.ማ/	5	88	ሊፈጠር ወይም ሊከሰት እንደሚችል ቀድሞ ሊገመት ወይም ሊታሰብና ጥንቃቄ ሊደረግበት የሚቻል ሁኔታ ድንገተኛ ደራሽ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 1792(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቢሆን እንኳ ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ (Force majeure) ተብሎ የማይወሰድ ስለመሆኑ	
586.	መጋቢት 09/2000	29369	በኢትዮጵያ የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት የሆለታ የግብርና ምርምር ማዕከል እና አቶ ተመስገን አድነው	5	94	• የባለዕዳው ቀጥተኛ የውል ፈፃሚነት ከውሉ ባህሪ አኳያ ማስፈፀም አለመቻል ውሉ እንዲሰረዝ መጠየቅ ሳያስፈልግ ኪሣራ ካለ መጠየቅ ስለመቻሉ • በውል መሠረት ግዴታውን ያልተወጣ ወገንን አስገድዶ ለማስፈፀም የማይቻል በሆነ ጊዜ በውሉ ግዴታውን የተወጣው ወገን ውሉ ባለመፈፀሙ ምክንያት የደረሰውን ኪሣራ ለመጠየቅ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1771(1) እና (2)
587.	ሚያዚያ 09/2000	30947	የኢትዮጵያ ቴሌኮሚኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና አቶ ሲሳይ ጥላሁን	5	80	የስልክ ክፍያ እንዲከፈል ለተገልጋይ የተሰጠ ማስታወቂያ ክፍያው እንዲከፈል ለማድረግ እንጂ ክፍያውን ላለመፈፀም ምክንያት ሊሆን አለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1901
588.	ሚያዚያ 09/2000	31480	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክና እና አቶ መሐመድ	5	102	ለአቅመ አዳም ካልደረሰ ልጅ ጋር የሚደረግ የመያዛ ውል ተፈፃሚ የማይሆን ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2187/1
589.	ታህሳስ 17/2000	12719	ሉክሰር የቱሪስትና የጉዞ	7	2	በሁለት ወገኖች መካከል የተፈረመ ሰነድን	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወኪል ኃላ/የተ/የግ/ማህበር እና ብሩኔይስ ኃ/የተ/የግ/ማኅበር			እንደ ህጋዊ ስምምነት ለመውሰድ የፈራሚ ወገኖችን ሃሳብና ፍላጐት መመርመር አስፈላጊ ስለመሆኑ	1734, 1952/1/
590.	ሐምሌ 24/1999	20232	አቶ ትዕግስቱ ብዛ እና አቶ ይሃ ይብሬ	7	9	የሚተላለፉ የገንዘብ ሰነዶች የተዋዋይ ወገኖች መብትና ግዴታዎች የሚፈጠሩባቸውና የሚረጋገጡባቸው በመሆናቸው የውል ህግ መሰረታዊ ድንጋጌዎች መሟላታቸው አስፈላጊ ሁኔታ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 715, የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1706, 1679
591.	ጥቅምት 28/2000	22448	ኦርቢስ የንግድና ቴክኒክ ክፍል አ/ማህበር እና አቶ ሙሉነህ ካሰ	7	12	ፍርድ እንዲፈፀም ለመጠየቅ ችሎታ ያለው ፍርድ የተፈረደለት ሰው /ወገን/ ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378/1/
592.	ታሕሳስ 8/2000	24974	እነ አቶ ፈቃዱ ደሬሌ (ሁለት ሰዎች) እና እነ አቶ ንጉሴ ወርቁ (ሁለት ሰዎች)	7	132	በውል ከተገባ ግዴታ አመዛኙ ክፍል ተፈፀመ ወይም/እና አይነተኛ የሆነ የውል መጣስ ተከስቷል ለማለት ባልተቻለ ጊዜ ውል እንዲሰረዝ ለመወሰን የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1771,1784, 1785
593.	የካቲት 18/2000	26996	አቶ በቀለ ደቦጭ እና	7	140	ውል የተደረገበት ጉዳይ ሊፈፀም የማይችል ሆኖ በተገኘ ጊዜ ተዋዋይ ወገኖችን ወደ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1715, 1815

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ወ/ሮ አዛለች ደሣለኝ (ሰባት ሰዎች)			ነበሩበት ቦታ የመመለስ ውጤት ያለው ስለመሆኑ	
594.	ታህሳስ 8/2000	27349	ብሔራዊ የኢትዮጵያ ኢንሹራንስ ኪባንያ እና ዘላቂ ግብርና ተሐድሶ ኮሚሽን	7	146	ተዋዋይ ወገኖች በመካከላቸው የሚፈጠርን አለመግባባት በስምምነት ወይም ደግሞ በአስታራቂ አማካኝነት ለመፍታት የተስማሙ ከሆነ ይኼው ስምምነት ተፈፃሚ መሆን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1765, 1731/1/
595.	ሚያዚያ 7/2000	31223	ወ/ሮ ለምለም መኩሪያ እና ወ/ሮ ሙሉእመቤት ጌታሁን	7	158	ውል ግልፅ በሆነበት ጊዜ ዳኞች ግልፅ ሆኖ ከሚሰማው በመራቅ ውልን መተርጎም እንደማይችሉ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1733
596.	የካቲት 11/2000	31640	አቶ ገረመው ግዛው እና አቶ ፈቃዱ ያደቴ	7	166	በውል ግዴታ ውስጥ ባለዕዳ የሆነ ወገን የጉዳት ኪሳራ ከፋይ የሚሆነው ውልን አሟልቶ ሳይፈፅም ሲቀር ወይም ውሉን ከስምምነት ውጪ አዘግይቶ ሲፈፅም ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1771
597.	ጥቅምት 6/2001	35472	አቶ መሐመድ ካሣሁን እና አቶ ሰለሐዲን ኑር	8	291	የደረሰው ወይም ይደርሣል ተብሎ የሚጠበቀው ኪሣራ በጉዳት ኪሣራ ሊካስ የሚችል በሆነ ጊዜ ውሉን አስገድዶ ለማስፈፀም የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1776

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
598.	ጥቅምት 11/2001	34803	መ/ር መኳንንት ወረደ እና እነ መስከረም ዳኛው (አራት ሰዎች)	8	294	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1723"ን" መስፈርት አላሟላም በሚል ውል እንዲፈርስ የተደረገ እንደሆነ ተዋዋይ ወገኖች ወደነበሩበት እንዲመለሱ ውሣኔ ሊሰጥ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723,1815
599.	ሕዳር 16/2001	33473	ወ/ሮ ሃርሴማ ሰለሞን እና የአርባ ምንጭ ዩኒቨርስቲ	8	322	በአሰሪ ወይም በ3ኛ ወገን ወጪ ትምህርትን ተከታትሎ ለማገልገል በሚል የተገባን ውል (ስምምነት) የጣሰ ሰው ግዴታውን በአማራጭ ሊወጣ የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
600.	መጋቢት 24/2001	39568	አቶ ሽንቁጤ ተ/ማርያም እና አቶ ገብሬ ጉንጤ	8	339	በውል ግንኙነት ውስጥ የራስን ግዴታ ሳይወጡ ሌላው ወገን ግዴታውን አልተወጣም በሚል የሚቀርብ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1757
601.	ሐምሌ 07/2001	39336	ኒያላ ኢንሹራንስ አ/ማ እና እነ አዱኛ እጅጉ (ሁለት ሰዎች)	8	337	በህግ ፊት በማይፀና ውል አማካኝነት የተሣሠሩ ወገኖችን ወደ ነበሩበት ይመለሱ በሚል ውሣኔ መስጠት የሚቻለው መመላለሱ አንደኛውን ወገን በእጅጉ የሚጐዳ ወይም ከሌላኛው ያልተገባ ጥቅም ሊያስገኝ የሚችል አለመሆኑ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	ትርጉም
602.	ሕዳር 10/2002	42897	አቶ አየለ ሐብተየስ	10	110	ውል በተዋዋይ ወገኖች መካከል ሊኖር	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ ሚ/ር ኖቼራ ጃካርሎ (ሁለት ሰዎች)			የሚገባውን የቅንነትና የመተማመን ግንኙነት መሠረት በማድረግና ጉዳዮቹ ውስጥ ያለውን ልማዳዊ ሥርዓት በመከተል በቅን ልቦና ሊተረጐም የሚገባ ስለመሆኑ	1732(1)
603.	ሕዳር 15002	40947	አቶ መዝገቡ መድህኔ እና የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር	10	113	ለጨረታ ማስከበሪያ በሚል የሚያዝ ገንዘብ ጨረታውን ባዘጋጀው አካል ሊወሰድ የሚችለው ተወዳዳሪው ጨረታውን ባሸነፈው መጠን ሆኖ በጨረታው መሠረት ውል ለመፈፀም ፈቃደኛ ያልሆነ እንደሆነ ስለመሆኑ	ትርጉም
604.	ታሕሳስ 6/2002	43825	የህፃን ኮከቤ ተረፈ ሞግዚትና አስተዳዳሪ እና እነ አቶ አያሌው ካሳዬ (ሁለት ሰዎች)	10	115	ተከራካሪ ወገኖች ባላነሱበት ሁኔታ ፍ/ቤት የውል አፃፃፍ ሥርዓትን (ፎርማሊቲን) መሠረት በማድረግ በግራ ቀኝ ወገኖች መካከል የተካሄደን ውል ፈራሽ ነው በሚል የሚሰጠው ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723,1808(2)
605.	ሚያዚያ 5/2002	47971	ወ/ሮ ጅቦኒ ቱና እና ወ/ሮ ብርቂ ኢርክታ	10	157	በፍ/ብሔር ጉዳይ ህጋዊ ጥበቃ ሊደረግለት የሚችል ዋስትና የሚደረግበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1922
606.	ግንቦት 19/2002	49453	የኢትዮጵያ የግብርና ምርምር ኢንስቲቲዩት	10	192	በአሰሪና ሠራተኛ መካከል በተደረገ ስምምነት መሠረት አሰሪው ሠራተኛው	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ተፈሪ ማሞ			በውጭ አገር ትምህርቱን እንዲከታተል ለማስቻል የሚያስፈልጉ ወጭዎችን ደመወዝን ጨምሮ ለመክፈል ሠራተኛው ደግሞ ትምህርቱን ሲያጠናቅቅ አሠሪውን ለማገልገል ውል ገብቶ ሠራተኛው ግዴታውን ለመፈፀም ያልቻለ በሆነ ጊዜ አሠሪው የጉዳት ኪሣራ የመጠየቅ /የመክፈል/ መብት ያለው ስለመሆኑ	
607.	ጥቅምት 16/2003	54249	ጌታሁን አበበ ቦጋለ እና ሐሰን ገአስ ሁመድ	12	2	አግባብነት ካለው የመንግስት አካል ፈቃድ ሳይኖር የከርሰ ምድር ቁፋሮ ሥራን ለመስራት የሚደረግ ውል ህጋዊና አስገዳጅ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	
608.	ጥቅምት 01/2003	40109	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና አቶ ተክሌ ዋከኔ	12	4	በህግ አግባብ ተመዝግቦ የሚገኝ የመያዣ ውል ተጠቃሚ የሆነ ወገን በህግ የተቀመጠው ጊዜ ከማለፉ በፊት ውሉ እንዲታደስለት ከጠየቀ የንብረቱ አስያዥ ፈቃድ መኖሩ ሳይረጋገጥ ውሉ ሊታደስና ሊመዘገብ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3058/1/ እና /2,/ 1632/2/
609.	የካቲት 7/2003	43226	ጌታ ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	12	58	• ውሎችን ህገ ወጥ ናቸው ወይም በህግ የተቀመጠውን መስፈርት አላሟሉም (Unlawful contracts or illegal contracts) በሚል ለመለየት የሚቻልበት አግባብ እና የሚያስከትሉት ውጤት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 446,447 አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• በመያዣ ተይዟል በሚል ባለገንዘብ በሆነ ባንክ በሐራጅ ንብረቱ የተሸጠበት ሰው ባንኩ ንብረቱን ለመሸጥ መብት የለውም በሚል /ውሉ እንዲፈርስ/ የሚያቀርበው የመቃወም አቤቱታ በሁለት ወር ጊዜ ውስጥ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	6 አዋጅ ቁ. 216/92
610.	ጥቅምት 29/2003	42150	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ አቶ ዳንኤል ካሣ /ሀያ ሁለት ሰዎች/	12	7	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ ከሚያስተዳድራቸው ቤቶች ጋር በተያያዘ በፍርድ ሃይል የኪራይ ውል እንዲዋዋል የሚደረግበት ህጋዊ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ	
611.	ሕዳር 30/2003	47617	ቄስ ገ/ሚካኤል አለምነው እና ወ/ሮ መልኬ ደምሴ	12	14	ውልን በተመለከተ በህግ የተቀመጠውን ፎርም አልጠበቀም በሚል አቤቱታ ለማቅረብ ስለሚችለው ሰው /ወገን/	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1808/2/
612.	ሕዳር 2/2003	49041	የአ/አ ከተማ አስተዳደር ዋና ኦዲተር መ/ቤት እና አቶ ኤሣው መዓዛ /ሦስት ሰዎች/	12	17	የዋስትና ግዴታን ቀሪ ለማድረግ የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1925/2/
613.	ሕዳር 13/2003	52106	እነ አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ.ማ /ሁለት ሰዎች/ እና	12	20	ከመኪና ሽያጭ ጋር በተገናኘ ሽያጩ ከመከናወኑ በፊት በነበረ የፍ/ቤት እገዳ መነሻነት ገዢው በባለቤትነት መብቱ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2341/2/ 2281, 2336,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ታደሰ አደሬ			መገልገል ሳይችል ቢቀር በሻጩ ላይ የሚኖር ኃላፊነትና የጉዳት ካሣውን በመወሰን በኩል የገጊው ተነፃፃሪ ግዴታ	2329, 2360, 1802, 1790
614.	ሕዳር 13/2003	53968	እነ የምስራቅ ወለጋ ገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/ እና አቶ ፀጋዬ ነጋ	12	24	እቃን ለመግዛት በጨረታ ማስታወቂያ ያወጣ ድርጅት ተወዳዳሪዎች በጨረታ ላይ ከተነገረው የተለየን ዕቃ በማቅረብ ከተወዳደሩ በኋላ ድርጅቱ ተወዳዳሪ የሆነው አካል በጨረታ ሰነዱ ላይ ሞልቶ ያቀረበውን እቃ መሰረት በማድረግ ውል የተዋዋለ እንደሆነ ይህንኑ ውል ለመፈፀም የሚገደድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1695/2/
615.	ሕዳር 28/2003	54312	አቶ ሃይላይ ተክላይ እና ውቁር የጨው አምራቾች ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	12	27	በማህበር አባላት ስምምነት የሚወጣ ደንብን አስመልክቶ በማህበሩ አባላት መካከል ብሎም በማህበሩ እና በአባላት መካከል የሚነሱ አለመግባባቶችን እልባት ለመስጠት በፍትሐብሔር ህጉ ውስጥ ስለ ውሎች በጠቅላላው የተመለከቱት ድንጋጌዎች ተፈፃሚ ሊሆኑ የሚችሉ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1676/1/
616.	ሕዳር 11/2003	55311	ወ/ሮ ብርሃኔ አጥናፉ እና	12	31	ውል ጋር በተያያዘ ተዋዋይ የሆነ ወገን ውሉን የፈፀምኩት ተገድጄና ከፍላጐቴ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1706/1/,167

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኢንስፔክተር ዮሃንስ ተሲሳ			ውጭ ነው በሚል የሚያደርገውን ክርክር ዳኞች (ፍ/ቤቶች) የዚህን ተዋዋይ ወገን እድሜ፣ ጾታ፣ የተዋዋይ ወገኖችን ልዩ ግንኙነት እና አጠቃላይ ተያያዥነት ያላቸው አኳኋኖች ጭምር መሰረት በማድረግ መወሰን ያለባቸው ስለመሆኑ	8/ሀ/,1809
617.	ሕዳር 1/2003	56368	ዶ/ር ሰለሞን ነጋሽ እና የባህርዳር ዩኒቨርስቲ	12	37	ተዋዋይ ወገኖች በመካከላቸው ሊፈጠር የሚችለውን አለመግባባት በግልግል ዳኝነት ለመፍታት ከተስማሙ በኋላ አንደኛው ወገን ፈቃደኛ ያልሆነ እንደሆነ ሌላኛው ተዋዋይ ስምምነቱ እንዲፈፀም ለፍ/ቤት የሚያቀርበው አቤቱታ የክስ ምክንያት የለውም ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1731 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 33/2/, 231
618.	ሕዳር 14/2003	56682	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አንዋር አብዱራህማን /ስምንት ሰዎች/	12	39	የመያዣ ውል ስልጣን በተሰጠው አካል ፊት ተደርጐ ለማስረጃነት ዋናውን ሰነድ ማቅረብ ባልተቻለ ጊዜ የዋናው ሰነድ ግልባጭ ስለመሆኑ ሥልጣን በተሰጠው አካል ተረጋግጦ የቀረበ የዋናው ሰነድ ኮፒ እንደ በቂ ማስረጃ ሊወሰድ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2011, 2008, 2009
619.	ታህሳስ 12/2003	48857	የአዲስ አበባ ውሀና ፍሳሽ ባለስልጣን እና	12	42	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024/ረ/ እና 2023 ለውሃ ፍጆታ ክፍያ ተፈፃሚነት የሌላቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2023, 2024/ረ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የአዲስ አበባ ከተማ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 16/17 አስተዳደር ጽ/ቤት				
620.	የካቲት 7/2003	56794	አቶ ሳህሉ ሙሉጌታ እና እነ አቶ ሰለሞን ኤፍሬም /ሦስት ሰዎች	12	71	ውልን መሰረት በማድረግ ቀብድ የተቀበለ ወገን የቀብዱን አጠፌታ በመክፈል ውሉ እንዲፈርስ ለመጠየቅ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1885/2/
621.	መጋቢት22/2003	57356	ወ/ሮ መሠረት በቀለ እና ወ/ሮ ኤልሳ ሶሞኔላ	12	98	• በጽሁፍ እንዲደረጉ በህግ የተደነገጉ የውል አይነቶች ህጋዊና የተሟሉ ናቸው ለማለት መሟላት ያለባቸው ሁኔታዎች /መስፈርቶች/ • የቤት ሽያጭ ውል ምስክር ሳይኖርበት በውልና ማስረጃ ጽ/ቤት በመደረጉ ብቻ ህጋዊና የሚፀና ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723/1/, 1727/2/, 2877
622.	ሚያዚያ 06/2003	58157	አቶ ዮሐንስ ታደሰ እና ወ/ሮ አማረች መንገሻ	12	107	• ተዋዋይ ወገኖች ውል ለማድረግ ነፃ ቢሆኑም ህግ የወሰናቸውና የከለከላቸውን ነገሮች ባለመገንዘብ /ባለማክበር/ የሚደረጉ ውሎች የማይፀኑ እና የማይፈፀሙ ስለመሆናቸው • በመንግስትና በህዝብ መሬት ላይ ግለሰቦች አንዱ ሰጪ ሌላው ደግሞ ተቀባይ በመሆን የባለቤትነት መብት ሊመሰርቱ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1716

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማይችሉ ስለመሆኑ	
623.	ታህሳስ 25/2003	43379	አበበ አበጋዝ እና ጥሩነሽ ተክሌ	12	150	ተዋዋይ የሆነ ወገን ወይም ጥቅም ያለው ማናቸውም ሰው ውሉ የተደረገበት ጉዳይ ወይም ምክንያት ከህግ ውጪ ነው ወይም ለህሊና ተቃራኒ ነው ወይም ለውሉ አፃፃፍ የተደነገገው ፎርም አልጠበቀም የሚል መከራከሪያ ምክንያት በማቅረብ ወሉ እንዲሰረዝ ለመጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1808/2/
624.	ጥር 16/2004	71375	ዳሸን የህትመትና የንግድ ስራዎች ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ፍስሐ ይሁን	13	203	ውሎች በቃል፣ በተለመዱ ጠቅላላ ምልክቶች ወይም ግዴታ ለመግባት መፍቀድን በማያጠራጥር አሰራር በማስታወቅ ሊደረጉ ስለመቻላቸው	የፍ/ብ/ህ/ቁ.16 81(1
625.	ጥር 3/2004	57280	እነ ሴንትራል ቬኑ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር (አራት ሰዎች) እና እነ አቶ ሰለሞን ከተማ (ሁለት ሰዎች)	13	189	ከውል መፈፀም ጋር በተገናኘ ተዋዋይ ወገኖች ውልን በተናጠል ለመሰረዝ (unilateral cancellation of contract) ስለሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.17 71, 1774, 1757, 1787, 1785, 1786, 1789, 1788
626.	ሚያዚያ 25/2004	69915	ሻምበል ይኩኖ ለገሠ እና አቶ መሐመድ በሽርና ቤተሰቦቹ ጨው አምራች ኃ/የተ/የግል ማህበር	13	211	እንደ ውል አልተፈፀመልኝም በሚል የጉዳት ኪሣራ ጥያቄ በቀረበ ጊዜ ፍ/ቤቶች የጥያቄ አቅራቢውን ተነፃፃሪ የውል ግዴታ ግምት ውስጥ በማስገባት የጉዳት ኪሣራ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1771, 1802

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊወሰኑ የሚገባ ስለመሆኑ	
627.	ሰኔ 5/2004	66935	አቶ ሽመልስ አበራ እና አቶ ጌታቸው አያልቄ	13	215	የፀና የውል ግዴታ የገባ ሰው ውሉ በፍርድ እንዲሰረዝ ለመጠየቅ የሚችለው ሌላኛው ተዋዋይ ወገን ግዴታውን በአግባቡ ያልፈፀመ (ያልተወጣ) እንደሆነ ወይም የፈፀመው ፍፁም ባልሆነ አኳኋን ከሆነ ስለመሆኑ	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1784 1785(2),(1)
628.	ጥቅምት 19/2005	78398	እነ አቶ ሽፈራው ደጀኔ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ሲሳይ አበበ	14	54	• በተዋዋይ ወገኖች በተደረገ የጽሁፍ ሰነድ ላይ የሚገኝ የስምምነት ቃል እንዲሁም በሰነድ ላይ ስለተመለከተው (ስለተፃፈው) ቀን በተፈራራሚዎቹ መካከል ውሉ እምነት የሚጣልበት በቂ ማስረጃ ነው በሚል ለመደምደም የሚቻለው እንደ ውለታው አይነት የጽሁፉ ውል አደራረግን በተመለከተ የተደነገጉ ድንጋጌዎችን መሠረት በማድረግ በተሟላ ሁኔታ የተዘጋጀና የያዘ እንደሆነ ስለመሆኑ፣ • የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ውሉ በውል አዋዋይ ፊት በህጉ አግባብ ባልተደረገበት ሁኔታ በውሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ2005(1),1678(ሐ),1719(2,1723)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ላይ የሠፈሩት ማናቸውም የውል ቃሎች ያለ ቅድመ ሁኔታ እንዳሉ የሚታመኑና በማናቸውም የሰው ምስክርነት ቃል ማስተካከል አይቻልም ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • አንድ ውል በህግ ፊት የፀና ነው እንዲባል በህግ ውሉ የሚደረግበትን አግባብ በተመለከተ የተደነገጉ ድንጋጌዎችን በተመለከተ የተደረገ ካልሆነ በቀር ውሉን መሠረት በማድረግ እንደውሉ ይፈፀምልኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	
629.	ሚያዚያ 10/2005	84330	አቶ መንግስቱ ኦሾ እና እነ ወ/ሮ እመቤት ጥላሁን (አምስት ሰዎች)	15	50	• አንድን በጽሁፍ የተደረገ ውል ዋና ሰነድ ጠፍቷል በማለት ክርክር በቀረበ ጊዜ ፍ/ቤት በማስረጃነት በቀረበው የውሉ ሰነድ ኮፒን ተቀብሎ በውሉ የተመለከቱትን ምስክሮች ሊሰማ የሚገባው ጠፍቷል የሚለው ወገን ዋናው ሰነድ ስለመጥፋቱ በተመለከተ በአግባቡ ያስረዳ እንደሆነና የውሉንም ኮፒ አግባብነት ያለው አካል ዋናው የውል ሰነድ ጋር ትክክለኛነቱን ያረጋገጠው እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2011(1),2003 ,1730(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የምስክሮቹ ቃል ሊሰማ የሚገባውም የውሉ ቃል ምን እንደሆነ ለማረጋገጥ አስፈላጊ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ፣	
630.	ግንቦት 19/2005	83674	ወ/ሮ እቴነሽ ካሳ እና ሀጂ ጀማል ይማም	15	65	አንድ ውል (ስምምነት) ህግ በጽሑፍ እንዲሆን ሲያስገድድ ውሉ በጽሁፍ መደረግ ያለበት እና በተዋዋይ ወገኖችና በሁለት ምስክሮች ፊርማ ሊረጋገጥ የሚገባ ስለመሆኑና መሀይማንና ማየት የተሳናቸው ሰዎች የሚያደርጉት ውል በአዋዋይ ወይም በዳኛ ፊት የተደረገ ካልሆነ በቀር በውሉ የማይገደዱ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1727, 1728(3), 2005
631.	ሐምሌ 3 ቀን 2007ዓ.ም	103541	ቢውቲ ግሪን ኃላፊነቱ የተወሰነ የግ/ማህበር እና ቪክስ ሰመር ፍላወር	18	196	የማማከር የስራ ውል ልዩ ፎርም የሚያስፈልገው ሥለመሆኑ፡-	የፍ/ሕ/ቁ 1719፣2612(1)፣1882
632.	ሐምሌ 01 ቀን 2007 ዓ/ም	102778	ስማድል ኮሙኒኬሽን ተርሚናል ፋብሪካ ኃ.የተ.የግል ማህበር እና አቶ የሺጥላ ደሳለኝ	18	204	በተዋዋይ ወገኖች የነበረን ውል አንዱ ለሌላኛው የውል መለዋወጥ ጥያቄውን ማቅረቡ በፍሬ ነገር ደረጃ ሳይረጋገጥ ውሉ ተራዝሟል ሊባል የማያስችል ስለመሆኑ፡- የውሉ አጻጻፍ ፎርም ወይም ዓይነት በሕግ	የፍ/ብ/ሕ/ቁጥ ርየፍ/ሕ/ቁ 1684፣1722፣1678(ሐ))

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የታዘዘ ሆኖ እንደ ትዕዛዙ ባይፈጸም ፈራሽነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ፡-	

5.2 የሽያጭ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
633.	ሚያዚያ 30/1999	21448	ወ/ሮ ጉርፌ ወርቅነህ እና እነ ወ/ሮ አበራሽ ዱባርጌ (ሁለት ሰዎች)	4	41	የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ውል በአዋዋይ ወይም በፍርድ ቤት ፊት መደረግ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723, 1727 ,2877, 2878
634.	ጥር 30/2002	21531	ኢትዮ ትሬዲንግ የንግድ ሥራ ማስፋፊያ እና የውሃ ሀብት ሚኒስቴር	7	17	እቃዎች ከውጭ በሚመጡበት ጊዜ የዕቃው ባለቤት አስፈላጊ ሰነዶችን በወቅቱ ባለማቅረቡ ለሚደርሰው ኪሳራ ተጠያቂ ስለመሆኑ	ትርጉም
635.	ጥር 20/2002	30298	አቶ የሲወንድም አቡሕይ እና አቶ አየነው ማለደ	7	26	ጠፋ የተባለ ሰው በተመለሰ ጊዜ ንብረቶቹ የተሸጡ ከሆነ ለማግኘት መብት የሚኖረው የንብረቶቹን የሽያጭ ዋጋ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 171(1)
636.	ሕዳር 26/2002	16455	ወ/ት አዜብ ሽፈራው እና ወ/ሮ ታየች ንጉሴ	7	104	የቤት ቁጥር ባግባቡ በውል ላይ ያልተጠቀሰ የቤት ሽያጭ ውል የቤት ባለቤትነት ማረጋገጫውን በማገናዘብ የሚታይበት አግባብ ስለመኖሩ	ትርጉም
637.	ጥቅምት 5/2002	18380	አቶ ማሞ ደምሴ	7	108	ውል ይጽደቅልኝ በሚል ለፍ/ቤት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አቶ አያሌው ገ/እግዚአብሔር (ሁለት ሰዎች)			የሚቀርብ አቤቱታ የክስ ምክንያት የሌለው ስለመሆኑ	ህ/ቁ. 231/1//ሀ/
638.	የካቲት 18/2002	22860	ሰንላይት ኢንዱስትሪና ማከፋፈያ ኩባንያ እና አቶ ካሣዬ ዘውደ	7	116	አንድ ግዴታ መኖሩን ለማስረዳት ህጉ የተለየ ማስረጃ እንዲቀርብ ያዘዘ ካልሆነ በቀር ግዴታው መኖሩን በጽሁፍ፣ በምስክር፣ በህሊና ግምት በተከራካሪው ወገን እምነት ወይም በመሃላ ማስረዳት የሚቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2002
639.	ታህሳስ 1/2002	23331	ጀማል ሐሚድ እና እነ ወ/ሮ ለተሃይማኖት ተክሌ (አምስት ሰዎች)	7	119	በህግ ፀንቶ ያለ የሽያጭ ውልን መሰረት በማድረግ የተገኘ መብት ውሉ ፈራሽ እስካልተደረገ ድረስ የሚቀጥል ስለመሆኑ	ትርጉም
640.	ታህሳስ 25/2002	23895	ሰላም የቴክኒክና የሙያ ማሰልጠኛ ማዕከል እና መኮንን ሉሌ	7	122	ገዥ በሽያች ውልየገዛው ዕቃ ጉድለት ያለበት መሆኑን በወቅቱ ካላሳወቀ በስተቀር የሽያጭ ውሉ ፈራሽ ሊሆን የማይገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ ቁጥር 2287፣2288፣ 2991 እና 2292
641.	ግንቦት 28/2002	24554	አቶ አይሸሹም ጋተው እና እነ የ50 አለቃ ሞገስ ጽጌ	7	125	የቤት ሽያች ውል በፍርድ ቤት ተመዝግቦ በፀደቀበት ሁኔታ በቤቱ ላይ መብት አለኝ የሚል ወገን ውሉን ባፀደቀው ፍርድ ቤት መዝገብ ላይ ብቻ ተቃውሞ ማቅረብ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚችል ስለመሆኑ	
642.	ሚያዚያ 9/2002	25165	አቶ እርቁ ጎዳ እና አቶ አህመድ አብዱልሐሚድ	7	136	ገዥ በቅን ልቦና ሻጭ ሚስት የሌላቸው መሆኑን ከቀበሌ ፅ/ቤት አረጋግጦ የፈፀመው ውል ፈራሽ ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ	ትርጉም
643.	ግንቦት 7/2002	28233	አቶ ሙሂዲን ፋሪስ እና አቶ እያሱ በዕደ ማርያም	7	115	በተዋዋይ ወገኖች መካከል የተደረገ ስምምነት በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723 መሰረት የተሟላ አይደለም በሚል ውሣኔ ሲሰጥ ተዋዋይ የነበሩ ወገኖች በፍ/ብ/ህ/ቁ 1815 መሰረት ወደ ነበሩበት ቦታ እንዲመለሱ መወሰን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723, 1720/1/, 1815
644.	ሚያዚያ 14/2002	31482	ወ/ሮ ዓለምነሽ ወ/አገኘሁ እና አቶ አባተ ተፈሪ	7	122	በሶስተኛ ወገን ባልቀረበበት ሁኔታ ፍርድ ቤቱ ራሱ በሽያጭ የተላለፈው ቤት በሶስተኛ ወገን የተመዘገበ ነው በማለት አፈፃፀሙ ሊቀጥል አይገባም ለማለት የማይችል ስለመሆኑ	
645.	የካቲት 4/2002	32222	አቶ መሐመድ ኢብራሂም እና አቶ ታይደር ማች	7	170	ያልነበረ ቤትን ሠርቶ ለማስተላለፍ በሚል የሚደረግ ስምምነትን በተመለከተ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2876, 1723, 3019, 3020/2/
646.	ግንቦት 21/2002	32899	ወ/ሮ አስካለ ማርያም ታደሰ እና	7	174	የመሬት አስተዳደር ባለስልጣን የማይንቀሳቀስ ንብረቶችን በተመለከተ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ተሾመ ካሣዬ			የተደረገ የሽያጭ ውል ተቀብሎ ከማይንቀሳቀስ ሀብት መዝገብ ላይ ከማያያዝና ከመፃፍ በስተቀር የሽያጭ ውሉን የማዋዋልና የማረጋገጥ ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ	
647.	ህዳር 23/2001	36740	አቶ አብዱልዋሐብ ኢብራሂም እና እነ ወ/ት መሰለች ከፍያለች (ሁለት ሰዎች)	8	316	የማይንቀሣቀስ ንብረት የሽያጭ ውል ተደረገ የሚባለው በውል ውስጥ ያሉ ወገኖች በውልና ማስረጃ ምዝገባ ጽ/ቤት ቀርበው የሽያጭ ውሉን ከተፈራረሙበት ቀን ጀምሮ እንጂ የአስተዳደር ጉዳዩች ተጣርቶ የመስሪያ ቤቱ ማህተም ካረፈበት ቀን አንስቶ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1723(1), 2015(ሀ)
648.	ህዳር9/2001	36294	ወ/ሮ ሥናይት ገነሜ ገንታ እና እነ በቀለ ገመዳ ዳኖ (ሁለት ሰዎች)	8	319	በማህበር በመደራጀት የተሠራ ቤትን ለሶስተኛ ወገን ከማስተላለፍ ጉዳይ ጋር በተያያዘ የሚነሣ ክርክርን አስመልክቶ የፍ/ብ/ህ/ቁ 1723 ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1723
649.	ጥር 28/2001	34586	እና እነ ወ/ሮ ብርቅነሽ ሽዋረግ (አራት ሰዎች)	9	151	ነገር ጋር በተያያዘ በቅን ልቦና ዋጋ ሰጥቶ ስለመዋዋል የተመለከተው ድንጋጌ የንግድ መደብርን በተመለከተ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1161 የንግድ ሕግ ቁ. 124
650.	መጋቢት 22/2002	45545	ወ/ሮ ሽዋዬ ኑርዬ	10	154	ከእጅ በእጅ ሽያጭ ጋር በተያያዘ ገዢ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ምን አዩ ኃ/የተ/የግል ማህበር			የሽያጩን ዋጋ የከፈለበትን ደረሰኝ ይዞ መገኘቱ የገዛውን ንብረት እንደተረከበ የሚያሳይ የመጨረሻ (conclusive) ማስረጃ ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ	2266,2278(1) እና (2)
651.	ሰኔ 28/2002	49326	ወ/ሮ እታፈራሁ ኃ/ማሪያም እና እነ መምህር በቀለ ታችበሌ (ሁለት ሰዎች)	10	168	የሽያጭ ውል በህግ የተቀመጠውን የአፃፃፍ ሥርዓት ባለመከተሉ ፈራሽ ሲሆን ንብረት የመመለስ ግዴታ ያለበት ወገን ንብረቱን ለውጦ ወይም በንብረቱ ላይ ወጪ አውጥቶ ከሆነ ባወጣው ወጪ መጠን ሊጠይቅ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1818
652.	ህዳር 13/2003	52106	እነ አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ.ማ /ሁለት ሰዎች/ እና አቶ ታደሰ አደሬ	12	20	ከመኪና ሽያጭ ጋር በተገናኘ ሽያጩ ከመከናወኑ በፊት በነበረ የፍ/ቤት እገዳ መነሻነት ገዢው በባለቤትነት መብቱ መገልገል ሳይችል ቢቀር በሻጩ ላይ የሚኖር ኃላፊነትና የጉዳት ካሣውን በመወሰን በኩል የገዢው ተነፃፃሪ ግዴታ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2341/2/ 2281, 2336, 2329, 2360, 1802, 1790
653.	ጥር 23/2003	49635	ሂጦስ የገበሬዎች የህብርት ስራ ማህበር እና የምስራቅ ዱቄት ፋብሪካ	12	46	• የተሸጠለትን ነገር የተረከበ ገዢ የሽያጩን ዋጋ ወዲያውኑ የመክፈል ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • ገዥ ለሻጭ /በሽያጭ/ ለማስረከብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2278

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በውል ከተስማማው መካከል የተወሰነውን ክፍል ያስረከበ መሆኑና ሻጭም በተረከበው መጠን ክፍያ ያልፈፀመ መሆኑ ለውሉ መፍረስ በቂ ምክንያት ሊሆን ስለመቻሉ	
654.	መጋቢት 23/2003	56569	አቶ ዳዊት አሰፋ እና አቶ ተሻለ ደስታ	12	93	• ከመኪና ሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ሻጭ ከመኪናው ጋር የተያያዙ አስፈላጊ ሰነዶችን ለገዢ አሟልቶ ያስረከበ መሆኑ ከተረጋገጠ ገዢ ስመ ሃብቱ በስሜ አልተዛወረም በሚል ምክንያት ብቻ ውሉ እንዲፈርስ የሚያቀርበው አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ ከመኪና ጋር በተገናኘ ስመ ሃብቱን ለማዞር አስፈላጊ ሁኔታዎችን አሟልቶ ስም እንዲዛወርለት ጥያቄ አቅርቦ መብቱ ሊረጋገጥለት ያልቻለ ሰው በሚመለከተው አካል ላይ በፍ/ቤት ክስ መስርቶ መብቱን ለማስከበር የሚችል ስለመሆኑ	
655.	ሚያዚያ 19/2003	58636	እነ አቶ ተሾመ ካሣ እና አቶ ቤዛ ኩሉ አዳም	12	111	ህጋዊ ባልሆነ የቤት ሽያጭ ውል አማካኝነት የተሰጠን ገንዘብ ለማስረዳት ህጉ የደነገገው ልዩ የማስረጃ አይነት የሌለና በማናቸውም ማስረጃ ማስረዳት የሚቻል	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2472, 2001, 2019, 1808/2/,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ/	1815, 2162, 2164
656.	ሰኔ 28/2003	62134	እነ ጣና ወ/ሰማያት እና ወ/ሮ አልማዝ አሰጋኸኝ	12	132	የቤት ሽያጭ ውል ፈርሶ ወደ ነበርንበት እንድንመላለስና የከፈልኩት ገንዘብ ይመለስልኝ በሚል ክስ መስርቶ ፍ/ቤት ጥያቄውን በህግ ፊት የሚፀና ውል የለም በማለት ውድቅ ያደረገበት ወገን ያለአግባብ የተከፈለ ገንዘብ እንዲመለስልኝ በማለት የሚያቀርበው አቤቱታ ተገቢነት ያለውና ህጋዊ ስለመሆኑና በመጀመሪያው ክስ ተጠቃሎ መቅረብ የነበረበት ነው ሊባል የማይገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1815, 1880/2/, 2001-2019, 2162, 2164 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 216/2/3/
657.	ጥቅምት 20/2001	33945	አቶ ሳልህ ሁሴን እና ደግፌ ደርቤ	12	143	• ከቤት ሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ የስም መዛወር የሚፈፀመው በመንግስት አስተዳደር ፊት እንጂ ሻጭ ነው የተባለው ወገን ሊፈጽመው የማይችልና ከህግ ወይም ከውል ይመነጫል ሊባል የማይችል ግዴታ ስለመሆኑ የስም ይዛወርልኝ አቤቱታ የክስ ምክንያት የሌለው ስለመሆኑ	ትርጉም
658.	ጥር 13/2003	44873	አቶ ሰሚር ሱሩር	12	153	የንግድ መደብር ሽያጭ ውል በግዴታ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ ወ/ሮ ስንዱ ዱባለ			እንዲፈፀም ለማድረግ የሚቻልበት አግባብ	2330, 2329, 1778
659.	ጥቅምት 24/2004	61913	ወ/ሮ እታለማሁ መስፍን እና አጋ አንጼ	13	179	ከማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ጋር በተገናኘ ሻጭ የሆነ ወገን የሸጠውን ነገር ባለሃብትነት ለገዢው የማስተላለፍ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2875, 2281,1808(2)
660.	መጋቢት 10/2004	69208	ወ/ሮ ንፁህ በላይ እና ወ/ሮ ምንትዋብ አዳነ	13	206	የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ውል የጠፋበት ሰው የሽያጭ ውሉ የጠፋ ስለመሆኑ ለማስረዳት በሚል የሚያቀርበው ጥያቄ ተቀባይነት ያለውና የሚቀርቡት ማስረጃዎች በተገቢው ሁኔታ ተመርምረው አሳማኝ መሆናቸው ከታወቀ (ሲረጋገጥም) ተከራካሪው የሽያጭ ውሉን በምስክሮች ለማስረዳት የሚያቀርበው ጥያቄ ተቀባይነት ሊኖረው የማገባ ስለመሆኑ	የፍ/ህ/ብ/ህ/ቁ 2003,2002
661.	ህዳር 18/2001	36887	ወ/ሮ አልጋነሽ አበበ እና እነ አቶ ገብሩ እሸቱ (ሁለት ሰዎች)	13	233	• የማይንቀሣቀስ ንብረት ሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ውል መኖሩን በማመን ነገር ግን ውሉ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723 መሠረት የተከናወነ አይደለም በሚል የሚቀርብ ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • በፍ/ብ/ህ/ቁ.1723(1) መሠረት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723(1),2878

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚከናወን የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ምዝገባ ዓላማ በተዋዋይ ወገኖች መካከል ውል መኖሩን ለማስረዳት ስለመሆኑ፣	
662.	ሐምሌ 14/2006	92290	ወ/ሪት ጠቢያው መኮንን እና እነ አቶ እርቁ ጎዳ (ሁለት ሰዎች)	16	218	አንድ ፍርድ ሊፈጸም የሚገባው በፍርድ ባለእዳውና በሕግ አግባብ እንዳይያዙ ከሚጠቀሱት ንብረቶች/መብቶች ውጪ ባሉት የፍርድ ባለእዳ ንብረቶች /መብቶች ስለመሆኑ፣ በህግ አግባብ መብቱን ባስተላለፈ ንብረት ላይ የቀድሞ ባለቤት በድጋሜ ሽያጭ የሚፈጽምበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 378
663.	ሰኔ 18/2006	98079	የቀይ አፈር ገዳሞች እና አቶ ኤርሚያስ ገሠሠ	16	239	የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ በተመለከተ መንግስት ካለበት ኀላፊነት የተነሳ በተዋዋይ ወገኖች መካከል ውል እንዲዋዋሉ እና መዝገብ እንዲያደራጁ የተወሰነ አካልን ባላደረገበት ጊዜና ቦታ በአካባቢው የሚፈፀሙ ልማዳዊ አሰራሮችን ህጋዊ መሰረት የላቸውም ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	ከፍ/ሕ/ቁ. 3364
664.	ጥር 7/2007	95072	ግሎሪየስ ኃ/የ/የግል ማህበር	17	114	አንድ የኤሌክትሮኒክስ ዕቃ ለገዥ የሸጠ	የፍ/ሕ/ቁ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሮ ሜሮን ጌትነት			ሻጭ የገባው ውል ዕቃው ቢበላሽ ጥገና ለማድረግ ሆኖ እያለና ለድብቅ ጉደለቶች ኃላፊነት ሳይኖረበት ከውላቸው ውጪ እና ከህጉ ወጪ ዕቃው ስላልሰራ እቃውን እንዲቀይር ወይም ገንዘቡን እንዲመልስ ሊደረግ የማይችል ስለመሆኑ፣	1731፣2266፣ 2288-2293፣2300
665.	ሠኔ 1 ቀን 2007 ዓ.ም	99634	አቶ ተስፋአለም አረፋ እና እነ ወ/ሮ አማረች ጉደታ /ሁለት ሰዎች/	18	185	አንድ የሽያጭ ውል በፍርድ ፈራሽ ነው ተብሎ ተዋዋዮች ወደነበሩበት እንዲመለሱ ከተወሰነ ንብረት የመመለስ ግዴታ ያለበት ሰው ንብረቱን ለውጦ ወይም በዚህ ላይ ወጪ አውጥቶ ከሆነ ከዚህ መለዋወጥ ወይም ወጪ የተነሳ ያለውን መብት በተመለከተ አለአግባብ መበልጸግ በሚለው የህጉ ክፍል መሠረት የመጠየቅ መብት ያለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ 1818፣የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 392/1/
666.	ሐምሌ 30 ቀን 2007 ዓ.ም	100671	I አለቃ ጌትነት ርቆ እና ወ/ሮ ጀሚላ አሊ	18	200	ባዶ መሬትን ለማስተላለፍ የሚደረግ የሽያጭ ውል /የመሬት ግብይት ውል/ ፍሬ ነገሩ ሕገወጥ ሥለመሆኑና እና የዚህን አይነት ውል ከጅምሩ እንደሌለ ወይም እንዳልተደረገ የሚቆጠር ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ህገመንግስት አንቀፅ 40(3) የፍ/ሕ/ቁ.1716(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
5.3 የኪራይ ውል							
667.	ሐምሌ 19/1997	15992	የኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት እና ወ/ት ሶስና አስፋው	1	93	በህግ የተደነገገው የውል አፃፃፍ /ፎርም/ የተkSጠ ደንብ አለመፈፀም ስለሚያስከትለው ውጤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1719, 1720 (1), 1723, 1726, 1727, 1845
668.	መጋቢት 20/1999	23320	አቶ ገብሩ አብሴ እና እነ የአቶ ሁሴን አብዲረህማን ወራሾች (ሦስት ሰዎች)	4	33	የኪራይ ውል በአከራይና በተከራይ መካከል የሚደረግ ስለመሆኑ	
669.	ሐምሌ 24/1999	23024	ወ/ሮ ፋጤ በሽር እና መልዓከ ገነት ዮሐንስ አምባው እና የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ	7	59	በጣልቃ ገብነት ተሳታፊ ሆኖ የፍርድ ተጠቃሚ የሆነ ወገን ዋና ተከራካሪ ከሆኑት ወገኖች መካከል በአንዱ አነሣሽነት ጉዳዩ በይግባኝ በሚታይበት ጊዜ በሥር ፍርድ ተጠቃሚ የሆነው ጣልቃ ገብ ባልተጠራበት ሁኔታ የሚሰጥ ውሣኔ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 40/5/"ን" የሚፃረር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 40/5/
670.	ሕዳር 24/2000	24221	ኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና 4እነ ወ/ሮ አረጋሽ	7	63	ከኪራይ ቤቶች አስተዳደር ጋር የተደረገን የኪራይ ውል መሰረት በማድረግ የተያዘ ቤትን ያለአከራዩ ፍቃድ ለሌላ ወገን	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አምደሚካኤል			ማስተላለፍ ለኪራይ ውሉ መሰረዝ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	
671.	መጋቢት25/2000	25938	ኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት እና የአቶ ገ/ሕይወት ከ7ዶም ወራሾች (ሁለት ሰዎች)	7	67	የኪራይ ውል የተለየ ፎርም መከተል እንዳለበት የሚያስገድድ የህግ ድንጋጌ የሌለ ስለመሆኑ እና በሁለት ተዋዋይ ወገኖች መካከል የሚፀና ውል /ህጋዊ ውጤት ያለው ውል/ ለመመስረት በሁለቱም መካከል ስምምነት መኖሩ ብቻ በቂ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1719/1/,1719-1930, 2898/3/
672.	ጥር 20/2000	28025	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ታደለ አበበ	7	71	ላልተወሰነ ጊዜ የተደረገ የኪራይ ውል ለተከራዩ በሚሰጥ ማስታወቂያ በማናቸውም ጊዜ ሊቋረጥ የሚችል ስለመሆኑ እና የኪራይ ውሉን ለማቋረጥ/ለማፍረስ ለተከራዩ ማስታወቂያ /ማስጠንቀቂያ/ መስጠት አስገዳጅ ቅድመ ሁኔታ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2966/1/
673.	መጋቢት 20/2000	30894	ወ/ሮ መዓዛገነት ዳኜ እነ የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ	7	74	በመንግስት በማካካሻነት የተሰጠ የኪራይ ቤት በማካካሻነት የተሰጠ መሆኑ ሳይጣራ የኪራይ ውል መፍረስ አለበት ሊባል የማይገባ ስለመሆኑ	
674.	መጋቢት 4/2000	31634	ኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ	7	83	መጠየቅ ከሚገባው ቀን ጀምሮ እስከ 2	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ የአቶ ወርቁ ሚስት ወ/ሮ ጽጌ በየነ (ሰባት ሰዎች)			ዓመት ድረስ ሳይከፈል የቀረ የኪራይ ዕዳ እንደተከፈለ የህግ ግምት ይወስድበታል ማለት ባለገንዘቡ /አከራዩ/ ክስ መስርቶም ቢሆን ዕዳውን ለማሰብሰብ የማይችል መሆኑን ለማመላከት እንጂ ተከራዩ /ባለዕዳው/ ግዴታውን እንደተወጣ የሚያስቆጥረው ስላለመሆኑ	2024/መ/
675.	ግንቦት 20/2008	31917	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና ዳባ ኢጀቶ	7	90	ተከራይ የተሸሻለ የኪራይ ውል ከደረሰው በኂላ በቤቱ ውስጥ መኖር ከጀመረ ውሉ እንደታደሰ የሚቆጠር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ 2968/1/
676.	ሚያዚያ 2/2000	32521	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና ዳባ ኢጃቶ	7	94	የታወቀ የኪራይ ውል ግንኙነት ሳይኖር ወይም ባለቤት ሳይሆኑ በማይንቀሳቀስ ንብረት መገልገል የተገለገለውን ወገን በንብረቱ በበለፀገው መጠን ኃላፊ የሚያደርገው ስለመሆኑ	ትርጉም
677.	ግንቦት 14/2000	34456	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና ወ/ት ደብሪቱ ወልደሃና	7	99	ለተወሰነ ጊዜ የተደረገ የኪራይ ውል ውሉ የተደረገበት ጊዜ ካለቀና ውሉ ወደ ያልተወሰነ ጊዜ ከተቀየረ የኪራይ ውሉን በማናቸውም ጊዜ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ማቋረጥ የሚቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2966
678.	ጥቅምት 20/2001	36520	የመንግሥት ቤቶች ኤጀንሲ	8	310	የተከራዩትን ቤት ለሌላ ሰው አሳልፎ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ይብራህ ግርማይ			መስጠት ለውል ማፍረስ በቂ ምክንያት ስለመሆኑ	
679.	የካቲት 11/2002	46394	ወ/ሮ ስንቄ መስፍን እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	10	136	ከቤት ኪራይ ውል ጋር በተያያዘ የኪራይ ውልን ለማቋረጥ በቂ ናቸው ሊባሉ የሚችሉ ተከራይ የሚፈፅማቸው የግንባታ አይነቶች	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2953,2954,1732
680.	መጋቢት 22/2002	40336	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና መጋቢት 7/2002የወ/ሮ አሰገደች ካሣሁን ወራሽ ሄኖክ ሣሙኤል	10	142	ላልተወሰነ ጊዜ እንደተደረገ የሚቆጠር የኪራይ ውል አከራይ የሆነ ወገን ለተከራይ ማስታወቂያ በመስጠት ምክንያቱን መግለፅ ሳያስፈልገው የኪራይ ውሉን ሊያቋርጥ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2966(1)
681.	መጋቢት 7/2002	46947	አቶ ዘነበ ኃ/ማሪያም እና እነ ወ/ሮ አባይነሽ ዘለቀ (ሦስት ሰዎች)	10	152	የኪራይ ውልን መሠረት በማድረግ ቤትን የያዘ ወገን የኪራይ ውሉን በቅድሚያ ሣያስፈርስ የባለቤትነት ጥያቄን መሠረት በማድረግ በኪራይ ውሉ አልገደድም በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
682.	ሚያዚያ 7/2002	48358	አቶ ብርሃነ ገብረሐይሉ እና አንሲዩን ኮንትር ላፋም	10	159	ከኪራይ ውል ጋር በተያያዘ ተከራይ የሆነ ወገን የተርን ኦቨር ታክስ የመክፈል ግዴታ በህግ የተጣለበት እንደሆነ አከራይ የሆነው ወገን ይህንኑ ክፍያ ለመፈፀም ይቻል ዘንድ	አዋጅ ቁ. 308/95 አንቀፅ 2(3,5,7,8,9,1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተከራዩን ለመጠየቅ ስለመቻሉ	2),6
683.	መጋቢት 22/2002	40336	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና የወ/ሮ አሰገደች ካሣሁን ወራሽ ሄኖክ ሣሙኤል	10	164	ላልተወሰነ ጊዜ እንደተደረገ የሚቆጠር የኪራይ ውል አከራይ የሆነ ወገን ለተከራይ ማስታወቂያ በመስጠት ምክንያቱን መግለፅ ሳያስፈልገው የኪራይ ውሉን ሊያቋርጥ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2966(1)
684.	ጥቅት 29/2003	42150	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ አቶ ዳንኤል ካሣ /ሀያ ሁለት ሰዎች/	12	7	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ ከሚያስተዳድራቸው ቤቶች ጋር በተያያዘ በፍርድ ሃይል የኪራይ ውል እንዲዋዋል የሚደረግበት ህጋዊ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ	
685.	ጥር 30/2005	83448	እነ ወ/ሮ ሙሉወርቅ ኃ/ገብርኤል (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሪት ጽጌ መብራቴ	14	103	በአዲስ አበባ ከተማ የሚገኙ የመንግስት ቤቶች ጋር በተያያዘ የተፈጠሩ ችግሮችን ለመፍታት ከወጣው መመሪያ ቁ.3/2004 አፈፃፀም ጋር በተገናኘ የንግድ ቤቱን በማከራየት ከሚያገኙት ገቢ ውጪ ሌላ ገቢ የሌለውና በእድሜ አዛውንት የሆነ ተከራይ የኪራይ ውል ሊቋረጥ የማይገባ ስለመሆኑ፣	መመሪያ ቁ.3/2004 አንቀጽ 6(1)
686.	መጋቢት 9/2005	82670	እነ የካ ክ/ከተማ ወረዳ 09 አስተዳደር ፅ/ቤት (ሁለት ሰዎች) እና	15	49	የንግድ ቤትን ከመንግስት የተከራየ ተከራይ ከአከራዩ እውቅና ውጭ ለ3ኛ ወገን የንግድ ቤቱን ማስተላለፉ አከራዩ የመጀመሪያውን የኪራይ ውል ለማቋረጥ የሚያስችለው	መመሪያ ቁጥር 4/2004 አንቀጽ 6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ዋጋዬ አሰፋ			ስለመሆኑ፣ በዚሁ መሠረትም አከራዩ ቤቱን ለማስለቀቅ የሚያያደርግው እንቅስቃሴ ሁከት ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1140, 1149
687.	የካቲት 11/2005	81163	አቶ ሲሳይ ረታ እና የኢትዩጵያ እህል ንግድ ድርጅት	15	58	አስቀድሞ በተደረገ የኪራይ ውል መነሻነት አንድን የአከራይ ንብረት ይዞ ሲጠቀም የቆየ ተከራይ የኪራይ ውል ግዜው ካለቀበት ጊዜ ጀምሮ አከራዩ የኪራዩን ዋጋ በመጨመር አዲስ የኪራይ ዋጋ እንዲከፈል ገልፆ እያለ ተከራዩ በቀረበው አዲስ የኪራይ ዋጋ ሳይስማማ ወይም እየተቃወመ በንብረቱ መገልገሉን በቀጠለ ጊዜ ተከራይ ለአከራዩ ሊከፍለው የሚገባውን የኪራይ ዋጋ ለመወሰን የሚቻልበት አግባብ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2950(1) (2), 1687
688.	ግንቦት 21/2006	93346	እነ ወ/ሮ ብርሃን ደሳለኝ(2 ሰዎች) እና ወ/ሮ ብርትኳን ዮሐንስ	16	197	ትዳር ያለው አንድ የመንግስት ቤት ተከራይ በሞት በተለየ ጊዜ የተከራይነት መብቱ ለሌላኛው ተጋቢ ሊተላለፍ የሚችለው አግባብነት ባለው መመሪያ ስለመሆኑ፣	
689.	ህዳር 26/2007	96858	ወ/ሮ አብቢልክሽ ገለታ እና	17	101	አንድ ቤት የተከራየ ሠው የኪራይ ዘመኑ ሲያልቅ አከራዩ ኪራዮን መጨመሩን	የፍ/ህ/ቁ. 1684፣

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ዶ/ር ትግስት ቦርጋ			ማስጠንቀቂያ ከሠጠውና ተከራዩም ዝም ብሎ ቤቱን መጠቀም ከቀጠለ አዲሱን የኪራይ ተመን ተከራዩ እንደተቀበለው የሚቆጠር ስለመሆኑ፣	2952/2/
690.	ጥር 20/2007	103704		17	107	አንድ በአዲስ አበባ ከተማ ነዋሪ የሆነ ሰው ከመንግስት የተከራየውን ቤት ሌላ ሰው አከራይቶ መጠቀም የሚችለው በመመሪያው የተመለከቱት ምክንያቶች ተጣምረው የተገኙ እንደሆነ ስለመሆኑ	መመሪያ ቁጥር 3/2004 አንቀጽ 6 መመሪያ ቁጥር 4/2004 አንቀጽ 12
5.4 የውክልና ህግ							
691.	መጋቢት 17/2002	17320	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና ዶ/ር ሻውል ገብሬ (ሁለት ሰዎች)	5	2	ንብረትን ለመሸጥ ለመለወጥ ብሎም ለሦስተኛ ወገን ለማስተላለፍ በሚል የተሰጠ ውክልና ንብረቱን በመያዣነት ለማስያዝ የሚያስችል ስልጣን እና ችሎታን የሚያጐናጽፍ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3049(2),2206(1)
692.	ሐምሌ 10/1999	20890	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና	5	12	በባለስልጣን ፊት በተረጋገጡ ሰነዶች ላይ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ አለምነሽ ሃይሌ			ያሉትን ፊርማዎችና የሰነዶቹን ይዘት ማስተባበል ስላለመቻሉ	
693.	ጥቅምት 14/2002	23861	ሊቀ ስዩማን አሰፋ ባሻህውረድ እና የሣህሊተ ምህረትና ክርስቶስ ሣምራ ደብር አስተዳደር	5	17	ወኪል የሆነ ሰው ውክልናውን በሚገባ እስካሳየ ድረስ በማመልከቻው ላይ የራሱን ወይም የወካዩን ስም አስቀድሞ መፃፉ ወኪልነቱን ለውጦ ባለቤት የሚያደርገው ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 58
694.	መጋቢት 09/2000	32241	ወ/ሮ ካሰች ተካልኝ እና እነ አቶ ኃ/ማርያም አበበ (ሁለት ሰዎች)	5	28	• እንደራሴ የሆነ ሰው የውክልና ስልጣኑን መሠረት በማድረግ ሥራውን በሚያከናውንበት ጊዜ ተቃዋሚ ጥቅሞች (Conflict of interest) ማስወገድ ያለበት ስለመሆኑ • ከእንደራሴው ጋር ውል የፈፀመው ሦስተኛ ወገን እንደራሴው የውክልና ስልጣኑን በሚያከናውንበት ጊዜ ተቃዋሚ ጥቅሞችን የማስወገድ ግዴታውን አለመወጣቱን ማወቁ ወይም ማወቅ የሚገባው መሆኑ ያደረጉትን ውል ፈራሽ ስለማድረጉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2187(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
5.5 የብድር ውል							
695.	ሕዳር 24/2000	22891	ወ/ሮ ማና ኃ/ሚካኤል እና እነ አቶ ገ/ማርያም ከበደው (ሁለት ሰዎች)	5	67	በጋብቻ ወቅት በአንደኛው ተጋቢ ምክንያት የተፈጠረ ዕዳ ለጋራ ጥቅም መዋሉ በተረጋገጠ ጊዜ የዕዳው ወደ የጋራ ንብረት ወይም ወደ ሌላኛው ተጋቢ የግል ንብረት በመሄድ ሊከፈል የሚችለው በፍርድ አፈፃፀም ላይ ስለመሆኑና ከዚህ ጋር በተያያዘ በሌላኛው ተጋቢ ላይ ዕዳውን መሠረት በማድረግ ክስ ሊመሰረትበትም ሆነ ፍርድ ሊሰጥበት የማይገባ ስለመሆኑ	
696.	የካቲት 27/2000	31737	አቶ ገብሩ ገ/መስቀል እና ቄስ ገ/መድህን ረዳ	5	69	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 2472 መሠረት በባንክ የተሰጠ የሃዋላ ወረቀት ብድርን ለማስረዳት ስለመቻሉ	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 2472
697.	ሰኔ 2/2001	41571	ማህደር አእምሮ እና ላእከ ገ/መድህን	8	351	ለብድር በዋስትና መልክ የተሰጠን ንብረት ለተበዳሪው መመለስ ብድሩ እንደተከፈለ የሚያስቆጥር ስለመሆኑ	
698.	ሐምሌ 30/2001	39778	ሕብረት ባንክ አ/ማ እና አቢሲኒያ ባንክ አ/ማ	8	361	የባለዕዳውን ዕዳ ለባለገንዘብ የከፈለ ወገን በባለገንዘቡ መብቶች ላይ በመዳረግ (subrogation) ባለገንዘቡ የነበረውን	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1968 - 1974

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መያዣን መሰረት ያደረገ የቀዳሚነት መብት ሊሰራበት የሚችልበት አግባብ	
699.	ሐምሌ 22/2001	43372	አቶ ደረሱ አለሙ እና አቶ ሙሊሣ ወርቁ	8	361	በብድር የተሰጠን ገንዘብ እጥፍ ለመቀበል በሚል የሚደረግ የብድር ስምምነት የህግ መሰረት የሌለው ስለመሆኑ	
700.	ታህሳስ 20/2002	35758	እነ አቶ ገብረመድኅን አየናቸው (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ሰብስቤ ኃይሌ	10	142	በፍ/ብሔር ሕግ ቁጥር 2024/ረ/ መሰረት እንደተከፈለ ሊቆጠር የሚችለው በብድር የተሰጠ ገንዘብ ሳይሆን የተሰጠ ገንዘብ ላይ የሚታሰብ ወለድ ክፍያ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2024
701.	ታህሳስ 20/2002	29181	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ልየው ቸኮል (ሁለት ሰዎች)	10	135	• የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026 (1) ለባንኮችና ለደንበኞቻቸው መብት ልዩ ጥበቃ የሚያደርገው የፍ/ብ/ሀ/ቁ. 2473(2) ድንጋጌን ዋጋ በሚያሳጣ መንገድ ተፈፃሚ ሊሆን የማይገባ ስለመሆኑ • የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026(1) በባንኮችና በሌሎች አበዳሪ ተቋማት እና ደንበኞቻቸው መካከል ያለውን ግንኙነት በተመለከተ ተፈፃሚነት የሌለው የህግ ድንጋጌ ስለመሆኑ ባንኮች ለደንበኞቻቸው ያበደሩትን የብድር	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2026 (1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወለድ ያልተከፈለ መሆኑን በሰው ምስክር፣ የሰነድና ሌላ ማስረጃ በማቅረብ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024(1) ስር የተደነገገውን የህሊና ግምት ለማስተባበል የሚችሉ ስለመሆኑ	
702.	ጥር 13/2002	45422	እነ አቶ ፈታኒ ባየህ (ሰባት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ አስራት ባየህ (ሦስት ሰዎች)	10	147	የወለድ አግድ ውል ህጋዊ ነው ሊባል የሚችለው የማይንቀሳቀስ ንብረት መያዣ መቋቋምን የሚመለከቱ ድንጋጌዎችን በመከተል የተደረገ እንደሆነ ስለመሆኑና በዚህ መሰረት ያልተደረገ መሆኑ ውሉን ፈራሽ ሊያደርገው የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 3118,3045,3052
703.	የካቲት 25/2002	45559	የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ (አ.ማ) እና እነ የአቶ ኃይሉ ፈይሳ ወራሾች (ሁለት ሰዎች)	10	160	ፍ/ቤት ተከራካሪ ወገኖች ወለድን አስመልክቶ በውላቸው ካመለከቱት ሃሳብ ውጪ የራሱን ስሌት መሠረት በማድረግ ውሣኔ መስጠት ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ/. 1731,2478
704.	ሚያዚያ 22/2002	44691	አቶ ሽባባው ወሌ እና አቶ ሙሉጌታ ዓባይ	10	186	• አንድ ሰው ብድሩን አለመክፈሉን አምኖ በሚከራከርበት ሁኔታ የፍ/ብሔር ህግ ቁጥር 2024(ረ) ተፈፃሚነት የማይኖረው ስለመሆኑ • 2024(ረ) ዋና ብድርን ሣይሆን ለብድር የሚከፈል ወለድን የሚመለከት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024(ረ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
705.	ሕዳር 21/2001	62162	መትከል ልምዓት ሁለገብ መ/ህ/ስ ማህበር እና ቄስ ካላዩ ኪሮስ	13	186	አንድ ማህበር ለሰጠው ብድር የሚያገኘውን የወለድ መጠን ከመደበኛው የባንክ ማበደሪያ ወለድ መጠን ከፍ አድርጐ ለማበደር ስለመቻሉና ይኸውም ተፈፃሚ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.147/91 አንቀፅ 34(2) አዋጅ ቁ.402/96 አንቀፅ 5 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1731,1678 የትግራይ ብ/ክ/መንግስት አዋጅ ቁ. 145/2000
706.	ጥር 1/2004	64397	አቶ አንዳርጌ እምሩ እና ወ/ሮ ዘሀራ መሀመድ	13	200	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2472 ከብድር ውጪ በሆነ ግንኙነት ከተከፈለ ገንዘብ ጋር በተያያዘ ተፈፃሚ የሚሆንበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2472
707.	ሕዳር 5/2005	74950	ወ/ሮ ዙብዳ ኑረ ኬርሰማ እና ወ/ሮ ሚሊዮን ዳግም ሙሴ (አራት ሰዎች)	14	58	• የአላቂ ነገር ብድር ውል ጋር በተገናኘ፣ የመመለሻ ጊዜው በግልጽ ተለይቶ የተሰጠን የገንዘብ ብድር በተመለከተ አበዳሪው በውሉ የተመለከተው ጊዜ ካለፈ በኋላ ተበዳሪው የብድሩን ገንዘብ እንዲመለስ ማስጠንቀቂያ የመስጠት ግዴታ የሌለበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.2482(2)(3),2483, 2489(1),1676, 2478

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የብድሩ ገንዘብ መክፈያ ጊዜው በተወሰነ የብድር ውል ስምምነት ገንዘብ የተበደረ ወገን የመክፈያ ጊዜው ካለፈበት (ካበቃበት) ጊዜ ጀምሮ ወለድ ለመክፈል ስምምነት ያልተደረገ ቢሆንም፣ በድሩን ከነ ህጋዊ ወለዱ ለመክፈል የሚገደድ ስለመሆኑ፣	
708.	ጥር 13/2005	81857	አቶ አብዱልቃድር ጁሐር እና አምባሰል የንግድ ስራዎች ኃ/የተ/የግ/ማህበር	14	89	• በብድር የሚሰጥ ገንዘብ ላይ ተዋዋይ ወገኖች ሊያቋቁሙት ስለሚችሉት የወለድ ምጣኔ (መጠን)፣ • የውል ግዴታውን ያልፈፀመ ወይም ያዘገየ ወገን ለሌላኛው ተዋዋይ ስለሚከፍለው የኪሣራ መጠን፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1803(2),1790(2),1800,2479(3),2488,2489
5.6 የውል ይርጋ							
709.	መጋቢት 18/1999	19081	አቶ ዓሊ ቃሌብ አህመድ እና እነ አቶ ሚሊዮን ተፈራ (ሦስት ሰዎች)	4	30	ባልተነጣጠለ ኃላፊነት የተገናኙ ተከሳሾች በአንድ ላይ በተከሰሱ ጊዜ አንዱ ተከሳሽ የሚያነሳውን የይርጋ መቃወሚያ በሌሎች ላይ ስላለው ውጤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677,1901
710.	ሕዳር 18/2001	29363	ወ/ሮ ወርቅነሽ አምዴ እና አቶ ጥላሁን አርምዴ	8	299	እንዲፈርስ የሚቀርብ አቤቱታ በአሥር ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1719,1845

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
711.	ታህሳስ 28/2001	34940	ወ/ሮ ሐጅራ አብሮ እና አቶ ሐሺም ሐጂ አሊዩ	8	314	ክርክር የሚካሄድበት ጉዳይን አስመልክቶ በህግ ተለይቶ የተቀመጠ የይርጋ ጊዜ የሌለ እንደሆነ ስለ ውሎች በጠቅላላ በሚለው ክፍል የተመለከተው የይርጋ ጊዜ ተፈፃሚነት የሚኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677፣1845
712.	መጋቢት 3/2001	38935	እነ አቶ ወልደፃዲቅ ብርሃኑ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ስንታየሁ አያሌው	8	343	የማይንቀሳቀስ ንብረት ሻጭ በውሉ መሠረት የመፈፀም ፍላጐት የሌለው መሆኑን በማያሻማ ሁኔታ ለገዥ ያላሳወቀ እንደሆነ ገዥ ውሉ እንዲፈፀምለት የመጠየቅ መብቱ በ10 ዓመት ይርጋ የሚታገድበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1731(1), 1732, 1789 እና 1845
713.	መጋቢት 17/2001	36756	አቶ ፀጋዬ ምትኩ እና እነ ወ/ሮ አበበች ምትኩ (ሁለት ሰዎች)	8	331	በፍ/ብሔር ጉዳዮች የይርጋ ጊዜ መቆጠር የሚጀምረው ግዴታውን ለመጠየቅ ተገቢ ከሆነው ጊዜ ጀምሮ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1846
714.	ሐምሌ 23/2001	39725	እነ ወ/ሮ አለምሸት ካሣሁን (ሦስት ሰዎች) እና አቶ ሽመልስ እንዳለ	8	366	የማይንቀሣቀስ ንብረት ገዥ ውል እንዲፈፀምለት ሻጭን የመጠየቅ መብቱ በፍርድ ከተረጋገጠበት ጊዜ ጀምሮ በአስር ዓመት ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.384(ሀ), የፍ/ብ/ሕ/ቁ 2892(3)
715.	ጥቅምት 5/2002	44800	አቶ አብዱራዛቅ ሐሚድ እና	10	108	በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የመያዣ መብት	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ			ውጤት የሚኖረው ከተፃፈበት ቀን ጀምሮ እስከ አሥር ዓመት ድረስ ስለመሆኑ	3058
716.	መጋቢት 22/2002	43636	ወ/ሮ አልማዝ ተሰማ እና እነ አቶ በየነ ወ/ሚካኤል (ሁለት ሰዎች)	10	150	ከሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ሻጭ የሚያቀርበው የውል ይፍረስልኝ ክስ ገዥ ውል እንዲፈፀምልኝ በሚል ሊያቀርብ የሚችለው አቤቱታ ላይ የሚቆጠረውን የይርጋ ጊዜ የሚያቋርጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845,1851
717.	ግንቦት 10/2002	48094	እነ ሙና እንድሪስ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	10	163	አንድ ውል ህግን የሚፃረር /የሚቃረን/ ነው በሚል እንዲፈርስ የሚቀርብ ጥያቄ በአሥር ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845
718.	ሐምሌ 12/2002	42700	የባህርና ትራንዚት አገልግሎት ድርጅት እና አደጋ መከላከልና ዝግጁነት ኤጀንሲ	10	176	በፍ/ብሔር ጉዳይ (ክርክር) የይርጋ ጊዜ መቆጠር የሚጀምርበትን ጊዜ ለመወሰን የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ/. 1846
719.	ሐምሌ 12/2002	46019	የአቶ ደሣለው ፋንታ ወራሾች እነ ሙሉጌታ ደሣለው እና አየለ ደበላ	10	173	የእቁብ ገንዘብ ይከፈለኝ ጥያቄ በይርጋ ደንብ የሚገዛ እንጂ በፍ/ብ/ህ/ቁ 2024 ሥር በተመለከተው የህሊና ግምት የሚሸፈን ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2024

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
720.	ሕዳር 4/2002	28686	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ግዛው መንጀታ	6	251	ውል የመጣስ ተግባር ተጀምሮ ያልቆመ ይልቁንም በመቀጠል ላይ ያለ ተግባር መሆኑ በማናቸውም ጊዜ ግዴታን ለመጠየቅ የሚያስችል ስለመሆኑና በይርጋ ታግዷል ለማለት የማያስችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845, 1846
721.	ታህሳስ 1/2002	28997	ስለ አሶሳ ዞን ግብርና እና ትምህርት መምሪያ የቤንሻንጉል ጉምዝ ክልል መንግስት ፍትህ ቢሮ እና በላይ ወርቁ	6	254	የመብት ጥያቄን ከፍርድ ቤት ውጪ ላሉ አስተዳደር አካላት ማቅረብ የይርጋ ጊዜን የማያቋርጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1851(ለ)
722.	ጥር 9/2003	55229	ወ/ሮ መሃዳ ይመር እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የአርሲ ቅርንጫፍ	12	50	አንድን ዕቃ በውል የተረከበ ሰው የተረከበው ዕቃ ጉድለት አለው በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ በአንድ ዓመት ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2291, 2292, 2298/1/
723.	ጥቅምት 3/2003	48012	አቶ ኡመር ከድር እና አቶ በዳዳ ሰቦቃ /ሁለት ሰዎች/	12	147	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1810/2/ ላይ የተመለከተው የይርጋ ገደብ ተፈፃሚ የሚሆነው ውል በፈቃድ ጉድለት ወይም በችሎታ ማጣት የተነሳ እንዲፈርስ ጥያቄ የቀረበ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1810

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
724.	ጥር 5/2007	98358	አንበሳ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና የኢትዮጲያ የባህር ትራንስፖርት ሎጀስቲክ አገልግሎት	17	110	የባህር ላይ የእቃ ማጓጓዝ ውልን በተመለከተ የዕቃው ርክክብ ከተፈፀመበት ወይም የማስረከቡ ጉዳይ ሳይፈፀም ቀርቶ እንደሆነ እቃውን ማስረከብ ከሚገባበት ቀን አንስቶ በአንድ አመት ውስጥ ክስ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ፡-	የባህር ህግ ቁጥር 203፤180፤162
725.	ሠኔ 21 ቀን 2005 ዓ.ም	82725	እነ አቶ ከበደ ተሰማ /ሁለት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ ፀሀይነሽ ገ/አምላክ /ሁለት ሰዎች/	18	181	ተወካይ የጥቅም ግጭት ባለበት አኳኋዋን የፈጸመውን ተግባር ለማፍረስ ወካዩ ይኸው ድርጊት መፈጸሙን ካወቀበት ጊዜ ጀምሮ በሚታሰብ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ አቤቱታውን ማቅረብ ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ሕ/ቁ 2187
726.	30/11/2007ዓ.ም	105652	እነ ወ/ሮ አሰፋ ዘለቀ (ሰባት ሰዎች) እና አቶ ዳዊት በርሄ	18	166	በስጦታ ሰጪ ላይ በተደረገ የመንፈስ መጫን የተደረገ የስጦታ ውል ይፍረስልን ጥያቄ መቅረብ ያለበት ስጦታው በተደረገ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ አጠቃለይ የሥጦታ ውልን በመቃወም የይፍረስልን ጥያቄ መቅረብ ያለበት በአስር ዓመት ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ	የፍ/ሕ/ቁ.2441፣በፍ/ብ/ሕግ ቁ.1845

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
5.7 የስጦታ ውል							
727.	መጋቢት 2/2000	17742	ወ/ሮ አበበች ታደሰ እና እነ አስር አለቃ ሲሳይ ካብትህይመር (አራት ሰዎች)	5	49	በህግ በተቋቋመ ፍርድ ቤት የሚያስችል ማንኛውም ዳኛ ውል የማዋዋል ስልጣን ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1678(ለ) እና 1715
728.	ጥቅምት 12/2002	23924	አቢሲንያ ባንክ እና አቶ አበበ ከበደ	5	121	በስህተት የተከፈለ ገንዘብ ተመላሽ ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑ	
729.	ግንቦት 21/2000	32337	ወ/ሮ ፀሐይነሽ ይህደጉ እና እነ ወ/ሮ ትሕሽ በርሔ	5	57	“የቁም ኑዛዜ ስጦታ” ተራ የክፍያ ደንብ እንጂ ሌሎች ወራሾች ያላቸውን ውርሱን የመካፈል መብት የማይገድብ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 913
730.	ሐምሌ 2/2001	39803	አቶ አለኸኝ ገ/ህይወት እና እነ እማሆይ አጢነሽ በቀለ (ሦስት ሰዎች)	8	387	የማይንቀሣቀስ ንብረትን በተመለከተ የሚደረግ የስጦታ ውል የማዋዋል ስልጣን በተሰጠው አካል ፊት ያልተደረገ ቢሆንም በህግ የፀና ውል ተደርጐ ሊወሰድ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2443, 881, 1723(1)
731.	ሐምሌ 30/2001	41116	ፍሌንስቶን ኢንጆነሪግ እና እነ ወ/ት ሐና ተስፋዬ (ስድስት ሰዎች)	8	368	ፈራሽ የሆነን የስጦታ ውል ተከትለው የተሰሩ ስራዎችን ቀሪ ማድረግና ተዋዋዬችን ወደነበሩበት ቦታ መመለስ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1815,1816,1817

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚቻለው በቅን ልቦና የተዋዋለ 3ኛ ወገን መብትን የማይጐዳ በሆነ ጊዜ ስለመሆኑ	
732.	ሐምሌ 19/2002	49900	እነ ወ/ሮ ሐመልማል ዓለሙ(ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሮ ሀረገወይን ዘለቀ	10	206	አንድ የስጦታ ውል በኃይል ወይም በተንኮል ተግባር ተደርጓል በሚል ስለሚፈርስበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2442(3),1698,1699,1704,1706
733.	ሐምሌ 17/2004	61421	አቶ ጌታቸው በየነ እና እነ የሕፃን ታቦት በቀለ (ሁለት ሰዎች)	13	227	• ከስጦታ አድራጊው ሞት በኂላ ተፈፃሚ የሚሆን የስጦታ ውልን በተመለከተ ስለ ኑዛዜ የተደነገጉት ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት ያላቸው ስለመሆኑ፣ • የማይንቀሳቀስ ንብረትን አስመልክቶ የሚደረግ ስጦታ በህጉ በግልጽ የሚደረግ ኑዛዜ አስራርን በተከተለ መልኩ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.881, 2428, 2443, 2436
734.	ታህሳስ 2/2005	71537	እነ ወ/ሮ የሻረግ ከበደ (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሮ የሺወርቅ መኮንን	14	73	ከውርስ ሽያጭና ከስጦታ ውል የመነጨን የባለቤትነት መብት አስመልክቶ በሚነሣ የንብረት ክርክር የይርጋ ጉዳይ በተነሣ ጊዜ ክሱ በይርጋ ቀሪ ነው ወይስ አይደለም የሚለው ነጥብ ለጉዳዬቹ አግባብነትና ተፈፃሚነት ባለው የህግ ክፍል እና የህግ ይዘት ታይቶ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
735.	ግንቦት 06/2006	90959	ተክለሃይማኖት ኤካ እና እነ አቶ መላኩ ፍሬው(2 ሰዎች)	16	192	በህግ ፊት የሚፀና ስጦታ ለማድረግ ሰጪው ስጦታ በተደረገበት ንብረት ላይ መብት ሊኖረው የሚገባ ስለመሆኑ፤ የባልና የሚስት የጋራ በሆነ ንብረት ላይ አንደኛው ተጋቢ ብቻውን የሚያደርገው ስጦታ ዋጋ የሌለው ስለመሆኑ	
736.	መጋቢት 14/2006	107990	እማሆይ ወ/ገብርዔል እና ደረጀ ደስአለኝ	17	121	በግልፅ የሰፈረ የውል ቃል ባይኖርም ስጦታ ሰጪው በድህነት ላይ ወድቆ ሲገኝ ስጦታ ተቀባይ የመጦር ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ፣ ሥጦታ ተቀባይ ይህን ግዴታውን ካልፈፀመ ደግሞ ስጦታ ሰጪ ውሉ እንዲሻር መጠየቅ ስለመቻሉ፣	የፍ/ሕ/ቁ. 2458(1)፣ 2464(1)
5.8 የመያዣ ውል							
737.	ሐምሌ 30/2001	39170	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ ክንዴ አፍራሶ (ሁለት ሰዎች)	8	357	በፍ/ቤት በንብረት ላይ የሚሰጠው የዕግድ ትዕዛዝ ከፍርድ የመነጨ የመያዣ መብት ተቋቁሟል ለማለት የሚያበቃ ስለመሆኑ	
738.	ሐምሌ 2/2001	39256	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ ሞሣ ነጋሽ (ሁለት ሰዎች)	8	371	የአክስዮን ድርሻ በመያዣነት እንደተሰጠ ሊቆጠር የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ.2863 2874

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
739.	ሐምሌ 30/2001	41388	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና እነ አቶ ከፍያለው ሞልቶት (ሁለት ሰዎች)	8	381	ስልጣን ያለው የአስተደደር አካል የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለሀብትነቱን አውቆለት የባለሀብትነት የምስክር ወረቀት ከሰጠው ሰው ጋር የተደረገ የንብረቱ የመያዣ ውል የተሰጠው የምስክር ወረቀት የተሰረዘ ቢሆን እንኳን መያዣ ተቀባዩ በቅንልቦና አለመሆኑ ካልተረጋገጠ በስተቀር የፀና ሆኖ የሚቀጥል ስለመሆኑ	ትርጉም
740.	ጥቅምት 29/2003	40109	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና አቶ ተክሌ ዋከኔ	12	4	በህግ አግባብ ተመዝግቦ የሚገኝ የመያዣ ውል ተጠቃሚ የሆነ ወገን በህግ የተቀመጠው ጊዜ ከማለፉ በፊት ውሉ እንዲታደስለት ከጠየቀ የንብረቱ አስያዥ ፈቃድ መኖሩ ሳይረጋገጥ ውሉ ሊታደስና ሊመዘገብ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3058/1/ እና /2,/ 1632/2/
741.	ሰኔ 28/2003	43582	ራፑዴ ኮንስትራክሽን ስራ ተቋራጭ ዴርጅት እና ኦርቢስ ንግዴና ቴክኒክ ክፌሌ ሉሚትዴ	12	114	የሚንቀሳቀሱ ንብረቶች በመያዣ (pledge) ለሌላ ሰው ተሰጥተዋል ለማለት የሚቻልበት ሁኔታ እና ውጤቱ • መኪና በመያዣነት ተሰጥቷል ለማለት የሚቻልበት አግባብ	ትርጉየፍ/ብ/ህ /ቁ. 2825, 2832, 2830, 1186/2/, 2828, 1727, 2930, 2027, 2028,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							2054ም
742.	ህዳር 14/2003	56682	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አንዋር አብዱራህማን /ስምንት ሰዎች/	12	39	የመያዣ ውል ስልጣን በተሰጠው አካል ፊት ተደርጐ ለማስረጃነት ዋናውን ሰነድ ማቅረብ ባልተቻለ ጊዜ የዋናው ሰነድ ግልባጭ ስለመሆኑ ሥልጣን በተሰጠው አካል ተረጋግጦ የቀረበ የዋናው ሰነድ ኮፒ እንደ በቂ ማስረጃ ሊወሰድ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2011, 2008, 2009
743.	መጋቢት 26/2004	72463	እነ አቶ ንጉሴ ሀይሌ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ሁሬሣ ደበል (ሁለት ሰዎች)	13	209	በወለድ አገድ ውል መሰረት የማይንቀሣቀስ ንብረቱን ያስያዘ ተዋዋይ ወገን በውል የተገለፀው ጊዜ ካለፈ በኋላም በማናቸውም ጊዜ ዕዳውን ከፍሎ ንብረቱን ለማስለቀቅ የሚችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 3128/2/ 3117-3130
744.	ሰኔ 22/2004	75902	የኮንስትራክሽን እና ቢዝነስ ባንክ አ.ማ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	13	224	አንድ ቀድሞ በመያዣ የተሰጠ የማይንቀሳቀስ ንብረት ካርታ ቁጥሩና የቤት ቁጥሩ ተለውጦ እንዲሁም ቀደም ሲል የነበረው ቤት ፈርሶ በቦታው ላይ አዲስ ቤት ተሠርቶና አዲስ ካርታና የቤት ቁጥር ተሰጥቶ በተገኘ ጊዜ አዲሱን ቤት በመያዣ የያዘ አበዳሪ ቀድሞ የነበረውን ቤት በመያዣ ከያዘው አበዳሪ የቅድሚያ መብት ያለው ስለመሆኑ፣	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 3052, 3066
745.	ሕዳር 14/2005	75743	የዳንግላ ማዘጋጃ ቤት ፍትህ	14	78	የማይንቀሳቀስ ንብረት መያዣ አመዘጋገብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.16

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ቢሮ፣ ዐ/ህግ እና እነ የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ (ሁለት ሰዎች)			ጋር በተያየዘ በተፈፀመ ስህተት ንብረቱን በመያዣ የያዘው ወገን የሚደርስበትን ጉዳትና ኪሣራ ኃላፊነቱን በአግባቡና በጥንቃቄ ባለመወጣት ስህተቱን የፈፀመው የሚመለከተው የአስተዳደር አካል ጉዳትና ኪሣራውን በመያዣ በተያዘው ንብረት ዋጋ መጠን ለመክፈል ኃላፊነት ያለበት ስለመሆኑ፣	40(2), 3052, 3053(1),3081
746.	ጥቅምት 22/2005	78444	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና አቶ ጥጋቡ ተፈራ	14	116	• የማይንቀሳቀስ ንብረት የመያዣ መብት ውጤት የሚኖረው ከተፃፈበት ቀን አንስቶ እስከ አስር ዓመት ድረስ ነው በሚል የተደነገገው ድንጋጌ የይርጋ የጊዜ ገደብን የሚደነግግ ሣይሆን የመያዣ ውሉ ቀሪ የሚሆንበት ወይም በህግ ውድቅ የሚደረግበት (Lapse of Mortgage Right) ስለመሆኑ፣ • የማይንቀሳቀስ ንብረትን ለሰጠው ብድር በመያዣ የያዘ ባንክ በመያዣው ላይ ያለው መብቱ በይርጋ ቀሪ የሚሆነው የመያዣ ውሉ ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ አስር ዓመት ከማለፉ በፊት በመያዣ መብቱ መገልገል ያልጀመረ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3058 (1)(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
747.	ታህሳስ 14/2006	90862	ወ/ሮ ተዋበች ኃይሌ እና ወ/ሮ አያንቱ በዩቻ	15	69	በመያዣ ውል መነሻነት አንድን የማይንቀሳቀስ ንብረት ከነይዞታው የያዘ ሰው በይዞታው ላይ የንብረቱ ባለቤት ሳይቃወመው ግንባታ የፈፀመ ከሆነ ተጠቃሹ የመያዣ ውል አይፀናም በሚል ተዋዋዩቹ ወደ ነበሩበት እንዲመለሱ ሲደረግ የንብረቱ ባለቤት በመያዣው ይዞታ ላይ የወጣውን የግንባታ ወጪ ግንባታውን ላካሄደው ወገን ለመክፈል የሚገደድ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1818, 2162
748.	መስከረም 22/2006	86813	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት እና እነ ሰሚር መላኩ (ሶስት ሰዎች)	15	77	ከሠራተኛ ቅጥር ውል ጋር በተገናኘ የዋስትና ግዴታ የገባ ሰው የሠራተኛው የቅጥር ውል እንዲሻሻል ወይም እንዲለወጥ ከተደረገ በኂላ ሠራተኛው ከተሻሻለው ወይም ከተለወጠው የቅጥር ውል ጋር በተያያዘ ያለበትን ተጠያቂነት አስመልክቶ አስቀድሞ በገባበት የዋስትና ግዴታ መሰረት ተጠያቂ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1827(1
749.	ሚያዚያ 22/2006	94837	አቶ ልዑል ዘወዴ እና	16	102	የዋስትና ግዴታ ግልፅ መሆን ያለበት ስለመሆኑ ኃላፊነቱም ግዴታ ከተገባለት	ፍ/ብ/ህ/ቁ 1922(2)(3)፣

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አጀመራ የወርቅ ግብይት ኃ/የተ/የግ/ማህበር			እዳ ወሰን ለማለፍ እንደማይችል እና እንዲሁም ይህ ለአፈፃፀሙ ግዴታ የተገባለት የእዳመጠን ወይም የገንዘብ ልክ በዋስትና ውሉ ካልተገለፀ ዋስትናው ፈራሽ ስለመሆኑ ከዚህ በተጨማሪ ገና ለወደፊት ሊደርስ ለሚችል ግዴታ አፈፃፀምም ዋስ ለመሆን እንደሚችል ነገር ግን በግልፅ ለምን ያህል እዳ ተጠያቂ ሊሆን እንደሚችል በግልፅ በውሉ ላይ መስፈር ያለበት ስለመሆኑ	1925(1)
750.	ሕዳር 10/2006	102711	ፈንታየ ፍስሀ እና አቶ ደጀኔ ማርየ	17	117	የማይንቀሳቀስ ንብረት የመያዣ ውልን በተመለከተ እዳው እንዲከፈል በተወሠነ ጊዜ ሳይከፈል የቀረ እንደሆነ ገንዘብ ጠያቂው የመያዣ መብት ያገኘበትን የማይንቀሳቀስ ንብረት ይወስዳል በሚል የተደረገ ውል ፈራሽ ስለመሆኑ፣ -የብድር ውልን በተመለከተ ተዋዋዬች ወለዱ በወር እንዲታሠብ የሚዋዋሉት ውል ፈራሽ ስለመሆኑና በህጉ መሠረት ወለድ ሊታሠብ የሚችለው በአመት ሥለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ. 3060/1/፣ 1711 እና 2479/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
5.9 ውል ልዩ ልዩ							
751.	ጥቅምት 21/2000	24173	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት እና ወ/ሮ አይዳ ሐሰን	5	76	በኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት የተላከ ፖስታ /ዕቃ/ በመጥፋቱ፣ መሠረቁ፣ በመበላሸቱ፣ ወዘተ ምክንያት ካሣ የሚጠየቀው መጠኑም የሚወሰነው የፖስታ አገልግሎት ሕግን ለማሻሻል በወጣው አዋጅ ቁጥር 24/58 መሠረት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 24/58 አንቀፅ 50,51,53 እና 54
752.	የካቲት 13/2000	20979	የኢት/ቴሌ ኮሚኒኬሽን ኮርፕሬሽን እና ወ/ሮ ግምጃ በሐቲ ወራሾች	7	14	ወራሽ አውራሹ ከሞተ በኂላ ያለው የስልክ ዕዳ የውርስ ዕዳ ሆኖ ሊከፈል የሚገባው ስለመሆኑ	ትርጉም
753.	ታህሳስ 15/2000	23609	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ አሰበወርቅ ዘገዬ	7	21	የስራ መሪ የሥራ ውል ያለአግባብ በተቋረጠ ጊዜ የስራ መሪው ሊያገኝ ስለሚገባው ልዩ ልዩ ክፍያዎች እና ጥቅማጥቅም	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2573, 2574/2/, 2570/2/, 2577, 2562
754.	ጥር 23/2000	28663	አቶ ካሣሁን ገዛኸኝ እና ወ/ሮ አልማዝ ወልዴ	7	150	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 658 ተጋቢ ወገን ከሦስተኛ ወገን ጋር ያደረገውን ውል ለማፍረስ ምክንያት ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 658, 686
755.	ጥቅምት 20/2001	32854	ወ/ሪት ማርታ አድማሱ እና እነ አቶ በረከት ሰብስቤ	8	307	ከአንኘነት ውል ጋር በተያያዘ ለሚኖር የጉዳት ሃላፊነት ካሣ ሊወሰን የሚችልበት አግባብ	የንግድ ህግ ቁጥር 595, 596, 597

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሁለት ሰዎች)				የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1790, 2090, 2091, 2092, 2141, 2102
756.	ታህሳስ 9/2001	32571	አቶ ሚፍታህ ከድር እና የባህር ትራንዚት አገልግሎት	8	326	የዕቃ አስተላላፊነት ሃላፊነትና ተግባር ዕቃን የማጓጓዝና የማስረከብ ሥራን የሚያካትት ስለመሆኑ	
757.	ሰኔ 30/2002	48967	አቶ ሳዲቅ ሐሰን እና የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን	10	151	የስልክ አገልግሎት ከማግኘት ጋር በተያያዘ በአገልግሎት የክፍያ መጠን ላይ በአገልግሎት ሰጪውና በአገልግሎት ተቀባዩ መካከል አለመግባባት በተፈጠረ ጊዜ የተጠየቀው የአገልግሎት ሒሳብ በእርግጥም ስልኩን በይዞታው ስር አድርጐ የሚጠቀምበት ወገን በተገለገለው መጠን የተመዘገበ ስለመሆኑ በባለሙያ እንዲጣራ በማድረግ እልባት መስጠት የሚያስፈልግ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1732
758.	ጥር 19/2002	46052	ዶ/ር አሸብር ወ/ጊዩርጊስ እና የቦንጋ ማዘጋጃ ቤት ከፋ ዞን	10	154	መዋዕለ ነዋይን በማፍሰስ ግንባታን ለማካሄድ የከተማ ቦታን ከመንግስት ተረክቦ ግንባታን በተገቢው ጊዜ ለማጠናቀቅ አለመቻል ሊያስከትል	የደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/ መደንብቁ1/97 አንቀፅ 8(3) የደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚችለው ውጤት	መ አዋጅ ቁ. 51/94
759.	መጋቢት 10/2002	43381	ወ/ሮ ፎዚያ ሁሴን እና አቶ ውብሸት ተ/ወልድ	10	166	በሌላ ሰው ድካም ወይም የሌላ ሰው ሃብት በሆነ ነገር በመገልገል በቂ ባልሆነ ምክንያት ጥቅም ያገኘ ሰው አላግባብ ጥቅም ባገኘበት መጠንና ባደረሰው ጉዳት መጠን ኪሣራ ሊከፍል የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2162
760.	ጥቅምት 16/2003	54249	ጌታሁን አበበ ቦጋለ እና ሐሰን ገአስ ሁመድ	12	2	አግባብነት ካለው የመንግስት አካል ፈቃድ ሳይኖር የከርሰ ምድር ቁፋሮ ሥራን ለመስራት የሚደረግ ውል ህጋዊና አስገዳጅ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	
761.	ሕዳር 13/2003	53968	እነ የምስራቅ ወለጋ ገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/ እና አቶ ፀጋዬ ነጋ	12	24	እቃን ለመግዛት በጨረታ ማስታወቂያ ያወጣ ድርጅት ተወዳዳሪዎች በጨረታ ላይ ከተነገረው የተለየን ዕቃ በማቅረብ ከተወዳደሩ በኂላ ድርጅቱ ተወዳዳሪ የሆነው አካል በጨረታ ሰነዱ ላይ ሞልቶ ያቀረበውን እቃ መሰረት በማድረግ ውል የተዋዋለ እንደሆነ ይህንኑ ውል ለመፈፀም የሚገደድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1695/2/
762.	ሕዳር 2/2003	49041	የአ/አ ከተማ አስተዳደር ዋና ኦዲተር መ/ቤት እና አቶ ኤሣው መዓዛ /ሦስት	12	17	የዋስትና ግዴታን ቀሪ ለማድረግ የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1925/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች/				
763.	ሕዳር 28/2003	54312	አቶ ሃይላይ ተክላይ እና ውቁር የጨው አምራቾች ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	12	27	በማህበር አባላት ስምምነት የሚወጣ ደንብን አስመልክቶ በማህበሩ አባላት መካከል ብሎም በማህበሩ እና በአባላት መካከል የሚነሱ አለመግባባቶችን እልባት ለመስጠት በፍትሐብሔር ህጉ ውስጥ ስለ ውሎች በጠቅላላው የተመለከቱት ድንጋጌዎች ተፈፃሚ ሊሆኑ የሚችሉ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1676/1/
764.	ሕዳር 1/2003	56368	ዶ/ር ሰለሞን ነጋሽ እና የባህርዳር ዩኒቨርስቲ	12	37	ተዋዋይ ወገኖች በመካከላቸው ሊፈጠር የሚችለውን አለመግባባት በግልግል ዳኝነት ለመፍታት ከተስማሙ በኋላ አንደኛው ወገን ፈቃደኛ ያልሆነ እንደሆነ ሌላኛው ተዋዋይ ስምምነቱ እንዲፈፀም ለፍ/ቤት የሚያቀርበው አቤቱታ የክስ ምክንያት የለውም ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1731 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 33/2/, 231
765.	ታህሳስ 12/2003	48857	የአዲስ አበባ ውሀና ፍሳሽ ባለስልጣን እና የአዲስ አበባ ከተማ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 16/17	12	42	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024/ረ/ እና 2023 ለውሃ ፍጆታ ክፍያ ተፈፃሚነት የሌላቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2023, 2024/ረ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አስተዳደር ጽ/ቤት				
766.	ጥር 24/2003	56252	ተስፋዬ አበበ ሥራ ተቋራጭ እና ማዕረጉ ወርቁ ሥራ ተቋራጭ	12	53	• የግንባታ ሥራን ለመንግስት ለመስራት ጨረታውን ያሸነፈ ሥራ ተቋራጭ ሥራውን ሙሉ በሙሉ ለሌላ ሥራ ተቋራጭ /ሰው/ በህጋዊ መንገድ ሊለቀቅ ወይም ሊያስተላልፍ የሚችልበት አግባብ • ከአሰሪ ጋር ያልተደረገና ከሥራ ተቋራጭ ጋር የተደረገ የንዑስ ሥራ ተቋራጭነት ውልና የሚኖረው ውጤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3202/1/ እና /2/ 3205, 3206, 3244/1/, 2107
767.	የካቲት 9/2003	54596	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የመሬት ልማትና አስተዳደር ቦርድ እና ወ/ሮ ላቀች መንግስቴ	12	65	የከተማ ቦታ ውልን መሰረት በማድረግ በሊዝ የሚሰጥበትና ውሉ ሊቋረጥ የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 272/94 አንቀጽ 15/1/ /ለ/, 16
768.	የካቲት 21/2003	58258	ወ/ሮ ዮርዳኖስ ሃጐስ እና ወ/ሮ ሀይማኖት ተፈራ	12	75	• ተዋዋይ ወገኖች ውል ባለመፈፀሙ አንዳቸው ለሌላቸው መቀጮ /ገደብ/ እንዲከፈል በማለት የሚደርሱበት ስምምነት ተፈፃሚ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ • በውል በተወሰነ የገንዘብ ቅጣት ላይ የሚታሰብ የወለድ ክፍያ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1891, 1892/1/, 1889

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
769.	የካቲት 21/2003	60469	ኮከብ ዱቄትና ፓስታ ፋብሪካ እና ሙሉ አለም የስራ አመራር አማካሪዎች	12	79	የእውቀት ሥራ /ግልጋሎት/ ውልን አሰሪ የሆነ ወገን በተናጠል ለማቋረጥ የሚችለው ባለሙያው ሥራውን ሙሉ በሙሉ አጠናቅቆ ለአሰሪው ከማስረከቡ በፊት ስለመሆኑና ባለሙያው ሥራውን አስመልክቶ በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችለው የሙያውን ደንቦች በመጣስ ጥፋት የፈፀመ እንደሆነ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2637/2/, 2636/2/ና/1/
770.	ግንቦት 19/2003	60951	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና ካንትሪ ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግል ማህበር	12	83	ከመንግስት አስተዳደር መ/ቤት ጋር የሥራ ውል ያደረገ ወገን እንደውሉ ለመፈፀም ባልቻለ ጊዜ የአስተዳደር መ/ቤቱ ተዋዋዩ ለውል ማስከበሪያ (contract security) በሚል ካስያዘው ገንዘብ ላይ ውሉ ባለመፈፀሙ የደረሰበትን የጉዳት ኪሣራ መቀነስ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 430/97 አንቀጽ 43 የመንግስት የግዢ መመሪያ ቁ. 117/5/ /ሀ-ሐ/
771.	ግንቦት 15/2003	64203	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ መሐመድ ሙሳ /አራት ሰዎች/	12	87	• በሃዋላ የተላከን ገንዘብ ባንክ ለዕዳ ማስመለሻ በሚል ያለፍርድ መያዝ የማይችል ስለመሆኑ • በፍትሐብሔር ግንኙነት እዳን ለማቻቻል ስለሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1838/1/, 1840, 1841

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
772.	መጋቢት 9/2003	46574	ሐዋሳ ዩኒቨርስቲ እና እነ ዮናስ ካሣ /ሁለት ሰዎች/	12	90	አንድን ስልጠና በአሰሪው ትብብር በውጪ አገር ተከታትሎ በምትኩ አገልግሎት ለመስጠት የተስማማ ሠራተኛ አስቀድሞ በውል የገባውን አገልግሎት የመስጠት ግዴታ ባልተወጣበት ሁኔታ ሌላ /ተጨማሪ/ ስልጠና መጀመሩ በውሉ መሰረት ለመፈፀም ፈቃደኛ አለመሆኑን የሚያሳይና በኃላፊነት የሚያስጠይቀው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1731
773.	ሚያዚያ 6/2006	55359	አቶ ተድላ ማሞ ጌታቸው እና እነ አቶ ፍስሐ ሱመር /ሁለት ሰዎች/	12	101	ከግንባታ ሥራ ውል ጋር በተያያዘ የግንባታ ሥራ ፈቃድ የሚሰጠው ለባለቤት ወይም ለወኪሉ ስለመሆኑ	የግንባታ ፈቃድ አሰጣጥ ክትትልና ቁጥጥር ደንብ ቁጥር 17, መመሪያ ቁ. 1/97
774.	ሰኔ 14/2003	60204	አቶ ታደሰ ደምሬ እና አቶ ጌታሁን ለቻሞ	12	120	ጥሬ ገንዘብን በአደራ ከመስጠት ጋር በተያያዘ ክርክር የተነሳ እንደሆነ ገንዘቡ በአደራ መልክ መሰጠቱን ለማስረዳት ሊቀርብ ስለሚችል ማስረጃ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2742 2782 2779

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
775.	ሰኔ 28/2003	61110	አል ናይል ቢዝነስ ግሩፕ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን	12	124	አንድን ሥራ ለሥራ ተቋራጭ የሰጠ የመንግስት መ/ቤት በራሱ ጥፋት ጉዳት አድርሶ ከሆነ ወይም የሥራ ተቋራጩን ሥራ መደበኛ አፈፃፀም ከባድ ያደረገበት እንደሆነ ለሥራ ተቋራጩ ኪሣራ የመክፈል ኀላፊነት የሚኖርበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3259
776.	ሐምሌ 12/2003	62146	ወ/ሪት ፍሬወይኒ ቴምድሮስ እና ተርካንሬ ፕሮሞሽንና የማስታወቂያ ስራ ድርጅት	12	135	• የጠፋ ዕቃን ላገኘ ወይም ሌላ ነገር ለፈፀመ ሰው ሽልማት ይሰጠዋል ተብሎ በተለጠፈ /በተነገረ/ ማስታወቂያ ወይም በአደባባይ ሊታወቅ በሚችል ሌላ አይነት ማስታወቂያ መሰረት ዕቃውን አግኝቶ የመጣ ወይም የተባለውን ሥራ የፈፀመ እንደሆነ የተስፋ ቃሉን የሰጠው ሰው የተገለፀውን ሽልማት /የገባውን ቃል/ የመፈፀም ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • በውል የተገባ ግዴታ ፍፁም የማይቻልና የማይሞከር ነው ለማለት ተዋዋይ ወገን ብቻ ሳይሆን ማንም ሰው ሊፈጽመው የማይችለው ግዴታ መሆን ያለበት ስለመሆኑ • በአንድ ከተማ የሚገኝና መጠኑ ተለይቶ የታወቀ የመኖሪያ ቤት መስሪያ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1715, 1741-1762, 1714, 1711, 1736, 1734, 1689

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቦታ በሽልማት መልክ ለመስጠት በውል የተገባ ግዴታ ሊፈፀም የማይችል ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ	
777.	ሐምሌ 29/2003	66210	አቶ ተስፋዬ ጉላ እና የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ፍትህ ሚ/ር	12	140	የደንበኛን ጉዳይ /ክርክር/ በፍ/ቤት ክስ መስርቶ ሙያዊ አገልግሎት ለመስጠት የጥብቅና የውክልና ስልጣን የተሰጠው ጠበቃ በውል የገባውን ግዴታ በተገቢው ጊዜና ትጋት ለመወጣት አለመቻል በኃላፊነት የሚያስጠይቅና ለቅጣት የሚዳርግ ስለመሆኑ	ደንብ ቁጥር 57/92 አንቀጽ 8/2//ለ/ 3 አዋጅ ቁ. 199/92 አንቀጽ 24/3/ /ሉ-3/
778.	ሐምሌ 29/2003	64887	አቶ አደም የሱፍ እና አቶ አብዱሠላም ሙሐመድ	12	145	ስለ አስፈላጊ አደራ እና የማስረጃ አይነት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2782,2800,2802,2472
779.	የካቲት 21/2003	59882	ወ/ሮ አሰገደች ዘርጋው እና አቶ አየለ ንዳኔ	12	157	• በብድር ከተወሰደ ገንዘብ አከፋፈል ጋር በተያያዘ ብድር መክፈያ ጊዜው የዘገየ እንደሆነ ለአበዳሪው በኪሣራ መልክ የሚከፈለው ህጋዊ ወለድ ብቻ ስለመሆኑና ከዚህ ህጋዊ ወለድ በተጨማሪ በመቀጫ መልክ ለመክፈል የሚደረግ ስምምነት ፈራሽ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2006/2/, 2005/1/, 2489, 1889
780.	ጥቅምት 10/2004	61331	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን	13	175	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2024(ረ) ድንጋጌ ከስልክ	የፍ/ብ/ህ/ቁ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኮርፖሬሽን እና ሚ/ር ጀርመን ግናሆ			አገልግሎት ክፍያ ጋር በተያያዘ ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ፣	2024(ረ), 2023, 2022
781.	ህዳር 7/2004	61808	ወ/ሮ ፀሐይ ፍቃዱ እና እነ አቶ ብቻዬ ተስፋዬ (ሁለት ሰዎች)	13	181	ተዋዋይ ወገኖች ያደረጉት ውል ምንም እንኳን የተፈፀመ ቢሆንም ውሉ የ3ኛ ወገኖችን መብትና ጥቅም የሚነካ ከሆነ ይህንኑ በመግለፅ ውሉ ፈራሽ እንዲሆን ይወሰን ዘንድ ለፍ/ቤት አቤቱታ ለማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1806
782.	ሰኔ 15/2004	66935	አቶ ሽመልስ አበራ እና አቶ ጌታቸው አያልቂ	13	218	የፀና የውል ግዴታ የገባ ሰው ውሉ በፍርድ እንዲሰረዝ ለመጠየቅ የሚችለው ሌላኛው ተዋዋይ ወገን ግዴታውን በአግባቡ ያልፈፀመ (ያልተወጣ) እንደሆነ ወይም የፈፀመው ፍፁም ባልሆነ አኳኋን ከሆነ ስለመሆኑ	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1784 1785(2),(1)
783.	የካቲት 30/2004	70963	ሐዋሳ ዩኒቨርሲቲ እና እነ አቶ ተመስገን ማጉሌ (ሁለት ሰዎች)	13	231	በአሰሪው በኩል የተመቻቸን የውጪ የትምህርት እድል ተጠቃሚ በመሆን በምትኩ ለተወሰነ ጊዜ ለማገልገል ከተደረገ ውል ጋር በተገናኘ ሠራተኛው በውሉ ያለበትን ግዴታ እንዲወጣ ከሚጠበቅበት ጊዜ በፊት ከአሰሪው ፈቃድና እውቅና	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ውጪ ለሌላ ትምህርት ወደ ሌላ አገር በመዛወር የመጀመሪያው ውል ውጤት እንዳይኖረው ያደረገ እንደሆነ ሠራተኛው በውሉ የተመለከተውን ግዴታ ለመፈፀም እንዳልቻለ የሚያስቆጥረው ስለመሆኑ	
784.	ሐምሌ 29/2003	64887	አቶ አደም የሱፍ እና አቶ አብዱሠላሣ ሙሐመድ	13	236	ስለ አስፈላጊ አደራ እና የማስረጃ አይነት	የፍ/ብ/ህ/ቁ.2782,2800,2802,2472
785.	ሚያዚያ 10/2004	71927	ቄስ አብርሃ በርሄ እና ወ/ሮ ብርነሽ ሕሉፍ	13	215	በሰነድ ላይ የተመለከተ ፊርማ በተካደ ጊዜ ሰነዱ ሲፈረም የነበሩ የምስክሮችን ቃል በመስማትና በሌሎች ማስረጃዎች ፊርማው የማን እንደሆነ ለማረጋገጥ /Authenticate ለማድረግ/ የሚቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2472(1) እና (3)
786.	ሕዳር 3/2005	63063	ኢትዮ ቴሌኮም እና ፒቲኢ ኢንተርናሽናል ኢንኮፖሬትድ	14	62	• ከውል አመስራረትና መቋቋም ጋር በተገናኘ ዝምታ በመርህ ደረጃ ውልን እንደመቀበል ሊቆጠር የማይችል ስለመሆኑና አንድ ውል፣ ተሻሽሏል ለማለት የሚቻለው ማሻሻያው አስቀድሞ በተደረገው የአፃፃፍ ስርዓት አይነት የተከናወነ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1682,1683,1684,1722,2001 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 356(ሀ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የግልግል ጉባኤ አንድን ጉዳይ በማየት የዳኝነት መፍትሔ ሊሰጥ የሚችለው ተከራካሪ ወገኖች ከተስማሙበትና የሚፀና ወይም ዋጋ ያለው ግዴታ መኖሩን መሠረት በማድረግ ስለመሆኑ፣	
787.	ጥር 2/2005	79907	ልዩ የገንዘብ እገዛ ተቋም እና እነ ወ/ሮ የወይንሐረግ ትዕዛዙ (ሁለት ሰዎች)	14	82	ከዋስትና ውል ጋር በተገናኘ ዋስ የሆነ ወገን በውሉ ላይ የተመለከተውን ፊርማ የእርሱ አለመሆኑን ወይም የውሉን ቃል በተመለከተ በመካድ በግልጽ ባልተከራከረበት ሁኔታ ውሉ በሁለት ምስክር ፊት የተደረገ አይደለም በሚል የሚቀርብ ክርክር የዋሱን ግዴታ ተፈፀሚነት የሚያስቀር ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1727(2) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.83,235
788.	ጥር 14/2005	76825	ጭላሎ ኢንተርፕራይዝ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና የአዳማ ከተማ የባኩ ሸነን ቀበሌ አስተዳደር ጽ/ቤት	14	85	ገቢ ለማስገኘት በተዘጋጀ ልዩ የገቢ ማሰባሰቢያ ቴሌቶን በተደረገ ጨረታ ተሣታፊ በመሆን የጨረታውን ገንዘብ በመክፈል መሬት ተረክቦ ለልማት ለማዋል በሚል ጨረታው ተወዳድሮ የጨረታው አሸናፊ የሆነ ወገን ጨረታውን ካዘጋጀው አካል ጋር የውል ስምምነት እንዳደረገ የሚቆጠር በመሆኑ በጨረታ ያሸነፈበትን	የፍ/ብ፤ህ/ቁ.1771(1),1688(2),1757

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የገንዘብ መጠን ለአዘጋጁ ለመክፈል የሚገደድ ስለመሆኑ፣	
789.	ጥር 1/2005	71972	አቶ ካሣሁን አያሌው እና የምስራቅ ጎጃም ጎዛምን ወረዳ ጤና ጽ/ቤት	14	97	• ከግንባታ ሥራ ውል ጋር በተገናኘ የሚከፈል ክፍያ የሥራው ባለቤት የሆነው አካል በግንባታው ሂደት የሥራ ትዕዛዞችን እየሰጠ የሥራውን አካሄድ የመወሰንና ሥራውን በሚፈቅደው አይነት እንዲፈፀም የሥራ ተቋራጩን የማዘዝ ስልጣን ያለው ስለመሆኑ፣ • የሥራ ተቋራጩ ከሥራው ባለቤት ጋር የተደረገውን የግንባታ ሥራ ውል፣ በሥራው ባለቤት በተሰጡት ፕላኖች፣ ግንባታ ዲዛይን አይነቶችና የዋጋና የሥራ ማስታወቂያ መሠረት ግንባታውን የማካሄድ ግዴታ ያለበት በመሆኑ የሥራው ባለቤት በግንባታው ሥራ ውል ሰነዱ ላይ ከተመለከተው ክፍያ ውጪ በተጨማሪነት በባለቤቱ ፈቃድና ትዕዛዞች መሠረት ለተሠሩ ሥራዎች ክፍያ ለመክፈል አልገደድም በሚል የሚያቀርበው ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑና በህጉ አግባብ በባለቤቱ የተሰጡ ተጨማሪ የሥራ ትዕዛዞች የሥራ ውሉ አካል ተደረገው	የፍ/ብ/ህ/ቁ.3244,3225,(1)(2),3152(1),3266(1),3263,3265(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚወሰዱ ስለመሆኑ፣	
790.	ታህሳስ 2/2005	80642	የኢትዮጵያ የባስህር ትራንስፖርት ሎጅስቲክ አገልግሎት ድርጅት እና ባርጉባ ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግ/ማህበር	14	109	• በአንድ ውል የተመለከተን እዳ ለማረጋገጥ ሲባል አዲስ ሰነድ በተዋዋይ ወገኖች የማደራጀት ተግባር የውል መተካት አድራጐት ነው ለማለት የሚቻለው በሁለተኛው ውል በግልጽ የተመለከተ እንደሆነ ስለመሆኑ፣ • በባህር ላይ የሚደረግ የማጓጓዣ ውልን አስመልክቶ አጓዡ ለውሉ ምክንያት የሆነው እቃ (ንብረት) ጋር በተያያዘ የሚያቀርበው አቤቱታ ዕቃውን ከተረከበበት ቀን አንስቶ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በስተቀር በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ፣ •	የባህር ህግ ቁ.146,203 የፍ/ብ/ህ/ቁ.1826,1828,1829(ሀ)
791.	ታህሳስ 14/2005	80464	ወይራ እንጨትና ብረት ሥራ ኃ/የተ/የሕብረት ሥራ ማህበር እና የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር የንግድና ኢንዱስትሪ ልማት ቢሮ	14	113	አንድ ውል የአስተዳዳር ውል ነው ለማለት በህግ ወይም በተዋዋይ ወገኖች ግልጽ በሆነ ቃል የአስተዳደር መ/ቤት ውል ነው የተባለ እንደሆነ ወይም ደግሞ ተዋዋዮቹ ውል ያደረጉበት ጉዳይ ከህዝብ አገልግሎት ሥራ ጋር ተያያዥና ለሥራ ውሉ አፈፃፀም የአስተዳዳር አካልን (ፍ/ቤትን) ተካፋይነት	የፍ/ብ/ህ/ቁ.3132 አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41(1)(መ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለማቋረጥ የሚጠይቅ መሆኑን እንዲሁም በአጠቃላይ የውሉን አይነትና ባህሪ፣ የውለታውን አይነተኛ ጉዳይ ብሎም የተዋዋዮችን ማንነት መመልከት የሚያስፈልግ ስለመሆኑ፣	
792.	ታህሳስ 4/2005	69797	ወ/ሮ ሂላላ ሱሌማን እና ጎንደር ዩኒቨርስቲ	14	121	• በተዋዋይ ወገኖች መካከል ውል ባለመፈፀሙ ምክንያት የጉዳት ኪሣራ እንዲከፈል በሚል ጥያቄ በቀረበ ጊዜ በውሉ ለዚሁ ዓላማ ተዋዋዮቹ ካመለከቱት የገንዘብ መጠን በላይ እንዲከፍል ለማስገደድ የማይቻል ስለመሆኑ፣ • የመልካም ሥራ አፈፃፀም ቦንድ መሰረታዊ ዓላማ በውል የተመለከተው ጉዳይ እንደውሉ ስለመፈፀሙ (የሚፈፀም ስለመሆኑ) ለማረጋገጥ ስለመሆኑ፣ • አንድን ዕቃ ማቅረብ ጋር በተያያዘ የተደረገ ውልን አስመልክቶ በአቅራቢው በኩል ከእቃው ዋጋ ጋር በተገናኘ በመንግስት የታወቀ የዋጋ ግሽበት መከሰቱ አቅራቢው ውሉን ሙሉ ለሙሉ ለማቋረጥ የሚያስችለው በቂ ምክንያት ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3183(2),3188(1),1731,1734,1732,1889

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
793.	ሚያዚያ 22/2005	79794	የማይክሮሊንክ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ኮሌጅ ኃ.የተ.የግል ማህበር እና የፌዴራል ማረሚያ ቤቶች አስተዳደር	15	62	• ከውል አፈፃፀም ሂደት ጋር በተገናኘ በተዋዋይ ወገኖች ላይ ለሚደርስ ጉዳት ኪሣራ ሊሰላ ስለሚችልበት አግባብ፣ • የኪሣራው ልክ ከውል ውጪ የሚደርስ ኃላፊነትን መሠረት በማድረግ በርትዕ ሊወሰን ስለሚችልበት አግባብ፣ •	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1790, 1800, 2102(1)(2)
794.	ሰኔ 21/2005	86187	አቶ ዳንኤል ዘሚካኤል እና አቶ ቢሃሪ ባቡላል ሞዲ	15	84	• ተከራካሪ ወገኖች በአንድ የሰነድ ማስረጃ ላይ የተመለከተን ፊርማ የማን ስለመሆኑ በሚመለከተው የመንግስት አካል ተጣርቶ ውጤቱ ከቀረበና ከታወቀ በኋላ ሰነዱ በውጭ አገር ተመርምሮ ውጤቱ እንዲታወቅ በማለት የሚያቀርቡት ጥያቄ በህግ አግባብ አጥጋቢና አሣማኝ ምክንያትን በመጥቀስና በማስረጃ አስደግፈው ያላቀረቡ እንደሆነ ጥያቄው ተቀባይነት ሊኖረው የማይቻል ስለመሆኑ፣ • የፍ/ቤት የተሰጠ ትእዛዝ /ውሣኔ/ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው ለማለት የሚቻለው በተከራካሪ ወገኖች ፍትህ የማግኘት መብት ላይ መሠረታዊ ለውጥ የሚያስከትል እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2008, 2007, 2001, 2005

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
795.	የካቲት 10/2006	90298	አቶ ኃይሉ ዴሬሳ እና ወ/ሮ ሱፌ አለሙ	15	217	ባለ አምስት ዳኞች የሚሰየሙባቸው የክልል ፍርድ ቤቶች ሰበር ሰሚ ችሎቶች በአጣሪው ችሎት ጉዳዩ ያስቀርባል በሚል በተመለከተው ነጥብ (ጭብጥ) ሳይገደብ ሌላ (ሌሎች) ጭብጦችን በመመስረት ክርክሩ እንዲሰማ በማድረግ ውሣኔ ለመስጠት ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ፣	ትርጉም
796.	ጥር 20/2007	95797	ደበበ ደረሠ ጠቅላላ ሥራ ተቋራጭ እና የፈንታሌ ወረዳ ውሀ መአድን ኢነርጂ ጽ/ቤት	17	104	-ከአስተዳደር ውሎች አለመፈፀም ጋር ተያይዞ የወለድ ጥያቄ ሊቀርብ የሚችለው የአስተዳደር መስሪያ ቤቱ በውሉ በተመለከተው መሠረት ከአስራ አምስት ቀን በኂላ ለተዋዋዩ ስለ ገንዘቡ አከፋፈል የሚያስፈልገውን የማረጋገጥ ሥራ ሳይፈጽም የቀረ እንደሆነ ወይም የአስተዳደር መስሪያ ቤቱ የሚፈለግበትን ገንዘብ የማረጋገጥ ሥራ በተፈፀመ በ3 ወር ውስጥ ሳይከፍል የቀረ እንደሆነ ስለመሆኑ፣ -ተቃራኒ የውል ቃል ቢኖርም እንኳን ከአስተዳደር መስሪያ ቤት ጋር የተዋዋለው ሰው መስሪያ ቤቱ ሳይከፍል ለቆየበት ገንዘብ ወለድ ወይም ኪሣራ ለመጠየቅ የሚችለው ሳይከፈል የቆየበት ጊዜ ከ6 ወር በላይ ሲሆን ወይም ውሉን ያደረገው	የፍ/ህ/ቁ. 3196፣3197

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የአስተዳደር መስሪያ ቤት ተዋዋዩን ለመጉዳት ብሎ ያደረገው ወይም ከባድ በሆነ ቸልተኝነትና ወይም ጥፋት ያደረገ ስለመሆኑ፣	
797.	ግንቦት 21 ቀን 2007 ዓ.ም	101378	የአዲስ አበባ ውሃና ፍሳሽ ባለስልጣን እና ናሰው ኮንስትክሽን ኃ/የተ/የግ/ ማህበር	18	174	አንድ ሥራ ተቋራጭ በሥራው ህንጻ ላይ የተከሠተ እርግጠኛ የአሰራር ጉድለት በሌለበት ሁኔታ ወደፊት የሚታይና የሚከሰት የአሰራር ጉድለት ሊኖር ይችላል በሚል ምክንያት ሥራ ተቋራጮች ለሰሩት ሥራ የመጨረሻ ክፍያ የማግኘት መብት መከላከል አግባብነት የሌለው ስለመሆኑና የህንጻ ተቋራጩን በፍትሐብሄር ጉዳይ ማንም ሰው ኃላፊ ነው ተብሎ ያለመገመት /presumption of non liablity/ መሠረታዊ መርህ ስለመሆኑ፣	የፍትሐብሔር ህግቁጥር 3268፣3282/ 1/ የመሠረት ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር በ1996 ዓ.ም አሻሽሎ ያወጣውን የመንግስት ግንባታ ስለ አፈጻጸም መመሪያ አንቀፅ 8፣

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
6. የቤተሰብ ህግ							
6.1 ህጋዊ ጋብቻ አፈፃፀምን፣ማስረጃዎቹን እንዲሁም ጋብቻ ሳይፈፅሙ እንደ ባልና ሚስት መኖርን በተመለከተ							
798.	የካቲት 26/2001	41896	ወ/ሮ ታደለች ዋለልኝ እና እነ ወ/ሮ አዲስዓለም ፀጋ (ሦስት ሰዎች)	8	251	ጋብቻ ህጋዊ ውጤት የሚኖረው በህግ አግባብ ተፈፅሟል ከተባለበት ጊዜ ጀምሮ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 28(3)
799.	መስከረም 24/2002	46613	ወ/ሮ ኑኑ ሽህሞሎ እና ወ/ሮ አሰገደች ጫኔ	10	91	በአንድ ወንድና በአንዲት ሴት መካከል እንደ ባልና ሚስት አብሮ የመኖር ሁኔታ ስለመኖሩ ለማስረዳት የሚችሉት በግንኙነቱ ውስጥ ያሉት ሰዎች ብቻ ናቸው ለማለት የሚያስችል የሕግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ሕግ አንቀጽ 98,99,106
800.	ሚያዚያ 28/2000	33126	ወ/ሮ የዝና ተስፋሁን እና መምህር ጥሩአየሁ እውነቱ	5	207	ለብዙ አመታት አብሮ መኖር እና ወልዶ በጋራ ማሳደግ ከጋብቻ ውጪ እንደ ባልና ሚስት አብሮ ለመኖርን የሚያሳይ አንድ ሁኔታ ስለመሆኑ	ትርጉም
801.	መጋቢት 25/2000	33875	ወ/ሮ የሻረግ አባትኩን እና ወ/ሮ መሠረት አድማሱ	5	262	ጋብቻ በባህላዊ መንገድ ተመስርቷል ለማለት የሚቻልበት አግባብና መመስረቱን	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ማስረዳት የሚቻልበት ሁኔታ	አንቀፅ 4 እና 97(2)
802.	ጥቅምት 28/2000	21740	ወ/ሮ አስረስ መስፍን እና ወ/ሮ ውብነሽ ታከለ	5	175	የጋብቻ ጽሁፍ በሌለ ጊዜ ጋብቻ መኖሩን ለማስረዳት የሚቻለው የባልና ሚስትነት ሁኔታ መኖሩን በማስረዳት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 699(1), (2)
803.	ሐምሌ 12/2000	23021	ወ/ሮ አበባ ወርቅ ጌታነህ እና ወ/ሮ ዋጋዬ ኃይሌ	5	180	በፍቺ ጋብቻ ከፈረሰ በኂላ የቀድሞ ተጋቢዎች እንደ ገና አብሮ መኖር የትዳር ሁኔታ መኖሩን የሚያስገነዝብ ከሆነ ጋብቻ መፈፀሙን የህግ ግምት መውሰድ የሚቻል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 96 እና 97(1)
804.	ግንቦት 16/1998	20036	ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ወ/ሮ ወለተብርሃን ካሣዬ	5	362	ጋብቻ የትዳር ሁኔታ መኖሩን በማስረዳት ለማሳየት /ለማረጋገጥ/ የሚቻል ስለመሆኑና ይህንንም ለማስረዳት ማንኛውም ዓይነት ማስረጃ ሊቀርብ ስለመቻሉ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 95,96 እና 97
805.	ሰኔ 26/2004	23493	ወ/ሮ እንማው ዘገየ እና ወ/ሮ ወርቄ መኮንን	5	185	በፍርድ ቤት ያልፈረሰ በጋብቻ ላይ ጋብቻ በፈፃሚው ሞት ምክንያት የፈረሰ እንደሆነ የሚች ባለቤቶችን እኩል የጡረታ አበል የመከፈል መብት የሚሰጥ ስለመሆኑ	ትርጉም
806.	ሕዳር 2/2003	54258	ወ/ሮ ዘነበች በቀለ እና	11	33	• የጋብቻ መኖርን አስመልክቶ ቀዳሚና ዋናው ማስረጃ የጋብቻ ምስክር ወረቀት	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ዮናስ ፀጋዬ			ስለመሆኑ • በማንኛውም ሥርዓት የተፈፀመ ጋብቻ በክብር መዝገብ ሹም ፊት ቀርቦ ሊመዘገብ የሚችልና በዚህ መልኩ የሚገኘው ሰነድ የጋብቻ መኖርን ለማረጋገጥ ብቃት ያለው ስለመሆኑ • በዚሀ መልኩ በክብር መዝገብ ሹም ፊት የተመዘገበ ጋብቻ ውጤት አለው ለማለት የሚቻለው ምዝገባው ከተከናወነበት ጊዜ ጀምሮ ሳይሆን የጋብቻው ሥርዓት ከተፈፀመበት ዕለት አንስቶ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 213/1992 አንቀጽ 28/3/
807.	ታህሳስ 14/2003	50580	ዶ/ር አለልኝ መኮንን እና ወ/ሮ አስቴር አርአያ	11	45	• ጋብቻ ሳይኖር እንደ ባልና ሚስት መኖርን ማስረዳት የሚቻልበት አግባብና ይሄው ግንኙነት በህግ ጥበቃ ያለው ነው ለማለት የሚቻልበት ሁኔታ • ጋብቻ ሳይኖር እንደ ባልና ሚስት አብሮ የመኖር ግንኙነት በንብረት ረገድ ውጤት ሊያስከትል የሚችለው ግንኙነቱ ሦስት ዓመት እና ከዚያ በላይ ለሆነ ጊዜ የፀና ከሆነና በዚሁ ጊዜም የተፈራ ንብረት ያለ እንደሆነ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 106/2/, 95
808.	መጋቢት 26/2004	67924	ወ/ሮ ምንያ ገ/ሥላሴ	13	144	በጋብቻ ተሳስረው የነበሩ ሰዎች	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሪት መሠረት ዓለማሁ			ግንኙነታቸው እስካልተቋረጠ ድረስ ለረጅም ጊዜ ተለያይተው በመኖራቸው ብቻ በመካከላቸው ያለው የትዳር ግንኙነት ፈርሷል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	
809.	ጥቅምት 5/2005	39408	አርጋው አባቴ እና የወ/ሮ አስቴር አበጋዝ ወራሾች (ስድስት ሰዎች)	10	5	• በጋብቻ ላይ የተደረገ ጋብቻ ከጅምሩ ውጤት አልባ ነው (void ab initio) ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ • የጋብቻ ውል ተጋቢዎች ንብረታቸውን በተመለከተ ጋብቻው የሚያስከትለውን ውጤት ስምምነት የሚያደርጉበት ሰነድ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 42,44,33,11
810.	ጥር 9/2003	56157	እነ ወ/ሮ ፀሐይ ተሰማ /ሁለት ሰዎች/ እና የህፃን አማኑኤል ወንደሰን ሞግዚት	11	54	• የጋብቻ ውል በአግባቡ ተደርጓል ሊባል የሚችልበት አግባብ • የጋብቻ ውል በሚል በተጋቢዎች መካከል የሚደረግ ስምምነት ከነሙሉ ይዘቱ ሊታይና ተፈፃሚ ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 40 እና ተከታታዮቹ 73, 46/1/ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 826/2/ 2427

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							2428 857
811.	ሰኔ 27/2003	60725	አቶ አብርሃ የኂላሸት እና ወ/ሮ አበባ ዘመን	11	95	አስቀድሞ የተደረገን የጋብቻ ውል በማሻሻል የተደረገ የጋብቻ ውል ህጋዊ ተቀባይነት እንዲኖረው ፍ/ቤት ቀርቦ መጽደቅ ያለበት ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 47/1-3/
812.	ሐምሌ 12/2003	60691	ወ/ሮ ገዛችን ገብሩ እና ወ/ሮ ዓለምነሽ በየነ	11	101	በሁለት ሰዎች መካከል የጋብቻ ሁኔታ መኖሩን ለማረጋገጥ የሚያዝ ጭብጥ በሁለቱ ሰዎች መካከል ከጋብቻ ውጪ እንደባልና ሚስት የመኖር ሁኔታ ስለመኖሩ ለማረጋገጥ በሚል ከሚያዘው ጭብጥ የተለየ ወይም አንድ አይነት ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92
813.	መጋቢት 29 ቀን 2007 ዓ.ም	96853	አቶ ጆቫኒ ላሮዛ እና ወ/ሮ አዳነች ተስፋዬ	18	113	ጋብቻ ሳይኖር እንደባልና ሚስት ለሚኖሩ ሰዎች የሚፈለገው ማስረጃ ወንዱና ሴትየዋ የተጋቡ ሰዎችን ሁኔታ ሲያሳዩና ቤተዘመዶቻቸውና ማህበረሠቡ እንደተጋቢ ሰዎች የሚኖሩ ናቸው ብለው የሚገምቷቸው መሆን ያለባቸው ስለመሆኑ፣ በአንድ ወንድና ሴት መካከል ለተወሰነ ጊዜ የፍቅር ግንኙነት መኖሩ ብቻ እንደባልና	አዋጅ ቁጥር 213/92 አንቀፅ 97፣98፣99 እና 106/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሚስት የሚኖሩ ናቸው ሊያስብል የማይችል ስለመሆኑ ፣	

6.2 ፍቺና የፍቺ ውጤቶች

6.2.1 ስለ ጋብቻ መፍረስ

814.	ሐምሌ 30/2001	40781	ፍቅረስላሴ ካህሣይ እና ወ/ሮ ሮማን ታደሠ	8	271	ጋብቻ በሁለት የተለያዩ ሥርዓቶች የተፈፀመ ቢሆንም አንድ ጊዜ በህግ አግባብ የተደረገ ፍቺ በቂና ሙሉ ህጋዊ ውጤት የሚያስከትል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 75(ሐ)
815.	ሚያዚያ 11/1999	20938	ወ/ሮ ሸዋዬ ተሰማ እና ወ/ሮ ሣራ ልነጋነ	4	86	ስለ ጋብቻ መፍረስ	ትርጉም
816.	ሚያዚያ 14/1999	31891	እነ አቶ አንለይ እንየው (ሰባት ሰዎች) እና ወ/ሮ መሬም ጠሃ	5	240	የተጋቢዎች ተለያይቶ ለረዥም ጊዜ መኖርና በዚህም ጊዜ ሌላ ትዳር መስርቶ መገኘት የቀድሞው ጋብቻ በህጋዊ መንገድ ተቋርጧል የሚያስብል ስለመሆኑ	/የሰ/መ/ቁ. 14290/
817.	ሕዳር 22/2004	61357	አቶፍቅሬስላሴእሸቴ እና ወ/ሮዋጋዬጋይም	13	124	የጋብቻ ፍቺን በተመለከተ በፍ/ቤት የተሰጠ ውሣኔ ከሌለ በስተቀር የባልና ሚስት የጋራ ንብረትን አስመልክቶ የፍቺ ውጤት የሆነውን የክፍፍል ጥያቄ በፍ/ቤት ማቅረብ አይቻልም ለማለት የሚያስችል የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.213/92 አንቀፅ 76

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
818.	የካቲት 28/2004	69657	ወ/ሮ ሐምዚያ ሼክ ኢብራህም እና አቶ አብዲ ኡስማኤል	13	141	• የጋብቻ ፍቺ ውጤት በስምምነት በሚያልቅበት ወይም በሽማግሌዎች ወይም በባለሞያዎች በሚወሰንበት ጊዜ ውሣኔው ተፈፃሚነት የሚኖረው ለፍ/ቤት ቀርቦ ተቀባይነትን ሲያገኝ ብቻ ስለመሆኑ • ፍቺን እና የፍቺን ውጤት በተመለከተ ውሣኔ የመስጠትና የማፅደቅ ስልጣን የፍ/ቤት ብቻ ስለመሆኑ፣	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግአዋጅ ቁ.213/92 አንቀፅ 83(3),117 የኦሮሚያብ/ክ/መ/የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.69/95 እና አዋጅ ቁ.83/96፣አን ቀፅ 110(5)
819.	ሚያዚያ 222/2004	72420	ወ/ሮ ኬሪያት ያህያ እና ሐጂ ጅሀድ ኡመር	13	148	ከባልና ሚስት ጋብቻና ፍቺ ጉዳይ ጋር በተገናኘ የቀረበን ጉዳይ ስልጣን ያለውና ተከራካሪዎቹ ለመዳኘት ፈቃዳቸውን የገለፁለት የሸሪአ ፍ/ቤት ለመዳኘት ፈቃደኛ አለመሆኑን በመግለጽ መዝገቡን የዘጋው እንደሆነ መደበኛ ፍ/ቤት ጉዳዩን ማስተናገድ የሚገባው ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ. አንቀጽ 37(1),34(5), 78(5),
820.	የካቲት 27/2004	74376	አቶ ብዙአየሁ ታደሰ እና ወ/ሮ ሰሎሜ ሻወል	13	165	ፍቺን በስምምነት ለመፈፀም ለፍ/ቤት አቤቱታ ያቀረቡ ባል እና ሚስት የፍቺ ውጤትን በተመለከተ ያደረጉትን	የተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስምምነት ፍ/ቤት ለህግና ለሞራል የማይቃረን መሆኑን በማረጋገጥ ያፀደቀው እንደሆነ ስምምነቱ ተፈፃሚ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ፣	አንቀጽ 80,83(3) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 277(2)
821.	ጥር 17/2005	74791	ወ/ሮ ውቢት ሕሩይ እና የሀዋሣ ከተማ ፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ጽ/ቤት	14	181	• የመጥፋት ውሣኔ የተሰጠበት ሰው ቀደም ሲል ጋብቻ የነበረው እንደሆነ የጠፋው ሰው መመለስ በመጥፋት ውሣኔው የፈረሰውን ጋብቻ እንደገና ተመልሶ ህይወት እንዲዘራ (እንዲፀና) የማድረግ ውጤት አለው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • በፍ/ቤት የተሰጠ የመጥፋት ውሣኔ መሻር በመጥፋት ውሣኔው መሠረት የፈረሰን ጋብቻ ከፈረሰበት ቀን ጀምሮ (ግለሰቡ ከተመለሰበት ቀን ጀምሮ) መልሶ እንዲቋቋም (እንዲፀና) ለማድረግ የሚያስችል ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.170,171
822.	ሐምሌ 1 ቀን 2007ዓ.ም	109731	ወ/ሮ ሃና አሰፋ እና አቶ ከፍይበሉ አሰፋ (ሁለት ሰዎች)	18	148	አንድ ጋብቻ በተጋቢዎቹ ስምምነት ፈርሶአል ሊባል የሚችለው የፍቺ ስምምነቱ ተደርጎአል በተባለበት ቀን ሳይሆን የፍቺ ስምምነቱ ለፍርድ ቤት ቀርቦ ተቀባይነት ባገኘበት እና በጸደቀበት ጊዜ ስለመሆኑ፡-	የተሻሻለው የፌድራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 213/92 አንቀፅ 76(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
823.	ሠኔ 1 ቀን 2007 ዓ.ም	101552	ወ/ሮ ትርንጎ መስፍን እና አቶ ሙሉጌታ መኳንንት	18	126	በጋብቻ ፍቺ ጊዜ ለፍችው ምንክያት የሆነው በደል ተፈጽሞባታል ተብሎ ለአንደኛው ወገን ካሣ የሚከፈለው እንዲከፍለው ዳኝነት ሲጠይቅና ካሣውም የሚወሰነው ለፍትህ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ብቻ ስለመሆኑ፣	የተሻሻለው የፌደራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 213/92 አንቀጽ 81/2/፣84

6.2.2 ስለ ጋራ ንብረት ክፍፍልና የጋራ ዕዳ መጋራት

6.2.2.1 የባልና ሚስት የጋራ ንብረት ክፍፍል

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
824.	ጥቅምት 18/2001	37275	ሻ/ባሻ ገዛኸኝ ድልነሣው እና ወ/ሮ ተዋበች ደመቀ	8	237	ከጋብቻ በፊት የግል የነበረን ንብረት መነሻ በማድረግ በጋብቻ ጊዜ በግብይት የተገኘ ንብረት የግል ሆኖ ሊቀጥል የሚችለው በፍ/ቤት ቀርቦ የፀደቀ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 58(2), 57, 62(2)
825.	መጋቢት 22/2002	38126	ዲያቆን ኃይለጊዮርጊስ ወንድምሲያምረኝ እና እነ ወ/ሮ የሺ ተፈሪ (ሁለት ሰዎች)	8	256	የአንደኛው ተጋቢ ስምምነት ሣይኖር የጋራ የሆነ የማይንቀሣቀስ ንብረት በሌለኛው ተጋቢ የተሸጠ እንደሆን ስምምነቱን ያልሰጠው ተጋቢ ካወቀበት ቀን ጀምሮ በ 6 ወር ውስጥ እንዲሁም በማናቸውም ሁኔታ ደግሞ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ የሽያጭ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 69(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ውሉ እንዲፈርስ ለመጠየት ስለመቻሉ	
826.	ጥቅምት 10/2002	42766	እነ ወ/ት ሠናይት ኃ/ማሪያም እና ወ/ሮ አበበች ወርቁ	10	19	ከጋብቻ በፊት የግል የነበረ ንብረት በተጋቢዎች የጋብቻ ውል መነሻነት የጋራ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
827.	ጥቅምት 5/2002 ሐምሌ 8/2002	38544	አቶ ብሩክ ኃ/እየሱስ እና ወ/ሮ ፋናዬ አበበ	10	2	በጋብቻ ውል ላይ ባልና ሚስት "መተዳደሪያችን" ነው በሚል ያመለከቷቸው ንብረቶች የጋራ ንብረት ተደርገው የሚቆጠሩ ስለመሆናቸው	ትርጉም
828.	ሐምሌ 8/2002	51893	እንዳልካቸው ዘለቀ እና ወ/ሮ ብዙዓለም መንግስቱ	10	96	ከኮንዶሚኒየም ቤት ባለቤትነት ጋር በተያያዘ ከጋብቻ በፊት በአንደኛ ተጋቢ በተደረገ ምዝገባ የተነሣ የቤት ዕጣው የወጣው ብሎም የቤት ሽያጭ ውል የተደረገው በጋብቻ ወቅት መሆኑ በተረጋገጠ ጊዜ ለቤቱ መገኘት ምክንያት የሆነው ተጋቢ ቤቱ የግል መሆን አለበት በሚል የሚያቀርበው ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 62(2)
829.	መጋቢት 20/1999	17937	ወ/ሮ ድንቁ ተድላ እና አቶ አባተ ጫኔ	4	81	ጋብቻ በአንደኛው ተጋቢ ሞት ምክንያት በፈረሰ ጊዜ የጋራም ሆነ የግል ንብረት በምን ያህል ጊዜ ውስጥ መጠየቅ እንዳለበት በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677 መሠረት በቁ. 1845 ላይ የተቀመጠው ይርጋ ተፈፃሚ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1768, 100,1677,1845

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
830.	ሚያዚያ 4/2000	31430	ወ/ሮ አዲስአለም አከለ እና የመቶ አለቃ አክሊሉ አበበ	5	237	ጋብቻ ፀንቶ ባለበት ጊዜ የሚገኝ ድጐማ የባልና ሚስቱ የጋራ ሀብት ስለመሆኑ	የአማራ ብ/ክ/መ የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 73(1) እና (2)
831.	ጥቅምት 19/2000	27697	አቶ ርዕሶም ገ/መድህን እና ወ/ሮ አልማዝ ጊላ ሚካኤል	5	215	ጋብቻ ፀንቶ ባለበት ጊዜ የጋራ ንብረት የተሸጠ ቢሆንም የሽያጩ ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል እንደሚገኝ ካልተረጋገጠ ለጋራ ትዳር ጥቅም እንደዋለ የህግ ግምት የሚወሰድበት ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 85 - 93
832.	ጥቅምት 19/2000	29402	ወ/ሮ ሐዳስ ታረቀ እና የ፻ አለቃ አስመላሽ ኃይለስላሴ	5	231	ቤት የጋራ ሃብት ነው ከተባለ ቤቱ የተሰራበት መሬት ላይ የጋራ ባለሃብቶቹ እኩል የመጠቀም መብት የሚኖራቸው ስለመሆኑ	ትርጉም
833.	ጥቅምት 3/2003	24625	ወ/ሮ ሳድያ አሕመድ እና ወ/ሮ ሊህማ አሊ	5	195	በህግ ፊት ያልፈረሰ በጋብቻ ላይ ጋብቻ በፈፃሚው ሞት ምክንያት የፈረሰ እንደሆነ የጋራ ሀብትን ሁለቱ ባለቤቶች ግማሹን ለሁለት ቀሪውን ግማሽ ልጆች የሚካፈሉ ስለመሆኑ	ትርጉም
834.	ሕዳር 3/2003	25005	መኮንን በላቸው እና ወ/ሮ አለሚቱ አደም	5	198	በጋብቻ ውል ላይ የግል ተብሎ ያልተመለከተና ጋብቻ ከመፈፀሙ በፊት ግንባታው የተጀመረ ቤት ግንባታው የተጠናቀቀው በጋብቻ ወቅት ከሆነ የጋራ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 62(1) , 63(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ንብረት ተደርጐ የሚወሰድ ስለመሆኑ	
835.	ሕዳር 10/2000	27869	ፍቅርና ሠላም ኃ/የተ/የግ/ማ እና እነ ወ/ሮ መሠረት ኃይሉ (ሁለት ሰዎች)	5	220	• የማይንቀሳቀስ ንብረት ለንግድ ማህበር በመዋጮ መልክ የተሰጠ ሆኖ ሲገኝ የንብረቱ ስም በኩባንያው ተመዝግቦ ያለመገኘቱ በ3ኛ ወገኖች ላይ መቃወሚያ ለመሆን የማይችል ቢሆንም ንብረቱ በአይነት መዋጮ መሰጠቱን የሚያስቀረው ስላለመሆኑ • የጋራ የሆነ የማይንቀሳቀስ ንብረት ያለ አንደኛው ተጋቢ ፈቃድ ለንግድ ማህበር በዓይነት መዋጮ የተሰጠ እንደሆነ ንብረቱ የባልና ሚስቱ የጋራ ንብረት ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁጥር 517(ሠ),(ረ) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2878 የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 68(1), 69(2)
836.	ሕዳር 10/2000	26839	ወ/ሮ አስካለ ለማ እና ሣህለ ሚካኤል በዛብህ	5	208	ጋብቻ ከመመስረቱ በፊት የግል የነበረ ሃብት ከጋብቻ በኃላ የጋራ ከሆነ ንብረት ጋር ተቀላቅሎ በተገኘ ጊዜ የግል የሆነው ንብረት ተለይቶ የግሉ ለሆነው ተጋቢ ሊሰጥ የሚገባ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 57,86(1)
837.	ጥር 29/2000	25281	ወ/ሮ መሠረት ፍስሐ እና አቶ ቀልቤሣ አለሙ	5	201	የባልና ሚስት የጋራ ሃብት ነው በሚል የተወሰነ መኖሪያ ቤት ጋር በተያያዘ አንደኛው ተጋቢ ቤቱ የተሰራበትን መሬት (ቦታ) ከጋብቻው በፊት የተመራ በመሆኑ ሌላኛው ተጋቢ የቤቱን ግማሽ ዋጋ ተቀብሎ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 92 የፍ/ብ/ህ/ቁ. አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዲለቅ በሚል የሚሰጥ ውሣኔ የህግ መሠረት የሌለው ስለመሆኑ	1131,1132
838.	ሕዳር 13/2000	26953	አቶ ብዙነህ ጨርቆሴ እና ወ/ሮ መዓዛ እንግዳዬ	5	211	በጋብቻ/በትዳር ላይ/ ከተጋቢዎች መካከል በአንደኛው ተጋቢ አማካኝነት በካሣ መልክ የተገኘ ሃብት የጋራ ሃብት/ንብረት/ ተደርጐ የሚቆጠር ስለመሆኑ	ትርጉም
839.	የካቲት 23/2000	24295	ወ/ሮ ፅጌ ድረሴ እና መሰለች ረዳ	5	192	የባል እና የሚስት የጋራ ንብረት እኩል ግማሽ ግማሽ መከፋፈል ያለበት ስለመሆኑ	ትርጉም
840.	መጋቢት 25/2000	33411	ወ/ሮ ሙሉብርሃን አባዲ እና አለቃ ኪሮስ ገብሩ	5	255	ተጋቢዎች ጋብቻቸው ፀንቶ ባለበት ወቅት የገዙት ንብረት በስማቸው ያልዞረ ቢሆንም እንኳን ንብረቱ የእኔ ነው በሚል የቀረበ የ3ኛ ወገን ተቃውሞ እስካልቀረበ ድረስ ንብረቱ የጋራ ሀብት ተደርጐ የሚወሰድና ሊከፋፈል የሚገባ ስለመሆኑ	ትርጉም
841.	ሚያዚያ 7/2000	29343	እነ ወ/ሮ አምሳለ ተፈራ (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ት አበባ አድማሱ	5	224	ተጋቢዎች በጋብቻ ወቅት የተፈራ ቤታቸውን በትርፍነት ለመንግስት ያስረከቡ እንደሆነ የአንደኛው ተጋቢ የግል ንብረት የሆነን ቤት ያለምንም ተጨማሪ ስምምነት የጋራ የሚያደርገው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 47/67 አንቀፅ 11(1)
842.	ግንቦት 14/2000	31946	ወ/ሮ ዘውዲቱ ጌታቸው እና ተመስገን ደሳለኝ	5	244	የጋብቻ ውል በህግ አግባብ አልተደረገም በሚል ተቃውሞ ያቀረበ ተጋቢ በውሉ መሠረት ሊገደድ የማይችል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀፅ 34(2), 35(2) እና

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							9(1)
843.	ግንቦት 14/2000	34387	አቶ ከበደ መሔ እና ወ/ሮ ፋናዬ ብዙነህ	5	271	የጡረታ አበል እንደማንኛውም ገቢ የባልና ሚስት የጋራ ንብረት ተደርጐ የሚወሰድ ስላለመሆኑ	ትርጉም
844.	ግንቦት 28/2000	35376	እነ አቶ ዳንኤል አሰፋ (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሮ ሔለን ውበቱ	5	275	ከጋብቻ በፊት የተፈራ ንብረት ላይ ያለን ዕዳ ለመወጣት ከጋብቻ በ%Eላ ከባልና ሚስት የጋራ ገንዘብ መከፈሉ ንብረቱን የጋራ ንብረት የማያደርገው ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 62(1) እና 70(1)
845.	መስከረም 24/2003	50489	ወ/ሮ ዘይነባ ከልፋ እና ወ/ሮ ከድጃ ሲራጅ	11	2	• ባል ሁለት ሚስቶችን በአንድ ጊዜ አግብቶ የሚኖር በሆነ ጊዜ በመካከላቸው የሚፈራ ንብረት ለተጋቢዎቹ ሊከፋፈል የሚችልበት አግባብ • ሚስቶች ጋብቻ እንደተፈፀመ ከሚቆጠርበት ጊዜ ጀምሮ ከባል ጋር ያፈሩትን ሀብት ብቻ መካፈል ስለመቻላቸው	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ 213/96 አንቀጽ 62/1/
846.	ጥቅምት 2/2003	46606	አቶ ገ/ሥላሴ ጫኔ እና ወ/ሮ አብረኸት ተጫኔ	11	6	የኮንዶሚንየም ቤት ለማግኘት የተደረገ ምዝገባ ከጋብቻ በፊት ቢሆንም ዕጣ የወጣው ጋብቻ ፀንቶ ባለበት ጊዜ ከሆነ ተጋቢዎቹ የመካፈል መብት የሚያገኙ ስለመሆኑ	ትርጉም
847.	ጥቅምት 4/2003	47889	እነ ወ/ሮ ሠላማዊት አስራት /አምስት ሰዎች/	11	10	የጋብቻ ውል አስገዳጅ የህግ ድንጋጌን እስካልተቃረነ ድረስ በፍቺ ምክንያት	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሮ መሠረት ዘውዴ			የሚከተለውን የተጋቢዎች የንብረት ክፍፍል እልባት በመስጠት ረገድ ተፈፃሚ ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 42, 47, 73, 44
848.	ጥቅምት 16/2003	49171	ዶ/ር ደስታ አቡኑ በለጡ እና ሲ/ር አስቴር ካሣ ወልደየስ	11	14	በሁለት የተለያዩ ከተሞች የሚገኙ ቤቶች የጋብቻ ፍቺን ተከትሎ ለባልና ሚስት ሊከፋፈሉ የሚችሉበት አግባብ	ትርጉም
849.	ጥቅምት 29/2003	53663	እነ አቶ ጊላጋብር ገብረህይወት /ሦስት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ አረጋሽ አብረሃ /ሁለት ሰዎች/	11	20	• ከጋብቻ ውጭ እንደባልና ሚስት የሚኖሩ ሰዎች ግንኙነታቸው በንብረት ረገድ ያለውን ውጤት በተመለከተ በውል ሊወስኑ ስለመቻላቸው • በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ ያለ አላባ የመጠቀም መብት ጥቅም ተቀባዩ ሲሞት የሚቋረጥና ለወራሾቹ የማይተላለፍ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1731, 1322/1/
850.	ሰኔ 29/2003	59539	እነ አቶ ስዩም ወ/መስቀል /አራት ሰዎች/ እና ወ/ሪት አምሳለ ሙሉነህ	11	92	ከጋብቻ በሞት መፍረስ ጋር በተገናኘ የሚቀርብ የጋራ ንብረት ክፍፍል ጥያቄ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው ይርጋ መቆጠር የሚጀምረው ጋብቻው ከፈረሰበት ዕለት አንስቶ እንጂ ወራሽነት ከተረጋገጠበት ቀን ጀምሮ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1846, 826/1/
851.	መስከረም 24/2003	43988	ወ/ሮ ሰኒያ ሼሳ ተማም እና	11	107	ጋብቻ ሳይፈርስ የትዳር ግንኙነቱን ትቶ የሄደ ተጋቢ ጋብቻውን ትቶ በሄደበት	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ወ/ሮ በላይነሽ ማቴቦ /ሁለት ሰዎች/			ወቅት የተፈራን ንብረት የጋብቻ ውጤት ነው በማለት የክፍያ ጥያቄ ሲያቀርብ በጋብቻ ወቅት የተፈራን ንብረት የጋራ ይሆናል በሚለው የህግ ግምት ተጠቃሚ ሊሆን የማይገባ ስለመሆኑ	አንቀጽ 40/1/
852.	ጥቅምት 5/2003	53814	እነ አቶ ነስሩ ሰማን /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ሙህሊሳ ኒጋኒ	11	118	ከጋብቻ በፊት አንደኛው ተጋቢ የግል መኖሪያ ቤት ኖሮት ከጋብቻ በኋላ ሌሎች ተጨማሪ ቤቶችና ግንባታዎች ተካሂደዋል በሚል ከጋብቻ በፊት በስሙ ተመዝግቦ የሚገኘው ቤት በጨረታ ተሽጦ ለተጋቢዎቹ እንዲካፈል በሚል የሚሰጥ ውሣኔ አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	ትርጉም
853.	ሕዳር 13/2003	52569	ወ/ሮ ሙሉወርቅ ዋቼ እና ማህበራዊ ዋስትና ባለስልጣን	11	40	ባል/ሚስት በጡረታ መልክ የሚያገኘውን ክፍያ ሌላ ባል/ሚስት ባገባ ጊዜ የሚቋረጥ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 209/55 አንቀጽ 21 አዋጅ ቁ. 345/95 አንቀጽ 35/2/
854.	ሰኔ 14/2003	61788	ወ/ሮ ጥሩወርቅ ለማ እና ታፈሰ ተሰማ	11	98	ባልና ሚስት በፍቺ ወቅት የጋራ ንብረታቸውን ለመካፈል ስምምነት ላይ ያልደረሱ ከሆነና ንብረቱ በአይነት ሊካፈል የማይችል እንደሆነ ንብረቱ ተሽጦ የተገኘውን ዋጋ እኩል እንዲካፈሉ መደረግ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለበት እንጂ በእጣ እንዲካፈሉ ሊወሰን የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	103/1/
855.	ታህሳስ 30/2004	70442	አቶበቀለቱፋ እና ወ/ሮባዩሽእሸቴ	13	130	ከባልና ሚስት የጋራ ንብረት ጋር በተገናኘ በጋብቻ ወቅት በአንደኛው ተጋቢ አማካኝነት ከባንክ ወጪ ተደርጐ ለ3ኛ ወገን የተላለፈ (የተሰጠ) ገንዘብ ለትዳር ጥቅም እንደዋለ የሚገመትበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.213/92 አንቀፅ 85-93
856.	ጥር 2/2004	65708	አቶ አራጋው አበበ እና ወ/ሮ ራሔል ውብሸት	13	17	ከባልና ሚስት የንብረት ክፍፍል ጋር በተገናኘ በአንደኛው ተጋቢ በውርስ የተገኙ ንብረቶች (ሀብቶች) ለልማት በሚል በመፍረሳቸው የተገኘ የካሳ ክፍያ በግብይት እንደተገኘ ተቆጥሮ የግል ስለመሆኑ በፍ/ቤት አልተረጋገጠም በሚል እንደ የጋራ ሀብት ሊቆጠር የማይችል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.213/92 አንቀፅ 58, 57
857.	ሰኔ 5/2004	71126	ወ/ሮ ወርቅነሽ ሰብስቤ እና እነ ሻለቃ ባሻ እንደሻው (ሁለት ሰዎች)	13	154	የባልና ሚስት የጋራ ንብረት ክፍፍል ጋር በተገናኘ አንድን የጋራ ንብረት በዓይነት ለመካፈል ተጋቢዎቹ ከስምምነት ላይ ለመድረስ ያልቻሉ እንደሆነና ሁለቱም የቅድሚያ ግዢ መብት ጥያቄ ያቀረቡ እንደሆነ ንብረቱ ለጨረታ ቀርቦ እንዲሸጥ በማድረግ ገንዘቡን መካፈል ያለባቸው ስለመሆኑ፣	የደቡብ ብ/ብ/ሕ/ብ/መ/ የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 75/96 አንቀጽ 103(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
858.	ሰኔ 18/2004	75562	ወ/ሮ ሶፊያ መሐመድ እና አቶ መሐመድ ይመር	13	160	በጋብቻ ወቅት በአንደኛው ተጋቢ ስም የተመዘገበና በጋብቻ ወቅት ዕጣው የወጣ የኮንዶሚንየም ቤት ላይ ያለ መብት የቤቱ ውል ከጋብቻ መፍረስ በኋላ የተፈፀመና ቅድሚያ ክፍያ የተከፈለ መሆኑ (የንብረት ክፍፍል እስካልተፈፀመ ድረስ) ንብረቱን የግል የሚያስብል ስላለመሆኑ	ትርጉም
859.	ሰኔ 16/2002	45207	ወ/ሮ አየለች ከበደ እና በላቸው ዋለ	11	143	ከጋብቻ በፊት በአንደኛው ተጋቢ የተፈራ ቤት በጋብቻ ወቅት እድሳት የተካሄደለት መሆኑ ብቻ ንብረቱን የባልና ሚስቱ የጋራ ሃብት የማያደርገው ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥ. 213/92 አንቀጽ 42/1/, 57
860.	ጥቅምት 20/2005	74451	አቶ ደረጀ ማዘንጊያ እና ወ/ሮ ፍሬህይወት ጴጥሮስ	14	173	• የኮንዶሚኒየም ቤትን በጋብቻ ወቅት እያሉ የደረሳቸው ባልና ሚስት የቤቱ ቅድመ ክፍያ በጋብቻ ወቅት ከተፈራ የጋራ ሀብት የተከፈለ እንደሆነና ቤቱን ለማሳመርና ለሌሎች ተያያዥ ወጪዎች ከጋራ ሀብቱ ወጪ በማድረግ ጥቅም ላይ በዋለበት ሁኔታ ጋብቻው በፍቺ የፈረሰ እንደሆነ ቤቱ ለተጋቢዎቹ፣ ሊከፋፈል ስለሚችልበት አግባብ፣ • በህገ መንግስቱ የተረጋገጠላቸውን	የኢፌዲሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 35(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቤተሰብ የመመስረት መብት በመጠቀም ጋብቻ የፈፀሙ ወንዶች እና ሴቶች በጋብቻው አፈፃፀም፣ በጋብቻው ዘመን እንዲሁም በፍቺ ጊዜ እኩል መብት የሚኖራቸው ስለመሆኑ፣	
861.	መስከረም 30/2007	94952	ወ/ሮ ዙሪያሽ ተገኝ እና ወ/ሮ የሺ ውድዬ	17	277	ከጋብቻ በፊት በአንደኛው ተጋቢ ስም የነበረን የግል ንብረት በጋብቻ ወቅት በንብረቱ ላይ መሰረታዊ መሻሻል ቢደረግበትና ይሄው መሻሻል የተደረገው የባለንብረቱ የግል ገንዘብ መሆኑ እስካልተረጋገጠ ድረስ ህጉ ንብረቱ የጋራ ነው የሚል ግምት የሚወስድ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 213/1992 አንቀፅ 63(1)
862.	መስከረም 26/2007	95680	ወ/ሮ የሺ ተሾመ እና አቶ መስፍን ኃይሉ	17	281	በኦሮሚያ የቤተሰብ ህግ መሠረት ባልና ሚስቱ በየግል ያገኟቸውን ንብረትም ሆነ ገንዘብ በግል ይዘው መቀጠል እንደሚችሉ ሲደነገግ ይህ የግል የተባለው ንብረት የግል ሆኖ ሊቀጥል የሚችለው የግል ይባልልኝ ተብሎ በፍ/ቤት ሲፀድቅ ስለመሆኑ፣	የኦሮሚያ ክልል የቤተሰብ ህግ ቁ.69/1995 አንቀፅ 7410፣አንቀፅ 74/2/
863.	ጥር 19/2007	88275	አቶ ኃይለሚካኤል ልኬ ሉሱ እና እነ አቶ መኮንን በለጠ /ሁለት ሰዎች/	17	284	የባልና ሚስት ጋብቻ ፈርሶ የጋራ የሆነ ንብረት ክፍፍል በሚፈፀምበት ጊዜ በፍ/ሕጉ ላይ የተቀመጡት በቅድሚያ የመግዛት መብት ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት	የፍ/ሕ.ቁ. 1386፣1388፣ 1391፣1392፣ 1393፣(1)፣1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሌላቸው ስለመሆኑ	397
864.	መጋቢት 16/2007	102652	ወ/ሮ ሃቢባ መካ እና እነ ደሊል ሁሴን(ሁለት ሰዎች)	17	304	በጋብቻ ጊዜ የተፈራ የባልና ሚስት የጋራ የሆነ የአክስዮን ድርሻ በፍቺ ጊዜ በአይነት ሊከፋፈል የሚችል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 91 እና 92
865.	ሚያዚያ 12 ቀን 2007 ዓ.ም	98029	ወ/ሮ ልዩሴት ሥዩም እና አቶ ሸዋፈራ ንጉሴ	18	121	አንድ ወንድና ሴት ሲጋቡ በጋብቻ ውላቸው ንብረትን በተመለከተ ካደረጉት ስምምነት ላይ “ከወለደች የግል የለባትም ” ፣ “ ሀብትሽ ሀብቴ ነው “ ተብሎ የተፈጸመው የውል ሀረግ ካለና ልጅ ከወለዱ ከጋብቻ በፊት የነበራቸውን የግል ንብረት የጋራ ለማድረግ እንደተስማሙ የሚቆጠር ስለመሆኑ፣	ትርጉምትርጉ ም
866.	ሰኔ 15 ቀን 2007 ዓ.ም.	94811	አቶ ታረቀኝ ጥሩነህ እና ወ/ሮ ሰናይት ታደሰ	18	141	ጋብቻ ፀንቶ በነበረበት ጊዜ ባንደኛው ተጋቢ ተገዝቶ ነገር ግን ስመሀብቱ ከ3ኛ ወገን ሻጭ ሳይዛወር የቀረ መሆኑ ንብረቱ የተጋቢዎች የጋራ ሀብትነው ከመባል የሚያስቀረው ስላልመሆኑ፣	ትርጉም
867.	ሐምሌ 28 ቀን 2007 ዓ.ም	107840	ወ/ሮ ዘምዘም ሸረፋ እና እነ ወ/ሮ አታላ ሐሰን	18	145	ባል እና ሚስቶች ሲጋቡ ለጎጆ መውጫ ተብሎ በቤተሰባቸው ፍቃድ የተሰጣቸው መሬት ሲገለገሉበት የቆዩ በሆነ ጊዜ ንብረቱ የጋራ ሀብት ሆኖ በፍቺ ጊዜ እኩል	የደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/ መ/ የመሬት አዋጅ ቁጥር 110/1999

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊካፈሉት የሚገባ ስለመሆኑ፣	አንቀጽ 5/5/,2/7

6.2.2.2 የባልና ሚስት የጋራ ዕዳን በተመለከተ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
868.	ሕዳር 24/2000	22891	ወ/ሮ ማና ኃ/ሚካኤል እና እነ አቶ ገ/ማርያም ከበደው (ሁለት ሰዎች)	2	65	በጋብቻ ወቅት በአንደኛው ተጋቢ ምክንያት የተፈጠረ ዕዳ ለጋራ ጥቅም መዋሉ በተረጋገጠ ጊዜ የዕዳው ወደ የጋራ ንብረት ወይም ወደ ሌላኛው ተጋቢ የግል ንብረት በመሄድ ሊከፈል የሚችለው በፍርድ አፈፃፀም ላይ ስለመሆኑና ከዚህ ጋር በተያያዘ በሌላኛው ተጋቢ ላይ ዕዳውን መሠረት በማድረግ ክስ ሊመሰረትበትም ሆነ ፍርድ ሊሰጥበት የማይገባ ስለመሆኑ	ትርጉም
869.	ሚያዚያ 30/2000	22930	ወ/ሮ ታድሬ አባተ እና ወ/ሮ ዓለም ገ/የሱስ	7	350	ባልና ሚስት በፍቺ ከተለያዩና የንብረት ክፍፍል ከተደረገ በኋላ ከአንደኛው ተጋቢ የግል ተግባር የሚመነጭ ዕዳ አፈፃፀም የተጠየቀው /የቀረበው/ ከፍቺ በኋላ እስከሆነ ድረስ ለዕዳው ምክንያት ከሆነው ተጋቢ ብቻ የሚጠየቅ ስለመሆኑ	ትርጉም
870.	መጋቢት 6/2002	51295	አቶ ዮሐንስ ጡእማይ እና	10	72	በባልና ሚስት የጋራ ንብረት ላይ የተደረገ የሽያጭ ውል በሕጉ በተመለከተው የጊዜ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ ምህረት ገብሩ			ገደብ ውስጥ አለመፍረሱ ስለሚያስከትለው ውጤት	
871.	መጋቢት 8/2002	45202	አቶ ድንቁ ወርዶፋ እና ወ/ሪት ኤደን ድንቁ ወርዶፋ	10	58	በትዳር ወቅት የተወሰደ ብድር የአንደኛው ተጋቢ ፈቃድ የሌለበት ቢሆንም ፈቃዱን ያልሰጠው ተጋቢ የብድር ስምምነቱ እንዲፈርስ ያላደረገ እንደሆነ ወይም ደግሞ ለትዳር ጥቅም አለመዋሉን ማስረዳት ያልቻለ ከሆነ ለትዳር ጥቅም እንደዋለ የህግ ግምት የሚወሰድ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 68(መ)
872.	ሕዳር 2/2003	56184	ወ/ሮ ኑን ስንታየሁ ጉዝ እና አቶ ተስፋዬ ወ/ሚካኤል	11	36	• በትዳር ወቅት የተወሰደ /በአንደኛው ተጋቢ/ ብድር ለትዳር ጥቅም እንደዋለ የሚገመት ስለመሆኑና ከዚህ በተቃራኒ የሚከራከር ተጋቢ ገንዘቡ ለትዳር ጥቅም ያልዋለ መሆኑን የማስረዳት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • ደመወዝ የተጋቢዎች የጋራ ሃብት ነው በሚል ሊወሰድ የሚችለው ተጋቢዎቹ በጋብቻ ባሉበት ወቅት የትዳርን ወጪ ከመሸፈን አኳያ መሆን ያለበት ስለመሆኑ • ተጋቢዎች ከህጋዊ ፍቺ በፊት ተለያይተው በቆዩባቸው ግዜያት በግል	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ 213/92 አንቀጽ 62/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያገኙት ደመወዝ የጋራ ነው ለማለት የሚቻል ስላለመሆኑ • በጋብቻ ወቅት የተወሰደና በፍቺ ወቅት ተከፍሎ ያላለቀ ዕዳ እንደ የጋራ ዕዳ የሚወሰድ ስለመሆኑ •	
873.	ታህሳስ 05/2004	68190	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ወ/ሮ እመቤት ቱርፌ	13	127	በባል ወይም በሚስት ለጋራ መተዳደሪያቸው በሚል ከሚካሄድ የንግድ ሥራ ማስኬጃ ጋር በተያያዘ የተገባ ዕዳ የተጋቢዎች የጋራ እዳ እንደሆነ የሚቆጠር ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ.19 የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.213/92, አንቀፅ 70
6.3 ለአካለ መጠን ያልደረሰ ልጅን አስተዳደግ፣ጉብኝትና ቀለብ አከፋፈል							
874.	ታህሳስ 16/2001	35710	ወ/ሮ እፀገነት እሸቱ እና ወ/ሮ ሰላሚዊት ንጉሴ	8	243	ህፃናትን ማዕከል ያደረጉ ክርክሮች የልጆችን ጥቅም ባስጠበቀ መልኩ መስተናገድ ያለባቸው ስለመሆኑ	ትርጉም
875.	የካቲት 12/2002	45819	አቶ ካሣ ፋንታ እና ወ/ሮ እስካዳር ግጨው	10	55	የልጆች ቀለብ አከፋፈል ሁኔታ ጋር በተያያዘ ክፍያ ተግባራዊ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	
876.	መጋቢት 21/2002	46490	እነ ወ/ሮ ቦጋለች ደባልቄ	10	69	ሞግዚት የሆነ ሰው በሞግዚትነት	የደ/ብ/ብ/ህ/ክ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(አራት ሰዎች) እና ወ/ሮ መሠረት በለጠ			የሚያስተዳድራቸውን ልጆች ሀብት የሆነን ንብረት ለልጆቹ መልካም አስተዳደግ ሲል ሊሸጠው የሚችል ስለመሆኑ	መ ቤተሰብ ህግ አንቀፅ 292
877.	ጥቅምት 26/2000	23632	ወ/ሮ ፀዳለ ደምሴ እና አቶ ክፍሌ ደምሴ	5	188	ወላጆች ለህፃናት ልጆቻቸው ሞግዚትና አስተዳዳሪ የመሆን መብታቸው ሊከበር የሚችለው ለህፃናቱ ጥቅምና ደህንነት እስከሰሩ ወይም ሊሰሩ የሚችሉ መሆናቸውን ማረጋገጥ ሲቻል ብቻ ስለመሆኑ	የደቡብ/ብ/ብ/ሕ/ክ/መንግስት የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 75/96 አንቀፅ 235(1), የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀፅ 36(2)
878.	ሚያዚያ 21/2003	54827	እነ ሮም ወርቁ ተስፋዬ /አምስት ሰዎች/ እና አሰግድ ሸነገለኝ	11	129	አካለ መጠን ያልደረሰ ሰው ሞግዚት የልጁ ሀብት የሆነን የማይንቀሳቀስ ንብረት ያለ ፍርድ ቤት ፈቃድ ለመሸጥ የማይችል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 277/1/,292 የኦ/ብ/ክ/መ/ የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							69/95 አዋጅ ቁ. 83/96 አንቀጽ 294, 316
879.	ሕዳር 1/2003	54129	አቶ ከፍያለው በቀለ እና ወጣት ሶፊያን አብዱልቃድር	11	132	አካለ መጠን ያልደረሰ ልጅ ሞግዚት የልጁ ንብረት የሆነን የማይንቀሳቀስ ንብረት በሽያጭ ለ3ኛ ወገን ለማስተላለፍ በህግ ስልጣን ያልተሰጠው ስለመሆኑ	ትርጉም
880.	ሐምሌ 4/2006	98552	ሚ/ር አደም ሐሚድ እና ወ/ሮ ሐናእ አብዱልቃድር	16	173	የቀለብ ገንዘብ መጠን ስለሚወሰንበት አግባብ፣	የተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ አዋጅ ቁጥር 213/92 አንቀጽ 197 አንቀጽ 2
881.	ሰኔ 17 ቀን 2007 ዓ.ም	100426	እነ ዶ/ር ጥላሁን ኪሮስ /ሁለት ሰዎች/ እና እነ ህጻን ሰናይ የማነኪሮስ /2 ሰዎች/	18	135	አንድ ሞግዚት አካለመጠን ያልደረሰን ልጅ በማስተዳደር ስልጣኑ ክርክር የሚደረግበት ጥቅም ከ300 ብር ያነሰ ካልሆነ በቀር ያለ ቤተዘመድ ምክር ጉባኤ ፈቃድ ምንም ግልግል መፈጸም የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ. 301

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
6.4 የተወላጅነት ክርክርን በተመለከተ							
882.	ጥቅምት 10/2002	44612	ወ/ሮ ዘውዴ ወ/ጊዮርጊስ እና ወ/ት ኤልሣቤጥ ኪዳኔ	10	23	አባትነት በህግ አግባብ ሊታወቅ የሚችልባቸው ሁኔታዎች	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ126,1(1),(2),128(1),130(2),125,106(1),የኢ.ፌ.ዲ.ሪህገመንግ ስትአንቀፅ 35(2)
883.	ጥቅምት 10/2002	42682	እነ ወ/ሮ ፋንታነሽ በላይ (ሦስት ሰዎች) እና ሞላ ደምሴ	10	9	አባትነት በፍርድ ውሣኔ ሊታወቅ የሚችልበት አግባብ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 43
884.	ጥቅምት 12/2002	40624	እነ ወ/ሮ መብራት ታደሰ (አራት ሰዎች) እና አቶ ኤፍሬም ዘውዴ	10	11	ፀንቶ ባለ ጋብቻ ውስጥ የተወለደ ልጅ አባት በጋብቻ ውስጥ ባል የሆነው ወገን ስለመሆኑና የዚህን ሰው አባትነት ለመቃወም የሚቻልበት አግባብ	የተሻሻለውየቤተሰብ/ህግአንቀፅ144,126,167,168,173
885.	ታህሳስ 2/2002	42648	ወ/ሮ ዘነበች በያን እና	10	21	ልጅነትን በማረጋገጥ በፍ/ቤት የሚሰጥ ውሣኔ የህግ ግምት የሚፈጥር እንጂ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ት ብርቅነሽ ከበደ			አስገዳጅነት ያለው እና የመጨረሻ ማስረጃ ተደርጐ መወሰድ የሌለበት ስለመሆኑ	አንቀፅ 154,155,156 ,157
886.	ታህሳስ 21/2002	42569	እነ የዳግማዊ ታዲዩስ ሞግዚትና አስተዳዳሪ (ሁለት ሰዎች) እና የሃና ታዲዮስ ሞግዚትና አስተዳዳሪ	10	30	ልጅነት ሊረጋገጥ የሚችልበት አግባብ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 156,168,158 ,169
887.	ሚያዚያ 16/1999	22243	ወ/ሮ ደሐብ ሰኢድ እና አቶ አብርሃም ካሣ	4	90	ልጅነትን ስለማስረዳት	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 126(1),143(መ) እና (ሠ)
888.	ታህሳስ 1/2000	30959	እነ ወ/ሮ ተወዳጅ ገ/ሥሌሴ (ሁለት ሰዎች) እና እነ አቶ ዘለቀ ዘውዴ(ሁለት ሰዎች)	5	234	• ሟች በኑዛዜው አንድን ሰው ልጄ አይደለም በማለት መግለፅ የልጅነት ሁኔታ መኖሩን ለማፍረስ የሚያበቃ ስላለመሆኑ • በቤተሰብ ህጉ ልጅነትን ለማረጋገጥ የሚቻልበት አግባብ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 154,156,157
889.	ሚያዚያ 18/2000	32130	እነ እማዋይሽ ካሣ (ስድስት	5	247	አንድን ሰው አባት ነው ብሎ ለማለት	የአማራ ክ/መ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች) እና ወ/ሮ አስቴር አህመድ			ለልጅ እንክብካቤ ማድረጉና ልጁም በእሱ ስም መጠራቱ ብቻ ሣይሆን ግለሰቡ ድርጊቱን አባት ነኝ ከሚል ስሜትና መንፈስ በመነጨ ያደርግ የነበረ መሆኑ መረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 79/95 አንቀፅ 154(ሐ)(ሠ)
890.	መጋቢት 25/2000	34149	እነ ወ/ሮ ዘለቃሽ በቀለ እና አቶ አለሙ በቀለ	5	268	የአንድ ሰው አባት ነኝ በሚል የሚቀርብ ሰው አባትነቱን በህግ አግባብ በማስረጃ ማስረዳትና ማረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ	የአማራ ክልል የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 147(1), 97(2)
891.	ሚያዚያ 21/2000	33440	ወ/ሮ ኪሮስ ገ/ማርያም እና አቶ ግርማ ገብረ ስላሴ	5	259	• ልጅነትን ለማረጋገጥ የሚቀርብ ጥያቄ ሥልጣን ባለው ፍርድ ቤት ቀርቦ ሊስተናገድ የሚገባ ስለመሆኑ • ልጅነትን ለማረጋገጥ የሚቀርብ የልደት ምስክር ወረቀት ተቃውሞ የማይቀርብበት የመጨረሻ ማስረጃ ተደርጐ ሊወሰድ የማይችል ስለመሆኑ •	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 154
892.	ግንቦት 30/2003	57607	ኤርምያስ ኬስታንትኖስ ግሊፕትስ እና	11	68	በጋብቻ ውስጥ የተወለድኩ በመሆኔ ልጅነቴ እንዲረጋገጥልኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ህጋዊ መሰረት ያለውና ፍ/ቤቶችም	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰለሞን ኬስታንቲኖስ ግሊፐትስ			ተቀብለው በፍሬ ነገር ረገድ ሊጣሩ የሚገቡትን በማጣራት መወሰን ያለባቸው ስለመሆኑ	
893.	ሚያዚያ 17/2003	61677	አቶ ፈቃደ መክብብ እና አቶ ዳንኤል ብስራት	11	88	የልጅ አባት ነህ የተባለ ሰውን በተመለከተ የመካድ ክስ ሊቀርብ የሚችልበት አግባብ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 177/3/
894.	ሐምሌ 26/2003	63195	ገረመው ሙሜቻ እና ወ/ሮ አሰፋ ነበበ	11	104	አባትነትን /ልጅነትን/ ከማረጋገጥ ጋር በተያያዘ በሚቀርብ አቤቱታና ክርክር የዲኤን.ኤ (DNA) ምርመራ እንዲደረግለት በመጠየቅ ክርክር የሚያቀርብ ወገን ለዚሁ የህክምና ማስረጃ የሚያስፈልገውን ወጪ የመሸፈን ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 259/1/
895.	የካቲት 11/2003	62041	ጥሩወርቅ ወርዶፋ እና ጥሩነሽ ወርዶፋ	11	59	አባትነት በፍርድ ሊነገር የሚችልባቸው ሁኔታዎች ላይ ሳይንሳዊ የደም ምርመራ (DNA test) በማስተባበያ ማስረጃነት ሊቀርብ የሚችል ስለመሆኑና ፍ/ቤቶች ተከራካሪ ወገኖች በዚህ ረገድ የሚያቀርቧቸውን አቤቱታዎች በአግባቡ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 144, 143 /ሠ/,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊያስተናግዱ የሚገባ ስለመሆኑ	145
896.	ጥር 10/2004	54024	አቶ ገ/ሊባኖስ ረዳ እና ወ/ሮ አዜብ አሰፋ	11	125	• በጋብቻ ውስጥ የሚወለድ ልጅ አባት ባል እንደሆነ የህግ ግምት ሊወሰድ የሚችልበት አግባብ • የዚህ የህግ ግምት የሚቋቋምበት አግባብ እና እንደ ማስረጃ ተወስዶ በፍ/ቤት እውቅና ሊያገኝ የሚገባ ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 126, 143
897.	መስከረም 21/2007	90121		17	284	የDNA ምርመራ እንዲደረግ ትዕዛዝ መሰጠቱ አንደኛው ወገን አሉኝ የሚላቸውን የመከላከያ ማስረጃዎች የማሰማት መብት የማይከለክል ስለመሆኑ፣ የDNA ምርመራ እንዲረግ ፍ/ቤት ትዕዛዝ ስለሚሠጥበት አግባብ፣	ትርጉም
898.	ሠኔ 5 ቀን 2007 ዓ.ም	99954	እነ ህጻን ዘውዴ ሚካኤል እና አቶ ዝናዬ ወ/ሚካኤል	18	130	አንድ ልጅ ሲወለድ ከልጇ እናት ጋር በጋብቻ ተሳስሮ የነበረው ሠው በህጉ ግምት መሠረት የልጁ አባት ስለመሆኑና ይህን የህጉን ግምት ማስተባበል የሚችለው እሡ ወይም በህግ የተፈቀደላቸው ሰዎች አባት አለመሆኑ እንዲወሰን የመካድ ክስ በማቅረብ ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ. 682፣741፣ የፌደራል የቤተሰብ ህግ አንቀጽ 167

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
6.5 ጉዲፈቻን በተመለከተ							
899.	የካቲት 24/2002	44101	ሚስስ ፍራንስዊስ ፖስተር እና እነ ሚ/ር ዱክማን ቬና (ሁለት ሰዎች)	10	44	የጉዲፈቻ ስምምነት የሕፃናትን ጥቅምት ለማስጠበቅ ሲባል ሊፈርስ የሚችል ስለመሆኑ	የተሻሻለው የቤተሰብ ሕግ አንቀጽ 195(2)
900.	ሚያዚያ 22/2002	52691	እነ ቤተ ዛታ ችልድረንስ ሆም አሶሴሽን (ሦስት ሰዎች) ተጠሪ፡ የለም	10	81	የጉዲፈቻ ውል እንዲፈርስ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 195(1),(2)
6.7 የስም ለውጥ							
901.	የካቲት 10/2006	95995	ወ/ት ሞሚና ሡልጣን ኮርዋላ እና ተጠሪ፡- የለም	15	279	• የአባት ስም እንዲስተካከልልኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የክስ ምክንያት የለውም ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣ • አንድ ሰው አንድ የቤተዘመድ ስምና አንድ ወይም ብዙ የግል ስሞችና የአባት ስም ሊኖረው ስለመቻሉና የአንድ ልጅ የአባት ስም የሚሆነው የአባቱ የግል ስም ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 231 (1)(ሀ) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 32(1)፣ 36(1)
902.	ሚያዚያ 24/2005	87420	ወ/ሪት ማህሌት ልዑለቃል	15	282	የቤተ ዘመድ ስም እንዲለወጥ በፍ/ቤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ተጠሪ የለም			ጥያቄ ለማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ፣	42 , 33(1) , (2)
7. የፍርድ አፈፃፀም							
903.	ጥቅምት 22/1998	16720	ወ/ሮ አበራሽ ጉቱ እና እነ የመካከለኛው አዋሽ እርሻ ልማት ድርጅት (አራት ሰዎች)	2	58	በከፊል የፍርድ ባለመብት የሆነ ሰው ባለመብት የሆነበት የፍርድ ክፍል እንዲፈፀምለት የአፈፃፀም ክስ ካቀረበ በኋላ በመጀመሪያ የፍርድ ባለዕዳ የሆነበትን ፍርድ በይግባኝ አሽሮ የፍርድ ባለመብት ሲሆን አዲስ የአፈፃፀም መዝገብ መክፈት ሳያስፈልገው ቀደም ሲል የተከፈተው የአፈፃፀም መዝገብ ቢዘጋም እንኳን ማንቀሳቀስ ስለመቻሉ እና በአፈፃፀም ደረጃ ወለድ የሚከፈለው በዋናው ፍርድ ወለድ እንዲከፈል ከተወሰነ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378(3)(ሰ)
904.	መጋቢት 2/2002	29653	አቶ ነጋ ደምሴ እና ሀምሳ አለቃ አዲሱ ደምስ	7	391	በዋናው ውሳኔ ላይ ተቃወውሞ ያለው 3ኛ ወገን አቤቱታ ማቅረብ የሚችለው ለአስፈፃሚ ችሎጵ ሳይሆን ውሳኔውን ለሰጠው ፍርድ ቤት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418
905.	ታህሳስ 5/2000	29371	ሶፊያ መሐመድ እና እነ ኢብራሂም መሐመድ	7	387	የአፈፃፀም አቤቱታ የሚቀርበው ዋናውን ውሳኔ መሰረት ባደረገ መልኩ ስለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
906.	ግንቦት 5/2000	29344	ወ/ሮ ዝማም ህሉፍ እና አቶ መረሣ ገ/ዮሐንስ	7	383	ውሣኔን የሚያስፈጽም ፍ/ቤት በውሣኔው መሰረት ከማስፈፀም ወጪ በአፈፃፀም ጊዜ ዋናውን ፍርድ ሊለውጥ የሚችልበት የህግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358, 418
907.	ግንቦት 28/2000	28362	አቶ መሐመድ ኑር ጀብራል እና እነ ወ/ሪት ውበት ላሊሶ	7	379	በአንድ ንብረት ላይ በፍርድ ቤት የፍርድ ባለመብት የሆነ ወገን አፈፃፀም በንብረቱ ላይ ሊቀጥል አይገባም ብሎ መቃወም ስለመቻሉ	ትርጉም
908.	ሚያዚያ 14/2000	28154	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	7	376	በተያዘ ወይም በተከበረ ንብረት ላይ 3ኛ ወገኖች መብት ያቋቋምን ስለሆነ አፈፃፀም ሊቀጥል አይገባም በሚል አቤቱታ ያቀረቡ እንደሆነ ፍ/ቤት ተከራካሪ የሆኑ ወገኖች በአቤቱታው ላይ ያላቸውን ክርክር በቅድሚያ በመስማት መወሰን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418/1/, 419
909.	ታህሳስ 1/2000	25019	የስራና የከተማ ልማት ሚ/ር ተተኪ መሰረተ ልማት ሚንስትር እና የቀድሞ ብሔራዊ መሐንዲሶች እና ሕንፃ ተቋራጭ	7	373	የአንድ የመንግስት መስሪያ ቤት በጀት ለአፈፃፀም ሊውል የማይችል ስለመሆኑ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
910.	ሀምሌ 14/1999	10489	የስራና ከተማ ልማት ሚ/ሮ ተተኪ መሠረተ ልማት ሚ/ር እና የቀድሞ ብሐራዊ መሐንዲሶችና ሥራ ተቋራጮች ኃ/የተ/የግ/ማ	7	326	በበጀት የሚተዳደር የመንግስት መስሪያ ቤት የፍርድ ባለዕዳ ሆኖ ሲገኝ ውሣኔውን ለማስፈፀም ለሌላ ጉዳይ በበጀት የተያዘውን እና የሰራተኛ ደመወዝን የሚያካትተውን ገንዘብ ከብሔራዊ ባንክ ወጪ ሆኖ እንዲከፈል ለማዘዝ ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 404
911.	ግንቦት 26/2000	18576	ወ/ሮ ደስታ መኮንን እና ወ/ት መሰሉ ጌታሁን	7	330	የውርስ ማጣራት ሪፖርት ከፀደቀ ወይም በፍ/ቤት ተቀባይነት ካገኘ በኋላም ቢሆን እንደ ፍርድ ተቆጥሮ በቀጥታ የአፈፃፀም አቤቱታ ሊቀርብበት ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 944, 946, 956, 960, 996
912.	መጋቢት 9/2000	19283	ወ/ሮ መድሐኒት ኃይሉ እና የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ	7	335	ባንክ ለሰጠው ብድር በመያዣነት እጁ ያስገባውን የተበዳሪ ንብረት በመጀመሪያም ሆነ በሁለተኛው የሃራጅ ጨረታ ለሽያጭ አቅርቦ ገዢ ያልተገኘ እንደሆነ ንብረቱን ሊያስቀር የሚችለው ለመጀመሪያው ጨረታ መነሻ በተሰጠው የዋጋ ግምት መሰረት ስለመሆኑ	ትርጉም
913.	መጋቢት 4/2000	22481	አቶ ክፍሌ ወልዴ እና ፔትራም ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	7	340	በሀራጅ ጨረታ የአሻሻጥ ስርዓት ላይ "ግዙፍ የሆነ ጉድለት" ወይም ትክክለኛ ያልሆነ ተግባር እንደተፈፀመ ሊቆጠር የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 422/3/, 428/5/, 455, 428/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
914.	ሚያዚያ 30/2000	22930	ወ/ሮ ታድሬ አባተ እና ወ/ሮ ዓለም ገ/የሱስ	7	350	ባልና ሚስት በፍቺ ከተለያዩና የንብረት ክፍፍል ከተደረገ በኂላ ከአንደኛው ተጋቢ የግል ተግባር የሚመነጭ ዕዳ አፈፃፀም የተጠየቀው /የቀረበው/ ከፍቺ በኂላ እስከሆነ ድረስ ለዕዳው ምክንያት ከሆነው ተጋቢ ብቻ የሚጠየቅ ስለመሆኑ	ትርጉም
915.	ህዳር 24/2000	23733	እነ ሃፍቶም ገ/እራሃ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ሙሉ ካሣ (አራት ሰዎች)	7	353	ከንብረት ክፍፍል ጋር በተያያዘ በዋናው ጉዳይ አከራካሪ የሆነው ንብረት መካፈል ከተቻለ እንዲካፈል ካልሆነ ደግሞ በባለሙያ ተገምቶ እንዲካፈሉ በሚል የተሰጠን ፍርድ መነሻ በማድረግ የአፈፃፀም ችሎት /ፍ/ቤት/ ከተከራካሪ ወገኖች መካከል አንደኛው ግምቱን ከፍለው ንብረቱን እንዲያስቀሩ በሚል ትዕዛዝ ለመስጠት የማይችል ስለመሆኑ	ትርጉም
916.	ታህሳስ 17/2000	23989	አቶ ደስታ ሠርዳ እና የመተከል ዞን ፍትህ መምሪያ	7	356	የማይንቀሳቀስ ንብረት ስመ ንብረት /ባለቤትነት/ ከሻጭ ወደ ገዥ ያለመዛወሩ ብቻ ሦስተኛ ወገኖች በሻጭ ላይ ሽያጭ የተካሄደበት ንብረት ላይ የጀመሩት አፈፃፀም እንዲቀጥል ለማስደረግ በቂ ሁኔታ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2878
917.	ታህሳስ 1/2000	25031	ወ/ሮ አልታየወርቅ ኃ/ማርያም እና	7	360	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 418 መሰረት አቤቱታ ሊቀርብ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ዓለማየሁ ገለቱ				358,418
918.	ሀምሌ 3/2000	26553	የባህርዳር ልዩ ዞን ገንዘብ መምሪያ እና የኮንስትራክሽንና ቢዝነስ ባንክ እና ሙክታር መሐመድ	7	363	• የማይንቀሳቀስ ንብረት በሃራጅ በሚሸጥበት ጊዜ በሃራጅ እንዲሸጥ የሚወጣው ማስታወቂያ ለ30 ቀናት መቆየት ያለበት ስለመሆኑ • ንብረቱ በመያዣ የተያዘ እንደሆነም የመያዣው ልክ ምን ያህል እንደሆነ በጨረታ ማስታወቂያ ላይ መገለጽ ያለበት ስለመሆኑ • ሽያጩ ባልተገባ መንገድ ተከናውኗል ከተባለም ጨረታው በድጋሚ መካሄድ ያለበት ስለመሆኑ • በመያዣ የተያዘን ንብረት በሌላ ባለገንዘብ ጠያቂነት እንዲሸጥ ሊደረግ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 3059/1/, 3084, የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418, 426, 423/2/ /ለ/, 445-447, 415
919.	ጥቅምት 26/2000	27574	ወ/ሮ አለሚቱ ተረፈ እና የትግል ፍሬ ልብስ ስፌት ማኅበር	7	370	በሽምግልና ጉባኤ አማካኝነት የተሰጠ ውሣኔ በፍ/ቤት ሊፈፀም የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 215/1/, 319/2/
920.	ህዳር 3/2000	26670	አዲስ አለም ሲሳይ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	6	76	ባለገንዘብ በፍርድ አፈፃፀም ከፍርድ ባለዕዳው የተረከበው ንብረት ከዕዳው በላይ ከሆነ ልዩነቱን ሊከፍል የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 428(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
921.	ህዳር 5/2000	20262	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ አሰፋ ባላንጎ/2 ሰዎች/	6	14	የክልል ፍርድ ቤቶች የሰጡትን ውሳኔ የማስፈፀም ስልጣን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 374/2/
922.	መጋቢት 20/1999	17984	የጌዲዮን ዞን ፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት እና ወ/ሮ አስናቀች ታደሰ	4	59	ጉድለት ያለበት ሀራጅ ቀሪ ሲደረግ ሻጭና ገዢን ወደነበሩበት ለመመለስ ስላለመቻል	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1817(1) እና (2)
923.	መጋቢት 29/1999	19205	አቶ ሽኩር ሲራጅ እና አቶ ሙላት ካሣ	4	63	አንድ ፍርድ ተፈፀመ ሊባል የሚገባው ለፍርድ ቤቱ ገቢ የተደረገ ገንዘብ ለፍርድ ባለመብቱ ሲደርሰው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 395
924.	መጋቢት 19/1999	48557	ወ/ሮ አልማዝ ዓለማው እና አቶ ብርሀኑ ተሊላ	4	50	በአፈፃፀም ጉዳይ በስህተት በፍርድ ባለመብት እጅ የገባ የከተማ መሬት ይዞታ ተመላሽ ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑ	
925.	ህዳር 27/1998	15672	አቶ ታደለ ገለቻ እና አቶ ውድመጣስ ኑሮ	3	86	ንብረት በሐራጅ ስለሚሸጥበት የህግ አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 442
926.	ሀምሌ 2/2002	46143	ወ/ሮ ድልበጌ ራሕመቶ እና እነ የባህር ትራንዚት አገልግሎት ድርጅት(ሁለት ሰዎች)	10	21	አንድ ንብረት በፍርድ አፈፃፀም የተነሣ ሊያዝ የሚችለው በተሰጠው ፍርድ ባለዕዳ የሆነው ወገን ሃብት መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ስለመሆኑ	ትርጉም
927.	ግንቦት 3/2002	39837	አቶ ስመንጉስ አሰፋ እና መ/ት ምህረት ክበበው	10	213	አንድ ተጋቢ በግሉ ያመጣው ዕዳ ከሌለኛው ተጋቢ የጋራ ንብረት እንዲከፈል የሚደረገው ዕዳውን ያመጣው ተጋቢ	የደቡ/ብ/ብ/ህ/ ክ/መ እና የፌዴራል

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ዕዳውን ለመክፈል አለመቻሉ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	መንግስት የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ
928.	መጋቢት 23/2002	43888	አቶ ፀሐይ ወንድም እና እነ አቶ አያለው መለስ (ሁለት ሰዎች)	10	211	የውርስ ንብረት በጨረታ እንዲሸጥ ለማድረግ መነሻ ዋጋን ለመወሰን የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1083,1084
929.	መጋቢት 8/2002	44883	አቶ ፈንታ ምህረቱ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	9	314	የማይንቀሳቀስ ንብረትን ለሰጠው ብድር በመያዣነት የያዘ ባለገንዘብ ባንክ መብቱ በይርጋ እስካልታገደ ድረስ የያዘውን ንብረት በጨረታ ለመሸጥ የሚገደድበት ተለይቶ በህግ የተቀመጠ የጊዜ ገደብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 97/90 አዋጅቁ.216/92 አንቀፅ 2 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ.394 - 449
930.	የካቲት 25/2002	37214	አቶ ተስፋዬ አለሙ እና እነ ሐጂ ይማም ሙዘይን(ሦስት ሰዎች)	9	304	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 421 መሠረት ክስ ለመመስረት የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 418,421
931.	መጋቢት 22/2003	38041	ታደሠ ገ/መስቀል እና እነ ሙሉጌታ ዘካርያስ (ሰባት ሰዎች)	8	410	በህግ አግባብ በፍ/ቤት የተሰጠ ውሣኔ በይግባኝ እስካልተሻረ ድረስ የሞራል ወይም የህሊና አስተሳሰብን መሠረት በማድረግ ብቻ ዋጋ አልባ ሊደረግ የማይችል ስለመሆኑ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
932.	መጋቢት 17/2002	39485	የህፃን ሠላማዊት ቴድሮስ ሞግዚት እና መምህር ሚካኤል ግደይ	8	407	በቀጥታ ክስ ወቅት የተገመተ የንብረት ግምት በአፈፃፀም ወቅት በአይነት ካልተገኘ እና የንብረቱ ዋጋ በልጦ ከተገኘ አፈፃፀሙ ሊሆን የሚገባው ንብረቱን በአይነት ለመተካት በሚያስችል የወቅቱ ዋጋ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 378, 392
933.	መጋቢት 24/2002	39175	ወ/ሮ በለጡ ጋሼ እና እነ አንዱአለም ቴድሮስ (ሦስት ሰዎች)	8	404	የማይንቀሣቀስ ንብረት በሐራጅ ጨረታ ሊሸጥ የሚችልበት ሥነ- ሥርዓት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 426,428(2)
934.	መጋቢት 24/2001	37503	አቶ ወልደዮሐንስ ኃብተየስ እና ወ/ሮ ያምሮት ሽዋረጋ	8	402	የአንድ ንብረት ወቅታዊ ዋጋ ማለት ንብረቱ ለጨረታ ሽያጭ ቀርቦ የሚያወጣው ዋጋ ስለመሆኑ	
935.	ጥቅምት 18/2001	32143	መሐመድ አስማኤል ተርቢ እና መሐመድ አህመድ ኑር	8	382	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁጥሮች 358 እና 418 ተፈፃሚ የሚሆኑበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁጥሮች 358 እና 418
936.	ጥቅምት 28/2001	21359	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ተገኝማንደፍሮ (ሁለት ሰዎች)	8	396	የፍርድ አፈፃፀም ክርክር የሚጀመረው የፍርድ ባለመብት የሆነ ወገን በፍርዱ መሰረት እንዲፈፀምለት የአፈፃፀም ማመልከቻ ሲያቀርብ ስለመሆኑ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 378/1/ • የፍርድ አፈፃፀም ማመልከቻ መቅረብ ያለበት ፍርዱን ለሰጠው ፍ/ቤት ወይም	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 371,372

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የአፈፃፀም የውክልና ስልጣን ለተሰጠው ፍ/ቤት ስለመሆኑ	
937.	ጥቅምት 18/2001	35018	በዛብህ አበበ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	8	394	የፍርድ ባለመብት ባለመቅረቡ የተዘጋ የአፈፃፀም መዝገብ ፍርድ ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ በ10(አሥር) ዓመት ይርጋ ካልታገድ በቀር ሊንቀሳቀስ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 384
938.	ጥቅምት 20/2001	31963	አቶ አብዱልሐኪም ሁሴን እና እነ አቶ ቀነኒ ሁንዴ (ሁለት ሰዎች)	8	391	በፍርድ አፈፃፀም ምክንያት የማይንቀሣቀስ ንብረት በሐራጅ ጨረታ ተካሄዶ ሽያጭ የተፈፀመ እንደሆነ ሽያጩ ሊፈርስ የሚችለው በአሻሻጥ ሥርዓቱ የተነሣ መብት ወይም ጥቅም ያለው ሰው ላይ ቀጥተኛ ጉዳት መድረሱ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 445
939.	ህዳር 6/2005	79860	ወ/ሮራኬብመለሰ እና የፌዴራልዐቃቤሕግ	14	284	• በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰው ሰው ጥፋተኛነቱ ተረጋግጦ ንብረቱ በቅጣት ለመንግስት እንዲወረስ በተወሰነ ጊዜ በአፈፃፀም ደረጃ ከአጥፊው (ወንጀለኛው) ንብረት ውስጥ ለቤተሰቡ ህይወትና መተዳደሪያ ሊውል የሚገባውን ድርሻ ለመወሰን ስለሚቻልበት አግባብ፣	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• በውርስ ለመንግስት ገቢ እንዲሆን ከተወሰነው የአጥፊው (የወንጀለኛው) ሀብትና ንብረት ውስጥ ለቤተሰቡ ህይወት መተዳደሪያ ሊውል የሚገባው ድርሻ ሊሸፍናቸው የሚገባው የወጪ አይነቶችና መጠናቸው፣ • የአጥፊው (ወንጀለኛው) ጋር ጋብቻ የመሠረተ ሰው እንዲወረስ ከተወሰነው ንብረት ግማሽ ድርሻ የነበረው መሆኑን መሠረት በማድረግ በአፈፃፀም የሚያነሣው የወንጀል ህግ አንቀጽ 98(ለ)(መ), 98(3)(ለ)የቅድሚያ ግዢ መብት ጥያቄ የህግ መሠረት የሌለው በመሆኑ ጥያቄው እንደ መብት አቤቱታ ሊቀርብበት የማይችል ስለመሆኑ፣	
940.	ጥር 15/2005	81616	ወጋገን ባንክ አ.ማ. እና እነ ወ/ሮ ሠላማዊት ጥላሁን /ሁለት ሰዎች/	14	288	• ከፍርድ አፈፃፀም ጋር በተገናኘ በአንድ በቀረበ የዋና ጉዳይ ክርክር ሒደት የእግድ ትዕዛዝ የተሰጠበት ንብረት በተመሳሳይ ተከራካሪ ወገኖች ጥያቄ በአፈፃፀም ደረጃ በተጠቃሹ ንብረት ላይ አፈፃፀም እንዲቀጥል በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቀደም ሲል በዋና ጉዳይ ክርክር በፍ/ቤት ትእዛዝ እንዲታገድ የተደረገ መሆኑ የታወቀ ንብረት ላይ በድጋሚ በተመሳሳይ ንብረት ላይ መብትን ለማስከበር በሚል በሌላ ጊዜ በአፈፃፀም ደረጃ የሚቀርብ ጥያቄ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣	
941.	ህዳር 21/2004	64129	ኢስላሚክ ሪሊፍ ኢትዮጵያ እና አቶ መሐመድ ሠይድ	13	583	ፍርድን ከማስፈፀም ጋር በተያያዘ በተጀመረ የአፈፃፀም መዝገብ የተሰጠ ትዕዛዝ ላይ ይግባኝ ቀርቦበት በበላይ ፍ/ቤት ትዕዛዙ ከተለወጠ የአፈፃፀም ሂደቱ መቀጠል ያለበት አፈፃፀሙን በጀመረው የበታች ፍ/ቤት ደረጃ መሆን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 371-385
942.	ጥር 4/2004	70378	እነ አቶ ልኡልሰገድ አጥላባቸው (አራት ሰዎች) እና እነ ፍሎራ ኢኮ ፖወር ኃ/የተ/የግል ድርጅት (ሁለት ሰዎች)	13	585	• ከፍርድ አፈፃፀም ጋር በተገናኘ የሚንቀሳቀስ ንብረት የሀራጅ ሽያጭን አስመልክቶ ተፈፃሚነት ያላቸው የሥነ-ሥርዓት ድንጋጌዎች • የሚንቀሳቀስ ንብረትን በተመለከተ የተካሄደ ጨረታ ሊፈርስ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.432-438, 445
943.	የካቲት 29/2004	65814	ሚ/ር ቼዛና ቤነኛ እና አቶ ዘውዱ ወልደሥላሤ	13	586	ከፍርድ አፈፃፀም ጋር በተያያዘ በፍ/ቤት የተሰጠን ትዕዛዝ አለማክበር ስለሚያስከትለው ውጤት፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ156,409(1)፣የፍ/ብ/ህ/ ቁ.400

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
944.	የካቲት 28/2004	69385	ዳሽን ባንክ (አ/ማ) እና እነ ወ/ሮ ሃዋ መሐመድ (ሁለት ሰዎች)	13	593	ለባልና ሚስት በብድር ገንዘብ የሰጠ ባንክ የባልና ሚስቱ ጋብቻ በፍቺ እንዲፈርስ ተወስኖ ንብረት ለመከፋፈል በአፈፃፀም ደረጃ ለሚገኝ ፍ/ቤት መብቱን ለማስከበር በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 418 የሚያቀርበው የተቃውሞ አቤቱታ ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ፡	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.418, 419 አዋጅ ቁ. 97/90 አዋጅ ቁ.97/90 የተሻሻለው የፌዴራል የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁ. 213/92 አንቀጽ 89
945.	ጥቅምት 3/2003	48042	ጉና ጠቅላላ ስራ ተቋራጭ እና እነ ቡሬ ባጉና የማዕድን ውሃ ፋብሪካ /ሦስት ሰዎች/	11	426	በዕዳ ምክንያት በፍ/ቤት የተከበረ ንብረት እንዲሸጥ በተደረገ ጊዜ ንብረቱን ያስከበረው ወገን የሚኖረው መብት ከሽያጭ ገንዘቡ ላይ የቀዳሚነት መብት ካላቸው ባለገንዘቦች የሚተርፍ ካለ መውሰድ ነው እንጂ ንብረቱን በሽያጭ ውል የተነሳ ባለቤት የሆነን ወገን መጠየቅ ወይም ንብረቱን የመከተል ስላለመሆኑ	ትርጉም
946.	ህዳር 16/2003	53943	እነ ወ/ሮ አስካለ ደሣለኝ /ሁለት ሰዎች/	11	428	የአፈፃፀም ክስና መጥሪያው ደርሶት የፍርድ ባለዕዳ ሳይቀርብ በሚቀርበት ጊዜ ፍርድ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 70/ሀ/,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ ወ/ሮ የትምወርቅ ታደሰ /ሁለት ሰዎች/			ቤቶች የሚከተሉት ሥርዓት የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 70/ሀ/"ን" ድንጋጌ መሰረት ያደረገ ስላለመሆኑ እና የተሰጠን ትዕዛዝም በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 78 መሠረት ለማስነሳት የሚቻልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	78
947.	ጥር 13/2003	40945	ኮለኔል ግርማ ሃይለስላሴ እና አቶ አስማማው መንግስቱ	11	432	በአንድ የፍርድ ባለዕዳ ላይ ከአንድ በላይ የሆኑ ባለገንዘቦች አፈፃፀም ሊቀጥል የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 403, 378
948.	ሰኔ 15/2003	63754	አቶ ዓለም ባህታ እና ወ/ሮ ኑኑሽ ሽህምሎ	11	440	በፍ/ብሔር ክርክር የተፈረደበት ሰው የፍርዱ አፈፃፀምን ለማሰናከል የተንቀሳቀሰ መሆኑ በተረጋገጠ ጊዜ እስከ ስድስት ወር በሚደርስ እስራት ሊቀጣ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 389/1//ሀ//ለ/
949.	ሀምሌ 25/2003	66988	አቶ ቀደመ ተሾመ እና አቶ ኢብራሂም ሐመዱ	11	443	• ፍርድን የሰጠ ፍርድ ቤት ፍርዱ በውክልና እንዲፈፀም ለሌላ ፍ/ቤት ትዕዛዝ ባስተላለፈ ጊዜ በውክልና ፍርድ ለማስፈፀም ስልጣን የተሰጠው ፍርድ ቤት ፍርድ ከሰጠው ፍርድ ቤት ማረጋገጫ እንዲላክለት ለመጠየቅ የሚችለው የፍርዱ ወይም የትዕዛዙ ግልባጭ ትክክለኛነት የሚያጠራጥር ስለመሆኑ በቂ ምክንያት ካለው ብቻ ስለመሆኑ • ፍርድን በውክልና እንዲያስፈጽም	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 373/2/ 371/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ትዕዛዝ የደረሰው ፍርድ ቤት ስለፍርዱ ትክክለኛነት ወይም በግልባጮቹ ላይ ስለሰፈረው ነገር ሌላ መግለጫና ማብራሪያ ሳይጠይቅ በተሰጠው ትዕዛዝ መሰረት ማስፈፀም ያለበት ስለመሆኑ	
950.	ሰኔ 13/2003	64354	አዋሽ ኢንተርናሽናል ባንክ አ.ማ እና ወ/ሮ ኡልባሬ ሰማን	11	445	ፍርድን የሰጠ ፍ/ቤት ፍርዱ እንዲፈፀምለት ለሌላ ፍ/ቤት የውክልና ስልጣን ስለሚሰጥበት አግባብና የፍርድ አስፈፃሚ ፍ/ቤት የስልጣን አድማስ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 371-455
951.	ግንቦት 4/2003	59301	መምህርት አታቱ ከበደ እና ስቴፐስ አት.ኢዲኬሽናል ኃ.የተ.የግል ማህበር	11	450	ፍርድ የማይፈፀመው ፍርዱ በይግባኝ ስርዓት የተለወጠ እንደሆነ ወይም ፍርዱን ላለመፈፀም ህጋዊ ምክንያቶች ያሉ እንደሆነ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378, 386
952.	ታህሳስ 26/2003	52110	እነ ወ/ሮ ይህደጋ ሳሙኤል /ሁለት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ አሰፉ ሳሙኤል /አራት ሰዎች/	11	453	በአፈፃፀም ደረጃ የሚገኝ ጉዳይ ጋር በተገናኘ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 78/1/ ያለው አግባብነት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 78 /1/
953.	ጥር 26/2003	58009	እነ አቶ ስለሺ ወርቅነህ /ሦስት ሰዎች/ እና እነ አቶ ሁሪሳ ደመሳ /ሁለት ሰዎች/	11	457	• በክርክር ሂደት ተሳታፊ ያልነበረና ፍርድ ያልተሰጠበት ሰው ንብረት በፍርድ አፈፃፀም ሲያዝበት /በሃራጅ ሲሸጥበት/ ሊከተለው ስለሚገባው አካሄድ	• በፍርድ ሊያዝ ስለሚችል ንብረት የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ህ/ቁ. 447/1/, 418, 234/1/ /ሠ/, 235/2/, 414/2/, 423, 425, 443, 453/1/ /3/
954.	ጥቅምት 16/2003	48997	የቦሌ ክ/ከ/ገቢዎች መምሪያ እና እነ አቶ መዓዛ ሽፈራው /ሁለት ሰዎች/	11	465	ከግብር እና ተጨማሪ እሴት ታክስ ጋር በተያያዘ በአፈፃፀም ደረጃ የሚቀርብ የቀዳሚነት መብት ይከበርልኝ ጥያቄ የህግ መሰረት ያለውና ሊስተናገድ የሚገባ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀጽ 32/1/ አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 80/1/ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 418
955.	ህዳር 7/1998	18199	ዶ/ር ምናሴ እሸቴ እና እነ ግርማ አያና (ሰባት ሰዎች)	3	97	በጨረታ ለገዛው ንብረት ገዢ ዋጋውን ሳይከፍል ወይም ግዴታውን ሳይፈጽም ከቀረ ፍርዱን የሚያስፈጽመው ፍ/ቤት ሊከተለው ስለሚገባው ስነ-ስርዓት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 429
956.	ሚያዚያ 4/2002	50148	እነ አቶ ወርቁ ደረጀ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ አባርኪሮ ሁመድ	9	252	• አንድ ሰው በአፈፃፀም ሊገደድ የሚችለው በህግ አግባብ የተፈረደ ፍርድ ሲኖር ብቻ ስለመሆኑ • በግልፅ ፍርድ ያላረፈበት ጉዳይ ጋር በተያያዘ ሊፈፀም የሚችል ፍርድ የሌለ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
957.	ሰኔ 22/2004	73041	ወ/ሮ ሰይዳ ደበሌ እና አቶ ሸሪፍ ሽኩር	13	596	አንድን የማይንቀሳቀስ ንብረት በተመለከተ የባልና ሚስት የጋራ ሀብት ነው በሚል ፍርድ ከተሰጠ በኋላ ክፍፍሉን በተመለከተ ጥያቄ የቀረበለት የአፈፃፀም ችሎት ንብረቱ ሰነድ አልባ ነው የሚል ምክንያትን ብቻ በመያዝ ለአፈፃፀም የቀረበውን መዝገብ በመዝጋት የሚሠጠው ትዕዛዝ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 225(2),423, 392(1),371(1)
958.	ሰኔ 15/2003	62804	እነ አቶ ብርሃን ገ/እግዚአብሔር እና ወ/ሮ ለታይ ገ/ጊዮርጊስ	11	437	ፍርድን የሚያስፈጽም የአፈፃፀም ችሎት የተሰጠውን ፍርድ በአግባቡ ለማስፈፀም ተስማሚ ነው ብሎ የገመተውን ትዕዛዝ ለመስጠት የሚያስችል ስልጣን ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 392/1/
959.	ሰኔ 20/2005	78206	እነ ወ/ሮ ዩስራ አብዱልመኢን (ሶስት ሰዎች) እና አቶ አብዱልቀኒ አብዱልሙኢን	15	472	• በውጭ አገር የተሰጠን ፍርድ በኢትዮጵያ ፍ/ቤቶች ለማስፈፀም ስለሚቻልበት አግባብ፣ • በውጭ አገር የተሰጠ ፍርድን በኢትዮጵያ ፍ/ቤቶች ከማስፈፀም ጋር በተያያዘ በአፈፃፀም ሂደቱ ክርክር በተነሣ ግዜ የፍርድ አፈፃፀሙን በያዘው ፍ/ቤት ክርክሩ ታይቶ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 458-460

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
960.	ታህሳስ 28/2006	88867	ሪዪስ ኢንጂነሪንግ አክሲዮን ማህበር እና የአክሱም ኮንስትራክሽን ባለቤት አቶ ጌታሁን ሁሴን	15	481	• በአንድ የፍርድ ባለእዳ ንብረት ላይ ፍርድ እንዲፈፀምላቸው የሚጠይቁ የፍርድ ባለገንዘቦች ያሉ እንደሆነ አፈፃፀሙ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 403 መሠረት ሊስተናገድ የሚገባ እንጂ በሌላ የፍ/ባለመብት ምክንያት በሌላ የአፈፃፀም መዝገብ ላይ የተሰጠው የእግድ ትእዛዝ ተነስቶ የአፈፃፀም ጥያቄው ካልቀረበ በስተቀር ሊቀጥል አይችልም ለማለት የማይችል ስለመሆኑ፣ • አፈፃፀሙ በሚካሄድበት ወቅት በንብረቱ ላይ የመያዣ ውልን መነሻ በማድረግ የቀዳሚነት መብት አለን የሚሉ ወገኖች ያሉ እንደሆነም ጥያቄው በቀረበ ጊዜ እንደየአግባብነቱ ታይቶ ሊወሰን የሚገባው ስለመሆኑ፣ • አፈፃፀሙን የያዘው ፍ/ቤት በንብረቱ ባለቤት ላይ የገንዘብ ክፍያ ፍርድ አሰጥተው እና ገንዘቡም እንዲከፈላቸው ጥያቄ ያቀረቡ የፍርድ ባለገንዘቦችን አስቀርቦ ጥያቄያቸውን በመመርመር ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 403 ድንጋጌ ይዘትና መንፈስ አኳያ አገናዝቦ በመመልከት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 403, 378

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አፈፃፀሙ ሊመራ የሚገባ ስለመሆኑ፣	
961.	ታህሳስ 17/2006	89088	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ሞላ እርቄ	15	485	ለፍርድ አፈፃፀም ከተያዘ የሀራጅ ጨረታ ሽያጭ ጋር በተገናኘ ለሁለተኛ ጊዜ በወጣው ጨረታ የተያዘው ንብረት ሊሸጥ የሚገባው ባለሙያ ካቀረበው የንብረቱ ግምት ዋጋ በላይ በተገኘ ከፍተኛ ዋጋ ላቀረበ ተጫራች ብቻ ሣይሆን የባለሙያው ግምት ሳይጠበቅ በሁለተኛው ጨረታ ከተወዳዳሪዎች መካከል ከፍተኛ የሆነውን ዋጋ ላቀረበው ተጫራች ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ 428(1)
962.	መስከረም 21 2006	85764	እነ አቶ ኃ/ሚካኤል ታደሰ (አራት ሰዎች) እና አቶ ተስፉ ታደሰ	15	488	አንድን የተሰጠ ፍርድ ከማስፈፀም ጋር በተገናኘ የአፈፃፀም ስልጣን መሰረቱ ፍርዱን መስጠት ወይም ፍርዱን በሰጠው ፍርድ ቤት ፍርዱን ለማስፈፀም የሚያስችል ውክልና ማግኘት እንጂ የፍርድ ባለዕዳውን ወይም ባለመብቱ የሚኖርበት ክልል (ከተማ) ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 378
963.	መጋቢት 12/2006	91622	ወ/ሮ አፍሪካ ታደሰ- እና ወ/ሮ ያለምወርቅ ታደሰ-ታልፏል የጎባ ከተማ አስተዳደር ፅ/ቤት	16	310	በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሣኔ ሕጋዊ ባልሆነ እና ውሳኔውን ውጤት አልባ በሚያድርግ መልኩ ውድቅ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ ስላለመኖሩ፣ የአስተዳደር አካል በባለቤትነት ማረጋገጫ ማስረጃ አሰጣጥ ላይ ፍጹም የሆነ	ፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁጥር 378፣ 392 የፍ/ብ/ሕ/ቁጥ ር 1195 እና 1196

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አስተዳደራዊ ስልጣን ያለው ስላለመሆኑ፣	
964.	ሀምሌ 1/2006	94571	እነ ወ/ሮ የልፍኝ መኮንን (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ዘርሁን መኮንን	16	315	አንድ ንብረት ወይም ቤት የወቅቱ የገበያ ዋጋ ሊቆረጥ የሚችለው ከተቻለ በስምምነት ይህ ካልተቻለ ደግሞ ቤቱ ለጨረታ ቀርቦ በሚያወጣው ከፍተኛ ዋጋ መሰረት ስለመሆኑ፣	ትርጉም
965.	የካቲት 24/2006	92035	ደደቢት ብድርና ቁጠባ ተቋም አ.ማ. ዓድዋ ቅርንጫፍ እና እነ አቶ ሐጎስ ተስፋይ (ሁለት ሰዎች)	16	319	ለፍርድ ማስፈጸሚያ የቀረበን የማይንቀሳቀስ ንብረት ለመጀመሪያ የሐራጅ ሽያጭ የሚቀርብበትን የዋጋ ግምትን አስመልክቶ የተነሳ ክርክርን የሚመለከት ሲሆን	ፍ/ብ/ስ/ስ/ሕ/ቁ 423(2)(ሀ)
966.	ሐምሌ 28/2006	97206	አቶ አማረ መልካሙ እና አቶ ካሌብ ህሉፍ	16	323	አንድ የፍርድ ባለገንዘብ በፍርድ ባለዕዳ ንብረት ላይ በህግ፣በውል ወይም በፍ/ቤት ትዕዛዝ የቀደምትነት መብት ካላቋቋመ በቀር ከሌሎች የፍርድ ባለገንዘቦች ጋር ደረጃቸው(መብታቸው) እኩል መሆኑን ግምት ውስጥ በማስገባት ባስፈረዱት የገንዘብ መጠን መቶኛ ስሌት በፍርድ ቤት ትዕዛዝ የታገደውን ገንዘብ እንዲከፍሉ ማድረጉ የህግ መሰረት ያለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ ቁ 403
967.	ጥቅምት 11/2007	90722	ወ/ሮ መዓዛ መዝገቡ እና	17	333	በፍርድ ባለዕዳው ሥም የሚታወቅ ቤት ቤቱ በህጋዊ መንገድ የተገነባና የፍርድ	የፍ/ሕ/ቁ 276፣277

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ መሠለ ገላው			ባለዕዳው እስከሆነ ድረስ ካርታና ፕላን የሌለው መሆኑ እና ለሌላ ሶስተኛ ወገን ተሠጥቷል መባሉ ስጦታው በህጋዊ በሆነ መንገድ እስካልተከናወነ ድረስ ቤቱ ለፍርድ አፈፃፀም እንዳይውል ሊያደረግው የሚችል ስላለመሆኑ፣	
968.	መጋቢት 17/2007	99743	ንብ ኢንሹራንስ እና ራዲካል ኢንጅነሪንግ	17	341	የፍርድ ባለመብት ፍርዱን እንዲፈፀምለት ሲጠይቅ የፍርድ ባለዕዳው የፍርድ ባለመብቱ ተነፃፃሪ የሆነ ግዴታውን እንዲወጣ ትዕዛዝ ይሠጥልኝ በማለት ጥያቄ ለማቅረብ የሚችለው በአንድ ፍርድ ቤት ውስጥ ሁለቱም ተከራካሪ ወገኖች የፍርድ ባለመብት መሆናቸው ተረጋግጦ ውሳኔ ተሰጥቶበት እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ፡- አንድ የፍርድ ባለእዳ እንደ ፍርዱ እንዲፈፀም ሲጠይቅ ፍርድ ያላረፈበትን ቅድመ ሁኔታ በማቅረብ በአፈፃፃም ሊከራከር ሥላለመቻሉ፣	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 398፣ 378
969.	ሐምሌ 13 ቀን 2007 ዓ.ም	98347	ወ/ሮ በድሪያ መሐመድ እና አቶ አደም ዑመር	18	386	ለአፈፃፀም መነሻ የሆነን ፍርድ ይግባኝ በመጠየቅ ሳያሽሩ ወይም ሳያሻሽሉ በዋናው ጉዳይ ሊነሱ የሚገባቸውን የክርክር ነጥቦች	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በአፈፃፀም በተያዘው መዝገብ የክርክር መሰረት ማድረግ ተገቢ ስላለመሆኑ	
970.	ሐምሌ 17 ቀን 2007 ዓ.ም	96588	እነ ወ/ሮ አልማዝ አርዓያ(አራት ሰዎች) እና አቶ አሸናፊ አልታየ	18	390	በሃራጅ ጨረታ ያሸነፈ አንድ አካል ያሸነፈውን ንብረት በስሙ ካዘወረና ካስተላለፈ በኋላ የሃራጅ ሽያጩ ሙሉ በሙሉ ከተፈፀመለት በኋላ፣ ንብረቱ በሃራጅ ከተሸጠበት ዋጋ ላይ እንዲቀነስለት የሚያቀርበው ጥያቄ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ.429፣441 እና 447
971.	ሐምሌ 14 ቀን 2007ዓ.ም	96814	አቶ አብዶሽ አዲሽ እና ወ/ሮ ሰብለ ዘውዴ	18	395	የአፈፃፀም ችሎቶች ስለፍርድ አፈፃፀም የተዘረጉትን ሥርዓቶች በመከተል እንደ ፍርዱ ከመፈፀም በቀር የአንድ ፍርድ ይዘትን በመመልከት የፍርዱን ይዘት አድማስ በማጥበብም ሆነ በማስፋት ረገድ ፍርድን የመተርጎም ሥልጣን የሌላቸው ሥለመሆኑ፡-	የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/ ቁ. 372፣378
972.	ሰኔ 29 ቀን 2007 ዓ.ም	104521	ወ/ሮ ታንጉት ሠጠ እና አቶ ፋንቱ ትኩ	18	401	እኩል እንከፋፈል በሚል በፍ/ቤት የፀደቀን የቦታና ቤት ስምምነት እኩል ለማካፈል የከተማ አስተዳደሩ የፕላን ስታንዳርድን አያሟላም በተባለ ጊዜ የባልና ሚስትን የጋራ ሀብት በሀራጅ ተሸጦ ይካፈሉ ብሎ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ 277/1/,325,392 የአማ/ክልል የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መወሰን የግራ ቀኙን በቤቱ የመጠቀም ፍላጎት /ነጻነት የሚገደብ ስለመሆኑ	አዋጅ 79/95 አንቀጽ 73,74 101-103
8. ከውል ውጪ የሚደረጉ ግንኙነቶችን በተመለከተ							
8.1 በጥፋት ላይ የተመሠረተ ኃላፊነት							
973.	ሕዳር 24/2000	28865	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ካሣ ግዛው	5	141	ንብረትን ከመስሪያ ቤት በኃላፊነት የተረከበ ሰው ንብረቱ በጠፋ ጊዜ ከንብረቱ መጥፋት ጋር በተያያዘ ጥፋት ያልፈፀመ መሆኑን ወይም ንብረቱ ከሥራ ሰዓት ውጪ የጠፋ መሆኑን የማስረዳት ሸክም ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2027
974.	መጋቢት 21/2002	43843	ዶ/ር ተስፋነሽ በላይ እና አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ	10	282	በወንጀል ጉዳይ ተከስሶ ጥፋት የሌለበት መሆን በራሱ በተመሳሳይ ጉዳይ በፍትሐብሔር ከቀረበ ክስ ነፃ ለመውጣት እንደ በቂና የመጨረሻ መስፈርት የሚወሰድ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2149
975.	ታህሳስ 15/2003	57904	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ ወልዱ ገ/ስላሴ	11	183	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን የዘረጋቸው የኤሌክትሪክ መስመር ገመዶች ለሚያደርሱት ጉዳት ከኃላፊነት ነፃ ሊሆን የሚችለው ጉዳቱ የደረሰው ሙሉ በሙሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2086/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወይም በከፊል በተጐጂው ጥፋት መሆኑን በማስረዳት ብቻ ስለመሆኑ	
976.	መጋቢት 6/2003	44427	አቶ ለገሰ ጥቀኔር እና ንብ ኢንተርናሽናል አ.ማ	11	394	የባንክ ሥራ አስኪያጅ የሆነ ሰው ጥፋት ፈጽሟል በሚል በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችልበት ብሎም ላደረሰው ጉዳት ካሣ እንዲከፍል ሊደረግ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2524/2/, 1676/1/, 1790/2/, 2090
977.	ጥር 25/2003	55228	አቶ አብራር ሳቢር እና እነ ወ/ሮ አለምፀሐይ ወሰኔ /ሁለት ሰዎች/	11	415	ባለሞተር ተሽከርካሪ ከሚያደርሰው ጉዳት ጋር በተያያዘ የመጨረሻው ኃላፊነት (ultimate liability) የሚወድቀው መኪናው ሲሽከረከር የነበረው ባለቤቱ በቀጠረው ሹፌር እንኳን ቢሆን በወቅቱ በመኪናው ሲገለገል የነበረው ሰው ላይ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2082/1/, 208/1/, 2083/1/
978.	ጥቅምት 25/2001	31721	ወ/ሮ ብዙነሽ ኃ/ዮሐንስ እና ወ/ሮ ስንታየሁ እሸቱ	9	65	ለአካለ መጠን የደረሰ ሰው (ልጅ) ሃላፊነትን የሚያስከትል ሥራ የሰራ እንደሆነ ወላጆች በፍ/ብሔር በሃላፊነት ሊጠየቁ የማይችሉ ስለመሆናቸው	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2125, 2124
979.	ህዳር 3/2005	77238	ኢትዮ ቴሌኮም እና አቶ ንጉሴ ተፈራ	14	219	• የፌዴራልና የክልል ከተማ አስተዳዳር አካላት የግንባታ ፈቃድ ከመስጠታቸው በፊት የቴሌኮሚኒኬሽን ወይም የኤሌክትሪክ ሀይል አውታር ስለመኖሩ እንዲሁም ፈቃድ ጠያቂው አካልም ግንባታን ከማካሄዱ በፊት በቴሌኮሚኒኬሽንና በኤሌክትሪክ ሀይል	አዋጅ ቁ.464/97 አንቀጽ 3(3) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2027(1),2035(1),2028(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አውታር ላይ ጉዳት የማያደርስ መሆኑን በቅድሚያ የማረጋገጥ ግዴታ ያለባቸው ስለመሆኑና በዚህም የተነሳ በቸልተኝነት ግንባታ በማከናወን ጉዳት ያደረሰ ወገን በኃላፊነት የሚጠየቅ ስለመሆኑ፣	,2091 አዋጅ ቁ.49/89 አንቀጽ 23(1)
980.	መስከረም 22/2006	88432	ወጣት ደሣለኝ ወንታ እና አቶ ኡስማን መሐመድ	15	369	አንድ ሠው በሰራው ሥራ ወይም በፈፀመው ድርጊትና ድርጊቱ በሌሎች ሰዎች ላይ ጉዳት እንዳያስከትል ተገቢውን ጥንቃቄ ባለማድረጉ ምክንያት በ3ኛ ወገኖች ላይ ለሚደርሰው ጉዳት በፍ/ብሔር ኃላፊነት ተጠያቂ የሚሆን ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2069
981.	መጋቢት 24/2006	82154	አርባ ምንጭ ዩኒቨርሲቲ እና ተጠሪ፡ አቶ ፍቅሩ ኃይሌ	15	372	• አንድ የመንግስት መ/ቤት በሠራተኛው ተግባር በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችለው በሠራተኛው የተፈፀመው ጥፋት የሥራ ጥፋት ሆኖ ሲገኝ ስለመሆኑ፣ • አንድ ጥፋት የሥራ ጥፋት ነው ተብሎ የሚወሰደው ጥፋት አድራጊው በጥፋቱ ላይ የወደቀው በቅን ልቦና በስልጣኑ ለሥራው ክፍል መልካም ያደረገ መስሎት የፈፀመው መሆኑ ሲረጋገጥ ስለመሆኑና ከዚህ ውጪ በሆነ ጉዳይ ግን ጥፋቱ እንደ ግል ጥፋት የሚቆጠር	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2126, 2127 (1)(2)(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣	
982.	ሚያዚያ 20/2006	93104	ከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር እና አቶ ደስታ ጁላ ቤካሎ	16	165	አንድ ሰው የሌላውን ሰው የሥራ ድካም ወይም በሌላው ሰው ሀብት በመገልገል በቂ ባልሆነ ምክንያት ጥቅም ያገኘ እንደሆነ አላግባብ ባገኘው ጥቅም መጠን ለባለሀብቱ ወይም በጉልበቱ ለደከመው ሰው የመመለስና የመካስ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	በፍ/ሕ/ቁ 2162፣2164(1)
983.	ጥቅምት 28/2007	95267	ናይል ኢንሹራንስ እነ ካሳሁን ወንድሙ (ሶስት ሰዎች)	17	232	ሁለት የሞተር ተሽከርካሪዎች ሲጋጩ እያንዳንዱ ተሽከርካሪ በየራሱ አንዱ ከአንዱ ላይ ጉዳት እንዳደረሱ የሚቆጠረውና የእያንዳንዱ መኪና ባለሀብት ለአደጋው ኃላፊ የሚሆነው አደጋው የደረሠው ከአንደኛው መኪና አሽከርካሪ ስህተት መሆኑ በማስረጃ ያልተረጋገጠ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሕ/ቁ 2084
984.	መጋቢት 18/2007	97683	አክበር አሊ ካምሩዲን ኩባንያ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	17	243	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ ያልተወረሰ ቤትን በህገወጥ መንገድ በመያዝ የተጠቀመበት ከሆነ የኪራይ ገንዘብና ያለአግባብ የበለፀገበትን ያህል ሊከፍል የሚገባ ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሕ/ቁ 2162 አዋጅ ቁጥር 193/92 አንቀፅ 7(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ያለአግባብ በመንግስት ተይዞ ለቆየ ቤት የታጣ ጥቅም አይከፈልም ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁጥር 192/92 አንቀፅ 3
8.2 ከጥፋት ውጪ ኃላፊነት							
985.	ታህሳስ 17/1998	16270	አዋሳ እርሻ ልማት ድርጅት እና አቶ መሐሪ ማታ	1	172	በመኪና ግጭት ጉዳት የደረሰበት ሰው ጉዳት ካሣ ለማግኘት የመኪናው ባለቤት ጥፋት እንዳለበት ማስረዳት የማይኖርበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2066(2),2086(2),2081,2091,2102 እና 2092
986.	ታህሳስ 1/2000	21296	የኔዘርላንድ ልማት ድርጅት እና ውበት አድባሩ	5	113	የፍ/ብህ/ቁ. 2089 ተፈፃሚ ሊሆን የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2089(1) እና (2)
987.	ጥቅምት 7/2003	24818	ይልቃል በእውቀቱ እና ስዩም አባዲ	5	125	ጥቅም በሌለው ግንኙነት በመኪና ተሣፍሮ ሲሄድ አደጋ በመድረሱ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት ሰው ካሣ ሊጠይቅ የሚችለው የመኪናው ባለቤት ወይም ጠባቂው ጥፋት መፈፀሙን በማስረዳት ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2089(2)
988.	ግንቦት 5/2000	344906	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን የምስራቅ ሪጅን ጽ/ቤት	5	171	በሥራ ግንኙነት ውስጥ የቅርብ አለቃ የሆነ ሰው በሥሩ ያሉ ሠራተኞችን አስመልክቶ ለበላይ ኃላፊዎች የሚፅፈውና የሚልከው	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሪት ፍሬሕይወት እርቄ			ሪፖርት ሥም ከማጥፋት ጋር በተያያዘ የፍትሐብሔር ሃላፊነት ሊያመጣበት የማይችል ስለመሆኑ	
989.	ጥቅምት 27/2001	33201	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና ሼል ኢትዮጵያ	9	63	ማንም ሰው ሥራው በሚያደርሰው ጉዳት ምክንያት ጥፋት ባይኖርበትም ከውል ውጭ ሃላፊነት ሊከተልበት የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2066-2089(2069(1))
990.	ሰኔ 2/2001	38457	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና ተመኘሁ እንደሻው	9	79	በጥቅም ላይ ባልተመሰረተ ግንኙነት በመኪና ተሣፍሮ የሚሄድ ተሣፋሪ ላይ ለሚደርስ አደጋ የመኪናው ባለቤት ካሣ የመክፈል ሃላፊነት የማይኖርበት ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2089
991.	መጋቢት 21/2002	45735	አቶ ደረጀ ቸርነት እና ወ/ሮ ሕይወት የኃላሸት	10	285	ለተወሰነ ጊዜም ሆነ ላልተወሰነ ጊዜ የተቀጠረ ሠራተኛ ከውል ውጭ በሆነ ግንኙነት በሥራ ወቅት በሌሎች ሰዎች ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት አሠሪ ኃላፊነት ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2130, 2131, 2132
992.	ህዳር 3/2003	54021	አቶ ዱላ ያሲን እና ወ/ሮ አበበች እሸቴ	11	375	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት በመኪና ላይ ጉዳት በደረሰ ጊዜ የመኪናው ባለቤት በደረሰው ጉዳት የተነሳ ሊከተል የሚችለውን ኪሣራ ለመቀነስ ተገቢውን ጥረት የማድረግ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2091, 2097/1/ /2/
993.	ግንቦት 19/2003	53598	አቶ ይልማ ደጀኔ	11	388	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ፍ/ቤቶች	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሮ መዲና ዲታሞ			የጉዳት ካሣን አስመልክቶ የሚሰጡት ውሣኔ በይግባኝ ሊለወጥ የሚችልበት አግባብ	2152, 2153
994.	ሀምሌ 29/2000	24643	ወ/ሮ አስናቀች ወ/ማርያም እና አቶ አለማየሁ አህመድ	11	410	• መኪና ወይም ባለሞተር ተሽከርካሪ ልዩ የምዝገባና የባለሀብትነት ስም ዝውውር የሚያስፈልገው ግዙፍነት ያለው ተንቀሳቃሽ ንብረት ስለመሆኑ • የባለሞተር ተሽከርካሪ ባለቤትነት /ባለሃብትነት/ ወደ ሌላ ሰው ተላልፏል ሊባል የሚችልበት አግባብ • መኪኖች እና ባለሞተር ተሽከርካሪዎች ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ለሚያደርሱት ጉዳት በኃላፊነት ስለሚጠየቀው ወገን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1186/1/ /2/, 2081/1/, 2082/2/, 2083/1/, 2267/2/, 2324/1/ አዋጅ ቁ. 256/60 አንቀጽ 6 አዋጅ ቁ. 468/97 አንቀጽ 21 ደንብ ቁ. 360/61 አንቀጽ 6 7/1/ /3/, 8, 11/1/ /2/, 42-45
995.	የካቲት 14/2003	54518	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	11	419	ከውል ውጭ የሌላ ሰው ሃብት የሆነን ነገር	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ ፀሐይ ዘሙይ /ሁለት ሰዎች/			በመያዝ ለተገለገለበት ጊዜ ክፍያ እንዲከፈል በሚል የቀረበ አቤቱታ ጋር በተያየዘ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024 ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	2024
996.	ሰኔ 15 ቀን 2007 ዓ.ም	101229	የኢት/ኤሌ/ኃ/ኮ እና አቶ ጣሂር ሣፋይ	18	219	በአንድ ተቋም /መንግስታዊም ሆነ በባለስልጣን የተፈቀደለት/ ባለቤትነት የሚያካሄደው አደገኛ ተግባራት በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ያደረሰ በሆነ ጊዜ ድርጅቱ ስራው በህግ የሚጠበቅበትን ደረጃ ያሟላ ስለመሆኑ እና በከፊልም ሆነ በሙሉ የተጎጂ ጥፋት መኖሩን እስካላስረዳ ድረስ ለደረሰው ጉዳት ኃላፊነት ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሕ/ቁ 2069/1/ /2/ እና 2086/2/
8.3 የጉዳት ካሳ							
997.	ሚያዚያ 9/1999	22162	አፍሪካ ኢንሹራንስ እና አቶ ብስራት ጉላ	4	103	መድን ሰጭ የካሣን ክፍያ በተመለከተ በመድን ውሉ ላይ ከተመለከተው በላይ ሊጠየቅ ስላለመቻሉ	
998.	ታህሳስ 1/2000	27565	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ አቶ ደምሴ ወርቅነት (ሁለት ሰዎች)	5	128	ጉዳት ሊካስ የሚገባው ለደረሰ ጉዳት ብቻ ሳይሆን በጉዳቱ ምክንያት ለሚመጣ ኪሣራ ጭምር ስለመሆኑ	ትርጉም
999.	መጋቢት 2/2002	19338	ዘይነባ ሐሰን እና	5	106	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ተጉጂ የሆነ ወገን የወደፊት ህይወት ላይ አሉታዊ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2102

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ፍሬው ተካልኝ			ተጽእና የሚኖር ስለመሆኑ ምክንያታዊ እርግጠኝነት ያለ እንደሆነ ዳኞች ለተጐጂው የሚከፈለውን ካሣ በርትዕ መወሰን ያለባቸው ስለመሆኑ	
1000.	ጥቅምት 7/2000	22209	አቶ ግርማ ኃ/ጊዮርጊስ እና ዳርጌ ሰምሮ	5	118	ጉዳት ደርሶብኛል በማለት ክስ የሚያቀርብ ግለሰብ ጉዳት የደረሰበት መሆኑን የሚያሳይ ማስረጃና ያወጣውን ወጭ ሕክምና ከተከታተለበት ተቋም ብቻ ማቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	
1001.	የካቲት 25/2000	28612	የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና የአዲስ አበባ ውሃና ፍሳሽ ባለስልጣን	5	133	ለደረሰ ጉዳት ሃላፊ የተባለ ሰው ላደረሰው ጉዳት ካሣ አይከፍልም ሊባል የሚችልበት የህግ መሠረት የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2091
1002.	ህዳር 30/2000	30442	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን ሰሜን ምዕራብ ሪጅን እና ወ/ሮ ድንቋ አመኔ	5	149	• ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት የሞት አደጋ በደረሰ ጊዜ የሟች የቅርብ ዘመዶች ሊኖራቸው የሚችለው መብት እና • የደረሰውን የሞት አደጋ ተከትሎ የሚቀርብ የቀለብ ጥያቄ ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2095 807, 812
1003.	ግንቦት 14/2000	31099	የተንዳሆ እርሻ ልማት አ/ማ እና ወ/ሮ ርሻን አለማየሁ	5	153	ሟች ከመሞቱ በፊት ቀለብ የማይሰፈርለት ግለሰብ በሟች ሞት ምክንያት የጉዳት ካሣ በቀለብ መልክ እንዲከፈለው ለመጠየቅ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2095, 2069(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማይችል ስለመሆኑ	
1004.	መጋቢት 23/2000	32144	ግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር እና ወ/ሮ ኢልሻ ሲራጅ	5	156	• በሞት ምክንያት ቀረ የሚባል ጥቅም የሚሰላው ከጠቅላላው የሟች ደሞዝ ላይ የሚቀነሱት በህግ የታወቁት ተቀናሾች ተቀንሰው የሚገኘውን የተጣራ ገቢ መሰረት በማድረግ ስለመሆኑ • የህሊና ካሣ ከአንድ ሺህ ብር ሊበልጥ የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2116
1005.	መጋት 25/2000	32250	ወ/ሮ አስናቀ ወ/ማሪያም እና እነ አቶ ከተማ ተሰማ (ሁለት ሰዎች)	5	159	በሞት አደጋ ምክንያት የተቋረጠ የመተዳደሪያ ጥቅም ጋር በተያያዘ በየወሩ የሚከፈል ካሣ አከፋፈል ስርአት በፍርድ ቤት የተወሰነውን ካሣ አጠቃሎ በባንክ ወይም በሌላ የገንዘብ ተቋም በማስቀመጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2095(2)
1006.	መጋቢት 25/2000	33975	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና ወ/ሮ አበበች ስዩም	5	162	የመሬት ይዞታ ባለቤት የሆነ ሰው ለህዝብ ጥቅም በሚል ይዞታውን በተጨባß እንዲለቅ ባልተደረገበት ሁኔታ ሊጠይቅ የሚችለው የካሣ ክፍያ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.455/97 አንቀፅ 7(1)
1007.	ግንቦት 26/2000	34138	እነ ሲስተር ገነት ጌታቸው (ሁለት ሰዎች) እና	5	166	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ጉዳት የደረሰበት ሰው ከደረሰበት የአካል ጉዳት	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወንድወሰን ኃይሉ ወልደ ማሪያም			በተጨማሪ በደሞዝ ረገድ የቀረበት ጥቅም (ገቢ) መኖሩ ከተረጋገጠ ሊካስ የሚገባ ስለመሆኑ	
1008.	ጥቅምት 6/2001	35034	እነ ወ/ሮ ጥሩቀለም ደሴ እና እነ ወ/ሮ ጽጌ ከፍያለው	9	70	ጉዳት መድረሱ የተረጋገጠ ከሆነና ጉዳቱ በተጐጂው የወደፊት ህይወት ላይ አሉታዊ ተፅእኖ ሊያሳድር እንደሚችል ምክንያታዊ እርግጠኝነት ያለ እንደሆነ ካሣ ርትዕን መሠረት በማድረግ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ	
1009.	ህዳር 11/2001	34314	እነ አቶ ወንድወሰን ወልዴ (ስድስት ሰዎች) ወ/ሮ ግምጃ ጎበና እና	9	73	ከውል ውጭ በሆነ ግንኙነት የሰው ህይወት የጠፋ እንደሆነና ለጉዳቱ መንስኤ (ምክንያት) የሆነው ወገን ሃላፊነት የተረጋገጠ ከሆነ በጠፋው የሰው ህይወት የተነሣ ጉዳት የደረሰበት ሰው የሞተው ሰው ምን ያህል ጥቅም ያስገኝለት እንደነበር ወይም ምን ያህል ተጨማሪ ዕድሜ ሊኖር እንደሚችል ያላስረዳ ቢሆንም እንኳን ፍ/ቤት የጉዳት ካሣውን በርትዕ ሊወስን የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2102
1010.	ጥቅምት 5/2002	39601	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ገዛኸኝ መንግስቱ	10	277	የጉዳት ኪሣራ የሚከፈለው ጉዳት ስለመድረሱ ሲረጋገጥ ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2090,2091

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1011.	ታህሳስ 28/2002	42962	አቶ አየለ አድማሱ እና አቶ አጀቡ ሹሜ	10	279	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ጉዳት የደረሰበት ሰው ጉዳቱ ከመድረሱ በፊት ገቢ ያልነበረው መሆኑ በርትዕ ሊከፈለው የሚገባውን ካሣ የሚያስቀር ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2102
1012.	ህዳር 15/2003	52595	ብሔራዊ የመረጃና ደህንነት አገልግሎት እና እነ ወ/ሮ ሻሎም ተስፋዬ /አራት ሰዎች	11	380	የህንፃ ተቋራጭ ሠራተኛ በመሆን በሚሠራው ህንፃ ላይ ሥራውን በማከናወን ላይ እያለ ከህንፃው ወድቆ ጉዳት የደረሰበት ሰው የሚሰራውን ህንፃ ባለቤት ከውል ውጭ የሆነ ግንኙነትን መሰረት በማድረግ የጉዳት ካሣ ሊጠይቅ የሚችልበት የህግ መሠረት የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2077
1013.	መጋት 6/2003	59698	አቶ ሚኪያስ ከበደ እና እነ ወ/ሮ ምስራቅ ንጉሴ /ሁለት ሰዎች/	11	196	• አንድ ሰው የሌላውን ሰው የሥራ ድካም ወይም በሌላው ሰው ሀብት በመገልገል በቂ ባልሆነ ምክንያት ጥቅም ያገኘ እንደሆነ አላግባብ ባገኘው ጥቅም መጠን ለባለሁብቱ ወይም በጉልበቱ ለደከመው ሰው የመካስ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • አንድ ሰው ባለዕዳ መሆኑን ያመነ እንደሆነ ዕዳው የታመነለት ሰው ባለዕዳው	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2162 2164 2019

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ዕዳውን ያመነበትን ምክንያት የማስረዳት /የማረጋገጥ/ ግዴታ የሌለበት ስለመሆኑ	
1014.	ሚያዚያ 18/2003	64590	ሜሪስቶፕስ ኢንተርናሽናል ኢትዮጵያ እና ወ/ት ሠናይት ዓለማየሁ	11	400	• በህክምና ጉድለት ሀላፊነት ሊከተል የሚችልበትና ካሣ የሚከፈልበት አግባብ • የጉዳት ካሣን ለመወሰን የጉዳቱን ልክ በማስረጃ ለማረጋገጥ አዳጋች ሲሆን በርትዕ ለመወሰን የሚቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2090, 2102
1015.	ሀምሌ 25/2003	67973	አቶ በቀለ ወልቻም እና አቶ ጥበቡ ጦራ	11	404	የትራንስፖርት አገልግሎት በሚሰጥ ተሽከርካሪ ተሳፋሪ በመሆን ሲጓዙ ለሚደርስ ጉዳት አጓዡ ከኃላፊነት ነፃ ሊሆን የሚችልባቸው ልዩ ሁኔታዎች፣ ኃላፊ በሆነ ጊዜ የኃላፊነቱ መጠን እንዲሁም አጓዡ በህግ ከተደነገገው የጉዳት ካሣ መጠን በላይ በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችልባቸው ሁኔታዎች	የንግድ ህግ ቁ. 595, 596, 599, 588, 597
1016.	ሀምሌ 9/2001	38117	አቶ ብርሃኑ ፈይሳ ቢፍቱ እና እነ ናይል ኢንሹራንስ /ሁለት ሰዎች	11	422	• ለአካለ መጠን ያልደረሱ ህፃናት ላይ ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ጉዳት ሲደርስ የጉዳት ካሣ መከፈል የሚገባው ስለመሆኑና የካሣ አወሳሰኑ ስሌት • በገንዘብ ለመተመን የሚያዳግት የአካል	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2090, 2091, 2092/2/, 2095/2

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጉዳት በደረሰ ጊዜ ካሣ በርትዕ መወሰን ያለበት ስለመሆኑ	
1017.	የካቲት 26/2004	67225	አቶ ኤርሚያስ ሓይሉ የሆነስት የረር ማኔጂንግ ዳይሬክተር እና አቶ ብርሃኑ ዳምጠው	13	479	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ከደረሰ ጉዳት ጋር በተያያዘ ለተጐጂው የሚከፈል የጉዳት ካሣ አከፋፈል በአንድ ጊዜ እንዲከፈል ሊወሰን የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2154, 2095(2)
1018.	ግንቦት 6/2004	63231	የኢትዩጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና አቶ ወልደ ሚካኤል ሻንቆ	13	483	በኤሌክትሪክ መስመር ምክንያት ከደረሰ የቃጠሎ አደጋ ጋር በተገናኘ ፍ/ቤቶች የጉዳት ኃላፊነትንና ካሣን ለመወሰን፣ ጉዳቱ በምን ምክንያትና ሁኔታ እንደደረሰ፣ መብራት ሀይል ጥፋት ሳይኖር ኃላፊ ሊያደርጉ የሚችሉ አደገኛ ሁኔታዎችን ስለመፍጠሩ ወይም በሥራው ሊያደርግ የሚገባውን ጥንቃቄ አለማድረጉ ወዘተ ተገቢነት ባላቸው ማስረጃዎች ማንጠር ያለባቸው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2028,2066,2069,2027 በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.246,247,259
1019.	የካቲት 26/2004	69428	አዋሽ ኢንሹራንስ አ.ማ እና እነ መሐመድ አባ አሊ (ሁለት ሰዎች)	13	486	ለጉዳት ከሚከፈል የሞራል ካሣ ጋር በተያያዘ ልጃቸውን በሞት ያጡ ወላጆች ሁለት በመሆናቸው ለእያንዳንዳቸው 1000 ብር ሊከፈል የሚችልበት አግባብ የሌለ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2116(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
1020.	ሰኔ 18/2004	69613	ሐጂ መሐመድ አመዴ እና አቶ መኮንን መስፍን	13	488	ብዙ ሰዎች በአንድ ጉዳይ ለደረሰ ጉዳት ካሣን እንዲከፍሉ የተገደዱ እንደሆነ እያንዳንዳቸው ለደረሰው አጠቃላይ ጉዳት ኃላፊ የሚሆኑ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2155(1)
1021.	መስከረም 22/2006	89504	አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና እነ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን (ሁለትት ሰዎች)	15	356	ከውልውጪ በሆነ ግንኙነት አንድ ሰው በሌላ ሰው ንብረት ላይ ጉዳት ባደረሰ ጊዜ ጉዳት የደረሰበት ንብረት ባለቤት ለንብረቱ የመድን ዋስትና የገባ ሆኖ የመድን ተቋሙ በመድን ውሉ መሠረት ጉዳት ለደረሰበት ወገን የጉዳት ካሣ በመክፈል በጉዳት አድራሹ ንብረት ባለቤት ላይ ብቻ ክስ በመመስረትና ጉዳቱን በቀጥታ ያደረሰውን ሰው በመተው ጉዳቱ ለደረሰበት ሰው የከፈለውን የጉዳት ካሣ ክፍያውን እንዲከፍለው ለመጠየቅ ስለመቻሉ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677, 1896, 2081, 18, 2156 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 36(2)
1022.	ታህሳስ 15/2005	92020	እነ የኢ.ፌ.ዲ.ፌ ፌዴሬሽን ምክር ቤት (ሁለት ሰዎች) እና ቄስ ማሞ ይታፈሩ	15	364	• ጥቅምን መሠረት ባላደረገ ሁኔታ ህፃናትን (እድሜው ለአካለ መጠን ያልደረሰ ሰውን) አሳፍሮ በመጓዝ ወቅት በደረሰ አደጋ ምክንያት በህፃናቱ ላይ ጉዳት የደረሰ እንደሆነ የተሽከርካሪው ባለቤትና በወቅቱ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 36(2), 15, 25

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በተሽከርካሪው ሲገለገል የነበረ ወይም ሹፌሩ የጉዳት ካሣ የመክፈል ኃላፊነት የሚኖርባቸው ስለመሆኑ፣ • የተሽከርካሪ ባለቤት የሆነ ሰው ጥቅም በሌላው ግንኙነት መነሻ በተሽከርካሪው ተሳፍሮ ሲጓዝ በነበረ ሰው ላይ ለሚደርስ የአደጋ ጉዳት ካሣ ለመክፈል የማይገደድ ቢሆንም ጉዳቱ የደረሰው ከፍተኛ ጥንቃቄና እንክብካቤ ሊደረግላቸው በሚገባ ህፃናት ላይ በሆነ ጊዜና ህፃናቱም ጥንቃቄ ባልተሞላበት ሁኔታ በተሽከርካሪው ላይ የተጫኑ (የተሣፈሩ) እንደሆነ የተሽከርካሪው ባለቤት የጉዳት ካሣ የመክፈል ኃላፊነት የሚኖርበት ስለመሆኑ፣	የህፃናት መብቶች ስምምነት አንቀጽ 3, 6(1) የአፍሪካ ህፃናት መብቶችና ደህንነት ቻርተር አንቀጽ 4(1), 5(1) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2126(2), 2127, 2130 2131, 2089(2), 2081(1)
1023.	ሚያዚያ 9/2006	92040	ጥምቀቱ ጋመነ እና ወ/ት ታገሰች ዮሐንስ	16	159	የጉዳት ካሳ አከፋፈልን በተመለከተ በአንድ ጊዜ ሊሆን የሚችል መሆን ያለመሆኑን ለመወሰን ለፍርድ ቤቱ የተተወ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁጥር 2154፣2090፣ 2091፣2095

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በአንድ የግል ድርጅት ውስጥ ተቀጣሪ የሆነ ግለሰብ የአካል ጉዳት በሚደርስበት ወቅት የጉዳት ካሳው አሰላሉ የጡረታ መውጫ እድሜውን መሰረት ቢያደርግ ተገቢ ስለመሆኑ	አዋጅ.ቁ715/2003
1024.	መስከረም 29/2007	95751	ወ/ሮ እመቤት መኰንን እናእነ ወ/ሮ መሰረት አስናቀ (ሁለት ሰዎች)	17	241	አንድ ኢንሹራንስ ኩባንያ በውል የመነጨውን ግዴታውን በወቅቱ ባለመወጣቱ ለተከሰተው ተጨማሪ ወጪ ተጠያቂ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	የን/ሕ/ቁ 665
1025.	ሚያዚያ 15 ቀን 2007 ዓ.ም	106450	የኢት/ኤሌ/ኃይል አገልግሎት ትመቂ ዲስትሪክት እና እነ በሳናናማ /ሦስት ሰዎች/	18	212	ለአንድ ጉዳት ወይም አደጋ መድረስ ጉዳት የደረሰበት ሰው አስተዋፅዋኦ ካለው የጉዳት አድራሹ ኃላፊነት በከፊል ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ 2098/1/፣ 2097/2/፣2095
1026.	ሐምሌ 2 ቀን 2007 ዓ.ም	90529	አቶ ኃ/እየሱስ መንግስቴ እና አማኑኤል ፀጋ የከተማ ሱቅ ቤቶች ልማት አክሲዮን ማህበር	18	224	በሌላ ሰው የስራ ድካም ወይም የሌላ ሰው ሃብት በሆነ ነገር በመገልገል በቂ ባልሆነ ምክንያት ጥቅም ያገኘ ሰው አለአግባብ ጥቅም ባገኘበት መጠን ለባለሃብቱ ወይም ጉልበቱ ለደከመው ሰው ይህ አድራጎት ባደረሰበት ጉዳት መጠን ኪሳራ መክፈል	የፍ/ሕ/ቁ.2162

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚገባው ስለመሆኑ	
8.4 ከውል ውጪ ልዩ ልዩ							
1027.	ሕዳር 19/1998	16062	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ወ/ሮ አረጋሽ ከበደ	11	177	ከውል ውጭ በደረሰ ጉዳት ካሣ በመጠየቅ የሚቀረብ ክስ መቅረብ ስለሚኖርበት ጊዜ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2143(1),2143(2)
1028.	የካቲት 25/2000	23924	አቢሲንያ ባንክ እና አቶ አበበ ከበደ	5	121	በስህተት የተከፈለ ገንዘብ ተመላሽ መሆን የሚገባው ስለመሆኑ	ትርጉም
1029.	ህዳር 24/2000	27623	ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ወ/ሮ ውባየሁ አበበ	5	131	• የማህበራዊ ዋስትና መብት ጥቅምን በሚመለከት የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና የማህበራዊ ዋስትና ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ እንጂ መደበኛ ፍርድ ቤቶች የመዳኘት የሥረ ነገር ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ • የማህበራዊ ዋስትና ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሚሰጠው ውሣኔ የመጨረሻ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 38/88 አንቀፅ 5,8 እና 11
1030.	ህዳር 24/2000	28750	የኢትዮጵያ ጉምሩክ ባለስልጣን እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	5	136	ከውልና ከውል ወጪ በሆነ ግንኙነት ከሁለት የተለያዩ የክስ ምክንያቶች የሚመነጭ ኃላፊነትን መሠረት በማድረግ በአንደኛው ግንኙነት ብቻ ተጠያቂ የሆነን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2035, 1896

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወገን ሁለቱን የኃላፊነት ምክንያቶች መሠረት በማድረግ ካሣ እንዲከፍል በአንድነትና በነጠላ ሊጠየቅ ስላለመቻሉ	
1031.	ታህሳስ 1/2000	30032	የአማራ ክልል ፍትህ ቢሮ እና ወ/ሮ ምንትዋብ የኔነህ	5	145	በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የመንግስት ሠራተኞች አዋጅ መሠረት የክልሉ መንግስት ቋሚ ሠራተኛ በስራ ላይ በደረሰበት ጉዳት የሞተ እንደሆነ ለተተኪዎች የጡረታ አበል እንጂ ሌላ ተጨማሪ ካሣ ሊከፈል የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የአማራ ክልል አዋጅ ቁ.74/1994 አንቀፅ 46(5) (ሀ)
1032.	ጥቅምት 11/2001	34544	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና ወ/ሮ ፋጤ ዓሊ	9	61	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 2143 ላይ የጉዳት ካሣን አስመልክቶ የቀረበው የይርጋ ድንጋጌ የሞት ጉዳትን የሚያካትት ስለመሆኑ	
1033.	ጥቅምት 27/2001	31171	አብልሃሚድ የሱፍ እና የምስራቅ ቀጠና ጉምሩክ ጽ/ቤት	9	67	የጉምሩክ ባለሥልጣን ተግባር ህጋዊ ነው ሊባል የሚችለው በህጉ መሠረት ሊሟሉ የሚገቡትን ሁኔታዎች አሟልቶ ሲገኝ እንጂ በማናቸውም ጥርጣሬ ምክንያት የግለሰብን ንብረት በመያዝ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.60/89 አንቀጽ 6, 58 አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 2(28) የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							መንግሥት አንቀጽ 26(1) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1193(1),(2), 2027, 2035, 2054, 2118
1034.	ጥር 29/2001	31704	አቶ አማረ መጃ እና የድሬዳዋ ለጋር ጉምሩክ	9	76	የጉምሩክ ባለሥልጣን ያለአግባብ በቁጥጥሩ ሥር አድርጐ ለሚያቆየው ንብረት በባለንብረቱ ላይ ጉዳት የደረሰ እንደሆነ በኃላፊነት ሊያስጠይቀው የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
1035.	ሀምሌ 5/2002	50225	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ ወ/ት ዝናሽ አሰፋ (ሁለት ሰዎች)	10	393	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ህይወቱ ካለፈ ሰው ጋር በተገናኘ የሚከፈለው የጉዳት ካሣ መብቱን የሚጠይቀው ሰው ዕድሜ ከአስራ ስምንት ዓመት በላይ በመሆኑ የተነሣ ብቻ ካሳው ሊከፈለው አይገባም ለማለት የሚያስችል የሕግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2095/1/
1036.	ህዳር 16/2006	91710	ሕጻን ሪያን ሚፍታህ እና ኤልሲውዲ ኬብልስ ኃላፊነቱ የተ.የግል ማህበር	15	359	• ባለፎቶግራፍ ወይም ባለስዕሉ ካልፈቀደ በቀር የማንም ሰው ፎቶግራፍ ወይም ስዕል በህዝብ አደባባይ ሊለጠፍም ሆነ ሊባዛ ወይም ሊሸጥ የማይችል ስለመሆኑና	የፍ/ብ/ህ/ቁ 28 29(2), 2142

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ፎቶው ወይም ስዕሉ ጥቅም ላይ ለዋለበት የማስታወቂያ ሥራ ባለፎቶው ወይም ባለስዕሉ ካሣ ሊከፈለው የሚገባ ስለመሆኑ፣ • ለባለ ፎቶው ወይም ለባለስዕሉ የሚከፈለውን የካሣ መጠን ድርጊቱን የፈፀመው ሰው በዚሁ ድርጊት ያገኘው ሀብት (ጥቅም) ተመዛዛኝ በሚሆንበት መጠን በዳኞች ሊወሰን ስለመቻሉ፣	
1037.	ግንቦት 18/2006	94181	አቶ ሽኩር ጀማል እና ወ/ሪት ኤደን ነጋሽ	16	169	ከሳሽ የጠየቀውን የካሳ ገንዘብ ተከሳሽ በግልጽ አለመካዱ የካሳውን መጠን ሙሉ ወይም በከፊል እንዳመነ የማያስቆጥር ስለመሆኑ፤ ሰዎች አንድ ሆነው በአንድ ጉዳይ ካሳ እንዲከፍሉ የተገደዱ እንደሆነ በአንድነት እያንዳንዳቸው ሀላፊ እንደሆኑና ለበደሉ ተግባር አነሳሽ በሆነው በዋና አድራጊው እና በተባባሪዎች መካከል ልዩነት የሚደረግ ስለመሆኑ፤	በፍ/ህ/ቁ 2155/1/ እና /2/ የፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ ቁ 83
1038.	የካቲት 30/2007	93772	አቶ ሁሴን አምዴ እና እነ ኢትዮ ቴሌኮም(ሁለት	17	235	የአንድ ግንባታ ባለቤት ግንባታውን ለሚያከናውነው የስራ ተቋራጭ ግንባታው ሲከናወን ለሚደርሱ ከውል ውጪ	የፍ/ሕ/ቁ.2027(1)፣2130፣2132(1)፣21

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች)			ኃላፊነቶች ወይም በህጉ የተጣለበትን ፍትሐ ብሔራዊ ግዴታዎች ለስራ ተቋራጩ በማስተላለፍ የሚያደርገው ስምምነት በህግ ጥበቃ የሚደረግለት ስለመሆኑ፡-	31(1)፣2035(1)፣2141 የፍ/ሕ/ቁ. 1675፣1716፣1731 አዋጅ ቁጥር 464/97 አንቀፅ 3(3)
1039.	መስከረም 27/2007	96309	ዳሸን ባንክ አክስን ማህበር እና አቶ አበባየሁ ግርማ	17	248	አንድ የባንክ ደንበኛ ከባንኩ ጋር በገባው ውል መሰረት የቁጠባ ሂሳቡን በኤ.ቲ.ኤ.ም ካርድ ሲያንቀሳቅስ ቆይቶ ነገር ግን በአጋጣሚ ካርዱ ቢጠፋ እና ይሄንኑ በፅሁፍ ለባንኩ ካሳወቀ ከዚያ በኋላ በሂሳቡ ላይ ለሚደርስ ጉድለት ባንኩ ኃላፊ ስለመሆኑ,	ትርጉም
1040.	ግንቦት 10 ቀን 2007 ዓ.ም	106147	እሸት ኢንጂነሪንግህ /የተ/የግ/ማህበር እና አቶ ፋንታዬ ቢያድግልኝ	18	216	በአንድ ንዑስ የስራ ተቋራጭ ውስጥ ተቀጥሮ የሚሠራ ሰራተኛ ለሚደርስበት ጉዳት ዋናው ሥራ ተቋራጭ ከውል ውጪ በኃላፊነት የሚጠየቅበት የህግ መሠረት የሌለ ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ./ቁ 2027-2136

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
9. የወንጀል ህግ							
9.1 ጠቅላላ የወንጀል ህግን በተመለከተ							
1041.	መጋቢት 18/1999	12025	አቶ ምናሴ አልማው እና ዓቃቤ ህግ	4	115	ጥብቅና ፈቃድ ከተሰረዘ በኂላ የጥብቅና ስራ እሰራለሁ ብሎ ገንዘብ መቀበል የማታለል ወንጀል ስለመሆኑ	የወንጀለኛ መቅጫ ህግ ቁ.656(ሀ) እና (ለ)
1042.	ጥቅምት 5/2000	21411	የቤንሻንጉል ጉሙዝ ዐ/ሕግ እ ወ/ር ሰይድ እንድሪስ ዩሱፍ	7	247	አንድ የወንጀል ድርጊት ፈፃሚ ድርጊቱን ከፈፀመ በኂላ እጁን ለመንግስት መስጠቱና የቀረበበትን ክስ መቀበሉ ለሚጣልበት ቅጣት እንደ ማቅለያነት ሊወሰድ የሚገባ ስለመሆኑ	የወ/ህ 82/1/ሠ
	ጥቅምት 28/2000	22069	የአማራ ብ/ክ/መንግስት ፍትሕ ቢሮ እና አቶ አስማማው አራጌ	7	251	በወንጀል ህግ የሃሳብ ክፍል የሚረጋገጠው ከወንጀል ድርጊት አፈፃፀሙ በመነሳት ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ቁ. 522 /1/ /ሀ/
1043.	የካቲት 18/2000	31731	የኦሮሚያ ጠቅላይ ዓቃቤ ህግ እና ዘሪሁን ታደሰ	7	278	አንድ አከራካሪ ነገር እውነት ወይም ሕያው መሆኑ እና አለመሆኑ የሚረጋገጠው በማስረጃ ስለመሆኑ	የቀድሞው የወንጀለኛ መቅጫ ህግ አንቀፅ 590
1044.	ግንቦት 14/2000	34280	አቶ ግርማይ ደስታ እና ዓቃቤ	7	292	በወንጀል ህግ ቅጣት ሊገደብ የሚችልበት	የወንጀል

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሕግ			አግባብ	ህ/ቁ. 192,194
1045.	ሰኔ 3/2000	34521	የአማራ ብ/ክ/መ/ፍትሕ ቢሮ እና ስንታየሁ ተፈራ	7	297	በወንጀል ህግ ቅጣትን በልዩ የህጉ ክፍል ከተወሰነው መነሻ ዝቅ አድርጐ በማቅለል ለመወሰን የሚቻልበት አግባብ	የወ/ህ/ቁ. 184, 179
1046.	ጥር 19/2001	33075	አቶ ብርቁ ገላነው እና የአማራ ብ/ክ/መ/የስነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን	9	9	የዳኝነትን ሥራ በማከናወን ወቅት የሚፈፀሙ ስህተቶች እና ጥፋቶች ሁሉ ዳኛን በሥልጣን ያለአግባብ መገልገል ወንጀል ሊያስጠይቁ የማይችሉ ስለመሆናቸው	አዋጅ ቁ. 214/74
1047.	የካቲት 19/2001	38161	አቶ ብርቁ ገላነው እና የአማራ ብ/ክ/መ/የስነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን	9	11	የዳኝነትን ሥራ በማከናወን ወቅት የሚፈፀሙ ስህተቶች እና ጥፋቶች ሁሉ ዳኛን በሥልጣን ያለአግባብ መገልገል ወንጀል ሊያስጠይቁ የማይችሉ ስለመሆናቸው	አዋጅ ቁ. 214/74
1048.	ነሃሴ 28/2001	46382	እነ ጀሚላ መሐመድ ሐጉስ እና የፌዴራል የመ/ደ/ዐ/ህግ	9	16	አንድ ወንጀል ተደረገ የሚባለው ወንጀሉ የሚቋቋምበት ህጋዊ፣ ግዙፍዊና፣ ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች በአንድነት ተጣምረው ሲገኙ ብቻ ስለመሆኑ	የወንጀል ሕግ አንቀጽ 23/2
1049.	ነሃሴ 30/2001	44031	ወ/ሮ ፈለቀች ኃ/ገብርኤል እና የኦሮሚያ ክልል ፍትህ ቢሮ	9	19	አንድ ተከሣሽ በተፈፀመ ወንጀል ላይ ተካፋይ ነበር ለማለት ተከሣሹ በሙሉ ፈቃዱና ዕውቀቱ በወንጀል ድርጊቱ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የወንጀል ህግ አንቀጽ 32,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተሣታፊ የነበረ መሆኑ መረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ	33, 630, 25
1050.	ነሀሴ 22/2001	42703	ፋሲል ብርሃኑ እናዓቃቤ ሕግ/የኦሮሚያ ክልላዊ ብሔራዊ መንግስት/	9	22	ከተሽከርካሪ ጋር በተያያዘ በድንገተኛ አደጋ ለሚከሰት የሰው ህይወት መጥፋት አሽከሪካሪው በቸልተኝነት ወንጀል በማድረግ ሊጠየቅ የማይችል ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ አንቀፅ 59(1), 543(2) እና (3)፣57 (2)
1051.	ጥር 19/2002	45927	የኦሮሚያ ክልል ዓቃቤ ሕግ እና መሰረት መኮንን	10	221	በግድያ ወንጀል የተከሰሰ ሰው የፈፀመው የግድያ ድርጊት በወንጀል ሕግ አንቀጽ 539(1) (ሀ) ሥር የሚያስጠይቅ ነው ሊባል የሚችልበት አግባብ	የወንጀል ሕግ አንቀጽ 539(1)(ሀ),84 ,86
1052.	ግንቦት 16/2003	59045	የስልጤ ዞን ምርመራና ክስ ዓ/ሕግ እና እነ አቶ ጌታቸው አስራት /አምስት ሰዎች/	12	106	የወንጀል እና የፍ/ብሔር ክሶች ተጣምረው ሊታዩ የሚችሉት በወንጀል ህግ ቁጥር 101 አግባብ ብቻ ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁጥር 101
1053.	ሀምሌ 25/2003	57644	መ/ር አወት ተካ እና የትግራይ ዓ/ህግ	12	364	• ዓቃቤ ህግ በወንጀል በተከሰሰ ሰው ላይ የሚያቀርበው የወንጀል ክስ የወንጀሉን ዝርዝር ሁኔታ መያዝ እንዳለበት በተለይም ተከሳሹ የተከሰሰበትን ወንጀል ለይቶ አውቆ መልስ ለመስጠት እንዲችል ክሱ ወንጀሉንና ሁኔታውን መግለጽ ያለበት ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 112 የወንጀል ህግ ቁ. 32/1/ 23/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• አንድ ሰው ከሌሎች ሰዎች ጋር የወንጀል ተካፋይ ሆኗል የሚባለው በወንጀሉ አፈፃፀም የግዙፍ ተግባር የሃሳብና የህግ ሁኔታዎችን መተላለፍ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	
1054.	ሰኔ 13/2003	63727	ፋሲል ታምራት እና የሐዋሳ ከተማ ከፍተኛ መርማሪ ከሳሽ	12	293	አንድ የወንጀል ድርጊት በእርግጥም ተጀምሯል /ተፈጽሟል/ ለማለት የሚቻለው የተደረገው ተግባር በማያጠራጥር ሁኔታና በቀጥታ ወንጀሉን ለመፈፀም ወደታሰበለት ግብ ለማድረስ የተደረገ መሆኑን ለማረጋገጥ ሲቻል ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 27/1/ 540 555/ሀ//ለ/
1055.	ታህሳስ 25/2003	52075	አቶ ጌቱ ብርሃኑ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	12	177	በሚያሽከረክረው መኪና ላይ ተሳፍሮ ሲሄድ የነበረ ሰው ወድቆ ለህልፈተ ህይወት የተዳረገበት ሾፌር በወንጀል ህግ ቁጥር 543/2/ ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁጥር 543/2/
1056.	ህዳር 22/2004	65325	ሣጅን ታዬ ተክለኂይማኖት እና የሐዋሳ ከተማ ከፍተኛ መርማሪ	13	256	በተመሳሳይ ሰዓትና ቦታ ከአንድ አይነት የወንጀል ድርጊት ጋር በተያያዘ በሁለት የተለያዩ የወንጀል ክሶች የተከሰሰ ተጠርጣሪ በአንዱ የወንጀል ክስ የተመለከቱ ፍሬ ነገሮች መከሰት ጋር በተገናኘ ጥፋተኛ	የወ/ህ/ቁ 407(ሐ), 670, 677 የወ/መ/ሥ/ሥ /ህ/ቁ. 141,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ለማለት ያልተቻለ እንደሆነ በሌላኛው ክስ ጥፋተኛ ለማድረግ የማይቻል ስለመሆኑ	142, 149(1)
1057.	ታህሳስ 30/2004	67411	እነ አቶ ታረቀኝ ተክሉ ገመዳ (ሶስት ሰዎች) እና የደቡብ ብ/ብ/ሕ/ክ/መ/ የሥነ ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን	13	262	ምንጩ ያልታወቀ ንብረትና ገንዘብ ይዞ በመገኘት ወንጀል አንድ ሰው ተጠያቂ የሚሆነው የምዝገባ ሥርዓት የተዘረጋ እንደሆነ ብቻ ነው ለማለት የሚያስችል የህግ አግባብ ስላለመኖሩ	የወ/ህ/ቁ.419
1058.	ታህሳስ 4/2004	67777	እነ ተወልደ ብስራት (ሶስት ሰዎች) ተጠሪ የለም	13	266	በወንጀል ህግ ቁጥር 448 ስር አንድ ሰው ለፍትህ እርዳታ ለመስጠት እንቢተኛ ሆኗል በሚል ወዲያውኑ ጉዳዩን በያዘው ፍ/ቤት ለመቅጣት ስለሚቻልበት አግባብ	የወ/ህ/ቁ 448(1), (3), 23(2), 58
1059.	ጥር 15/2004	60518	አቶ ፈለቀ ሊቤ እና የደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/መ/ የስነ- ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን	13	273	አንድ ሰው በወንጀል ህጉ አንቀጽ 407 መሰረት በስልጣን ያለአግባብ መገልገል ወንጀል ጥፋተኛ ተደርጎ ቅጣት ሊጣልበት የሚችልበት አግባብ፣	የመ/ህ/ቁ 407(1)(ሀ)
1060.	ጥር 3/2004	71753	አቶ ወርቅነህ ዳቲ እና የፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	13	277	አንድ ሰው በወንጀል ህግ አንቀጽ 598(2) መሰረት በህገ-ወጥ መንገድ ኢትዮጵያዊያንን ወደ ውጪ አገር ልኳል በሚል ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ ስለሚችልበት አግባብ	የወ/ህ/ቁ 598(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1061.	የካቲት 27/2004	60542	አቶ ተክለድንግል ገ/ሚካኤል እና የፌ/ሥ/ም/ፀ/ሙስና ኮሚሽን	13	292	የመንግስት ሰራተኛ ሳይሆኑ ነገር ግን ከመንግስት ሰራተኞች ጋር የጥቅም ትስስር በመፍጠር በህዝብና በመንግስት ጥቅም ላይ ጉዳት ማድረስ በሙስና ወንጀል ሊያስጠይቅ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.434/97 አንቀፅ 7 የወ/ህ/ቁ.407(1)(ሀ),33
1062.	መጋቢት 26/2004	66856	ውድማ አበጀ እና የደቡብ ብ/ብ/ሕ/ክልል	13	296	አንድ የወንጀል አፈፃፀም ተግባር ሙከራ ደረጃ ላይ ደርሷል (Attempt) ሊባል የሚችልበት አግባብ	የወ/ህ/አ 32(1)(ሀ),27(1),671(1)
1063.	መጋቢት 13/2004	73953	ከፋለ ሰፈነ እና የአማራ ክልል ዓ/ህግ	13	299	የትራፊክ ደንብ መተላለፍ ጋር በተያያዘ የክስ ቻርጅን ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆን በወ/ህ/አ.438 በየመንግስት ሥራን ማሰናከልና የመተባበር ግዴታን መጣስ ወንጀል ሊያስጠይቅ ስለመቻሉ፣	የወ/ህ/አ.348
1064.	ሰኔ 18/2004	72304	የትግራይ ክልል አጽቢ ወረዳ ዐቃቤ ሕግ እና ተማሪ ሐጎስ ወልደሚካኤል	13	308	• ማንኛውም ሰው በወንጀል ህግና ሥርዓት መሠረት ተከስሶ የመጨረሻ በሆነ ውሣኔ ጥፋተኝነቱ በተረጋገጠበት ወይም በነፃ በተለቀቀበት ወንጀል እንደገና አይከሰስም ወይም አይቀጣም (Principle of Double Jeopardy) በሚል የሚታወቀው የወንጀል ህግ መርህ	የወ/ህ/አ 2(5), 24(1) የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 130,131, 41, 111,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሊተረጐምና ሥራ ላይ ሊውል የሚችልበት አግባብ፣ • አንድ በወንጀል የተከሰሰ ሰው በድጋሚ የቀረበበትን የወንጀል ክስ በአንድ ጉዳይ በድጋሚ ያለመከሰስና ያለመቀጣት መብቴ ተጥሷል በሚል ክርክር ለማቅረብ ሊሟሉ ስለሚገቡ ህጋዊ መስፈርቶች፣ • ዐቃቤ ህግ በአንድ ተከሳሽ ላይ የወንጀል ክስ ከማቀርቡ በፊት ተከሳሹ አንድ ወንጀል በመፈፀም ሀሣብ የሠራው አንድ የወንጀል ድርጊት ያስከተላቸውን ወይም ሊያስከትላቸው የሚችላቸውን ውጤቶች ሁለተናዊ በሆነ መንገድ በማገናዘብ አግባብነት ያላቸውን የህግ ድንጋጌዎች በመለየትና በመጥቀስ የወንጀል ክሱን በጥንቃቄ የማቅረብ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ፣	112 የኢ.ፌ.ዲ.ሪ.ህ ግ መንግስት አንቀጽ 23,13(2)
1065.	ሰኔ 22/2004	74530	ጀማል መሐመድ እና የፌዴራል ዐ/ህግ	13	316	አንድ ሰው በወ/ህ/አ. 675(1) የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት ፈጽሟል በሚል ሊከሰስና ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ ስለሚችልበት አግባብ፣	የወ/ህ/አ.675(1),23

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1066.	ሰኔ 21/2004	78793	አቶ ብስራት ወልደመስቀል እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	13	320	አንድ ሰው በወ/ህ/አ. 429 ጉቦ ማቀባበል የወንጀል ድርጊት ክስ ሊቀርብበትና ጥፋተኛ ተብሎ ቅጣት ሊጣልበት ስለሚችልበት አግባብ፣	የወ/ህ/አ. 429,23(4,(1) ,58)
1067.	ሀምሌ 4/2004	77989	እነ አቶ ለይኩን ብርሃኑ (አምስት ሠዎች) እና የፌዴራል ዐ/ህግ	13	377	የባንክ ሥራ ጋር በተገናኘ የሥራ አመራር ላይ ጉድለት በመፈፀም ስለሚደረግ ወንጀል፣	የወ/ህ/አ. 703
1068.	ሀምሌ 27/2004	77592	ተካልኝ ጌታቸው እና የፌ/ዐ/ሕግ	13	347	የወንጀል ህግ አንቀጽ 692(1)ን በመተላለፍ አንድ ሰው በወንጀል ተጠያቂ ሊሆን ስለሚችልበት ሁኔታ፣	የወ/ህ/አ. 692,32(1)(ለ)
1069.	ጥር 1/2004	67408	አቶ ፋሲል በላይነህ እና የፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	13	350	አንድ ወኪል ከወካዩ በውክልና ስልጣኑ የወሰደውን ንብረት ለመመለስ ፈቃደኛ ያለመሆኑ በወንጀል ህጉ አንቀፅ 676(2) ድንጋጌ መሰረት ሊያስጠይቀው ስለመቻሉ	የወ/ህ/ቁ 676(2)
1070.	ሚያዚያ 9/2004	63014	እነ አቶ ወርቅነህ ከንባቶ (ሁለት ሰዎች) እና የደቡብ ክልል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን	13	359	የሰበር ችሎት ፍሬ ጉዳይ የማጣራት ማስረጃ የመመዘንና የመመርመር ስልጣን የሌለው ቢሆንም በሥር ፍ/ቤቶች ወይም የዳኝነት ስልጣን የተሰጣቸው ሌሎች አካላት መሰረታዊ የሆነ የዳኝነት አካሄድ ስርዓትን ሳይከተሉ፣ መመስረት	በወ/ህ/አ. 419

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚገባቸውን ጭብጥ ሳይመሰርቱና ጭብጡን የማስረዳት ግዴታ (Buden of proof) ያለበት ተከራካሪ ወገን የማስረዳት ግዴታውን በአግባቡ እንዲወጣ ሳያደርጉና መጣራት ያለበትን (የሚገባውን) ፍሬ ጉዳይ ሳያጣሩ የሰጡትን ውሣኔ በሰበር አይቶ ለማረም ስልጣን ያለው ስለመሆኑ፣	
1071.	መጋቢት 15/2002	43501	እነ ረዳት ሳጅን ሽጋ ተካ ሞላ (ሦስት ሰዎች) እና የኦሮሚያ ክልል ዓ/ሕግ	10	195	ህጋዊ መካላከልን ከመጠን በማሳለፍ የተፈፀመ የሰው መግደል ተግባር በወንጀል ህግ ቁጥር 541(ሀ) የሚያስጠይቅ ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 540, 541
1072.	መጋቢት 28/2002	44235	ቄስ ጌታቸው ተሾመ እና ዓቃቤ ሕግ	10	199	በወንጀል ሕግ ቁጥር 543 እና 567 መሰረት አንድ ሰው በአንድ ጊዜ ሊጠየቅ ስለሚችልበት አግባብ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የወንጀል ሕግ አንቀጽ 543,567
1073.	ሚያዚያ 20/2002	46189	ሐረገወይን ተፈራ እና ፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	10	201	አንድ ሰው የማታለል ተግባር ፈፅሟል በሚል በወንጀል ሊጠየቅ የሚችልበት አግባብ	የወንጀል ህግ ቁጥር 692(1)
1074.	ሚያዚያ 25/2005	53612	እነ አቶ ፍስሐ ዓባይ(ሁለት ሰዎች)	10	203	ከወንጀል ጉዳይ ጋር በተያያዘ ጥፋተኛ የተባለ ተከሳሽ የዘወትር ፀባይ መልካም	የወንጀል ህግ ቁጥር 82(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የገቢዎችና ጉምሩክ ዓ/ህግ			የነበረ መሆኑ በተናጠል (በራሱ) ቅጣትን ለማቅለል የሚያስችል ስለመሆኑ	(ሀ)
1075.	ሰኔ 23/2002	41248	ቡርቂሶ ዋቆ እና ዐቃቤ ሕግ	10	206	በወንጀል ጉዳይ ክስ ቀርቦ የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሣኔ ከተሰጠ በኋላ ወንጀለኛው በይቅርታ የተለቀቀ መሆኑ አስቀድሞ የተሰጠውን የጥፋተኝነት ውሣኔ እንዳልነበረ የሚያስቆጥር (በሪከርድነት እንዳይያዝ የሚያደረግ) ስላለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁጥር 230
1076.	ሚያዚያ 7/2005	86570	ጌታቸው ገላዬ ፈረደ እና የደቡብ ክልል ዐቃቤ ሕግ	15	413	ህጋዊ መከላከል (Legitimate self-defense) በወንጀል የማያስቀጣው የራስን ወይም የሌላን ሰው መብት ህገ ወጥ ከሆነ ጥቃት ወይም በቅርብ ከሚደርስ ህገ ወጥ ጥቃት ለማዳንና ጥቃቱ እንዳይደርስ ከማድረግ ሌላ አማራጭ (መንገድ) ሣይኖር ከሁኔታው መጠን ባለማለፍ የተፈፀመ ስለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 78 ,79
1077.	መስከረም 21/2006	81178	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዐ/ሕግ እና እነ አቶ ከበደ ተሰራ (ሁለት	15	431	• የአንድ ደርጊት ወይም ግድፈት ወንጀልነት በህግ በግልጽ ተደንግጐ በማይገኝበት ሁኔታ የድርጊቱን ወይም የግድፈቱን ፈፃሚ በወንጀል ተጠያቂ	የወንጀል ህግ አንቀጽ 2, 23(2), 3, 61 የወ/መ/ህ/ሥ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች)			ለማድረግ የማይቻል ስለመሆኑ፣ • በወንጀል ጉዳይ የሚቀርብ ክስ ስለ ድርጊቱና አፈፃፀሙ የሚሰጠው መግለጫ ድርጊቱን ወንጀል ከሚያደርገው ህግ አነጋገር በጣም የተቀራረበ መሆን የሚገባው ስለመሆኑ፣ • በንግድ ሥራ ለተሰማሩ ወይም ሌሎች ሰዎች በግለሰብ ደረጃ መጠኑ በርካታ የሆነ ገንዘብን በተደጋጋሚ በብድር የመስጠት ተግባር በህግ የተከለከለ ወይም በወንጀል የሚያስቀጣ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ •	ሥ/ቁ. 112 አዋጅ ቁጥር 83/86 አንቀጽ 59(1), (ሽ), 2(ሀ),
1078.	ታህሳስ 14/2005	93741	አቶ አብነት ዋቆ ብሩ እና የኦሮሚያ ክልል ዐቃቤ ህግ	15	440	• አንድ ሰው በቸልተኝነት ወንጀል ፈጽሟል ሊባል የሚችለው የድርጊቱን ውጤት እያወቀ ውጤቱ አይደርስም ከሚል መነሻ ድርጊቱን የፈፀመ እንደሆነ ወይም ድርጊቱ የወንጀል ውጤት የሚያስከትል መሆኑን ባያውቅም ውጤቱን ማወቅ ነበረበት ወይም ጥረት ቢያደርግ ማወቅ ይችል ነበረ ለማለት የሚቻል እንደሆነ ስለመሆኑ፣ • አንድ ሰው የፈፀመው ድርጊት	የወንጀል ህግ አንቀጽ 59(1), 543(2), 57

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በቸልተኛነት ነው ለማለት በመስፈርትነት ሊወሰድ የሚገባው የድርጊቱ ፈፃሚ በድርጊቱና በውጤቱ መካከል ያለውን ግንኙነት አስመልክቶ ያለው ወይም ሊኖረው የሚገባው ግንዛቤ ስለመሆኑና ይህም የድርጊቱ ፈፃሚ የነበረው እውቀትና ግንዛቤ ወይም ሊኖረው የሚገባውን እውቀትና ግንዛቤ መመዘን ያለበት ከግለሰቡ እድሜ፣ ያለው የኑሮ ልምድ የትምህርት ደረጃ ሥራውና የማህበራዊ ኑሮ ደረጃውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ስለመሆኑ፣	
1079.	ታህሳስ 17/2006	93173	እነ አቶ ተዋበ እስጢፋኖስ (ሁለት ሰዎች) እና የኦሮሚያ ክልል ፍትህ ቢሮ ዐ/ህግ	15	445	ፈቃድ የሌላቸው የጦር መሳሪያዎችና ጥይቶችን በቤቱ ውስጥ አከማችቶ የተገኘ ሰው መሣሪያዎቹን ለመነገድ በሚል ሀሳብ የያዘ መሆኑ የተረጋገጠ ካልሆነ በስተቀር ግለሰቡ በወንጀል ተጠያቂ ሊሆን የሚገባው በወንጀል ህግ አንቀጽ 481(1)(ሀ) ሣይሆን በአንቀጽ 809(ሀ) ሥር በተመለከተው ድንጋጌ መሠረት ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 481(1)(ሀ), 809(ሀ)
1080.	የካቲት 12/2006	91535	አቶ አህመድ አደም በሽር እና	15	455	• አንድ ሠው ወንጀል አደረገ የሚባለው ህገ ወጥነቱ እና አስቀጪነቱ በህግ	የወንጀል ህግ አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የአማራ ብ/ክ/መንግስት ዐ/ሕግ			የተደነገገን ድርጊት ፈጽሞ የተገኘ እንደሆነ ስለመሆኑና አንድ ወንጀል ተደረገ የሚባለውም ወንጀሉን የሚያቋቁሙት ህጋዊ፣ ግዙፋዊና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች በአንድነት ተሟልተው ሲገኙ ስለመሆኑ፣ • ማንም ሰው በዋና ወንጀል አድራጊነት ወንጀል እንዳደረገ ተቆጥሮ የሚቀጣው በቀጥታ ወይም በእጅ አዙር ወንጀሉን ያደረገ በሆነ ጊዜ ወይም ወንጀሉን እርሱ በቀጥታ ባያደርገውም እንኳን በሙላ አሳቡና አድራጎቱ በወንጀሉ ድርጊትና በሚሰጠው ውጤት ሙሉ ተካፋይ በመሆኑ ድርጊቱን የራሱ ያደረገ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	2፣23(1)፣ 32(1) የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 111፣112፣141፣142
1081.	መጋቢት 23/2006	79389	እነ ዶ/ር ታጀዲን ያህያ (ሁለት ሰዎች) እና የአማራ ክልል ዐ/ሕግ	15	421	• በሌላ ሰው ጥቅም የሥራ አመራር ላይ ወንጀል ተፈጽሟል ለማለት ስለሚቻልበት አግባብ፣ • በተከታታይ ለተፈፀመ ወንጀል ይርጋ ስለሚቆጠርበት አገባብ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 32/1/ሀ/፣702/3/፣219/2/
1082.	ሰኔ 2/2006	98647	አቶ ፅጋቡ ወላይ ገብሩ እና	16	248	ከውል ግንኙነት ጋር በተያያዘ በህገ ወጥ መንገድ መብትን ማስከበር የወንጀል	የወ.ህ.አንቀፅ 436(ለ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የትግራይ ክልል ዐቃቤ ሕግ			ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ	
1083.	መጋቢት 11/2006	96078	ረዳት ሳጂን አህመድ ለገሰ እና የፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	16	270	አንድ ሰው በአንድ አይነት የወንጀል አሳብ ወይም ቸልተኝነት የፈጸመው ወንጀል አንድን የሕግ ድንጋጌ ብቻ የሚጥስ ቢሆንም አንድ አይነት ጉዳት ያስከተለው ቁጥራቸው ከአንድ በላይ በሆነ ሰዎች መብት ወይም ጥቅም ላይ ሲሆን እንደተደራራቢ ወንጀሎች ሊቆጠር የሚገባ ስለመሆኑ፣	የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 27(1)፣60(ሀ)(ሐ) እና 598(1)
1084.	መስከረም 30/2007	97203	እነ አቶ ታምራት ደምሴ (3 ሰዎች) እና የቤንሻንጉል ጉምዝ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስትፍትህ ቢሮ ዐቃቤ ሕግ	17	147	ከአንድ በላይ ሰዎች በወንጀል ተሳታፊ በሚሆኑበት ጊዜ ለወንጀሉ ድርጊት ኃላፊ ናቸው የተባሉት ወንጀለኞችን የእያንዳንዳቸውን ተሳትፎ ህጉ ባስቀመጠው የማስረጃ መለኪያ መሰረት መለየት ያለበት ስለመሆኑ	የወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁ 141፣ የወ/ህ/ቁ. 40
1085.	መስከረም 26/2007	98283	አቶ ሐጐስ ገ/ሄር መኮንን እና የትግራይ ክልል የስነ/ፀ/ሙ/ኮ	17	155	ከዳኝነት ስራ ጋር ያልተያያዙ እና የአስተዳደር ስራ ሲያከናውኑ የሚፈፀሙ የወንጀል ጥፋቶች ዳኛውን ከተጠያቂነት የማያስቀሩ ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/ቁ. 402(1) እና (2) በትግራይ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ክልል ዳኞች እና ሬጅስትራሮች ን ለማስተዳደር ተሻሽሎ የወጣው ደንብ ቁጥር 1/2003
1086.	ጥር 05/2008	92826	የደቡብ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት እና ወ/ሮ ፀሐይ ነጫሎ	17	158	የወንጀል ህጉ አንቀጽ 420 ድንጋጌ ተፈፃሚነት የሚኖረው የመወሰን ስልጣን በሌላቸው እና የሙያ አገልግሎት የመስጠት ኃላፊነት ያለባቸው በመንግስት ስራ ተመድበው ባሉበት ሁኔታ በመንግስት ንብረት ላይ የሥራ ኃላፊነት ወይም ግዴታቸውን ባልተወጡት ላይ ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/አንቀጽ 420/1/
1087.	መጋቢት 4/2007	100079	አቶ እቁባይ በረሃ ገ/እግዚአብሄር እና የኢትዮጲያ ገቢዎችና ጉሙሩክ ባለስልጣን ዓ/ህግ	17	221	የህግ ሰውነት ያለው የንግድ ድርጅት በህግ በግልፅ በተደነገገ ጊዜ በዋና ወንጀል አድራጊነት ፣በአነሳሽነት ወይም በአባሪነት ወንጀል ሊቀጣ የሚችል መሆኑ ህጋዊ ሰውነት ያላቸው ድርጅቶች ህጉ በወንጀል የሚጠየቁ እንደሆነ በልዩ ሁኔታና በግልፅ	የወንጀል ህግ አንቀፅ 34

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ባልደነገገባቸው ወንጀሎች የወንጀል ተጠያቂነት እንደማይኖርባቸው በወንጀል ህጉ የተደነገገ ስለመሆኑ፡- ህጋዊ ህልውና ያለው ድርጅት ወንጀል እንዳደረገ ተቆጥሮ የሚቀጣው በኃላፊዎቹ ወይም ከሰራተኞቹ አንዱ ከድርጅቱ ሥራ ጋር በተያያዘ ሁኔታ የድርጅቱን ጥቅም በህገ ወጥ መንገድ ለማራመድ በማሰብ ወይም የድርጅቱን ህጋዊ ግዴታ በመጣስ ወይም ድርጅቱን በመሳሪያነት አለአግባብ በመጠቀም በዋና ወንጀል አድራጊነት በአነሳሽነትና በአባሪነት ወንጀል ሲያደርግ መሆኑ በወንጀል ህጉ በግልፅ የተደነገገ መርህ ስለመሆኑ አንድ የንግድ ድርጅት የወንጀል ተግባር ከፈፀመና ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ከተረጋገጠ ለወንጀሉ አድራጎት ኃላፊ የሚሆኑት ሠራተኞችና ኃላፊዎች በወንጀል ከመጠየቅ ነፃ የማይሆኑ ሥለመሆኑ፡-	
1088.	መጋቢት 28 ቀን 2007ዓ.ም	104923	ወ/ሮ አበባ አረፋይኔ እና የትግራይ ክልል ዓቃቢ ህግ	18	243	በወንጀለኛ ህግ አንቀፅ 692(1) መሰረት የማታለል ተግባር ተፈፅሟል ለማለት መሟላት ስላለባቸው ሁኔታዎች	የወንጀል ህግ አንቀፅ 23(4)፣32፣4

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አንድ ሰው ለወንጀል ድርጊት ኃላፊ ተብሎ ቅጣት ሊወሰንበት የሚገባው ወንጀሉ መሰራቱ ወይም መፈፀሙና ተሰራ ወይም ተፈፀመ የተባለው ወንጀል ደግሞ በተከሳሹ መፈፀሙ በበቂና በአሳማኝ ሁኔታ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	0፣57 እና 58(1) የወ/መ/ሥ/ሥ/ቁ/. 141፣142 እና 149
1089.	ሚያዚያ 12 ቀን 2007 ዓ.ም	95921	አቶ ብርሃኑ ኑርጋ እና የፌደራል ሥነ-ምግባርና ፀረሙስና ኮሚሽን	18	249	የተከሰሱ ሰዎች በህግ የተጠበቀላቸው የመሰማት መብት ቀሪ የሚሆነው ህጉ በዘረጋው ስርዓት ባለመብቱ ሳይጠቀምበት ሲቀር ብቻ ስለመሆኑ በህግ የተዘረጋ የክርክር አመራር ሳይሟላ የሚሰጥ ዳኝነት የግልፅነት መርህን የሚቃረንና በውጤቱም የተከራካሪ ወገንን መሰረታዊም ሆነ ሥነ-ሥርዓታዊ መብት የሚጎዳ በመሆኑ ተቀባይነት ሊሰጠው የሚገባ ስላለመሆኑ ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 20/4/፣9/4/፣13/1/2/ የሲቪልና የፖለቲካ መብቶች አለም አቀፍ ቃልኪዳን አንቀፅ 14/3/ለ/
1090.	ሐምሌ 15 ቀን 2007 ዓ.ም	100860	አቶ ፋንቱ ቡቼ እና የደ/ብ/ብ/ሕ/ክ/መ/ዓቃቤ ህግ	18	294	ፍ/ቤቶች የተከሳሽን የመከላከል መብት የማክበርና የማስከበር ህገ-መንግስታዊ ኃላፊነትና ግዴታ ያለባቸው ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ህገ መንግስት አንቀፅ 13(1)፣13(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							፣20(4) የወ/መ/ሥ/ሥ /ሕ/ቁ. 142(1) ዓለም አቀፍ የማህበራዊና ፖለቲካ መብቶች ሥምምነት አንቀፅ 14(3)(ረ)

9.2 የወንጀል ህግ ልዩ ልዩ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1091.	ጥቅምት 18/1998	17533	የኢትዮጵያ ጉምሩክ ባለስልጣን እና ሙሉ ብርሃን	2	118	የጉምሩክ ባለስልጣን በህጉ መሰረት የጉምሩክ ስነ ስርዓት ያልተፈፀመበት ዕቃ ከጉምሩክ መጋዘን እንዳይወጣ በማድረጉ ወይም ዴክላራሲዮን ባለመስጠቱ ምክንያት በዕቃው ባለቤት ላይ ለሚደርስ ጉዳት ኃላፊ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀፅ 2(18),43(1) (ሀ)
1092.	ህዳር 7/1998	14699	የኢንጂነር ወርቁ መኮንን ወራሾች እና የቦሌ ክፍለ ከተማ ገቢዎች መምሪያ	3	110	ገቢን ለመፍጠር የሚወጣን ወጪ በትክክለኛ ሰነድ እንዲረጋገጥ ህጉ ስለሚያስቀምጠው ሁኔታ	ደንብ ቁጥር 258/55 አንቀፅ 29
1093.	ሚያዚያ 18/1999	22317	የምስራቅ ጉምሩክ የሐረር	4	112	የጉምሩክ ባለስልጣን በኮንትሮባንድ ወደ	የአዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ጉምሩክ መቆጣጠሪያ ጣቢያ እና አቶ አብዱ አሉ አዩ			ሀገር የሚገቡትን ወይም ከሀገር የሚወጡትን እቃዎች እንቅስቃሴ የመቆጣጠር፣ የሚንቀሳቀሱ እቃዎችንና ማጓጓዣዎችን የመያዝና አስፈላጊ እርምጃዎችን የመውሰድ ስልጣን የተሰጠው ስለመሆኑ	60/89 አንቀፅ 5-6 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2010(2)
1094.	የካቲት 11/2005	80119	አቶ ተድላ ተገኘ እና የአማራብሔራዊክልላዊመንግስ ትፍትህቢሮ	15	417	• አንድ ሠው የአራጣ ወንጀል ድርጊት ፈጽሟል በሚል በወንጀል ተጠያቂ ሊሆን ስለሚችልበት አግባብ፣ • በወር 10% ወለድ ታስቦ እንዲከፈል በመስማማት ገንዘብ ማበደር በአራጣ የወንጀል ድርጊት የሚያስጠይቅ ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ 667(1)
1095.	መስከረም 22/2006	86845	የፌዴራል የሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ዐ/ህግ እና አቶ ሰለሞን ዩሐንስ	15	424	አንድ ሰው በስራው ስልጣን መሠረት በአደራ የተሰጠውን ወይም ሊጠብቀውና ሊከላከለው የሚገባውን የህዝብ ወይም የመንግስት ጥቅም የሚጐዳ ተግባር የፈፀመ እንደሆነ በወንጀል ህግ አንቀጽ 411 መሠረት በወንጀል ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 411(ሐ), 407
1096.	ጥቅምት 20/2006	90089	ዘኒት አባቡ እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ብ/ክ/መ/ዐ/ህግ	15	436	ነፍሰጡር (እርጉዝ) የሆነች ሴትን ሆዷ ላይ በመምታት ጽንሱ እንዲሞት ማድረግ ድርጊቱን በፈፀመው ሰው ላይ በግድያ ሙከራ የወንጀል ተጠያቂነት የሚያስከትል	የወንጀል ህግ አንቀጽ 27(1), 581(ለ), 540

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣	
1097.	ታህሳስ 17/2006	93173	እነ አቶ ተዋበ እስጢፋኖስ (ሁለት ሰዎች) እና የኦሮሚያ ክልል ፍትህ ቢሮ ዐ/ህግ	15	445	ፈቃድ የሌላቸው የጦር መሳሪያዎችና ጥይቶችን በቤቱ ውስጥ አከማችቶ የተገኘ ሰው መሣሪያዎቹን ለመነገድ በሚል ሀሳብ የያዘ መሆኑ የተረጋገጠ ካልሆነ በስተቀር ግለሰቡ በወንጀል ተጠያቂ ሊሆን የሚገባው በወንጀል ህግ አንቀጽ 481(1)(ሀ) ሣይሆን በአንቀጽ 809(ሀ) ሥር በተመለከተው ድንጋጌ መሠረት ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 481(1)(ሀ), 809(ሀ)
1098.	መስከረም 23/2006	89276	ተፈሪ ሚናሞ እና የደቡብ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች ክልል ዐቃቤ ሕግ	15	449	አንድ ሠው የአንድን ጉዳይ መከሰት በምክንያትነት በመግለጽ ከሌላ ሰው ገንዘብን ተበድሮ መውሰድ ተከስቷል የተባለው ጉዳይ ካለመከሰት ጋር በተገናኘ ተበዳሪው በእምነት ማጉደል ወንጀል ሊያስጠይቀው የሚችል ስላለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 675
9.3 የጉምሩክ አዋጅን በተመለከተ							
1099.	ጥቅምት 26/2000	23855	የጉምሩክ ዓቃቤ ሕግ እና አቶ ፀጋሁን መንግስቱ	7	265	የጉምሩክ ሥነ ሥርዓት ሳይፈፀምበት የመንግስት ቀረጥ ያልተከፈለበት መኪና ይዞ የተገኘ ግለሰብ በወንጀል ተከስሶ ጥፋተኛ ያልተባለ ቢሆንም ግለሰቡ ተገቢውን ቀረጥ ከፍሎ መኪናውን መረከብ አልያም ደግሞ መኪናው መወረስ ያለበት	አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ 74 አዋጅ ቁ. 388/95 አንቀጽ 80/3/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
1100.	ሰኔ 12/2000	18809	አቶ ሚሊዮን ዑመር እና ዮፌዴራል የአገር ውስጥ ገቢ ባለስልጣን	7	304	በደንብ ቁጥር 75/1993 ኮምፒዮተርን ጨምሮ ከተለያዩ መሳሪያዎች ህንፃዎችና ሌሎች ዕቃዎች ኪራይ በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ለመሰብሰው የተደነገገው መኪናን በማከራየት የሚገኘን ገቢ የሚያካትት ስለመሆኑ	ደንብ ቁጥር 75/93 አንቀጽ 2/9/ ደንብ ቁጥር 78/94 አንቀጽ 24/2/ /ሽ/
1101.	ጥቅምት 27/2001	31171	አብልሃሚድ የሱፍ እና የምስራቅ ቀጠና ጉምሩክ ጽ/ቤት	9	67	የጉምሩክ ባለሥልጣን ተግባር ህጋዊ ነው ሊባል የሚችለው በህጉ መሠረት ሲሟሉ የሚገቡትን ሁኔታዎች አሟልቶ ሲገኝ እንጂ በማናቸውም ጥርጣሬ ምክንያት የግለሰብን ንብረት በመያዝ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.60/89 አንቀጽ 6, 58 አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 2(28)
1102.	ጥቅምት 3/2002	39574	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ ወ/ሮ ምልእተ ፀጋ ቢዘን (ሁለት ሰዎች)	10	350	• የንግድ ቤቶችን የማከራየት እንቅስቃሴ ከታክስ ነፃ ከሆኑ ግብይቶች የማይመደብ ስለመሆኑ • የንግድ ቤት ኪራይ የመክፈል ግዴታ ያለበት ወገን የተጨማሪ እሴት ታክስ መክፈል ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀፅ 8
1103.	ታህሳስ 6/2002	45882	የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	10	352	የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ያልተከፈለን	አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ ወ/ሮ እጅጋየሁ አራምዴ (ሁለት ሰዎች)			ቀሪ ቀረጥ ሊያስከፍል የሚችልበት አግባብ	ቁ.60/89 አንቀፅ 57(1),48,53(1)
1104.	ጥር 5/2002	44862	አሸናፊ አበበ እና የጉምሩክ ባለስልጣን	10	355	የጉምሩክ አዋጅን በመተላለፍ ከሚፈፀም የወንጀል ድርጊት ጋር በተያያዘ የኮንትሮባንድ ተግባር ሃይልን በመጠቀም ወይም ከሌሎች ጋር በማበር የተፈፀመ እንደሆነ አዋጅ ቁ. 60/89 ተፈፃሚ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
1105.	ጥር 5/2002	48693	ነኢማ አወል እና የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	10	357	የጉምሩክ ሕግን በመተላለፍ ወንጀል ፈፅሟል በሚል የተጠረጠረ ሰው ክስ ሊቀርብበት የሚገባውና ጉዳዩ መታየት ያለበት በአዲሱ የወንጀል ህግ ሣይሆን የጉምሩክ አዋጆች መሠረት በማድረግ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 60/89
1106.	ታህሳስ 4/2002	48850	እነ አቶ ታረቀኝ ገ/ጊዮርጊስ (ሦስት ሰዎች) እና የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	10	218	የተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ አፈፃፀም ጋር በተያያዘ የንግድ ድርጅት ሠራተኛ፣ ሥራ አስኪያጅ እንዲሁም ድርጅቱ በወንጀል ጉዳይ ክስ ቀርቦባቸው ኃላፊ ሊሆኑ የሚችሉበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀፅ 56(1)(3) አዋጅ ቁ. 609/2001

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አንቀፅ 50(ለ)(1),22(1) የወንጀል ህግ አንቀፅ 23(3),34(1)
1107.	ሚያዚያ 26/2002	54061	አቶ መስፍን ሽፈራው እና የኢትዮጵያ ገቢዎች ባለስልጣን	10	359	የንግድ ድርጅት ሥራ አስኪያጅ የሆነ ሰው የድርጅቱን አስተዳደራዊ ሥራ ለሌላ ሰው የወከለ መሆኑ ድርጅቱ ያለተጨማሪ እሴት ታክስ ግብይት በመፈፀም ወንጀል ጥፋተኛ በተባለ ጊዜ ከሚቀርብበት የወንጀል ተጠያቂነት ነፃ የማያደርገው ስለመሆኑ	ትርጉም
1108.	ሰኔ 28/2002	49889	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን የሞያሌ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት እና አቶ ዛኪ ሰይድ	10	361	• የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን በሕግ የተሰጠውን ስልጣንና ተግባሩን በተገቢው ጊዜና ሁኔታ ባለማከናወኑ በሌላ ሰው ንብረት ላይ ለሚያደርሰው ጉዳት በኃላፊነት ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ • የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን በሕግ በተሰጠው ስልጣንና ኃላፊነት መሰረት ግዴታውን ለመወጣት ሲንቀሳቀስ በቁጥጥሩ ሥር አድርጐት ከሚቆየው ንብረት ጋር በተያያዘ የተቋረጠ	አዋጅ ቁ 60/98 አንቀጽ 6(5), 58,74 አዋጅ ቁ 368/95 አንቀጽ 78

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጥቅም ወይም የጉዳት ካሣ ሊከፍል የሚችልበት የሕግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	
1109.	ሰኔ 30/2002	48621	አቶ አብደላ ሁሴን ከለር ላብራቶሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና የፌዴራል አገር ውስጥ ገቢ ባለሥልጣን	10	365	የግብር ይግባኝ ጉባኤ በሚሰጠው ውሳኔ ላይ ይግባኝ ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜና ስሌቱ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀጽ 43(1)
1110.	ጥቅምት 18/2003	53749	የአዲስ አበባ ላጋር ጉምሩክ እና አቶ አዱኛ አበሉ	11	325	በስህተት ለጉምሩክ የተከፈለ ቀረጥ ተመላሽ የሚደረገው ስህተቱ መኖሩን ባለስልጣን መ/ቤቱ ያወቀና ዕቃውም የጉምሩክ ስነ ስርዓትን አጠናቅቆ ወደ አገር ከገባበት ወይም ወደ ውጭ አገር ከተላከበት ቀን ጀምሮ ባለው 6 ወር ውስጥ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 15 አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ 53, 55
1111.	ህዳር 27/2003	54203	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና ወ/ሮ ሙሉእመቤት ኃ/ሚካኤል	11	325	ከቀረጥ ነፃ በሆነ መልኩ ለግል አገልግሎት እንዲውል የገባ መኪናን ለንግድ ማዋል በወንጀል ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 73/1/, 78
1112.	ህዳር 13/2003	50375	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና	11	330	ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ የሚገቡ ዕቃዎችን አስመልክቶ ስለሚካሄድ የቅድመ ጭነት ምርመራ ሥርዓት እና በዕቃው ላይ	አዋጅ ቁ. 173/91 አንቀጽ 6/1/,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ወ/ሮ ለተብርሀን አድሀኖም /ሁለት ሰዎች/			ስለሚከፈል ግብር /ታክስ/	4/1/
1113.	ታህሳስ 12/2003	51090	እነ ዘ ቲዊንስ ባርና ሬስቶራንት ኃ/የተ/የግ/ማህበር /ሁለት ሰዎች/ እና የኢትዮጵያ ጉምሩክ ባለስልጣን	11	333	የተጨማሪ እሴት ታክስ ህግን ተላልፏል በሚል በወንጀል የተከሰሰና ስራ አስኪያጅ የሆነ ሰው ድርጊቱ ሲፈፀም በቦታው አልነበረም ወይም አያውቅም በሚል ምክንያት ከወንጀል ኃላፊነት ነፃ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀጽ 56/1/ 55 አዋጅ ቁ. 609/209 አንቀጽ 22/1/ 50/ለ//1/
1114.	ጥር 10/2003	43996	የሰሜን ምስራቅ ጉምሩክ ሚሌ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት እና በረከት አሰፋ	11	336	• የጉምሩክ ባለስልጣን ኮንትሮባንድ እንደተፈፀመበት በበቂ ሁኔታ የጠረጠረውን ተሽከርካሪ በቁጥጥሩ ሥር አድርጐ ለሚያደርገው ማጣራት ለባለንብረቱ የተቋረጠ ጥቅም እንዲከፈል የማይጠየቅ ስለመሆኑ • ባለስልጣኑ በቁጥጥሩ ሥር የሚያውላቸው ተሽከርካሪዎች የተያዙበትን ጉዳይ ለማጣራት ከሚያስፈልገው ተገቢና ምክንያታዊ ጊዜ በላይ የሆነ እንደሆነ የሚያስጠይቀው ስለመሆኑ • በባለስልጣኑ ቁጥጥር ሥር የቆዩ ተሽከርካሪዎችን በተመለከተ የተቋረጠ ገቢ	አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ 6/5/ 58/1//1 አዋጅ ቁ. 368/95

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ይከፈለን በሚል አቤቱታ በቀረበ ጊዜ ፍርድ ቤት የተጠየቀውን ገቢ ህጋዊነት እና ትክክለኛነት በማረጋገጥ መወሰን ያለበት ስለመሆኑ	
1115.	የካቲት 11/2003	59851	አቶ አለሙ ጋባ እና የፌዴራል ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	11	341	• አንድ ግብር ከፋይ ለተጨማሪ እሴት ታክስ (VAT) ግብር ከፋይነት ተመዘገበ የሚባለው በባለሥልጣኑ ከተመዘገበበት ዕለት ወይም ምዝገባው እንደሚፀና ከተገለፀበት ጊዜ ጀምሮ ስለመሆኑ • የተጨማሪ እሴት ታክስ ግብር ተመዝጋቢ የሆነ ሰው ከተመዘገበበት ዕለት ጀምሮ ለሚያደርገው ግብይት የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ ለተጠቃሚው ወዲያውኑ ያልሰጠ መሆኑ በወንጀል የሚያስጠይቀው ስለመሆኑ • እውቅና ያልተሰጠው የሽያጭ መመዝገቢያ መጠቀም በወንጀል የሚያስጠይቅ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 471/98 አንቀጽ 5 አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀጽ 64, 3/1/ና/2/, 22/1/ አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 117 ደንብ ቁጥር 139/99 አንቀጽ 22 *መመሪያ* ቁጥር 46/99
1116.	ግንቦት 15/2003	48628	የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዓ/ሕግ	11	345	• በጉምሩክ አዋጅ ቁ. 368/95 /እንደተሻሻለ/ አንቀጽ 74 ሥር ጥፋተኛ	አዋጅ ቁ. 60/89

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ በርሄ ሐጉስ			የተባለ ተከሳሽ ሊጣልበት ስለሚችለው የቅጣት አይነትና መጠን • በኮንትሮባንድ ዕቃ ሲያንገዝ የተገኘ ተሸከርካሪ ሊወረስ የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 64/4/, 74
1117.	ግንቦት 30/2003	57100	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስለጣን በጅማ ቅ/ጽ/ቤት እና እነ አቶ አዳራ ሰይድ /ሁለት ሰዎች/	11	347	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን አስቀድሞ በዋስትና ለሌላ ሰው ያልተሰጡ የግብር ከፋይ ንብረቶች ላይ የቀዳሚነት መብት ያለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 80/1/, 78/1/
1118.	ሰኔ 3/2003	64819	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና አቶ አንተነህ ካሣዬ	11	350	የተሸከርካሪ ባለንብረትና ሹፌር በመሆን የኮንትሮባንድ ወንጀል በተሸከርካሪ በመታገዝ የተፈፀመ ስለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ የግለሰቡን የወንጀል ጥፋተኝነት ውሣኔ ተከትሎ ተሸከርካሪው እንዲወረስ ትዕዛዝ መስጠት ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 622/2001 አንቀጽ 91/2/, 2/1/
1119.	ሰኔ 3/2003	58266	ወ/ሮ አልማዝ ደሴ እና የጉምሩክ ዓ/ህግ	11	353	ከቀረጥ ነፃ፣ በቅናሽ ቀረጥ ወይም በጊዜያዊነት ከቀረጥ ነፃ የገባን ዕቃ ህግን በሚቃረን መልኩ የቀረጥ ነፃ መብቱ ከተሰጠበት ምክንያት ውጪ መጠቀም /ለሌላ ሰው አሳልፎ መስጠት/ የወንጀል ኃላፊነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 60/89 አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 73/1/ /ሀ/ /ለ/ /2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1120.	ሰኔ 12/2003	60400	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና ኤፍታታ እና ቢኤም ኤም ኃ/የተ/የግ/ማህበር	11	356	• አንድ ዕቃ /ንብረት/ ኮንትሮባንድ ነው ወይም የጉምሩክ ስርዓት ያልተፈፀመበት ነው በሚል በቁጥጥር ስር ሊውል የሚችልበት አግባብ • የጉምሩክ ሥርዓት ያልተፈፀመበትን ዕቃ ወደ ጉምሩክ ክልል ማስገባት ወይም ከጉምሩክ ክልል ማስወጣት ዕቃው ኮንትሮባንድ እንዲባል የሚያደርግ ስለመሆኑና የኮንትሮባንድ ወንጀልን የሚያቋቁም ስለመሆኑ • "የጉምሩክ ክልል" በሚል የተጠቀሰው ሃረግ አጠቃላይ የኢትዮጵያ የግዛት ክልልን የሚያመላክት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ 622/2001 አንቀጽ 2/17/, 12/4/, 13/1/, 91/1/, 2/7/
1121.	ሀምሌ 26/2003	65656	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን የባህር ዳር ቅርንጫፍ ጽ/ቤት እና ወ/ሪት ትዕግስት ጥላሁን	11	360	በህግ አግባብ የጉምሩክ ሥነ ሥርዓት የተፈፀመበት ዕቃ/ንብረት/ የኮንትሮባንድ ዕቃን ለማሳለፍ በሽፋንነትና በከለላነት ያገለገለ መሆኑ በተረጋገጠ ጊዜ የጉምሩክ ባለስልጣን ይህን በሽፋንነትና በከለላነት ያገለገለውን ዕቃ ለመውረስ ስልጣን የተሰጠው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ 6/5/ 58/1/ /ለ/ 16-18 አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 22
1122.	መስከረም 27/2003	57243	የሚሌ ገቢዎች እና ጉምሩክ	11	365	የጉምሩክ ሥነ ሥርዓት ያልተፈፀመበት	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ደረጀ ከፍያለው ሲማ			ዕቃን በማጓጓዝ የተያዘ ተሽከርካሪ እንዲወረስ ላይታዘዝ የሚችልበት አግባብ	622/2001 አንቀጽ 104/3/ /ሀ/ አንቀጽ 91/1/
1123.	ሰኔ 30/2003	65330	የኢፌዴሪ ፍትህ ሚኒስቴር እና እነ አቶ ተክሌ ጋረደው /ስድስት ሰዎች/	11	368	• ማንኛውም ሰው በመቀጠር ምክንያት በሚያገኘው ማናቸውም ገቢ ላይ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • በደረሰ የአካል ጉዳት ወይም በሞት አደጋ ምክንያት ከሚሰጥ የካሣ ክፍያ በስተቀር ሌሎች በማናቸውም ሁኔታ የሚከፈሉ የካሣ ክፍያዎች ከግብር ነፃ ናቸው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ • ከሥራ መሰናበት ጋር በተገናኘ ለሰራተኞች የሚሰጥ የመልሶ ማቋቋሚያ የድጋፍ ክፍያ የሥራ ግብር የሚከፈልበት ገቢ ነው ለማለት የሚያስችል የህግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 10/1/, 2/10/, 1/11/
1124.	ሰኔ 14/2003	59711	ሽበል ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዓ/ህግ	11	370	በግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ውሣኔ ቅሬታ ያለው ግብር ከፋይ ይግባኙን ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት ለማቅረብ የሚችለው በጉባኤው የተወሰነበትን ግብር ይግባኝ ሙሉ በሙሉ ሲከፍል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 112/4/ አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							285/94 አንቀጽ 43/4/
1125.	ህዳር 30/2003	47935	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና ወ/ሮ እየሩሳሌም ወንዴ	12	169	በህጋዊ መንገድ ወደ አገር ውስጥ የገባ የውጭ ምንዛሪን በህግ የተቀመጠው የጊዜ ገደብ ካለፈ በኋላ ከአገር ይዞ ለመውጣት መሞከር የሚያስከትለው ኃላፊነት /ውጤት	ትርጉም
1126.	መስከረም 26/2004	54889	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን እና አቶ ንጉሴ ገብረፃዲቅ	13	499	በኃላፊነት ይዞት በሚገኝ ተሽከርካሪ የጉምሩክ ሥነ ሥርዓትን በመተላለፍ ዕቃን ሲያጓጉዝ የተያዘ ሰው ሊጠየቅ ስለሚችልበት አግባብና ተፈፃሚ ስለሚሆነው የህግ ድንጋጌ	አዋጅ ቁ.60/89 አንቀፅ አዋጅ ቁ.368/95 አንቀፅ 79,80(1), 81,64(4)74
1127.	ጥቅምት 8/2004	64115	እነ አቶ አህመድ ሁሴን (ሁለት ሰዎች) እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	13	502	በጉምሩክ ወንጀል የተከሰሰ ሰው በነፃ የተለቀቀ ቢሆንም ወንጀሉ የተፈፀመበት እቃ ወይም ማጓጓዣ የሚወረሰው የጉምሩክ ህግን የመተላለፍ ድርጊት ስለመፈፀሙ ፍርድ ቤቱን የሚያጠግብ ማስረጃ ሲቀርብ ስለመሆኑና ማስረጃው አጥጋቢ ካልሆነ ብቻ ፍ/ቤት እቃውን (ማጓጓዣውን) እንዳይወረስ በማድረግ ተገቢውን ቀረጥና ታክስ	አዋጅ ቁ.622/2001 አንቀፅ 104(3)(ሀ), 104(3)(ለ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዲከፈል ሊያዝ የሚገባው ስለመሆኑ	
1128.	ጥቅምት 17/2004	66474	የኢትዮጵያ የሰባተኛው ቀን አድቬንቲስት ዓለም አቀፍ ቤተክርስቲያን የአቃቂ አድቬንቲስት ሚሲዮን ት/ቤት እና የአቃቂ ቃልቲ ክፍል ከተማ ወረዳ 01አስተዳደር ገቢዎች ጽ/ቤት	13	506	የበጐ አድራጐት ሥራን የሚሰሩ ድርጅቶች ከቦታ ኪራይ እና የቤት ግብር ነፃ ሊሆኑ የሚችሉበት አግባብ አዋጅ ቁ.80/68 አንቀፅ 14(ለ)	የህግ ክፍል ማስታወቂያ ቁ.36/68 አንቀጽ 8
1129.	ታህሳስ 20/2004	69677	ዳሽን ባንክ አ.ማ እና አቶ ኑረዲን መሐመድ	13	511	• ህንፃን (ቤትን) በኪራይ ይዞ የሚገለገል ወገን ለአከራዩ ከሚከፍለው የኪራይ ዋጋ ላይ በህግ የተመለከተውንና ለመንግስት ገቢ ሊሆን የሚገባውን ግብር ተቀናሽ ለማድረግ ስለመቻሉና ይህንን ለማድረግም የግዴታ የፍ/ቤት ውሣኔ የማያስፈልገው ስለመሆኑ • በፍርድ የኪራይ ዋጋን ለአከራይ እንዲከፍል የተወሰነበት ተከራይ ለመንግስት የሚከፈልና ከተከፋይ ሂሳቦች ላይ ግብርን ቀንሶ እንዲያስቀር የተጣለበትን ግዴታ መወጣት ያለበት በመሆኑ ሙሉውን የኪራይ ዋጋ ለአከራዩ እንዲያስረክብ በአፈፃፀም ሊገደድ	አዋጅ ቁ.286/94 አንቀፅ 91, 101, 53(1) ደንብ ቁጥር 78/94 አንቀፅ 24, 2(ሸ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስላለመቻሉ	
1130.	ታህሳስ 17/2004	74753	እነ ሐበሻ የባህል ማዕከልና የስእል ጋለሪ ኃ.የተ.የግል ማህበር (ሶስት ሰዎች) እና የፌዴራል ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ዓቃቤ ህግ	13	514	የተጨማሪ እሴት ታክስ የመክፈል ግዴታ መወጣት ጋር በተያያዘ ታክስ ከፋዮች የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያን የመጠቀም ግዴታ የሚኖርባቸው የንግድ ፈቃድ የሥራ ዘርፍ በግልፅ ተለይቶ በተመለከተባቸው ሽያጮች ጋር በተገናኘ ብቻ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.285/94 አንቀፅ 55 አዋጅ ቁ.609/201 አንቀፅ 50(መ)(2) ደንብ ቁ.139/99 አንቀፅ 5(1)(ለ) የወ/ህ/ቁ.23(2
1131.	ጥር 2/2004	66350	አቶ ቴዎድሮስ ደበላ እና የፌዴራል አገር ውስጥ ገቢ ባለስሥልጣን የልደታ ክፍለ ከተማ አነስተኛ ግብር ከፋዮች ቅርንጫፍ ጽ/ቤት	12	518	ከታክስ/ግብር አከፋፈል ጋር በተገናኘ ግብር ከፋዩ ያለውን ቅሬታ ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ በይግባኝ ለማቅረብ የተፈቀደው ጊዜና ስሌቱን ተግባራዊ ስለማድረግ	አዋጅ ቁ.286/94 አንቀፅ 107(2), 108
1132.	ጥር 2/2004	69921	አቶ አበበ ገ/እግዚአብሔር እና አራዳ ክፍለ ከተማ ገቢዎች	13	521	ግብር ከፋይ የሆነ ወገን ምንም አይነት የሂሣብ መዝገብና ሰነድ ያልያዘ እንደ ሆነ ወይም በማናቸውም ምክንያት የሂሣብ	አዋጅ ቁ.286/94 አንቀፅ 69(1),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ጽ/ቤት ዐቃቤ ህግ			መዝገቡንና ሰነዱን የግብር አስገቢው ባለስልጣን ያልተቀበለው እንደሆነ ሊከፈል የሚገባው የግብር መጠን በግምት ሊወሰን ስለመቻሉ	71
1133.	የካቲት 30/2004	65041	አቶ አንዳርጌ እሸቱ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዐቃቤ ህግ	13	524	• ከጉምሩክ ባለስልጣን ሹም ፈቃድ ሳያገኝ በመተላለፍ ላይ ያሉ ወይም የጉምሩክ ወደብ በደረሱ ወቅት የእቃ መያዣ ላይ የተደረገን ማሸጊያ መፍታት በወንጀል ተጠያቂነትን የሚያስከትል ስለመሆኑ • በጉምሩክ ወደብ በምርመራ ላይ ካሉ ዕቃዎች ለሳምፐልነት በሚል ወስዶ አለመመለስ በወንጀል የሚያስጠይቅ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.622/2001 አንቀፅ 100, 95(ሀ
1134.	መጋቢት 14/2004	68422	እነ ጀሪኮ ሰርቪስ (ሁለት ሰዎች) እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን	13	527	የተጨማሪ እሴት ታክስን ተግባራዊ ለማድረግ በወጣው አዋጅ ቁ.285/94 አንቀጽ 49 መሰረት በወንጀል ጥፋተኛ የተባለ ተከሳሽ ላይ ቅጣት ሊጣል ስለሚችልበት ሁኔታ፣	አዋጅ ቁ.285/94 አንቀጽ 49,47,50(2) የወ/ህ/አ 2(2)
1135.	ሀምሌ 18/2004	65361	ዘመነ ዮሐንስ ጀኔራል ኀላፊነቱ የተወሰነ የግል	13	532	ተከራይ የሆነ ወገን ለአከራይ ከሚከፍለው የኪራይ ገንዘብ ለመንግስት የሚከፈለውን	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1716, 1718,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ማህበር እና አቶ ዳውድ ኢብራሂም			ግብር ሳይቀንስ ለአከራዩ እንዲከፈል ለማስገደድ የማይቻል ስለመሆኑ፣	1711 አዋጅ 286/94 አንቀጽ 56, 91, 83
1136.	ሀምሌ 18/2004	72824	የቦሌክፍለከተማገቢዎችፅ/ቤት እና አቶሚሊዮንአሰፋ	13	534	• የግብር ከፋይ የሆነ ሰው ገቢውን በህጉ አግባብ ለግብር አስገቢው መስሪያ ቤት ከማሣወቅ ውጪ ደረጃውን በራሱ ሊወሰን/ሊለወጥ/ የማይችል ወይም የማይገባ ስለመሆኑ፣ • የግብር አከፋፈል ስርዓት ለግብር ከፋዩ ግልጽ መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 38 ደንብ ቁ. 78/94 አንቀጽ 18,22 አዋጅ ቁ. 308/95 አንቀጽ 10(2)(ሐ) አዋጅ ቁ. 587/2001
1137.	መጋቢት 10/2002	48956	እነ ወ/ሮ ፍኖተ ፃድቅ አበራ እና የጉምሩክ ዓ/ህግ	12	276	• ወንጀልና የወንጀል ቅጣት የእያንዳንዱን ጥፋተኛ ግላዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማስገባት ውሣኔ ሊሰጥባቸው የሚገባ ስለመሆኑ • የጉምሩክ ህግን በመተላለፊ ጥፋተኛ የተባሉ ሰዎች /ተከሳሾች/ ላይ የሚጣለው የገንዘብ መቀጮ በእያንዳንዱ ጥፋተኛ ላይ	የወንጀል ህግ ቁ. 41, 32/1/ሀ/ አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ 73/1/ አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	368/95 አንቀጽ 73/1/
1138.	የካቲት 6/2004	69602	እነ አቶ አካሉ አለሙ (ሁለት ሰዎች) እና የገቢዎችና ጉምሩክ ዐቃቤ ሕግ	13	537	• ለግል አገልግሎት ከቀረጥና ከታክስ ነፃ የገባን መኪና ለብድር መያዣነት መስጠት በወንጀል ኃላፊነትን (ተጠያቂነትን) የሚያስከትል ስለመሆኑ • በወንጀል ጉዳይ በቅጣት መልክ የሚጣለው የገንዘብ መቀጮ በፍ/ብሔር ጉዳይ ከሚኖረው የአንድነትና የነጠላ ኃላፊነት የተለየ ስለመሆኑና ቅጣቱ በእያንዳንዱ አጥፊ ላይ ለየብቻ ሊጣል የሚገባው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.345/95 አንቀጽ 73(1)
1139.	ጥቅምት 19/2005	74237	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና አብካለ እንደሻው ጠቅላላ የንግድ ኃ/የተወሰነ የግል ማህበር	14	266	• አንድ የንግድ ድርጅት (ማህበር) የተጨማሪ እሴት ታክስ ህግንና ማሻሻያውን ተላልፏል በሚል በወንጀል ጥፋተኛ ሊሰኝና ሊቀጣ ስለሚችልበት አግባብ፣ • የህግ ሰውነት የተሰጠው (legal personality) ድርጅት የወንጀል ተካፋይ ሊሆን የሚችልበት አግባብ፣ • የህግ ሰውነት የተሰጠው ድርጅት ወንጀል እንዳደረገ ተቆጥሮ የሚቀጣው	የወ/ህ/አ. 34(1),(2) አዋጅ ቁ. 285/95 አንቀጽ 56(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ኃላፊዎቹ ወይም ከሰራተኞቹ አንዱ ከድርጅቱ ሥራ ጋር በተያያዘ ሁኔታ የድርጅቱን ጥቅም በህገ ወጥ መንገድ ለማራመድ በማሰብ ወይም ህጋዊ ግዴታን በመጣስ ወይም ድርጅቱን በመሳሪያነት ያለአግባብ በመጠቀም በዋና ወንጀል አድራጊነት፣ በአነሳሽነት ወይም በአባሪነት ወንጀል ሲያደርግ ስለመሆኑና የድርጅቱ ሥራ አስኪያጅ በወንጀል ተከስሶ የጥፋተኛነትና የቅጣት ወሣኔ እስከተሰጠበት ድርስ ድርጅቱ የወንጀሉ ተካፋይ እንደሆነ የሚቆጠር ስለሆነ ጥፋተኛ መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	
1140.	ሰኔ 4/2005	84623	እነ ጅ. አግሪ ፖክ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር (ሁለት ሰዎች) እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ሀዋሳ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት	15	291	• አንድ ሰው ለመንግስት ሊከፍል የሚገባውን ግብር ባለመክፈሉ በወንጀል ተግባር ሊጠየቅና ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ የሚችለው ግብሩን ላለመክፈል በማሰብና ግብር አስገቢው መ/ቤትም ንብረቶቹን በመያዝና በመሸጥ የግብር ገንዘቡን ገቢ እንዳያደርግ ለማድረግና ግብር የመክፈል ኃላፊነቱን ለማምለጥ ንብረቶቹን ለማሸሽ፣ የመሰወር ወይም ሌሎች ተገቢነት	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀጽ 49 አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀጽ 96, 162 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሌላቸው ህገ ወጥ ተግባራትን በመፈፀም ግብርን ያልከፈለ መሆኑ ሲረጋገጥ እንጂ በሌሎች በህግ ተቀባይነት ባላቸው ምክንያቶች ግብሩን ለመክፈል ሳይችል የቀረ እንደሆነ ስላለመሆኑ፣ • ማንኛውም ሰው በፍ/ብሔር ጉዳይ ያለበትን እዳ ለመክፈል ባለመቻሉ ምክንያት ብቻ በወንጀል ጉዳይ ጥፋተኛ ተብሎ ሊቀጣ የማይገባ ስለመሆኑ፣	መንግስት አንቀጽ 13(2) ደንብ ቁጥር 78/94 ICCPR- አንቀጽ 11
1141.	ሰኔ 17/2005	86388	አቶ ባዘዘው ይሁን እና የአ/ብ/ክ/መንግስት ዐ/ሕግ	15	299	የንግድ ሥራ ፈቃድ ኖሮት ነገረ ግን በህግ በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ፈቃዱ ሳይታደስ በንግድ ሥራ ላይ ተሰማርቶ የተገኘ ሰው የፀና የንግድ ሥራ ፈቃድ እንደሌለው ተቆጥሮ በወንጀል ኃላፊነት ጥፋተኛ ተደርጐ ሊያስቀጣው የሚችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 686/2002 አንቀጽ 2(10), 36, 60(1)
1142.	መስከረም 21/2006	86597	ግሎሪ ኢትዩጵያ አስጎብኝና የጉዞ ወኪል ኃ.የተ.የግል ማህበር እና አቶ በርሀ ረዳ ኪዳኑ	15	302	ከተጨማሪ እሴት ታክስ ጋር በተገናኘ ከሚመለከተው የገቢዎችና ጉምሩክ ጽ/ቤት ፈቃድ ሳያገኝ ተገቢ ያልሆኑ ፓዶችን (የVAT ደረሰኞችን) ማሳተምና መገልገል በወንጀል ተጠያቂነትን የሚያስከትል	አዋጅ ቁጥር 285/94 አንቀጽ 56(3),(ለ), 3(1)(ለ),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑና የድርጅቱ ባለሀብት (ሥራ አስኪያጅ) ድርጊቱ ሲፈፀም በቦታው ያልነበረ መሆኑን በመግለጽ የሚያቀርበው መከራከሪያ ተቀባይነት ሊያገኝ የሚችለው ማንኛውም በጐ አሳቢ ሰው ሊያደርገው የሚችለውን ጥንቃቄ ያደረገና ጥበብ በተሞላበት ሁኔታ ድርጅቱን በመምራት ኃላፊነቱን የተወጣ መሆኑን ማስረዳት የቻለ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	2(11), 3(1)(ሀ) አዋጅ ቁጥር 609/2001 አንቀጽ 2, 19(50) (ሐ)
1143.	መስከረም 22/2006	86672	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዐ/ሕግ እና አቶ በቀለ ተሰማ (ሁለት ሰዎች)	15	309	የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ የሆነ ነጋዴ (ሠው) ያለ ተጨማሪ እሴት ታክስ ሽያጭን አከናውኗል በሚል በወንጀል ተጠያቂ ሊሆን ስለሚችልበት አግባብ፣	አዋጅ ቁጥር 285/94 አንቀጽ 11(1)(2)፣ 22(1)(3) አዋጅ ቁጥር 609/2001 አንቀጽ 11(1) የወንጀል ህግ አንቀጽ 23(2)፣ 58(3) ደንብ ቁጥር 139/1999

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1144.	መስከረም 23/2006	89640	የገቢዎችና የጉምሩክ ባለስልጣን እና ሰይፈዲን አብዱልቃድር	15	314	• ከጉምሩክ ህግና አፈፃፀም ጋር በተያያዘ በኮንትሮየባንድ ወንጀል ተጠርጥሮ በጉምሩክ ተቋም በቁጥጥር ሥር እንዲውል የተደረገ የንግድ ተሽከርካሪን አስመልክቶ ለንብረቱ ባለቤት የተቋረጠ ጥቅም (ገቢ) እንዲከፈል ሲወሰን የካሣውን መጠን ለመወሰን የተሽከርካሪውን ዓመታዊ የተጣራ ገቢ በተመለከተ ባለንብረቱ ለሚመለከተው የመንግስት አካል በህጉ አግባብ ያሳወቀውን የገቢ መጠን ከሌሎች አግባብነት ካላቸው ማስረጃዎች ጋር በማገናዘብና መሠረት በማድረግ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ፣ • በአንድ የመንግስት ባለስልጣን ተረጋግጦ የተሰጠ የሰነድ ማስረጃ በህጉ መሠረት ተቃውሞ ቀርቦበት ዋጋ የሌለው ስለመሆኑ ካልተረጋገጠ በቀር ማስረጃው በማስረጃነት ዋጋ ሣይሰጠው ሊታለፍ የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2010, 2011, 2090, 2091, 2141, 2152, 2153 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 136, 138, 180 (1)
1145.	ግንቦት 9/2006	97409	የኢትዮጲያ ገቢዎችና ግምሩክ ባለስልጣን እና	16	295	በሕጉ አግባብ ስልጣን ባለው አካል ያልተከፈለ ቀረጥና ታክ እንደተከፈለ የሚቆጠርበት የሕግ አግባብ የሌለ	የሕገ መንግሥቱ አንቀጽ 96(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ ጋርዊች ዋንግ (ሶስት ሰዎች)			ስለመሆኑ ቀረጥና ታክሱን የማስከፈል ስልጣን በህገ መንግስቱ ተለይቶ የተቀመጠ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 578/2000 አንቀጽ 6(8)፣9 እና 10፣ ከአዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀጽ 2(6)፣(2(11)፣ 2(17) እና 91 ፣15(1)፣ 82 (1ሀ))((ለ))
1146.	ግንቦት 22/2006	88446	ሙሉ አሚን ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና የኢትዮጵያ ገቢዎች እና ጉምሩክ ባለሥልጣን	16	302	አንድ የግብር ውሳኔ በግምት ስለሚወሰንበት አግባብ	የግብር ህግ አዋጅ ቁጥር 286/1994 አንቀፅ 69
1147.	ግንቦት 21/2006	92537	ኦዞግሎባልኃ/የተ/የግልማህበር እና የኢትዮጵያ ገቢዎች ጉምሩክ ባለሥልጣን	16	307	ህጋዊ ቀረጥ የተከፈለበት ዕቃ ህጋዊ የግምሩክ ስርዓት ካልተፈፀመበት ዕቃ ጋር ተቀላቅሎ ከተያዘ እና ከተወረሰ በህጋዊ መንገድ ዕቃው ሲገባ የተከፈለው ቀረጥ(tax) እንዲመለስለት የዕቃው ባለቤት	አዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀፅ 104(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚጠይቅበት የህግ ስርዓት ስላለመኖሩ፣	
1148.	ሰኔ 4 /2006 ዓ.ም.	96607	1ኛአቶ ኤርሚያስ ካጢሶ 2ኛ. አቶ ዮሐንስ ላምቤቦ እና የከምባታ ጠምባሮ ዞን ገቢዎች ባለስልጣን ዋና ቅርንጫፍ ጽ/ቤት	17	127	በማስረጃ በተረጋገጠ የወንጀል ፍሬ ነገር መሰረት መፈፀሙ የተረጋገጠው ወንጀል ተጠያቂነትን በሚያስከትለው የህግ ድንጋጌ መሰረት የጥፋተኝነት እና የቅጣት ውሳኔ መሠጠት ያለበት ስለመሆኑ	የደቡብ ብሔሮች ብሔረሰቦች እና ሕዝቦች ክልል መንግስት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 56/1995 አንቀጽ 98(2)(ሀ)
1149.	ሐምሌ15/2007ዓ.ም	95157	የኢትዮ.ገቢዎችና ጉሙሩክ ባለስልጣን እና እነ አቶ ቅባቱ ወ/ሰንበት(ሦስት ሰዎች)	18	313	ገቢውን በሚደብቅ ፣አሳንሶ በሚያሳውቅ፣ በሚያጭበረብር ወይም በማናቸውም መንገድ ግብር ሳይከፍል በሚቀር ግብር ከፋይ ላይ በተጨባጭ መረጃ በመደገፍ ሪፖርት ያቀረበ ሰው ከተደበቀው ግብር እስከ 20% ድረስ ግብሩ ሲሰበሰብ ማግኘት የሚገባው ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁ. 286/94 አንቀፅ 84(1)
1150.	ሐምሌ 20 ቀን 2007 ዓ/ም	112032	የኑስ አህመድ /ሁለት ሰዎች/ እና	18	319	አንድ ተከሻሽ የጉሙሩክ አዋጅን በመተላለፍ በፈፀመው ድርጊት ጥፋቱ የመጨረሻ ውሳኔ አስከላገኘ ድረስ ሥራ	የኢፌድሪ ህገመንግስት አንቀጽ 22

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የኢትዮጲያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ባህር ዳር ቅ/ጽ/ቤት			ላይ ከነበረው የጉሙሩክ አዋጅ ይልቅ አዲሱ የጉሙሩክ አዋጅ ለተከሳሽ ቅጣትን የሚያቀል በሚሆን ጊዜ ፍርድ ቤቱ ለተከሳሹ የተሻለው ህግ ተፈፃሚ እንዲሆን ማድረግ ያለበት ስለመሆኑ	/2/ ፣የወ/ህ/ቁ/ 6 የጉሙሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001፣ አዲሱ የጉሙሩክ አዋጅ ቁጥር 859/2007
9.4 የወንጀል መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ህግ							
1151.	መጋቢት 27/2007	85237	ዘካሪያስ ገ/ጻዲቅ እና የፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	15	403	አንድ ሠው በአንድ ወንጀል ድርጊት ክስ ቀርቦበት የመጨረሻ የሆነ ውሣኔ ተሰጥቷል በማለት በድጋሚ ልከሰስ አይገባም በሚል የሚያቀርበው ክርክር ከዚህ ቀደም ተጣርቶ ክስ የቀረበበትና የመጨረሻ ውሣኔ የተሰጠበት የወንጀል ድርጊትን በድጋሚ (ለሁለተኛ ጊዜ) ክስ ቀርቦበታል ከተባለው የወንጀል ድርጊት ጋር ተመሳሳይ መሆን አለመሆኑ ተገናዝቦ ሊታይ የሚገባው ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 2(5), 678, 696(ሐ) እና 378 ህገ መንግስት አንቀጽ 23
1152.	መጋቢት 25/2005	85596	እነ ሰይፉ ደስታ	15	408	በወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ ተከሣሽ ላይ	የወንጀል ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የኦሮሚያ ክልል ዐቃቤ ህግ			የሚወሰነው የእስራት ቅጣት አፈፃፀም እንዲገደብ ለማድረግ ስለማይችልባቸው ሁኔታዎች፣	አንቀጽ 194(1) እና (2)¸190¸192
1153.	ሚያዚያ 22/2006	94070	ጌታቸው ገላዬ ፈረደ እና የደቡብ ክልል ዐቃቤ ሕግ	16	232	ህጋዊ መከላከል (Legitimate self-defense) በወንጀል የማያስቀጣው የራስን ወይም የሌላን ሰው መብት ህገ ወጥ ከሆነ ጥቃት ወይም በቅርብ ከሚደርስ ህገ ወጥ ጥቃት ለማዳንና ጥቃቱ እንዳይደርስ ከማድረግ ሌላ አማራጭ (መንገድ) ሣይኖር ከሁኔታው መጠን ባለማለፍ የተፈፀመ ስለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	የወንጀል ህግ አንቀጽ 78 ,79
1154.	ሰኔ 17/2006	95875	እነ አቶ አዳሙ ዘለቀ(3 ሰዎች) እና የአማራ ክልል አቃቤ ሕግ	16	238	አንድ ሰው በወንጀል ተከሶ በሌለበት የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተሰጠ በኃላ ጥፋተኛ የተባለው ስው ቀርቦ በሌለበት የተሰጠውን ውሳኔ ለማስነሳት ሳይሆን በዋናው ጉዳይ ላይ በቀጥታ ይግባኝ ከጠየቀ በኃላ በሌለሁበት የተሰጠው ውሳኔ ይነሳልኝ ብሎ ቢያመለክት በፊት የጠየቀው ይግባኝ በህጉ ላይ የተቀመጠውን የ30 ቀን የጊዜ ገደብ የሚያቋርጥ ስለመሆኑ	የወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁ.198

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1155.	ግንቦት 5/2006	94227	አቶ ገ/መድህን ኃ/ማርያም እና ትግራይ ክልል ዐ/ህግ	16	253	አንድ ተከሳሽ በሌለበት የተሰጠበት ውሣኔ እንዲነሳለት የሚያቀርበውን ማመልከቻ በመቀበል ከሚቻልባቸው ምክንያቶች አንዱ መጥሪያ ለተከሳሹ ያለመድረስ ጉዳይ ስለመሆኑ፣	የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 199(ሀ)
1156.	ህዳር 11/2001	35695	የአማራ ክልል ፍትህ ቢሮ እና አቶ ተመስገን አዲስ	8	5	• በኢ.ፌ.ዲ.ሪ የወንጀል ህግ የተሻሻሉና የተለወጡ ሁኔታዎች ከነባሩ የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕግ ጋር በቀጥታ ተጣምረው ሥራ ላይ ሊውሉ የሚገባ ስለመሆኑ	• በወ/ሕ/ አንቀጽ 543(3) የተከሰሰ ሰው የዋስ መብት የሚከለከል ስለመሆኑ የወ/ሕግ አንቀፅ 543 የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 63
1157.	ሰኔ 18/2002	48617	የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ዐቃቤ ሕግ እና አቶ ኃይለኪሮስ ወልደብርሃን ካሕሳይ	10	239	በወንጀል ክስ ክርክር የክስ ይሻሻል ጥያቄ ቀርቦ ጥያቄው ውድቅ ከተደረገ ጥያቄውውድቅ የተደረገበት ትእዛዝ በድጋሜ ለክርክር ሊቀርብ የሚችልበት ዕድል የሌለ በመሆኑና ትእዛዙ የመጨረሻ እንጂ ጊዜያዊ አገልግሎት እንዳለው	የወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁ 118፣184፣

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተቆጥሮ በስረ ነገሩ ከሚሰጠው ፍርድ ጋር ተጠቃሎ ይግባኝ የሚባልበት ነው ሊባል የሚችል ሥላለመሆኑና በተሠጠው ትእዛዝ ላይ በስረ ነገሩ ከሚሰጠው ፍርድ በፊት ይግባኝ ሊቀርብበት የሚችል ስለመሆኑ፡-	
1158.	ጥር 22 ቀን 2007 ዓ.ም	89676	የፌደራል ዓቃቤ ህግ እና አቶ ሳሙኤል ፈቃዱ	17	159	የማስረጃ ምዘና መሰረታዊ መርሆችን መሰረት ያላደረገ ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ስለመሆኑ	ትርጉም
1159.	ጥር 19/2007	103452	አቶ ጥዑም ተኬ ገብራይእና የፌዴራል ሥነ ምግባር እና የፀረ ሙስና ኮሚሽን የዐቃቤ ሕግ	17	167	አንድ በወንጀል ተጠርጥሮ የተከሰሰ ሰው ቅጣት በሚያከብድ የህግ ድንጋጌ ስለተከሰስኩ ክሱ ይሻሻልልኝ በማለት ተቃውሞ ካቀረበ ማስረጃ ከተሰማ በኋላ ፍ/ቤቱ የሚወስነው እንጂ ከጅምሩ ማስረጃ ሳይሰማ አቋም የሚወሰድበት እና ክሱ ይሻሻል ተብሎ የሚታዘዝ ስላለመሆኑ፣	ትርጉም
1160.	ጥር 19/2007	99883	አቶ ገ/ስላሴ ገብሩ እና የትግራይ ብ/ክ/መንግስት ፍትህ ቢሮ	17	175	በአንድ ተከሳሽ ላይ ከቀረቡት ከአንድ በላይ ከሆኑት ክሶች መካከል ከፊሎቹ የሚወድቁት በፌዴራል ፍ/ቤት የስረ ነገር ስልጣን ስር ከፊሎቹ ደግሞ በክልል ፍርድ ቤት የስረ- ነገር ስልጣን ስር በሆነ ጊዜና በወንጀል ህግ ሥነ-ስርዓቱ የክስ አቀራረብ	ወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 109(3)፣116(2) አዋጅ ቁጥር 25/1988

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መርህ መሰረት በቀጥታም ሆነ በውክልና በፌደራል ፍ/ቤት ቀርበው እንዲታዩ ከተደረገ በሚሰጠው ውሳኔ ላይ የይግባኝ እና የሰበር ሥርዓታቸው በመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ሲቀርቡ እንደተደረገው ሁሉ የፌደራል ፍ/ቤቶችን የይግባኝ እና የሰበር ሥርዓት ተከትለውና ተጠቃለው መታየት ያለባቸው ሥለመሆኑ	አንቀፅ 4(4)፣15(1)
1161.	መስከረም 30 ቀን 2007ዓ.ም	92141	የደ/ብ/ብ/ህ/ክልል ዓቃቤ ህግ እና አቶ አለማየሁ አስፋው	17	188	አንድ የትራፊክ ባለሙያ የሚሰጠው ሙያዊ አስተያየት የማስረጃ ዋጋ የማይሰጠው አስተያየቱ ተገቢውን የሙያ ደንብ ተከትሎ ያልተሰጠና ያልቀረበ፣በጊዜውና በቦታው ከነበሩት የአይን ምስክሮች ቃል ጋር ተነፃፅሮ ሲታይ በመሰረታዊ ነጥቦች ላይ ልዩነት ያለበት መሆኑ ሲረጋገጥ እንጂ በጭፍጫፊ ነጥቦች ላይ ልዩነት ተከስቷል ተብሎ ሲሆን እንደማይገባ፣ የልዩ አዋቂዎች ምስክሮች ቃላቸውን ገለልተኛ ሆነው መስጠት እንደ አለባቸውና ቃላቸው ያለበቂ ምክንያት ልዩ አዋቂ ያልሆኑ ሰዎች በሚሰጡት የምስክሮች ቃል	የወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 141፣142፣194 የወንጀል ህግ ቁጥር 24፣59፣239(2)፣57፣543(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ውድቅ መሆን የሌለበት መሆኑን ተቀባይነት ያላቸው የማስረጃ ህግ ደንቦች የሚያስገነዝቡ ስለመሆኑ	
1162.	ህዳር 22/2007	93577	አቶ ዘውዴ ተስፋዬ ስመኝ እና የትግራይ ክልል ፍትህ ቢሮ ዐ/ህግ	17	195	በወንጀል የተከሰሰ ሰው ጉዳዩን በሌለበት ለማየት ፍ/ቤቱ በመጀመሪያ ለተከሣሹ ህጉ ያስቀመጠውን ጥብቅ መስፈርት በተከተለ መልኩ በአግባቡ ጥሪ ሊያደርግለት የሚገባ ስለመሆኑ፣	የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ቁጥር 161(1)(2) እና 162
1163.	ህዳር 26/2007	96310	አቶ ጉደና ለማ ገዛኸኝ እና የደቡብ ብ/ብ/ህ/ክልል መንግስት የስ/ፀረሙስና ኮሚሽን	17	200	አንድ ተጠርጣሪ ወይም ተከሳሽ በምርመራ ሒደትም ሆነ ክሱን ለሚሠማው ፍ/ቤት የሚሠጠው የእምነት ቃል ውጤት በራሱ በቃል ሠጪው ላይ ተወስኖ የሚቀር ከመሆኑ ውጪ ወንጀሉን አልፈፀምኩም ብሎ በሚከራከር ሌላ ተከሣሽ ላይ ህጋዊ ውጤት ሊያስከትል የማይችል ሥለመሆኑ፣	የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ቁጥር 27፣35 እና 134
1164.	ህዳር 25/2007	96378	ሀቡብ ጀማል እና የደ/ብ/ብ/ህ/ክ/መንግስት ዐ/ህግ	17	205	ከስር ተከሳሾች መካከል ፍ/ቤት የሠጠው ውሣኔ ለአንዱየሚጠቅም በሆነ ጊዜና ይግባኝ ባዩ ጋር ተከሠውጥፋተኛ ተብለው የተቀጡ ሠዎች ይግባኝ ቢያቀርቡ ኖሮ	የወ/መ/ስ/ስ/ህ/ ቁጥር 196/1/ /ሀ/ /ለ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በይግባኝ ሠሚው ፍቤት ውሣኔ ሊጠቀሙ ይችሉ የነበረ መሆኑ ከተረጋገጠ ይግባኝ ሠሚዉ ፍ/ቤት የሠጠው ውሣኔ ይግባኝ ላላቀረቡት ተከሳሾች ጭምር ተፈፃሚነት ሊኖረው የሚገባ ሥለመሆኑ፣	
1165.	መጋቢት 28 ቀን 2007 ዓ/ም	100712	አቶ ሽብሩ ጌቱ ሴንጫ እና የፌዴራል አቃቤ ሕግ	17	209	የRTD ችሎት መከላከያ የማቅረብ መብትን የማያስነፍግ ስለመሆኑ	ትርጉም
1166.	ግንቦት 10 ቀን 2007 ዓ.ም	104220	አቶ አታክልቲ አብርሃ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ሁመራ ቅርንጫፍ	18	255	አንድ በወንጀል የተከሰሰ ተከሳሽ መጥሪያ ባስመዘገበው የመኖሪያ አድራሻ እንደደረሰው ሳይደረግ ወይም በዚሁ አድራሻ ተፈልጎ ሊገኝ አለመቻሉ ሳይረጋገጥ መጥሪያ በጋዜጣ እንዲወጣ አድርጎ ጉዳዩን በሌለበት ማየት የስነ ስርዓት ህጉን ያልተከተለ ስለመሆኑ፣ በወንጀል ጉዳይ የተከሰሱ ሰዎች የቀረበባቸውን ማንኛውም ማስረጃ የመመልከት፣ የቀረበባቸውን ምስክሮች የመለየት፣ ለመከላከል የሚያስችላቸውን ማስረጃ የማቅረብ ወይም የማስቀረብ እንዲሁም ምስክሮቻቸው ቀርበው እንዲሰሙላቸው የመጠየቅ መብት ያላቸው	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገመንግስት አንቀፅ 20/4/ የወ/መ/ሥ/ሥ ነሥርዓት አንቀፅ 199 /ሀ/ ፣ 123፣202/3/፣

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣	
1167.	ሐምሌ 14 ቀን 2007ዓ.ም	98014	አቶ ያረጋል ተስፋ አባተ እና ቤንሻንጉል ጉምዝ ክ/ዓ/ህግ	18	273	አንድ ሰው በሌለበት በወንጀል የተፈረደበት እንደሆነ ፍርድን ባወቀ በሠላሳ ቀናት ውሥጥ ፍርዱ ወድቅ እንዲደረግለት የማቅረብ መብቱን ሬጂስትራሉ አቤቱታውን አልቀበልም በማለት ሊከለክለው የማይችል ስለመሆኑ፡-	የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ.198፣200 እና 201 የኢ.ፌ.ድ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 20
1168.	ሐምሌ 30 ቀን 2007 ዓ.ም	111742	እነ ኮሎኔል ተክሉ ፍሰሀ እና የኦሮሚያ ክልል ዐ/ሕግ	18	290	ፍርድ ቤቶች በተከሳሽ ላይ በዕምነት ክህደት ላይ በመመስረት የጥፋተኝነት ውሳኔን ከመወሰናቸው በፊት ቃሉ ከወንጀሉ ዝርዝር እና ከተከሰሱበት የህግ ድንጋጌዎች አነጋገር አንጻር ወንጀሉን ማድረጉን ሙሉ በሙሉ አምኗል የሚያስብል እና ቃሉ የእምነት ክህደትን ቃል የሚያቀቋቁም መሆኑን ማረጋገጥ የሚገባቸው ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 132/1/ እና /3/
1169.	ሐምሌ 30 ቀን 2007ዓ.ም	101056	አቶ አይሸሽም ገብሬ እና የፌድራል የስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሺን	18	299	የወንጀለኛ መቅጫ ሥነ ሥርዓት ቁጥር 196(1) ለሰበር ሥርዓትም ተፈፃሚነት ሊኖረው የሚገባ ስለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
9.5 የወንጀል ቅጣት አወሳሰን							
1170.	ሰኔ 18/2002	48617	ተስፋዬ አደላ እና ዐቃቤ ሕግ	10	239	በሥር ፍ/ቤት የተሰጠ የቅጣት ውሣኔ ላይ አነሰ ወይም በዛ በሚል በግልፅ ይግባኝ ባልተጠየቀበት ሁኔታ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ቅጣትን ከፍ ወይም ዝቅ በማድረግ ውሣኔ ሊሰጥ የማይገባ ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 195(መ)
1171.	ግንቦት 5/2003	47755	የፌዴራል አቃቤ ህግ እና አቶ ሚፍታህ ኑሪዲን	12	198	• ከወንጀል ጉዳዮች የክስ ሂደት ጋር በተገናኘ ዓቃቤ ሕግ ሊያከናውናቸው የሚገቡ ተግባራትና ኃላፊነቶች • የጥፋተኛነት ውሣኔ ከተሰጠ በኂላ ፍርድ ቤቶች ተከሳሽ በሆነ ወገን ላይ ቅጣት ሊጥሉ ስለሚችሉበት ሥርዓት /አግባብ/	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 136/1/, 148/1/ ,149
1172.	ግንቦት 29/2003	62332	አቶ ዘለቀ ካሣዬ እና የፌዴራል ዓ/ሕግ	12	211	በወንጀል ድርጊት በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ያደረሰ ሰው ከጉዳቱ በኂላ ተጐጂውን ወደ ህክምና ቦታ የወሰደው መሆኑ ብቻ በድርጊቱ የተፀፀተ መሆኑን ያሳያል በሚል ቅጣትን ከመነሻው በታች በመወረድ ቀልሎ እንዲወሰን ለማድረግ የሚያስችል ስላለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 543/3/, 59/1/, 575/2/, 82/1/ የትራንስፖርት ማሻሻያ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ደንብ ቁ. 279/56 አንቀጽ 35
1173.	ግንቦት 15/2003	63741	አቶ መሐመድ ሰኢድ አሊ እና የፌዴራል ዓ/ሕግ	12	213	በወንጀል ተከስሶ የቀረበ ተጠርጣሪ በፍ/ቤት በሰጠው የእምነት ቃል መሰረት ጥፋተኛ ተብሎ ቅጣት ከተጣለበት በኋላ በተሰጠው የጥፋተኝነት ውሣኔ ላይ ይግባኝ ለማለት የማይችል ስለመሆኑ	ትርጉም
1174.	ሰኔ 3/2003	47831	እነ መስታወት ጌታነህ /አራት ሰዎች/ እና የፌዴራል ዓቃቤ ህግ	12	240	• በወንጀል ተከስሶ ጥፋተኛነቱ የተረጋገጠበት ተከሳሽ ላይ የሚጣለውን የቅጣት አይነትና መጠን ለመወሰን ፍ/ቤቶች በህጉ ውስጥ ተካትተው የሚገኙትን የቅጣት ማቅለያ እና ማከበጃ ምክንያቶች ተግባራዊ ለማድረግ የሚችሉበት አግባብ • የሞት ቅጣት ሊተላለፈ የሚችልበት አግባብ	የወንጀል ህግ ቁጥር 117, 32/1//ሀ-ለ/, 539/1//ሀ/, 84/1//ሀ-ሠ/, 183, 179, 180, 182, 88/2/, 87/1/
1175.	መጋቢት 10/2002	48956	እነ ወ/ሮ ፍኖተ ፃድቅ አበራ እና የጉምሩክ ዓ/ህግ	12	276	• ወንጀልና የወንጀል ቅጣት የእያንዳንዱን ጥፋተኛ ግላዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማስገባት ውሣኔ ሊሰጥባቸው የሚገባ ስለመሆኑ • የጉምሩክ ህግን በመተላለፈ ጥፋተኛ	የወንጀል ህግ ቁ. 41, 32/1/ሀ/ አዋጅ ቁ. 60/89 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የተባሉ ሰዎች /ተከሳሾች/ ላይ የሚጣለው የገንዘብ መቀጮ በእያንዳንዱ ጥፋተኛ ላይ ስለመሆኑ	73/1/ አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀጽ 73/1/
1176.	ሰኔ 3/2003	59356	የፌዴራል ዓ/ህግ እና በሪሁን ፍቃዱ	12	251	• በህጉ በጠቅላላ የቅጣት ማቅለያነት የተመለከተን ምክንያት ወንጀሉን ለማቋቋም የቀረበ በሆነ ጊዜ ፍ/ቤቶች ይህንን ምክንያት እንደ አንድ የቅጣት ማቅለያነት ሊጠቀሙበት የማይችሉ ስለመሆኑ • ፍርድ ቤቶች በህጉ ለዳኞች የሚሰጠውን አመዛዝኖ ቅጣትን የመወሰን ስልጣን ሲጠቀሙ በቅጣት አወሳሰን ረገድ ህጉ ያስቀመጣቸውን መሰረታዊ መርሆዎች ሊጥሱ የማይገባ ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 82/2/, 189,86, 180, 179, 182, 184, 82/1/, 88/2/
1177.	ሀምሌ 18/2004	66943	እነ ታምራት ገለታ (አራት ሰዎች) እና የፌዴራል ዐቃቤ ሕግ	13	324	በፍ/ቤት የወንጀል ክስ ቀርቦ የጥፋተኝት ውሣኔ በተሰጠበት የወንጀል ድርጊት ወንጀለኛው በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ያገኘው ንብረት ለመንግስት እንዲወረስ መደረግ ያለበት ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/አ 98(1)(2
1178.	ጥር 17/2005	75387	እነ አቶ ወርቁ ፍቃዱ (ሁለት ሰዎች) እና	14	271	• ፍ/ቤቶች በወንጀል ረገድ የሚሰጧቸው ማናቸውም ውሣኔ በወ/ህ/አ. 2 የተደነገገውን የህጋዊነት መርህ መሠረት	የወ/ህ/አ. 98,100,140, 2(1) (2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የቤ/ጉ/ብ/ክ/መንግስት ዐ/ህግ			በማድረግ መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣ • ፍ/ቤቶች በወንጀል ጉዳይ ንብረት ወይም ሀብት እንዲወረስ ወይም ለመንግስት ገቢ እንዲሆን በሚል ውሣኔ ለመስጠት የሚችሉት በወንጀል ህግ በግልጽ የተደነገገ ድንጋጌ የተመለከተ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ፣ • በወንጀል ጉዳይ አንድ ንብረት (ሀብት) እንዲወረስ ወይም ለመንግስት ገቢ እንዲሆን ሊወሠን የሚችለው ንብረቱ (ሀብቱ) አንድን ሰው ለወንጀል ሥራ እንዲያነሳሳ ወይም ወንጀሉን ለመስራት እንዲረዳው ወይም ደግሞ ወንጀሉን ለፈፀመበት ዋጋ እንዲሆነው የተሰጠው ወይም ሊሠጠው የታቀደን ማንኛውም ጥቅም የተመለከተ ንብረት (ሀብት) ስለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ ወይም ንብረቱ (ሀብቱ) የወንጀል ድርጊቱን ለመፈፀም ያገለገለ ወይም ሊያገለግሉ የሚችሉ ወይም የወንጀል ተግባር ፍሬ የሆኑ ማናቸውም ነገሮች ጋር የተያያዘ ወይም የተመለከተ እንደሆነ ስለመሆኑ፣	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1179.	ጥር 01 ቀን 2005 ዓ.ም	82572	መሪጌታ ፍቅረማርያም ካሴ እና የቤንች ማጂ ዞን	14	274	• በወንጀል ጉዳይ ተከስሶ ጥፋተኛ የተባለ ሰው ላይ የሚወሰነው ቅጣት በቅጣት አወሣሠን መመሪያው የተሸፈነ እንደሆነ ቅጣቱ በመመሪያው አግባብ ሊወሰን የሚገባ ስለመሆኑ፣ • በወ/ህ/አ 539(1)(ሀ) ድንጋጌ ክስ ቀርቦበት ጥፋተኛ የተባለ ሰው ለእያንዳንዱ የቅጣት ማቅለያ ምክንያት ሶስት እርከን ሊቀነስለት የሚገባ ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/አ. 539(1)(ሀ) የፌ/ጠ/ፍ/ቤት የቅጣት አወሣሠን መመሪያ ቁ. 1/2002 አንቀጽ 16(7)
1180.	ሰኔ 19/2006	96503	አቶ መኮንን ወለላው ካሳ እና የፌዴራል ሥነ ምግባር እና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ዓቃቤ ህግ	16	243	በተለያየ ጊዜና መዝገቦች የተለያዩ ቅጣቶች በአንድ ተከሳሽ ላይ በሚወሰንበት ጊዜ ተከሳሹ ይጣመርልኝ ብሎ በሚጠይቅበት ጊዜ ተደምረው የሚፈፀሙ ሲሆን የቅጣት ማቅለያ ምክንያቶች ግን እንደገና በድጋሚ የሚታዩበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	የወ.ህ.አንቀፅ 186(3)፣184(1)፣ 108(1)
1181.	ግንቦት 7/2006	95438	አቶ ሰለሞን ደሣለኝ እና የደቡብ ክልል ዐ/ህግ	16	262	የተሻሻለው የቅጣት አወሳሰን መመሪያ ከመውጣቱ በፊት በተፈፀመ ወንጀል ከተፈረደበት እና ሆኖም ግን ወንጀሉ በተፈፀመበት ጊዜ ስራ ላይ ከነበረው የቅጣት አወሳሰን ይልቅ የተሻሻለው መመሪያ ለተከሳሹ ቅጣትን	የወንጀል ህግ/ቁ 6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያቀልለትና ተከሳሹን የሚጠቅም ሆኖ ከተገኘ ይሄው የተሻሽለው መመሪያ ላይ ያለው ቅጣት የሚፈጽምበት ስለመሆኑ፣ የወንጀል ቅጣት አወሳሰን መመሪያ የወንጀል ህግ አተረጓጎም መርሆን መከተል ያለበት ስለመሆኑ፣	
1182.	ሚያዚያ 24/2006	96954	ዘፈሩ ወልደ ትንሣኤ አብርሃ እና የፌዴራል ዐቃቤ ህግ	16	267	አንድ ተከሳሽ በክስ ማመልከቻ ላይ የተዘረዘረውን ወንጀል ለመስራቱ በሙሉ ያመነ እንደሆነ ጉዳዩ የቀረበለት ፍርድ ቤት ተከሳሹ ጥፋተኛ ነኝ ብሏል ሲል በመዝገብ ካሰፈረ በኃላ በተከሳሹ ላይ የጥፋተኝነት ውሳኔ መስጠት የሚገባው ስለመሆኑ፣	የወ/መ/ስ/ስ/ህ/አ 134(1)
1183.	ሰኔ 4 ቀን 2006 ዓ.ም.	95440	አቶ ሰሚር ኢብራሂም ሂቡ እና የፌዴራል ዐ/ሕግ	17	125	አንድ በወንጀል የተከሰሰ ሰው ወንጀል የሰራው አዲሱ የቅጣት አወሳሰን መመሪያ ከመውጣቱ በፊት ሲሆንና ቅጣቱ በሚወሰንበት ጊዜ ወንጀሉን በፈፀመበት ጊዜ ከነበረው የቅጣት አወሳሰን ማንዋል ይልቅ አዲሱ የቅጣት አወሳሰን ማንዋል(መመሪያ) ቅጣቱን የሚያቀልበት ሲሆን ተፈፃሚ መደረግ የሚገባው አዲሱ የቅጣት አወሳሰን	የኢ.የወ/ሕ/ቁ. አንቀፅ 88(4)፣6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መመሪያ ስለመሆኑ፡-	
1184.	ሕዳር 22/2007	92296	እነ አንዷለም አራጌ/ሶስት ሰዎች/ እና የፌዴራል ዐ/ህግ	17	137	የወንጀል አድራጊው በአንድ ድርጊት ከአንድ ጊዜ በላይ አደራርቦ የህግ ድንጋጌዎችን የጣሠ እንደሆነ ፍርድ ቤቱ የአካባቢ ሁኔታዎችን ሲመረምር በተለይም ወንጀለኛው አስቦና አቅዶ ህግ መጣሱን ወይም ግልጽ የሆነ መጥፎ ፀባይ ማሣየቱን ባመነ ጊዜ ቅጣቱን አክብዶ መወሠን ሥለመቻሉ፣ ተደራራቢ ወንጀሎች ተፈጽመው በተገኙ ጊዜ ፍርድ ቤቶች የድምር ውጤት የቅጣት አወሣሠን መርህን ተፈፀሚ ማድረግ ያለባቸው ሥለመሆኑ፣ በተደራራቢ ወንጀሎች የሚወሠነው ቅጣት ድምር ውጤት ከሃያ አምስት አመት ጽኑ እስራት ሊበልጥ የማይችል ሥለመሆኑ፣	የወ/ህ/ቁ. አንቀጽ 184/1/ለ/፣ 108/1/፣ 187/1/፣65
1185.	የካቲት 16 ቀን 2007 ዓ.ም	103448	አቶ አገኘሁ አስፋው እና የፌደራል ዓቃቤ ህግ	17	174	በወንጀል የቅጣት አወሳሰን ጊዜ የቅጣት መነሻ ለማግኘት ቀላል የእስራት ቅጣትን ወደ ፅኑ እስራት መለወጥ የሚያሥፈልገው ወንጀለኛው ጥፋተኛ የተባለው በሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ወንጀሎች	የተሻሻለው የቅጣት አወሳሰን መመሪያ ቁ.2/2006

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሲሆንና አንዱ ወንጀል በቀላል እስራት ሌላው ደግሞ በፅኑ እስራት የሚያስቀጣ በሆነ ጊዜ ብቻ ስለመሆኑ፡-	የወ/ሕ/አንቀፅ 184(1(ለ))
1186.	መጋቢት 02 ቀን 2007ዓ.ም	104715	እንደሻው ይልማ ዳዲ እና የፌደራል አቃቤ ህግ	17	188	አንድ ወንጀል ከመስራት ሃሳብ የሚመነጩ የተለያዩ ድርጊቶች አንድ ወንጀል ከመስራት ሃሳብ የሚመነጩ ናቸው በማለት ተጠቃለው እንደ አንድ ወንጀል እንዲተገበሩ ማድረግ የህጉን አግባብ የተከተለ ስላለመሆኑ፡- በፅኑ እስራትና በቀላል እስራት የሚያስቀጡ ወንጀሎች ተደራርበው ሲገኙ የቀላል እስራት ወደ ፅኑ እስራት እንደሚለወጥ፤ስሌቱም የሁለት ዓመት ቀላል እስራት እንደ አንድ ዓመት ፅኑ እስራት የሚቆጠር ስለመሆኑ፡-	የወ/ሕ/ቁ/ 184 (1)(ለ)
1187.	ህዳር 9/2007	96168	አቶ አረአያ ኪዳኔ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን	17	213	በወንጀል ጉዳይ ጥፋተኛ የተባለ ሠው በቅጣት ማቅለያነት እንዲያዝለት ያቀረበውን ምክንያት በማስረጃ ማስደገፍ እንዲችል በቂ ጊዜ ባልተሠጠበት ሁኔታ በማስረጃ የተደገፈ አይደለም በሚል የማቅለያ ምክንያቱን ውድቅ በማድረግ	የወ/መ/ሥ/ሥ ርዓት 149/3//4/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚሠጥ የቅጣት ውሣኔ በወንጀል ህጉ እና በቅጣት አወሳሠን መመሪያው ሥለ ቅጣት አወሣሠን የተቀመጡትን ድንጋጌዎች መሠረት ያደረገ ነው ለማለት የሚቻል ስላለመሆኑ፣	
1188.	መጋቢት 15 ቀን 2007ዓ.ም	105289	አቶ ተፈሪ ጥላሁን እና የፌድራል ዓቃቢ ህግ	18	233	አንድ ሰው የወንጀል ድርጊቱን የፈፀመው ከሌላ ሰው ስምምነት በማድረግ ከሆነ እንደማክበጃ የሚወሰድ ስለመሆኑ የተሻሻለው የቅጣት አወሳሰን መመሪያ ቁ.2/2006 ከመውጣቱ በፊት በተፈፀመ ወንጀል ቅጣትን ለመወሰን ለተከሳሹ የሚጠቅመውን የቅጣት መመሪያ ተግባራዊ ማድረግ የሚገባ ስለመሆኑ	ወ.ሕ/ቁ. 38(1) እና 84(1)(መ)
1189.	ሰኔ 17 ቀን 2007 ዓ.ም	97291	አቶ ጎሹ ዮሐንስ እና የፌ.የሥነ ምግባር እና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ዐ/ህግ	18	259	አንድ ፍርድ ቤት የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተሰጠበት የህግ ድንጋጌ ስር ከተቀመጠው የቅጣት አማራጭ ውጪ የሚሰጠው የቅጣት ውሳኔ የሕግ መሰረት የሌለው ስለመሆኑ፣	ትርጉም
1190.	ሰኔ 15 ቀን 2007	103775	ሀብቱ ቱሉ ዳዲ እና የፌደራል ስነ ምግባርና ፀረ	18	267	በወንጀል ጉዳይ መነሻ ቅጣቱ በቅጣት መመሪያው ውስጥ በተለያዩ እርከኖች የሚወድቅ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ፍ/ቤቱ	የቅጣት መመሪያ 2/2006

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሙስና ኮሚሽን			ዝቅተኛውን እርከን መምረጥ ያለበት ስለመሆኑ፣	አንቀጽ 19/11/
1191.	ሐምሌ 1 ቀን 2007 ዓ.ም	107219	አቶ አህመድ ሰይድ መሀመድ እና የፌደራል ዐ/ህግ	18	280	አንድ የወንጀል ድርጊት ሊወድቅ የሚችልበት የህግ ድንጋጌ የተለያዩ የማክበጃ ነጥቦች በያዘ ጊዜ እና ተከሳሹ ጥፋተኛ በተባለበት አንቀጽ /ድንጋጌ/ ስር ያሉት ንዑስ ድንጋጌዎች የሚደነግጉት የቅጣት መጠን ተመሳሳይ በሆነ ጊዜ ፍርድ ቤቶች በዚያው የህግ ድንጋጌ ስር ድርጊቱ በይበልጥ ያሟላቸውን የማክበጃ ነጥቦች ወደ ያዘው ንዑስ ድንጋጌ መለወጥ የሚችሉ ስለመሆኑ፣	ትርጉም
1192.	ሐምሌ 14 ቀን 2007 ዓ.ም	111006	ዲቦ ገልግሎ ቴራ እና የፌ/ን/ስ/ላ ዐ/ሕግ	18	286	ደረጃ እና እርከን ላልወጣላቸው ወንጀሎች ቅጣት ስሌት ሲሠራ በወንጀል ህጉ ጠቅላላ ክፍል ስር ያሉት አንቀጽ 106/1/ እና 109/1/ ድንጋጌዎች ከግንዛቤ ውስጥ መግባት ያለባቸው ስለመሆኑ፣ አንድ በወንጀል ተከሶ ጥፋተኛ የተባለ ሰው ወንጀሉን ስለመፈጸሙ ሙሉ በሙሉ ባላመነበት ሁኔታ በከፊል ማመኑ ብቻ ራሱን ችሎ እንደ አንድ የቅጣት ማቅለያ ሊወሰድለት የማይችል ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/ቁ 82/ሠ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
9.6 ዋስትናን በተመለከተ							
1193.	ጥቅምት 15/2000	31734	አቶ አስናቀ በቀለ እና ዓቃቤ ሕግ	7	283	በወንጀል ተከሶ የተያዘ ሰው ዋስትና በጠየቀ ጊዜ ፍ/ቤት ተከሳሹ ተመልሶ ሊቀርብ አይችልም የሚል ግምት ለመውሰድና ዋስትናን ለመከልከል በቂ ምክንያት የሚያስፈልግ ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 67/ሀ/
1194.	መጋት 9/2000	34077	አቶ ሰይድ ይመር እና የአማራ ክልል ሥነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን	7	287	በወንጀል የተከሰሰ ሰው የሚያነሳው የዋስትና ጥያቄ መታየት ያለበት ሊወሰንበት ከሚችለው ቅጣት አንፃር ስለመሆኑ	
1195.	ህዳር 28/2003	59304	እነ አቶ አያሌው ተሰማ /ሦስት ሰዎች/ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	12	171	ከዋስትና መብት ጋር በተያያዘ ፍርድ ቤቶች የተከሳሽን የዋስትና መብት ለመንፈግ የተከሰሰባቸውን የወንጀል ክሶች ብዛትና ከባድነት መነሻ ሊያደርጉ ስለመቻላቸው	የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.67/ሀ/
1196.	ህዳር 28/2003	59855	ወ/ሮ ሊዊዛ ሮርቤታ እና አቃቤ ሕግ	12	174	በወንጀል የተከሰሰ ሰው የዋስትና መብት እንዲከበርለት ትዕዛዝ ከተሰጠ በኋላ ትዕዛዙ ተነስቶ ዋስትናውን ሊከለከል ስለመቻሉ	የወ/መ/ሥ/ህ/ቁ. 74
1197.	ሚያዚያ18/2003	61275	አቶ ኤልያስ ገረመው	12	226	ፍ/ቤት በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰን ሰው	የወ/መ/ህ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የኢት/ገ/ጉ/ባ/ዓ/ህግ			በተመለከተ አስቀድሞ የፈቀደውን የዋስትና መብት በራሱ አነሳሽነት ወይም በማናቸውም ባለጉዳይ አመልካችነት አዲስ ነገር ተከስቷል ብሎ ካመነ ዋስትናው እንዲነሳ ትዕዛዝ ሊሰጥ የሚችል ስለመሆኑ	ሥ/ቁ. 74
1198.	ሀምሌ 28/2003	63344	የደ/ብ/ብ/ህ/ክ/የሥ/ፀ/ሙ/ኮሚሽን እና እነ ላሉ ሰይድ አከልታ	12	258	• በሙስና ወንጀል ተጠርጥሮ ክስ የቀረበበት ሰው በዋስትና ወረቀት ለመለቀቅ የሚያቀርበውን ጥያቄ ፍ/ቤቶች ተከሳሹ በቀረበበት የሙስና ወንጀል ክስ ጥፋተኛ ሆኖ ቢገኝ ሊጣልበት የሚችለውን የቅጣት ጣሪያ መነሻ በማድረግ ውሣኔ ሊሰጡበት የሚገባ ስለመሆኑ • ተከሳሹ የተከሰሰበት ወንጀል ከአስር ዓመት በላይ በእስራት ሊያስቀጣ የሚችል በሆነ ጊዜ በዋስትና ወረቀት እንዲለቀቅ ሊፈቀድ የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 434/97 አንቀጽ 4/1/ አዋጅ ቁ. 239/93 አንቀጽ 2 አዋጅ ቁ. 236/93 የወንጀል ህግ ቁጥር 676/1/
1199.	ሀምሌ 17/2003	68407	ወ/ሮ ውልታ ደሳለኝ እና የኦሮሚያ ስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ዓ/ህግ	12	273	በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰ ሰው የሚያነሳው የጤና ችግር ከዋስትና መብት አኳያ ሲታይ ስላለው ህጋዊ ጥበቃ	ትርጉም
1200.	ጥቅምት 23/2004	67874	እነ አቶ ፅጌብርሃን ተሰራ	13	243	• ፍርድ ቤቶች በወንጀል ጉዳይ የዋስትና	የወ/መ/ህ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሁለት ሰዎች) እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና የጉምሩክ ባለስልጣን			ጥያቄን ላለመቀበል ሥልጣን (discretion) ያላቸው ስለመሆኑ፣ • ዋስትናን ለመከልከል ፍ/ቤቶች የሚሰጡት ምክንያት በቂና ህጋዊ ናቸው ሊባሉ የሚችሉበት አግባብ፣	ሥ/ቁ.67
1201.	ጥር 17/2004	73569	አቶ ደረጀ ጎሳዬ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን አቃቤ ሕግ	13	353	በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰ ሰው የዋስትና መብቱ በፍ/ቤት ከተከበረለት በኂላ ህጋዊ ምክንያቶችን በማቅረብ የዋስትና መብቱን በመተው ያስያዘው ገንዘብ ተመልሶለት ጉዳዩን ማረሚያ ቤት ሆኖ ለመከታተል የሚያቀርበውን ጥያቄ ውድቅ ለማድረግ የሚያስችል የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	ትርጉም
1202.	መጋቢት 9/2006	94404	የደቡብ ብሔር በሔረሰቦች ሕዝቦች ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ክልል አቃቤ ህግ እና አቶ መኩሪያ ቡሎ	16	257	አንድ በወንጀል ድርጊት ቅጣት የተጣለበትን ተከሳሽ ቅጣቱ እንዳይፈፀም ፍርድ ቤቱ ለማድረግ የሚችለው ጥፋተኛው በመልካም ጠባይ እንደሚመራ ፣ እንዲፈፅም የተሰጠውን ግዴታ እንደሚቀበል ፣ በሚቻለው መንገድ ሁሉ በጥፋቱ የደረሰውን ጉዳት እንደሚክስ ወይም ለተበዳዩ እንደሚከፍል እና ለዚሁ ጉዳይ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ የፍርድ ቤቱን ወጪ	አንቀጽ 197/1/ እና/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንደሚከፍል ማረጋገጫ ከሰጠ ስለመሆኑ ከዚህም በተጨማሪ ፍርድ ቤቱ ጥፋተኛው ለገባበት ግዴታ አፈጻፀም መተማመኛ ዋስትና የሚጠይቅ ስለመሆኑ	
1203.	ሐምሌ 28 ቀን 2007 ዓ.ም.	110969	አቶ ሀብታሙ ደጁ እና የፌዴራል ዐቃቢ ሕግ	18	309	(1)ዋስትናን በመፍቀድ በሚሰጥ ትዕዛዝ ላይ ዐቃቤ ሕግ ይግባኝ እንዳያቀርብ ሕጉ ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ ከልክሏል በሚል አግባብ መተርጎም የሌለበት ስለመሆኑ ዋስትናን በመፍቀድ በተሰጠ ትዕዛዝ ላይ ከሳሽ /ዐቃቤ ህግ/ ይግባኝ የማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ	የወንጀለኛ ህግ ሥነ ሥርዓት ቁጥር 75
9.7 ወንጀል ልዩ ልዩ							
1204.	መጋቢት 4/2000	22514	አቶ ኩራት ተገኝ እና ዓቃቤ ህግ	7	262	አንድ ተከሳሽ ጥፋተኛ የተባለበት አንቀፅ ተገቢ ሆኖ ካልተገኘ ይኸው አንቀፅ ሊቀየር የሚገባው ስለመሆኑ	
1205.	ሀምሌ 30/2000	22452	የኦሮሚያ ጠቅላይ ዓቃቤ ሕግ እና አሣምነው ገ/መስቀል	7	255	በወ/መ/ህ/ቁ. 522/1/ /ሀ/ ሥር የተመለከቱት የወንጀል ማቋቋሚያ ነጥቦች ለየራሳቸው የሚቆሙ ስለመሆናቸው	የወ/መ/ህ/ቁ. 522/1/ /ሀ/
1206.	ህዳር 10/2000	24278	ሰለሞን ሄርጳቦ እና የደ/ብ/ብ/ ሕ/ክ/መ/ የሥ/ፀ/ሙ/ኮ/ዓ/ሕግ	7	270	በአዋጅ ቁ. 214/74 አንቀጽ 13/1/ መሠረት የተከሰሰ ሰው ጥፋተኛ ሊባል የሚችለው እንዲጠብቃቸው በአደራ የተረከባቸውን	አዋጅ ቁ. 214/74 አንቀጽ 13/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወይም በሥራው አጋጣሚና ምክንያት በእጁ የገቡትን ንብረቶች የወሰደው/የሰወረው/ ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ተገቢ ያልሆነ ብልጽግና ለማግኘት የሆነ እንደሆነ ስለመሆኑ	
1207.	መጋቢት 16/2000	28952	የጉምሩክ ዓቃቤ ሕግ እና አቶ ባንቲ ታኤራ	7	273	በወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 122/2/ መሠረት ከሣሽ አቅርቦት የነበረውን ክስ ካነሣ በኋላ እንደገና ክሱን ለመቀጠል የሚችል ስለመሆኑ	የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 122/2/, /5/
1208.	የካቲት 18/2000	29325	ኤርምያስ ካሣ ተፈራ እና ዓቃቤ ሕግ	7	275	በወንጀል ክስ የቀረበበት ሰውን አስመልክቶ ጉዳዩ በሌለበት ነው የታየው ሊባል የሚችልበት አግባብ	የወ/መ/ሥ/ሥ/ቁ. 161/1/
1209.	ሰኔ 19/2000	35611	ሻለቃ ታደሰ ካሕሳይ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	7	300	በወንጀል ህግ ጉዳዩን ለመስማት በተቀጠረበት ዕለት አቤቱታ አቅራቢው ባልቀረበ ጊዜ አቤቱታው እንዲሰረዝ የሚደረገው አቤቱታ አቅራቢው ጉዳዩን በትጋት ያልተከታተለ ወይም በቸልተኝነት የተወው መሆኑ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ 193/1/
1210.	ጥቅምት 20/2000	35697	የአማራ ክልል ፍትህ ቢሮ	9	2	በወንጀል ጉዳይ የክስ ሂደት የዐቃቤ ህግ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ከበደ ወርቅነህ			ማስረጃ ከነሙሉ ይዘቱ ሊመዘን የሚገባ ስለመሆኑ	
1211.	ታህሳስ 23/2001	39722	ግርማ ሃይሌ እና ዐቃቤ ህግ	9	7	በተወሰነበት ፍርድ ላይ ይግባኝ እንደሚል ፍላጐቱን አሳውቆ እያለ ፍርዱን በሰጠው ፍርድ ቤት በኩል በተከሰተ መንተት የይግባኝ ጊዜው ያለፈበት ፍርደኛ የሚያቀርበው የማስፈቀጃ አቤቱታ ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1212.	ሀምሌ 15/2001	44594	የፌ/ሥነ-ምግባር እና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ዐቃቤ ህግ እና እነ ካፋ መሐመድ (አራት ሰዎች)	9	13	በወንጀል ድርጊት ተጠርጥሮ የተያዘ ሰው ንብረት የሆነ ንግድ መደብር ጋር በተገናኘ ፍ/ቤቶች የንግድ መደብሩን በውስጡ ከያዘው ሸቀጦች በመለየት (በመነጠል) የሚሰጡት ትዕዛዝ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1213.	የካቲት 26/2002	45572	ወ/ሮ ዘነበች ሽብሩ እና ፌ/ዐ/ህግ	10	224	በወንጀል ጉዳይ የቀረበ ክስ በዐቃቤ ህግ ምስክሮች ተሟልቶ አለመቅረብ የከሳሽ መዝገቡን የማንቀሳቀስ መብት ተጠብቆ መዘጋት በቀረበው ወንጀል ላይ ተፈፃሚ የሚሆነውን የይርጋ ጊዜ ተግባራዊ ከመሆን የሚያግደው ስላለመሆኑ	ትርጉም
1214.	ሀምሌ 21/2002	51706	አቶ ግርማ ትኩ እና የፌዴራል የሥነ-ምግባርና	10	242	• ከወንጀል ጉዳይ ጋር በተያያዘ ተከራካሪ ወገኖች የማስረዳት ሸክማቸውን ተወጥተዋል ለማለት የሚቻልበት አግባብ	የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 111

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የፀረ-ሙስና ኮሚሽን			• በፍ/ቤት ፊት ቃለ- መሃላ በመፈፀም የተሰጠ የምስክር ቃል እውነት ነው በሚል የሚወሰደው ግምት ሊፈርስ የሚችል ስለመሆኑ	
1215.	ጥቅምት 30/2002	46412	የሐረሪ ክልል ዓቃቤ ሕግ እና ቦና አህመድ አሚን	12	162	• ከ13 ዓመት እስከ 18 ዓመት ድረስ ባለው የዕድሜ ክልል ውስጥ ከሚገኝ ሰው ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈፀም የወንጀል ተጠያቂነት የሚያስከትል ስለመሆኑ • ድርጊቱን የፈፀመው ሠው ዕድሜ በዚሁ የእድሜ ክልል መገኘት የወንጀል ተጠያቂነቱን የማያስቀር ስለመሆኑ	የወ/ህ/ቁ. 626/1/, 211/1/, 48-56
1216.	ጥቅምት 30/2003	54839	አቶ ኢምራን ጉደሣ አብዲ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	12	165	ህጋዊ ፈቃድ ሳይኖር ሰዎችን ወደ ውጪ አገር በመላክ ወንጀል የተከሰሰን ሰው ጥፋተኛ ነው ለማለት እና ቅጣት ለመጣል የሚቻልበት አግባብ	የወንጀል ህግ ቁ. 598/1/ /2/
1217.	ታህሳስ 25/2003	52075	አቶ ጌቱ ብርሃኑ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	12	177	በሚያሽከረክረው መኪና ላይ ተሳፍሮ ሲሄድ የነበረ ሰው ወድቆ ለህልፈተ ህይወት የተዳረገበት ሾፌር በወንጀል ህግ ቁጥር 543/2/ ሊጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁጥር 543/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1218.	ታህሳስ 25/2003	57632	ሰማኸኝ በለው እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	12	179	• በወንጀል ጉዳይ ተከሳሽ በሌለበት ፍርድ የተሰጠ እንደሆነ ፍርድ የተሰጠበት ተከሳሽ የሚያቀርበው የይግባኝ አቤቱታ ተቀባይነት ሊያገኝ የሚችልበት አግባብ • በይግባኝ ደረጃ ክስ የቀረበበት ተከሳሽ ጉዳዩ በሌለበት ታይቶ የተሰጠ የጥፋተኝነት ፍርድ እንደመጨረሻ ውሣኔ ተቆጥሮ በሰበር እንዲታረም ለማድረግ የማይቻል ስለመሆኑ	የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 193/2/, 197-202, 160, 164, 163, 195/2/ /ሀ/ የወንጀል ህግ ቁ. 522, 526 አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 9, 10 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80/3/
1219.	ጥር 10/2003	57988	ዮርዳኖስ አባይ አሰፋ እና የፌዴራል አቃቤ ሕግ	12	196	ዓቃቤ ሕግ ወንጀል ፈጽሟል በሚል የተጠረጠረና ምርመራ የተደረገበትን ሰው ተከሳሽ ከሚሆን ይልቅ ምስክር ቢሆን የተሻለ ነው ብሎ ካመነ ይህንኑ ለማድረግ የሚከለክለው ህግ የሌለ ስለመሆኑ	ትርጉም
1220.	ግንቦት 17/2003	64813	ያሲን አሕመድ መሐመድ እና የፌዴራል ዓ/ሕግ	12	215	ከወንጀል ጉዳይ ጋር በተያያዘ በሥር ፍ/ቤቶች በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠ እውነታ የተጠቀሰውን ወንጀል የሚያቋቁም መሆን አለመሆኑ ጉዳይ የህግ ጭብጥ	የወንጀል ህግ ቁጥር 675/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በመሆኑ በሰበር ችሎት ሊመረመር የሚችል ስለመሆኑ	
1221.	ግንቢት 26/2002	43049	አረጋሽኝ መርዕድ እና የፌ/ስ/ፀ/ሙ/ኮ/ዓ/ህግ	12	217	• የመወሰን ስልጣን የሌላቸውና የሙያ ግልጋሎት የመስጠት ኃላፊነት ብቻ ያላቸው ሰዎች /ሰራተኞች/ በወንጀል ጉዳይ በኃላፊነት ሊጠየቁ የሚችሉበት አግባብ የተቀጠረበትን የሙያ ሥራ በጥንቃቄና በአግባቡ አለመፈፀም በአዋጅ ቁ. 214/74 በስልጣን ያለአግባብ መገልገል የሙስና ወንጀል ያስጠይቃል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	ትርጉም
1222.	መጋቢት 5/2003	55047	አቶ ነብይ በድሩ ሽፋ እና የፌዴራል ሥ/ፀ/ሙ/ኮሚሽን ዓ/ህግ	12	221	አንድ ተከሳሽ በወንጀል ህግ ቁጥር 427/3/ መሰረት የሙስና ወንጀል ፈጽሟል በሚል ሊጠየቅ የሚችልበት አግባብ	የወንጀል ህግ ቁጥር 427/1/, /3/
1223.	ሰኔ 17/2003	45595	የኦሮሚያ ክልል ዓቃቤ ህግ እና እነ ኢዮስያስ አበራ ገ/ሚካኤል /አምስት ሰዎች/	12	229	• በከባድ የሰው መግደል ወንጀል ተከስሶ ጥፋተኛ መሆኑ የተረጋገጠ ተከሳሽ ስለሚጠየቅበት አግባብ • የተመሰረተበት ክስ በዓቃቤ ሕግ በኩል እንደክሱ አመሰራረት ያልተረጋገጠበት ቢሆንም ተከሳሹ የቀረበው ማስረጃ ከቀረበበት ክስ ባነሰ የወንጀል ድርጊት	የወንጀል ህግ ቁ. 32/1/ /ሀ-ለ/, 539/1/ /ሀ/, 84, 86, 40, 445, 88 የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሚያስጠይቅ መሆኑ እስከተረጋገጠ ድረስ ተከሳሹ በነፃ እንዲሰናበት ሊደረግ የሚችልበት አግባብ የማይኖር /የሌለ/ ስለመሆኑ	113/2/ የወንጀል ህግ ቁጥር 40, 445
1224.	ሰኔ 15/2003	67947	አቶ አዱኛ አንበሎ እና የፌዴራል አቃቤ ህግ	12	246	"የሚያዝበት ገንዘብ ሳይኖር ቼክ ማውጣት" በሚል በወንጀል ህጉ ውስጥ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት ለማቋቋም ቼኩ ለክፍያ ባንክ በቀረበበት ጊዜ በቂ ስንቅ የሌለው መሆኑን /ያለመኖሩ/ ማረጋገጥ ብቻ በቂ ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 693/1/
1225.	ሀምሌ 14/2003	57938	እነ አቶ አደም አብዱ /ሁለት ሰዎች/ እና የፌዴራል ስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን ዓ/ህግ	12	256	በሙስና ወንጀል ተጠርጥሮ ክስ ከቀረበበት ሰው ጋር በተገናኘ በሚካሄድ የቅድመ ክስ ሂደት ጉዳዩን የሚያየው ፍ/ቤት እንደቀረበው የወንጀል አይነት በመመርመር ወደ ዋናው ክስ የመስማት ሂደት እንዲገባ በሚል ትዕዛዝ ሊሰጥ የሚችል ስለመሆኑ የወንጀል ህግ ቁ. 419	አዋጅ ቁ. 434/97 አንቀጽ 36/1//2/
1226.	ሀምሌ 14/2003	65054	ብሩክ ሚካኤል እና የፌዴራል ዓ/ህግ	12	261	ውልን /ስምምነትን/ መሰረት ባደረገ ግንኙነት አንድን ንብረት ወስዶ በውሉ መሰረት ለመመለስ ፈቃደኛ ያልሆነ ሰው የእምነት ማጉደል ወንጀል ፈጽሟል በሚል የወንጀል ክስ ሊቀርብበት የማይቻል	የወንጀል ህግ ቁ. 23/2/, 24, 57, 58

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
1227.	ሀምሌ 28/2003	66767	አቶ ተስፋዬ ተሾመ እና የፌዴራል ዓ/ህግ	12	269	ተጨማሪ ማስረጃን ከመቀበል ጋር በተያያዘ በወንጀል ህግ ቁጥር 143/2/ ሥር የተመለከተው ድንጋጌ ፍ/ቤቱ ለፍትህ አሰጣጥ ተገቢ ነው ብሎ ሲያመን ትዕዛዝ ሊሰጥበት የሚችል ስለመሆኑ በፈቃጅነት (permissive) የተቀመጠ እንጂ አስገዳጅ የህግ ድንጋጌ ስላለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 143/2/
1228.	ጥር 9/2003	58514	አቶ ሃንካራ ሃርቃ ሃያሞ እና የደ/ብ/ብ/ህ/ክ/መ/ሥ/ፀ/ሙ/ኮ/ዓ/ህግ	12	278	አንድ ሰው በወር ደመወዝ ከሚያገኘው ገቢ ውጪ ሌላ ህጋዊ የገንዘብ ምንጭ እንዳለው ለማስረዳት ባልቻለበት ሁኔታ በሚሊዮን የሚቆጠር ሀብትና ንብረት ባለቤት መሆኑ ምንጩ ያልታወቀ ገንዘብ ይዞ በመገኘት የሙስና ወንጀል የሚያስጠይቀው ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 419
1229.	ሀምሌ 29/2003	69899	እነ ዮሴፍ ሀይሉ ጠቅላላ ንግድ ኃ/የተ/የግ/ማህበር /ሁለት ሰዎች/ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	12	280	የንግድ ፈቃድ መብትን መጣስ በአዋጅ ቁ. 501/98 መሰረት የወንጀል ተጠያቂነትን ስለሚያስከትልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 501/98

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1230.	መጋቢት 6/2002	55649	ኤልያስ ዲጋ እና የፌዴራል ዓ/ሕግ	12	286	በአሽከርካሪነት ሥራው ማድረግ የነበረበትን ጥንቃቄ ሳያደርግ ቀርቶ በሌላ ሰው ላይ የሞት አደጋ ያደረሰ ሰው በወንጀል ህግ ቁጥር 543/2/ የሚጠየቅ ስለመሆኑ	የወንጀል ህግ ቁ. 543/1/, /2/, /3/, 59/1/ የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ. 113
1231.	ሚያዚያ 19/2003	59537	አነዚር ኢብራሂም እና የቤ/ጉ/ክ/ስ/ፀ/ሙስና ኮሚሽን	12	291	የወንጀል ክስ ቀርቦ ተከሳሹ እንዲከላከል በሚል በፍ/ቤት ብይን የተሰጠ መሆኑ ጉዳዩ የመጨረሻ ፍርድ እንደተሰጠበት በመቁጠር የሰበር አቤቱታ ሊቀርብበት የማይቻል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 23 የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ.42(1)(ሀ)
1232.	ጥቅምት 15/2003	60217	እነ ም/ኢ/ር ኃይላይ አስገለ (ሁለት ሰዎች) እና የቤ/ጉ/ፍትሕ ቢሮ	13	240	በአንድ ጉዳይ ድጋሚ ክስ ወይም ድጋሚ ቅጣት (principle of double jeopardy) ክልክል ስለመሆኑ የተደነገገው መርህ ሊተረጎም ስለሚችልበት አግባብ	ትርጉም
1233.	ህዳር 7/2004	60345	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና . ገዳ ፎጫ በሊ-ግለሰቦቹ (ሶስት ሰዎች)	13	247	ማዕድናትና የከበሩ ድንጋዮችን ከማዘዋወርና ለሽያጭ ከማቅረብ ጋር በተገናኘ ስለሚኖር የወንጀል ኃላፊነት፣	የወ/ህ/ቁ 346፣347፣378 አዋጅ ቁ. 52/85 አንቀጽ 53(1), (5),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							26(4) ደንብ ቁ. 182/80/ አንቀጽ 30(1)(ሀ), 3(ለ) እና 4(ሐ), 38-40 አዋጅ ቁ. 591/2000 አንቀጽ 26(1)(ለ)
1234.	ታህሳስ 6/2004	46386	አቶ ሃይሉ ተስፋሁ እና አቶ ብርሃነ መብራቱ	13	259	• በወንጀል ጉዳይ የተሰጠ ውሣኔ በዚያው ጉዳይ በፍትሐብሔር ክርክሩ አግባብነትና ብቃት የሚኖረው በወንጀል ክሱ ተከሳሹ በወንጀል ፍ/ቤቱ ጥፋተኛ ተብሎ የተወሰነ ከሆነና ወደዚህ ድምዳሜ ለመድረስም በወንጀሉ ጉዳይ የተሰሙት ማስረጃዎች በፍ/ብሔሩ ጉዳይም ቀርበው የተሰሙ መሆን ያለባቸው ስለመሆኑ፣ • በወንጀል ጉዳይ የቀረበ ማስረጃ ለፍትሐብሔር ጉዳይ አግባብነትና ብቃት የሚኖረው በሁለቱም ጉዳዮች የተሰሙት ማስረጃዎች አንድ አይነት ሲሆኑ	የወንጀል ህግ ቁጥር 702(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣ • በወንጀልና በፍ/ብሔር ጉዳይ የተሰሙት ማስረጃዎች የተለያዩ ከሆነ እና በወንጀል ጉዳይ ክስ የቀረበበት ነጥብም ከፍ/ብሔሩ ክስ ጋር ግንኙነት የሌለው ከሆነ በወንጀል ክስ ተጠያቂ መሆን ሁልጊዜ በፍ/ብሔር ክስ ኃላፊነትን የሚያስከትል ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ የፍ/ብ/ህ/ቁ.2149	
1235.	ታህሳስ 6/2004	62504	አቶ ታደሰ ናማጋ ሀያቱ እና የፌዴራል ፖሊስ ወ/ምርመራ መምሪያ ዋና ሣጅን ደምሴ ሰጠኝ	13	271	በኤግዚቢትነት በፖሊስ ከተያዙ ንብረቶች ጋር በተገናኘ የንብረቶቹ ባለቤት ነኝ የሚል ወገን ንብረቱ ይመለስለት ዘንድ በፖሊስ ጽ/ቤቱ ላይ የሚያቀርበው ክስ በተገቢው ማስረጃ ተጣርቶ እልባት ሊሰጠው የሚገባ ስለመሆኑ	ትርጉም
1236.	ጥር 15/2004	69822	ዲ - ኤም - ሲ ኮንስትራክሽን ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር እና አቶ ኢብራሂም ኢቲሶ	13	280	• የግንባታና የኮንስትራክሽን ማዕድን ማውጣት ሥራ ጋር በተያያዘ በሚመለከተው የመንግስት አካል የተሰጠ የፀና ፈቃድ ሣይኖር ከጉዳዩ ጋር በተያያዘ የመግዛትና የመሸጥ ውል መፈፀም በወንጀል ተጠያቂነትን ሊያስከትል	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1718, 1716 የወ/ህ/ቁ.353(1)(ለ) አዋጅ ቁ.52/85

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመቻሉ • ህገ ወጥ ወይም ወንጀል ስለመሆኑ የተደነገገ ጉዳይ ጋር በተያያዘ የተደረጉ ውለታዎችን (ውሎችን) በህግ ኃይል እንዲፈፀሙ በሚል ለፍ/ቤት ጥያቄውን በቀረበ ጊዜ ዳኞች ጥያቄውን ውድቅ ማድረግ የሚገባቸው ስለመሆኑ	አንቀፅ 53(5) ደንብ ቁ.182/86 አንቀፅ 39
1237.	ጥር 14/2004	71184	ዓሕመድልሃዲ ካህሳይ እና የፌዴራል ዓቃቤ ህግ	13	286	• የሥራና ሠራተኛን ማገናኘት አዋጅ ቁ.632/2002 በመተላለፍ ሊኖር ስለሚችለው የወንጀል ተጠያቂነት • ከቀረበ የወንጀል ክስ ጋር በተያያዘ የግል ተበዳይ የሆነ ሰው ቀርቦ ካልመሰከረ በስተቀር ክሱን ለማስረዳት የሚቀርቡ ሌሎች ማስረጃዎች ተከሳሹን ጥፋተኛ ለማለት ብቁ አይደሉም ሊባል የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.632/2002 አንቀፅ 16(1)(መ), 18(1)(ሀ), 20(2), 40(3)
1238.	የካቲት 27/2004	64612	እነ ሐሰን አማን መሐመድ (ሁለት ሰዎች) እና የፌ/ሥ/ፀረ-ሙስና ኮሚሽን-	13	292	• ከመንግስት ሰራተኞች ውጪ በሆኑ ሰዎች የሚፈፀሙ የሙስና ወንጀሎችን በተመለከተ የፌዴራል ሥነ ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ክስ ሊያቀርብ ስለመቻሉ • ኮሚሽኑ የወንጀል ክስ ለመመስረት ስልጣን ከተሰጠው ጉዳዮች ጋር በተያያዘ	የወ/ህ/ቁ 379(2), 375, 404(4)(3) አዋጅ ቁ. 434/97 አንቀፅ 58

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወይም ወንጀል ፈፅሟል ተብሎ የተከሰሰ ሰው ከሙስና 1239ወንጀሉ ጋር አንድ ላይ መከሰስ ያለበትን የወንጀል ድርጊት አንድ ላይ (አጣምሮ) ሊያቀርብ ስለመቻሉ	አዋጅ ቁ.236/93 አንቀፅ የወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁ.110
1239.	ሚያዚያ 9/2004	73264	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባልስልጣን እና እነ አቶ አልፈድል አሻፊ (ሶስት ሰዎች)	13	302	በወንጀል ጉዳይ በተሰጠ ውሣኔ ቅሬታ ያለው ወገን ይግባኙን ሥልጣን ላለው ፍ/ቤት ለማቅረብ በህጉ ተለይቶ ስለተመለከተ የጊዜ ገደብ፣	የወ/መ/ሥ/ሥ /ህ/ቁ 187(2)
1240.	ግንቦት 10/2004	76909	ወ/ሮ ፈትያ አወል እና የፌዴራል ዐቃቢ ህግ	13	305	• በወንጀል ፍርድ ሂደት አንድ ጉዳይ ተከሳሽ በሌለበት ወይም በክርክሩ ሂደት ተሳታፊ ሳይደረግ (ሳይሆን)(default procedure) ነው የታየው ለማለት ስለሚቻልበት አግባብ፣ • የቅጣት አስተያየት በሚሰጥበት ጊዜ ያለመቅረብ ተከሳሽ በሌለበት የተሰጠ ውሣኔ ነው ሊያስብል የማይችል ስለመሆኑ፣	የወ/መ/ሥ/ሥ /ህ/ቁ.161, 164, 197, 202, 149 (4) (1) የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 20(4))
1241.	ሰኔ 4/2004	74041	እነ አንተነህ መኮንን (አራት ሰዎች) እና የፌዴራል ሥነ ምግባርና ፀረ	13	313	• አንድ ተከሳሽ የመከላከያ ማስረጃ እንዲያቀርብ በሚል ፍ/ቤት በሚሰጠው ብይን ላይ ይግባኝ ለማቅረብ የሚያስችል የህግ መሠረት የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 22 አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሙስና ኮሚሽን ዐ/ሕግ			• የሙስና ክስ ከሚመራበት ሥርዓት ጋር በተገናኘ ተከሳሽ የሆነ ተከራካሪ ወገን ይግባኝ ለማቅረብ ስለሚችልባቸው ህጋዊ ጉዳዮች፣ • ለሰበር ችሎት የሚቀርቡ ማናቸውም ጉዳዮች የይግባኝ አቅራረብ ሥርዓትን ያጠናቀቁና የመጨረሻ ፍርድ የተሠጠባቸው መሆን የሚገባቸው ስለመሆኑ፣	434/97 አንቀጽ 36(2) 40, 55 አዋጅ ቁ. 236/93
1242.	ሀምሌ 4/2004	75922	እነ አፈወርቅ ሌሊሳ (ሁለት ሰዎች) እና የደቡብብ/ብ/ሕ/ክልላዊ መንግስት	13	329	በወንጀል ጉዳይ የተከሰሰን ሰው የወንጀል ድርጊቱን ስለመፈፀሙ ለማስረዳት መቅረብ የሚገባው የማስረጃ አይነት ለጉዳዩ ቀጥተኛ ተዛማጅነት ያላቸው ፍሬ ነገሮች ለማስረዳት የሚችልና ድርጊቱ ሲፈፀም አይቻለሁ ወይም/እና ሰምቻለሁ የሚል ቀጥተኛ ማስረጃ ብቻ ነው ለማለት የሚያስችል የህግ መሠረት የሌለ ስለመሆኑ	የወ/መ/ሥ/ሥ /ህ/ቁ. 137, 141, 149
1243.	ሀምሌ 2/2004	75980	ስማቸው ልንገርህ ዓለሙ እና የገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን የደቡብ ክልል ቅርንጫፍ	13	332	አንድ የወንጀል ድርጊትን ማስረዳት ጋር በተያያዘ የአካባቢ ሁኔታ ማስረጃ (circumstantial evidence) በይዘቱ አንድ ክስተት ከመፈጠሩ በፊት፣ ክስተቱ ሲፈጠር ወይም ድርጊቱ ሲፈፀምና ክስተቱ ከተፈጠረ	የወ/መ/ሥ/ሥ /ህ/ቁ. 137(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወይም ድርጊቱ ከተፈፀመ በኋላ፣ ያሉትን አካባቢያዊ ሁኔታዎች የሚያሣይና የሚገልጽ በመሆኑ ህጋዊ ተቀባይነት ያለው ስለመሆኑ፣	
1244.	ታህሳስ 4/2004	65566	የሀገር መከላከያ ሚኒስቴር ወታደራዊ ተከላካይ ጠበቃ እና የኦሮሚያ ክልል ዐ/ህግ	13	357	በወንጀል የተከሰሱ የመከላከያ ሰራዊት አባላት በግላቸው ጠበቃ ለማቆም የማይችሉ በሆነ ጊዜ በመንግስት ወጪ የጠበቃ ድጋፍና እርዳታ ሊያገኙ የሚችሉበት አግባብ፣	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 20(5) አዋጅ ቁ.27/88 አንቀፅ 35 አዋጅ ቁ.123/90
1245.	ጥቅምት 20/2005	77097	እነ አቶ ሀይላይ ተክሉ (ሁለት ሰዎች) እና የመቀሌ ከተማ ሰሜን ምድብ ዐ/ህግ	14	255	በወንጀል ጉዳይ የወንጀል ክስ ማቅረቢያ የይርጋ ዘመን አቆጣጠር ጋር በተገናኘ ፖሊስ የወንጀል ድርጊቱን ፈጽሟል በሚል የተጠረጠረ ሰው ላይ የሚያደርገው ምርመራ የይርጋ ጊዜውን የሚያቋርጠው ስለመሆኑ፣	የወ/ህ/አ.221 106(1), 420(2), 271 (1) (ሠ) 219 (2)
1246.	ታህሳስ 3/2005	77842	አቶ ሳሚ ሁሴን እና የፌዴራል ዐቃቤ ህግ	14	258	• አንድ ተከሳሽ የተከሰሰበትን የወንጀል ክስ ይዘት በሚገባ ተረድቶና አድራጎቱን በተመለከተም እንደቀረበበት የወንጀል ክስ በዝርዝር መፈፀሙን ገልዖ በማመን	የወ/መ/ሥ/ሥ /ቁ.134(1) የወ/ህ/አ.23

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የእምነት ቃሉን ሰጥቷል በሚል መነሻ በተከሣሹ ላይ የጥፋተኝነት ውሣኔ በአግባቡ ተሰጥቷል ለማለት ስለሚቻልበት አግባብ፣ • ፍ/ቤቶች ተከሣሹ የቀረበበትን ክስ በተመለከተ በድርጊቱ አፈፃፀም ረገድ የገለፀውን ዝርዝር የአፈፃፀም ሁኔታ በመዝገብ ላይ ባለማስፈር በደፈናው ክሱን አምኗል በማለት የሚሰጡት የጥፋተኛነት ውሣኔ ተገቢ ስላለመሆኑ፣	
1247.	ህዳር 6/2005	73514	ተስፋዬ ጡምሮ እና የፌዴራል የሥነ ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ዐ/ህግ	14	261	• ተከሳሽ የቀረበበትን የወንጀል ክስ በተመለከተ በመጀመሪያ ደረጃ የክስ መቃወሚያነት ሊያቀርባቸው ስለሚችላቸው መከራከሪያዎች • ተከሳሽ በመጀመሪያ ደረጃ የክስ መቃወሚያነት የሚያቀርባቸው መቃወሚያዎች በወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 130 ላይ የተመለከተቱት ጉዳዬች ጋር ብቻ በተገናኘ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • ማንኛውም ሰው የወንጀል ክስ ሲቀርብበት የተከሰሰበት የወንጀል ድርጊት በተፈፀመበት ጊዜ ድርጊቱን መፈፀሙ	የኢፌዴሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 5(2) ,13(1), 22(1) የወ/ህ/አ. (414/96)3,4 02,419,5(2) የወ/ህ/ቁ.(214 /74) አለም አቀፍ የሲቪልና የፖለቲካ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ወይም አለመፈፀሙ ወንጀል መሆኑ ካልተደነገገ በስተቀር ሊቀጣ የማይችልና ወንጀሉ በተፈፀመበት ጊዜ ተፈፃሚ በነበረው ህግ ከተመለከተው የቅጣት ጣሪያ በላይ ሊቀጣ የማይችል ስለመሆኑ፣ • የወንጀል ህግ ወደ ኋላ ተመልሶ የማይሰራ ስለመሆኑና ዳኞች ወንጀሉ በተፈፀመበት ጊዜ ክስ የቀረበበት ድርጊት ወንጀል ስለመሆኑ የሚደነግገው ህግ ፀንቶ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት መሆኑን ከተረዱ በማናቸውም ጊዜ አንስተው ውሣኔ ለመስጠት የሚችሉ ስለመሆኑ፣ • ፍ/ቤቶች በዐ/ህግ የቀረበ የወንጀል ክስ በህገ-መንግስቱና በወንጀል ህጉ የሰብዓዊ መብቶችን ለማስከበር የተቀመጡ መርሆዎችና ድንጋጌዎችን የሚያሟሉ መሆን አለመሆኑን በመመርመር የመወሰን ግዴታ ያለባቸው ስለመሆኑ፣	መብቶች ቃል ኪዳን ስምምነት (ICCPR) አንቀጽ 15(1) የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 130(2)(1)
1248.	መጋቢት 9/2005	79189	የኮልፌ ቀራኒዮ ክ/ከተማ መሬት አስተዳደር ባለስልጣን እና ጂ.ኤም.ቲ ኢንዱስትሪያል	15	258	ግብር የተጣለበትን የካፒታል ንብረት ዝውውር የመቀበል ወይም የመመዝገብ ወይም በማናቸውም መንገድ የማጽደቅ ስልጣን ያለው (የተሰጠው) የመንግስት	አዋጅ ቁጥር 286/94 አንቀጽ 37(7)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኃ/የተ/የግል ማህበር			አካል ግብሩ መከፈሉን ሣያረጋግጥ ዝውውሩን እንዲቀበል፣ እንዲመዘግብ ወይም እንዲያፀድቅ ሊገደድ የማይችል ስለመሆኑ፣	
1249.	መስከረም 20/2006	82061	አቶ አብዴልቀድር ሁሴን እና የአዲስ ከተማ ክፍለ ከተማ አነስተኛ ግብር ከፋይ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት	15	274	አንድ በንግድ ሥራ የተሰማራ ሰው (ድርጅት) በተጨማሪ እሴት ታክስ ግብር ከፋይነት የመመዝገብ ግዴታ አለበት ለማለት የሚቻልበት እንዲሁም መመዝገብ ሲኖርበት ሳይመዘገብ ቀርቶ ግብር ሊጣልበት ስለሚችልበት አግባብ፣	አዋጅ ቁ.285/94 አንቀጽ 3(1)(3), 16(1)(ለ)
1250.	ሚያዚያ 7/2005	78470	አቶ ታሪኩ ጫኔ እና የፌዴራል ስነ ምግባርና ፀረ ሙስና ኮሚሽን	15	351	አንድ ሠው በፍ/ብሔር ጉዳይ ተከስሶ ኃላፊነት የለበትም ተብሎ የመጨረሻ ፍርድ ከተሰጠ በኂላ በተመሳሳይ ማስረጃ በወንጀል ጉዳይ ተከስሶ ተጠያቂ ነው (ኃላፊነት አለበት) ለማለት የሚያስችል የህግ አግባብ ስላለመኖሩ	የወ/መ/ሥ/ሥ/ህ/የፍ/ብ/-ህ/ቁ. 2149 ቁ. 141
1251.	መጋቢት 14 ቀን 2007ዓ.ም	105406	አቶ ሃይሉ ወልዴ መኮንን እና የፌድራል ዓቃቢ.ህግ	18	238	በተደጋጋሚ በተፈፀመ የወንጀል ድርጊት የይርጋ ዘመኑ መቆጠር የሚጀምረው የመጨረሻው የወንጀል ድርጊት ከተፈፀመበት ቀን አንስቶ ስለመሆኑ የወንጀል ድርጊት ለረጅም ጊዜ ሲፈፀም	ወንጀል ህግ ቁጥር 219(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የቆየ ከሆነ የይርጋ ዘመኑ መቆጠር የሚጀምረው የወንጀል ድርጊቱ ካቆመበት ቀን ጀምሮ ስለመሆኑ	
10 የዳኝነት ሥልጣንን በተመለከተ							
1252.	ጥቅምት 6/2001	35657	እነ ወ/ሮ እመቤት መክብብ እና አቶ በድሉ መክብብ	9	82	የአዲስ አበባ ከተማ ነክ ፍርድ ቤቶች የውርስ አጣሪ የመሾም ሥልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ እና በአዲስ አበባ መስተዳደር ውስጥ የውርስ አጣሪ ይሾምልኝ ጥያቄን የማየት የዳኝነት ሥልጣን የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41(1)(ሸ) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 996(1)
1253.	ጥቅምት 25/2001	36338	ገ/መስቀል ደመወዝ እና ወ/ሮ አፀደ መኰንን	9	86	የቀበሌ ማህበራዊ ፍ/ቤቶች ለክርክር መነሻ የሆነው ክስ በገንዘብ ሊተመን የማይችል የመብት ጥሰትን የተመለከተ በሆነ ጊዜ የሥረ ነገር የዳኝነት ሥልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 50(1), 39
1254.	ጥቅምት 6/2001	34440	መንበረፓትሪያክ ጠቅላይ ጽ/ቤት እና መጋቢ. ሚስጢር መዝገቡ	9	88	የቅኔ መምህርነት ቀጥተኛ የሆነ መንፈሣዊ ሥራ በመሆኑ በሥራ ክርክር ችሎቶች ሊስተናገድ የሚችል ስላለመሆኑ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			በላይነህ				
1255.	ጥቅምት 6/2001	33841	አቶ አስጨናቂ ረጋሣ እና እነ አቶ ገዛኸኝ ነጋሽ (ስድስት ሰዎች)	9	91	የከተማ ነክ ፍ/ቤቶች የቤት ባለቤትነት ክርክር የቀረበበትን ጉዳይ ለማየት ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41(1)(ረ)
1256.	ህዳር 9/2001	33368	ሻምበል አሰፋ በላይ ዘገየ እና ወታደራዊ አቃቤ ህግ	9	93	በመከላከያ ሰራዊት ውስጥ በወታደርነት በማገልገል ላይ የሚገኙ የሠራዊት አባላት ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ የወንጀል አቤቱታዎችን ለማስተናገድ ወታደራዊ ፍ/ቤቶች ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.27/88, አዋጅ ቁ. 343/94 አንቀፅ 2(9),26(1)
1257.	ህዳር 2/2001	34788	የሟች አቶ ሰለሞን ሳሙኤል ወራሾች እና ማርታ ሰለሞን (2 ሰዎች)	9	96	የአ.አ ከተማ ነክ ፍ/ቤቶች በከተማው አስተዳድር ሥር ካሉ ቤቶች ጋር በተያያዘ የሚነሱ ክርክሮችን ብቻ ለማየት ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ	ትርጉም
1258.	ህዳር 4/2001	31906	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና የአቶ መርስኤ መንበሩ ወራሾች	9	99	በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የይዞታ ማረጋገጫ ይሰጠኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ በፍርድ ቤት ቀርቦ ዳኝነት ሊሰጥበት የሚችል ስላለመሆኑ	ትርጉም
1259.	ታህሳስ 16/2001	37281	አቶ አበበ ዓሊ እና እነ የ08 ቀበሌ ገ/ማህበር (ሦስት ሰዎች)	9	103	በአዋጅ ቁጥር 47/67 መሠረት ከተወረሱና በቀላጤ ከተያዙ ቤቶች ውጭ ያሉ ቤቶችን አስመልክቶ የሚነሣ የቤት ክርክር ጉዳዮችን ፍርድ ቤቶች ማየት የሚችሉ	አዋጅ ቁ.47/67 አዋጅ ቁ. 110/87

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆናቸው	
1260.	ጥር 28/2001	37339	ወ/ሮ ንግስት ኃይሌ እና አቶ ለገሠ ዓለሙ	9	106	በውጭ አገር የሚገኝ ንብረትን አስመልክቶ የሚቀርብ ክርክርን የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ማስተናገድ ስለመቻሉ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀፅ 37, አዋጅ ቁጥር 25/88 አንቀፅ(4)
1261.	የካቲት 3/2001	37016	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ተስፋዬ ማሞ	9	109	ወደ ቀድሞ የሥራ መደብ እንድመለስና ለመደቡም የተሰጠው ልዩ ጭማሪ እንዲከፈለኝ ይወሰንልኝ በሚል የሚቀርብ ጥያቄ የወል ሥራ ክርክር ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ142(1)(ሀ)
1262.	የካቲት	39085	የኢትዮትያ ጉምሩክ ባለስልጣን እና እነ ወ/ር አስረሳች ወርቅነህ (ሰማንያ ሰባት የጉምሩክ ፓሊሶች)	9	111	ከጉምሩክ ፖሊስ አባላት ጋር በተያያዘ የሚነሱ የሥራ ክርክሮችን ለማየት የሚያስችል ስልጣን ለመደበኛ የሥራ ክርክር ችሎቶች ያልተሰጠ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 368/96 , አዋጅ ቁ. 60/89አንቀጽ 8(2) መመሪያ ቁ.4/1996
1263.	መጋቢት 10/2001	38745	እነ ወ/ሮ ሣሊያ ኢብራሂም (ሁለት ሰዎች) እና ሐጂ ሰማን ኢሣ	9	113	ቀደም ብሎ የተሰጠን የፍች ውሣኔ ወደጐን በመተው አዲስ የተደረገን ጋብቻ ህገ ወጥ ነው ማለት የማይቻል ስለመሆኑ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1264.	ሚያዚያ 30/2001	36677	ወ/ሮ ሻምሺ የኑስ እና ወ/ሮ ኑሪያ ማሚ	9	116	የሸሪዓ ፍ/ቤቶች የይዞታ ክርክርን ማስተናገድ የማይችሉ ስለመሆናቸው	ትርጉም
1265.	ግንቦት 19/2001	37866	ሙሉጌታ አባይ እና የፌዴራል አገር ውስጥ ገቢ ባለስልጣን	9	119	የግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ በመቀጮ እና ወለድ ላይ የሚቀርብ ይግባኝን አይቶ የመወሰን ስልጣን ያለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1266.	ሀምሌ 22/2001	41608	እነ ሙላቱ አንበርብር እና ወ/ት ታመነች ዮሴፍ መና	9	121	የቀበሌ ማህበራዊ ፍ/ቤቶችም ሆኑ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች የፍ/ብሔር ክርክር ጉዳዬችን ለማየት የሚያስችል ስልጣን በህግ ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ	ትርጉም
1267.	ጥቅምት 12/2001	34665	እነ አቶ ናትናኤል ዘውገ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ እግዜሩ ገ/ህይወት(ሁለት ሰዎች)	10	296	የአ.አ ከተማ መስተዳድር ምክር ቤት የሥራና ከተማ ልማት ቢሮ የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ደብተርን ለመሰረዝ የሚያስችል ስልጣን ያለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1268.	ጥር 8/2002	46220	የደቡብ ክልል የሐዋሣ ከተማ ማዘጋጃ ቤት እና የሐዋሳ ደብረ ምህረት ቅ/ገብርኤል ገዳም	10	298	የከተማ ቦታ ያለአግባብ ተወስዶብኝ በሊዝ ለሌላ ተሰጥቷል በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የቦታውን መውሰድ ውሣኔ ለሰጠው አካል በቅድሚያ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑና በሚሰጠው ውሳኔ ቅሬታ ያለው ወገን ለቦታ ማስለቀቅ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ማቅረብ ያለበትና ይኼው አካል የሚሰጠው ውሣኔ	አዋጅ ቁ. 272/1994

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የመጨረሻ ስለመሆኑ	
1269.	ጥር 12/2002	42928	የኢትዮጵያ ኤሌትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና ድራጋዶስ ኮንስትራክሽን	10	300	በውጪ አገር ሕግ መሰረት የተቋቋመና በኢትዮጵያ ውስጥ ያልተመዘገበ የንግድ ድርጅት ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት በኢትዮጵያ ፍ/ቤት ቀርቦ ሊዳኝ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 27(1), አዋጅ 25/88 አንቀጽ 11(2)(ሀ)
1270.	ሚያዚያ 13/2002	48111	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ቂጤሳ ገብሬ	10	305	የሥራ መደብ ወይም እድገት ይሰጠኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የወል የሥራ ክርክርን የሚመለከት ስለመሆኑ	ትርጉም
1271.	ሚያዚያ 2/2002	52600	የኢትዮጵያ ቆዳ አክሲዮን ማህበር እና አቶ ተስፋዬ ኃይሌ	10	308	በውድድር አሸንፌ ያገኘሁትን የሥራ መደብ እድገት ይሰጠኝ በሚል የሚቀርብ የሥራ ክርክር የግል የሥራ ክርክር በመሆኑ በአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ቦርድ የሚታይ ሰላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96
1272.	ግንቦት 6/2002	47134	የድሬዳዋ አስተዳደር ቀበሌ 06 አስተዳደር ጽ/ቤት እና ወ/ሮ ፋንታዬ ምትኩ	10	310	የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች በከተማው የሚገኝ ቤት ባለቤትነቱ የማን ነው ከሚል ጉዳይ ጋር ተያይዞ የሚነሣ ክርክርን ለማየት ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ቻርተር አዋጅ ቁ. 416/19 አንቀፅ 33
1273.	ሰኔ 29/2002	52041	የእርሻ መሣሪዎችና	10	313	• የክርክሩ የገንዘብ መጠን ከ5000 ብር	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			የቴክ/አ/ማህበር እና የኢት/መድን ድርጅት			በታች የሆነ ጉዳይን በሙሉ ተቀብሎ ለማስተናገድ የአዲስ አበባ ከተማ ማህበራዊ ፍ/ቤቶች በሕግ ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ • የሥረ-ነገር ሥልጣን በሕግ ባልተሰጠው የዳኝነት አካል (ፍ/ቤት) የተሰጠ ፍርድ የማይፀና ስለመሆኑ	25/88 አንቀጽ 5(6),5(9) አዋጅ ቁ. 361/95
1274.	ሰኔ 15/2002	43912	አፍሪካ ኢንሹራንስ ኩባንያ እና እነ የአቶ ኢብራሂም ሙሣ ወራሾች (ሁለት ሰዎች)	10	315	በፌዴራል መንግስት የተመዘገበ የንግድ ማህበር (ድርጅት) ጋር በተያያዘ የሚነሣ ክርክርን ለማስተናገድ ስልጣን የተሰጠው ለፌዴራል ፍ/ቤቶች ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀፅ 5(6)
1275.	ሀምሌ 7/2002	48018	አቶ ተከተል ዘካሪያስ እና እነ ወ/ሮ አስቴር ታደሰ(ሁለት ሰዎች)	10	317	በሰዎች ወይም በሚንቀሳቀስ ሀብት ላይ ለደረሰ ጉዳት ካሣ ለማግኘት የሚቀርብ ክስን ለማስተናገድ የግዛት ክልል ሥልጣን ስለሚኖረው ፍ/ቤት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 27
1276.	ሀምሌ 8/2002	45806	አቶ ፍፁም በረታ እና እነ ወ/ሮ ሶፊያ ዱላ(አራት ሰዎች)	10	319	በሸሪአ ፍ/ቤት በሚካሄድ ክርክር ላይ ጣልቃ ገብቶ መከራከር በፍ/ቤቱ ለመዳኘት ስምምነትን እንደመስጠት የሚያስቆጥር ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 188(92) አንቀፅ 5(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1277.	ሀምሌ 7/2002	49152	የኮንስትራክሽን ሥራዎችና ቡና ቴክኖሎጂ ማስፋፊያ ድርጅት መሠረታዊ ሠራተኛ ማህበር እና የኮንስትራክሽንሥራዎችና ቡና ቴክኖሎጂ ማስፋፊያ ድርጅት	10	324	• በአሰሪና ሰራተኛ ሕጉ እጅግ አስፈላጊ የህዝብ አገልግሎት ድርጅቶች ተብለው ከተዘረዘሩት ተቋማት ጋር ተያይዞ የሚቀርብ የሠራተኞች ደመወዝና ጥቅማጥቅም ጥያቄን የያዘ የውል የሥራ ክርክር ካልሆነ በስተቀር የአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ወሳኝ ቦርድ ለማስተናገድ የሥረ-ነገር ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ • መሰል ጉዳዬችን ለማየት በህግ ስልጣን የተሰጠው በሠራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር የሚሰየም ቦርድ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 466/97 አንቀፅ 2(2) አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 142(1)(ሀ),(2),(3),136(2)
1278.	የካቲት 11/2000	31601	ወ/ሮ መዓዛ ይሕደጐ እና እነ አየለ ወልዴ (ሁለት ሰዎች)	7	80	የኪራይ ውል ተቋርጦ ውዝፍ ኪራይ እንዲከፈለኝና ቤቱንም ልረከብ በሚል የሚጠየቅ ዳኝነት የኪራይ ገንዘብ የተጠየቀበትን ቤት ግምት ጭምር ታሳቢ ተደርጐ የዳኝነት ክፍያ ሊቀርብበት የሚገባ ስላለመሆኑ	አዋጅቁ.361/95,የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 227/2/, 226
1279.	ህዳር 1/2001	54577	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና አቶ ሰለሞን ያቆብ	12	447	• የፌዴራል ጉዳይን በውክልና ስልጣን ተመልክቶ በክልል ፍርድ ቤት ውሣኔ የተሰጠበትን ጉዳይ መሰረት በማድረግ የይግባኝ አቤቱታ ማቅረብ ስለሚቻልበት ሁኔታ /አግባብ/	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80/2/, /5/፣አዋጅ ቁ. 322/95

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የደቡብ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት በመጀመሪያ ደረጃ በሚነሳ ክርክር ላይ እንደ ፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት ብሎም በይግባኝ ደረጃ ባለ ክርክር ደግሞ እንደ ፌዴራል ይግባኝ ሰሚ ከፍተኛ ፍ/ቤት ሆኖ የፌዴራል ጉዳዮችን ለማስተናገድ የሚያስችል የውክልና ስልጣን ያለው ስለመሆኑ • አዋጅ ቁ. 322/95 የተወሰኑ የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤቶች በህገ መንግስቱ ተሰጥቷቸው የነበረውን የፌዴራል ጉዳዮችን በመጀመሪያ ደረጃ ስልጣናቸው የማስተናገድ የውክልና ስልጣንን ብቻ የሚያስቀር እንጂ በይግባኝ ያላቸውን ስልጣን ጭምር የሚያስቀር ስላለመሆኑ	
1280.	መጋቢት 19/2003	55299	ዓለም ገብሩ እና የትግራይ ዓቃቤ ህግ	12	454	በውጭ አገር መንግስት ላይ የሚፈፀሙ ወንጀሎችን የማየት የዳኝነት ስልጣን ያለው የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ስለመሆኑ	አዋጅቁ.25/88 አንቀጽ12/1/የ ወንጀል ህግ ቁ. 263, 71
1281.	ሀምሌ 19/2003	64703	ሻምበል ለታይ ገ/መስቀል እና በቂርቆስ ክ/ከተማ ወረዳ 1 አስተዳደር ጽ/ቤት	12	641	• የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች ንብረትነታቸው የከተማው አስተዳደር ለመሆናቸው ክርክር በማይቀርብባቸው ቤቶች ላይ የሚነሱ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41/1//4//ረ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የይዞታ፣ የኪራይ እና ሌሎች ክርክሮችን አይተው ለመወሰን ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ • የሁከት ይወገድልኝ ክስ ከከተማው መሪ ፕላን ጋር እስካልተያያዘ ድረስ በከተማው ፍ/ቤቶች የሥረ ነገር ስልጣን ሥር የሚወድቅ ስላለመሆኑ • የሥረ ነገር ስልጣን ሳይኖር የሚሰጥ ፍርድ እንዳልተሰጠ የሚቆጠርና ህጋዊ አስገዳጅነት የሌለው ስለመሆኑ • ከቤት ይዞታ ጋር በተገናኘ ለአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች የተሰጣቸው ስልጣን ሁከት ይወገድልኝ በሚል የሚቀርብ የዳኝነት ጥያቄን መሰረት ባደረገ መልኩ ሲቀርብ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 9 231 /1/ /ለ/
1282.	ሀምሌ 15/2003	63417	አቶ ትዕዛዙ አርጋው እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ ም/ቤት	13	464	• የፖለቲካ ተሿሚ የሆነ ሰው ከሥራ ኃላፊነቱ መነሳቱን ተከትሎ ያለውን ቅሬታ የመንግስት ሰራተኞች አዋጅን መሰረት በማድረግ ለአስተዳደር ፍ/ቤት ጉዳዩን አቅርቦ ሊስተናገድ የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ • ፍ/ቤቶች በዚህ መልኩ የሚቀርቡ አቤቱታዎችን ተቀብሎ ለማስተናገድ የሥረ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ህገ መንግስት አንቀጽ 12/2/ የቤንሻንጉል ብ/ክ/መ/የሲቪ ል ሰርቪስ አዋጅ ቁ. 29/95 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ነገር ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	71
1283.	ጥቅምት 20/2003	42239	ብሔራዊ ማዕድን ኮርፖሬሽን ኃ/የተ/የግ/ ኩባንያ እና ዳን ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግ/ኩባንያ	10	393	• የሕግ ክርክሮችን በሰበር ማየት /ማስተናገድ/ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-መንግስት ለፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት የተሰጠ ስልጣን (power) ስለመሆኑ • በግልግል ዳኝነት (arbitration) የታየ ጉዳይ ጋር በተያያዘ ተዋዋይ ወገኖች የይግባኝ መብትን ለማስቀረት የሚያደርጉት ስምምነት ጉዳዩን በሰበር ችሎት ከመታየት የማያግድ ስለመሆኑ (ከዚህ ቀደም በሰበር ችሎት የተሰጠው የሕግ ትርጉም የተለወጠ ስለመሆኑ።)	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 80/3 (ሀ), አዋጅ ቁጥር 454/97 አንቀጽ 2 (4), አዋጅ ቁጥር 25/88, የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ. 350(2) 351 እና 356
1284.	ህዳር 18/2004	54990	የኢት/ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና አቶ ማርቆስ አበበ	13	611	የቀበሌ ማህበራዊ ፍ/ቤቶች የገንዘብ መጠኑ ከብር 5000 በታች የሆኑ ማናቸውም የፍትሐብሔር ክርክር ለመመልከት ስልጣን አላቸው ተብሎ በአዋጅ ቁ.361/95 አንቀፅ 50(1) የተመለከተው ድንጋጌ ተግባራዊ መሆን ያለበት የቀረበው ጉዳይ ልዩ ባህሪ እየታየ በጉዳዩ ላይ የሚነሣው የህግ ጥያቄ ውስብስብነት በመመዘኛነት (በመለኪያነት)	አዋጅ ቁ.361/95 አንቀፅ 50(1) አዋጅ ቁ.25/88 አንቀፅ 5(1), 6 አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተይዞ ስለመሆኑ	ቁ.416/96 አንቀፅ 41
1285.	ህዳር 18/2004	55273	አቶ ዘውዱ ግዛው እና ወ/ሮ አየለች ደስታ	13	615	• የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤቶች ሰበር ችሎት በክልል ጉዳዮች ላይ የሰጡትንና መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበትን ውሣኔ ለማረም ስልጣን ያለው ስለመሆኑ የሰበር ስርዓት በባህሪው ከይግባኝ ሥርዓት የተለየ ስለመሆኑና በሰበር ደረጃ ተጨማሪ ምስክሮችንና ማስረጃዎችን አስቀርቦ መስማትና የፍሬ ነገር ጉዳዮችን ተቀብሎ ማስተናገድ አግባብነት የሌለውና • ህገ-ወጥ ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ህገመንግስት አንቀፅ 80(3)ለ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.343(1)
1286.	የካቲት 26/2004	64845	አቶ ሀብቱ ሀጋዚ እና እነ የኮምቦልቻ ግብርና ሙያ ማሰልጠኛ ኮሌጅ (ሁለት ሰዎች)	13	618	የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት ባለው የውክልና ስልጣኑ በዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት የተሰጠን ውሣኔ የለወጠው ከሆነ ጉዳዩ ለፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ችሎት ከመቅረቡ በፊት ለፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 80(3)(ሀ), (2)(4) አዋጅ ቁ.322/95 አዋጅ ቁ.25/88

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አንቀፅ 9(2), 5(2)
1287.	መጋቢት 12/2004	68573	እነ አቶ ጌታቸው ዳየስ /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ሩስያ ከድር	13	623	የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በአንድ ወቅት የሰጠውን የህግ ትርጉም በሌላ ጊዜ በተመሳሳይ ጭብጥ ላይ የተለየ የህግ ትርጉምና የተለየ አቋም መያዙ በቀደመው የህግ ትርጉም መሠረት ዳኝነት የተሰጠበት ጉዳይን እንደገና እንደ አዲስ እንዲስተናገድ ለማድረግ የማያስችል ስለመሆኑ፣	ትርጉም
1288.	ሚያዚያ 9/2004	63014	እነ አቶ ወርቅነህ ከንባቶ (ሁለት ሰዎች) እና የደቡብ ክልል የሥነ ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን	13	359	የሰበር ችሎት ፍሬ ጉዳይ የማጣራት ማስረጃ የመመዘንና የመመርመር ስልጣን የሌለው ቢሆንም በሥር ፍ/ቤቶች ወይም የዳኝነት ስልጣን የተሰጣቸው ሌሎች አካላት መሰረታዊ የሆነ የዳኝነት አካሄድ ስርዓትን ሳይከተሉ፣ መመስረት የሚገባቸውን ጭብጥ ሳይመሰርቱና ጭብጡን የማስረዳት ግዴታ (Buden of proof) ያለበት ተከራካሪ ወገን የማስረዳት ግዴታውን በአግባቡ እንዲወጣ ሳያደርጉና መጣራት ያለበትን (የሚገባውን) ፍሬ ጉዳይ ሳያጣሩ የሰጡትን ውሣኔ በሰበር አይቶ ለማረም ስልጣን ያለው ስለመሆኑ፣	በወ/ህ/አ. 419

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1289.	ሰኔ 22/2004	73549	የዲላ ዩንቨርስቲ እና እነ አቶ የትናየት ጣፋ (ሶስት ሰዎች)	13	621	የፌዴራል መንግስት ተቋማት በአጠቃላይና የከፍተኛ ት/ት ተቋማት በተለይ የራሳቸው የሆነ የእድገት አሰጣጥ፣ የቅሬታ አፈታትና አጠቃላይ አስተዳደራዊ ሥራዎች የሚከናወንበት አግባብ ያለ በመሆኑ በቀጥታ ለመደበኛ ፍ/ቤቶች ጉዳዩ ቀርቦ ውሣኔ የሚሰጥበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 515/99
1290.	መስከረም 24/2004	54697	አዲስ ኢንተርናሽናል አካዳሚ እና እነ አቶ ሃይማኖት አበበ /ዘጠኝ ሰዎች	12	439	• የሊዝ ውል እንዲቋረጥ ሊደረግ የሚችልበት አግባብ እና ሊከተል የሚችለው ውጤት • የሊዝ ውል ጋር በተያያዘ የሚቀርብ የመብት ጥያቄ በአ.አ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች የሚታይ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 455/97 አንቀጽ3/2/ አዋጅ ቁ. 272/94 አንቀጽ 2/7/, 15/1/ /ለ/
1291.	ጥቅምት 4/2004	48316	ወ/ሮ ዘነበች ተመስገን እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	12	444	• ከአዋጅ ውጪ የማይንቀሳቀስ ንብረት ተወስዶብኛል በሚል በቀረበ አቤቱታ መነሻነት የፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ በህጉ አግባብ የሚሰጠው ውሣኔ እንደ ፍርድ ቤት ውሣኔ ሊቆጠር የሚችልና ለአፈፃፀም የሚቀርብ ስለመሆኑ • አንድን ጉዳይ የማየት ስልጣን ከፍርድ	አዋጅ ቁ. 110/87 አዋጅ ቁ. 193/92 አዋጅ ቁ. 572/2000 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ቤት ውጪ ለሆነ አካል የተሰጠ በመሆኑ በዚህ አካል እየታየ ባለበት ተመሳሳይ ወቅት በፍርድ ቤት ሊታይ የማይገባ ስለመሆኑ	ህ/ቁ. 8
1292.	መጋቢት 22/2003	56893	የአቃቂ ቃሊቲ ክፍለ ከተማ አቤቱታና ምርመራ ክስ አቀራረብ ንዑስ የስራ ሂደት እና እነ ወ/ሪት ፍሬህይወት ፍቃዱ /አስራ ሁለት ሰዎች/	12	457	• የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች በአዋጅ ቁ. 67/89 ሥር የተደነገጉ የወንጀል ድርጊቶችን የተመለከቱ ክርክሮችን አይቶ ለመወሰን ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ • ያለ ንግድ ፈቃድ በመነገድ ወንጀል የተከሰሱ ሰዎችን በተመለከተ የቀረበ ክርክርን የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች ለማየት ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ • ሺሻ ጋር በተገናኘ የሚፈፀሙ የደንብ መተላለፍ ወንጀሎችን አይቶ ለመወሰን የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 67/89 አንቀጽ 46 አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41/2/, 52
1293.	ጥር 16/2003	37964	እነ አቶ መሐመድ ሁሴን የእነ አቶ መሐመድ ሁሴን ወራሾች /ሦስት ሰዎች/ እና	12	476	• አንድን ጉዳይ ተመልክቶ ዳኝነት ለመስጠት ሥልጣን የተሰጠው ለሌላ የዳኝነት አካል ከሆነ ፍ/ቤቶች ጉዳዮን የማየት ስልጣን የማይኖራቸው ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ /ሁለት ሰዎች/			• የፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ ስልጣን ሥር የሚወድቅ አይደለም በሚል በኤጀንሲው የተረጋገጠ ጉዳይን ጉዳዩን የማየት ስልጣን ለሌላ የዳኝነት አካል የተሰጠ ነው በሚል ክርክር እስካልቀረበ ድረስ ፍ/ቤቶች ተቀብለው ማስተናገድ የሚችሉ ስለመሆናቸው	ህ/ቁ. 231/1//ለ/, 9/2/, 244/3/ እና 328/3/ አዋጅ ቁ. 110/87 አዋጅ ቁ. 47/67
1294.	ግንቦት 16/2003	51790	እነ ወልዳይ ዘሩ /ስልሳ አንድ ሰዎች/ እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዓ/ህግ	12	482	• በአስተዳደራዊ ጉዳይ የመጨረሻ ውሣኔ እንዲያገኙ በህግ ተለይተው የተቀመጡ ጉዳዮችን በተመለከተ ፍ/ቤቶች የመዳኘት ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ • የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ሠራተኞች አስተዳደር የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሰረት ከሥራ የተሰናበተ ሰራተኛ በየትኛውም የፍርድ አካል ውሣኔ ወደ ሥራ የመመለስ መብት የማይኖረው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 578/2000 አንቀጽ 19/1/ /ለ/ ደንብ ቁ. 155/2000 አንቀጽ 37/1/ /2/
1295.	የካቲት 22/2003	55162	ዩኒሊቨር ፒ.ኤል.ሲ.ፖርት ሰንላይት ሚራል ማርሲ ሳይድ እና	12	473	• የንግድ አሰራር አጣሪ ኮሚሽን ያልተገባ የንግድ ውድድርን በሚመለከት የሚነሳውን ክርክር የመዳኘት ስልጣን ያለው ስለመሆኑ • ከንግድ ምልክት ጋር በተያያዘ አንድ	አዋጅ ቁ. 329/95 አንቀጽ 10/2/ /ሀ/, 11, 15

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ጌት እሸት ዲተርጀንት ማምረቻ እና ማከፋፈያ ኃ/የተ/የግ/ማህበር			ድርጊት ያልተገባ የንግድ ውድድር ነው ሊባል የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 501/98 የንግድ ህግ ቁ. 133
1296.	መጋቢት 6/2003	47682	አም.ኤ ሽሪፍ ኃ.የተ.የግ.ማህበር እና ታደሰ ኃ.የተ.የግ.ማህበር	13	486	• የንግድ አሰራር አጣሪ ኮሚሽን ያልተገባ የንግድ ውድድርን በተመለከተ የሚነሳ ክርክርን የመዳኘት ስልጣን ያለው ስለመሆኑ • የንግድ አሰራር አጣሪ ኮሚሽን ተግባርና ኃላፊነት	አዋጅ ቁ. 329/95 አንቀጽ 10/2/ /ሀ/, 3, 15 አዋጅ ቁ. 501/98 አንቀጽ 49
1297.	ጥቅምት 6/2005	77479	የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቅድስት ሥላሴ መንፈሣዊ ኮሌጅ እና አቶ አሰግድ ሣህሉ	14	224	• አንድ ሰው በፍ/ቤት ክስ አቅርቦ ለማስወሰን የሚችለው ከህግ የመነጨ መብት ያለው መሆኑን በክሱ ውስጥ በዝርዝር በፍሬ ነገር ደረጃ ማመልከት የቻለ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ፣ • ሀይማኖታዊ (መንፈሣዊ) ትምህርት ለመስጠትና ለማሰልጠን በሚል ከሚቋቋሙ ተቋማት ጋር በተገናኘ በተማሪነት ማን እንደሚመለመል፣ ምን ምን መስፈርቶች ሊሟሉ እንደሚገባ፣ የመስፈርቶቹ መሟላትና አለመሟላት	የኢፌዲሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዲሁም በተቋሙ ትምህርት የሚከታተሉ ተማሪዎች ከትምህርት አቀባበል ሂደት ወቅት ሊገልጿቸው ስለሚገቡ የዲሲፕሊን ጉዳዬች ወዘተ በህይማኖት ተቋማቱ የሚወሰን ስለመሆኑና ከዚህ ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ ክርክሮችን መደበኛ ፍ/ቤቶች አይቶ ለመወሰን ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ፣ • የግለሰብ ፍትህ የማግኘት መብት በፍ/ቤቶች ተግባራዊ ሊደረግ የሚችለው በፍርድ ሊያልቁ የሚባቸው ጉዳዬችን በተመለከተ ብቻ ስለመሆኑ፣	
1298.	ጥቅምት 23/2005	43511	እነ የአቶ ዋሲሁን መኮንን ሚስትና ወራሾች /8 ሰዎች/ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	14	228	• የፌዴሬሽን ምክር ቤት የኢፌዴሪ ህገ መንግስትን ለመተርጐም ባለው ስልጣን ተጠቅሞ የሚሰጠው ውሣኔ የመጨረሻና ጉዳዩ በሚመለከተታቸው አካላት መከበርና መፈፀም ያለበት ስለመሆኑ፣ • የፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ ቦርድ የሚቀርብለትን አቤቱታ ህጋዊነት መርምሮ በመወሰን ሂደት ከፊል የዳኝነት ስልጣን ያለው አካል (quasi judicial body) እንደመሆኑ መጠን በህገ መንግስቱ	የኢፌዴሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 62(1),37 አዋጅ ቁ. 251/93 አንቀጽ 3(1),56(1) አዋጅ ቁ. 87/86 አንቀጽ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የተጠበቁትን ፍትህ የማግኘት፣ የመሰማትና በእኩል ሚዛን የመታየት (የመዳኘት) መብት በሚያስከበር መልኩ ክርክሮችን ሊያስተናግድና ሊወስን የሚገባ ስለመሆኑ፣	8,9 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 337, 336, 339
1299.	ሕዳር 3/2005	75034	አዲስ አበባ ከተማ ፍትህ ቢሮ እና አቶ መኮንን ተክሉ	14	234	የአቃቤ ህግ ሙያን በሹመት የሚያከናውኑ ሰዎች ጋር በተገናኘ ቅጥር፣ ዝውውርና የደረጃ እድገትን አስመልክቶ የሚቀርብ አቤቱታን አይቶ ለመወሰን ስልጣን የተሰጠው አካል የአቃቤያነ ህግ አስተዳደር ጉባኤ ስለመሆኑና መደበኛ ፍ/ቤቶች ጉዳዩን ለማየት ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ፣	ደንብ ቁ.24/99 አንቀጽ 46(3), 41, 44, 2 (4) አዋጅ 568/2000 አንቀጽ 2(7),3,10(1), 4,5 የአ/አ ከተማ አስተዳደር የመንግስት ሠራተኞች አዋጅ ቁ.6/2000 አንቀጽ 2(5)(ሐ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1300.	ሕዳር 5/2005	75788	እነ አቶ በረከት ኃ/ኪሮስ (ሶስት ሰዎች) እና አቶ ጎይቶም ኃ/ኪሮስ	14	238	• የፍ/ቤቶች የግዛት ስልጣን በዋነኛነት መሠረት የሚያደርገው ለክርክሩ ምክንያት የሆነው ጉዳይ የተፈጠረበት ቦታ ለተከራካሪ ወገኖች የሚኖረውን አመቺነት ሲሆን የሥረ ነገር ስልጣን መሠረት የሚያደርገው ለክርክሩ ምክንያት የሆነውን ጉዳይ ይዘት፣ የተከራካሪ ወገኖችን መብትና ጥቅም ክብደትና መጠን እንዲሁም የጉዳዩን የውስብስብነት ደረጃ ስለመሆኑ፣ • ፍርድን የማስፈፀም ጉዳይ በስረ ነገር ክርክር ተረጋግጠው የፍርድ ሀይል ያገኙትን የተከራካሪ ወገኖች መብቶችና ግዴታዎች በሥነ ሥርዓት ህጉ የተደነገገውን የአፈፃፀም ስርዓት ተከትለው እንዲፈፀሙ ከማድረግ ውጪ አዲስ መብትና ግዴታ የሚቋቋምበት ሂደት ስላለመሆኑና የማስፈፀም ስልጣን በመርህ ደረጃ የፍ/ቤቶች የሥረ ነገር ስልጣንን የሚከተል ስለመሆኑ፣ አስፈላጊ እና ተገቢ በሆኑ ሁኔታዎች ሥረ ነገሩን የወሰነ ፍ/ቤት በአፈፃፀም ጉዳዮችን በውክልና የሥረ ነገር ስልጣን • ለሌለው ፍ/ቤት ሊያስተላልፍ	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 5(2) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 371, 372, 9, 10

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመቻሉ፡	
1301.	ታህሳስ 3/2005	81963	አቶ አስፋው ጉደታ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	14	242	የፌዴራል መንግስት ጊዜያዊ (የኮንትራት) ሠራተኞች ቅጥር ጋር በተገናኘ በሠራተኛ እና በቀጣሪው መካከል የሚነሱ ክርክሮችን በተመለከተ የመደበኛ ፍ/ቤቶች ጉዳዩን በቀጥታ ክስም ሆነ በይግባኝ ለማስተናገድ ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.515/99 አንቀጽ 22(3) ,2(1) የፌዴራል መንግስት ጊዜያዊ የኮንትራት ሰራተኞች ቅጥር አፈፃፀም መመሪያ
1302.	ጥቅምት 9/2005	80005	የመድሃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ እና አቶ ቦጋለ ዱንፋ	14	245	በአዋጅ ቁ. 515/1999 መሠረት የተቋቋመና የሚተዳደር የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤት ሠራተኞች የሚያቀርቡትን ክርክር በተመለከተ ተቋሙ በራሱ ገቢ የሚተዳደር በመሆኑ ምክንያት አዋጅ ቁ. 377/96 ን መሠረት በማድረግ ጉዳዩን የመደበኛ ፍ/ቤቶች ለማየት ስልጣን አላቸው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 377/96 አዋጁ ቁ. 515/99 አዋጅ ቁ. 553/99 አንቀጽ 6(1), 14(2)(ለ) አዋጅ ቁ. 545/99

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1303.	ጥር 2/2005	83425	አብጀታ ሻላ ሶዳ አክሲዮን ማህበር እና አብጃታ ሶዳ አሽ መሠረታዊ ሠራተኛ ማህበር	14	248	• የግል ድርጅት ሠራተኞች የጡረታ መብት ጥያቄ ጋር በተያያዘ የሚቀርብ ክርክርን ለማየት ስልጣን ያለው አካል የግል ድርጅት ሠራተኞች ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ስለመሆኑ፣ • የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በህግ የዳኝነት ስልጣን የተሰጣቸው አካላት የቀረበላቸውን ጉዳይ በህጉ አግባብ ያስተናገዱና ውሣኔ የሰጡ መሆኑን የማረጋገጥና የመቆጣጠር ኃላፊነትና ስልጣን ያለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.9,231 አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 10(22) አዋጅ ቁ. 454/97 አንቀጽ 2(1) የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80(3)(ሀ) አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 142, 147 አዋጅ ቁ. 345/95 አዋጅ ቁ. 209/55 አዋጅ ቁ. 715/2003 ደንብቁጥር20

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							2/2003
1304.	የካቲት 28/2005	81934	የአቃቂ ቃሊቲ ክ/ከተማ ወረዳ 5 ንግድና ኢንዱስትሪ ጽ/ቤት እና 50 አለቃ ታምራት ከበደ	15	379	ከንግድ ምዝገባ ፈቃድ ጋር በተገናኘ የሚነሱ የፍሬ ነገር ክርክሮችን የመደበኛ ፍ/ቤቶች አይተው ለመወሰን ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 686/2002 አንቀጽ 61
1305.	መስከረም 22/2006	86817	የኢትዩጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና ግሎሪ ኢትዩጵያ አስጎብኝና የጉዞ ወኪል ኃ.የተ.የግል ማህበር	15	382	ከአስጐብኚና የጉዞ ወኪል የንግድ ሥራ ፈቃድ ጋር በተያያዘ ከቀረጥና ታክስ ነፃ የሚገቡ መኪኖችን በተመለከተ የሚቀርብ ክርክርን መደበኛ ፍ/ቤቶች በቀጥታ ክስ ለማስተናገድ የሥረ ነገር ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 622/2001 አንቀጽ 87(1), (5), (9), (10), ደንብ ቁጥር 146/2000
1306.	ጥቅምት 21/2006	89530	ቲኤንቲ ኮንስትራክሽንና የንግድ ስራዎች ድርጅት እና አቶ እያዩ ደጀኔ	15	386	የክርክሩ ገንዘብ መጠን ከአምስት ሺህ ብር በታች በመሆኑ ምክንያት ብቻ ከአሰሪና ሰራተኛ ጉዳይ ጋር በተገናኘ የሚቀርብን ክርክር የቀበሌ ማህበራዊ ፍ/ቤቶች አይተው ለመወሰን ስልጣን አላቸው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀጽ 138, 142 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 9(1), 231(1)(ለ), አዋጅ ቁ. 416/96 አንቀጽ 41(1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1307.	ሕዳር 16/2006	90737	የንጋት ኮከብ ሸማቾች ኃ/የተ የግል ማህበር እና እነ አቶ የሴፍ እንድሪስ (አስር ሰዎች)	15	389	ከህብረት ሥራ ማህበራት ጋር በተገናኘ የማህበር የሥራ ኃላፊዎችን በተመለከተ ገንዘብ አጉድለዋል በማለት ገንዘቡ እንዲከፈል ማህበሩ በኃላፊዎቹ ላይ የሚያቀርበው ክስ አስቀድሞ በእርቅ ካልተቻለ ደግሞ በሽምግልና ሊታይ የሚገባው እንጂ በቀጥታ በመደበኛ ፍ/ቤት ክስ ሊቀርብበት አይችልም ለማለት የማይቻል ስለመሆኑና መደበኛ ፍ/ቤቶች ጉዳዩን አይተው ለመወሰን ስልጣን ያላቸው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 147/91 አንቀጽ 49(1-4), 47(1), 26(2), 39(1)(ለ)(ሐ), 152 አዋጅ ቁጥር 402/96 አንቀጽ 46 ደንብ ቁጥር 106/96 አንቀጽ14(ሀ)(ሐ)(መ)
1308.	ሕዳር 6/2006	90920	ዓባይ ኢንሹራንስ አ.ማ እና አቶ አለማየሁ አሰፋ	15	394	አንድን ክርክር በማስተናገድ ላይ ያለ የክልል ፍ/ቤት በፌዴራል መንግስት የተመዘገበ ተቋም (ድርጅት) አግባብነት ያለው የጣልቃ ገብ አቤቱታ በቀረበለት ጊዜ ጉዳዩን ጣልቃ ገቡን ወደ ክርክሩ በማስገባት አይቶ ለመወሰን ስልጣን የሌለው በመሆኑ ክርክሩ ጣልቃ ገብን ባካተተ መልኩ ለማየት ወደሚችለውና ስልጣን ላለው ፍ/ቤት ጉዳዩ ቀርቦ ሊታይ የሚገባ መሆኑን	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 5(6),14 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 80(4) የኦሮሚያ ብሔራዊ ክልላዊ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ገልፆ መዝገቡን መዝጋትና ተከራካሪዎችን ማሰናበት የሚገባ ስለመሆኑ፣	መንግስት ህገ መንግስት አንቀጽ 64(4) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 9, 231(1)(ለ)
1309.	መጋቢት 28/2005	83169	ፕሮፌሰር አደም ዓሊ አህመድ እና አዳማ ጠቅላላ ሆስፒታልና ሜዲካል ኮሌጅ ኃ/የተ/የግል ማህበር	15	110	በአንድ ጉዳይ ተከሣሽ የሆነ ወገን የተከሣሽ ከሣሽነት ክስ ካቀረበ ፍ/ቤቱ ከቀረቡት ክሶች መካከል በሥረ-ነገር ስልጣኑ ሥር ያሉትን መርጦ ለማየትና ከሥረ-ነገር ስልጣኑ በላይ የሆነውን ጉዳይ ስልጣን ላለው ፍ/ቤት ይቅረብ በማለት የከሣሽን ክስና የተከሣሽን የተከሣሽ ከሣሽነት ክስ ተነጣጥለው እንዲታዩ በማድረግ የሚሰጠው ትዕዛዝ ተገቢ ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 30(1)¸324(1)(ሀ),215(2)¸17(3)
1310.	የካቲት 12/2005	80202	እነ አቶ ሐጎስ ሽጎዕ (ሁለት ሰዎች) እና የመሸነ ከተማ ማዘጋጃ ቤት	15	129	አንድን ጉዳይ አስመልክቶ በፍርድ ሊወሰን የሚገባው እስከሆነና ጉዳዩን ለማየት በህግ በግልጽ የዳኝነት ስልጣን የተሰጠው ሌላ አካል እስከሌለ ድረስ ጉዳዩ በቀጥታ በፍ/ቤት ቀርቦ ሊስተናገድና ውሣኔ ሊሰጥበት የሚችልና የሚገባ ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37(1), 79(1) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 4

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1311.	ሰኔ 3/2005	85718	አቶ ቴዎድሮስ አማረ እና አቶ አዲሱ ፍሰሃ	15	165	አንድን ጉዳይ ለማየት በህግ ስልጣን በሌለው ፍ/ቤት ታይቶ የተሰጠ ውሣኔ በይግባኝ ታይቶ እንዲታረም ካልደተረገ በቀር በጉዳዩ ላይ አስገዳጅነት ያለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 212
1312.	መጋቢት 25/2006	95033	አቶ ስንታየሁ ተፈሪ እና ወ/ሮ ማርታ በቀለ	16	54	በአንድ ክርክር ሂደት ወደ ክርክሩ እንዲገባ የተደረገ ተከራካሪ ወገን ጉዳዩን የፌዴራል የሚያደርገው የነበረ ሁኖ እያለ ክሱን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው ፍርድ ቤት ስልጣን ሳይኖረው ስረ ነገሩን አስተናግዶ ዳኝነት ከሰጠ በኂላ ይኼው ተከራካሪ ወገን በይግባኝ ደረጃ በነበረው ክርክር የተሠጠውን ዳኝነት ተቀብሎ ከወጣ በኂላ በሌሎች ጉዳዩን የፌዴራል ሊያደርጉ በማይችሉ ተከራካሪ ወገኞች መካከል የተሰጠው ውሳኔ ከመነሻውም የፌዴራል ጉዳይ ነው ብሎ መወሰን አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ሕ/ቁ 43(1)፣ አዋጅ ቁ.25/88
1313.	መጋቢት 8/2006	93220	ግርማ አያሌው ዋልታንጉስ እና የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ምክር ቤት	16	277	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ሰበር ሰሚ ችሎት ማስረጃ የመመዘን እና ፍሬ ጉዳይን የማጣራት ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ፣	የአ.አ ከተማ አስተዳደር ቻርተር አዋጅ ቁጥር

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							361/95 አንቀጽ 42(2)
1314.	መጋቢት 28/2006	93358	አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ማርች ፕሮጀክት እና እነ ቤተልሔም ሽፈራው (ሶስት ሰዎች)	16	281	በመንግስት በጀት በከፊልም ሆነ በሙሉ የሚተዳደሩ መስሪያ ቤቶች ውስጥ የሚፈጠሩትን የመብት ጥያቄዎች መመራት ያለበት በመንግስት ሰራተኞች አዋጅ መሆን አለበት፡፡	-በአዋጅ ቁጥር 377/1996 አንቀጽ 3 (2)(ሠ) ፤ አዋጅ 515/1999 አንቀጽ 3 በአዋጅ 650/2001፤ ደንብ ቁጥር 214/2003 እና 210/2003
1315.	ሐምሌ 29/2006	96216	አቶ ተክለብርሃን ዘገየ እና እነ አቶ ሽምሰዲን አክመል (አራት ሰዎች)	16	285	ከከተማው አስተዳደር አስፈፃሚ አካላት የመቆጣጠር ስልጣን እና ተግባር ጋር እንዲሁም የከተማው አስተዳደር ከሚያስተዳድራቸው የመንግስት ቤቶች ጋር እና የከተማው አስተዳደር አካልም በተከሳሽነት በሚቀርብበት ጊዜ የስረ ነገር ስልጣን የከተማው ፍርድ ቤቶች	መመሪያ ቁጥር 4/2004 አዋጅ ቁጥር 361/1995 ፤ የተሻሻለው የአዲስ አበባ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ፣ በአንድ ክስ ውስጥ ብዙ አቤቱታዎች ቀርበው ከነዚሁ በከፊል ዋናውን ክስ የሚመለከቱ በከፊል ደግሞ ዋናውን ክስ መነሻ አድርገው ቅርንጫፍ ነገሮችን የሚመለከቱ በሆነ ጊዜ የፍርድ ቤቱ ስልጣን የሚወሰነው ከፍተኛ ግምት ያለውን አቤቱታ መሰረት አድርጎ በመከተል ስለመሆኑ፣	ከተማ ቻርተር አንቀጽ 41(1) (ለ) እና (ረ) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 17(2)
1316.	ሐምሌ 29/2006	97372	ማም ኢንዱስትሪ ኃላ/የተ/የግል/ማህበር እና እነ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን (ሁለት ሰዎች)	16	289	ከጉምሩክ ሥነ ሥርዓት ጋር በሚሰጡ አስተዳደራዊ ውሳኔዎች ቅር የተሰኘ ሰው ለባለስልጣኑ አቤቱታ አጣሪ ቡድን ከዛም ለግብር ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ በየደረጃው ሳያቀርብ በቀጥታ ጉዳዩ በመደበኛ ፍ/ቤት እንዲታይለት የሚጠይቅበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀፅ 89(2) እና ንዑስ አንቀፅ 3(ሐ)፣ አንቀፅ 89(2)(3)(ሐ)፣(5) እና (6)
1317.	ሐምሌ 26/2004	75560	ወ/ሮ ኪሮስ ገ/ማርያም እና አቶ ገብረስላሴ ኃይሌ	17	252	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍ/ቤቶች ጋብቻን በተመለከተ የባልነት ወይም የሚስትነት የምስክር ወረቀት ከመስጠት	አዋጅ ቁጥር 408/1996 አንቀፅ 2

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ባለፈ በማስረጃው ላይ ክርክር ከተነሳበት ወይም የጋብቻ መኖር አለመኖርን ለመወሠን የስረ ነገር ሥልጣን ያልተሠጣቸው ሥለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 361/1995 አንቀጽ 41/1/ /ሸ/
1318.	ሐዳ 10/2007	98541	አቶ አለማየሁ ኦላና እና የተባበሩት መንግስታት የልማት ድረጅት/UNDP/	17	258	የዲፕሎማቲክ ግንኙነቶችን ስምምነት ልምድን ለማክበር ሲባል የውጭ ዲፕሎማቲክ ሚሲዮኖችና ኢትዮጲያዊያን ሠራተኞቻቸው የሚያደርጉት የቅጥር ግንኙነት ላይ የአሰሪና ሰራተኛ ሕግ ተፈፃሚ የመይሆን ስለመሆኑ፡- የተባበሩት መንግስታት አካል የሆነ ድረጅት የተባበሩት መንግስታት ጥቅምና የተለየ ከለላን በተመለከተ በተደነገገ ሥምምነት በማኛኛውም የመንግስት ፍ/ቤቶች ተከሶ መቅረብ የሌለበት ሥለመሆኑ፡- አፈፃፀም በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ ትርጉም እንዲኖረው በማድረግ ውጤት ያለውና በተገቢው መንገድ መፈፀም ያለበት መሆኑ የሚታወቅ ቢሆንም ለማንኛውም ጉዳዮች ይሰራል ተብሎ ድምዳሜ ላይ መድረስ የማይቻል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 3/3(ሀ) የተባበሩት መንግስታት ቻርተር አንቀፅ 105 ከተባበሩት መንግስት ጥቅምና የተለየ ከለላን በተመለከተ የተደነገገው ሥምምነት አንቀፅ 2/2/ እና 3 የፍ/ሥ/ሥ/ሕ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ቁ 212
1319.	ጥቅምት 20/2007	99717	አቶ ሲሳይ ይማነ እና አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ	17	262	የከፍተኛ ትምህርት ተቋም መምህራን ትምህርት ለመማር ከአሰሪያቸው ተቋም ጋር የሚያደርጉትን ውል አፈፃጸምና ከውሉ ጋር ተያያዥ ባላቸው ጉዳዮች ላይ የሚነሱ ክርክሮችን ለማየት ስልጣኑ ያላቸው	የፌደራል ፍርድ ቤቶች ስለመሆናቸው ፣ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 79(1) የፌድራል የመንግስት ሠራተኞች አዋጅ ቁጥር 515//1919 አንቀፅ 75(5)(6)
1320.	የካቲት 19/2007	105962	እነ ቢ.ኤም.ጂ ኃ.የተ.የግል ማህበር (ሁለት ሰዎች) እና ፕሮፌሰር በደግ በቀለ	17	266	በክልል በተነሳ ግምት በሌለው የመንገድ ይከፈትልኝ ጥያቄ ላይ ከተከራካሪ ወገኖች መሃል አንደኛው በፌዴራል መንግስት የተመዘገበ ማህበር ከሆነ ጉዳዩ በፌዴራል የፍ/ቤቶች ስልጣን ስር፣በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት የስረ ነገርሥልጣን ስር የሚወድቅ ሲሆን የክልሉ ዞን ከፍተኛ	አዋጅ ቁጥር 25/88 አንቀፅ 5(2) እና 5(6)፣ አንቀፅ 14 በኦሮሚያ ክልል ህገ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ፍ/ቤት በውክልና ስልጣኑ ጉዳዩን የሚመለከት ስለመሆኑ	መንግስት አንቀጽ 64(3) እንዲሁም በክልሉ ፍርድ ቤቶች ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 141/2000 አንቀጽ 27(4)
1321.	መጋቢት 15/2007	99375	አቶ አምባቸው አለሙ እና እነ የካ/ክ/ከተማ/ወ/01 አስተዳደር(አራት ሰዎች)	17	270	የአዲስ አበባ መስተዳደር አስፈፃሚ አካላት በሌላ ሰው ንብረት ላይ ጉዳት አድርሰዋል ካሳ ይክፈሉ ተብሎ የሚቀርብ ክስን በተመለከተ የማየት የስረ-ነገር ስልጣን ያላቸው የፌዴራል ፍ/ቤቶች ስለመሆናቸው፡-	አዋጅ ቁጥር 361/1995፣ አዋጅ ቁጥር 408/1996 አዋጅ ቁጥር 25/88
1322.	መጋቢት 30/2007	104511	እነ አቶ ዳኜ ሃይሉ(ሁለት ሰዎች) እና እነ አለም ሰገድ ሃብታሙ (ሁለት ሰዎች)	17	273	የክርክሩ አጠቃላይ ይዘት የዕቁብ ገንዘብ ይከፈለኝ ጥያቄን መሰረት አድረጎ የቀረበ በንግድ ህጉየተመለከቱትን አግባብነት ያላቸው ድንጋጌዎችን አተገባበር ለመመርመር የሚያስችልና ቼክ እንደተራ ማስረጃነት ሆኖ በክርክር ወቅት በቀረበበት ጊዜ ጉዳዩ የፌደራል ነው ተብሎ	አዋጅ ቁጥር 25/1988

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማይወሰድ ሥለመሆኑ፡-	
1323.	ሚያዚያ 14 ቀን 2007	97083	ገአትኮ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና የትግራይ ክልል መንገድ ሥራዎች ኢንተርፕራይዝ	18	326	አንድ በፌደራል መንግስት የተመዘገበ የንግድ ድርጅት በክልል ቅርንጫፍ ከፍቶ የንግድ ሥራ መሰራቱና ቅርንጫፍ በክልሉ ንግድና ኢንዱስትሪ ፅ/ቤት መመዝገቡ በፌደራል መንግስት የተቋቋመ የንግድ ድርጅት በመሆኑ ላይ የሚያሳድረው ለውጥ የሌለ ሥለመሆኑና ድርጅቱ ተካፋይ የሆነበትንም ክርክር በዳኝነት አይቶ ለመወሰን ሥልጣኑ የፌደራል ፍርድ ቤቶች ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 686/2002 አንቀፅ 6/2/ /3/ /4/ ፣ አንቀፅ 5/2/ አዋጅ ቁጥር 25/1988/6/ የኢ.ፌ.ድ.ሪ ህገመንግሥት አንቀፅ 80/2/ /4/
1324.	ሚያዚያ 1 ቀን 2007 ዓ.ም	100290	ወ/ሮ መሠረት አለማየሁ እና እነ ወ/ሮ እመቤት ሙሉጌታ /ሁለት ሰዎች/	18	330	የግለሰብ ዓለምአቀፍ ህግን / private international law/ የሚመለከቱ ጉዳች ለማየት የስረ ነገር ስልጣን ያለው የፌደራል ከፍተኛ ፍ/ቤት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 25/1988 /እንደተሻሻለ/ አንቀፅ 11/2/ /ሀ/
1325.	ሰኔ 19 ቀን 2007 ዓ.ም	97009	አቶ ኤልያስ አዳሙ /ሁለት ሰዎች/ እና የኢ/ትወንጌል ብርሃን ቤተ/ክርስቲያን	18	335	የአንድ የእምነት ተቋም አስተዳደራዊ ስራዎችን ለማከናወን የተሰጠ ሹመትና የሽረት ጉዳይ ከሀይማኖት ተቋሙ መሰረታዊና ተፈጥሯዊ ባህሪ ተነጥለው ለብቻቸው ሊታዩና ሊወሰኑ የማይችሉ	የኢ.ፌ.ድ.ሪ ህገመንግስት አንቀፅ 11 እና 37

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በመሆናቸው በፍርድ ሊወሰኑ የማይገባቸው ስለመሆኑ፣	
1326.	ሠኔ 19 ቀን 2007 ዓ.ም	99071	ወ/ሮ አብረኸት ድክሪያ እና እነ ወ/ሮ ፋጡማ ጀማል	18	355	ፍርድ ቤቶች በአስተዳደር ክፍል የተሰጠ የቤት ካርታ የተሰጠበት ወይም የተሻረበት ስርዓት እና አስተዳደራዊ ውሳኔው ህግና መመሪያ ያገናዘበ መሆን አለመሆኑን በማጣራት ውሳኔ የመስጠት ሥልጣን ያላቸው ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ 1196፣የ.ኢ.ፌ.ድ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 32

11.የንብረት ህግ

11.1 ለረዥም ጊዜ በመንግስት አስተዳድር ሥር የቆዩ ቤቶችን በተመለከተ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1327.	ሚያዚያ 18/1999	14095	የኪራይ ቤቶች አስተዳድር ድርጅት እና የአቶ ሰለሞን ወረዳ ወራሽ	4	77	ለረጅም ጊዜ በመንግስት እጅ የነበረ ቤትን በተመለከተ ባለቤት ነኝ የሚል ወገን ቤቱ በአዋጅ ቁጥር 47/67 የተፈቀደለት መሆኑን ወይም ያላግባብ ከአዋጅ ውጪ ተወስዶባኛል የሚል ከሆነም ጥያቄውን ለሚመለከተው አካል አቅርቦ ውሳኔ አግኝቶ ባለመብት ስለመሆኑ ማስረዳት ያለበት ስለመሆኑ	የፍታ/ብ/ህ/ቁ 1195 የፍታ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ 33/2 እና አዋጅ ቁጥር 47/67
1328.	ሐምሌ 24/1999	22297	የጀሚ ከተማ የአካባቢ አስተዳደር ጽ/ቤት	6	170	በፍ/ብሔር ክርክር ሂደት ማን ክርክር መጀመርና ማስረዳት እንዳለበትና የተሻለ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ሸዋረገድ አድበር			ማስረጃ ከማቅረብ አንፃር ለማን ፍርድ ሊሰጥ እንደሚገባ በተመለከተ አግባብነት ያላቸውን የህግ መርሆዎች ወደጐን በመተው የሚሰጥ ውሣኔ ተቀባይነት የማይኖረው ስለመሆኑ	
1329.	ሕዳር 23/2000	23608	የኢትዮጵያ ፕራይቬተይዜሽንና የመንግስት ልማት ድርጅት ተቆጣጣሪ እና የአቶ ኑርበዛ ተረጋ ወራሾች	5	300	በፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲም ሆነ በኤጀንሲው ስራ አመራር ቦርድ ቀርቦ ውሣኔ የተሰጠበትን ጉዳይ እንደገና ለማየት ፍ/ቤቶች ስልጣን የሌላቸው ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ.110/87 አንቀፅ 4(1) እና 5(3)
1330.	መጋቢት 18/2000	29860	ወ/ሮ አስናቀች ሲሻው እና እነ ወ/ሮ አሰለፈች ከተማ (አራት ሰዎች)	5	318	በአዋጅ ቁጥር 47/67 መሠረት የባለቤትነት መብት ለመንግስት የተላለፈ መሆኑን እንደመከራከሪያ በማንሳት መሟገት የሚችለው የሚመለከተው የመንግስት አካል እንጂ ግለሰብ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ 47/67 አንቀፅ 13(1)
1331.	መጋቢት 12/2000	31682	አዲስ ከተማ ክፍለ ከተማ መሠረተ ልማትና ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ ዘላለም ይልማ ባልቻ (ሦስት ሰዎች)	5	326	ተወርሰዋል ተብለው በመንግስታዊና ህዝባዊ ተቋማት ቁጥጥር ሥር ያሉ ቤቶች ጋር በተያያዘ ይመለሱልኝ በሚል የሚቀርቡ አቤቱታዎችን መሠረት በማድረግ ፍ/ቤቶች መወረስና አለመውረስን በተመለከተ ማስረጃዎችን መርምሮ ውሣኔ ለመስጠት ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 47/67 አዋጅ ቁ.110/87

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1332.	ግንቦት 9/2000	32376	አቃቂ ቃሊቲ ክ/ከ/ቀ/10/11 አ/ጽ/ቤት እና እነ ወ/ሮ ብዙወርቅ ሽዋንግዛው	5	330	የአዲስ አበባ ከተማ ነክ ፍርድ ቤቶች የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በባለቤትነት የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ላይ የባለቤትነት /የባለቤትነትን መፋለም/ ክርክር በተነሣ ጊዜ ጉዳዩን የማየት የስረ ነገር ስልጣን የማይኖራቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀፅ 41(ረ)
1333.	ሕዳር 3/2000	23608	የኢትዮጵያ ፕራይቬታዜሽና የመንግስት ልማት ድርጅት እና አቶ ኑርበዛ ተረጋ	5	179	• የፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ በሰጠው ውሣኔ ላይ ቅሬታ ሊቀርብ የሚችለው ለኤጀንሲው የስራ አመራር ቦርድ እንጂ ለፍ/ቤት ስላለመሆኑ • የኤጀንሲው የሥራ አመራር ቦርድ የሚሰጠው ውሣኔ የመጨረሻና አሣሪ (Binding) ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.110/87
1334.	ግንቦት 12/2001	38169	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና የወ/ሮ ንጋቷ ዘለቀ ወራሽ አቶ እሸቱ ቦጋለ	5	52	ንብረትነታቸው የመንግስት የሆኑ ቤቶችን በተመለከተ የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ መንግስትን ወክሎ የመከራከር መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ 33(2)
1335.	ታህሳስ 24/2002	45161	እነ እናኑ ጀንበሬ (ሁለት ሰዎች) እና የደሴ ከተማ ቀበሌ 03	5	255	ለረጅም ጊዜ በመንግስት ቁጥጥር ሥር የነበረ ቤትን ይለቀቅልኝ በሚል አቤቱታ የሚያቀርብ ወገን ቤቱ በአዋጅ ቁጥር 47/67 የተፈቀደለት ስለመሆኑ ወይንም	አዋጅ ቁጥር 47/67

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ጽ/ቤት			ከአዋጅ ውጪ ተወስዶብኛል የሚል ከሆነም ለሚመለከተው አካል ጥያቄውን አቅርቦ ውሳኔ አግኝቶ ባለመብትነቱን ሳያረጋግጥ የሚያቀርበው ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
1336.	ጥቅምት 3/2003	48217	ወ/ሮ አባዲት ለምለም እና እነ የዛለአንበሳ ከተማ አስተዳደር ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/	5	248	ቤትና ቦታዬን ያለአግባብ ተነጠቅሁ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ በፍ/ቤት ታይቶ ፍርድ ሊሰጥበት የማይችል አስተዳደራዊ ጉዳይ ነው ሊባል የማይችል ስለመሆኑ	ኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 37 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 4
11.2 የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነትና አጠቃቀምን በተመለከተ							
1337.	ጥቅምት 28/1998	15270	የመቶ አለቃ ተሻገር አስታጥቄ እና አቶ አዊል አው አብዲ	2	19	በከተማ ቦታ ላይ ስለሚኖር መብት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 33(2), 231, (1)(ሀ), አዋጅ ቁ.47/67
1338.	ጥቅምት 16/1998	17712	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ጽ/ቤት እና የወ/ሮ ሳዲያ እስማኤል ወራሾች	2	132	በተሰረዘ የባለሀብትነት ምስክር ወረቀት የሚገኝ የባለሀብትነት መብት ስላለመኖሩ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195(1), 1196 (1)
1339.	ታህሳስ 20/1998	14554	ወ/ሮ ጽጌ አጥናፌ	3	80	ፍርድ ቤት በአስተዳደር አካል የተሰጠ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ባላምባራስ ውቤ ሽበሽ			የባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተርን የመሰረዝ ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ	1808(2),1198(2)
1340.	ሚያዚያ 12/1998	16109	አቶ ከበደ አርጋው እና የኢት/ንግድ ባንክ	4	91	የሽያጭ ውል በሶስተኛ ወገኖች ላይ ውጤት እንዲኖረው ተዋዋዮች ውላቸውን በመዝገብ እንዲፃፍ ከማድረግ የዘለለ ግዴታ የማይጥልባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1587, 1620, 1613, 2878
1341.	መጋቢት 20/1999	19479	ወ/ሮ አመለወርቅ ገለቴ ወራሾች እና እነ አቶ ቢሻው አሻሜ (አራት ሰዎች)	4	67	አከራካሪ የሆነው ቤት የግልም ሆነ የጋራ ቤቱ ያረፈበት ቦታ የመንግስት በመሆኑ ከቤቱ ተነጥሎ እንዲገመትና አስፈላጊም ከሆነ እንዲሸጥ የሚያደርግ ውሣኔ መሬትን የመንግስት ለማድረግ የወጣውን ሕግ የሚፃረር ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ. 47/67
1342.	መጋቢት 18/2000	27548	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና እነ ወ/ሮ ቆፀላ መርሻ (ሁለት ሰዎች)	5	306	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተር አጠራጣሪነቱ በታወቀ ጊዜ ከሚመለከተው አካል ተገቢውን ማብራሪያና ማስረጃ ሳይጠየቅ የሚሰጥ ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1196(1)
1343.	ግንቦት 28/2000	29822	የወረዳ 6 ቀበሌ 02 አስተዳደር ጽ/ቤት	5	310	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት የምስክር ወረቀት ስልጣን ላለው የአስተዳደር ክፍል	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1196(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሮ በቀለች አማረብህ			መመለስና መሰረዝ ጋር በተያያዘ ፍ/ቤቶች የባለቤትነት ደብተሩ እንዳይመለስ በሚል ውሣኔ ለመስጠት የማይችሉ ስለመሆናቸው	
1344.	ሐምሌ 5/1999	22469	የጀጀጋ ደብረ መዊዕ ቅዱስ ሚካኤል ቤ/ክ እና እነ አዳነት መንግስቱ (ሰባት ሰዎች)	6	173	• የህዝብ የሆነ የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ሊረጋገጥ የሚችልበት አግባብ • የቤተክርስቲያንን የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ለማረጋገጥ የባለቤትነት የምስክር ወረቀት ማቅረብ አስገዳጅ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1578
1345.	ጥቅምት 14/2000	22719	የአ/አ ከተማ አስተዳደር ሥራና ከተማ ልማት ቢሮ ተተኪ የመሬት ልማትና አስተዳደር ባለስልጣን እና አቶ ነጋሽ ዱባለ	6	183	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነትን አስመልክቶ በሚመለከተው አካል የሚሰጠው የባለቤትነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ከተሰረዘ በኂላ በቤቱ ላይ መብት ወይም ጥቅም አለኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ ተቀባይነት የማይኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195
1346.	ሕዳር 24/2000	24269	የአዲስ አበባ ከተማ መስተዳደር እና ተክለማሪያም መኮንን	6	185	• ግለሰቦች በከተማ ቦታ የመጠቀም /የመያዝ/ መብት የሚኖራቸው አግባብ ባለው መንግስት አካል /ባለሥልጣን/ ተፈቅዶ ሲሰጣቸው ስለመሆኑ • ከሚመለከተው ባለስልጣን ፈቃድ	አዋጅ ቁ. 292/78 አንቀፅ 7(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ሳይኖር የተሰራ የከተማ ቤት ህጋዊነት የሌለው ስለመሆኑ	
1347.	የካቲት 4/2000	26130	አቶ ገ/እግዚያብሔር ከበደው እና ወ/ት ሰላማዊት ወ/ገብርኤል	6	188	• የከተማ ቦታ በግል ባለቤትነት ሊያዝ የማይችል ስለመሆኑ • ግለሰቦች በመሬት ላይ ሊኖራቸው የሚችለው የይዞታ መብት እንጂ የባለቤትነት መብት ስላለመሆኑ • ከጋብቻ በፊት በአንደኛው ተጋቢ የግል ይዞታ ሥር የነበረ መሬት ላይ በጋብቻ ወቅት የጋራ ቤት የተሰራ እንደሆነ ተጋቢዎቹ በመሬቱ ይዞታም ሆነ በቤቱ ላይ እኩል መብት የሚኖራቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 47/67 የኢ..ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀፅ 40(3) የትግራይ ክልል የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 85
1348.	ታህሳስ 8/2000	27600	ሕብረት ባንክ አክሲዮን ማህበር እና እነ አቶ ጀማል መሐመድ (ሁለት ሰዎች)	6	196	በመያዣ በተያዘ የማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ በማሻሻልም ሆነ ሌሎች አዲስ የሚሰሩ ስራዎች መያዣው የሚያጠቃልላቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.3066
1349.	ሕዳር 24/2000	30101	አቶ ገዛኸኝ አድነው እና እነ ወ/ሮ ዳሳሽ ባይነሳኝ (ሦስት ሰዎች)	6	203	በሌላ ሰው የመሬት ይዞታ ላይ በባለይዞታው ፈቃድ ህንፃ የሠራ ሰው የህንፃውን ግምት ተቀብሎ ህንፃውን ለማስረከብ የማይገደድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1179(1) እና (2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1350.	ህዳር 3/2000	30461	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ ኢሣ መሐመድ	6	206	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን መሬትና ድንጋይ ነክ የሆኑ የተፈጥሮ ሀብቶችን በነፃ መጠቀም የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 80/89 አንቀፅ 6(18)
1351.	መጋቢት 25/2000	33499	አዋሳ እርሻ ልማት ድርጅት እና አቶ ዶቶር ደሌቦ	6	210	ለጊዜው ለመኖሪያነት የተሰጠ ቦታ ላይ ሳያስፈቅዱ ቤት መስራት የተሰራውን ቤት በገንቢው ወጪ እንዲፈርስ የሚያስደርግ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1178(2)
1352.	መጋቢት 23/2000	33711	በቀድሞ ወረዳ 3 ቀበሌ 07 አስተዳደር ጽ/ቤት እና እነ ወ/ሮ ክብርነሽ ቀደመ	6	214	የቤት ባለቤት ሳይሆን ወይም ባልተረጋገጠበት ሁኔታ ለኪራይ የተከፈለ ገንዘብ እንዲመለስ የሚቀርብ አቤቱታ የህግ መሠረት የሌለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1353.	ሚያዚያ 16/2000	33924	ወ/ሮ ገብርኤላ ኒኮላቶማስ እና የኪራይቤቶች ኤጀንሲ	9	28	ከቤት ባለቤትነት ጋር በተያያዘ ክስ የሚያቀርብ ሰው የባለቤትነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ካላቀረበ በስተቀር ሁልግዜም ቢሆን በጉዳዩ ላይ መብት ወይም ጥቅም ሊኖረው አይችልም ብሎ ለመደምደም የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195(1)
1354.	ጥቅምት 18/2001	36320	ወ/ሮ ዘውዴ ገ/ስላሴ እና ወ/ሮ ህይወት ባህታ	9	30	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለሀብትነት ካርታ በማቅረብ ብቻ የሚረጋገጥ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1195

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1355.	ህዳር 9/2001	35003	አቶ አሸናፊ አብዱልቃድር እና እነ ወ/ሮ ሽቶ አብዱራሂም (አራት ሰዎች)	9	43	የማይንቀሳቀስ ንብረት ጋር በተገናኘ የንብረቱ ትክክለኛ ዋጋ ተደርጐ ሊወሰድ የሚገባው ንብረቱን ለመገንባት የወጣው ወጪ (BooK value) ብቻ ሣይሆን ንብረቱ በወቅቱ ለገበያ ቀርቦ ሊያወጣ የሚችለው ዋጋ (market value) ጭምር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1179
1356.	ታህሳስ 21/2001	36638	በላይ አበበ እና እነ አበራሽ ዋቅጅራ (ሁለት ሰዎች)	9	46	ባለመሬቱ ሳይቃወም በሌላ ሰው መሬት ላይ ህንፃ የሰራ ሰው የህንፃው ባለሀብት ሊሆን የሚችልበት አግባብ	ትርጉም
1357.	ታህሳስ 21/2001	36013	ወ/ሮ ዘምዘም ኑሩ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	9	57	በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የመያዣ መብት ያለው ባንክ በንብረቱ ላይ ሊኖረው የሚችለው የመብት አድማስ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 3059/1/, 3088/1/, 3110/ሐ/
1358.	ሐምሌ 9/2001	38666	የኢትዮጲያ ልማት ባንክ እና ባላንባራስ ተስፋዬ ገ/እየሱስ	10	218	ከህግ የሚመነጭ የማይንቀሣቀስ ንብረት ባለሀብትነትን አስመልክቶ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723 ተፈፃሚነት የማይኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1723
1359.	ጥር 3/2001	48850	እነ አቶ ታረቀኝ ገ/ጊዮርጊስ (ሦስት ሰዎች) እና የገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን	10	257	የተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ አፈፃፀም ጋር በተያያዘ የንግድ ድርጅት ሠራተኛ፣ ሥራ አስኪያጅ እንዲሁም ድርጅቱ በወንጀል ጉዳይ ክስ ቀርቦባቸው ኃላፊ ሊሆኑ የሚችሉበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 285/94 አንቀፅ 56(1)(3) አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							609/2001 አንቀፅ 50(ለ)(1),22(1) የወንጀል ህግ አንቀፅ 23(3),34(1)
1360.	ጥር 5/2002	43600	ዳዊት መስፍን እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	10	218	የማይንቀሳቀስ ንብረትን አስመልክቶ የሚቀርብ የመፋለም ክስ በይርጋ ቀሪ ነው (ቀሪ ሆኗል) ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1677,1845,1206,1188-1192
1361.	ሚያዚያ 21/2002	48699	አቶ አምሣለ ጀመሪ እና አቶ ፍርዱ ገበያሁ	10	257	የአዋጅ ቁጥር 47/67 በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተሰጠን ካርታ መሰረት በማድረግ ክሥ ለመመስረት የሚያስችል መብት ወይም ጥቅም የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 47/67
1362.	ሐምሌ 27/2002	48783	ወ/ሮ ሶፊያ ሁሴን እና እነ የአራዳ ክ/ከተማ መሬት አስተዳደር (ሁለት ሰዎች)	10	262	ከማይንቀሳቀስ ንብረት ጋር በተያያዘ የጉዳት ኪሣራን ጉዳት ለሚደርስበት ወገን በመክፈል የመንገድ መተላለፊያ (servitude right) መብት ሊከበር የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1221
1363.	ጥቅምት 16/2003	52496	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስሌጣን እና እነ አቶ ከዴር ኃላጅንሶ /አስራ ሁሆት ሰዎች/	11	251	የመሬት ይዞታ ሆህዝብ ጥቅም ሲባሌ በተወሰዮ ጊዜ ካሣ የሚከፆሆው በተወሰዮው ይዞታ ሊይ ንብረት የነበረ መሆኑ	አዋጅ ቁ. 401/96 አንቀጽ 9/1/,

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዱሁም ንብረቱን ሆመተካት ከሚያስፆሌገው ወጪ ጋር ተመጣጣኝነት ያሇው መሆኑ ሲረጋገጥ ስሇመሆኑ	10 አዋጅ ቁ. 455/97
1364.	ጥቅምት 18/2003	55081	ወ/ሪት ራሔል ሥነ ፀሐይ እና አቶ መስፍን ታምራት	11	255	• አንድ ሰው የንብረት ባለቤት የሚሆነው በጉልበቱ፣ በፈጠራ ችሎታው ወይም በገንዘቡ ንብረትን ያፈራ እነደሆነ ስለመሆኑ • የፍርድ ባለዕዳ የሆነ ሰው ንብረቱ ለፍርድ ማስፈፀሚያነት እንዳይውል አስቦ አካለ መጠን ባልደረሰ ህፃን ልጁ ስም ማዞሩ ብቻ ከኃላፊነት ሊያድነው የሚያስችል ስላለመሆኑና ይህ በመሆኑም ሊፈፀም የሚችል ፍርድ የለም ሊባል የማይችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195, 1196 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 40/2/
1365.	ጥቅምት 30/2003	50810	እነ አቶ ፀጋዬ መሠረት /ሰባ ዘጠኝ ሰዎች/ እና የመንገድ ትራንስፖርት ባለስልጣን	11	257	• መንግስት አንድን የግል ንብረት ለህዝብ ጥቅም በሚወስድበት ጊዜ ሊከተለው ስለሚገባው ሥነ ሥርዓት • ለህዝብ ጥቅም ሲባል ንብረቱ የተወሰደበት ሰው የተሰጠው ግምት ከንብረቱ ዋጋ ጋር ተመጣጣኝ አይደለም በሚል ለፍ/ቤት የሚቀርብ አቤቱታ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1460-1488

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1366.	ሕዳር 30/2005	47139	አቶ የሱፍ ሁሴን እና አቶ አደን አብደላ	11	264	የማይንቀሳቀስ ንብረት ጋር በተያያዘ ህጋዊ ባልሆነ መንገድ ስመ ሃብት ይዞ መገኘት የንብረቱ ባለቤት አድርጐ የማያስቆጥር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195, 1196
1367.	ሕዳር 1/2003	49200	አቶ ጋሻው በጉሰው እና አቶ አለበል መከተ	11	275	መሬት በፍ/ብሔር ግንኙነት የተፈጠረን ዕዳ ለመክፈል ጥቅም ላይ ሊውል የማይችል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 40/3/ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1678/2/
1368.	ግንቦት 15/2003	60720	ወ/ሮ ሄርያ መሐመድ ግርግቦ እና አቶ ሽምሱ የሱፍ	11	288	• የማይንቀሳቀስ ንብረት ሽያጭ ውል በቅን ልቦና የተደረገ ነው በሚል ምክንያት ብቻ በህግ ጥበቃ ሊደረግለት የማይችል ስለመሆኑ • በህግ ፊት በማይፀና ሁኔታ የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት የምስክር ወረቀት የያዘ ሰው ይህንኑ ንብረት ለሌላ ሰው ለማስተላለፍ በውልና ማስረጃ ጽ/ቤት የሚያደርገው የሽያጭ ውል ህጋዊ ነው ሊባል የማይቻል ስለመሆኑ የማይንቀሳቀስ ንብረትን በሽያጭ ለ3ኛ ወገን ለማስተላለፍ መብት ከሌለው ሰው እያወቀ የሽያጭ ውል የፈፀመ ገዢ በቅን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195, 1196, 2882-2884

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ልቦና የተደረገ ነው በሚል የሕግ ጥበቃ የሚደረግበት ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ	
1369.	ሕዳር 8/2004	69291	አቶ ጀማል አማን እና ወ/ሮ ተዋበች ፈረደ	13	423	• የመሬት ይዞታና በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ወገን በውል ለ3ኛ ወገን ሊያስተላልፍ ስለሚችለው የመብት አድማስ • በመሬት የመጠቀም መብት የተላለፈለት ሰው በመሬቱ ላይ ቋሚና ተንቀሳቃሽ ንብረት ያፈራ እንደሆነ ንብረቱን አፍርሶ (ነቅሎ) የመውሰድ መብትን ብቻ ሊያገኝ የሚችል ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 40(3),(4) አዋጅ ቁ.456/97 የኦሮሚያ ብ/ክ/መ/አዋጅ ቁ.130/99 አንቀፅ 6
1370.	የካቲት 22/2004	59504	እነ አቶ እንዳለ ወርቅነህ (ስድስት ሰዎች) እና አቶ ተሸለ ቱኞ	13	433	• በአንድ ንብረት ላይ የጋራ መብት ካላቸው ሰዎች ጋር በተገናኘ የቅድሚያ ግዢ መብት ጥያቄ ሊስተናገድ የሚችልበት አግባብ፣ • የጋራ ባለሃብቶች ከሆኑ ሰዎች መካከል አንዱ ካለበት ያልተከፈለ ዕዳ የተነሣ ንብረቱ የሚሸጥ ቢሆን ሌሎቹ የጋራ ባለሃብቶች ሊሸጥ ያለውን ድርሻ አስገድዶ ለመግዛት የቅድሚያ መብት ያላቸው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1289(1)(2), 1290, 1261, 1388, 1406, 1281

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1371.	የካቲት 28/2004	64014	ዶ/ር ገነት ሥዩም እና እነ ቂርቆስ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 17/18 አስተዳደር ፅ/ቤት (ሶስት ሰዎች)	13	437	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነትን በማረጋገጥ ከሚሰጥ የምስክር ወረቀት (ካርታ ወይም ደብተር) ጋር በተያያዘ በአንድ ወቅት በሚመለከተው የአስተዳደር አካል የተሰጠን የምስክር ወረቀት መሰረት በማድረግ ፍርድ ከተሰጠ በኂላ በሌላ ጊዜ ሰነዱ በአስተዳደር አካሉ መምከን የተሰጠውን ፍርድ በአንድ ጊዜና ሙሉ ለሙሉ ዋጋ የሚያሳጣ ሳይሆን ካርታው በመምከኑ የተጐዳው ወገን የአስተዳደሩን አካል እርምጃ (ውሳኔ) ክርክር ሊያቀርብበት የሚችልና ፍ/ቤቶችም የእርምጃውን አግባብነትና ህጋዊነት ሊያጣሩት የሚችሉት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1195, 1196, 1206 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 40(1)(2)
1372.	መጋቢት 10/2004	57186	ጉለሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 06 አስተዳደር ጽ/ቤት እና ወ/ሮ ከፈሉ ታረቀኝ	13	443	• የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለሀብትነት ጋር በተያያዘ የሚመለከተው የአስተዳዳር አካል አንዴ የሰጠውን የባለሀብትነት ማረጋገጫ ደብተር (የምስክር ወረቀት) በሌላ ጊዜ የሰረዘው እንደሆነ ይኼው ተግባር በፍ/ቤት ክስ ሊቀርብበት የማይችል ወይም የማይስተናገድ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1195,1196

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የአስተዳደር አካል ህጋዊ ምክንያት ሣይኖረው በአንድ ወቅት የሰጠውን የባለቤትነት ደብተር ከሰረዘ ይኸው አካሄድ ህጋዊ አይደለም የሚለው ወገን በፍ/ቤት መብቱን ለማስከበር ክስ ሊያቀርብና ፍ/ቤቱም ጉዳዩን በማስረጃ አጣርቶ ውሣኔ ሊሰጥ የሚገባ ስለመሆኑ፣	
1373.	መጋቢት 10/2004	65140	ወ/ሮ በላይነሽ ቢያድግልኝ እና ወ/ሮ አስቴር ገበሬ	13	447	የኮንዶሚኒየም ቤት እጣ የደረሰው ሰው እዳውን ከፍሎ ያጠናቀቀ ቢሆን እንኳን እጣው ከደረሰው ቀን አንስቶ እስከ አምስት ዓመት ድረስ ለሶስተኛ ወገን በሽያጭ ወይም በስጦታ ለማስተላለፍ የማይችል ስለመሆኑና ከዚህ ጊዜ በፊት ቤቱን አስመልክቶ የሚደረግ ውል ፈራሽ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 370/95 አንቀጽ 14(2) የአ.አ አስተዳዳር አዋጅ ቁ 19/97 አንቀጽ 21 የፍ/ብ/ህ/ቁ 1678,1808(2)
1374.	መጋቢት 10/2004	67011	የወ/ሮ ጣይቱ ከበደ ወራሾች (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ጥሩነሽ ኃየሌ (ሶስት	13	450	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለሀብትነትን አስመልክቶ የሚሰጥ የባለቤትነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ተገቢውን ስርዓት እና ደንብ በመከተል የተሰጠ መሆን ያለበት	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1195-1198

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች)			ስለመሆኑና በተመሳሳይም በአንድ ወቅት የተሰጠን የባለቤትነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ለመሰረዝ አግባብነት ያላቸውን ስርዓቶች በመከተል መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	
1375.	ጥቅምት 22/2005	75414	ወ/ሮ ዋሪቴ ቡቡሳ እና እነ የጎልጆታ ከተማ አስተዳደር (ሁለት ሰዎች)	14	200	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ህጋዊነትና ተቀባይነት ጋር በተናኘ የምስክር ወረቀቱ ሊሰጥ የቻለው የንብረት ባለሀብትነት መብትን ከአንዱ ወገን ወደ ሌላው እንዴት መተላለፍ እንዳለበት በህጉ የተመለከተውን ደንብና ሥርዓት ሳይከተል ስለሆነ የንብረቱ ባለሀብት ስለመሆን የህግ ግምት መውሰጃ የሆነው የባለቤትነት የምስክር ወረቀት ቀሪ ነው፣ ሊሰረዝ ይገባል በማለት የሚቀርብ አቤቱታ በፍ/ቤት ሊረጋገጥ የሚችል የዳኝነት ጥያቄ እንጂ ጉዳዩ በፍርድ ሊያልቅ የሚችል አይደለም ለማለት የሚያስችል ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1195,1196
1376.	ሰኔ 21/2005	83060	ገ/ማሪያም ገ/መድህን እና	15	335	የማይንቀሣቀስ ንብረት ሽያጭ ጋር በተገናኘ ንብረትነቱ ከአገር የወጡ ኤርትራዊያን	አዋጅ ቁጥር 334/1995

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ጣፅመ ወ/ስላሴ			የሆነ ቤትን ለማስተዳደር ውክልና የተሰጠው ሰው የመሸጥ ውክልና በባለቤቱ ያልተሰጠ ቢሆንም እንኳን በሚመለከተው የመንግስት አካል በተሰጠ (በተላለፈ) መመሪያ መሠረት ከተወካዩ ቤቱን የገዛ ገዥ ተወካዩ ቤቱን የሸጠለት በሌለው የውክልና ስልጣን ነው በሚል ገዝቶ ስመ ንብረቱ ከተላለፈለት በኂላ የሽያጭ ውሉ ፈርሶ ቤቱ ለባለቤቱ ሊመልስ ይገባል ለማለት የማይችል ስለመሆኑ፣	አንቀጽ 2(1), 4(1), 5(1)(ሀ)
1377.	ሕዳር 19/2006	88084	ወ/ሮ ወጋየሁ ታምሩ እና እነ የወ/ሮ አስካለ ወሰኔ ወራሽ ፍሬዘውድ ጌታቸው (ሁለት ሰዎች)	15	346	• አንድ ሰው ለሌላ ሰው ለማስተላለፍ የሚችለው በህግ ጥበቃ የሚደረግለትንና ያለውን መብት እንጂ የሌላውን መብት ስላለመሆኑ፣ • በህግ ጥበቃ የሚደረግለት መብት ሣይኖር በስሙ የተመዘገበ የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት የምስክር ወረቅተ ከያዘ ሰው ንብረቱን በመንደር ውል የገዛ ገዢ ተገቢውን ማጣራት በማድረግና፣ በጥንቃቁ፣ የገዛና የቅን ልቦና ያለው ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ፣ • የማይንቀሳቀስ ንብረትን በተመለከተ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1195, 1196, 2884, 2882-2884 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 40(1)(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የተሰጠ የባለቤትነት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ደንብና አሰራርን መሠረት ያላደረገ እንዲሁም ከስልጣን ውጪ የተሰጠና በህግ ፊት የማይፀና ስለመሆኑ በማናቸውም ማስረጃ ለማረጋገጥ የተቻለ እንደሆነ በተሰጠው የምስክር ወረቀት የተፈጠረውን የህጉን የህሊና ግምት ማፍረስ የሚቻል ስለመሆኑ፣	
1378.	መጋቢት 13/2006	85979	የሐረር (ደ/ሳ) ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያን እና ወ/ሮ ማንያህልሻል አበራ	15	320	የአንድ እምነት ወይም ሐይማኖት ተከታይ ወይም አማኝ በመሆን በሐይማኖታዊ ተቋሙ ውስጥ የመቃብር ቤት ገንብቻለሁና የቤቱን ግምት ይከፈለኝ በሚል ከሚቀርብ ጥያቄ ጋር በተገናኘ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1179 ድንጋጌ ተፈፃሚ ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1179 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ህገ መንግስት አንቀጽ 11,27 (1-3) UDHR-Art. 18 ICCPR.Art. 18(1)
1379.	መስከረም 20/2006	86049	አቶ ሻፊ አብዱራህማን አብዱ እና ወ/ሮ አንሻ እንድሪስ (ሶሰት ሰዎች)	15	351	ፍርድ ቤቶች ከሣሽ በክሱ ገልፆ በትክክል ዳኝነት የጠየቀበት ጉዳይ በቤት ላይ ያለውን የባለሀብትነት መብት ለማስከበርና የመፋለም ክስ ሆኖ እያለ ክሱ የቀረበው	አዋጅ ቁጥር 47/67 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2257

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በአዋጅ የተወረሰ ቤት ወይም ከአዋጅ ውጪ በባለስልጣን ቃል ትእዛዝ ወይም በቀላጤ የተወሰደን ቤት ለማስመለስስ ነው በሚል ጉዳዩን የማየት ስልጣን የለኝም በማለት የሚሰጡት ውሣኔ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ	
1380.	ግንቦት 7/2006	95538	አብርሃ ሕሉፍ ገሰሰው እና ወ/ሮ ትብርህ ገብረሕይወት	16	200	አንድ ሰው በድልድል ያገኘውን መሬት ሌላ ሰው ሊወስድበት የሚገባው በሕጉ የተመለከቱ ምክንያቶች ሲኖሩ ብቻ ስለመሆኑ	የት/ብ/ክ/መንግስት የገጠር መሬት አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 136/2000 አንቀጽ 31፣5፣12፣14 እና 22 ደንብ ቁ. 48/2000 “ን” በደንብ ቁጥር 48/2000 14፣15፣16 አዋጅ ቁጥር 456/1997

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕገ መንግሰት አንቀጽ 37፣40(3) እና 79
1381.	ሰኔ 3/2006	89148	አቶ ክፍሉ ገ/ማርያም እና ወ/ሮ አስመረት መኮንን	16	208	የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለይዞታ የሆነ ሠው ባለማቋረጥ ለ 15 ዓመታት ግብር በስሙ መክፈሉ ከተረጋገጠ የዚሁ ንብረት ባለቤት መሆን ስለመቻሉ	የፍ/ህ/ቁ 1168(1)
1382.	የካቲት 5/ 2007	96495	የኢትዮ ጅቡቲ ምድር ባቡር ድርጅት እና አቶ ኃይሌ ብሩ	17	315	በአንድ ተቋም ውስጥ ተቀጥሮ ለሚሰራ ሰራተኛ አሰሪው ተቋም ለሰራተኛው ለመኖሪያ የሚሆን ክፍል ከሰጠው እና ሰራተኛው በአሰሪው ተቋም ፍቃድ ተጨማሪ ግንባታ በራሱ ወጪ ከገነባ እና አሰሪው ሰራተኛው እንዲወጣ ካስገደደው አሰሪው ተቋም ሰራተኛው ለተጨማሪ ግንባታ ያወጣውን ወጪ መክፈል ያለበት ወይም ሰራተኛው ተጨማሪውን ግንባታ አፍርሶ የመውሰድ መብት ያለው ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሕ/ቁ. 1446፣1454፣ 1455

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1383.	መጋቢት 1 ቀን 2007ዓ.ም	105092	አቶ ብርሃኑ ከበደ እና አቶ ኢብራሂም ሹካ	18	342	በገጠር የእርሻ ይዞታ የመጠቀም መብትን ከባለይዞታው ጋር የስጋ ዝምድና ለሌለው ሰው ማስተላለፍ የማይቻል ስለመሆኑ የስጦታ አደራረግን አስመልክቶ በፍትሐ ብሔር የተመለከቱ ድንጋጌዎች በገጠር የእርሻ ይዞታ የመጠቀም፣የማስተላለፍ እና አስተዳደር ጋር ተያይዘው ለሚነሱ ክርክሮች ተፈፃሚነት የሌላቸው ስለመሆኑ፡- የፌድራል መንግስት የገጠር መሬት አስተዳደር አጠቃቀም አዋጅ.ቁ 456/1	የኦሮሚያ ክልል የገጠር መሬት አስተዳደር አዋጅ ቁ. 130/1999 አንቀፅ 6
1384.	ግንቦት 13 ቀን 2007 ዓ.ም	109776	እነ ወ/ሮ ይርጋለም እና ወ/ሮ አሰፉ ዘውዴ	18	350	የገጠር መሬት ወራሽነትን በሚመለከት በአንድ ወቅት በቤተሰብ አባልት መመዝገብ ብቻውን የሚችን የእርሻ መሬት በቀዳሚነት የመውረስ መብትን የማያጎናጽፍ ስለመሆኑ በውርስ ለማግኘት ወራሹ አርሶ አድርና ከእርሻ መሬቱ ከሚገኘው ገቢ የሚተዳደር የቤተሰብ አባል መሆን ያለበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ 456/97 አንቀፅ 2 ንዑስ አንቀፅ 5 የኦሮሚያ የመሬት አዋጁ 130/99 አንቀፅ 2 ንዑስ አንቀፅ 13 እና 16

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
11.3 የባለይዞታነት መብትና የሁከት ይወገድልኝ ክርክርን በተመለከተ							
1385.	ሐምሌ 19/1999	27506	እነ ሣሙኤል ውብሸት እና ብዙነህ በላይነህ	6	192	• ሁከት እንዲወገድ በሚል በቀረበ ክስ ላይ ተከሳሽ የሚያነሳው ባለቤትነትን የተመለከተ ክርክር አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ ሁከት ይወገድልኝ በሚል ክስ በቀረበ ጊዜ ፍ/ቤቱ ሊይዝ የሚገባው ጭብጥ ሁከት ተፈጥሯል ወይስ አልተፈጠረም የሚል ጥያቄ አዘል መሆን ያለበት ስለመሆኑ	
1386.	ሕዳር 11/2001	36645	ረዳት ሳጂን አያኖ አንጀሎ እና እነ ወ/ሮ አለሚቱ ጫሌቦ	9	32	አንድ ተከራካሪ ተገቢነት ያለው የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ አቅርቧል ለማለት ለክርክር መንስኤ የሆነው ንብረት በእጅ አድርጎ መገኘትና በዚሁ ንብረት ላይ በእውነት ለማዘዝ እንዲችል የንብረቱ አያያዝ ያልተጭበረበረና በማናቸውም መንገድ ህገ-ወጥ በሆነ ሁኔታ ያልተገኘ መሆን ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1140, 1149(1)
1387.	ግንቦት 27/2001	39940	ወ/ሮ ነጂባ ነጋሽ እና ወ/ሮ ዚያዳ ዴታሞ	9	50	የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ የሚያቀርብ ወገን የሁከት ተግባር ፈጽሟል ከሚባለው ሰው የተሻለ የይዞታ መብት ያለው መሆኑን በቅድሚያ ማረጋገጥ ያለበት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1140, 1149

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ	
1388.	ታህሳስ 7/2001	38228	ሐጂ መሐመድ አወል ረጃ እና እነ አቶ ዲኖ በሺር (ሁለት ሰዎች)	9	41	የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታን ለማቅረብ አቤቱታ አቅራቢው ክርክር የቀረበበት ንብረት ባለሀብትነቱን ሳይሆን ባለይዞታነቱን ብቻ ማስረዳት ያለበት ስለመሆኑ	ትርጉም
1389.	ሐምሌ 30/2001	39539	የአዲስ አበባ አስተዳደር ግብርና ቢሮ እና እነ አቶ አበበ ዓባይ(ዘጠኝ ሰዎች)	9	54	የይዞታ መብት ፍፁም ስላለመሆኑ እና በህግ አግባብ ይዞታው የተወሰደበት ሰው ተገቢ የሆነ ካሣ የመጠየቅ መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1140, 1149(1), (2) አዋጅ ቁ. 7/1986 አንቀጽ 2(5), 21, 22, 24, 23 በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግሥት አንቀጽ 40 (8) አዋጅ ቁ. 455/1997
1390.	ግንቦት 6/2002	43081	አቶ ሣሙኤል ጦኖሮ እና እነ ወ/ሮ አይሻ አርጌሳ (አራት	10	266	በአንድ ቤት ውስጥ ሲኖር ያልነበረ ወይም ቤቱን በእጁ አድርጎ ሲያዝበት ያልነበረ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1149

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች)			ሰው የሚያነሣው የሁከት ይወገድልኝ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
1391.	ሰኔ 28/2002	42861	ወ/ሮ አጤነሽ አበበ እና አቶ ማንተጋፋቶት አጥላው	10	268	በሃይል ቤቴ ተይዞብኛል እንዲለቀቅልኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የሁከት ይወገድልኝ ክስ ነው ሊባል የሚችል ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1206,1149
1392.	ሕዳር 28/2003	49985	ሻለቃ አሰፋ አየለ ደምሴ እና ፍቃዱ ሙሉጌታ	11	272	• ፍ/ቤቶች በሚቀርቡላቸው አቤቱታዎች ላይ ህግን ተፈፃሚ ለማድረግ የቀረበውን የክስ አርእስት ብቻ ሳይሆን ይዘት ጭምር መመልከት የሚገባቸው ስለመሆኑ • ከንብረት ባለቤትነት ጋር በተያያዘ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1149/1/ መሰረት ሁከት የተፈጠረበት ሰው እንዲወገድለት ይዞታው የተወሰደበት ሰው ደግሞ እንዲመለስለት በሚል ዳኝነት የሚጠየቀው አቤቱታ የቀረበበት ንብረት ተገምቶ ተገቢው ዳኝነት ከተከፈለበት በኋላ ስለመሆኑና በጥቅሉ የተፈጠረ ሁከት እንዲወገድ (cessation of interference) እንደሆነ ተቆጥሮ ልክ አቤቱታቸው በገንዘብ የማይገመቱ አቤቱታዎች አይነት ሊስተናገድ የማይገባ ስለመሆኑና የይርጋ ደንብ ተፈፃሚ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1149/2/ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 16, 226/3/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማይሆን ስለመሆኑ	
1393.	ግንቦት 16/2003	62858	ፐዝፋ ይንደር ኢንተርናሽናለ ኢትዮጵያ እና እነ የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ /ሁለት ሰዎች/	11	301	• ተከራይ በይዞታው ያለውን የማይንቀሳቀስ ንብረት አከራይ ባለበት ዕዳ ምክንያት ባለገንዘብ የሆነ ወገን ንብረቱን መረከቡ በተከራዩ ላይ የሁከት ተግባር ፈጽሟል የማያስብል ስለመሆኑ • የተከራዩ እና በንብረቱ ላይ መብት ያለው ባለገንዘብ የሚኖራቸው ተነፃፃሪ መብት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1140 1149 2933/1/ 2899 2931 አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ 6
1394.	ታህሳስ 20/2004	69302	አቶ ሽለማ ነገሰ እና አቶ ፋይሣ መንግስቱ	13	426	• የመሬት ባለ ይዞታ የሆነና በመሬቱ የመጠቀም መብት ያለው ሰው ለሁለት ዓመት ያህል መሬቱን በመተው ከአካባቢው ከጠፋ የመሬት ባለይዞታ የመሆንና በመሬቱ የመጠቀም መብቱ ቀሪ የሚሆን ስለመሆኑ • በገጠር የእርሻ መሬት ላይ አርሶአደሮች ያላቸውን የይዞታና የመጠቀም መብት መደፈር ጋር በተያያዘ የሚነሣ ጥያቄ በ10 ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ አዋጅ ቁ.456/97	የኦሮሚያ ብ/ክ/መ/አዋጅ ቁ.130/99 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 40(4) የፍ/ብ/ህ/ቁ 1677(1)(3), 1845
1395.	ታህሳስ 17/2004	69821	አቶ ጥላሁን ጎበዜ እና	13	430	የገጠር መሬት ባለይዞታነትን በማረጋገጥ የተሰጠ የምስክር ወረቀት የመጨረሻና	የአማራ ብ/ክ/መ/አዋጅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ አቶ መከተ ኃይሉ (ሁለት ሰዎች)			የማይስተባበል ማስረጃ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	ቁ.133/99 አንቀፅ 24(4) ደንብ ቁ.51/99 አንቀፅ 20(4)
1396.	የካቲት 30/2001	70801	ዋት ኢንተርናሽናል ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ወ/ሮ ፎዚያ ቃዲ	13	441	በከሳሽነት የተሰየመ ወገን አንድ ንብረት በአንድ ህጋዊ ተግባር ሳቢያ ወደ እጁ ገብቷል በይዞታዬ ላይ እያለ ሁከት ተፈጠረብኝ በሚል የሚያቀርበው የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ በእርግጥም ሁከት ተፈጥሯል አልተፈጠረም የሚል ጭብጥ በመያዝ ሊስተናገድ የሚገባ እንጂ ክርክር የተነሣበት ንብረት በከሳሹ እጅ እንዴት እንደገባ ወይም ወደ ከሳሹ እጅ ሊገባ የቻለበትን ህጋዊ ተግባር ለመመርመር የሚያበቃ ምክንያት የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1149
1397.	ታህሳስ 16/2004	67691	የቂርቆስ ክፍለ ከተማ ወረዳ 06 አስተዳደር እና ወ/ሮ አለምፀሐይ ወልዴ	13	260	አከራይ የሆነ ወገን ተከራይ ለሆነው ወገን ቤት እንዲለቀቅ በሚል የሚፅፈው ማስጠንቀቂያ ከአከራይና ተከራይ ውልና ግንኙነት አንፃር የሚታይ እንጂ እንደ ሁከት ተግባር የማይቆጠር ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1149(1), 2966(1)
1398.	ጥቅምት 6/2005	79394	አቶ አብደላ ኢብራሒም	14	215	• የመሬት ባለ ይዞታ የሆነ አርሶ አደር	አዋጅ ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና አቶ ኡሶ አብዲ			ይዞታውን ላለበት እዳ ለ3ኛ ወገን በመያዣነት ለመስጠት ወይም በስጦታ የቤተሰብ አባል ላልሆነ ሰው ለማስተላለፍ መብት የሌለው ስለመሆኑ፣ • በህግ እንዲደረግ ያልተፈቀደ እና/ወይም የህግ ክልከላ ባለበት ጉዳይ ላይ የተደረገ ውል ህገ ወጥ ውል በመሆኑ ከመነሻው ውጤት የሌለውና ፈራሽ ስለመሆኑ፣ የውሉ መሠረታዊ ዓላማ በህግ ያልተፈቀደና የተከለከለ ሆኖ ሲገኝ ዳኞች ህገ ወጥ የሆነው ውል በቀረበላቸው ማንኛውም ጊዜ ህጋዊ ውጤትና ተፈፃሚነት የለውም በማለት ለመወሰን • የሚችሉና ህገ ወጥ የሆነውን ውል ውድቅ ለማድረግ በህጉ የተደነገገው የይርጋ ጊዜ ገደብ መቃወሚያ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ፣	130/99 አዋጅ ቁ.89/89 አንቀጽ 2(3) አዋጅ ቁ. 456./97 አንቀጽ 8(2),1)
1399.	ሐምሌ 18/2005	88798	አቶ ሙሉ አብርሃ ገ/ሕይወት እና እነ በአዲስ ከተማ ክፍለ ከተማ የወረዳ 08 አስተዳደር ጽ/ቤት (ሶስት ሰዎች)	15	326	ከመንግስት የተከራየውን ቤት ከአከራዩ ፈቃድ ውጪ ለ3ኛ ወገኖች አከራይቶ ሲገለገል የነበረ ሰው በመንግስት መመሪያ መሠረት ቤቱ ተከራይቶ ሲሰራበት ለነበረው ሰው በመተላለፉ ምክንያት የመጀመሪያው ተከራይ በመመሪያው መሠረት ቤቱ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የተላለፈለት ሰው ላይ የሚያቀርበው የሁከት ይወገድልኝ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	
1400.	የካቲት 12/2005	80241	ጽናት የሆቴል ቱሪዝም ስራዎች ኃ.የተ.የግል ማህበር እና እነ አቶ ዳመነ ነጋ (አምስት ሰዎች)	15	330	•የሁከት ይወገድልኝ ክስ ለማቅረብ የሚቻለው አቤቱታ አቅራቢው ለክርክሩ መነሻ በሆነው ነገር በቀጥታ ወይም በጥበቃ ሥር የሆነ ይዞታ ሲኖረው ስለመሆኑ፣ •የይዞታ ክስ የሚቀርበው ለክርክሩ መነሻ የሆነውን ንብረት በወቅቱ ለመያዝ ምንም አይነት መብት በሌለው ሰው ላይ ስለመሆኑ፣ •የሁከት ይወገድልኝ ክስ የሚያቀርብ ሰው ንብረቱ በይዞታው ሥር የነበረና የሁከት ድርጊት ፈፃሚዉ የኃይል ተግባር በመጠቀም ወይም በሚስጥር ንብረቱን የወሰደበት መሆኑን ማስረዳት ያለበት ስለመሆኑ፣ •የሁከት ተግባር ተፈጥሯል ለማለት ባለይዞታ የሆነው ሰው በይዞታው ሥር በሚገኘው ንብረት እንዳይገለገልበት ሌላ ሰው ጣልቃ ገብቶበት መሰናክል ወይም ሬብሻ የፈጠረበት ስለመሆኑ መረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ፣	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በህግ አግባብ በተደረገ የኪራይ ውል መነሻነት ይዞታን በእጁ ያደረገ ሰው (ተከራይ) ላይ አከራይ የሚያቀርበው የሁከት ይወገድልኝ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	
1401.	ሰኔ 19/2006	94869	አቶ ሙሳ ደገፌ እና አቶ ጥላሁን ደስታ	16	204	ሁከት ፈጥረሀል ተብሎ የተከሰሰ ሰው ሁከት ፈጥረሀል በተባለበት ነገር ላይ በፍርድ የተረጋገጠ መብት ካለው ሁከት ፈጠረ ሊባል ስላለመቻሉ	የፍ/ህ/ቁ 1149(3)
11.4 ንብረት ልዩ ልዩ							
1402.	ታህሳስ 27/1997	10797	ሼክ መሐመድ ሁሴን አላሙዲ እና እነ ወ/ሮ ሻዲያ ናዲም (ሦስት ሰዎች)	3	93	ባለቤቱና መጠኑ ተለይቶ የታወቀውንና ለባለቤቱ እንዲመለስ በወንጀል ጉዳዩ በፍርድ የተወሰነው ገንዘብ እውነተኛ ባለቤት በቀረበ ጊዜ በቀጥታ የሚመKe ስለመሆኑ	
1403.	ሚያዚያ 2/2000	31490	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና ሴርኮ እስራኤላዊያን	5	322	ተከሳሽ የሆነ ወገን ካቀረባቸው የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያዎች መካከል ፍ/ቤቱ አንዱን ብቻ መሠረት በማድረግና ሌሎቹ ላይ ብይን ሣይሰጥ ክሱን ውድቅ ያደረገው እንደሆነ ብይን ባልተሰጠባቸው መቃወሚያዎች ላይ ይግባኝ ማቅረብ የማይጠበቅበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 244,341

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1404.	ሚያዚያ 28/2000	34249	እነ አቶ ዋለልኝ ንጉሱ እና እነ አቶ አለሙ ወንድሙ	5	335	በክርክር ተካፋይ እንዲሆን የሚያስፈልግ ወገንን ተከራካሪ ወገኖች እንዲገባ ያልጠየቁ ቢሆንም ፍ/ቤቶች ይህንኑ ወገን በራሳቸው ተነሣሽነት በክርክሩ ተካፋይ እንዲሆን ማድረግ ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 40(2)
1405.	ሐምሌ 3/1999	22008	የኪራይ ቤቶች አ/ድርጅት እና እነ አቶ ኦላና ጥርቀ (ሦስት ሰዎች)	6	165	መክፈል የማይገባውን የከፈለ ወገን እንዲመለስለት መጠየቅ ስለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.21 64
1406.	ሐምሌ 24/1999	22297	የጀሚ ከተማ የአካባቢ አስተዳደር ጽ/ቤት እና አቶ ሸዋረገድ አድበር	6	170	በፍ/ብሔር ክርክር ሂደት ማን ክርክር መጀመርና ማስረዳት እንዳለበትና የተሻለ ማስረጃ ከማቅረብ አንፃር ለማን ፍርድ ሊሰጥ እንደሚገባ በተመለከተ አግባብነት ያላቸውን የህግ መርሆዎች ወደጐን በመተው የሚሰጥ ውሣኔ ተቀባይነት የማይኖረው ስለመሆኑ	ትርጉም
1407.	ሚያዚያ 14/2000	29005	አቃቂ ቃሊቲ ክፍለ ከተማ መሬት አስተዳደር ጽ/ቤት እና እነ ግርማቸው ይላላ (ሁለት ሰዎች)	6	200	በክፍለ ከተማ ስልጣን ክልል ውስጥ የሚነሱ ክርክሮች ላይ ክፍለ ከተማው ጣልቃገብቶ የመከራከር መብት ያለው ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ. 361/95 አንቀፅ 10(2),30 አዋጅ ቁ. 18/97 አንቀፅ
1408.	ሚያዚያ 14/2000	33831	ሃሰን ኢብራሂም እና	6	218	በህግ በግልጽ የተረጋገጠ መብት እያለ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ኢብራሂም ይመር ሃሰን			በህሊና ግምት ላይ የተመሰረተ ፍርድ መስጠት አግባብ ስላለመሆኑ	
1409.	ሚያዚያ 7/2000	34406	ወ/ሮ መገርቱ ነጋሣ እና እነ ወ/ሮ ፀሃይ ልጋ	6	225	ያላግባብ መበልፀግ ጋር በተያያዘ የሚነሳ የካሣ ጥያቄ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ደንብ ከውል ውጭ በሚደርስ ሃላፊነት ሥር የተመለከተው የይርጋ ዘመን ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2143(1)
1410.	ታህሳስ 2/2001	37297	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ወ/ሮ እታለም ተስፋ	9	36	የጋራ ንብረትን ለመካፈል በሚደረግ ሽያጭ የጋራ ባለኃብት የሆነ ወገን የቅድሚያ ግዥ መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1261(2), 1386 — 1409
1411.	ታህሳስ 2/20001	37298	የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እና ወ/ሮ አለምነሽ ዋቅጂራ	9	39	የጋራ ሀብት የሆነ ንብረት በመያዣ የተያዘ በመሆኑ የቅድሚያ መብት ያለ ቢሆንም የጋራ ባለሀብት የሆነ ወገን ንብረቱ በግልፅ ጨረታ ቀርቦ የሚያወጣውን ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ግማሽ በመክፈል ማስቀረት የሚችል ስለመሆኑ	ትርጉም
1412.	ሐምሌ 22/2000	48048	ወ/ሮ ገብርኤላ ኒካላ ቶማስ ናክሶ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	10	270	• አንድን ንብረት በአደራ ለማስተደደር (ለመጠበቅ) የተረከበ ወገን አደራ ሰጪው ንብረቱ እንዲመለስ በጠየቀው ጊዜ ወዲያውኑ መመለስ ያለበት ስለመሆኑ • ንብረትን በአደራ የሰጠ ወገን ንብረቱ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2781 (1)(2),2779, 2989(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እንዲመለስለት ከመጠየቅ ጋር በተያያዘ በህግ የተቀመጠ የጊዜ ገደብ (ይርጋ)የሌለ ስለመሆኑ	
1413.	ሕዳር 3/2003	48086	እነ ወ/ሮ አሰለፈች ወልደሚካኤል /ሁለት ሰዎች/ እና ቶታል ኢትዮጵያ አክሲዮን ማህበር	11	269	አዋጅ ቁ. 47/67 ከመውጣቱ በፊት የተደረገ የመሬት ኪራይ ውል ህጋዊ አስገዳጅነት ሊኖረው የማይችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 47/67
1414.	ታህሳስ 27/2003	57271	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና ጃዳ ብሩ	11	179	የከተማ መሬት ይዞታን እንዲለቅ የተደረገ ባለይዞታ በተወሰነለት የካሣ መጠን ላይ ካልተስማማ አቤቱታውን ማቅረብ ያለበት በከተማው አስተዳደር ሥር ለተቋቋመ የመሬት ነክ አቤቱታ ሰሚ አካል ስለመሆኑ እና በመደበኛ ፍ/ቤት ጉዳዩ ሊታይ የሚችለው በይግባኝ ብቻ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁጥር 455/97 አንቀጽ 11/2/, /4/
1415.	ግንቦት 15/2003	47526	ዛፍኮ ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ብሔራዊ መሐንዲሶች ስራ ተቋራጭ ድርጅት	11	281	• የማይንቀሳቀስ ንብረት /ህንፃ/ ግንባታ ሥራ ጋር በተገናኘ ተፈፃሚ ስለሚሆኑ ድንጋጌዎች • የሥራ ተቋራጭነት ውል ተፈጽሟል /አለ/ ለማለት የሚቻልበት አግባብ • የግንባታ ሥራ ውል በልዩ ፎርም መደረግ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3019-3040

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						• የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3019-3040 • የግንባታ ሥራ ውል በልዩ ፎርም መደረግ ያለበት ስለመሆኑ	
1416.	ግንቦት 1/2003	63042	የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ሰለሞን ነጋሽ	11	292	ተከራይ ለሆነ ወገን በተከራየው የማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የባለቤትነት ወይም ሌላ መብት አለን በማይሉ 3ኛ ወገኖች አድራጐት ለሚነሳ ሁከት አከራይ ዋስትና እንዲሰጥ የማይገደድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2914/1/, /2/, 2913/1/, /2/ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 158
1417.	ሐምሌ 13/2003	63352	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ ቱሌ አብዶ	11	297	ለህዝብ ጥቅም ሲባል ይዞታውን እንዲለቅ የተደረገ ሰው በመሬቱ ላይ የሰፈረውን ንብረት ለመተካት ከሚከፈለው ካሣ በተጨማሪ በይዞታው ላይ የነበረው ንብረት በመፍረሱ የተነሳ የተቋረጠ ገቢ /የታጠ ጥቅም/ ካሣ ሊከፈል የሚችልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 455/97 አንቀጽ 2/1//ለ/, 7/1/2/ ደንብ ቁ. 135/99
1418.	ግንቦት 15/2003	62293	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና እነ አቶ መስፍን ጀንበሩ /ሁለት ሰዎች/	11	305	ለህዝብ ጥቅም ሲባል በሚመለከተው የአስተዳደር አካል እንዲፈርስ መረጃ የደረሰው በመሆኑ ቤቱን ያፈረሰ ሰው የአስተዳደር አካሉ የዲዛይን ለውጥ አድርጐ ቤቱ ከፈረሰ በኂላ የግለሰቡን ይዞታ /ንብረት/ መፍረስ የማያስፈልግ መሆኑን መግለፁ ካሣ የመክፈል ግዴታውን ቀሪ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማያደርግ ስለመሆኑ አዋጅ ቁ. 322/97 አዋጅ ቁ. 455/97 የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት art. 40/2/	
1419.	የካቲት 22/2003	51034	ታሪክ ጌታቸው እና እነ ወ/ሮ አልጋነሽ ተጠምቀ /ሁለት ሰዎች/	11	309	• አንድ ሰው የሌለውን ነገር ሸጦ በተገኘ ጊዜ ገዢው በህግ ሊያገኝ ስለሚገባው መፍትሔ • በሌለ መብት መሥራት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2884/1/ /2/, 2282-2285, 1716
1420.	ሚያዚያ 24/2004	67631	የአቶ አሰፋ አባዲዮ ባለቤትና ወራሾች እነ ወ/ሮ ፅጌ ሽኔ (ሰባት ሰዎች) እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	13	453	ከአዋጅ ውጪ የተወሰደ ንብረት ነው በሚል ንብረትን ከመንግስት አካል ያስመለሰ ወገን የንብረቱ አመላለስ አግባብነት የሌለው ሆኖ በመገኘቱ ንብረቱ ወደ መንግስት እንዲመለስ ሲወሰን ንብረቱን ያለአግባብ በእጁ ያቆየው ወገን ንብረቱ ያስገኝ የነበረውን ገቢ ወይም የታጣ ገቢ ጭምር የመክፈል ግዴታ የሚኖርበት ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ 572/2000 አንቀጽ 6
1421.	ሚያዚያ 24/2004	69160	አቶ ሶሬሳ ጋሪ እና አቶ አብርሃም ፍቃዱ	13	457	አንድ ጉዳይ ለመፈፀም (ለማስፈፀም) በሚል ምክንያት መነሻነት የሰጠሁትን ገንዘብ ለመመለስ ወይም ለተሰጠበት ዓላማ አላዋለም በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የአደራ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ህግ ጽንስ ሀሳብን መሠረት በማድረግ ሊስተናገድ የማይገባ ስለመሆኑና ጉዳዩን ለማስረዳት የሰው ማስረጃ ማቅረብ የሚቻል ስለመሆኑ፣	
1422.	ሕዳር 17/2005	75343	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ በላይ ሀሰን	14	204	• በአንድ ወቅት የነበረን የተገነባ የመንገድ ደረጃ መነሻ (መሠረት) በማድረግ በመንገዱ ግራ ቀኝ አዋሣኝ በሆነ ይዞታ ላይ ተገቢውን ርቀት በመጠበቅ ንብረትን ያፈራ ሰው በሌላ ጊዜ የመንገዱ ደረጃ ከፍ እንዲል በመደረጉ የተነሣ በአዋሣኝ ይዞታው ላይ ግለሰቡ ያፈራቸው ንብረቶች ላይ ጉዳት የደረሰ እንደሆነ፣ ጉዳት ያደረሰው ወገን ካሣ የመክፈል ኃላፊነት ያለበት (የሚኖርበት) ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 65/1936 አንቀጽ 2(ሀ) አዋጅ ቁ. 66/1936 አንቀጽ 1(ለ) አዋጅ ቁ. 455/1997,የ ኤ.ፌዴሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 40(8)
1423.	ጥር 13/2005	81081	ወ/ሮ ፍሬህይወት መብራህቱ ገ/መድህን እና እነ አቶ መብራህቱ ገ/መድህን /ሁለት ሰዎች/	14	207	• አንድ ሰው የሌላ ሰው ንብረት ይዞ ሲጠቀም ከቆየና ንብረቱን በሚጠቀምበት ጊዜ ንብረቱን ከጥፋት ወይም ከብልሽት ለማዳን ሲል ተገቢውን ወጪ ያወጣ እንደሆነ ይኸው ወጪ በህጋዊ ባለሀብቱ እንዲተካለት ለመጠየቅ የሚችለው ወጪው	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2172(1),2171(1),2168,2169

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የግድ አስፈላጊ ከሆነና በቅን ልቦና የተደረገ መሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ስለመሆኑ፣ • ወጪው በክፉ ልቦና የተደረገ ስለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ግን እቃውን (ንብረቱን) እንዲመልስ የተደረገው ሰው እንዲተካለት የጠየቀውን ወጪ መጠን ዳኞች ሊቀንሱት ወይም ጭራሹንም ሊያስቀሩት የሚችሉ ስለመሆኑ፣ • በንብረቱ (እቃው) ላይ የተደረገው ወጪ «በክፉ ልቦና የተደረገ ነው» የሚባለው ወጪው በተደረገበት ጊዜ (ወቅት) ወጪው እንዲተካለት የሚጠይቀው ሰው ንብረቱን (እቃውን) ለባለቤቱ ለመመለስ ግዴታ ያለበት መሆኑን ያወቅ እንደነበር ወይም ማወቅ ይገባው የነበረና ርትዕም ሲያስገድድ ስለመሆኑ፣	
1424.	ጥር 13/2005	81406	እነ አቶ አህመድ ኢብራሁም (ሁለት ሰዎች) እና አቶ አመሀ ተ/ወይኒ	14	211	• የመኪና ሽያጭ ውል መደረጉን (መኖሩን) ለማስረዳት ሊቀርብ ስለሚገባው የማስረጃ አይነት፣ • የመኪና /ተሽከርካሪ/ ባለሀብትነት (ስመ ሀብት) እንዲተላለፍለት የሚጠይቅ ሰው ሊያቀርባቸው ስለሚገቡና ተቀባይነት	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1186(1),(2),2001(1) ስለ ተሽከርካሪ መለያ መመርመሪያ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስላላቸው ማስረጃዎች • አንድ ግዴታ እንዲፈፀምለት የሚጠይቅ ሰው የግዴታውን መኖር የማስረዳት ሸክም ያለበት ስለመሆኑ፣ • አከራካሪ ሆኖ የቀረበን አንድ ፍሬ ነገር ማስረዳት ስለሚቻልበት የማስረጃ አይነት አግባብነት ባለው ህግ በተለይ የተቀመጠ ግለጽ ድንጋጌ እስከሌለ ድረስ ማናቸውንም ዓይነት ማስረጃ አቅርቦ ጉዳዩን ለማስረዳት ስለመቻሉ፣	ና መመዝገቢያ አዋጅ ቁ.681/2002 አንቀጽ 6(3)(4)
1425.	ሰኔ 04/2006	97464	ወ/ሮ ዘይነብ ጀማል እና እነ የቦሌ ክፍለ ከተማ የዲዛይንና ግንባታ አስተዳደር ጽ/ቤት (ሁለት ሰዎች)	16	213	ጉዳዩ ከይዞታ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት እና ከሰነዶች ጋር የተያያዘ በመሆኑ ብቻ በፍርድ ሊወሰን የሚችል አይደለም ሊባል ስላለመቻሉ፤ እንዲሁም የይዞታ ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ካርታ ወይም ሌሎች ሰነዶች ተወስደውብኛል ተብሎ ክስ በሚቀርብበት ጊዜ የተወሰዱበት አግባብ ህጋዊ መሆን አለመሆኑ በፍርድ ቤት ሊጣራ የሚችል ጉዳይ ስለመሆኑ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
12. ልዩ ልዩ ጉዳዮች							
1426.	ሐምሌ 29/1997	15493	አቶጳውሎስሩምቾ እና ወ/ሮጫልቱመርዳሳ	1	9	በህግ ግምት የሚሸፈንን የፍሬ ነገር ክርክር በሚመለከት ተከራካሪ ወገኖች ባያነሱትም ፍ/ቤቱ ግምቱን ተፈፃሚ ስለማድረጉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845,2024
1427.	ሐምሌ 28/1997	17352	ዋዜማየልብስናሽራምርቶችኃ/የተ/ የግ/ ማህበር እና የነገውሰውትምህርትቤት	1	17	ተገቢውዳኝነትክፍያሳይፈፀምበፍ/ቤትበቀጠለ ክርክርስለሚፈፀምስርዓት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.215,320 (2),207,211(2)
1428.	ግንቦት 16/1998	20036	ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ወ/ሮ ወለተብርሃን ካሣዬ	5	362	ጋብቻ የትዳር ሁኔታ መኖሩን በማስረዳት ለማሳየት /ለማረጋገጥ/ የሚቻል ስለመሆኑና ይህንንም ለማስረዳት ማንኛውም ዓይነት ማስረጃ ሊቀርብ ስለመቻሉ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አንቀፅ 95,96 እና 97
1429.	ሕዳር 24/2000	23334	አደጋ መከላከል እና ዝግጁነት ኤጀንሲ እና እነ አቶ ደበሳ ገለታ/2 ሰዎች/	5	366	የማስረዳት ሸክምን በተመለከተ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 258/1/
1430.	ግንቦት 28/2000	25899	የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ወ/ር ስዩም ካሣ	5	369	የመንግስት ሠራተኛ ጡረታ ከወጣ በኂላ ተመልሶ ደሞዝ በሚያስገኝ የመንግስት ስራ ላይ ከተቀጠረ የቅጥሩ ሁኔታ በጊዜያዊነትም ሆነ በቋሚነት ከደሞዝ	የአዋጅ ቁ. 209/55 አንቀፅ 30(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በተጨማሪ የወሰደውን የጡረታ አበል መመለስ ያለበት ስለመሆኑ	
1431.	ጥቅምት 14/2000	26480	የኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ እና አቶ ቢንያም አለማየሁ	5	372	ፍርድ ቤቶች የመጨረሻ አስተዳደራዊ ውሣኔ የተሰጠባቸው ጉዳዩችን አይተው ለመወሰን ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ	አዲስ አበባ አስተዳደር ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 12/91 አንቀፅ 9(4)
1432.	ሕዳር 26/2000	28883	ግሎባል ሆቴል ኃ/የተ/የግል ማህበር እና ሚስተር ኒኮላ አስፓፓቻት ዚስ	5	375	ከተከራካሪ ወገን አንዱ የውጭ ሀገር ዜጋ ስለሆነ ብቻ ክርክሩ ሁልጊዜ የግለሰብ አለማቀፍ ሕግ ጥያቄ ያስነሳል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀፅ 11(2)ሀ
1433.	ሚያዚያ 14/2000	29005	አቃቂ ቃሊቲ ክፍለ ከተማ መሬት አስተዳደር ጽ/ቤት እና እነ ግርማቸው ይላላ (ሁለት ሰዎች)	5	378	በክፍለ ከተማ ስልጣን ክልል ውስጥ የሚነሱ ክርክሮች ላይ ክፍለ ከተማው ጣልቃገብቶ የመከራከር መብት ያለው ስለመሆኑ	የአዋጅ ቁ. 361/95 አንቀፅ 10(2),30 አዋጅ ቁ. 18/97 አንቀፅ
1434.	ጥር 20/2000	30298	አቶ የሲወንድም አቡሕይ እና አቶ አየነው ማለደ	5	381	ጠፋ የተባለ ሰው በተመለሰ ጊዜ ንብረቶቹ የተሸጡ ከሆነ ለማግኘት መብት የሚኖረው የንብረቶቹን የሽያጭ ዋጋ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 171(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1435.	ሕዳር 4/2001	21214	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ለማ ኩማ (ሦስት ሰዎች)	9	161	የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት መዋቅር ባልተዘረጋባቸው ክልሎች የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤቶች የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤትን ወክለው/ተክተው/ ክርክሮችን ማስተናገድ ያለባቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 139/1//ለ/,154/1/,153,140
1436.	ሕዳር 25/2001	35391	የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና አንበሣ ጫማ አ/ማ	9	163	• የጡረታ መዋጮ በመዘግየቱ ምክንያት በአዋጅ ቁ. 345/95 መሠረት ተጨማሪ ክፍያ ሊከፈል የሚችልበት አግባብ እና • የጡረታ መዋጮ በ2 ዓመት ውስጥ እንደተከፈለ የህግ ግምት ሊወሰድበት የሚችል የክፍያ ዓይነት ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 345/95 አንቀጽ 7(3), 52(1),56 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2024(ሠ)
1437.	ሕዳር 11/2001	37375	አቶ ሽምሱ ከድር አህመድ እና የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የፍትህ ሚኒስቴር	9	166	የጥብቅና ፈቃድን ለማግኘት በህጉ የተቀመጡት መስፈርቶች ራሣቸውን ችለው መታየት ያለባቸው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 199/92 አንቀጽ 8(1)
1438.	ታህሳስ 30/2001	37050	ሻምበል ሁሴን አሊ እና የሱማሌ ክልል ዐ/ሕግ	9	168	በከባድ የወንጀል ጉዳይ የተከሰሱ እና በራሣቸው ወጪ ጠበቃ ለማቆም ያልቻሉ ግለሰቦች በተመለከተ ጉዳዩን የሚያየው ፍ/ቤት የግለሰቦችን በጠበቃ የመወከል ህገ-መንግሥታዊ መብት መከበሩን በቅድሚያ ማረጋገጥ ያለበት ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግሥት አንቀጽ 13 (1)
1439.	ታህሳስ 21/2001	38237	አቶ በርገና ሽፈራው	9	171	ከዘር የወረደ ርስት ነው በሚል የመሬት	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አቶ አብራሃም ሽፈራው(አራት ሰዎች)			ባለቤት ለመሆን የሚቀርብ ክስ ህገ-መንግስታዊ ያልሆነና ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
1440.	ታህሳስ 9/2001	37184	የሰሜን ቀጠና ጉምሩክ እና እነ ቄስ ብርሃን ንዋይ (ሁለት ሰዎች)	9	174	በወንጀል ጉዳይ የተሰጠ ውሣኔ በተመሳሳይ ጉዳይ በፍ/ብሔር ለቀረበው ክስ በማስረጃነት ለመወሰድ ብቃትና አግባብነት ያለው ስለመሆኑ	ትርጉም
1441.	ታህሳስ 23/2001	37163	የአዋሽ ተፋሰስ ባለስልጣን እና ህያብ ገ/መድህን ብረታ ብረት ማቅለጫ ፋብሪካ	9	179	የመንግሥት መሥሪያ ቤት በጨረታ አማካኝነት የሽያጭ ውል አካሄዷል ተብሎ ሊገደድ የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1688(2), 3167(1), 1688(2), 3168
1442.	ሀምሌ 8/2001	40752	እነ ወ/ሮ ኤክራም መሃመድ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ዘኪ መሐመድ	9	189	ግምቱ ከብር 10,000 ብር በላይ ለሆነ የአፈፃፀም ክስ ሊከፈል የሚገባው ዳኝነት 25 ብር ብቻ ስለመሆኑ	የህግ ክፍል ማስታወቂያ ቁ. 177/1945 አንቀጽ 2(ሠ)
1443.	ሀምሌ 2/2001	40133	የውሃ ሥራዎች ኮንስትራክሽን እና በሶማሌ ብ/ክ/መ የፊደልቱ ወረዳ ፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት ገቢዎች ጽ/ቤት	9	191	ከፌዴራል መንግስት የልማት ድርጅት ሠራተኞች የሚሰበሰብ የሥራ ግብር ምንም እንኳን ሥራው የሚካሄደው በክልሎች ቢሆንም ወይም ሠራተኞቹ የክልል ነዋሪዎች ቢሆኑም ገቢ የሚደረገው ለፌዴራሉ መንግስት ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀጽ 96(3) አዋጅ ቁ. 33/85 አንቀጽ5(2)(ሐ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							ደንብ ቁ. 109/96
1444.	ሚያዚያ 12/2002	53459	አቶ ማሞ ገ/ማሪያም ተጠሪ፡የለም	10	186	ለዋስትና የተያዘ ገንዘብን የአስያዡን ማንነትን ማረጋገጥ እስከተቻለ ድረስ ገንዘቡን ያስያዘበት ደረሰኝ ኮፒን ያቀረበ እንኳን ቢሆን የተያዘው ገንዘብ መመለስ ያለበት ስለመሆኑ	ትርጉም
1445.	ሀምሌ 14/2002	43781	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን እና አቶ ዳንኤል መኮንን	10	188	• በአስፈፃሚ አካላት የሚወጡ የተለያዩ መመሪያዎች በነጋሪት ጋዜጣ ታትመው የወጡ ወይም በአማርኛ ቋንቋ የተዘጋጁ አለመሆናቸው ህጋዊ ውጤት እንዳይኖራቸው የሚከለክል ስላለመሆኑ • አዋጅን መሠረት በማድረግ የወጡ መመሪያዎችን የሚፃረር ድርጊት መፈፀም በኃላፊነት ሊያስጠይቅ የሚችል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 83/86 አንቀፅ 39(2),1, 2, 59(1)(ሸ) የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ ቁ. ሲቲጂ 001/97
1446.	ጥቅምት 20/2003	42239	ብሔራዊ ማዕድን ኮርፖሬሽን ኃ/የተ/የግ/ ኩባንያ እና ዳን ትሬዲንግ ኃ/የተ/የግ/ኩባንያ	10	346	• የሕግ ክርክሮችን በሰበር ማየት /ማስተናገድ/ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-መንግስት ለፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት የተሰጠ ስልጣን (power) ስለመሆኑ • በግልግል ዳኝነት (arbitration) የታየ ጉዳይ ጋር በተያያዘ ተዋዋይ ወገኖች የይግባኝ መብትን ለማስቀረት የሚያደርጉት	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 80/3 (ሀ), አዋጅ ቁጥር 454/97 አንቀጽ 2

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስምምነት ጉዳዩን በሰበር ችሎት ከመታየት የማያግድ ስለመሆኑ (ከዚህ ቀደም በሰበር ችሎት የተሰጠው የሕግ ትርጉም የተለወጠ ስለመሆኑ፡፡)	(4), አዋጅ ቁጥር 25/88, የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 350(2) 351 እና 356
1447.	መጋቢት 10/2002	43381	ወ/ሮ ፎዚያ ሁሴን እና አቶ ውብሸት ተ/ወልድ	10	166	በሌላ ሰው ድካም ወይም የሌላ ሰው ሃብት በሆነ ነገር በመገልገል በቂ ባልሆነ ምክንያት ጥቅም ያገኘ ሰው አላግባብ ጥቅም ባገኘበት መጠንና ባደረሰው ጉዳት መጠን ኪሣራ ሊከፍል የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2162
1448.	መስከረም 25/2003	56934	እነ አሰገደች የእናቶች እና የህፃናት ሆስፒታል እና የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር	11	469	በጤና ጥበቃ ሙያ ላይ የተሰማሩ ሰዎች ከጤና ሥነ ምግባር ጉድለት ጋር በተያያዘ በጤና ባለሙያዎች መማክርት ጉባኤ ክስ በቀረበባቸው ጊዜ በተገቢው መንገድ መልስ የመስጠትና የመሰማት መብታቸው ሊጠበቅ የሚገባ ስለመሆኑ	የኢትዮጵያ ጤና ባለሙያዎችን መማክር ጉባኤ ማቋቋሚያ የሚንስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 76/94 አንቀጽ 16/1/ /2/
1449.	መስከረም 25/2003	32282	ሚ/ር ካርሎ ካስቴሊ	11	473	በውጭ አገር የተደረጉ ሰነዶች (foreign	አዋጅ ቁጥር

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የወ/ሮ ዘውዴ ደሚኒኮ ውርስ አጣሪ አቶ ታምራት ኪዳነ ማርያም			documents) በኢትዮጵያ ውስጥ ህጋዊ ተቀባይነት ሊያገኙ የሚችሉበት አግባብ	334/95 አንቀጽ 26/1/
1450.	ታህሳስ 15/2003	44226	የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ እና እነ ህብረት ኢንሹራንስ ኩባንያ /ሦስት ሰዎች	11	477	የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ የተሻሻለ አዲስ የባንክ ስራ ፈቃድና የዳይሬክተሮች እና የዋና ሥራ አስፈፃሚ ሹመትን አስመልክቶ የሚያወጣው መመሪያ ህጋዊ መሰረት ያላቸውና በተግባር ሊውሉ የሚገባ ስለመሆኑ	መመሪያ ቁጥር ኤስቢቢ/39/ 2006 አንቀጽ 5.1.4 አንቀጽ 5.1.5 አዋጅ ቁ. 83/89 አዋጅ ቁ. 84/86
1451.	ታህሳስ 27/2003	53221	የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና ንጋት ወ/ሰንበት	11	481	የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ በህግ ከተጣለበት የጡረታ አበል የመክፈል ግዴታው ጋር በተያያዘ የአንድን ሰው ባልነት /ሚስትነት/ በማረጋገጥ የተሰጠ ውሣኔን የመቃወም መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ህ/ቁ . 358
1452.	ጥር 24/2003	59261	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ፍትህ ሚኒስቴር እና	11	484	የጥብቅና ፈቃድ ክልከላ ጉዳይ ጋር በተያያዘ የሚቀርብ አቤቱታ ለሚመለከተው	አዋጅ ቁ. 199/92

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ታዬ በዛብህ ፊኖ			የፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት በይግባኝ ቀርቦ ታይቶ የሚወሰን እንጂ በቀጥታ ክልከላ እንዲወገድ በሚል ለፍ/ቤት አቤቱታ የሚቀርብበት ስላለመሆኑ	አንቀጽ 29/1/
1453.	የካቲት 9/2003	59979	የኦሮሚያ መንገዶች ባለስልጣን እና አቶ ከበደ ወዳጆ	11	487	በህገ መንግስቱ አንቀጽ 40/8/ መሰረት ለተወሰደ ንብረት የሚጠየቅ ካሣ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1143 እና 2143 በሁለት ዓመት ይርጋ የማይታገድ ስለመሆኑ	ትርጉም
1454.	ግንቦት 16/2003	58008	እነ ኤርሰዶ ንግድ ኃ/የተ/የግ/ማህበር /ሁለት ሰዎች/ እና የፌዴራል ዓቃቤ ሕግ	11	490	የቡና ላኪነት ፈቃድ አውጥቶ በግብይት ሥራ ላይ የተሰማራ ሰው የቡና ጥራት ቁጥጥርና ግብይት አዋጅን ጥሷል በሚል በወንጀል ህግ አንቀጽ 34/1/ መሰረት ሊጠየቅ የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 602/2000 አንቀጽ 14/3/, 15/3/ ደንብ ቁ. 159/2001 የግብርናና ገጠር ልማት ሚኒስቴር መመሪያ
1455.	ግንቦት 4/2003	60025	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ወለዴ በየነ /አራት ሰዎች/	11	493	በጡረታ የተገለለ ሰው በሌላ ሥራ ላይ በተቀጠረበት ጊዜ መንግስት ለጡረተኞች ያደረገውን የጡረታ ጭማሪ መሰረት በማድረግ አሰሪው የደመወዝ ጭማሪ እንዲያደርግለት የሚያቀርበው ጥያቄ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	
1456.	ግንቦት 4/2003	60353	አቶ ባልቻ ወ/ፃድቅ እና አቶ ግርማ ቀለታ	11	496	• ጠበቃ የደንበኛውን ጉዳይ "እስከመጨረሻ ድረስ በመያዝ ለመከራከር" በሚል የሚያደርገው ስምምነት ጉዳዩ ሊያስኬድ የሚችል እስከሆነ ድረስ በአንድ ፍ/ቤት ሳይወሰን በይግባኝና በሰበር ደረጃ ሁሉ አገልግሎት የመስጠት ግዴታ የሚኖርበት ስለመሆኑ • ጠበቃ ከደንበኛ ጋር ባለው ግንኙነት ደንበኛው ማድረግ ያለበትን ነገር ከህግ አንፃር የማስረዳትና ግልጽ የማድረግ ብሎም የማማከር ኀላፊነት ያለበት ቢሆንም በአንፃሩ አከራካሪ ጉዳይ በሌለበት ሁኔታ ክስና ክርክር ለማቅረብ የማይገደድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1732 ደንብ ቁ. 57/92 አንቀጽ 28, 8/2/
1457.	ግንቦት 15/2003	60508	እነ ወ/ሮ ሮዛ አባተ /አራት ሰዎች/ እና የመንግስት ቤቶች ኤጀንሲ	11	499	የፕራይቬታይዜሽን ኤጀንሲ በህግ የተሰጠውን ስልጣን መሰረት በማድረግ አስቀድሞ የሰጠውን ውሣኔ በድጋሚ በማየት የተለየ ውሣኔ በሰጠ ጊዜ የተለወጠውን /የተሻረውን/ ውሣኔ መሰረት በማድረግ የተከናወኑ ተግባራትን ለማስተካከል ወይም የተከራካሪ ወገኖችን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 349, 6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መብት ለማስተካከል ተገቢ የሆነ ትዕዛዝ ለመስጠት የሚችል ስለመሆኑ	
1458.	ግንቦት 15/2003	67280	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ፍትህ ሚ/ር እና እነ አቶ ተስፋዬ በርሄ /አምስት ሰዎች/	11	503	በፌዴራል ፍ/ቤቶች በጥብቅና ለመስራት የሙያ ፈቃድ የሚሰጥበት አግባብ	ትርጉም
1459.	መጋቢት 9/2003	55238	እነ የየካ ክ/ከተማ አስተዳደር /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ህዳት ፍስሃ ጽዮን	11	509	የኢትዮጵያን ዜግነት በመተው የኤርትራን ዜግነት መርጦ የያዘ ሰው "የኢትዮጵያ ተወላጅ የሆነ የውጭ ዜጋ" ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 270/94 አንቀጽ 2/2/ ደንብ ቁ. 101/96 አንቀጽ 2/1/
1460.	ሐምሌ 1/2003	67146	ሻምበል ተሾመ ደምሴ እና የፍትህ ሚኒስቴር ዓ/ህግ	11	515	• ጠበቃ የሆነ ሰው ደንበኛውን ወክሎ ለፍ/ቤት የሚያቀርበው አቤቱታ እውነት ስለመሆኑ በቅድሚያ የማረጋገጥ ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ • ማንኛውም ጠበቃ የህግ ሙያውን በሚያከናውንበት ጊዜ ሁሉ ለደንበኛው፣ ለሌሎች የህግ ባለሙያዎች፣ ለተከራካሪ ወገኖች፣ ለፍርድ ቤት፣ ለሙያው ብሎም በአጠቃላይ ለህብረተሰቡ ኃላፊነቱን በቅንነት፣ በታማኝነት እና በእውነተኛነት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 92/1/ የፌዴራል ፍ/ቤቶች ጠበቆች የሥነ ምግባር ደንብ ቁ. 57/92 አንቀጽ 3 29/2/ 56/4/ /6/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የመወጣት ግዴታ ያለበት ስለመሆኑ	
1461.	ጥር 24/2003	55794	አቶ ለማ አበበ እና ወ/ሮ ሃና አሰፋ	11	518	እጣው ከመድረሱ በፊት አባልነቱን ያቋረጠ የእቁብ አባል ለእቁብ የከፈለውን ገንዘብ ይመለስልኝ በሚል የኃላፊነት ጥያቄ ሊያቀርብባቸው ስለሚችሉ አካላት	ትርጉም
1462.	የካቲት 10/2003	54567	አገልግሎት ጽ/ቤት እና እነ የባህር ዳርጨርቃጨርቅ ፋብሪካ /ሦስት ሰዎች/	11	521	• በፍርድ ቤት የተሰጠ የእግድ ትዕዛዝ ፀንቶ ባለበት ወቅት እግድ የተሰጠበት ንብረት ተሸጦ በተገኘ ጊዜ የፍርድ ባለመብት የሆነ ወገን ሊኖረው ስለሚችለው መፍትሔ • የፍርድ ቤትን የእግድ ትዕዛዝ አለማክበር /መጣስ/ ኃላፊነትን የሚያስከትል ተግባር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2028, 2035, 2126
1463.	ጥቅምት 4/2003	44804	ወ/ሮ ሰናይት ተመስገን እና ወ/ሮ እጥፍወርቅ በቀለ	11	524	• በአንድ በቀረበ ክርክር ላይ የተሰጠው ውሣኔ የቀረቡትን ማስረጃዎች ይዘት ወይም በፍሬ ነገር ደረጃ የተረጋገጠውን ነጥብ ከሕጉ ጋር በአግባቡ ተዛምዶ አልታየም በሚል የሚቀርብ አቤቱታ የሕግ ነጥብ /ክርክር/ እንጂ የማስረጃ ምዘና ጉዳይ ነው ተብሎ በሰበር ችሎት ሊስተናገድ የሚችል አይደለም ለማለት የማይቻል	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ የሰበር ችሎት በሥር ፍ/ቤቶች የቀረበን ማስረጃ ክብደትና ተዓማኒነት ለመመርመር በህግ ስልጣን ያልተሰጠው ስለመሆኑ	
1464.	መጋቢት 5/2003	58522	የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዓ/ሕግ እና አይንሽምስ ሁሴን	11	529	በወንጀል ድርጊት በኤግዚብትነት ተይዞ የነበረ ወርቅ ከተሸጠ በኂላ ጉዳዩ በይግባኝ ታይቶ የሥር ፍ/ቤት ውሣኔ ከተሻረ ሻጩ አካል የወርቁን ዋጋ መክፈል ያለበት በተሸጠበት ወቅት በነበረው ዋጋ ስለመሆኑ	ትርጉም
1465.	ሕዳር 14/2003	52530	እነ አቶ ሰናይ ልዑልሰገድ /ሁለት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ ትዕግስት ኃይሌ	11	532	• የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በአንድ ወቅት በአንድ ጉዳይ /ጭብጥ/ ላይ የሰጠው የህግ ትርጉም እንደተለወጠ /እንደተሻሻለ/ ሊቆጠር የሚችለው በተመሳሳይ ጭብጥ ላይ በህግ አግባብ የተለየ ግልጽ ትርጉም በሰጠ ጊዜ ብቻ ስለመሆኑ • የውርስ ይጣራልኝ አቤቱታ ተቀብሎ ማስተናገድ ብሎም የውርስ አጣሪ መሾም ለአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍርድ ቤቶች በህግ ስልጣን ያልተሰጣቸው ስለመሆኑ/	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 41 አዋጅ ቁ. 454/97 አንቀጽ 2/4/ /የሰ/መ/ቁ. 35657፣ 42015፣51329 ይመለከቷል/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1466.	ጥቅምት 18/2003	53328	ዓብዱል መሐመድ እና ወ/ሮ ዘበናይ ኃይሌ	11	535	የይርጋ መርህ ክስን በተወሰነ የጊዜ ገደብ ቀሪ የሚሆንበትን አግባብ የሚመለከትና ንብረትን በመያዝ ወይም ባለይዞታ በመሆን የባለሀብትነት መብት ከሚገኝበት መርህ የሚለይ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1168, 1808
1467.	ህዳር 8/2004	42824	አቶ ብርሃነ ተሰማ እና እነ አቶ ታምራት ኪዳኔ /ሁለት ሰዎች/	11	538	• የድምጽ ብክለት ተከስቷል ለማለት የሚቻለው የሚሰማው ድምጽ ከመጠን በማለፉ በሌሎች ላይ ሁከት የሚፈጥር መሆኑ ሲረጋገጥ ስለመሆኑ • የድምፅ ብክለት (Nuisance) ተፈጥሮብኛልና እንዲወገድ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ በሁለት ዓመት ይርጋ ታግዷል ሊባል የማይችል ስለመሆኑ • አንድ ሥራን ለመስራት የንግድ ፍቃድ የሰጠ አካል ሥራው የሚፈጥረው የድምጽ ረብሻ አለ በሚል የንግድ ፈቃዱን የሚሰረዝበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 67/89 አንቀጽ 10 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1225, 1226, 1149
1468.	ጥር 25/2003	57044	እነ የልደታ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 04/14 ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/ እና	11	541	• የአስተዳደር አካል የሰጠው ውሣኔ ወይም የወሰደው እርምጃ ህገ ወጥ መሆኑን እስካረጋገጠ ድረስ ውሣኔውን ለማረም /እንዲስተካከል ለማድረግ/	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ታሪኩ ኡርጌሳ			ስለመቻሉ • በተሳሳተ መንገድ በተሰጠ አስተዳደራዊ ውሣኔ ቅን ልቦና አድሮበት ለኪሣራ የተዳረገ ሰው ኪሣራ ለመጠየቅ ስለመቻሉ በስህተት በተሰጠ የግንባታ ፈቃድ ግንባታ ያካሄደ ሰው የአስተዳደር አካሉ ስህተቱን በማረም ግንባታው እንዲፈርስ መግለጫ በሰጠ ጊዜ የሚያቀርበው የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ የህግ መሰረት የሌለው ስለመሆኑ	
1469.	ህዳር 1/2003	54121	ሲ.ኤ.ኤስ ኮንስልቲንግ ኢንጂነርስ ሳልዝ ጊተር ጂ.ኤም.ቢ.ኤች እና አቶ ካሣሁን ተወልደብርሃን	11	547	• ለዳኝነት የቀረበው ጉዳይ በባህሪይው ከአንድ በላይ የሆኑ የህግ ስርዓቶችን ለጉዳዩ አወሳሰን የሚጋብዝና የየትኛው ሥርዓት ህግ ተመራጭ ሊሆን ይገባል የሚል ጥያቄን የሚያስነሳ እንደሆነ የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍ/ቤት በመጀመሪያ ደረጃ የፍ/ብሔር ስልጣኑ ሊታይ የሚችል ስለመሆኑ • ተዋዋይ ወገኖች በማናቸውም ሁኔታ የአገሪቱን ህግ ወደ ጐን በማድረግ ወይም በሚፃረር መልኩ ስምምነት ስላደረጉና ክርክር ስለተነሳ ብቻ አንድ ጉዳይ የግለሰብ ዓለም አቀፍ ህግ ጥያቄን/private	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 3/3//ለ/ አዋጅ ቁ. 25/88 አንቀጽ 11/2/ /ሀ/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						international law issue/ የሚያስነሳ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ • በሚኒስትሮች ምክር ቤት በደንብ ካልተወሰነ በቀር አዋጅ ቁጥር 377/96 የውጭ አገር ድርጅት ሆኖ በኢትዮጵያ ተመዝግቦ በሚሰራ ድርጅት ላይ ተፈፃሚነት ያለው ስለመሆኑ	
1470.	ሰኔ 2/2003	66945	የእንግሊዝ ህፃናት አድን ድርጅት እና አቶ ገአስ አስማን	11	547	• የክስ ይዛወርልኝ (change of Venue) ጥያቄ ከተከራካሪ ወገኖች የሚነሳ ስለመሆኑና ፍ/ቤትም ጥያቄውን ሊያስተናግድ የሚችለው በህግ የተመለከቱት መስፈርቶች ተሟልተው ሲገኙ ብቻ ስለመሆኑ • የክልል መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤቶች ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ የሚቀርቡ ክሶችን በመጀመሪያ ደረጃ ስልጣናቸው ለማስተናገድ የሚችሉ ስለመሆናቸው	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 136/3/, 138/2/, /1/, 139/1/ /ሀ/ አዋጅ ቁ. 322/95 አዋጅ ቁ. 25/88
1471.	ሐምሌ 27/2003	65688	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አቶ ንጉሴ በያን	11	550	ለብድር በመያዣነት የተሰጠ የማይንቀሳቀስ ንብረት በመያዣ ውሉ መሰረት በህጉ አግባብ በዋስትና ከመያዙ በፊት በሽያጭ ለሦስተኛ ወገን ተላልፎና ስመ ሃብቱ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3051/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ለገዢው ተላልፎ በተገኘ ጊዜ ሊኖር ስለሚችለው ውጤት	
1472.	መስከረም 25/2003	53551	የቀበሌ 10 ባለአደራ ቦርድ እና አቶ ዳንኤል አድርሴ	11	553	የቀበሌ ባለአደራ ቦርድ ህጋዊ ሰውነት ያለው ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 361/95 አንቀጽ 14/1//ረ/, 66/1/ አዋጅ ቁ. 2/95 አንቀጽ 52
1473.	ታህሳስ 26/2003	60392	አቶ ጌትነት የኔ እና አቶ እዮብ ቢንያም	11	556	ይዞታን አስመልክቶ ከሚነሳ የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ ጋር በተያያዘ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ጊዜ መቆጠር ያለበት አቤቱታ አቅራቢው የይዞታ መብቱን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ከሚመለከተው አካል ካገኘበት ቀን ጀምሮ እንጂ አቤቱታ የቀረበበት ድርጊት መፈፀም ከጀመረበት ዕለት አንስቶ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1140, 1149, 1146/1/, 1144/2/
1474.	ህዳር 18/2004	54990	የኢት/ቴሌኮሙኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና አቶ ማርቆስ አበበ	13	611	የቀበሌ ማህበራዊ ፍ/ቤቶች የገንዘብ መጠኑ ከብር 5000 በታች የሆኑ ማናቸውም የፍትሐብሔር ክርክር ለመመልከት ስልጣን አላቸው ተብሎ በአዋጅ ቁ.361/95 አንቀፅ 50(1) የተመለከተው ድንጋጌ ተግባራዊ	አዋጅ ቁ.361/95 አንቀፅ 50(1) አዋጅ ቁ.25/88

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መሆን ያለበት የቀረበው ጉዳይ ልዩ ባህሪ እየታየ በጉዳዩ ላይ የሚነሣው የህግ ጥያቄ ውስብስብነት በመመዘኛነት (በመለኪያነት) ተይዞ ስለመሆኑ	አንቀፅ 5(1), 6 አዋጅ ቁ.416/96 አንቀፅ 41
1475.	ህዳር 18/2004	55273	አቶ ዘውዱ ግዛው እና ወ/ሮ አየለች ደስታ	13	615	• የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤቶች ሰበር ችሎት በክልል ጉዳዮች ላይ የሰጡትንና መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበትን ውሣኔ ለማረም ስልጣን ያለው ስለመሆኑ የሰበር ስርዓት በባህሪው ከይግባኝ ሥርዓት የተለየ ስለመሆኑና በሰበር ደረጃ ተጨማሪ ምስክሮችንና ማስረጃዎችን አስቀርቦ መስማትና የፍሬ ነገር ጉዳዮችን • ተቀብሎ ማስተናገድ አግባብነት የሌለውና ህገ-ወጥ ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዴ.ሪ. ህገመንግስት አንቀፅ 80(3)ለ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.343(1)
1476.	የካቲት 26/2004	64845	አቶ ሀብቱ ሀጋዚ እና እነ የኮምቦልቻ ግብርና ሙያ ማሰልጠኛ ኮሌጅ (ሁለት ሰዎች)	13	618	የክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት ባለው የውክልና ስልጣኑ በዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት የተሰጠን ውሣኔ የለወጠው ከሆነ ጉዳዩ ለፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት ሰበር ችሎት ከመቅረቡ በፊት ለፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ መንግስት አንቀፅ 80(3)(ሀ), (2)(4) አዋጅ ቁ.322/95

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አዋጅ ቁ.25/88 አንቀፅ 9(2), 5(2)
1477.	ሰኔ 22/2004	73549	የዲላ ዩንቨርስቲ እና እነ አቶ የትናየት ጣፋ (ሶስት ሰዎች)	13	620	የፌዴራል መንግስት ተቋማት በአጠቃላይና የከፍተኛ ት/ት ተቋማት በተለይ የራሳቸው የሆነ የእድገት አሰጣጥ፣ የቅሬታ አፈታትና አጠቃላይ አስተዳደራዊ ሥራዎች የሚከናወንበት አግባብ ያለ በመሆኑ በቀጥታ ለመደበኛ ፍ/ቤቶች ጉዳዩ ቀርቦ ውሣኔ የሚሰጥበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 515/99
1478.	መጋቢት 12/2004	68573	እነ አቶ ጌታቸው ዳየስ /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ሩስያ ከድር	13	623	የፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በአንድ ወቅት የሰጠውን የህግ ትርጉም በሌላ ጊዜ በተመሳሳይ ጭብጥ ላይ የተለየ የህግ ትርጉምና የተለየ አቋም መያዙ በቀደመው የህግ ትርጉም መሠረት ዳኝነት የተሰጠበት ጉዳይን እንደገና እንደ አዲስ እንዲስተናገድ ለማድረግ የማያስችል ስለመሆኑ፣	ትርጉም
1479.	መስከረም 22/2005	61221	አቶ አከለ ምህረቱ እና የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ	14	298	• ከወንጀል ጉዳይ ጋር በተገናኘ በወንጀል ጥፋተኛነቱ ተረጋግጦ የተጣለበትን ቅጣት ፈጽሞ ያጠናቀቀ ሰው በፍርድ ቤት	የወ/ህ/አ. 231,235(1), 232

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						መሰየም በግለሠቡ የጡረታ መብት ላይ ስለሚኖረው ውጤት • በመሰየም ሊገኝ የሚችለው መብት ግለሰቡ ከመሰየሙ አስቀድሞ በቅጣት ቀሪ ሆኖበት የነበረውን መብት ሳይሆን ግለሰቡ ከተሰየመበት ጊዜ ጀምሮ ወደ ፊት ሊጠበቅለት የሚገባውን መብት በተመለከተ ብቻ ስለመሆኑ፣ • የመንግስት ሰራተኛ የነበረና የጡረታ መብት ተጠቃሚ የሆነ ሠው በወንጀል ጉዳይ ተከስሶና ጥፋተኛነቱ ተረጋግጦ በፍ/ቤት ቢያንስ የ3 ዓመት ጽኑ እስራት ቅጣት የተወሰነበት በመሆኑ የጡረታ መብቱን እንዲያጣ የተደረገ ሠው ከቅጣቱ በኂላ በፍ/ቤት መሰየሙ አስቀድሞ በቅጣት ቀሪ ሆኖበት የነበረውን የጡረታ መብቱን መልሶ ለማግኘት የማያስችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 209/55 አዋጅ ቁ. 5/67 አዋጅ ቁ.345/95 አንቀጽ 52/1/
1480.	ጥቅምት 09/2005	72928	አቶ አበራ ኪዳኔ እና የጋሞ ጎፋ ዞን አርባ ምንጭ ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ቅ/ጽ/ቤት	14	303	• ከጡረታ መብት ጋር በተገናኘ በሠራተኞች የሚቀርቡ አቤቱታዎችን ለማየት ስልጣን ያለው አካል የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ተቋም ስለመሆኑና በኤጀንሲው ውሣኔ ቅር የተሰኘ ሠራተኛ ቅሬታውን ለማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ	አዋጅ ቁ. 714/2003 አንቀጽ 56(1)(4), 57

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ፣ • የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሚሰጠው ውሣኔ በፍሬ ነገር ረገድ የመጨረሻ ስለመሆኑና በውሣኔው መሠረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል ቅሬታ ያለው ሠራተኛ አቤቱታውን ለፌ/ጠ/ፍ/ቤት በይግባኝ የማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ፣	
1481.	ጥቅምት 23/2005	80964	የመንግስት ሠራተኞች ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና እነ አቶ አበረ ቦከን (ሶስት ሠዎች)	14	305	• ከጡረታ መብት አበል ተጠቃሚነት ጋር በተገናኘ የእድሜ አቆጣጠርና ውጤቱን በተመለከተ የሚቀርብ አቤቱታን አይቶ ለመወሰን ስልጣን ያለው የማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ ተቋም ስለመሆኑና በውሣኔው ቅሬታ ያለው ወገን ለኤጀንሲው ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የይግባኝ አቤቱታ ለማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ፣ • በኤጀንሲው ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ የሚሰጥ ውሣኔ በፍሬ ነገር ደረጃ የመጨረሻ ስለመሆኑና በውሣኔው ላይ መሠረታዊ የህግ ስህተት አለው በማለት አቤቱታ ያለው ሠራተኛ ቅሬታውን ለፌ/ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ	አዋጅ ቁ. 714/2003 አንቀጽ 4(1),54(3),56(4) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 343, 9, 231

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የማቅረብ መብት ያለው ስለመሆኑ፣	
1482.	መስከረም 22/2005	78945	ደብረብርሃን ዩኒቨርስቲ እና መምህር ባዩ ዋናያ የዳ	14	311	የመንግስት ዩኒቨርስቲ መምህራንን በተመለከተ ከዲሲፕሊን ግድፈት ጋር በተገናኘ የሚሰጥ ውሣኔ በአስተዳደር ፍ/ቤት በይግባኝ ሊስተናገድ ስለሚችልበት አግባብ፣	አዋጅ ቁ. 515 /99 አንቀጽ 2(8),22(3),32(3) አዋጅ ቁ. 650/2001 አፀከት 44(ጎ)
1483.	ጥር 03/2005	81215	ወጋገን ባንክ (አ.ማ.) እና የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን	14	315	• በባንክ በመያዣነት የተያዘ ተሽከርካሪ በሌላ በኩል የጉምሩክ ደንብ በመተላለፍ ወንጀል ባለቤቱ ጥፋተኛነቱ ተረጋግጦበት ተሽከርካሪውም በመንግስት እንዲወረስ ውሣኔ የተሰጠበት እንደሆነ በህግ ፊት ቅድሚያ ተሰጥቶት ሊፈፀም ስለሚገባው ጉዳይ • በባንክ በመያዣነት የተያዘ ተሽከርካሪ ከመያዣው በኋላ በኮንትሮባንድ ወንጀል ምክንያት ለመንግስት ውርስ እንዲሆን በፍ/ቤት የመጨረሻ ፍርድ ባረፈበት ጊዜ ባለመያዣው በተሽከርካሪው ላይ ያለው የቀዳሚነት መብት እንዲሁም የውርስ ትዕዛዙ (ውሣኔው) ተፈፃሚ ሊደረጉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 2828, 2857(1), 3059 አዋጅ ቁ. 97/90 አንቀጽ 3 የወንጀል ህግ አንቀጽ 98(1) አዋጅ ቁ. 622/2001 አንቀጽ 91(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለሚችልበት አግባብ፣	
1484.	ጥቅምት 07/2005	78414	የኢትዮጵያ ሳይንስና ቴክኖሎጂ እና እነ አቶ ቶላ መገርሣ (ሁለት ሰዎች)	14	321	• የሥራ ግዴታን ካለመወጣት ጋር በተገናኘ ሠራተኛ የሆነ ሰው ከአሰሪው የተረከበው ንብረት ላይ ጉዳት እንዲከሰት በማድረጉ ወይም ንብረቱ እንዲጐድል (እንዲጠፋ) በማድረጉ ምክንያት በወንጀል ጉዳይ ክስ ቀርቦበት ጥፋተኛነቱ የተረጋገጠ እንደሆነ በተመሣሣይ ጉዳይ ሠራተኛው በአሰሪው ንብረት ላይ ባደረሰው ጉዳት መጠን በፍትሐብሔር ሊጠየቅ ስለመቻሉ፣ • ከአሰሪና ሠራተኛ ጉዳይ ጋር በተያያዘ ሠራተኛው በአሰሪው ንብረት ላይ የደረሰ ጉዳትን በተመለከተ በወንጀል ጉዳይ ተከስሶ ጥፋተኛ የተባለ እንደሆነ ጉዳት የደረሰበትን ንብረት በተመለከተ በፍትሐብሔር ተጠያቂ ሊደረግ የሚገባ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 515
1485.	ግንቦት 5/2005	81023	አቶ ገላና ኦልጅራ እና እነ አቶ ገዛኸኝ ፋይስ (ሶስት ሰዎች)	15	492	የመሬት አስተዳዳር ጽ/ቤት ቀድሞ የተሰጠን የቤትና ቦታ ካርታና ፕላን ጠፍቷል በሚል ሲጠየቅ በምትኩ ሌላ ሊሠጥ የሚገባው በ3ኛ ወገኖች ላይ ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት ለማስወገድ በቅድሚያ ጠያቂው በቂ ዋስትና እንዲሰጥ በማድረግ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1197(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1486.	ሚያዚያ 24/2005	80301	አቶ አንተነህ ሲሳይ እና የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ፍትህ ቢሮ	15	500	•አንድ የመንግስት ሠራተኛ መ/ቤቱን በመወከል ተቋሙ ከ3ኛ ወገን ጋር ካለው አለመግባባት ጋር በተገናኘ በግልግል ዳኝነት ጉባኤ አባልነት በዳኝነት ተሰይሞ ለጉባኤው የሚከፈለውን አበል ክፍያ መወሰኑ የዲሲፕሊን ጥፋት ፈጽሟል ሊያስብለው የሚችል ስላለመሆኑ፣ •በግልግል ዳኝነት ጉባኤ ዳኝነት የተሰየመ ዳኛ በህግ ስላለበት ኃላፊነት፣ •የግልግል ዳኛ ሆኖ የተሰየመ ሰው በግልግል ዳኝነቱ የተጣለበትን ኃላፊነት በአግባቡ ካልተወጣ በወንጀል ተጠያቂነት የሚኖርበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 351(2)(መ), 317, 318(መ) የወንጀል ህግ አንቀጽ 399 የአ.አ ከተማ አስተዳደር ምክር ቤት አዋጅ ቁ. 6/2000 አንቀጽ 31
1487.	መስከረም 23/2006	88060	የኮምቦልቻ ቆዳ ፋብሪካ አ/ማህበር እና አቶ ምስጋናው ጥሩነህ	15	505	የመንግስት የልማት ድርጅት ወደ ግል ይዞታነት፣ ወይም ወደ አክስዮን ማህበር፣ በሚለወጥበት ወይም ወደ ቀድሞ ባለሀብቱ በሚመለስበት ጊዜ ወደ አዲሱ ባለቤት የማይተላለፉ ሒሣቦችን ለመሰብሰብ ዕዳዎችን ለመረከብና የፍርድ ቤት ጉዳዮችን ለመከታተል ስልጣን የተሰጠው የመንግስት የልማት ድርጅቶች ባለአደራ ቦርድ ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 208/92 አንቀጽ 5፣6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1488.	ህዳር 17/2006	88959	የልደታ ክፍለ ከተማ ወረዳ 6 አስተዳደር ጽ/ቤት እና ደብረ አማን ተክለኃማኖት ቤተክርስቲያን	15	508	• የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳዳር በከተማው ክልል ውስጥ የሚገኘውን መሬትና የተፈጥሮ ሀብት የማስተዳደር ሥልጣን ያለው ስለመሆኑ፣ • የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በህግ የተሰጠውን የማስተዳደር ስልጣን መሠረት በማድረግ በከተማው ክልል ውስጥ የሚገኘውን መሬት በተመለከተ የከተማዋን መሪ ፕላን እንዲሁም የከተማውን ማህበረሰብ ፀጥታና ደህንነት ታሣቢ በማድረግ በከተማው የሚገኝ ቦታ (መሬት) ለምን ለምን አገልግሎት መዋል እንዳለበት የመወሰን ስልጣንና ኃላፊነት ያለው ስለመሆኑና ይህንን ኃላፊነቱን ለመወጣት የሚያደርገው እንቅስቃሴ እንደ የሁከት ተግባር ሊቆጠር የማይችል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 361/95 አንቀጽ 11(2)(ለ)(ሰ), 38
1489.	ታህሳስ 18/2006	92546	አቶ አብዱራዛቅ ኢብራሒም እና የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ፍትህ ሚኒስቴር ዐ/ህግ	15	512	በአቃብያነ ህግ ሙያ የተሰማሩ ሠዎች ላይ ከዲሲፒሊን ጉዳዬች ጋር በተያያዘ ክስ በቀረበ ጊዜ ጉዳዩ በተዋረድ በተቋቋሙትና ስልጣን በተሰጣቸው አካላት ታይቶ ሊወሰን ስለሚችልበት አግባብ፣	የአቃቤ ህግ መተዳደሪያ ደንብ ቁ. 44/1991 አንቀጽ 78, 79, 82(1)(2),

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							83(1)(3), 84(ሀ), 85, 86(ሀ) የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 25, 37
1490.	መስከረም 23/2005	95877	የኢትዮጲያ የህግ ባለሙያ ሴቶችማህበር እና የበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት ኤጀንሲ	15	517	አንድ ኢትዮጵያዊ የሆነ የበጎ አድራጎት ድርጅት ወይም ማህበር ከውጭ ምንጭ በህጉ ከተመለከው የገንዘብ መጠን በላይ እንዲሰበስብ ሊፈቅድ የማይችል ስለመሆኑ፡-	አዋጅ ቁ. 621/2001 አንቀጽ2/2/፣3/4/፣14/5/፣14/2/፣6፣90፣111/2/፣112፣108፣110 ደንብ ቁጥር 168/2002 አንቀጽ 18/3/፣10/2/፣36
1491.	ታህሳስ 30/2005	93779	ወ/ሮ ጂእቶ ያሲን ሺበሺ እና አቶ ሐሰን መሐመድ	15	274	ተጋቢዎች የጋብቻቸውን ፍቺ አስመልክቶ ጉዳዩ በመደበኛው ፍ/ቤት ቀርቦና ክርክር ተካሄዶ ውሣኔ ከተሰጠበት በኋላ በሌላ ጊዜ በተመሳሳይ ጉዳይ ሀይማኖታዊ ስርዓትን	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ. 5(1)(2), 244(2)(ለ), 245(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በመጠቀም በሸሪአ ፍ/ቤት የሚያቀርቡት ክርክር ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 188/92 አንቀጽ 5(4), 6(2) የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት አንቀጽ 34(5)
1492.	ጥር 15/2006	91643	የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ እና ካኪ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር	16	40	የማይገባውን ክፍያ የከፈለ ሰው ገንዘቡን ከከፈለበት ቀን አንሥቶ ሕጋዊ ወለድ እንዲከፈለው ለመጠየቅ የሚችለው፣ ገንዘቡን የተቀበለው ሰው እምነትን በሚያጓድል ሁኔታ ክፍያውን ተቀብሎት በሆነ ጊዜ ብቻ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሕ/ቁ/ 2164(2)
1493.	ሐምሌ 30/2006	101271	መ/ር ግዛቸው ጥሪት እና ወሎ ዩኒቨርሲቲ	16	328	አግባብ ባለው የዩኒቨርስቲ አካል በተሰጠ አስተዳደራዊ ውሳኔ የዩኒቨርሲቲ መምህራን ቅሬታ ሲኖራቸው የይግባኝ መብት ያላቸው ስለመሆኑ፤ ይግባኙን የማስተናገድ ስልጣን የፌደራል የመንግስት ሠራተኞች አስተዳደር ፍ/ቤት ስለመሆኑ፣	
1494.	ሐምሌ 29/2006	99367	ዶ/ር ሕሊና ፍቅሬ እና የፌዴራል ፖሊስ ሆስፒታል	16	336	አንድ ሰው የፖሊስ ቅጥር ፎርም የሚል ስያሜ የያዘ ሰነድ ስለሞላ ወይም በቅጥር ፎርሙ በሕጉ አግባብ የሚገኙት ማዕረጎች	አዋጅ ቁ.720/2004 አንቀፅ 2(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ተሰጥተውት የጥቅማ ጥቅሙ ተጋሪ መሆኑ ብቻ ጉዳዩን በፖሊስ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት እንዲዳኝ ማድረግ ተገቢ ስላለመሆኑ፡-	የፌዴራል ፖሊስ አባላት መተዳደሪያ የሚኒስተሮች ምክር ቤት ደንብ ቁ.268/2005 አንቀፅ 3፣4፣5፣6(1) እና 7
1495.	ታህሳስ 21/2007	97948	ወ/ሪት ሔለን ተክሌ እና ወ/ሮ ዘይድ አብርሃ	17	296	አንድ የቀበሌ ቤትን ተከራይቶ የነበረ ሠው ከዚህ አለም በሞት ሲለይ ወራሾቹ ወይም ቤተሠቦቹ የተከራይነት መብቱ ይተላለፍልን ብለው በሚጠይቁበት ጊዜ ከሕግ አኳያ ዳኝነት የሚሠጥበት እንጂ በፍርድ ቤት የሚያልቅ ጉዳይ አይደለም ብሎ ጥያቄውን አለመቀበል አግባብነት የሌለው ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪፐ ብሊክ ህገ መንግስት አንቀጽ 37 የፍ/ህ/ቁ. 826/2/ እህ 2928
1496.	ጥር 22 ቀን 2007 ዓ.ም	101079	የይልማና ዴንሳ ወረዳ አከባቢ ጥበቃ መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ፅ/ቤት እና አቶ ውበት ገ/መድህን	17	306	በገጠር የእርሻ መሬት ላይ በተሠጠ ፍርድ የፍርድ መቃወሚያ ሲቀርብ ፍርድ ተፈፅሟል ሊባል የሚችለው የፍርድ ባለመብቱ በይዞታው ላይ ህጋዊ ማረጋገጫ ሲያገኝ ስለመሆኑ፣	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1497.	መጋቢት 30 ቀን 2007 ዓ.ም	97132	አቶ መሃመድ ከማል እና የከሚሴ ወረዳ ሚሉሻ ፅ/ቤት	17	313	ለክርክሩ መነሻ የሆነ ሽጉጥ (የጦር መሳሪያ) የንምራ ቁጥር አከራካሪ በሆነበት ወይም የመጀመሪያው ንምራ ቁጥር በሌላ ተተክቷል የሚል ክርክር በተነሳ ጊዜ በመሳሪያው ላይ ያለው ንምራ ቁጥር ኦሪጅናል ነው? ወይስ በሂደት የተተካ ቁጥር ነው? የሚለውን አግባብነት ባለው አካል ሞያዊ አስተያየት/expert opinion/ አጣርቶ መወሰን አስፈላጊ ስለመሆኑ፣	
1498.	ሕዳር 23/2007	95069	እነ ስፍሜት አግሮ ቢዝነስ ኃ/የተ/ማህበር /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ኤልሳቤት ብረቱ	17	320	ከውጪ አገር በዶላር የተላከ የውጭ ምንዛሬ ለተላከለት አላማ አልዋለም በሚል ገንዘቡ እንዲመለስ ክርክር ሲነሳ ገንዘቡ ሊመለስ የሚገባው ዶላር በተላከበት ጊዜ በኢትዮጵያ ብር ተመንዝሮ በተሠጠው ተመን መሠረት ስለመሆኑ፣	የፍ/ሕ/ቁ 1705፣1749፣ 1750፣1771
1499.	ታህሳስ 8/2007	96833	የመንግስት ሠራተኞች ማህበራዊ ዋስትና ኤጀንሲ እና አሥፋው ደነቀ	17	340	አንድ የመንግስት ሠራተኛ የጡረታ ዕድሜው ከደረሠ በኂላ አሠሪው መ/ቤት ፈቃድና ከየትኛውም አካል ተቃውሞ ሣይቀርብ የጡረታ ጊዜው ከተራዘመ ለተራዘመ ጊዜ የሠራበት ለጡረታ ሊያዝ የሚገባው ሥለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 714/2003፣ አዋጅ ቁጥር 515/99 አንቀጽ 85፣89

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1500.	ታህሳስ 24/2007	99689	የአዲስ አበባ ዴንታል ባይንስ ኮሌጅ እና እነ መንግስቱ ጋሞ (7 ሰዎች)	17	346	አንድ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም ላስተማራቸው ተማሪዎች ጊዜያዊ ዲፕሎማ ከሠጠ በኋላ ዋናው ዲፕሎማ ሳይሠጣቸው የማስተማር ፈቃዱ ቢነጠቅ እንኳ ፈቃዱን ተነጥቄያለሁ፣ ዋናውን ዲፕሎማ ልሰጥ አልችልም የማለት መብት የሌለው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 650/2001፣ ደንብ ቁጥር 199/2003
1501.	የካቲት 6 ቀን 2007 ዓ.ም	102061	የከሰረው ሆላንድ ካር ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና ዘመን ባንክ	17	349	አንድ የንግድ ድርጅት ሲከስር የዕዳ ክፍያን በተመለከተ የድርጅቱን ንብረቶች በመያዣነት ከያዛቸው ባንክ ይልቅ የከሰረው ድርጅት ሰራተኞች የቀዳሚነት መብት ያላቸው ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁጥር 377/96 አንቀፅ 167 አዋጅ ቁጥር 90/1997 እንደተሻሻለ
1502.	ሓምሌ 14 ቀን 2007 ዓ.ም	102725	እነ አቶ ዲንሳፋ ያዕቆብ/ሦስት ሰዎች/ እና ወ/ሮ አየለች በቀለ	18	373	በመመሪያ ቁጥር 4/2004 መሰረት በልዩ ሁኔታ በንግድ ቤት ተጠቃሚ ለመሆን ሊሟሉ ስለሚገባቸው ሁኔዎች	
1503.	መጋቢት 17 ቀን 2007 ዓ.ም	107442	አቶ ሞገስ ናደው እንዳይላሉ እና የኢፌድሪ ፍትህ ሚኒስቴር	18	412	የጥብቅና አገልግሎት የሚሠጥ ጠበቃ በደንበኛው የአገልግሎት ክፍያ ሲፈጸምለት ለተፈጸመው ክፍያ ደረሰኝ አለመስጠት የዲሲፒን ግድፈት ስለመሆኑ	አዋጅ 199/92 አንቀፅ 30/2/ ደንብ ቁጥር 57/92 አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							8/1/
1504.	ግንቦት 21 ቀን 2007 ዓ.ም	105765	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ሀይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ ግርማ ሞገስ	18	418	የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ክፍያ ለመወሰን በልምድ የዳበረውና በአጠቃላይ ተቀባይነት ያገኘው የአከፋፈል መርህ ጉዳዩ የወሰደው ጊዜ፣ የሚጠይቀው ድካም፣ የጉዳዩ ውስብስብነት የክርክርን ግምት ታሳቢ በማድረግ ስለመሆኑ፣ የጥብቅና ሙያ አገልግሎት ክፍያ ያለምንም ገደብ ስምምነት የሚደረግበት አለመሆኑን ከስነ ህግ እና የፍርድቤቶች አሰራር የዳበረ ስለመሆኑ፣	የአብክመ የጥብቅና ስራ ፈቃድ አሰጣጥ ምዝገባ የጠበቆች ስነ-መግባር ለመቆጣጠር የወጣ አዋጅ ቁጥር 75/1994 አንቀፅ 50፣51፣52 የፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 462
1505.	ሚያዚያ 28 ቀን 2007 ዓ.ም	112091	አንድነት ለፍትህና ዲሞኬራሲ እና ሠማያዊ ፓርቲ	18	422	አንድ የፖለቲካ ድርጅት የሌላ የፖለቲካ ድርጅት አባል የሆኑ ሰዎችን አባልነታቸው ህጋዊ በሆነ መልኩ ሳይቋረጥ ወይም ቀሪ ሳይሆን እጩ ተወዳዳሪ አድርጎ ማቅረብ የማይችል ስለመሆኑ፣ አንድ ሰው በተመሳሳይ ጊዜ ውስጥ የሁለት	አዋጅ ቁጥር 532/199 አንቀፅ 46፣102/4//ለ/ ፣አዋጅ ቁጥር 632/2002

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የፖለቲካ ድርጅት አባል መሆን የማይችል ስለመሆኑ፣	አንቀፅ 7
13. የውርስ ሀብት ማጣራት እና ኑዛዜን በተመለከተ							
1506.	ጥቅምት 21/1998	17429	ወ/ሮ ሎሚ ሆርዶፋ እና አቶ ተስፋዬ ከበደ	2	108	በግልጽ በሚደረግ ኑዛዜ ኑዛዜው መነበቡን የሚያመለክት ከሆነ በግልጽ “ተነቧል” የሚል ቃል አለመኖሩ ኑዛዜውን ፈራሽ የሚያደርግ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881
1507.	መጋቢት 25/1999	17058	አቶ አንበሶ ወ/ገብርኤል እና አቶ መሣይ መኮንን	4	92	ኑዛዜ ህጋዊ ነው መባሉ ሌሎች ሰዎች በሰነዱ ላይ ተቃውሞ ካላቸው ጉዳዩ በዳኝነት መታየትን የሚከለክል ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881, 884, 892, 996-1000, ፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ /ቁ. 5
1508.	ሚያዚያ 9/1999	11272	አቶ እንዳሻው በቀለ እና ወ/ት አይናለም ያለው	4	98	የኑዛዜ እያንዳንዱ መስፈርት መሟላት መመዘን የሚገባው የኑዛዜውን አጠቃላይ ሁኔታ በመመልከትና የተናዛዡን ሆነ ምስክሮች በኑዛዜው ባሰፈሩት ቃላትና ሀረግ ሊሰጡ የሚችሉትን ትርጉም ግምት ውስጥ በማስገባት ስለመሆኑ	የፍታ/ብ/ቁ 881

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1509.	ሰኔ 19/2000	23322	ወ/ሮ አዳነች ወርዶፋ እና እነ ወ/ሮ አስናቀች ወርዶፋ	7	192	የውርስ ሀብት አጣሪ የንብረት ባለቤትነትን የመወሰን ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 956
1510.	ሰኔ 19/2000	25869	ወ/ሮ አየለች አልታዬ እና ወ/ሮ አስናቀች አየለ	7	197	የማይንቀሳቀስ ንብረት የጋራ ባለሀብት የሆኑ ሰዎች ንብረቱን በአይነት ለመከፋፈል ባልቻሉ ጊዜ ንብረቱ በሃራጅ ተሸጦ ገንዘቡን መካፈል ያለባቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1272, 1273
1511.	ሰኔ 19/2000	30991	እማሆይ ወይንሸት አድማሱ እና እነ ወ/ሮ ክብነሽ ስዩም	7	207	ሟች በሚሰጠው ኑዛዜ ላይ አንድ ግዴታ በወራሾች ላይ የማስቀመጥ መብት ያለው ስለመሆኑና በግዴታው እንዲጠቀም የተቀመጠለት የኑዛዜ ተጠቃሚም ይህንን መሰረት በማድረግ ወራሾችን ሊያስገድድ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 920
1512.	ሰኔ 24/2000	32414	ወ/ሮ ባዩሽ ደጀኔ እና እነ ወ/ሮ ሃሳብከፋይ ጌራወርቅ (ሁለት ሰዎች)	7	212	ኑዛዜ ፈራሽ ነው ይባል በሚል የሚቀርብ ክስ እና የተሰጠ የወራሽነት የምስክር ወረቀት እንዲሰረዝ በሚል የሚቀርብ ተቃውሞ የተለያዩ ይዘትና ውጤት ያላቸው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 996/1/, 998/1/, 973, 996/2/
1513.	ሰኔ 10/2000	34076	ወ/ሮ ዘነበወርቅ ወልዱ ፀጋ እና	7	217	የውርስ ሃብቶች በተለያዩ ቦታዎች የሚገኙ በሆነ ጊዜ የሚነሱ ክርክሮች የውርሱ ክፍያ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 23

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እነ እማሆይ ድብቅነሽ ግዛው (ሁለት ሰዎች)			በተጀመረበት ቦታ ለሚገኝ ፍ/ቤት የሚቀርቡና የሚስተናገዱ ስለመሆናቸው	
1514.	ጥቅምት 11/2001	34703	እንዳሻው ፍቃዱ እና እነ ወንድማገኝ ፍቃዱ(ሰባት ሰዎች)	8	233	የውርስ ሀብት ክፍፍልን መነሻ ያደረገ ክስ የግዴታ ውርስ ከተጣራ በኂላ መቅረብ የሌለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1000(1)
1515.	ጥቅምት 25/2001	36604	ወ/ሮ ፅጌ መንግስቱ እና እነ አቶ ወንድይራድ መንግስቱ(ሁለት ሰዎች)	8	235	ኑዛዜ ሲነበብ የነበሩ ሰዎች ኑዛዜው አይፀናም በሚል የሚያቀርቡት የመቃወም አቤቱታ ኑዛዜው በተነበበ በአሥራ አምስት ቀን ውስጥ መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 973
1516.	የካቲት 24/2001	38611	የወ/ሮ ገነት ዳምጤ ወራሾች እና እነ አቶ ይልማ አስፋው	8	263	በኑዛዜ የተገኘ ንብረት በ10 (አሥር) ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልተጠየቀ በስተቀር በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	
1517.	ሚያዚያ 29/2001	38611	የወ/ሮ ገነት ዳምጤ ወራሾች እና እነ አቶ ይልማ አስፋው	8	258	በኑዛዜ የተገኘ ንብረት በ10 (አሥር) ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልተጠየቀ በስተቀር በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	
1518.	ግንቦት 27/2001	42525	እነ አቶ አብዱልዋሲቅ አርጋው እና ወ/ሮ አልዋያ አባበሊስ	8	264	ወራሽ የሆኑ ወገኖች የሚያቀርቧቸውን ተገቢነት ያላቸው ማስረጃ‹ በሙሉ አሰባስቦ በመስማት ያልተከናወነ የውርስ ማጣራት ሪፖርት በህግ አግባብ የተከናወነ ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 241, 270 እና 345

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1519.	ሰኔ 11/2001	32817	ወ/ሮ አልማዝ ዘውዴ እና እነ ወ/ሮ ቴቱ ዘውዴ(ሦስት ሰዎች)	8	266	የተናዛዡ ህጋዊ ንብረት ባልሆነ ነገር ላይ የተደረገ ኑዛዜ በፍ/ቤት ቢፀድቅም እንኳን የኑዛዜ ሰነዱ ዋጋ የማይኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 865
1520.	ሰኔ 23/2001	40510	ቴዎድሮስ መንበሩ እና ገ/ህይወት ታደሰ	8	269	የገበያ ዋጋን መሠረት ያላደረገና የግንባታ ዋጋ ግምት ላይ ብቻ ተመርኩዞ የሚደረግ የውርስ ሀብት ክፍፍል ፍትሐዊ ሊሆን የማይችል ስለመሆኑ	
1521.	መጋቢት 21/1999	18394	ወ/ሮ ዝናሽ በቀለ ማንደፍሮ እና ወ/ሮ ሐረገወይን በቀለ	8	274	በውርስ ሃብት ክፍፍል ላይ ተወላጅ የሆነ ሰው ከሩብ በላይ ጉዳት የደረሰበት እንደሆነ ክፍፍሉ እንዲቀር ለመጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ሕ/ቁ. 11/22,913,1060,1037-1051,942
1522.	ጥቅምት 24/2007	41857	አሕመድ ሑሴን እና እነ ወ/ሮ የኔዓለም ተመስገን (ሦስትሰዎች)	10	13	የጋራ የሆነን የውርስ ሀብት ከፍቃዱ ውጪ እንዲሸጥ የተደረገበት ወራሽ ከሽያጩ ዋጋ ድርሻውን ለማግኘት መብት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1266,1060(1)
1523.	ታህሳስ 27/2002	47487	አቶ ሐይለራጉኤል ደበላ እና እነ ወ/ሪት አለምፀሐይ ፈለገ (ሁለት ሰዎች)	10	30	ኑዛዜ ሊተረጐም የሚገባው ቃላቶቹና መልዕክቱ ግልፅ ሣይሆን ሲቀር ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 810(2)
1524.	ታህሳስ 21/2002	41893	ወ/ሮ ዮዲት ኃይሉ እና እነ ወ/ሪት ገነት አረጋይ	10	36	የስጦታ ውል ሊተረጐም የሚገባው በውሉ ውስጥ የሚገኝን አንድ ሃረግ ነጥሎ በማውጣት ሳይሆን የውሉን አጠቃላይ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሦስት ሰዎች)			ይዘት በመመልከት ስለመሆኑ	
1525.	ጥር 5/2002	47957	እነ አቶ ተፈሪ ሐጐስ (ሦስት ሰዎች) እና አቶ ተስፋይ ገ/እግዚአብሔር	10	39	የምትክ ወራሽነት ተጠቃሚዎችን ስለመለየት	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 842,843,844 (3)
1526.	የካቲት 9/2000	42346	እነ አቶ ፍስሐ መንግስቱ (ሁለት ሰዎች) እና ወ/ሮ አለምነሽ ፍስሐ	10	38	• የስጦታ ውል ገደብ ያለበት ወይም ግዴታ የተጣለበት እንደሆነ በውሉ ውስጥ የተመለከተው ግዴታ አልተፈፀመም በሚል ፈራሽ ሊሆን የሚችል ስለመሆኑ • በፍ/ብ/ህ/ቁ. 244(1) ላይ የተመለከተው የይርጋ ድንጋጌ በስጦታ ውል ውስጥ የተመለከተ ግዴታ አልተፈፀመም በሚል ውሉ እንዲፈርስ ሲጠየቅ ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2452(1),2464(1),2441(1)
1527.	የካቲት 24 /2002	46527	ወ/ሮ ገነት በቀለ እና ወ/ሮ ትዕግስት አሰፋ	10	48	የውርስ ንብረት በሆነ ቤት ላይ ድርሻ አለን የሚሉ ወገኖች ንብረቱን ህጋዊ የሆነ የባለቤትነት ማረጋገጫ ይዞ ከነበረ ሰው በመግዛት ስመ ሀብቱን ወደራሱ ስም አዛውሮ የሚገኘን ሰው ለመጠየቅ የማይችሉ ስለመሆኑ	
1528.	የካቲት 24 /2002	47378	አቶ አለማየሁ ከተማ እና እነ ወ/ሮ ላቀች አይተንፍሱ	10	50	ከውርስ ጋር በተያያዘ በቤት ላይ ህጋዊ መብት የሌለው ሰው ሽያጭ አከናውኖ ሲገኝ ትክክለኛው ባለሃብት መብቱን	የፍ/ብ/ህ/ቁ.997,2882, 2884,1060(1

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሦስት ሰዎች)			ሊጠይቅ የሚችለው ተገቢውን ጥንቃቄ አድርጐ የገዛውን ገዥ ሣይሆን ሻጩን ስለመሆኑ	),1266
1529.	የካቲት/2002	42482	እነ አቶ ፍሬዘውድ ተካ ጉጂ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ሰለሞን ኃ/ማሪያም	10	49	ኑዛዜ በፍ/ቤት መፅደቁ በንብረት ላይ ያለ የባለቤትነት መብትን የሚያረጋግጥ ስላለመሆኑ	
1530.	መጋቢት 21/2002	45370	እነ አቶ ዳንኤል አበበ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ሙሉ ወልደየስ (ሁለት ሰዎች)	10	56	በተጭበረበረ መንገድ ወራሽነትን አሳውጆ የውርስ ንብረት አካል የሆነን ቤት ስመ ሃብት ወደ ራሱ አዙሮ የሚገኝ ሰው ጋር የሽያጭ ውል በተደረገ ጊዜ የሽያጭ ውሉ እንዲፈርስ በሚል ትክክለኛ ወራሾች የሚያቀርቡት ጥያቄ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍብ/ህ/ቁ.2882, 2884, 997
1531.	መጋቢት 22/2002	42691	አቶ አደፍርስ በቀለ እና አቶ ይቁም በቀለ	10	59	የስጦታ ውል ከተደረገበት ጊዜ ጀምሮ በሚቆጠሩ 10 (አስር) ዓመታት ውስጥ ለአፈፃፀም ያልቀረበ እንደሆነ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1676(1),1845
1532.	መጋቢት 20/2002	44237	እነ ወ/ሮ ሙሉሸዋ ቦጋለ (አራት ሰዎች) እና አቶ መስፍን ቦጋለ	10	66	• በውርስ ሕግ ውስጥ የተመለከቱ የይርጋ ድንጋጌዎች ሊተረጐሙ የሚችሉበት አግባብ • የወራሽነት መብትን በሕግ በተመለከተ ጊዜ ውስጥ ያረጋገጡ ወራሾች የውርስ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 996,1000(1) 1002,1060,1062

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ንብረት ክፍፍል ጥያቄን በማናቸውም ጊዜ ማቅረብ የሚችሉ ስለመሆኑ •	
1533.	ሚያዚያ 6/2002	43069	አቶ አማረ ረታ እና አቶ ሰለሞን ካሣዬ	10	68	ጠቅላላ የኑዛዜ ወራሽ የሆነ ሰው እና ከህግ ውጪ ከውርስ የተነቀለ ያለኑዛዜ ወራሽ የውርስ ሃብትን ሊከፋፈሉ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 939(3) ,850,,911(1) 912(1)
1534.	ሚያዚያ 6/2002	43069	አቶ አማረ ረታ እና አቶ ሰለሞን ካሣዬ	10	70	ጠቅላላ የኑዛዜ ወራሽ የሆነ ሰው እና ከህግ ውጪ ከውርስ የተነቀለ ያለኑዛዜ ወራሽ የውርስ ሃብትን ሊከፋፈሉ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 939(3) ,850,,911(1) 912(1)
1535.	ሰኔ 8/2002	53279	ወ/ሮ ትእግስት ግርማ የእነ አቤል ወርቁ ሞግዚት እና አቶ ኤፍሬም መንግስቱ	10	74	ኑዛዜ መኖሩን የማስረዳት ሸክም (ግዴታ) የተጠቃሚዎች ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 896,897
1536.	ሰኔ 10/2002	50901	ወ/ሮ እልፌ ኃይሌ እና እነ ወ/ሮ ትዕግስት ደበሌ (ሦስት ሰዎች)	10	76	በኑዛዜ የውርስ ሀብት ክፍፍል መደረግ ጋር በተያያዘ ወራሽ የሆነ ወገን ሊደርሰው ከሚገባው የውርስ ሀብት መጠን ከአንድ አራተኛ በታች እንዲደርሰው የተደረገ መሆኑ ካልተረጋገጠ በስተቀር ኑዛዜውን እንዲፀና በማድረግ የተናዛዡን ፍላጐት ማክበርና መጠበቅ የሚያስፈልግ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 910, 913 1123(1)
1537.	ሐምሌ 13/2002	50836	ወ/ሮ ቅድስት ተካ	10	85	በፍ/ቤት የተሰጠ የኑዛዜ ወራሽነት	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና ወ/ሮ የኔነሽ ተካ			ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የውርስ ሃብት ማጣራት ሳይደረግ የተሰጠ ነው በሚል ምክንያት ብቻ ሊሰረዝ የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	
1538.	ሐምሌ 28/2002	44561	ወ/ሮ ገነት በላይ እና አቶ ያፌት ተክሉ	10	101	ከውርስ ሃብት ክፍፍል ጋር በተያያዘ ተጠቃሚው በኢንሹራንስ ውል ላይ ባልተገለፀበት ጊዜ የሟች ባል ወይም ሚስት የኢንሹራንስ ገንዘቡን ከወራሾች ጋር ሊካፈሉ የሚችሉበት አግባብ	የንግድ ህግ ቁጥር 705,701(1)(ሀ) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 827
1539.	ሐምሌ 22/2002	44025	እነ ወ/ሪት ፀሐይ ሐይሌ (አራት ሰዎች) እና ወ/ሮ ፈልቃ ቤኛ	10	110	ከውርስ ሃብት ጥያቄ ጋር በተያያዘ የውርስ ሃብቱን በእጅ አድርጐ በመገልገል ላይ ያለ ተከራካሪ የሆነ ወራሽ ለክርክሩ ምክንያት የሆነውን ንብረት በጋራ ይዞ የቆየ ሰው ላይ የሚያነሳው የውርስ ጥያቄ በይርጋ ታግዷል ሊባል የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	
1540.	ሐምሌ 30/2002	47622	ወ/ሮ ትዕግስት ነጋሽ እና እነ ወ/ሮ መንበረ ስላሴ ተኽሌ 679(አምስት ሰዎች)	10	112	ወራሽ የሆነ ወገን በውርስ ሃብት ክፍፍል ድርሻው ላይ ከሩብ የበለጠ ጉዳት የደረሰበት መሆኑን በመግለፅ አውራሽ ባደረገው ኑዛዜ መሠረት ክፍፍል እንዳይፈፀም መጠየቅ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1123(1)
1541.	ሐምሌ 29/2002	45587	እነ ወ/ሮ አተረፈች ዘውደ	10	115	የምትክ ወራሽነት ተጠቃሚዎችን	የፍ/ብ/ሕ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሁለት ሰዎች) እና አቶ ዘውዱ ወሰኔ			ስለመለየት	842,843,844 (3)
1542.	ሐምሌ 28/2002	42548	አቶ ተስፋልደት ኪዳኔ እና እነ ወ/ሮ ዘሀቡ ይመር (ሦስት ሰዎች)	10	118	በተዘዋዋሪ መንገድ ተወላጅን ከውርስ ያለ በቂ ምክንያት መንቀል የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 938,842,915
1543.	ጥቅምት 02/2003	49831	ወ/ሪት ሮማን ግዛው እና አቶ ግርማ አብርሃም	11	26	የኑዛዜ መኖርን የማስረዳት ሸክም ስላለበት ወገንና ኑዛዜውን ለማስረዳት ሊቀርቡ ስለሚገቡ ማስረጃዎች	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 896, 897
1544.	ጥቅምት 15/2003	53223	እነ አቶ ሐዲስ ዓለመስላሴ እና ወ/ሮ ብሌን ዓለመስላሴ	11	30	በኑዛዜ ላይ ስለሚቀርብ የመቃወም አቤቱታ እና ተፈፃሚነት ስላለው የይርጋ ደንብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 973, 974
1545.	ታህሳስ 30/2003	46726	ነጋሲ አየለ ኢትቻ እና እነ ሳሙኤል ዮሃንስ ገ/እግዚአብሔር /ሁለት ሰዎች/	11	42	• የውርስ ሃብት እንዲጣራ በሚል በንብረቱ ላይ የተሰጠው ትዕዛዝ ከሟች ጋር ህጋዊ ግንኙነት ባልነበረበት ሁኔታ ነው በሚል ክርክር በቀረበ ጊዜ ፍ/ቤቶች ይህንን እንደ ጭብጥ በመያዝ እልባት ሊሰጡበት የሚገባ ስለመሆኑ • በዚህ ጉዳይ ላይ ፍ/ቤት የሚሰጠው ብይን ጊዜያዊ አገልግሎት እንዳለው ትዕዛዝ የሚወሰድ ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 320/3/, 247/1/
1546.	ሚያዚያ 20/2002	55648	እነ ወ/ሮ እቴቱ ሽፈራው	11	85	• ተናዛዥ የሆነ ሰው ተወላጁ የሆነ ሰው	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			/ሦስት ሰዎች/ እና እነ ወ/ሮ መንበረ ሽፈራው /ሦስት ሰዎች/			በውርስ ሊደርሰው ከሚገባው ድርሻ ከሩብ በላይ ጉዳት እንዲደርስበት ለማድረግ የሰጠው ምክንያት በቂ መሆን ያለመሆኑ በዳኞች ሊመረመር የሚገባው ስለመሆኑ • "ስላልረዱኝ ወይም ስላልጠየቁኝ" የሚል ምክንያት በመስጠት ተወላጅን ሊደርሰው ከሚገባው የውርስ ድርሻ ሩብ በላይ ጉዳት እንዲደርስበት ለማድረግ የማይቻል ስለመሆኑ •	913, 1123
1547.	ጥር 27/2003	54385	አቶ ፍቃዱ ሽፈራው እና አቶ ግሩም ኤድሚያስ	11	50	• ሟች ካለው ሀብት እጅግ አነስተኛ የሆነ መጠን ያለው ንብረት ለተወላጁ እንዲሰጠው የተናዘዘ እንደሆነ ተናዛዡ በተዘዋዋሪ መንገድ ተወላጁን እንደነቀለው የሚቆጠር ስለመሆኑ • የሟች ኑዛዜ ጠቅላላ የኑዛዜ ስጦታ በሆነ ጊዜም የተነቀለ ተወላጅ ከኑዛዜ ተቀባዩ ጋር እኩል ሊካፈል የሚገባው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 951, 938, 939, 937, 912
1548.	የካቲት 27/2003	50971	አቶ ሃይሌ ስሙጋ እና ሰላማዊት ተኮላ	11	62	ማየት የተሳናቸው ሰዎች የሚያደርጉት ኑዛዜ በውል አዋዋይ ፊት ካልሆነ በስተቀር አይፀናም ለማለት የሚያስችል የህግ መሰረት የሌለ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881/3/, 1728/3/, 340, 343/2/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1549.	ግንቦት 17/2003	57836	ወ/ሮ አስናቀች ደሳለኝ እና የድርሐ አርያም ቅዱስ ሩፋኤል ቤተክርስቲያን	11	71	• ኑዛዜ አድራጊ "ስታመም አላስታመመኝም " በሚል ምክንያት ተወላጅን በኑዛዜ ለመንቀል የሚያስችለው ነው ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ • ኑዛዜ በተደረገበት ንብረት ሚች መብት የሌለው በሆነ ጊዜ ሊከተል ስለሚችለው ውጤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1047, 938, 939, 915, 912
1550.	ግንቦት 3/2003	59268	ወ/ሪት ዝባድ ታዬ እና እነ ብፁአን ታዬ /ሦስት ሰዎች/	11	76	• ኑዛዜ ህጋዊ አይደለም እንዲሻር በሚል ተቃውሞ እስከቀረበ ድረስ በየትኛውም ህጋዊ መስፈርት መሰረት ፍ/ቤት ኑዛዜውን ውድቅ ሊያደርገው ስለመቻሉ • በኑዛዜ ላይ የነበሩ ምስክሮች የሚሰጡት የምስክርነት ቃል ስለሚኖረው ዋጋ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881-883
1551.	ሚያዚያ 3/2003	49713	እነ የጥሩነሽ አየለ ወራሾች /አራት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ወጋየሁ ሠለሞን	11	79	ከውርስ ጋር በተገናኘ በህግ ወራሽ የሆኑ ሰዎች ሚችን ለመውረስ ያልተገቡ ናቸው ሊባል የሚችልበት ሁኔታ ሚች በኑዛዜው ከውርስ ሊነቅላቸው ከሚችልበት ሁኔታ የተለየ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 838, 937/1/, 938/2/, /3/
1552.	ሰኔ 27/2003	65621	እነ ወ/ሮ ታደለች መንግስቱ /አምስት ሰዎች/ እና ተጠሪ፡ የለም	11	110	ወደ ሌላ አገር ለሥራ በሄደበት ወቅት ህይወቱ ያለፈ ሰው ጋር በተያያዘ የግለሰቡ መደበኛ መኖሪያ ኢትዮጵያ ውስጥ መሆኑ እስከተረጋገጠ ድረስ ውርሱ በኢትዮጵያ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 826/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ውስጥ መከፈት ያለበት ስለመሆኑ	
1553.	ጥቅምት 3/2003	45905	ሚስስ ሚላን ፒሲጂ ማልጂ እና እነ ሃንድሬ ፒስ ማልጂ /ሁለት ሰዎች/	11	115	• የውርስ ሃብት አጣሪ ሪፖርት በፍ/ቤት መጽደቅ ውጤት • በፍ/ቤት የፀደቀ የውርስ ሃብት አጣሪ ሪፖርትን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 358 አግባብ ተቃውሞ ሊቀርብበት ይገባል ለማለት የማይቻል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 358
1554.	ጥር 12/2003	54013	ወ/ሮ አስመረት ነጋሲ እና ወ/ሮ ጽጌረዳ ስዩም	11	120	በፍ/ብ/ህ/ቁ. 881 መሰረት የተደረገ ግልጽ ኑዛዜ ላይ ያለን የተናዛዡ የጣት አሻራ በተመለከተ ክርክር በቀረበ ጊዜና በፎረንሲክ ምርመራ ለማረጋገጥ ካልተቻለ በኑዛዜው የተገኙ ምስክሮች ቀርበው እንዲመሰክሩ ማድረግ የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881, 1677/1/, 2007/2/, 897/1/, 896
1555.	ሚያዚያ 06/2003	58338	እነ አቶ ዳንኤል ጽጌ /ሁለት ሰዎች/ እና የህፃን አሳለፈ ጽጌ ሞግዚት	11	135	• ከውርስ በዝምታ ወይም ያለበቂና ህጋዊ ምክንያት የተነቀለ የመጀመሪያ ደረጃ ወራሽ ከጠቅላላ የኑዛዜ ተጠቃሚ ጋር እኩል ወራሽ ሆኖ የሚችን የውርስ ሃብት ሊካፈል የሚገባ ስለመሆኑ • "በህይወቴ ላይ ከፍተኛ ችግር ፈጥረውብኛል" የሚል ምክንያት በመስጠት ብቻ ተወላጅን ለመንቀል የማይቻል ስለመሆኑ • ሚች ካለው ሃብት እጅግ አነስተኛ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 912, 938, 939, 915, 1014, 1123

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						የሆነ ንብረት /ሀብት/ ለተወላጁ በኑዛዜ የሰጠ እንደሆነ በውጤት ደረጃ ተወላጁ የተነቀለ መሆኑን መገንዘብ የሚቻልና ተወላጁ ከሌሎች የጠቅላላ ኑዛዜ ተጠቃሚዎች ጋር እኩል መካፈል ያለበት ስለመሆኑ	
1556.	ሐምሌ 29/2003	66727	ወ/ሪት ዝናሽ ዘውዱ እና የወ/ሮ መድሐኒት ካሣ ወራሽ እነ ወ/ሮ ደብሪቱ ስዩም	11	139	• የውርስ ሃብት አጣሪ የሆነ ሰው የሚችን ንብረት በማጣራት ረገድ ሊኖረው የሚችለው የስልጣን አድማስ • በወራሾች መካከል አንድን ንብረት በተመለከተ የውርሱ ሃብት አካል ስለመሆኑ ክርክር በተነሳ ጊዜ አጣሪው ግራ ቀኙ ያቀረቡትን ማስረጃ በሪፖርቱ ላይ በማስፈር ጉዳዩን ለሚመለከተው ፍ/ቤት ማቅረብ እንጂ ማስረጃዎቹን በራሱ መዝኖ አከራካሪው ንብረት የውርሱ ሃብት አካል ነው ወይም አይደለም በማለት ውሣኔ ለመስጠት ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 956
1557.	ግንቦት 5/2003	47917	እነ ወ/ሮ መልካምሥራ አለበል /አራት ሰዎች/ እና ወ/ሮ አንለይ ሊበን	11	147	• ተወላጅ የሆነ ሰው ከውርስ ተነቅሏል ሊባል የሚችለው ተናዛዡ ንብረቱን በጠቅላላ የኑዛዜ ስጦታ ለሌሎች ተወላጆች ወይም ሌሎች ሰዎች የሰጠ እንደሆነ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 937-939, 842/2/, 915

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ስለመሆኑ • ሟች ያለው አንድ የታወቀ ንብረት ብቻ ሆኖ ይህንኑ ከተወላጆቹ መካከል አንዱን ወይም ሁሉንም ሳያካትት ለሌሎች ሰዎች በኑዛዜ የሰጠ እንደሆነ ተነቀልኩ የሚል ወገን ኑዛዜው ላይ ተቃውሞ ሊያነሳ የሚችል ስለመሆኑ	
1558.	ጥቅምት 6/2004	69153	ብርሃኑ ከፍያለው እና እነ ወ/ሮ ሮማን ይርጋ (11ሰዎች)	13	121	በፍርድ ቤት የተቋቋመ የውርስ አጣሪ አበል መጠን ሊወሰን የሚችልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 959, 946-1125
1559.	ጥር 2/2004	64371	ፍቅረዲን ሰይፈዲን እና እነ አበራ ለማ (አምስት ሰዎች)	13	134	የወራሾች የጋራ ሀብት የሆነን ንብረት ለመሸጥና ለማስተላለፍ ወይም በዋስትና ለማስያዝ ወይም የተመደበበትን አገልግሎት ለመለወጥ የጋራ ባለንብረቶቹ ሁሉ ስምምነት አስፈላጊ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ 1262, 1060(1)
1560.	ግንቦት 10/2004	71895	አቶ ሞላ ንጉሴ እና አቶ ንጉሴ ገለታ	13	151	የውርስ ሀብት ማጣራት ጋር በተገናኘ የንብረት አጣሪው የሟች ያለኑዛዜ ወራሾች በሚል የተጠቀሱ ወራሾች በአካባቢው በሚገኘው የመረዳጃ እድር ሰፍሯል በማለት የውርስ ድርሻ አላቸው በሚል የሚያቀርበው የውሣኔ ሀሳብ ህጋዊ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 842, 856, 962, 944(ሀ),1097 ,1113

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1561.	ሰኔ 19/2004	72286	አቶ ኃ/ስላሴ ወርቁ እና ወ/ሮ ምስራቅ ወርቁ	13	157	ሚች አድርጐት የነበረ ኑዛዜ በተመሣሣይ ንብረት ላይ በኋላ በተደረገና ከሞተ በኋላ ተፈፃሚነት ባለው ስጦታ የተተካ እንደሆነ ኑዛዜው በስጦታው እንደተሻረ የሚያስቆጥረው ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2428, 2443, 881, 826(2), 856, 898
1562.	ሕዳር 6/2004	70057	እነ ወ/ሮ አበበች ቡልቻ (ሶስት ሰዎች) ተጠሪ፡- የለም	13	171	ውል አዋዋይ ወይም ዳኛ ፊት የተደረገ ኑዛዜ በህጉ የተመለከተውን የኑዛዜው መነበብ ሥርዓትን ያላሟላ ከሆነ ህጋዊ ፎርማሊቲን የሚያሟላ እንደሆነ ለመቁጠር የማይቻል ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ 881(2), 882, 857
1563.	ግንቦት 26/2000	18576	ወ/ሮ ደስታ መኮንን እና ወ/ት መሰሉ ጌታሁን	7	330	የውርስ ማጣራት ሪፖርት ከፀደቀ ወይም በፍ/ቤት ተቀባይነት ካገኘ በኋላም ቢሆን እንደ ፍርድ ተቆጥሮ በቀጥታ የአፈፃፀም አቤቱታ ሊቀርብበት ስላለመቻሉ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 944, 946, 956, 960, 996
1564.	ጥቅምት 25/2001	36777	አቶ ወንድም አገኘ ዘውዱ እና እነ አቶ ታፈሰ ወንድአፈራሽ (ሶስት ሰዎች)	8	251	ግልፅ ኑዛዜ ህጋዊ እንዲሆን መሟላት ያለበት ፎርማሊቲ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 882
1565.	ጥር 28/2001	41896	ወ/ሮ ታደለች ዋለልኝ እና እነ ወ/ሮ አዲስዓለም ፀጋ	8	258	ጋብቻ ህጋዊ ውጤት የሚኖረው በህግ አግባብ ተፈፅሟል ከተባለበት ጊዜ ጀምሮ	የተሻሻለው የቤተሰብ ህግ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			(ሦስት ሰዎች)			ስለመሆኑ	አንቀፅ 28(3)
1566.	ሕድር 20/2005	74734	ወ/ሮ ትዕግስት ሽባባው እና እነ እህት አለማው ወርቁ (ሁለት ሰዎች)	14		በሌላ ቦታ ከተደረገ በኋላ በሌላ ጊዜ ውል ለማዋዋል ስልጣን ባለው አካል ፊት ቀርቦ እንዲረጋገጥና ማህተም እንዲደረግበት የተደረገ የኑዛዜ ሰነድ በህጉ ዳኛ ወይም ውል ለማዋዋል ስልጣን በተሰጠው አካል ፊት እንደተደረገ ኑዛዜ የማይቆጠር ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.88 1,882
1567.	ጥር 17/2005	77169	እነ አቶ ተሾመ ገበየሁ እና ወ/ሮ ሊሻንወርቅ ገበየሁ	14		• የኑዛዜን ፎርማሊቲና የይዘቱን ህጋዊነት አስመልክቶ ስልጣን ባለው ፍ/ቤት ተቃውሞውን አቅርቦ ውድቅ የተደረገበት ወገን በሌላ ጊዜ በድጋሚ የኑዛዜው ይዘት ጋር በተገናኘ ተናዛዡ ከውርስ ነቅሎናል፣ እንዲሁም ሊደርሰን ከሚገባው ድርሻ ከ1/4ኛ በላይ ጉዳት ደርሶብናል በሚል ኑዛዜው እንዲሻር የሚያቀርበው አቤቱታ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • ኑዛዜ የህጉን ፎርማሊቲ የጠበቀ ነው በሚል በፍ/ቤት መጽደቅ ኑዛዜው መብታችንን ይነካል በማለት ክርክር የሚያቀርቡ ወገኖች ክርክራቸውን ለዳኝነት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ.51, 216, 217 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1123

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አካል ከማቅረብ የማይከለክል ስለመሆኑ፣ •	
1568.	ጥር 14/2005	73247	አቶ ልዑል ኪዳነማርያም እና እነ ሰብለ ኪዳነማርያም (ሶስት ሰዎች)	14		አንድ ወራሽ የወራሽነት መብት በሌለው ንብረት ላይ ከህግ ውጪ የወራሽነት ሠርተፍኬት መያዙ በተረጋገጠ ጊዜ ይኸው ማስረጃ እንዲሰረዝ አቤቱታ ሊቀርብ ስለመቻሉ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ.998(1)
1569.	መስከረም 21/2006	85102	አቶ ሰንደቁ አበበ እና አቶ ሐብታሙ ቃበቶ	15	181	• የኑዛዜ ህጋዊነት ጋር በተያያዘ በተካሄደ ክርክር ተሣታፊ ሆኖ ተቀባይነት ያጣና ኑዛዜው በፍርድ ቤት የፀደቀበት ሰው በሌላ ጊዜ የኑዛዜውን ህጋዊነት አስመልክቶ በመቃወሚያነት የሚያቀርበው ክርክር ወይም አዲስ ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • የይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት በቀረበለት ጉዳይ ላይ ዳኝነት መስጠት የሚገባው በስርዓቱ መሠረት የቀረበለትን የይግባኝ አቤቱታ መሠረት በማድረግ እንጂ ቀድሞ ስልጣን ባለው ፍ/ቤት የተሰጠ ውሣኔ ተገቢ አልነበረም በሚል ምክንያት ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 5,212 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 881
1570.	ጥቅምት 21/2006	90543	እነ አቶ ተሾመ አሰፋ (ሶስት ሰዎች) እና	15	198	• ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጋር በተገናኘ አንድ ሰው ሟች በተውት ኑዛዜ መሠረት የጥሬ ገንዘብ ክፍያ እንዲከፈለው ክስ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 5(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሪት መስታወት አሰፋ			አቅርቦ ገንዘቡ እንዲከፈል ዳኝነት ከተሰጠ በኋላ በሌላ ግዜ የሟቹ የውርስ ሀብት ይጣራልኝ በማለት የሚያቀርበው የዳኝነት ጥያቄ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ፣ • ኑዛዜን መሠረት አድርጐ የሚቀርብ የኑዛዜ ተጠቃሚት መብት ይረጋገጥልን ጥያቄና የውርስ ይጣራልኝ ጥያቄዎች ተመሳሳይ የሆነ የፍሬ ነገርና የህግ ጥያቄ የሚያስነሱ ጉዳዩች ስለመሆናቸው፣	
1571.	የካቲት 25/2006	80920	ወ/ሮ ውድነሽ እሸቱ እና አቶ ፍቅረማሪያም ወርቁ	15	262	ከሟች በስጦታ ወይም በኑዛዜ የተሰጠን ንብረት ወደ ውርስ መልሶ ማግባት (Collation) ስለሚከናወንበት ሥርዓት፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1065-1078
1572.	የካቲት 13/2005	82585	እነ ወ/ሮ ሱዛን ሞንታልባን (ሶስት ሰዎች) እና እነ አቶ ሙራድ አሊ (ስድስት ሰዎች)	15	265	ኑዛዜ ፈራሽ ነው በሚል ስለሚቀርብ ክስ እና ክሱ ሊቀርብ ስለሚገባበት የጊዜ ገደብ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 973, 974
1573.	ጥቅምት 21/2006	89641	እነ ወ/ሮ ሐረገወይን ብርሃኑ(ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ አዜብ ብርሃኑ (ሁለት ሰዎች)	15	269	ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጋር በተገናኘ የውርስ ሀብት ተጣርቶና ሪፖርት ቀርቦ በመጽደቁ መነሻነት ሀብቱ ተከፋፍሎ ከተፈፀመ በኋላ ወራሾቹ ዋጋ ያለው የወራሽነት ማስረጃ ሣይኖራቸው ውርሱን ወይም ከውርሱ አንዱን ክፍል በእጁ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 996(1), 998(1), 999 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 91, 6

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አድርጓል በሚል እውነተኛ ወራሽ ወራሽነቱ እንዲታወቅለትና የተወሰዱበት የውርስ ንብረቶች እንዲመለሱለት በሚል ለመጠየቅ የሚችለው ተገቢውን የዳኝነት ክፍያ በመክፈል አዲስ ክስ በመመስረት እንጂ ክፍፍሉ ተፈጽሞና ውሣኔ አግኝቶ የተዘጋውን መዝገብ በማንቀሳቀስ ስላለመሆኑ፣	
1574.	መጋቢት 22/2005	83665	ወ/ሮ እታፈራሁ ፀጋዬ እና እነ ወ/ሮ መሰረት ግርማ (ሁለት ሰዎች)	15	341	የውርስ ሀብትን እንዲያጣራ የተመደበ የውርስ ሀብት አጣሪ የንብረትነቱ የሟች የግል ሀብት መሆን በተመለከተ በሪፖርቱ ገልጿል በሚል ምክንያት ከንብረቱ ጋር በተገናኘ የባለሀብትነት ክርክር ያቀረበውን ወገን ጥያቄ በአግባቡ ባለማስተናገድ ውሣኔ ላይ መድረስ ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣	የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መግስት አንቀጽ 40(1), 37 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 1206
1575.	ሐምሌ 17/2006	94322	ወ/ሮ አልማዝ በቀለ እና አቶ ገዛኸኝ በቀለ	16	186	የውርስ ንብረት ክፍፍልን በተመለከተ በውርስ ህጉ የተመለከቱትን የውርስ ንብረት ክፍፍልን የሚገዙትን ድንጋጌዎች ይዘት መንፈስና አላማ የተከተለና ያገናዘበ መሆን ስላለበት	የፍ/ህ/ቁ 1079፣1082፣1083፣1086፣1087(2)፣1092፣1093
1576.	ሕዳር 08/2007	96628	እነ አሳምነው ከበደ /አምስት	17	293	ሟች በህይወት እያለ ከይዞታ ቦታው ላይ	የፍ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ሰዎች/ እና አቶ ዳንኤል ከበደ			ለሌላ ሠው ቤት እንዲሠራ ፈቅዶ ቢሰጠው ሟች በሚሞትበት ጊዜ በሟች ፈቃድ ቤት የሠራው የቤቱ ባለቤት እንደሚሆንና ከሌላው ቦታ ጋር ሆኖ የውርስ ክፍል የሚሆን ስላለመሆኑ፣	826/2/፣1179 /1/
1577.	ጥቅምት 10/2007	96364	እልፍነሽ ወርቁ እና ኤልሳቤጥ አስራት	17	298	አንድ ተናዛዥ ኑዛዜውን መሻር ሲፈልግ ሀሳቡን በማያሻማ አኳኋን በመግለጽ ከሻረ ኑዛዜዎች ዋጋ ያላቸው እንደሆኑ በሚያስፈልገው ፎርም አይነት ግልጽ አድርጐ አልሻረውም ሊባል የማይችል ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ. 898(1)፣ 899(1)
1578.	መጋት 30/2007	108539	አቶ አበባው አጥናፍ እና እነ ወ/ሮ የካባ ግዛው (ሶስትሰዎች)	17	307	አንድ ሰው ከህግ ውጪ የገጠር እርሻ መሬት ለመውረስ የሚያስችል የወራሽነት ማስረጃ ስላወጣ ይሰረዝበት የሚል አቤቱታ በሚቀርብበት ጊዜ ፍ/ቤት ጭብጥ ይዞ ውሳኔ የሚሰጥበት ጉዳይ እንጂ የመሬት ክርክር ሲነሳ የሚታይ ነው ተብሎ ክሱን ውድቅ ማድረግ አግባብነት የሌለው ሥለመሆኑ፣	የአ/ብ/ክ/መንግ ስት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 133/98 እና ደንብ ቁጥር 51/99

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1579.	ሠኔ 17 ቀን 2007 ዓ.ም	102932	እነ አቶ አፈወርቅ ደረጫ /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ ሠራዊት ደረጫ	18	154	በአንድ የጋራ የሆነ የውርስ ንብረት ላይ አንደኛው ወራሽ ብቻውን ያወጣው ወጪ ካለ ወጪውን ሁሉም ወራሾች ሊጋሩት የሚገባ ስለመሆኑ፣ የጋራ የሆነ የውርስ ንብረትን በተመለከተ ወራሾች የሚስማሙ ከሆነ ክፍያው በስምምነታቸው መሠረት የሚፈጸም ስለመሆኑ፣ ወራሾች ንብረቱን ስለሚካፈሉበት ሁኔታ ካልተስማሙና ንብረቱ በአይነት ለወራሾች ለማካፈል የማይቻል ከሆነ ንብረቱ በሀራጅ ተሽጦ ሊከፋፈሉ የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ህ/ቁ 1079/1/፣ 1086/1/፣1092፣1093
1580.	መጋቢት 28 ቀን 2007 ዓ.ም	108106	አቶ አዱኛ ጉታ እና እነ ወ/ሮ በሻዱ ጉደታ	18	159	የውርስ የይዞታ መሬትን እኩል መብት ካላቸው ወራሾች መካከል አንደኛው አስቀድሞ ይዞ ወደ ልጁ ስም ማዞር የወራሾችን መብት መንጠቅ ስለመሆኑ፣	የኦሮሚያ የመሬት አዋጅ ቁጥር 130/99 ደንብ ቁጥር 151/2005
1581.	ሐምሌ 29 ቀን 2007 ዓ.ም	110022	አ/ቶ ትሻገር ምህረቴ እና የለም	18	163	ፍ/ቤቶች የወራሽነት ማስረጃ ወይም የምስክር ወረቀት ብቻ እንዲሰጡ ማመልከቻ ሲቀርብላቸው ውርስ እንዲጣራ የሚሰጡት ትእዛዝ የማይገባና አላስፈላጊ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ሕ/ 996/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1582.	ሐምሌ 30 ቀን 2007 ዓ.ም	109697	ዘሙ አስፋው እና መሀመድ አስፋው	18	170	ለክርክር ምክንያት በሆነው መሬት ወራሽ መሆኑን በማስረጃ ያረጋገጠ ሰው ከአውራሹ ተነጥሎ ለጊዜው ውጭ ሀገር ሄዶ መመለሱ በሕጉ "ለቤተሰብ አባል" የተቀመጠውን ትርጉም አላሟላም በሚል በቤተሰብ አባልነት መሬቱን ሊወርስ አይገባም ማለት ተገቢነት የሌለው ስለመሆኑ፣	የአ/ብ/ክ/መ አዋጅ ቁጥር 133/98 ፣ደንብ ቁጥር 51/99 አንቀጽ 11/7/ሀ/
14.አእምሯዊ ንብረት							
1583.	ጥቅምት 10/2002	44520	አርቲስቲክ ማተሚያ ድርጅት እና ዶ/ር ጌታሁን ሽብሩ	10	335	አንድን መፅሐፍ ከተፃፈበት ቋንቋ ወደ ሌላ ቋንቋ የተረጐመ ሰው እንደ ድርሰት አመንጪ ተቆጥሮ የሞራልና የቁሣዊ ጉዳት ሊወሰንለት ስለመቻሉ	አዋጅ ቁ.410/96 አንቀፅ 2(2),6(1)
1584.	ሐምሌ 8/2001	42253	መምህር ሙሉ ኃይለሥላሴ እና ዘመናዊ ማተሚያ ቤት	9	157	አንድን የሥነ-ጥበብ(ኪነ-ጥበብ) ሥራ ያለባለቤቱ ፈቃድ ኦርጅናሉ ወይም ቅጅው ለህዝብ እንዲታይ ማድረግ የኮፒ ራይት ህግ ጥሰት የሚያስከትል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1791, 1771(1), 1790, 2090-2123 አዋጅ ቁ. 410/96

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አንቀፅ 7
1585.	የካቲት 22/2003	57179	ኢትዮ ሴራሚክ ኃ/የተ/የግ/ማህበር እና እነ የኢትዮጵያ አእምሮአዊ ንብረት ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/	12		የኢትዮጵያ አእምሯዊ ንብረት ጽ/ቤት የንግድ ምልክት እና የንግድ ስምን አስመልክቶ ፈቃድ በሚሰጥበት ወቅት የህብረተሰቡን ግንዛቤ በማያዛባና ያልተገባ የንግድ ውድድር እንዳይከሰት ተገቢውን ጥንቃቄ በማድረግ መሆን ያለበት ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 329/95 አንቀጽ 10/1/, /2//ሀ/, እና /ሐ/ አዋጅ ቁ. 501/98 አዋጅ ቁ. 320/95 አንቀጽ 6/1/
1586.	ግንቦት 19/2003	59025	የኢትዮጵያ አእምሯዊ ንብረቶች ጽ/ቤት እና አቶ ጥበበ አየለ	12		• የኢትዮጵያ አእምሯዊ ንብረት ጽ/ቤት በሚሰጣቸው ውሣኔዎች ላይ ቅሬታ አለኝ የሚል ወገን ያለው መብት ለፌዴራል ፍርድ ቤቶች ይግባኝ ማቅረብ ነው እንጂ የቀጥታ ክስ ማቅረብ ስላለመሆኑ • የፌ/ጠፍ/ቤት ሦስት ዳኞች በሚሰየሙበት የሰበር ችሎት የሚሰጠው ትዕዛዝ /ውሣኔ/ አስገዳጅ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 454/97 አንቀጽ 2/1/ አዋጅ ቁ. 25/88 አዋጅ ቁ. 501/98 አንቀጽ 6, 17, 36, 49 አዋጅ ቁ. 320/95

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							አዋጅ ቁ. 410/9
1587.	ታህሳስ 17/2004	75500	ኢንጅነር አድማሱ ገብሬ እና የፌዴራል ዐቃቤ ህግ	13	573	ከቅጅና ተዛማጅ መብቶች ጋር በተያያዘ የፊልም ባለቤት ለመሆን በማሰብ በባለሃብትና ፊልሙን ለመስራት በሚል በተደረገ ስምምነት መነሻነት ፊልሙን ለህዝብ ከማቅረብ ጋር ተያይዞ ጉዳዩ በፍ/ብሔር ክርክር ተደርጐበት በተሰጠ ውሣኔ መሰረት ፊልሙን በእጅ አድርጐ መገኘት በወንጀል ተጠያቂነት የማያስከትል ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ.410/96 አንቀፅ 7(1)(ሀ), 36(1) የወ/ህ/ቁ.23(2), 57-59
1588.	ጥ 4/2004	68369	እነ ሳሙኤል ሃይሉ (ሁለት ሰዎች) እና እነ ወ/ሮ ስምረት አያሌው /ዘጠኝ ሰዎች/	13	576	• ከቅጅና ተዛማጅ መብቶች ጋር በተያያዘ የመብቱ ተጠቃሚዎችና የመብቱ አድማስ • የቅጅ መብት እንዲከበር ለመጠየቅ መሟላት ስለሚገባቸው ነገሮችና መብቱ እንደተጣሰ የሚቆጠርበት አግባብ •	አዋጅ ቁ. 410/96 አንቀፅ 7, 9-19, 2(6)
1589.	ታህሳስ 15/2005	78856	የቀይ ሽብር ሰማዕታት ወዳጆችና ቤተሰቦች ማህበር እና አቶ ኤሊያስ አሰጋኸኝ	14	292	ባለ ሶስት አውታር (three dimention) ቅርጽ ሥራ ከባለቤቱ ፈቃድና ፍላጐት ውጪ በወረቀት ላይ እንዲታተሙና እንዲሰራጩ ማድረግ የቅጂ መብት ጥሰት የሚያስከትል ስለመሆኑ፣	አዋጅ ቁ. 410/96 አንቀጽ 34(4)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
15. ዕርቅና ግልግል							
1590.	ታህሳስ 15/2000	22857	እነ አቶ ተክሌ ደግፌ (ሁለት ሰዎች) እና እነ አቶ በፍቃዱ ኃይሌ (ሁለት ሰዎች)	5	339	• በፍርድ ሂደት ላይ ያለ ጉዳይን ተከራካሪ የሆኑ ወገኖች በክርክሩ ማናቸውም ደረጃ ላይ ጉዳያቸው በፍርድ ቤት ወይም ከፍርድ ቤት ውጪ በእርቅ እንዲያልቅ ለመጠየቅ የሚችሉ ስለመሆናቸው • በፅሁፍ ተዘጋጅቶ የቀረበ የእርቅ ስምምነት ለፍ/ቤት በቀረበ ጊዜ ፍ/ቤቱ ስምምነቱ ለህግና ለሞራል ተቃራኒ አለመሆኑን አረጋግጦ በፍ/ቤት የተያዘውን ጉዳይ ማቋረጥ የሚገባው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 274(1),275,(1),277(1)
1591.	ሚያዚያ 2/2000	25917	የአቶ ገብሩ ቆርቾ ወራሾች እና እነ አቶ በፍቃዱ ገብሬ	5	343	በዕርቅ ግልግል የተጠናቀቁ ጉዳዮች ስላላቸው ውጤቶች	የፍታ/ብ ሕግ ቁጥር 3308/1/ እና 3312
1592.	የካቲት 25/2000	29386	ወ/ሮ ወለላ ተሰማ እና እማሆይ በላይነሽ መለሰ	5	346	ከወራሾች መካከል አንዱ በሌለበት የተካሄደ የንብረት ክፍፍል በሌለበት ክፍያው የተፈፀመበት ወራሽ በሚያቀርበው አቤቱታ መነሻነት ሊፈርስ የሚችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1080
1593.	መጋቢት 23/2000	30536	ወ/ት አለምነሽ ዋቅቶላ እና	5	353	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ጉዳት ላደረሰ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ይልቃል ጌጤ (ሁለት ሰዎች)			ወገን የመድን ሽፋን የሰጠ አካል በሃላፊነቱ መጠን ለተጐጂው መካሱ ተጐጂው በጉዳት አድራሹ ላይ የሚያቀርበውን ተጨማሪ (ቀሪ) የካሣ ጥያቄ የሚከለክል ስላለመሆኑ	
1594.	ግንቦት 19/2000	30727	የኢ/ኢነርጂ ልማት እና ጂቲቲ ትሬዲንግ	5	356	በድርጅቶች የዕርቅ ድርድር እና ስምምነት ለማድረግ ስልጣን ስለተሰጠው አካል	
1595.	መጋቢት 24/2001	38794	አቶ ሙከሚል መሐመድ እና አቶ ሚፍታህ ከድር	9	182	አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴዎች ምንነት፣ የሚደረጉበት መንገድና ለአፈፃፀም የሚቀርቡበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3318, 3324, 3325, 3346, 1731 የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 315, 319, 350, 357
1596.	ጥቅምት 20/2003	42239	ቦሌ ክ/ከተማ የመሬትና ልማት አስተዳደር እና እነ ወ/ሮ ግምጃ በዳኔ (ስድስት ሰዎች)	10	393	አስተዳደራዊ የሆኑ መስፈርቶች ባልተሟሉበት ሁኔታ ካርታ እንዲሰጥ የሚወሰን ውሣኔ ተገቢ ስላለመሆኑ	ትርጉም
1597.	ጥር 01/2005	80722	የኢትዮጵያ የባህር ትራንስፓርትና ሎጅስቲክ	14	93	ተዋዋይ የሆኑ ወገኖች በመካከላቸው የሚነሣን አለመግባባት (ክርክር) በግልግል	የፍ/ብ/ህ/ቁ.3336(1),3328(

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አገልግሎት ድርጅት እና ዲ ኤም ሲ ኮንስትራክሽን ኃ/የተ/የግል ማህበር			ዳኝነት እንዲያይ በሚል በውሉ የተሰየመ አካል በከሰመ ጊዜ ተዋዋዮች በጋራ ስምምነት ጉዳያቸውን በግልግል ዳኝነት የሚያይ አዲስ አካል ለመሰየም ከሚችሉ በቀር አስቀድሞ የተሰየመው አካል በመክሰሙ ምክንያት ፍ/ቤት ጉዳዩን በግልግል ለማየት የሚችል አካል ለመሰየም ስልጣን የሌለው ስለመሆኑ፣	2),3337,3331,3325-3344,3329
1598.	ጥ 6/2007	98263	ወ/ሮ እናናይቱ ኢሳ እና ወ/ሮ አሲና ሁሴን	17	336	በፍርድ ውሣኔ በተሰጠበት ጉዳይ አፈፃፀምን ለማስቀረት በፍርድ ባለመብት እና በፍርድ ባለ ዕዳ የሚደረግ የእርቅ ውል በፍርድ ቤት ቀርቦ ካልፀደቀ በቀር አፈፃፀምን ሊያስቀር የሚችል ስላለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 276፣277
1599.	ታህሳስ 24/2007	99679	የኢትዮጵያ ኤርፖርቶች ድርጅት እና አቶ በየነ ወልደገብርኤል	17	348	በአዲስ አበባ ንግድ ምክር ቤት የግልግል ተቋም ውስጥ አንድን ጉዳይ በግልግል እንዲያይ የተቀመጠ የግልግል ዳኛ ከተከራካሪ ወገኖች በአንዱ እንዲነሳ አቤቱታ በሚቀርብበት ጊዜ ይነሳ የተባለው ዳኛ ልነሳ አይገባም ብሎ ጥይቁውን ካነሳው ወገን ጋር ሊከራከር የማይገባው ሥለመሆኑና ልነሳ አይገባም እያለ	አዋጅ ቁጥር 25/1988 አንቀጽ 9 እና 10 የፍ/ህ/ቁ.334 2/ 3340/2/ የግልግል ተቋሙ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						በሚከራከርበት ሆኔታም ጉዳዩን ገለልተኛ ሆኖ ያየዋል ተብሎ ሥለማይገመት መነሳት ያለበት ሥለመሆኑ፣	የተሻሻለ ደንብ አንቀጽ 13 እና 15
1600.	ሐምሌ 28 ቀን 2007ዓ.ም	97021	መርዕድ ታደሰ ገ/መደህን ህንፃ ተቋራጭ እና ኦክስፎርድ አመልጌት ኃ/የተ/የግ/ማህበር	18	190	ተዋዋይ ወገኖች በመካከላቸው የሚፈጠርን አለመግባባት በዘመድ ዳኛ የመጨረስ ስምምነት ማድረግ የሚችሉ ስለመሆኑ፡- የዘመድ ዳኛ አለመግባባቶችን አይቶ የመወሰን ስልጣን የሚመነጨው ተገልጋዮቹ በግልፅ እና በማያሻማ ሁኔታ በሚሰጡት ሥምምነት ላይ ብቻ ስለመሆኑ፡-	የፍ/ሕ/ቁ 3325፣3326-3346
16. የአስተዳድር ህግ							
1601.	መጋቢት 13/1999	23339	የኢት/ጉምሩክ ባለሥልጣን እና እነ አበሮ ኢርጋኖ	4	109	የጉምሩክ ባለስልጣን ሰራተኞች የፌዴራል ገቢዎች ሚኒስቴር በሚያወጣው መመሪያ የሚተዳደሩ ስለመሆናቸው	አዋጅ ቁ. 368/95 አንቀፅ 6(2)ለ
1602.	ሚያዚያ 18/1999	22317	የምስራቅ ጉምሩክ የሐረር ጉምሩክ መቆጣጠሪያ ጣቢያ እና አቶ አብዱ አሉ አዩ	4	112	የጉምሩክ ባለስልጣን በኮንትሮባንድ ወደ ሀገር የሚገቡትን ወይም ከሀገር የሚወጡትን እቃዎች እንቅስቃሴ የመቆጣጠር፣ የሚንቀሳቀሱ እቃዎችንና ማጓጓዣዎችን የመያዝና አስፈላጊ	የአዋጅ ቁ. 60/89 አንቀፅ 5-6 የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2010(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						እርምጃዎችን የመውሰድ ስልጣን የተሰጠው ስለመሆኑ	
1603.	ጥር 25/2003	57044	እነ የልደታ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 04/14 ጽ/ቤት /ሁለት ሰዎች/ እና አቶ ታሪኩ ኡርጌሳ	11	541	• የአስተዳደር አካል የሰጠው ውሣኔ ወይም የወሰደው እርምጃ ህገ ወጥ መሆኑን እስካረጋገጠ ድረስ ውሣኔውን ለማረም /እንዲስተካከል ለማድረግ/ ስለመቻሉ • በተሳሳተ መንገድ በተሰጠ አስተዳደራዊ ውሣኔ ቅን ልቦና አድሮበት ለኪሣራ የተዳረገ ሰው ኪሣራ ለመጠየቅ ስለመቻሉ በስህተት በተሰጠ የግንባታ ፈቃድ ግንባታ ያካሄደ ሰው የአስተዳደር አካሉ ስህተቱን በማረም ግንባታው እንዲፈርስ መግለጫ በሰጠ ጊዜ የሚያቀርበው የሁከት ይወገድልኝ አቤቱታ የህግ መሰረት የሌለው ስለመሆኑ	
1604.	ግንቦት 11/2001	39529	ቦሌ ክ/ከተማ የመሬትና ልማት አስተዳደር እና እነ ወ/ሮ ግምጃ በዳኔ (ስድስት ሰዎች	9	186	አስተዳደራዊ የሆኑ መስፈርቶች ባልተሟሉበት ሁኔታ ካርታ እንዲሰጥ የሚወሰን ውሣኔ ተገቢ ስላለመሆኑ	

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
17.ይርጋ አጠቃላይ							
1605.	ሐምሌ 5/1999	20295	አቶ ደጀኔ ለገሠ እና እነ አቶ መላኩ ጌታቸው	6	230	ወራሽነትን ካረጋገጡ በኂላ ንብረት ተይዞብኛል ይመለስልኝ የሚል ጥያቄ ከሦስት አመት በኂላ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1000(1)
1606.	ሐዳ 12/2000	25567	ወ/ት አይናለም አበበ እና አቶ ደገፉ ጉርሙ	6	235	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1000 ወራሽ ነኝ ወይም ወራሽነቴ ይረጋገጥልኝ ከሚል ጥያቄ ጀምሮ የውርስ ንብረት ያለ አግባብ ተይዞብኛል በሚል ለሚቀርብ አቤቱታ ጭምር ተፈፃሚነት ያለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 999, 1000
1607.	ግንቦት 7/2000	25664	አቶ ተገኝ ይማም እና እነ አቶ ካሣሁን ደሳለኝ	6	239	በወራሾችና ወራሽ ባልሆኑ ሰዎች መካከል የሚነሳ የውርስ ንብረትን የተመለከተ ክርክር በአሥር ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845
1608.	ጥቅምት 28/2000	26422	ወ/ሮ ስንልሽ ማዘንጊያ እና እነ አቶ ተስፋ ማዘንጊያ	6	249	ከውርስ ሀብት ጋር በተያያዘ ወራሽ ነኝ የሚል ወገን መብቱንና የውርስ ንብረቶቹ በሌላ ወራሽ መያዛቸውን ካወቀ ከሦስት ዓመት በኂላ የሚያቀርበው የወራሽነት ክስ ተቀባይነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1000(1)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1609.	ሕዳር 24/2000	28686	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ግዛው መንጀታ	6	251	ውል የመጣስ ተግባር ተጀምሮ ያልቆመ ይልቁንም በመቀጠል ላይ ያለ ተግባር መሆኑ በማናቸውም ጊዜ ግዴታን ለመጠየቅ የሚያስችል ስለመሆኑና በይርጋ ታግዷል ለማለት የማያስችል ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845, 1846
1610.	ታህሳስ 1/2000	28997	ስለ አሶሳ ዞን ግብርና እና ትምህርት መምሪያ የቤንሻንጉል ጉምዝ ክልል መንግስት ፍትህ ቢሮ እና በላይ ወርቁ	6	254	የመብት ጥያቄን ከፍርድ ቤት ውጪ ላሉ አስተዳደር አካላት ማቅረብ የይርጋ ጊዜን የማያቋርጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1851(ለ)
1611.	ጥቅምት 26/2000	29920	የባህር ዳር ጨ/ጨ/አ/ማኀበር እና አቶ አመሸ ሰይድ	6	257	ዳኝነት የተጠየቀበት ነገር ተቀባይነት ሣያገኝ የታለፈ እንደሆነ እንደተከለከለ የሚቆጠር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 5(3)
1612.	ግንቦት 12/2000	31185	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	6	261	ይርጋ በተቋረጠ ጊዜ ቀድሞ የነበረው የይርጋ ጊዜ እንደ አዲስ መቆጠር የሚጀምር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1852(1)
1613.	ግንቦት 14/2000	31217	የቴሌኮምኒኬሽን ኮርፖሬሽን እና አቶ ጫሊ ሐሰን	6	265	የደሞዝ ጭማሪና ቦነስን የተመለከተ ክስ በስድስት ወር ውስጥ አለመቅረቡ መብቱን በይርጋ የሚያሳግድ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
							162(3)
1614.	መጋቢት 17/2000	31857	መሐመድ አብደላ እና የድሬዳዋ ኢትዮ ጂቡቲ ምድር ባቡር	6	269	የአሰሪ የስራ ስንብት እርምጃ የመውሰድ መብት ለስንብቱ ምክንያት የሆነው ጉዳይ ከተከሰተበት ጀምሮ በሰላሳ የስራ ቀናት ውስጥ ተግባራዊ ካልሆነ መብቱ በይርጋ የሚቀር ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/97 አንቀፅ 27(3)
1615.	መጋቢት 25/2000	32013	ደምስ ጥበበ ሥላሴ እና ቴዎድሮስ ጥበበሥላሴ	6	272	ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጋር በተያያዘ የሚነሱ የይርጋ ጊዜ አተገባበር	የፍ/ብ/ሕ ቁ 826-1125 ፣1000 እና 974 /2/
1616.	ታህሳስ 8/2000	32217	ወ/ሮ እማዋይሽ አበራ እና ወ/ሪት እልፍነሽ ሽዋዬ	6	275	ከውርስ ሀብት ክፍፍል ጋር በተያያዘ የሚነሱ የይርጋ ጊዜ ጥያቄዎች የሚታዩበት አግባብ	የፍ/ብ/ሕ ቁ 999እና1000(1) ፣(2)
1617.	መጋት 18/2000	32788	የኢትዮጵያ እህል ንግድ ድርጅት እና አቶ ግርማ ተገኝ	6	278	አሠሪ የሠራተኛን መብት በጽሁፍ ያወቀ መሆኑ ሠራተኛው በሚያቀርበው አቤቱታ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነውን የይርጋ ገደብ የሚያቋርጥ ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ.377/96 አንቀፅ 164(3)
1618.	መጋት 25/2000	24011	እልፍነሽ አማረ እና አቶ አማረ ግርማ	6	282	በፍ/ታ/ብ/ህ ስር ‘ርስት’ የተሰጡ ትርጉሞች ከርስት ጋር በተያያዘ የሚነሱ የይርጋ	1000(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ጥያቄዎች የሚስተናገዱበት አግባብ	
1619.	የካቲት 18/2000	31748	ይስማው ድረስ እና ይበልጣፍ ፍቅር	6	285	ክርክር የቀረበበትን ጉዳይ የሚገዛው የህግ ክፍል ይርጋን አስመልክቶ በተለይ የሚያስቀምጠው የጊዜ ገደብ በሌለ ጊዜ የአስር ዓመት የይርጋ ጊዜ ተፈፃሚ ሊሆን የሚገባ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677(1),1845
1620.	መጋቢት 18/1999	19081	አቶ ዓሊ ቃሴብ አህመድ እና እነ አቶ ሚሊዮን ተፈራ (ሦስት ሰዎች)	4	30	ባልተነጣጠለ ኃላፊነት የተገናኙ ተከሳሾች በአንድ ላይ በተከሰሱ ጊዜ አንዱ ተከሳሽ የሚያነሳውን የይርጋ መቃወሚያ በሌሎች ላይ ስላለው ውጤት	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677,1901
1621.	ሕዳ 18/2003	29363	ወ/ሮ ወርቅነሽ አምዴ እና አቶ ጥላሁን አርምዴ	8	299	መሐይምነትን ወይም ዓይነስውርነትን መሠረት በማድረግ ውል እንዲፈርስ የሚቀርብ አቤቱታ በአሥር ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1719,1845
1622.	ታሕሳስ 28/2001	34940	ወ/ሮ ሐጅራ አብሮ እና አቶ ሐሺም ሐጂ አሊዩ	8	3124	ክርክር የሚካሄድበት ጉዳይን አስመልክቶ በህግ ተለይቶ የተቀመጠ የይርጋ ጊዜ የሌለ እንደሆነ ስለ ውሎች በጠቅላላ በሚለው ክፍል የተመለከተው የይርጋ ጊዜ ተፈፃሚነት የሚኖረው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1677፣1845

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1623.	መጋት 3/2001	38935	እነ አቶ ወልደፃዲቅ ብርሃኑ (ሁለት ሰዎች) እና አቶ ስንታየሁ አያሌው	8	327	የማይንቀሳቀስ ንብረት ሻጭ በውሉ መሠረት የመፈፀም ፍላጐት የሌለው መሆኑን በማያሻማ ሁኔታ ለገዥ ያላሳወቀ እንደሆነ ገዥ ውሉ እንዲፈፀምለት የመጠየቅ መብቱ በ10 ዓመት ይርጋ የሚታገድበት ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1731(1), 1732, 1789 እና 1845
1624.	መጋት 17/2001	36756	አቶ ፀጋዬ ምትኩ እና እነ ወ/ሮ አበበች ምትኩ (ሁለት ሰዎች)	8	331	በፍ/ብሔር ጉዳዮች የይርጋ ጊዜ መቆጠር የሚጀምረው ግዴታውን ለመጠየቅ ተገቢ ከሆነው ጊዜ ጀምሮ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 1846
1625.	ሐምሌ 23/2001	39725	እነ ወ/ሮ አለምሸት ካሣሁን (ሦስት ሰዎች) እና አቶ ሽመልስ እንዳለ	8	366	የማይንቀሣቀስ ንብረት ገዥ ውል እንዲፈፀምለት ሻጭን የመጠየቅ መብቱ በፍርድ ከተረጋገጠበት ጊዜ ጀምሮ በአስር ዓመት ጊዜ ውስጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 384(ሀ), የፍ/ብ/ሕ/ቁ 2892(3)
1626.	ጥቅምት 5/2002	44800	አቶ አብዱራዛቅ ሐሚድ እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	10	108	በማይንቀሳቀስ ንብረት ላይ የመያዣ መብት ውጤት የሚኖረው ከተፃፈበት ቀን ጀምሮ እስከ አሥር ዓመት ድረስ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 3058
1627.	መጋት 22/2002	43636	ወ/ሮ አልማዝ ተሰማ	10	150	ከሽያጭ ውል ጋር በተገናኘ ሻጭ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና እነ አቶ በየነ ወ/ሚካኤል (ሁለት ሰዎች)			የሚያቀርበው የውል ይፍረስልኝ ክስ ገዥ ውል እንዲፈፀምልኝ በሚል ሊያቀርብ የሚችለው አቤቱታ ላይ የሚቆጠረውን የይርጋ ጊዜ የሚያቋርጥ ስለመሆኑ	1845,1851
1628.	መጋት 10/2002	48094	እነ ሙና እንድሪስ እና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ	10	163	አንድ ውል ህግን የሚፃረር /የሚቃረን/ ነው በሚል እንዲፈርስ የሚቀርብ ጥያቄ በአሥር ዓመት ጊዜ ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845
1629.	ሐምሌ 12/2002	42700	የባህርና ትራንዚት አገልግሎት ድርጅት እና አደጋ መከላከልና ዝግጁነት ኤጀንሲ	10	176	በፍ/ብሔር ጉዳይ (ክርክር) የይርጋ ጊዜ መቆጠር የሚጀምርበትን ጊዜ ለመወሰን የሚቻልበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ/. 1846
1630.	ሐምሌ 12/2002	46019	የአቶ ደሣለው ፋንታ ወራሾች እነ ሙሉጌታ ደሣለው እና አየለ ደበላ	10	173	የእቁብ ገንዘብ ይከፈለኝ ጥያቄ በይርጋ ደንብ የሚገዛ እንጂ በፍ/ብ/ህ/ቁ 2024 ሥር በተመለከተው የህሊና ግምት የሚሸፈን ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 2024
1631.	ሕዳር 4/2000	28686	የኪራይ ቤቶች ኤጀንሲ እና አቶ ግዛው መንጀታ	6	251	ውል የመጣስ ተግባር ተጀምሮ ያልቆመ ይልቁንም በመቀጠል ላይ ያለ ተግባር መሆኑ በማናቸውም ጊዜ ግዴታን	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845, 1846

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						ለመጠየቅ የሚያስችል ስለመሆኑና በይርጋ ታግዷል ለማለት የማያስችል ስለመሆኑ	
1632.	ታህሳስ 1/2000	28997	ስለ አሶሳ ዞን ግብርና እና ትምህርት መምሪያ የቤንሻንጉል ጉምዝ ክልል መንግስት ፍትህ ቢሮ እና በላይ ወርቁ	6	254	የመብት ጥያቄን ከፍርድ ቤት ውጪ ላሉ አስተዳደር አካላት ማቅረብ የይርጋ ጊዜን የማያቋርጥ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ.1851(ለ)
1633.	ጥር 9/2003	55229		12	50	አንድን ዕቃ በውል የተረከበ ሰው የተረከበው ዕቃ ጉድለት አለው በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ በአንድ ዓመት ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2291, 2292, 2298/1/
1634.	ጥቅምት 3/2003	48012	አቶ ኡመር ከድር እና አቶ በዳዳ ሰቦቃ /ሁለት ሰዎች/	12	147	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1810/2/ ላይ የተመለከተው የይርጋ ገደብ ተፈፃሚ የሚሆነው ውል በፈቃድ ጉድለት ወይም በችሎታ ማጣት የተነሳ እንዲፈርስ ጥያቄ የቀረበ እንደሆነ ብቻ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1810
1635.	ታህሳስ 20/1998	17483	የኦሮሚያ ገጠር መንገዶች ባለሥልጣን እና	3	6	የስራ ውል በህገ ወጥ መንገድ ተቋርጧል በሚል የሚቀርብ ክስ መቅረብ ስላለበት	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ወ/ሮ ሮማን ደምሴ			የጊዜ ገደብ	162(1)
1636.	ታህሳስ 20/1998	16648	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና እነ አቶ አንለይ ያየህ (ሃያ ሰባት ሰዎች)		12	ስለ ስራ ክርክር የይርጋ ጊዜ	አዋጅ ቁ. 42/85 አንቀፅ 162,163,164, 165,166, አዋጅ ቁ. 377/96
1637.	ሕዳር 16/2001	37573	የውሃ ሥራዎች ኮንስትራክሽን ድርጅት እና አቶ መሐመድ አደን	8	122	ከሥራ ጋር በተገናኘ በሚፈፀም ድርጊት መነሻነት በሠራተኛው ላይ በፖሊስ የሚደረግ ምርመራ የይርጋ ጊዜን የማያቋርጥ ስለመሆኑ	ትርጉም
1638.	ታህሳስ 20/2002	47784	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አለምፀሐይ አያና	9	208	በሥራ ክርክር ጉዳይ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1853 ላይ የተመለከተው ድንጋጌ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችልበት አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 164(3) የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1853,1852
1639.	ሚያዚያ 6/2002	45746	ጉደር አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግል/ማህበር እና	9	246	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ አሰሪ ሠራተኛው የፈፀመውን ድርጊት መሠረት አድርጐ ለማሰናበት የሚችለው የሥራ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(3)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ በለጠ ጫላ			ውሉን ለማቋረጥ ምክንያት የሆነው ነገር መከሰቱን ካወቀበት ጊዜ ጀምሮ በሚቆጠሩ ሰላሳ ቀናት ውስጥ ስለመሆኑ፣	
1640.	ሰኔ 7/2002	51912	የኢትዮጵያ ኤርፖርቶች ድርጅት እና ወ/ሮ ሶፋኒት አጥናፉ	9	263	ከሥራ ክርክር ጋር በተያያዘ የሚነሣው የይርጋ የጊዜ ገደብ የሚሰላው የሥራ ቀናትን ብቻ በማስላት ስላለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 163(2)
1641.	ሰኔ 18/2002	53358	የኢትዮጵያ ፖስታ አገልግሎት ድርጅት እና አቶ ጥላሁን ኩማ	9	268	በአሰሪና ሠራተኛ ህጉ ‹‹… ውሉ የሚቋረጥበት ምክንያት መከሰቱን ካወቀበት…›› በሚል የተመለከተው ሃረግ ሊተረጐም የሚችልበት አግባብ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀፅ 27(3)
1642.	ሰኔ 27/2003	63635	አቶ ጉልላት ወልዴ እና የሸቀጦች ጅምላ	11	188	ከአሰሪና ሠራተኛ ክርክር ጋር በተያያዘ አሰሪው ሠራተኛው የሚጠይቀውን የገንዘብ ክፍያ በማመን የፃፈው ደብዳቤ ሠራተኛው መብቱን ለማስከበር በሚያቀረበው የክፍያ ጥያቄ ላይ የሚቆጠረውን ይርጋ የሚያቋርጥ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 377/96 አንቀጽ 164/3/ የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1852/1/

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1643.	መጋቢት 3/2003	61843	ሰይፉ ናስር እና የአ.አ ከተማ አስተዳደር ፍትህና ህግ ጉዳዮች	11	228	• የመንግስት ሰራተኞች አዋጅን መሰረት በማድረግ የሚነሳ ክርክር የሚስተናገድበት ህግና የይግባኝ ማቅረቢያ ጊዜ • ይግባኝ ለማቅረብ ጊዜ ያለፈበትን አቤቱታ ተቀብሎ ለማስተናገድ የሚቻልበት የህግ አግባብ የሌለ ስለመሆኑ	አዋጅ ቁ. 515/99 አንቀጽ 76/2/ አዋጅ ቁ. 6/2000 አንቀጽ
1644.	ሰኔ 18/2004	76661	አቶ ሽመልሽአማረ እና አቶ አማረመኮንን	13	23	• በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህጉ ውስጥ የተመለከቱት የይርጋ ድንጋጌዎች የሚታዩበት አግባብ በፍ/ብ/ህጉ በተመለከቱት የይርጋ ጊዜ አቆጣጠር ድንጋጌዎች ስለመሆኑ፣ • በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 78 መሠረት በሌለሁበት የተሰጠ ፍርድ ይነሳልኝ በሚል ጥያቄ በቀረበ ጊዜ በህጉ የተመለከተው የአንድ ወር ግዜ ገደብ በፍታብሔር ህጉ የይርጋ ጊዜ አቆጣጠር ስሌት መሠረት ሊሰላ የሚገባ ስለመሆኑ፣	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1848, 1856(2) የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 78, 195
1645.	የካቲት 22/2000	58920	አለምነው አበበ አካሌ እና	11	386	ከውል ውጪ በሆነ ግንኙነት ተፈፃሚ ከሚሆነው የይርጋ ጊዜ ጋር በተገናኘ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2143 /1/ እና

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ህብረት ኢንሹራንስ አ.ማ			ለደረሰው ጉዳት ምክንያት የሆነው ድርጊት በወንጀል የሚያስቀጣና ጥፋት መሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ አጥፊው በወንጀል ጉዳይ ክስ ያልቀረበበትና ያልተቀጣ እንኳን ቢሆን በወንጀል ህጉ የተመለከተው የይርጋ ጊዜ ተፈፃሚ ሊደረግ የሚችል ስለመሆኑ	/2/
1646.	ሚያዚያ 7/2000	34406	ወ/ሮ መገርቱ ነጋሣ እና እነ ወ/ሮ ፀሃይ ልጋ	6	225	ያላግባብ መበልፀግ ጋር በተያያዘ የሚነሳ የካሣ ጥያቄ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ደንብ ከውል ውጭ በሚደርስ ሃላፊነት ሥር የተመለከተው የይርጋ ዘመን ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2143(1)
1647.	ሐዳ 19/1998	16062	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና ወ/ሮ አረጋሽ ከበደ	1	177	ከውል ውጭ በደረሰ ጉዳት ካሣ በመጠየቅ የሚቀረብ ክስ መቅረብ ስለሚኖርበት ጊዜ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 2143(1),2143(2)
1648.	ጥቅምት 11/2001	34544	የኢትዮጵያ ኤሌክትሪክ ኃይል ኮርፖሬሽን እና ወ/ሮ ፋጤ ዓሊ	9	61	በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 2143 ላይ የጉዳት ካሣን አስመልክቶ የቀረበው የይርጋ ድንጋጌ የሞት ጉዳትን የሚያካትት ስለመሆኑ	ትርጉም
1649.	የካቲት 26/2002	45572	ወ/ሮ ዘነበች ሽብሩ እና	10	224	በወንጀል ጉዳይ የቀረበ ክስ በዐቃቤ ህግ ምስክሮች ተሟልቶ አለመቅረብ የከሳሽ	ትርጉም

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			ፌ/ዐ/ህግ			መዝገቡን የማንቀሳቀስ መብት ተጠብቆ መዘጋት በቀረበው ወንጀል ላይ ተፈፃሚ የሚሆነውን የይርጋ ጊዜ ተግባራዊ ከመሆን የሚያግደው ስላለመሆኑ	
1650.	ታህሳስ 17/1998	15631	እነ የሻረግ መንግስት (ሁለት ሰዎች) እና እማሆይ የሻረግ ፈረደ	3	64	የወራሽነት ጥያቄን ለማቅረብ ስለተወሰነ ጊዜ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1001(2),1168,1845,1853
1651.	ሰኔ 19/2000	30158	እነ ወ/ሮ ፀሐይነሽ አደም ሞግዚት ሐይሉ ሲሳይ እና የኮ/ል እሸቱ ተስፋዬ ወራሾች	7	201	በፍ/ብ/ህጉ ውስጥ “ከዘር የወረደ ርስት” በሚል የተቀረበው አገላለጽ በህገ-መንግስቱ የተሻረ ወይም ተፈፃሚነት የሌለው ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1000/2/ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ህገ-መንግስት አንቀጽ 40
1652.	ጥቅምት 18/2002	40418	ተስፋዬ ሞላ እና እነ እሸቱ ምነ (ሦስት ሰዎች)	10	6	የውርስ ሀብት ድርሻ ክፍፍል ጥያቄ በይርጋ የሚታገድበት አግባብ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1080(3)
1653.	ሕዳር 8/2002	38533	እነ ወ/ሮ ጽጌ ወልደመስቀል (ስድስት ሰዎች) እና	10	24	• በውርስ ሕግ ውስጥ የተመለከቱ የይርጋ ድንጋጌዎች ሊተረጐሙ የሚችሉበት አግባብ	የፍ/ብ/ሕ/ቁ. 996,1000(1),1000(2),10

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			አቶ ስዩም ክፍሌ			• የወራሽነት መብትን በሕግ በተመለከተ ጊዜ ውስጥ ያረጋገጡ ወራሾች የውርስ ንብረት ክፍፍል ጥያቄን በማናቸውም ጊዜ ማቅረብ የሚችሉ ስለመሆኑ	60,1062
1654.	ጥቅምት 5/2003	47201	እነ በላቸው አስፋው እና ወ/ሮ መኪያ አወል	11	8	ወራሽ የሆነ ሰው ወራሽ ባልሆነ ሰው ላይ ንብረቴ ይለቀቅልኝ በሚል የሚያቀርበው ክስ /አቤቱታ/ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው ይርጋ የሚቆጠረው ወራሽነት ከተረጋገጠበት ቀን አንስቶ ሳይሆን ንብረቱ ከተያዘበት ጊዜ ጀምሮ ስለመሆኑ	ትርጉም
1655.	ጥቅምት 4/2003	49359	ወ/ሮ ቀለሟ ወርቅነህ እና ሻምበል ጌታሁን ገብሬ	11	17	የውርስ ሀብትን አስመልክቶ የሚቀርብ ክስ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ገደብ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 1851/ለ/ መሰረት ሊቋረጥ የሚችልባቸው ሁኔታዎች ስለመኖራቸው	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1851
1656.	ግንቦት 3/2003	57114	ወ/ሮ ሃና ፀጋዬ እና ወ/ት ጣዕሙ ደስታ	11	66	ከውርስ ሃብት ጋር በተያያዘ ወራሽ የሆነና አካለመጠን ያልደረሰ ሰው ላይ የይርጋ ጊዜ ሊቆጠር የሚገባው አካለመጠን ከደረሰበት ወይም በመብቱ መጠቀም ከቻለበት ጊዜ አንስቶ ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1845

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1657.	ሕዳር 24/2003	52407	እነ ወ/ሮ ውለታ ደስታ ወ/ማርያም /ሁለት ሰዎች/ እና ወ/ሮ እቴቴ ደስታ	11	112	• የውርስ ሀብት ይጣራልኝ በሚል የሚቀርብ አቤቱታ በሦስት ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ/ • ከውርስ ሀብት ክርክር ጋር በተገናኘ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ጊዜ መቆጠር የሚጀምረው ንብረቱ በእጅ ከተደረገበት ጊዜ እንጂ ስመሃብቱ ከተዛወረበት ጊዜ አንስቶ ስላለመሆኑ /	ትርጉም
1658.	ጥቅምት 4/2003	48242	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና እነ ቦጋለ መስቀሌ /ሁለት ሰዎች/	12	496	የሐዋላ ወረቀት በይርጋ ስለሚታገድበት አግባብ	የንግድ ህግ ቁ. 817/1/ /2/, 825
1659.	ሚያዚያ 25/2004	74898	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና እነ አቶ ፍቃዱ ተስፋዬ (ሶስት ሰዎች)	13	475	• የፍርድ አፈፃፀም ጥያቄ በህጉ በተመለከተው የጊዜ ገደብ ውስጥ ቀርቦ የባለዕዳው ንብረት እዳውን ለመሸፈን ባለመቻሉ በከፊል ተፈጽሞ ከቆየ በኋላ የፍርድ ባለመብት የባለዕዳውን ንብረት አፈላልጐ በማግኘት አፈፃፀሙን ለመቀጠል ሲፈልግ ይርጋ ሊቆጠር ስለሚችልበት	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ ህ/ቁ. 384, 329(2) አዋጅ ቁ. 97/90

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
						አግባብ፣ • አበዳሪ የሆነ ባንክ ከዕዳው አከፋፈል ጋር በተያያዘ በባለዕዳው ላይ የአፈፃፀም ክስ መስርቶ እንደ ፍርዱ ለመፈፀም የማይችል መሆኑ የተረጋገጠ ከሆነ በሌላ ጊዜ በባለዕዳው ንብረት ላይ በፍርድ ባለመብቱ የሚቀርበው የአፈፃፀም አቤቱታ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የይርጋ ጊዜ መቆጠር ስለሚጀምርበት ጊዜ፣	
1660.	ግንቦት 12/2002	31185	የኢትዮጵያ መድን ድርጅት እና የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ	6	261	ይርጋ በተቋረጠ ጊዜ ቀድሞ የነበረው የይርጋ ጊዜ እንደ አዲስ መቆጠር የሚጀምር ስለመሆኑ	የፍ/ብ/ህ/ቁ. 1852(1)
1661.	የካቲት 24/2002	46778	የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ እና አዋሽ ኢንሹራንስ ኩባንያ	10	336	የኢንሹራንስ ውልን መሠረት በማድረግ የሚቀርብ ክስ በሁለት ዓመት ይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	የንግድ ህግ ቁ. 674(1),754(1)
1662.	ሰኔ 30/2001	42309	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን	9	26	ኢንሹራንስ ሰጪ በውሉ መሠረት ከፈፀመ	የንግድ ህግ 674(1),(2)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
			እና የኢትዮጵያ መድን ድርጅት			በኂላ በተሸሸገ ወይም በሀሰት ቃል የቀረበ ጉዳይ አጋጥሟል በሚል የሚያቀርበው አቤቱታ የተሸሸገውን ወይም በሐሰት የቀረበውን ቃል ካወቀበት ቀን ጀምሮ ባለው ሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ካላቀረበ በይርጋ የሚታገድ ስለመሆኑ	
1663.	የካቲት 26/2006	90361	እነ ወ/ሮ አለዊያ ዑመር (ስድስት ሰዎች) እና አቶ ሐሺም ሁሴን	16	26	በሕግ ተለይቶ የተወሰነ የይርጋ ጊዜ የመቋረጥ እና ያለመቋረጥ ጉዳይ አከራካሪ ነጥብ ሆኖ ሊነሳ የሚችለው የይርጋውን መቆጠር ያቋርጠዋል የተባለው ምክንያት የተከሰተው የይርጋው ጊዜ ከመሙላቱ በፊት በሆነ ጊዜ እንጂ የይርጋው ጊዜ የሞላ ወይም ያለፈ በሆነ ጊዜ ጭምር ስላለመሆኑ	የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ.1851
1664.	ሐምሌ 17/2006	85815	አቶ ኢብራሀም መሀመድ ኑር እና እነ ወ/ሮ ጀሚላ መሐመድ (አራት ሰዎች)	16	177	ይርጋ በተመለከተ የሚቀርብ መቃወሚያ ከመልስ ጋር መቅረብ ያለበት ስለመሆኑ፣	የፍ/ስ/ስ/ህ/ቁ. 234(1)(ሐ) እና 244(2)(ሠ)

ተ.ቁ	ውሣኔው የተሰጠበት ቀን	የሰ/መ/ቁ	ተከራካሪ ወገኖች	ቅፅ	ገፅ	የህግ ትርጉም የተሰጠበት ጉዳይ	የአንቀፅ ቁጥር
1665.	ሚያዚያ 30 ቀን 2007 ዓ.ም	97829	አቶ ሁሴን ሰይድ እና የየካ ክፍለ ከተማ መሬት አስተዳደር ፅ/ቤት	18	407	ከአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ቦታ በሊዝ ለገዛ ሰው ቦታውን ለግንባታ ምቹ አድርጎ ማስረከብ ያለበት ስለመሆኑና በወቅቱ ካላስረከበ ካስረከበበት ጊዜ ጀምሮ የሁለት አመት የችሮታ ጊዜ ለገዥው ሊሰጠው የሚገባ ስለመሆኑ፣	መመሪያ ቁጥር 11/2004 አንቀፅ 14/3/፣ 37/6/ለ/ ፣ 38/8/ ደንብ ቁጥር 48/2004 አንቀፅ 11/1/ ፣ አንቀፅ 12/2/